ДР ЂОРЂЕ Н. ЛОПИЧИЋ

НЕМАЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНИ 1941-1945

ПРЕСУДЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ВОЈНИХ СУДОВА

Др Ђорђе Н. Лопичић

НЕМАЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНИ 1941-1945
Пресуде југословенских војних судова

Музеј жртава геноцида

Др Ђорђе Н. Лопичић

НЕМАЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНИ 1941-1945
Пресуде југословенских војних судова

Издавач
Музеј жртава геноцида, Београд

Рецензенти
Проф. др Зоран Стојановић
Проф. др Обрад Перић

Урсдник
Јован Мирковић

ISBN 978-86-906329-8-5

Copyright © 2009, by Музеј жртава геноцида

Публиковано уз финансијску помоћ
Министарства културе Републике Србије

Др ђорђе Н. Лопичић

НЕМАЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНИ **1941-1945**

ПРЕСУДЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ВОЈНИХ СУДОВА

Београд 2009

САДРЖАЈ

НАПОМЕНА УРЕДНИКА — 11
ПРЕДГОВОР 13
УВОД — 17

I Пресуде немачким генералима који су за време окупације Југославије били наредбодавци у извршењу масовних ратних злочина 21

1. Пресуда Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47, од 16. фебруара 1947. Александру Јлеру (Alexander Löhr) и другима 21

2. Пресуда Војног суда III армије, суд. бр. 27/47, од 9. марта 1947. Харалду Турнеру (Harald dr Turner) и другима 51

Решење Врховног суда Југословенске армије (по жалбама, у другом степену), II суд. бр. 118/47, од 24. марта 1947. године 81

3. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 364/47, од 25. марта 1948. године Хунолду фон Штокхаузену (Hunold von Stockhausen) 84

Решење Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 594/48, од 7. маја 1948. године 94

4. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46, од 22. децембра 1946. Вилхелму Фуксу (Wilhelm dr Fuchs) *и* другима 99

II Пресуде немачким официрима, подофицирима и војницима за ратне злочине које су извршили у 1941. и у нарсдним годинама 157

1. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 771/49, од 11. октобра 1949. године Јозефу Шифцику (Josef Schifczik) 157

2. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1220/49, од 16. новембра 1949. године Оту Блесу (Otto Blöss) 162

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 2127/49, од 24. децембра 1949. године 168

3. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 693/49, од 4. октобра 1949. године Герхарду Бејеру (Gerhard Beyer) 170

4. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 689/49, од 3. октобра 1949. године Херману Јлоренцу (Hermann Lorenz) 174

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1726/49, од 14. октобра 1949 године — 177

5. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 842/49, од 17. октобра 1949. године
Јоханесу Кемперу (Johannes Kämper)..... 179

6. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 745/49, од 10. октобра 1949. године Карлу Милеру (Karl Müller)---------- 184

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1825/49, од 24. децембра 1949. године-.....190

7. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 547/50,
од 25. јула 1950. године Александру Хенигу (Alexander Hönig)..... 192

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 116/50, од 5. септембра 1950. године---------- 196

8. Пресуда Војног суда у Београду, делегирало веће у Вршцу,
суд. бр. 1012/49, од 29. октобра 1949. године
Ламберту Шустеру (Lambert Schuster)---------- 198

9. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
532/49, од 17. септембра 1949. године Францу Гшилу (Franz Gschiel)..... 201

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1510/49, од 23. септембра 1949. године---------- 204

10. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 461/49, од 13. септембра 1949. године
Арнолфу Клаузеру (Arnolf Klauser)---------- 206

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1523/49, од 24. септембра 1949. године..... 212

11. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 956/49, од 27. октобра 1949. године
Курту Бродовском (Kurt Brodowsky)---------- 214

12. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 822/49, од 7. октобра 1949. године Курту Трегеру (Kurt Tröger)..... 217

III Пресуде немачким официрима за ратне злочине
које су извршили у току 1942. и наредних година-..... 221

1. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
735/49, од 7. октобра 1949. године Албрехту Рогеу (Albrecht Rogge)---..... 221

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1820/49, од 27. децембра 1949. године..... 226

2. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
820/49, од 17. октобра 1949. године Вилију Мејеру (Wily Meyer)---------- 228

IV Пресуде нсмачким официрима за ратнс злочине
које су извршили у току 1943. и наредних година---------- 233

1. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 584/49, од 17. септембра 1949. године
Антону Алимеру)..... 233

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II Суд бр. 1587/49, од 23. септембра 1949. године..... 237

2. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1284/49, од 23. новембра 1949. године Антону Валтеру (Anton Walter)..... 239

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1284/49, од 26. децембра 1949. године..... 245

3. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 901/49, од 24. октобра 1949. године Михаелу Ајзенбарту (Michael Eisenbart)---------- 247

4. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 845/49, од 18. октобра 1949. године Емилу Вестфалу (Emil Westfal)---------- 251

5. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 348/47, од 25. маја 1949. године Ериху Липцинском (Erich Lipczinski) и Герду Маркевицу (Gerhard Markewitz)..... -..... ---------- 256

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1205/49, од 10. августа 1949. године..... 261

6. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. ...(нечитко), од 9. априла 1949. године Артуру Мајснеру (Arhtur Meissner)..... 265

7. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 603/49, од 27. септембра 1949. године Герхарду Лампадиусу (Gerhard Lampadius)---------- 268

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1678/49, од 10. октобра 1949. године..... -..... ---------- 272

8. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 914/49, од 25. октобра 1949. године Францу Шилингу (Franz Schilling)..... 274

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1930/49, од 26. децембра 1949. године---------- 278

9. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 673/49, од 30. септембра 1949. године Антону Ајхингеру (Anton Eichinger)---------- 280

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 1703/49, од 10. октобра 1949. године---------- ---------- -..... 284

10. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 605/49, од 27. септембра 1949. године Вилхелму Рајцаусу (Wilhelm Reizaus)---------- 286

11. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1147/49, од 10. новембра 1949. године Фрицу Брајтфелду (Fritz Breitefeld)-..... 290

12. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1405/49, од 5. децембра 1949. године Густаву Хојфингу (Gustav Huefing)---------- 294

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену), II суд. бр. 2118/49, од 26. децембра 1949. године-.....-..... 299

V Пресуде немачким официрима за ратне злочине које су извршили у току 1944. и 1945. године..... 301

1. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 722/49, од 7. октобра 1949. године Адолфу Бецу (Adolf Betz)----------301

2. Пресуда Војног суда у Новом Саду, суд. бр. 311/48, од 18. децембра 1948. године Јожефу Клајну (Josef Klein).....-..... 305

3. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 599/49, од 26. септембра 1949. године
Волфгангу Пфлајдереру (Wolfgang Pfleiderer)..... -..... 308

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1681/49, 10. октобра 1949. године---------- ---------- ------- 313

4. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
517/49, од 19. септембра 1949. године Георгу Феслеру)---------- 315

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1607/49, од 24. септембра 1949. године---------- 319

5. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 467/49, од 14. септембра 1949. године
Адолфу Шербергеру (Adolf Scherberger)..... -..... -..... 321

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1528/49, од 26 септембра 1949 године..... .....-------- ---------- - 326

6. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
574/49, од 19. септембра 1949. године Јозефу Кендлеру (Josef Kendler).....328

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1603/49, од 27. септембра 1949. године..... 332

7. Пресуда Војног суда у Крагујевцу, суд. бр. 77/48, од 17. јула
1948. године Фридрих Паулу Херману (Friedrich-Paul Herrmann)..... 334

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1024/48, од 18. августа 1948. године..... 341

8. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 539/49, од 18. септембра 1949. године
Херману Пергеру (Hermmann Perger)---------- ------- ---------- ----------..... 344

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1516/49, од 24. септембра 1949. године..... 348

9. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 909/49, од 24. октобра 1949. године
Гинтеру Штајнману (Günter Steinmann)-..... -..... 350

10. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
891/49, од 24. октобра 1949. године Герхарду Лиднеру (Gerhard Lindner)..... 354

11. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
575/49, од 18. септембра 1949. године Мартину Ајзелу (Martin Eisei)..... 357

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1600/49, од 23. септембра 1949. године--..... 362

12. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
480/49, од 15. септембра 1949. године Ериху Валштину (Erich Valstyn)-..... 364

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1542/49, од 4. јануара 1950. године..... .... **370**

13. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 526/49, од 16. септембра 1949. године Јозефу Бецу (Josef Betz)..... 372

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1505/49, 23. септембра 1949. године---------- ------- ---------- 376

14. Пресуда Војног суда у Новом Саду, суд. бр. 223/48,
од (нечитко) године Јохану Тирофу (Johan Tirof)..... 378

15. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 488/49, од 15. септембра 1949. године
Хајнриху Кремлу (Heinrich Kreml)---------- 384

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1550/49, 24. септембра 1949. године---------- --------- ------ ------388

16. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 565/49, од 19. септембра 1949. године
Георгу Радлингеру (Georg Radlinger)..... 390

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1578/49, 26. септембра 1949. године..... **393**

17. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.
671/49, од 30. септембра 1949. године Ериху Мантеру (Erich Manter)-.....395

18. Пресуда Дивизијског војног суда у Суботици, суд. бр. 231/1947,
од 22. новембра 1947. године Алфреду Розендалу (Alfred Rosendal)-------- -------- 400

Пресуда Врховног суда Југословенске армије (по жалби,
у другом степену), II суд. бр. 453/47, од 5. децембра 1947. године-..... 412

19. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 369/47,
од 25. новембра 1947. године Хајнцу Венту (Heinz Wendt).....-.. -.....416

20. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 1007/49, од 29. октобра 1949. године
Зигмунду фон Бариј у (Siegmund von Bary)---------- ---------- -..... 419

21. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 850/49, од 18. октобра 1949. године Вилију Холцу (Willi Holz)-..... 419

22. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 469/49, од 16. септембра 1949. године Рудолфу Линеку (Rudolf Linek) 426

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1557/49, 25. септембра 1949. године.....-..... 429

23. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 682/49, од 3. октобра 1949. године
Екарту Бретшнајдеру (Brettschneider Eckart)..... 431

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1722/49, од 23. децембра 1949. године---------- ---------- -------436

24. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 691/49, од 4. октобра 1949. године
Хајнриху Кригеру (Heinnrich Krüger)---------- 438

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1727/49, од 14. октобра 1949. године..... -..... 443

VI Пресуде нсмачким официрима за ратне злочине
које су извршили током 1945. године---------- 445

1. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 692/49, од 4. октобра 1949. године Хансу Вагнеру (Hans Wagner)..... . 445

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1728/49, од 14. октобра 1949. године---------- 450

2. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 543/49, од 19. септембра 1949. године
Рудолфу Оферу (Rudolf Offer)..... 452

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1577/49, од 23. септембра 1949. године.....455

3. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 704/49, од 5. октобра 1949. године
Акселу Бему (Axel Böhm)..... 457

4. Пресуда Војног суда у Београду, суд. бр. 475/49,
од 14. септембра 1949. године Хансу Пилцу (Hans Pilz)---------- 461

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1537/49, 24. септембра 1949. године..... 464

5. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 713/49, од 7. октобра 1949. године Хансу Гецу (Hans Götz)..... 466

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1740/49, 14. октобра 1949. године---------- 469

6. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 608/49, од 27. септембра 1949. године
Матијасу Росембеку (Mathias Rossembeck)---------- 471

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1686/49, **8**. октобра 1949. године..... 475

7. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 1003/49, од 28. октобра 1949. године
Лудвигу Штеру (Ludwig Stehr)---------- 477

8. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 668/49, од 28. септембра 1949. године
Паулу Циглеру (Paul Ziegler)---------- 480

9. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 566/49, од 19. септембра 1949. године
Францу Гигерлу (Franc Gigerel)---------- 483

Пресуда Врховног војног суда (по жалби, у другом степену),
II суд. бр. 1580/49, 23. септембра 1949. године..... 486

10. Пресуда Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу,
суд. бр. 1075/49, од **8**. новембра 1949. године
Фридриху Басарке (Friedrich Basarke)---------- 488

СПИСАК ОСУЂЕНИХ НЕМАЧКИХ ГЕНЕРАЛА,
ОФИЦИРА И ДРУГИХ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ..... 493

SUMMARY 507

ZUSAMMENFASSUNG--..... 509

БЕЛЕШКА О АУТОРУ --..... 525

НАПОМЕНА УРЕДНИКА

Страдање српског народа у ратовима у XX веку носи елементе и карактеристике који се могу препознати у кривичним делима по међународном праву: злочини против човечности, злочини геноцида и ратни злочини.

Злочин против човечности је кривично дело предвиђено међународним и унутрашњим правом, које је први пут разматрано на суђењу у Нирнбергу.

Статут Међународног војног суда одређује да су у његовој надлежности злочини против човечности. Даљу разраду - дефиницију ових дела, даје Закон бр. 10 Контролног савета за Немачку о кажњавању лица одговорних за ратне злочине, злочине против мира и против човечности. Резолуцијом Генералне скупштине Уједињених нација (55. пленарна седница од 11. децембра 1946) потврђена су начела међународног права призната Статутом Нирнбершког суда Потврђено је такође да је геноцид злочин по међународном праву, а међународна правна регулатива је утврђена Конвенцијом о спречавању и кажњавању злочина геноцида, која је усвојена 1948. године.

Московском декларацијом од 30. октобра 1943. и Лондонским споразумом од 8. августа 1945, Законом бр. 10 Контролног савета од 20. децембра 1945, те резолуцијама Генералне скупштине (33. пленарна седница од 13. фебруара 1946, 55. пленарна седница од 11. децембра 1946. и 123. пленарна седница од 21. новембра 1947), обавеза је земаља потписница, односно окупационих сила у Немачкој (Закон бр. 10), и препорука свим чланицама ОУН и другим да се ратни злочинци хапсе и предају земљи у којој су вршили злочине да им се суди.

Злочин против човечности има одређених сличности и са кривичним делима геноцида и ратних злочина. Најважнија разлика у односу на ратни злочин је у томе што је време вршења ирелевантно. Основна карактеристика која неки злочин означава злочином геноцида јесте изражена *намера* да се уништи нека национална, верска, етничка или расна група. Основну разлику у односу на геноцид представља *непостојање геноцидне намере* код извршиоца злочина против човечности. Правна регулатива о злочинима против човечности штити индивидуална добра, пре свега егзистенцију личности, а у случају геноцида, егзистенцију групе

људи. Најважнији међународни уговори који регулишу област ратних злочина јесу Женевске конвенције из 1949. године (проистекле из Хашких конвенција скраја XIX и почетка XX века) и два допунска протокола из 1977. године. Женевским конвенцијама, допунским протоколима и другим међународним актима, регулисана су питања ратних злочина против цивилног становништва, против рањеника и болесника, против ратних заробљеника итд.

Усвајање Римског статута (ступио на снагу 2002. године, а закључно са новембром 2006. године су га ратификовале 104 државе), тј. међународног уговора којим је створен Међународни кривични суд, обавезује земље које су га усвојиле да у својим кривичним законодавствима предвиде ова дела. Римски статут нису потписале неке од великих сила, а свој потпис са статута су повукле и САД. Статут суду ставља у надлежност три кривична дела: геноцид, злочине против човечности и ратне злочине, а у члановима 6-8 Статута дата је дефиниција геноцида, списак злочина против човечности и детаљан списак ратних злочина. Статут предвиђа да ће суд бити надлежан и за злочине против мира, али тек пошто дефиниција агресије буде усвојена и накнадно додата Статуту.

Публиковање овог зборника пресуда југословенских војних судова немачким генералима, официрима, подофицирима и војницима за ратне злочине учињене на територији Југославије за време немачке окупације, аутора др Ђорђа Н. Лопичића - *Немачки ратни злочини 1941-1945, Пресуде југословенских војних судова* **- представља део мисије Музеја жртава геноцида, да се у циљу трајног сећања на људске губитке и страдања у ратовима XX века на југословенским просторима, бави прикупљањем, обрадом, чувањем, изучавањем и презентацијом података и грађе о геноциду, холокаусту, жртвама ратних злочина, као и људским губицима свих народа, етничких и верских група на југословенским просторима.**

Документа су донета изворно, поштујући аутентичност језичког израза, екавски или ијекавски изговор (у неким пресудама се мешају оба облика) и примењена правописна правила. Мањи део пресуда је писан ћирилицом, већи латиницом. У неким пресудама су немачка имена и појмови транскрибовани, а у другим су дати изворно (без обзира на писмо), понекад погрешно написани. У овом издању, све пресуде су донете ћирилицом, а немачка имена су транскрибована. Могуће су погрешке у транскрипцији, јер су нека имена на два места у истом документу написана различито. У доношењу докумената је задржана изворност, укључујући и погрешке. Интервенисано је само код очигледних штампарских погрешака.

Уредник

ПРЕДГОВОР

Настанком југословенске кризе 1991-1996. године, интересовање за ратне злочине је нагло избило у први план; показали су га не само шира јавност, медији, политичари, него и кривичноправна Наука. Готово искључиво, интересовање је било ограничено само на ратне злочине извршене за време трајања југословенске кризе и грађанских ратова у Хрватској и Босни и Херцеговини.

Међутим, ратни злочини извршени за време Другог светског рата на територији Југославије, 1941-1945. године, већ деценијама нису предмет изучавања кривичноправне науке. Разматрајући проблематику ратних злочина извршених у Југославији током Другог светског рата, може се констатовати да она са кривичноправног аспекта није довољно обрађена. Највише је обрађивана у уџбеницима кривичног материјалног права и међународног јавног права, затим у коментарима кривичних законика, као и у малобројним чланцима, расправама и приказима. Ретке су књиге, монографије или друга систематска дела које обрађују ову проблематику. Исти третман је имала и судска пракса.

До сада је у збиркама судских одлука или другим књигама, монографијама или правним часописима објављено свега тридесетак судских пресуда које се односе на ратне злочине (и оне само у изводима). Не треба посебно наглашавати да је овај број објављених судских пресуда недовољан за било какво озбиљније проучавање судске праксе везане за ратне злочине.

У многим другим државама постоје читаве збирке судских одлука о ратним злочинима везаним за Други светски рат. Као пример, наводимо само једну од заиста обимних збирки судских пресуда о ратним злочинима, објављену у петнаест књига: *Law Reports of Trials of War Criminals, Selected and prepared by the United War Crimes Commission,* **Vol. I - XV, London 1947-1949.**

Зашто су кривична дела ратних злочина у нашој кривичноправној науци и литератури имала овако неадекватан тратман, није нам познато, нити у нашој литератури постоји било какав наговештај или одговор на ово питање. Вероватно је да се по завршетку рата сматрало да су кривична дела ратних злочина насталих у рату пресуђена одмах после завршетка Другог светског рата и да интересовање науке и судске праксе за

њих више није приоритетно. Наука кривичног права и судска пракса су се тада ангажовале на проучавању, обради и публиковању актуелних кривичних дела, почев од кривичних дела против живота и тела, против друштвене и приватне имовине, против привреде, опште сигурности људи и имовине и др.

Овакав прагматичан став је у то време био сасвим оправдан захтевима актуелне судске праксе, јер су наведена кривична дела постала бројна и била у сталном порасту и са одређеним проблемима везаним за судску праксу. С друге стране, у питању је била нова држава, настала после Другог светског рата, с новим Кривичним закоником из 1951. године, у којем се налазио велики број потпуно нових кривичних дела, с новим формулацијама, па су постојале потребе за проучавањем, обрадом, коментарисањем и публиковањем тих нових кривичних дела, као и актуелне судске праксе.

У овој књизи - збирци судских пресуда - сакупљене су пресуде Војног суда Југословенске армије у Београду, Крагујевцу, Новом Саду, Суботици и Врховног војног суда Југословенске армије у Београду. Наведене пресуде су изречене немачким генералима, официрима, подофицирима и војницима за ратне злочине извршене 1941-1945. године у Југославији. Напомињемо да ове пресуде до сада нису биле објављиване у нашој кривичноправној литератури.

У архиви Врховног војног суда у Београду се налазе пресуде изречене извршиоцима ратних злочина за време Другог светског рата 1941--1945. године у Југославији. Судске пресуде се односе на окупаторске официре и војнике (немачке, италијанске, бугарске и мађарске), као и на њихове домаће сараднике и помагаче (усташе, домобране, словеначке квислинге, четнике, недићевце, љотићевце, балисте и др.). Прегледајући и проучавајући наведене пресуде, као и судске уписнике и регистре, констатовао сам да више пресуда недостаје, иако су уредно и прописно уписане и заведене у наведеним уписницима и регистрима Поред пресуда немачким ратним злочинцима, међу пресудама које недостају највише је оних које се односе на усташке ратне злочинце. Обавештен сам да су поједине пресуде у протеклих педесетак година и уништаване. Разлози уништавања су били наводна ратна опасност, протек рока чувања (од десет до петнаест година), смештајни простор, пресељења и сл. Не треба много објашњавати, образлагати и коментарисати оправданост ових тзв. „разлога“ за уништавање ове изузетно важне историјске грађе. Надаље, у протеклом периоду су поједине пресуде појединци узимали на позајмицу, највише ради проучавања, писања разних књига, зборника, чланака, приказа, коментара, фељтона и сл., али их нису више враћали. Многим пресудама је изгубљен траг. Ван сваке сумње, ове пресуде је требало трајно чувати као историјску грађу, да би све будуће генерације могле да их непосредно и изворно користе. Не могу се отети утиску да је

у неким случајевима постојала и намера прикривања података о извршењу масовних ратних злочина. Јер, како другачије објаснити уништавање драгоцене историјске грађе.

Прегледао сам око хиљаду пресуда које се односе на немачке окупаторе, и по сопственом избору одабрао одређен број судских пресуда које су изречене немачким официрима и војницима. Разуме се да је избор пресуда субјективна одлука приређивача, која може бити подложна критикама. Настојао сам да у овим пресудама обухватим ратне злочине извршене против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника и болесника, извршене у разним временским периодима између 1941. и 1945. године.

Прва пресуда наведена у овој књизи је пресуда Александру Леру, генерал-пуковнику немачке војске, који је као командант ваздухопловне флоте IV организовао и започео ваздухопловни напад на Југославију 6. априла 1941. године, када су немилосрдно бомбардовани Београд и остали градови, и убијено на десетине хиљада цивила, разорен велики број зграда, уништени многи привредни објекти, болнице, школе, водоводи, електричне централе, саобраћајнице, културни споменици, као и читав низ других цивилних објеката. Даље су донесене пресуде разним официрима, подофицирима и војницима немачке окупаторске војске који су били наредбодавци или непосредни извршиоци масовних ратних злочина. Пресуде су наведене у свом изворном облику, без исправљања. Није прављена подела или разврставање пресуда према материји, јер све мање-више садрже ратне злочине против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника и болесника. Извршена је само хронолошка подела, према годинама извршења ратних злочина.

Без намере да коментаришем наведене судске пресуде, што и није сврха ове збирке, и што остаје да учине компетентни научници и практичари, желим да наведем неколико напомена. Пре свега, овим пресудама је утврђен и записан сав злочиначки карактер агресивног рата против Југославије, који је војска нацистичке Немачке започела већ првих дана по нападу 6. априла 1941. године. Тај злочиначки карактер је испољен у масовним ратним злочинима против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника, болесника, систематским уништавањем привреде, инфраструктуре, културних и историјских споменика и траје у континуитету све време окупације Југославије, све до последњих дана Другог светског рата, до маја 1945. године. Без обзира што је свима било јасно да је фашистичка Немачка изгубила рат и даће морати да положи рачуне за сва недела која је извршила.

Иако се у овој збирци налази невелики број пресуда које се односе на ратне злочине извршене у току Другог светског рата у Југославији, надам се да ће оне допринети да наша стручна јавност, пре свега практичари (судије, јавни тужиоци, адвокати и др.), као и научници из обла-

сти кривичног права, на непосредан начин сазнају за југословенску судску праксу у пресуђивању ратних злочина. Поред стручне, ова збирка ће користити и широј јавности, затим научницима, историчарима, публицистима, криминолозима, социолозима, политиколозима, психијатрима, психолозима, новинарима и свима другима који су заинтересовани за ратне злочине. Затим, ове пресуде имају и историјску вредност, јер представљају незаобилазну грађу за проучавање Другог светског рата и немачке окупације Југославије.

Надам се да сам овом збирком пресуда успео да отргнем од заборава бар мали део стравичних, масовних и назапамћених ратних злочина које је немачки окупатор вршио за време Другог светског рата у Југославији, а који су последњих педесетак година били неоправдано запостављени у нашој правној литератури. Чињеница је да млађе генерације, које су рођене после Другог светског рата, нису довољно упознате с ратним злочинима немачких окупатора. Затим, да и тзв. међународна заједница, због промене политичких снага у свету током последњих деценија, више не спомиње трагику и ратне злочине Другог светског рата. Ужаси овог рата полако али сигурно падају у заборав. Видно је настојање да се ратни злочини који су извршени за време југословенске кризе представе као нешто најстравичније, и да се на тај начин забораве ратни злочини почињени у Другом светском рату. Малтене једини који у континуитету подсећају светско јавно мњење на ратне злочине извршене за време Другог светског рата јесу Јевреји. У обележавању свог истребљења и страдања - холокауста, нико им се није супроставио или покушавао да злочине препусти забораву. Но, и за то постоји објашњење - политички положај који имају Израел и Јевреји у САД је изузетно јак.

С друге стране, осећао сам обавезу да приредим ову збирку не само из професионалних разлога једног кривичара и међународног правника, који се деценијама бавио овом проблематиком, већ и обавезу према стотинама хиљада југословенских невиних жртава немачких ратних злочина. Такође, обавезивало ме је и то што сам био савременик ових масовних ратних злочина, као и суђења нацистичким злочинцима.

Београд, 5. август 2008. *Др Ђорђе Н. ЛОПИЧИЋ*

УВОД

У овој књизи, *Немачки ратни злочини 1941-1945 - Пресуде југословенских војних судова,* која у ствари представља збирку судских одлука, налазе се 64 пресуде југословенских војних судова немачким официрима, подофицирима и војницима за извршене ратне злочине током Другог светског рата на територији Југославије. Пресуде су изрекли војни судови у Београду, Крагујевцу, Новом Саду и Суботици, а уз њих се овде налазе и пресуде Врховног војног суда Југословенске армије, који је доносио одлуке као другостепени суд. Ове пресуде до сада нису објављиване у нашој кривичноправној литератури.

Све до 1951. године, када је донет Кривични законик, за суђење починиоцима кривичних дела ратних злочина извршених за време непријатељске окупације били су надлежни војни судови. Они су извршиоце кривичних дела ратних злочина осуђивали на основу Закона о кривичним делима против народа и државе, чланови 3 и 4. У члану 3, став 1, тачка 3, утврђен је ратни злочин као кривично дело против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника и болесника. Казна за ратне злочине из члана 3 је била предвиђена у члану 4 истог Закона.

Војни судови су у раздобљу од 1945. до 1949. године, на основу података из судских уписника, правоснажно пресудили за ратне злочине које су у Југославији извршила 1.392 немачка ратна заробљеника. Наиме, у току 1949. године, нешто више од 1.000 немачких ратних заробљеника је задржано од репатријације, јер је за њих постојала основана сумња да су извршили ратне злочине.

Ова група ратних заробљеника је била смештена у логор за ратне заробљенике у Вршцу и против њих је покренут кривични поступак и спроведена истрага. После спроведене истраге, подигнуте су оптужнице и одржана суђења. Ради целисходности и економичности кривичног поступка, веће Војног суда у Београду је делегирано у Вршац, у којем су одржана суђења.

Од хиљаду немачких ратних заробљеника оптужених за ратне злочине, у 1949. години су правоснажно осуђена 922, док су остали ослобођени. Од 922 осуђена лица, над 40 је извршена смртна казна, док је за њих 52 смртна казна касније замењена разним временским казнама. У 1949. години су завршена суђења немачким ратним заробљеницима оптуже-

ним за ратне злочине извршене у Југославији за време Другог светског рата (Мр Милош Гојковић: *Историја југословенског правосуђа,* Београд, 1999, стр. 148).

Највећи број наведених пресуда се налази у архиви Врховног војног суда у Београду, док је мањи број пресуда у Архиву Војводине у Новом Саду. Одабирајући пресуде за штампу, прегледао сам око хиљаду судских пресуда које су изречене немачким официрима, подофицирима и војницима, и одлучио се за 64 пресуде, које се односе на ратне злочине извршене против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника и болесника. Настојао сам да се у пресудама, колико је то било могуће, обухвати временски период од 1941. године па све до краја рата, до маја 1945.

Такође сам настојао да пресуде „покрију" територију тадашње Југославије коју су немачки фашисти окупирали, како би се добила целовита представа о извршеним ратним злочинима.

Ради прегледности, пресуде су у књизи подељене у шест делова. Први део, укупно четири пресуде, односи се на групу немачких генерала. У њој се налазе Александар Лер и други немачки генерали, који су за време окупације Југославије били наредбодавци својим потчињеним јединицама у извршењу масовних ратних злочина.

У пресуди генералу Александру Леру, налазе се још пет генерала и један пуковник. У првој групи пресуда је неколико високих немачких војних руководилаца који су командовали војним јединицама на територији окупиране Југославије. Споменућемо само неке од њих: Харалд Турнер, шеф војне управе за Србију у рангу генерал-лајтнанта, Георг Кисел, шеф војне управе за Србију, Валтер Фиров, генерал-мајор и фелдкомандант у Београду, Волфганг Хаусер, генерал-лајтнант, Хунолд фон Штокхаузен, генерал-лајтнант, Аугуст Мајснер, генерал-лајтнант полиције и др.

У другом делу је 12 пресуда, којима су официри, подофицири и војници осуђени за ратне злочине које су починили у 1941. години и извршење злочина продужили у наредним годинама. У трећем делу се налазе пресуде двојици немачких официра за злочине почињене у току 1942. и наредних година. Четврти део (12 пресуда) се односи на ратне злочине из 1943. и наредних година, а пети (24 пресуде) на злочине извршене у току 1944. и 1945. године. У шестом делу је 10 пресуда немачким официрима за злочине које су извршили 1945. године.

Разматрајући донесене пресуде, може се констатовати да је међу осуђенима било највише немачких официра и подофицира, а мањи део су чинили војници. Иако су осуђени најчешће били наредбодавци или подстрекачи у извршењу ратних злочина, чињеница је да су многи немачки официри били и непосредни извршиоци, учествујући у стрељању и убијању цивилног становништва, заробљених партизана, болесника и рањеника.

Пресуде сведоче да су ратни злочини перманентно чињени од прве године окупације земље до последњих дана рата.

Све пресуде су публиковане у свом оригиналном облику, јер представљају непобитну историјску документацију везану за Други светски рат, за непријатељску окупацију, народноослободилачку борбу, као и масовне ратне злочине које је извршила немачка војска. Њиховим објављивањем се сагледава чињенично стање, правна проблематика, као и остале битне околности извршења кривичног дела и доношења саме пресуде.

I

Пресуде немачким генералима који су за време окупације Југославије били наредбодавци у извршењу масовних ратних злочина

1.

(I. Суд бр. 15/47, Воj. суд III армије)

У ИМЕ НАРОДА!

Војни суд III армије састављен од капетана др. Вука Гоце Гучетића као претседатеља већа и судија мајора Радовановић Милана и капетана др. Давид Фридерика те секретара поручника Стојановића Владимира у кривичном предмету против опт. Ј1ЕР АЈ1ЕКСАНДРА и др. због кривичних дела из Закона о кривичним делима против народа и државе, а на основу оптужнице Војног тужиоштва Ј.А. од 2. фебруара 1947. год. бр. 1129/46 и решења овог суда од 3. фебруара 1947. године, - одржао је у Београду главни јавни усмени претрес од 5. до 13. фебруара 1947. године, на коме је оптужницу заступао заменик Војног тужиоца Ј.А., потпуковник Острић Звонимир у присуству опт. Лер Александра, Фортнер Ханса, Шмитхубер Августа, Најдхолд Фрица, Киблер Јозефа, Трибукајт Гинтера и Лончар Адалберта, од којих опт. Лер Александра и Шмитхубер Августа брани капетан Николић Ђорђе, Фортнер Ханса, Најдхолд Фрица и Киблер Јозефа поручник Челар Страхиња, а оптуженог Лончар Адалберта и Трибукајт Гинтера капетан Анђић Лека, - па је по коначној речи заменика Војног тужиоца Ј.А. да остаје при проширеној оптужници и тражи строгу и праведну казну за оптужене и завршне речи бранилаца свих оптужених те оптужених сваког понаособ да буду ослобођени односно што блажије кажњени, - донео и јавно изрекао дана 16. фебруара 1947. године следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени:

I. ЛЕР АЛЕКСАНДАР, генерал-пуковник бивше немачке војске, рођен 20. V. 1885 у Турн-Северин, од родитеља Фридриха Лера и мајке Катарине, рођене Фајман, ожењен, отац једног детета, аустриски држављанин - у затвору сада,

II. ФОРТНЕР ХАНС, генераллајтнант бивше немачке војске, рођ. 25. XI. 1884 у Цвајбрикену од родитеља Макса Фортнера и мајке Елфрозине, рођене Маја, ожењен, отац двоје деце, немачки држављанин, сада у затвору,

III. ШМИТХУБЕР АВГУСТ, генерал-мајор оружја СС, рођен 8. V. 1901 у Аугсбургу, од родитеља пок. Августа Шмитхубера и мајке Ане, рођене Гринхагер, ожењен без деце, немачки држављанин, сада у затвору,

IV. НАЈДХОЈ1Д ФРИЦ, генераллајтнант бивше немачке војске, рођ. 16. XI. 1887 у Шлојзигену - Тиринген од родитеља пок. Едмунда Најдхолда и мајке Паулине, рођене Палм, ожењен, отац двоје деце, немачки држављанин, сада у затвору.

V. КИБЛЕР ЈОЗЕФ, генераллајтнант бивше немачке војске, рођен 6. IV. 1896 у Минхену, од родитеља Вилхелма Киблера и мајке Розине, рођене Браун, ожењен, отац једног детета, немачки држављанин, сада у затвору.

VI. ТРИБУКАЈТ ГИНТЕР, пуковник бивше немачке војске, рођен 29. V. 1909 у Грајфсвалду - Померанија, од родитеља Филипа Трибуката и мајке Маргарете, рођене Кроне, ожењен, отац четворо деце, немачки држављанин - сада у затвору, и

VII. ЛОНЧАР АДАЛБЕРТ, генерал-мајор бивше немачке војске, рођен 10. IX. 1885 у Марибору од родитеља Адалберта и мајке Матилде, ожењен, отац троје деце, аустриски држављанин, сада у затвору.

К Р И В И С У

АЛЕКСАНДАР ЛЕР

1.) Што је као командант немачке ваздушне флоте IV. организовао 1941 године, ваздухопловни рат против Југославије и по Хитлеровом наређењу „да Београд има бити у данонoћним непрекидним нападима разорен“ њему подређеним јединицама наредио терористички напад на Београд без ознаке циљева нападаја. Напад је почео у ране јутарње сате 6. априла 1941 године, тако да га је становништво дочекало неспремно. Непосредно после нападаја покупљено је само по улицама и трговима 2.271 леш, док је број погинулих и потрпаних у рушевинама зграда и склоништа био далеко већи. Том приликом порушено је и оштећено у Београду близу 10.000 зграда, док целокупна материјална штета износи близу 9,000.000.000 динара.

2.) Што је као командант 12 немачке армије од августа 1942 године, а као командант за Југоисток од јануара 1943 године, до јула 1943 године, био врховни војни командант свих немачких јединица на територији Грчке, Бугарске и Југославије и као такав упознат са мерама одмазде, са насилном депортацијом мирног становништва са казненим експедиција-

ма, са реквизицијама, које су изводили њему потчињени команданти, и својим ставом им давао потстрека у таквој њиховој делатности не подузимајући ништа да то спречи.

а) тако је њему био потчињен и војни заповедник Србије у чијим рукама је у то време била сконцентрисана њемачка окупациона управа у Србији. Све мере масовних одмазди, вршених у облику стрељања невиних људи, жена и деце тзв. таоца, које је наређивао војни заповедник Србије и његови фелдкоманданти осуђени Лер је познавао и ништа није предузео да их спречи. Само у времену између 1. јануара 1943 године, и мјесеца јуна исте године, стрељано је за одмазду у Србији, према подацима прикупљених на основу немачких објава о стрељању 825 невиних људи, тзв. таоца.

Непосредно са овим немачка војна сила вршила је разарање и паљење читавих села, као н. пр. села Топонице мјесеца фебруара 1943 године, а мирно становништво тих села било је одвођено у сабирне логоре или на рад у Немачку, док је њихова имовина опљачкана.

б) Исто тако био је потчињен осуђеном Леру и немачки опуномоћеник генерал у Хрватској Глајзе Хорстенау, који је заједно са немачким послаником у Загребу Кашеом био стварни шеф квислиншке творевине НДХ, и који су преко усташких власти наређивали мере одмазде о чему је био обавештен осуђени Лер. Тако је н. пр. немачки штаб за осигурање жељезница у Хрватској својим актом од 17. II. 1943 године, тражио 880 људи за одмазду, о чему је био обавештен осуђени Лер.

Исти опуномоћени генерал у Хрватској на седници код немачког посланика у НДХ марта месеца 1943 године, тражи да се као мера освете за атентате на жељезнице спроведе депортација становништва, укупно 10-15 хиљада људи, жена и деце из њихових домова на ропски рад у Рајх, а њихова имовина да се запљени.

3.) Што је организовао и руководио немачким операцијама названим „Вајс 1“, „Вајс 2“ и „Шварц“ /IV. и V. офанзива/., те за те операције њему подређеном заповеднику немачких снага у Хрватској генералу Литерсу дао таково упутство на основу којега је овај издао немачким командантима дивизија, учесницима у горе наведеним операцијама, наређење да је оправдана свака мера потребна за сигурност јединице и ради умиривања земље, да нико несме бити позиван на одговорност због престрогог поступка, да сватко ко судјелује или је судјеловао у борби против немачких или НДХ снага има да се обеси или стреља, а сумњиви да се задрже у дивизији у сврху провођења одмазде, да се насеља тешко приступачна или установљена као партизанска упоришта, или су за ово подесна имају разорити, да се целокупни плен има ставити на расположење заповеднику немачких трупа у Хрватској. На основу таковог његовог упутства и наређења генерала Литерса команданти појединих немачких дивизија су горе наведеним операцијама вршили масовно убијање цивилног становништва,

паљење читавих насеља, убијање заробљених партизана, о чему је он био упознат.

а) VIV. офанзиви т.ј. у операцији „Вајс 1“ и „Вајс 2“, која је трајала од 21. јануара 1943 године, до почетка априла исте године, учествовало је око 80.000 непријатељских војника. Операција се је водила на простору Карловац - Петриња - Сисак - Сански Мост - Мркоњић град - Јајце - Сарајево - Мостар - Дувно - Ливно - Бос. Грахово - Бихаћ - Огулин - Карловац. На читавом том простору за цело то време систематски су паљена и разарана читава села, покретна имовина пљачкана, а цивилно становништво убијано у масама без обзира на пол и узраст. У тој операцији убијено је по немачким трупама на територији Босне и Херцеговине 5.568 цивилних лица, а попаљено и уништено 2.372 куће. Убиства цивилног становништва и паљевине извршене су неовисно од војних операција, по завршеним операцијама, безразложно, односно искључиво са терористичким циљем.

За време исте операције побијено је по немачким трупама на Шатор планини и у месту Злопољу између Ливна и Дувна неколико стотина рањеника НОВ.

б) Почетком маја 1943 године, започела је под врховном командом осуђеног Лера операција „Шварц“ извршена на простору између Фоче - Гацка - Билеће - Никшића - Колашина - Андријевице - Пљеваља и Фоче, у којој је учествовало око 120.000 непријатељских војника, а која је трајала до 15. јуна.

За то време на горњем простору немачке јединице су побиле 4-5 хиљада цивилних лица, претежно жена, деце и стараца, попалиле 75% села и опљачкале до темеља цели тај крај.

Првих 15 дана јуна 1943. године, на брду Вучеву на обалама р. Сутјеске, на падинама Зелен горе побијено је по осуђеном Леру подређеним трупама неколико хиљада рањеника НОВ-а, као и болесника који се нису могли кретати. Рањеници су везани жицом један за другога, убијани из шмајсера, пиштоља, клани ножевима или су живи спаљивани.

ФОРТНЕР ХАНС

I. што је током 1942/43 год. као командант 718 дивизије, а затим командант Источне Босне са подручјем између Дрине, Саве и Босне, коме су непосредно биле подређене и све домобранске, усташке, жандармериске и полициске снаге НДХ, својим упутствима и наређењима исте потстицао на братоубилачки рат и на вршење злочина преносећи како немачким тако и усташко-домобранским одређеним јединицама наређење пешадиског генерала Литерса, заповедника немачких трупа у Немачкој, према коме је оправдана свака мера потребна за сигурност јединице и ради умиривања земље и да нико не смије бити позиван на одговорност због престрогог поступка; даље да свако ко суделује или је суде-

ловао у борби против окупаторских и квинслишких трупа има да се обеси или стреља, а сумњиви се имају задржати код дивизије у сврху провођења одмазде, док се насеља, тешко приступачна или установљена као партизанска упоришта, па чак и ако су само за ово и подесна, имају разорити, а целокупни плен ставити на расположење заповеднику немачких трупа у Хрватској, с тим да ће сваки онај који у наведеном смислу енергично поступи бити од њега - оптуженог Фортнера - узет у заштиту, док ће неодлучни бити безобзирно кажњени.

II. Што је као командант 718 дивизије односно командант Источне Босне за време непријатељске окупације организовао разне акције на подручју Босне, којом су приликом његове јединице било саме, било у сарадњи са усташким и домобранским снагама извршиле поред других и следеће злочине над мирним и недужним цивилним становништвом сиромашних босанских села:

1 а/ октобра 1941 године приликом вршења акције на Козари, немачки војници из дивизије оптуженог Фортнера покупили су у селу Јабланици и околним селима 164 цивила, повезали их, натерали да иду у речицу Јабланицу и ту их све пострељали; том приликом опљачкали су у селима испод Козаре десетине хиљада крупне и ситне стоке и запалили око 100 кућа и то у селима Јабланица, Паланчиште, Мљечаници, Маглајци и Бјелајци;

1 б/ у исто су време у селу Врбашкој - срез Босанска Градишка убили Радман Стоју заједно са женом, ћерком и унучетом од 2 године, чију су главу отсекли и набили на колац, који је држао вратанаца на капији; поред тога убили су ту још 30 становника већином стараца и деце а село запалили;

1 ц/ у селу Бистрици, у истом срезу, попалили су већи број кућа и то: Лајић Милану, Дари и Благоју, Злојутра Душану, Вујић Милану, Радић Томи и Душану и Вујић Ђорђи; сваког ког су код куће затекли убили су као например Лалић Стају, стару 70 година, Вујић Алексу и жену му Радосаву, Агић Косу и сестру Персу, а сељака Вилић Рајка живог су спалили заједно са кућом;

1 д/ у селу Подгорцу отели су једној жени непознатог имена из руку њено дете и пред њом га бацили у речицу Врбошко где се удавило;

1 е/ неустановљеног дана месеца октобра 1941 у близини Босанске Градишке наведене јединице под командом опт. Фортнера заробиле су 7 рањених бораца НОВ и то Голуб Милоша из Бистрице, Марић Данила и брата му Луку оба из Чатрње и још непозната 4 лица, па су их затим поубијали;

2 а/ Фебруара месеца 1942 године приликом пробијања обруча створеног од стране НОВ код Приједора, јединице опт. Фортнера спалиле су села Двориште и Урвати, где је изгорело око 70 кућа са осталим зградама и сточном и људском храном, док су сву стоку, коју су затекли, оте-

рали; поред тога убили су у селу Дворишту све оне људе који су се тамо затекли, а међу осталим и Бјелајац Стојана, Бузна Саву и др.

2 б/ Истог месеца 1942 године заклали су у селу Јутрогоште, срез Босанска Дубица 57 годишњег Радак Драгоја и 60 годишњег Радић Перу и запалили их заједно с кућом; убили су и друго цивилно становништво које се није склонило као Родић Јашу старог 65 година, Родић Раду, ИлиЈУ и Мару и др.

2 ц/ У селу Горња Градина спалили су живе заједно с кућом 70 годишњу Тица Мару и 55 годишњег Петрић Мију, а у селу Међувоће, срез Бос. Дубица поубијали су секирама следећа цивилна лица: Крњичић Славка, Јајчанин Николу, Јована и Љубању, Мијатовић Мила, Воју и Стеву, Милановић Милоша, Латиновић Николу, Дерикућа Савана и Марту и Аћимовић Гају, док су 50 кућа упалили и опљачкали стоку и жито.

2 д/ У исто време попалили су село Брекиње, срез Бос. Дубица где је изгорело око 80 кућа а затечено цивилно становништво поубијали су након мрцварења одсецањем носа, ушију, појединих делова тела, пребијања ногу и др. те су на тај начин убили 13 лица.

3 а/ Концем септембра и почетком октобра 1942. године ове су јединице под командом опт. Фортнера на сектору Травник - Доњи Вакуф - Јајце спалили око 2.000 сеоских кућа, настанби и разних других зграда и побили око 100 стараца, жена и деце, који пред њима нису могли побећи.

3 б/ У исто време у селу Вадпољу војници наведених јединица обарили су врелом водом 15 становника међу којима и Јокића Симу, па су сва та лица у најтежим мукама умрла, а у селу Тодорићи спалили су живе породицу Максимовић Илије и то жену са троје деце и оца Мелентија старог 65 година.

АУГУСТ ШМИТХУБЕР

Што је као командант XIV пука VII СС дивизије „Принц Еуген“ од маја 1942 год. до маја 1944 год. одобравао, дозвољавао и наређивао својим потчињеним јединицама убиства цивилног становништва, жена, деце, заробљених и рањених припадника НОВ, паљевину и пљачку. Поименице:

1. Што је I батаљон његовога пука под командом Казерера 10 и 11 октобра 1942 год. извршио до темеља паљење села Крива Река, побио готово целокупно становништво тога села без обзира на пол и узраст, а 45 становника који су међу последњима остали живи пострељали су поред сеоске цркве, затим унели у цркву коју су минирали, тако да су рушевине цркве затрпале њихове лешеве. Истовремено, извршена је не само безобзирна пљачка целокупне имовине становништва, већ и потпуно бесмислено уништавање исте.

2. Што су њему подређене јединице на истом сектору 3 и 4 децембра 1942 год. извршиле темељито паљење села Блажева којом приликом

је уништено и опљачкано 60.000 кгр. жита, 40.000 кгр. сена, 20.000 кгр. сламе, 50 волова, 50 крава, 20 коња, 500 оваца итд. Истовремено су на исти начин попалиле и опљачкале суседна села Борољин, Градац, Домишавина, Равниште, Баванци, Радиње и Иричић.

3. Што је приликом операција Вајс I и Вајс II тј. од јануара до априла 1943 год., његов пук који се кретао правцем Карловац, Крњак, Ријека, Бељун [Вељун], Слуњ, Трешњић-Град, Бихаћ, Жегар, Кулен-Вакуф, Вртаче, Босански Петровац, Дрвар, Ресановићи, Бос. Грахово, Плеуље, Губер, Ливно, Дувно, Посушје, Клобук, Љубушки на своме путу попалио бројна села и побио велики број цивилног становништва.

а/ Тако су по његовом пуку попаљена села Вртаче и Дринићи у срезу Бос. Петровац, побијено у њима око 80 људи, жена и деце, док је сва стока коју су ту затекли одведена.

б/ Тако су његове јединице попалиле село Прекоји срез Дрвар и заклале пет људи. У околним засеоцима Марчете, Првићи и Матићи убили су 20 људи, већином стараца који се нису могли склонити пред најездом, а њихове лешеве су побацали у бунаре.

в/ Тако су у селу Баре, срез Босански Петровац, заклали једну фамилију од 16 чланова а иза тога запалили кућу.

г/ У селу Подгорици /код Бос. Грахова/ попаљено је више од половине кућа и побијен већи број жена, деце и стараца.

д/ У селу Плеуљу побијено је више деце од 8 до 12 година, попаљено је десетак кућа и опљачкана сва стока.

е/ У шуми код Јасиковца /Бос. Петровац/ јединице његовог пука открише су болницу са рањеницима НОВ те је већи број тешких рањеника и болесника по њима убијен.

ђ/ Тако су делови његовог пука извршили покољ над цивилним становништвом, женама, децом и старцима у области Шатор Планине у коју се народ био склонио. Том приликом поубијано је неколико стотина цивилних особа.

4. Што је у операцији Шварц /V офанзива/ од маја до средине јуна 1943 године руководио наступајућим јединицама VII СС дивизије од правца Никшића према Шавнику, са десним својим крилом у долини Грачанице, а левим крилом линијом Суђина Глава, Границе, Орах, Прага, Мокро.

Том приликом су њему потчињене јединице попалиле следећа села: Луково, Границе, Велики Орах, Прага, Градачка Пољана, Мокро, Градац, Шавник, Добра Села, Превиш, Годјељи, Мљетичак, Петнича, Придворица, Малинско, а у долини Грачанице Ливјерићи и Заград. У исто време побиле су у тим селима велики број цивилних особа, углавном жена и деце.

Тако су у селу Границе убили Николу Кречковића, Радосиновић Јола и жену му Босиљку и кћер Даницу.

Тако су у селу Лукову убили Драшковић Велику и четворогодишњу јој кћер Зорку, као и Гриића [?] Саву.

Тако су у селу Праги убили Радуловић Златану.

Тако су у селу Ораху убили Тодоровић Брајана, Стоју, Анђушу, Ставанију, Грлицу, Анђу, Љубицу, Д. Љубицу, Илинку, Радовића Јока, Батаковић Плану и Анку, Гојковић Ђорђија, Мару, Матија и Станку Тодоровић.

Тако су у селу Градцу стрељали следеће: Гузину Михаила, Шћепана, Радоја, Ђукана, Вилотија, Радивоја, Момира, Пера, Ивана и Драгишу.

Тако су у Добрим Селима убили Саву Јакића, Јакова Ђукића, Милицу Ковачевић, Душана, Јоку Ракетића, Мирка, Анђу, Милицу и Станију Јакић, Марицу и Тодора Палију и Крста Јакића. У интернацију су одвели велики број лица који се до данас нису вратили.

Тако су у селу Превишу убили Вељу Томића, Видосаву, Даринку, Јована, Милоша и Милушу Томић. Последње троје су деца од 5 до 12 година. Надаље су убили Василију Томић, Саву Малишину и Божану Сератлић, Жарка Томића, Максима Текића, Здравка Кујунџића и Живану Д. Митрашиновић.

Тако су у селу Млетичак његове јединице убиле Симеуна Сушића и одвеле у интернацију велики број лица.

5. Што је у истој операцији, тј. за време V офанзиве руководио борбеном групом VII дивизије од простора Плужине, Стабно, преко Брљева, Јаворка, Мратиња, Вучева на Ђурево. Успут су попалили сва села и побили бројно цивилно становништво.

Тако је у селу Мратињу идентификовано 40 убијених особа. У селу Вучеву 21 особа, у селу Плужинама преко 60 особа, у Стабнима око 120 особа. У селу Милошевићима 21 особа, у селу Брљеву преко 30 особа итд.

6. Што су приликом претходног марша њему потчињене јединице побиле све рањенике и заробљенике НОВ које су затекле на горњем простору а чији број се цени на неколико стотина.

Том приликом осуђени ШМИТХУБЕР лично је наређивао убиства. У једном селу неутврђеног имена на томе простору, ШМИТХУБЕР, ушавши у кућу неког учитеља, чија се жена пре два дана породила, наредио је да се цела породица моментално исели. У кући је било у свему 12 лица. Када се ти људи нису могли моментално иселити ШМИТХУБЕР је наредио да се одмах побију.

Исто тако је приликом марша на томе простору наредио да се убије један сељак који је донео једног рањеног немачког војника.

7. Што су њему потчињене јединице 7. јула 1943 год. попалиле и уништиле село Орашје у близини Стоца и том приликом убиле 57 цивилних лица, међу којима бројне жене и децу, јер да се наводно партизани крију у близини тога села.

8. Што су у октобру 1943 год. њему потчињене јединице приликом операција на Пељешцу попалиле села Куну и Оскорушно и побиле бројне цивилне особе.

Тако је у Куни спаљено 45 кућа, опљачкано читаво село, и побијено 20 људи претежно жена, стараца и деце. Бицлић Блаженку су претходно силовали а потом преклали ножем.

Тако су у селу Оскорушну затворили старце, жене и децу који се нису успели склонити, у школу и то њих 30 и ту их поубијали ручним бомбама. Потом су село опљачкали и попалили.

НАЈДХОЛД ФРИЦ

I. Што је након формирања 369 немачке пешадиске дивизије у Делерсхајму - Аустрија и након њеног пребацивања у простор Сисак - Загреб, примивши као њен командант 15.1. 1943 године у Славонском Броду од пешадиског генерала Литерса, команданта свих немачких трупа у Хрватској, наређење да са својом дивизијом узме учешћа у операцији „Вајс I. и II." односно у IV офанзиви, то наређење, у коме је поред осталог стајало да се заробљени припадници НОП и цивилно становништво, које је осумњичено да сарађује са НОП имају убијати, њихова насеља разорити, спровео подређеним јединицама, те је на тај начин потстрекао своје трупе на масовне злочине како над припадницима НОП тако и над цивилним становништвом, те су исте:

1). У току IV. офанзиве, која је трајала од 20.1. 1943 до априла 1943 године, починиле поред других и следеће ратне злочине:

а) У селу Добрини - срез Глина ухватили су Стојића Дамјана и Лазара, одвели их у село Драготина где су им посекли руке и удове, извадили им очи, а затим ножевима изболи по целом телу; у истом селу Добрини нашли су троје мале деце од 1-3 године, која су остављена од њихових мајки при бегству где су их живе метнули у тепсије и у пећи испекли; ту су запалили и 25 кућа, опљачкали све до чега су могли доћи, стоку коју нису могли повести, поубијали су, а месо разбацали по путу; сем тога убили су и неколико старијих жена које нису могле побећи.

б) У селу Бузетин увели су у једну кућу двоје деце од 7-10 година *и* две старе жене од око 70 година, исту затворили и унутра бацили неколико бомби, а потом ју запалили; село Брубањ су запалили и поубијали све што су живо нашли, док су у Класнићу убили 15 људи разбивши им секиром главе, ноге и руке.

ц) У селу Босанска Бојна увели су у цркву Св. Спасоја око 100 стараца, жена и деце и тамо их све поубијали.

д) У селу Додоши запалили су три куће и одвели 40 цивилних лица, 1.800 комада говеда и 400 коња, па су затим запалили и село Шибине и одатле отерали много људи и стоке.

е) У селу Горња Сувоја најпре су пострељали следећа цивилна лица, од којих су 7 њих били стари људи: Шкрбић Луку, Дрљачу Лазара,

Божу, Михајла и Милоша и МилашиновИћ Милана сви из Горње Суваје, Обрадовић Јакоба из Војевца, Бањац Илију из Гудовца и Рашета Душана из Подскалиња, а затим су на другом крају села убили још 120 цивилних лица и то стараца, жена и деце из разних места, који су се били овамо склонили након чега су запалили 60 кућа и извршили пљачку оваца, свиња, коња и др.

ф) У селу Јелашиновци - срез Сански Мост затворили су у једну појату 75 жена, стараца и деце, па су је запалили, те су сви ови изгорели; поред тога убили су још 45 разних цивилних лица, а многе послали на присилан рад у Немачку, одакле се ови нису вратили.

г) У селима Сувачи и Брдари запалили су око 150 кућа и убили око 30 цивилних становника.

х) Код цркве у Фајтовцима пострељали су 15 цивилних лица, која су ухватили у Л. Паланци, Јелашиновцима и Бошњацима, а из самог села Фајтоваца убили су 237 цивилна становника и то старце, жене и децу.

и) Живе су запалили у кући Родића Спасоја и Илије у селу Горицама преко 50 стараца, жена и деце заједно са 7 говеда, а Срдић Пеју из Миљеваче свезали су живог за стожину и на њему запалили један стрнокос, тако да је именовани жив изгорео.

ј) У селу Прашталу убили су 62 цивилна становника, 34 жива спалили и два заклали, од којих су једном именом Смиљанић Раде, старом 80 година, потпуно отсекли главу; поред тога пљачкали су до чега су дошли.

к) До темеља су спалили села Горње и Доње Вуковско и Крстац и убили преко 50 стараца, жена и деце у селима Вуковско, а у селу Крстац делом заклали, а делом убили око 22 цивилна лица.

л) У селу Бенаковцу стрељали су 2 женске и то: Вештица Драгињу и Новаковић Зорку и десеторо деце од 7-12 година, а у селу Подкалине Радаковић Стану са њено петеро деце; поред тога убили су на месту Равни До око 250 цивилних лица, а у селу Српске Јасенице спалили су породицу Рађеновић од 7 чланова.

м) У селу Мала Крупска Рујишка убили су код куће Ђуре Ступара 35 цивилних становника.

н) Код села Злопоља заробили су око 300 тешких рањеника и болесника од тифуса, који се нису могли евакуисати, па су их све, сем 10-20 побили.

о) Приликом заробљавања око 50 припадника НОВ код Прозора, поубијали су одмах 20, а шта је било са осталима не зна се.

2). У току и при крају V. офанзиве, која је трајала од половине маја до конца јуна 1943 године:

а) Убили су у бобовској општини цивиле Старчевић Милована и Марковић Андрију, оба из Бобова и запалили 39 кућа, опљачкали цео живи и мртви инвентар у селима ове општине, а 70 људи - цивила оте-

рали у Немачку, одакле се већина није вратила; у општини бољаничкој убили су Ковачевић Љубицу и њено дете од 3 месеца и кћер Станића Милана, извршили силовање над већим бројем женских лица, отерали сву крупну и ситну стоку и извршили пљачку и других ствари; у општини готовучкој стрељали су једног сељака из Брвенице код школе у Готовуши; У општини хочевинској интернирали су и депортирали у Немачку 10 лица, од којих се Мејтовић Новица и Малиђан Милан нису вратили из депортације.

б) На путу између Горажда и Фоче војници ове дивизије похватали су око 80 цивилних лица, мушких и женских, те су их путем гонили пред коњаницима. Како људи нису могли ићи тако убрзаним кораком како су то коњаници захтевали, то је сваки онај, који је путем посустао, био одмах убијен.

ц) При крају V. офанзиве, када су се јединице НОВ пробијале у правцу пруге Сарајево - Вишеград, делови дивизије оптуженог Најдхолда успели су заробити у Сјетлини - срез Рогатица око 100 рањеника, па су све ове рањенике побили.

3). Приликом вршења операција против Тузле, Зворника и Сребренице, које је ослободила НОВ, ове су јединице:

а) У лето 1943 године потпуно опљачкале село Шејковиче, а

б) децембра месеца 1943 године, приликом опкољавања једне јединице IV. бригаде V. Крајишке дивизије НОВ код Хан Пјеска, припадници ове дивизије заробили су неколико рањеника НОВ и борце, који су их носили на носилима, те су у шуми званој „Деветак“ поубијали 20-30 заробљених рањеника и бораца, пошто су их претходно подвргли мучењу.

4). Приликом контролисања простора Мостар - Невесиње - Гацко - Требиње - Дубровник ове су јединице:

а) Маја 1944 године вршећи разне акције у околини села Оџака запалиле поред осталог и око 10 околних села са по прилици 600-700 кућа, а цивилно становништво делом поубијали, а делом одвели у логоре.

б) У току месеца јула 1944 године исте су јединице у селима око Стоца извршиле бројна зверства над православним и муслиманским живљем и запалили преко 200 кућа, међу којима и куће села Загњезде и Удоре у погледу којих је оптужени Најдхолд лично издао био наредбу да се не само униште, већ и мушко становништво обеси, а женско и деца спроведу у Столац.

5). Марта месеца 1944 године, оптужени Најдхолд приликом боравка његових трупа на територији Дубровника издао је наредбу према којој се због опасности од нагазних мина, имала сваког дана вршити контрола путева помоћу реквирираних аутомобила, којима су управљали и у којима су се налазили таоци; поред тога наредио је да испред сваког воза мора бити укопчан један тзв. сигурностни вагон, у којем треба да буду таоци.

КИБЛЕР ЈОЗЕФ

Што је као командант преформиране 718 немачке пешадиске дивизије, која је добила назив 118 немачка ловачка дивизија, поступајући по наређењу добивеном од претпостављеног генерала Литерса, издао упутства подређеним јединицама у којима наређује да се стрељају сва она лица, која се заробе у борби против немачке војске, а сумњиви и пребјези да се упућују у заробљеничке логоре; даље, да се јединице односе безобзирно и са бруталном оштрином према непријатељски расположеном становништву и да се разоре сва напуштена места у сврху одузимања животних могућности непријатељу - те је на тај начин потстрекао своје јединице, које је припремио најпре за учествовање у операцији „Шварц" односно V. офанзиви, а затим и за друге акције, - на вршење масовних и тешких злочина, како над припадницима НОВ, тако и над цивилним становништвом и његовом имовином, те су исте у времену од маја 1943 до јуна 1944 године извршиле следеће злочине:

1) За време V. офанзиве:

а) Упале су на територију МНО Ћурево - срез Фоча и за кратко време убили 27 цивилних лица, а на територији суседних народних одбора око 70 таквих лица; при том су попалили на територији МНО Ћурево 50 кућа за становање и око 60 штала и опљачкали све до чега су дошли.

б) Приликом пробијања НОВ из непријатељског обруча на уском простору између Сутјеске и Пиве, ове су јединице на месту између Тијентишта и Поповог моста на зверски начин уништиле 1.200 рањеника и тешких болесника, од којих су многи лежали на носилима и који се услед непокретности нису могли благовремено пробити са оперативним јединицама, те су их масакрирали и делом поклали и унаказили, а делом убили пуцајући из пиштоља у чело и ударајући их батинама по лобањи; поред тога стрељали су у близини села Тијентишта групу од 74 болесника, жене и децу у присуству немачког официра, којом је приликом један немачки војник заклао једног ухваћеног болесника точећи његову крв у порцију; на путу код реке Сутјеске заробили су преко 90 рањеника и болесника НОВ, којима су војници ове дивизије у присуству три официра наредили да легну на леђа, па су их затим пиштољима редом стрељали ударајући при том рањенике ципелом у главу.

ц) Приликом заробљавања из борбеног строја припадника НОВ, командант 1. батаљона 738 пука, који је био под командом оптуженог Киблера, поступајући у смислу добивених наређења, дао је код Калиновика стрељати неутврђени број заробљених припадника НОВ, а неке је дао и живе закопати.

2) По свршетку V. офанзиве, јединице 750 пука по наређењу свога команданта оптуженог Трибукајта, а у духу добивених директива од оптуженог Киблера убиле су 7 јула 1943 године у близини села Ступин До крај Горажде 60 цивилних лица, међу којима и две трудне жене и неко-

лико деце од једне и две године, као одмазду због убиства једног немачког војника из означеног пука.

з) После капитулације Италије, септембра 1943 године, а након запоседања полуострва Пељешца, Мљета, Корчуле, Брача и Хвара, јединице дивизије оптуженог Киблера:

а) Опљачкале су 10 новембра 1943 године у Стону на полуострву Пељешцу све оне куће, које су становници Стона привремено напустили, склањајући се пред бомбардовањем англо-америчке авијације.

б) Октобра 1943 године, делови наведених јединица оптуженог Киблера приликом наступања на полуострво Пељешац, сакупиле су све мушкарце које су затекли у једној кући и ту их побили, док су цело село запалили.

ц) Дана 22 XII 1943 године у месту Рачишту на отоку Корчули убиле су наведене јединице без икаквог повода цивила Божицу Павла, а 23. XII 1943 године Матић Франка, Фратић Мату, Божић Стјепана и Фрању и Лелековић Крсту.

д) 24 XII 1943 године у месту Блату на отоку Корчули стрељале су 7 цивилних лица, а обесили Драгојевић Антуна, борца НОВ.

е) 18 IV 1944 године у месту Блату понова су стрељале 76 цивилних становника без икаквог повода и објашњења.

ф) Неутврђеног дана марта месеца 1944 године депортирале су мушко становништво са отока Корчуле, покупивши преко 200 цивилних особа, које су предале усташким властима у Славонском Броду.

г) Почетком марта 1944 године, кад је на острву Брачу нападнут један немачки камијон и том приликом погинуло 10 немачких војника, поменуте јединице у циљу одмазде убиле су у селу Пражнице 8 стараца преко 60 година и једног дечка од 14 година, а 6 кућа најпре опљачкали, а затим их запалили, док су у селу Г. Хумац покупили око 30 људи, међу њима и месног свештеника, те 20 њих пострељали поред пута и бацили у једну јаму, а остале, међу којима се налазио и свештеник извели на хрпу камења на подножју села, ту их свукли голе, испребијали и затим каменовали; поред тога убили су у Пучишту на Брачу 10 цивилних лица, а на броду К-16 убили су 12-годишњег дечка по имену Драгичевић и његов леш бацили у море.

х) Месеца јануара 1944 године ове јединице дивизије оптуженог Киблера по наређењу неког мајора Торнера, живе су закопале на овом острву неколико заробљених припадника НОВ.

и) 15 XI 1943 шдине, јединице 118 дивизије извршиле су блокаду села Козице на Биокову, те су том приликом један део становништва, који није успео да се склони, делом побили, а делом одвели у интернацију; исто су то учинили и у селу Клења, запаливши поред тога и 126 кућа.

ј) Марта месеца 1944 године убили су војници ове дивизије четворогодишње дете Метковић Даринку, а маја 1944 године у селу Подпроло-

гу тако су испребијали 10-годишњег Дракулић Бранка, да су му одбили десну руку.

4) Приликом акције „чишћења“ у Цетинској Крајини у околини Сиња, концем марта 1944 године, јединице дивизије оптуженог Киблера заједно са јединицама VII СС - „Принц Еуген“ дивизије и 369 „Вражје дивизије“ убиле су у току два дана у селима Отоку, Рудом, Оврњу, Страни, Смилићима, Сладовићима, Криводолу, Грубишићу, Шипићима, Воштанима и још неким селима преко 2000 људи, жена и деце и нека од тих села потпуно, а нека само делимично попалили.

ГИНТЕР ТРИБУКАЈТ

1.) Што је приликом операције „Шварц“ (V офанзива) као командант 750 пука 118 дивизије имао пролазно команду и над IV домобранском ловачком бригадом, која је у свом наступању од Троврха у правцу Челебића убила у селу Завајит 16, а у селу Веленићи 14 цивилних особа.

2.) Што је, када је 7. јула 1943 године, био од непознатог лица убијен један немачки војник из његовог пука, издао наређење да се због овог случаја изврше мере одмазде над цивилним становништвом тога краја. 8. јула 1943 године, покупили су војници његовог пука око 60 особа из села Ступни До и околине (срез Горажда) и у близини истог села све их пострељали. Међу стрељанима налазиле су се две трудне жене као и деца од једне и две године.

3.) Што су у исто време војници његовог пука у простору Горажде, код села Билина, покупили са њива 4 сељака, који су мирно радили свој посао, као и једно мушко дете, повели их до села Потркуше и на очиглед детета стрељали тројицу од ових мирних становника, док је четврти путем успео побећи.

4.) Што су октобра 1943. године, делови његовога пука, приликом наступања на полуострво Пељешац у селу Кобашу сакупили све мушкарце у једној кући и ту их побили, док су цијело село запалили.

5.) Што су новембра месеца 1943 године, њему потчињене јединице под командом оберлајтнанта Рајса, које су стационирале у Стону самовољно опљачкале готово све цивилне куће, као и општину у томе месту.

6.) Што су њему потчињене јединице, које су стационирале на острву Корчули, од децембра 1943 године до маја 1944 године, извршили у више наврата убиства појединих цивилних особа, пљачке и депортације.

а) тако су н. пр. 22 децембра 1943 године, у месту Рачиште на отоку Корчули убили без икаквог повода Ботицу Павла, а 23. децембра 1943 године, Матић Франка, Мату Франића, Ботића Стјепана, Ботица Франу и Лелековић Крешу.

б) тако су 24 децембра 1943 године у месту Блату на отоку Корчули стрељале 7 цивилних особа, а обесили Драгојевић Антуна, борца НОВ.

ц) тако су 18 априла 1944 године, јединице из његовог пука под командом лајтнанта Килингера стрељали 7 становника у месту Блато на Корчули без икаквог објашњења.

д) што су марта 1944 године, његове јединице спровеле евакуацију мушког становништва са отока Корчуле, покупивши преко 200 особа, које су депортоване у Славонски Брод и предане усташким властима.

АДАЛБЕРТ ЛОНЧАР

1.) Што је, I. батаљон његовог 724 пука 704 дивизије, чији је он командант био од маја 1941 г. до фебруара 1942 године, извршио 21. октобра 1941 године, масовно стрељање неколико хиљада људи у Крагујевцу. Стрељањем је руководио командант његовог I. батаљона мајор Кениг и исто је трајало пуних 7 часова. Када је завршено, војници су парадним маршем прошли кроз град. По извршеном стрељању издата је од стране месног команданта јавна објава, да је стрељано 2.300 грађана. Међутим, извршеном ексумацијом утврђен је идентитет преко 2.624 жртве, док се један знатан дио жртава није могао идентификовати. На стрељање су извођени тешки инвалиди као и старци преко 70 година. Међу стрељанима налазило се 8 свештеника, 15 професора, 59 ђака и 17 шегрта. Деце испод 16 година стрељано је 144 од којих 5 испод 12 година.

2.) Што је, од фебруара 1942 године, до октобра 1943 године, као фелдкомандант у Београду, за све случајеве погибије припадника немачке војске на територији његове фелдкомандантуре, као и у случају саботаже на истој територији подносио предлоге заповеднику Србије за извршење масовних одмазди оцењујући све околности и значај извршених дела, те политичке прилике на територији фелдкомандантуре.

а) Тако је за извршени препад на немачки аутомобил код с. Тополнице у округу пожаревачком, којом приликом су погинула 4 припадника немачке војске, стрељано у Београду на дан 19. II. 1943. г. 400 лица. Село Тополница је делимично спаљено, а више стотина ухапшених лица упућено на принудни рад.

б) Тако је за извршени напад на двојицу немачких официра у Младеновцу од стране једне жене којом приликом су ова два официра рањена, стрељано фебруара 1943 године, 50 лица.

Као фелдкомандант, осуђени ЛОНЧАР уједно је јавно објављивао и потписивао објаве о масовним стрељањима.

3.) Што је извештаје њему подређеног крајскоманданта у Пожаревцу мајора Клаузена о погибији припадника немачке војске или о саботажи на његовој територији просљеђивао са својим мишљењем и предлогом за одмазду заповеднику Србије, на основу којега предлога и мишљења је заповедник Србије наређивао мере одмазде.

а) Тако је 4. априла 1943 године, стрељано 75 цивилних особа у Пожаревцу, као мера одмазде за једну саботажу.

б) Тако је 16. априла исте године, стрељано у Пожаревцу 30 особа, такође као мера одмазде.

Оба стрељања је обавио њему подређени крајскомандант мајор Клаузен.

4.) Што су јуна 1941 године, јединице његовог 1. батаљона извршиле стрељање 20 грађана из Ужица као одмазду за напад на његов ауто и рањавање његовог пратиоца.

*** * ***

Што су као наредбодавци и пострекачи на тај начин /сви осуђени/ починили кривична дела масовног убијања цивилног становништва, жена и деце, паљења и уништавања цивилних насеља, интернирања, мучења, силовања, убијања заробљеника и рањеника, масовне пљачке, прописивања колективних казни поглавито масовних стрељања путем одмазде, - предвиђена у чл. 3, тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па их је суд, обзиром на чл. 4 истога Закона осудио:

1.) ШМИТХУБЕР АУГУСТ, на казну смрти вешањем.

2.) ЛЕР АЛЕКСАНДАР, на казну смрти стрељањем.

3.) ФОРТНЕР ХАНС, на казну смрти вешањем

4.) НАЈДХОЛД ФРИЦ, на казну смрти вешањем.

5.) КИБЛЕР ЈОЗЕФ, на казну смрти вешањем.

6.) ТРИБУКАЈТ ГИНТЕР, на казну смрти вешањем.

7.) ЛОНЧАР АДАЛБЕРТ, на казну смрти вешањем.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I.

Сви осуђени су професионални војници немачке војске - оперативни војници, који су руководили армијама, групама армија, дивизијама или пуковима. Међутим, својим војним формацијама нијесу руководили као што је то уобичајено. Нису водили рат као што се рат води. Њихове војне операције су окарактерисане непоштивањем закона и обичаја вођења рата, кршењем свих међународних обавеза Немачке у ратном праву.

Операције и акције које су водили осуђени престају бити војне операције у досадашњем значењу тих речи. У оној мешавини најразличитијих злочина, које су њихове јединице починиле на територији Југославије приликом тзв. „војних операција“, чисто војни моменат се сасвим губи. То није више била борба једне армије против друге. Њемачки команданти армија и дивизија водили су интегрални рат, по Хитлеровом схваћању тога појма, водили су рат против цивилног становништва, против незаштићених и беспомоћних, водили су рат против целог народа не поштујући међународне обавезе, као ни законе морала или хуманости.

То није случајност. То произилази из Хитлеровог схватања рата, из схватања национал-социјалистичке Немачке, по коме је оправдана свака мера која може послужити циљу, а циљ је добити рат. Да се постигне тај циљ било је дозвољено по схваћању немачких војних команданата свако средство. И терористички нападаји на градове и мере одмазде над цивилним становништвом и уништавање целих крајева па и народа.

Према томе, злочини почињени по немачким оперативним командантима, по осуђеним, на територији Југославије не представљају изнимку у овоме рату. Као што је речено они су саставни део система Хитлеровог начина вођења рата. Као што је речено они су саставни део система хитлеровог начина вођења рата. Они су вршени на свим ратним поприштима где су наступале немачке армије, но особито су били акцентуирани на таковом једном ратишту као што је Балкан.

Који су то преступи против закона и обичаја вођења рата, који су то ратни злочини, које су осуђени немачки генерали наређивали, а немачке јединице извршавале?

У првом реду ту долази у обзир непоштовање живота и имовине цивилног становништва. Ту се не ради можда о томе, да немачке војне јединице нису штедиле животе цивилних лица приликом војних операција. Не, о томе није реч. Немачко војно руководство приликом вођења рата, а специјално партизанског рата уперило је своју оштрицу у првом реду против цивилног становништва. Не могавши погодити противника, не могавши уништити партизане, односно народно-ослободилачку војску, немачко војно руководство, конкретно осуђени наређивали су безобзирно паљење и уништавање села, као и убијање или депортовање целокупног становништва из тих села, односно краја. Немачко војно руководство је мислило ако уништи села и њихове становнике уништиће и материјалну и моралну базу партизана, који у пустом крају неће моћи опстати. Да ће за постигнуће тога свога циља бити убијено на десетке хиљада цивилних лица, жена и деце, да ће бити уништене целе покрајине другим речима да ће бити почињени бројни злочини, бројни прекршаји закона и обичаја вођења рата, било је немачким војним командантима, који су се надали победи, потпуно свеједно.

Масовна стрељања за одмазду су такође једна од форми вођења рата Хитлерових војних команданата. За атентате, за саботаже, за убиства немачких војника, немачки војни команданти су наређивали масовна стрељања цивилног становништва и то у омеру 1:100 или 1:50, т.ј. за једног убијеног Немца дали су стрељати 100 цивилних лица, за једног рањеног Немца 50 цивилних лица. Те мере одмазде претстављају колективне казне којима се кажњавају потпуно невини људи, који немају ништа заједничкога са почињеним делом, чија је једина кривица што су чланови нације чији је непознати припадник починио неко дело против окупационих власти. Према томе, колективне казне које се код мера одмазде састоје у

стрељању недужних, не претстављају само флагрантну повреду међународних закона и обичаја вођења рата, већ се противе оним основним схватањима о личној одговорности сваког појединца за по њему почињена дела, усађених у схватања свих људи у садашњој друштвеној епоси.

Даљне повреде закона и обичаја вођења рата почињених по осуђеним, даљни међународни злочини су убијање, заробљених и рањених бораца НОВ. НОВ је испуњавала све услове хашких конвенција и морао јој је бити признат статус ратујуће стране. Међутим, без обзира на услове које тражи хашка конвенција, за време IV и V офанзиве, обзиром на фактично стање, на моћ и величину коју је НОВ претстављала њу се је морало третирати као равноправног противника и признати јој статус ратујуће стране. За време IV и V офанзиве се не ради више о малим партизанским групама из 1941 године. Ради се о регуларним армијама, о целим дивизијама, са свим потребним наоружањем пешачких дивизија. Операције се воде фронтално, трају од јануара до средине јуна 1943 године, на немачкој страни суделује 80-120 хиљада војника. И једна и друга страна држе целе територије. Не ради се више о герили, „о малом рату", ради се о правом рату. НОВ се према томе, без обзира на услове хашких конвенција, које је поновно напомињем испуњавала, афирмирала као ратујућа страна, и с њом се је тако морало и поступати. Ту чињеницу признаје и осуђени Лер. Он што више и тврди да је ОКВ, немачка врховна команда и издала упутства у том смислу, да је наредила да се са борцима НОВ-а поступа као са борцима регуларне армије. Међутим, успркос таквог чињеничног стања, успркос такове изјаве Лера факат је да осуђени, да немачке оперативне јединице на територији Југославије нису тако поступале.

О томе сведоче како њихова дела, тако и њихови властити документи. Заробљеници НОВ-а су се стрељали, но не само заробљеници, већ и рањеници. У долини р. Сутјеске, у падинама Зелен горе поубијано је у првој половици месеца јуна 1943 године, неколико хиљада рањеника НОВ. То су чињенице које су недвојбено утврђене.

Исто тако је утврђено да се све то није десило случајно, да сви ти преступи против међународних закона и обичаја вођења рата нису појединии неконтролисани, случајни, самовољни испади појединих команданата. Обзиром, да су се ти злочини дешавали свуда где су немачке трупе дошле, да су се дешавали на целој територији код свих немачких јединица за време IV и V офанзиве, да су се дешавали масовно, да су били правило, а не изнимка, - види се да су сви ти злочини вршени свесно, да су вршени плански, систематски, да су наређивани и вршени по наређењу. Да је томе доиста тако види се из бројних наредаба готово свих осуђених којима ове злочине наређују.

Када све ово саберемо, када узмемо у обзир да су по осуђенима, по немачким војним командантима, свесно и систематски кршени сви прописи, закона и обичаја вођења рата и када видимо у каквим тешким злочи-

нима се то кршење састоји, - у целости ћемо разумети израз „војни бандитизам“ који је за Хитлерову војну машину опћенито усвојен. Доиста у овоме рату немачка војна машина претстављала је претежно систем организованог војног бандитизма, који није поштовао никаквих закона или обичаја ратног права, једнако као ни међународне обавезе Немачке, који је на сваком кораку газио права како појединаца тако и нација.

Стога је потпуно разумљиво да се после овог рата немачки оперативни команданти изводе пред судове, да одговарају за све оне прекршаје, закона и обичаја вођења рата које су починили.

Све ово што је речено, сва ова кривична дела која су у општој форми наведена претстављају баш она дела и само она дела која су осуђени наређивали а њима потчињене јединице починиле.

II.

Осуђени Александар Лер као командант немачке ваздушне флоте IV организовао је и наредио зрачни нападај на Београд извршен 6. априла 1941. године. Резултат тога нападаја било је 2.271 жртва који су покупљени непосредно иза бомбардовања, док је број стварних жртава био далеко већи. Том приликом порушено је или оштећено близу 10.000 зграда, док целокупна материјална штета износи 9 милијарди динара.

Суд је стао на становиште да је зрачни напад на Београд имао као једини искључиви циљ да деморализира и казни слободарски Београд, те није био диктован и изведен због војних потреба, другим речима да је био искључиво терористички, и то из следећих разлога: Из документа „договор о ситуацији у Југославији“ Берлин, 27. III. 1941 г. т.ј. из седнице Хитлера са руководиоцима немачке врховне команде видљиво је из тачке 5, да је Луфтвафу стављено у дужност „Београд у данонoћним непрекидним нападима уништити“. Налог Хитлеров је изведен. Утврђено је да је Београд бомбардован као такав, да нису гађани одређени циљеви већ да су бомбе насумице бацане по целоме Београду. Бомбе су падале и на удаљеност од два и више километара од појединих војних објеката, па према томе до тога није могло доћи услед расипања бомби. То је суд установио из исказа сведока Владислав Бошковић, Аца Обрадовић, Богичевић Јулијана, Грегорић Стевана.

Осуђени Лер, док је био командант за Југоисток т.ј. од јануара до јуна 1943 године, био је први претпостављени старешина војном заповеднику Србије и немачком генералу у Хрватској. Та двојица нису били само оперативни руководиоци, већ су на територији Србије односно Хрватске обављали војно-управну функцију. Међу осталим у њихову надлежност спадало је наређивање мера одмазде, које су се на њиховој територији спроводиле. О свим тим мерама одмазде које су наређивали њему потчи-

њени органи осуђени Лер је био упознат. Он је о томе дневно добивао извештај и у своме дневном извештају којега је састављао за териториј Југоистока и којега је достављао свим њему подређеним јединицама увек су спомињане те мере одмазде са тачном назнаком где су извршене и колико их је стрељано.

Да је он са сваком поједином мером одмазде био упознат видљиво је из докумената немачког штаба за везу при врховној команди оружаних снага Словенија-Далмација од 11. III. 1943 године од 8. III. 1943. г. од 9.1. 1943. г. од 5. I. 1943. г. од 19. II. 1943. г. од 18. II. 1943. г. од 2. III. 1943. г. од 14. III. 1943. г. као и документа немачког штаба за везу код штаба II италијанске армије од 28. VI. 1943. године, као из записника о седници код посланика Каше-а у Загребу од 29. III. 1943. године.

Као командант за Југоисток осуђени Александар Лер организовао је IV и V офанзиву против НОВ. Он је те офанзиве организовао, он их је припремио, он је израдио операциски план, он је над његовом изведбом бдио, он је целом операцијом руководио. На усменом претресу недвојбено су утврђени злочини које су починиле немачке јединице, учеснице у горњим операцијама. Надаље је утврђено да су ти злочини извршени код свих дивизија, код VII СС, код 369, код I. алпинске, код 118, код талијанских јединица. Утврђено је надаље да ти злочини нису акти самоволје појединих команданата већ да су вршени на основу наређења. Немачки командант за Хрватску генерал Литерс одмах по конференцији одржаној у Загребу са осуђеним Лером, 12. јануара 1943 године, издаје упутство свима јединицама одређеним да учествују у IV и V офанзиви. У том наређењу генерала Литерса се у првом реду каже, да је оправдана свака мера потребна за сигурност јединице и ради умиривања земље, те да нико несме бити позван на одговорност због престрогог поступка. На основу ових генералних одредби омогућује се немачким јединицама најшира самовоља и унапред се оправдава свако њихово злочинство. У истом наређењу генерала Литерса даље се каже: „Сватко ко је судјеловао или судјелује у борби против немачких или НДХ снага има да се обеси или стреља, сумњиви да се задрже у дивизији у сврху провођења одмазде, тешко приступачна насеља или установљена као партизанска упоришта или су за ово подесна имају се разорити, целокупни плен има се ставити на расположење заповеднику немачких трупа у Хрватској.“

Генерал Литерс је непосредно потчињен Леру, а непосредно претпостављен командантима немачких дивизија који учествују у IV и V офанзиви. Горе цитирано његово наређење издавано је у разним формама по њему или по њему подређеним командантима много пута за свих пет месеци трајања офанзиве. На основу таквих наређења убијани су заробљеници и рањеници НОВ, паљена су цела села и уништаване целе покрајине. Према потпуно непотпуним подацима страдало је за време IV офанзиве у Босни 5568 цивилних лица. Стварни број је далеко већи. Број

цивилних жртава у Црној Гори је апроксимативно исти. Сви ти цивили нису страдали у току ратних операција, нису страдали од топа, бацача или пушке случајно. Сви они су убијени по свршетку ратних операција, пошто се је борба удаљила из њихових села. Убијени су у смислу наређења генерала Литерса, једнако као што су њихове куће попаљене у смислу одредбе генерала Литерса. Убијени су, као сумњиви, као симпатизери НОБ-е. Из истог разлога су и њихова села паљена. По наређењу генерала Литерса било је довољно да су села тешко приступачна или да су подесна за партизанска упоришта да буду разорена.

Све ове чињенице су несумњиво утврђене, оригиналним документима немачких команданата, генерала Литерса и исказима бројних сведока. Осуђени Лер те чињенице и не пориче. Он се брани да је генерал Литерс немачки командант у Хрватској поступао противно његовим наређењима, да је он генералу Литерсу изричито наредио да партизане има сматрати регуларном војском и као с таквима поступати. Међутим, да се генерал Литерс по свој прилици држао ранијег наређења Хитлеровог, које је касније измењено од ОКВ и по којем се Хитлеровом наређењу партизани као бандити имају одмах стрељати. Он, Лер, међутим, није издао таква наређења Литерсу, што више, он му је изричито рекао мишљење ОКВ-а т.ј. да се с партизанима има поступати као са регуларном војском и њему за све време операција није било речено да се тако не поступа.

Суд је такву одбрану одбацио из следећих разлога:

Недвојбено је установљено, да је Лер био најживље заинтересован за операције „Вајс 1“ , „Вајс 2“ и „Шварц“. То су по самим његовим речима биле једине велике операције, подузете у оно време на Балкану, праве ратне операције, а не као до тада поједине акције „чишћења". Он је те операције организовао, израдио оперативни план и њима руководио. Он је лично интервенисао и издавао наређења појединим дивизијама када је то било потребно, а не преко генерала Литерса. Он је обишао за време операција јединице у Карловцу, Глини, Г. Вакуфу, Коњицу, Фочи и Ливну. Дакле, он је отишао на терен и на лицу места се уверио о ситуацији. Његова одбрана, да су њему подређени генерали поступали супротно његовим наређењима потпуно је невероватна и зато ју је суд и одбацио. Обзиром, на дисциплину у немачкој армији, и обзиром на чињеницу да су операције трајале 5 месеци невероватно је, да би баш сви њему потчињени генерали поступали противно његовим наређењима. Тако нешто у једној армији није могуће, а специјално не у немачкој армији познатој по својој дисциплини. Из тога следи само један могући закључак, да је и осуђени Лер издавао онакова упутства и онакова наређења какова су дела његове јединице кроз 5 месеци на терену вршила.

Да је то становиште исправно најбоље сводоче речи осуђеног Киблера команданта 118 дивизије. Он признаје горе утврђене чињенице али се брани тиме што тврди да су од својих претпостављених старешина има-

ли наређење да са партизанима поступају као са фрактиперима, и да их на лицу места убијају. Осуђени Киблер у својој завршној речи је дословно рекао: „Ја данас изванредно жалим што ми генералпуковник Лер није дао друга упутства када ме у Фочи посетио. Ова схватања моја и мојих трупа нису могла да буду непозната нашим претпостављеним. На другим ратиштима и у другим временима ми смо давали сасвим другачија наређења."

Установивши таково чињенично стање суд је осуђеном Леру као наредбодавцу свих злочина почињених по њему потчињеним јединицама а садржаних у кривичним делима осталих оптужених могао донети пресуду само као у диспозитиву.

III.

У погледу опт. Фортнер Ханса утврђено његовим признањем да је он 1942/43 био командант 718 дивизије, а затим командант Источне Босне под командом генерала Литерса, заповедника немачких трупа у Хрватској и да су се његове јединице у време означеном у диспозитиву ове пресуде и у тамо означеним местима налазиле; даље је дописом заповедника VI. домобранске пешадиске пуковније Особ. бр. 1 тајно од 22.1. 1943. године, актом опуномоћеног командујућег генерала у Србији абт. I. а Нр. 1132/42 од 18. II. 1942. г. и писмом немачког посланства Пол. 3 бр. 4 А 409/42 одмло. VII. 1942. г. утврђено да су му усташко-домобранске јединице, жандамериске и полициске снаге НДХ, на територији Источне Босне биле не само тактички него и дисциплински и судбено те у погледу надзора над вршењем службе биле подређене, а делимичним признањем оптуженог и дописом број 135/43 тајно од 18.1. 1943. г. да је он примивши наређење команданта немачких трупа у Хрватској - Литерса, којом се оправдава свака мера ради осигурања јединица и да нико несме бити позват на одговорност због престрогог поступка, а да се сваки онај који суделује у борби против немачких или хрватских јединица има обесити или стрељати, док се насеља која су тешко приступачна као и она места која су установљена као партизанска упоришта или су за ово подесна имају разорити, - исто пренео на подређене јединице строго упозоравајући их да ће сваки који енергично поступи по овом наређењу и постигне успех у њему - оптуженом Фортнеру - наћи заштитника, а они који буду неодлучни да ће бити безобзирно позивани на одговорност, стављени пред ратни суд и осуђени без икакве милости.

Исказима пак сведока Радоњић Николе, Шиљеговић Милоша, Базарице Бошка, Родић Мирка, Јанош Мирка, Чекија Лазе, Грујичић Владе, Тркуља Душана, Буразер Миленка, Божић Љубања, Чурић Душана, Ђурчија Јулке, Миланковић Радоша, Трубарац Раде, Бурсаћ Милана,

Јокић Шпирана, Сакор Миленка, и Јеркић Луке утврђено је да су од стране јединица оптуженог заиста извршени злочини наведени у диспозитиву ове пресуде под П/1-3.

Како је дакле утврђено постојање свих напред наведених ратних злочина и кривична одговорност опт. Фортнера, то га је суд и осудио као у диспозитиву.

Суд је ценио одбрану оптуженог Фортнера да му усташе нису биле потчињене ни судски, ни дисциплински, па је нашао да је овај навод очито неистинит с обзиром на напред цитирана документа. Но, и кад би се узело да је навод оптуженог тачан та околност не би битно утицала на кривично-правну одговорност оптуженог због злочина које су и те јединице под војном командом оптуженог извршиле, јер уколико те јединице нису биле њему одговорне, он је ипак као заједнички командант био дужан да их изведе пред њихов војни суд, што он у случајевима наведеним у диспозитиву, ако је таквих случајева било, није учинио.

Навод опт. да није знао за злочине које су вршиле његове јединице неистинит је, јер су ти злочини посљедица његових наређења и они су систематски вршени како против припадника НОВ тако и против цивилног становништва, те је према томе оптужени за исте морао знати, јер се није радило о појединачним случајевима већ о групном убијању, паљењу и пљачки.

Одбрана оптуженог да је морао поступити у смислу добивених наређења неумесна је и иде затим да кривичну одговорност за почињене злочине пребаци на друга лица.

IV.

У погледу ратних злочина извршених за време IV и V офанзиве утврђено је признањем оптуженог Шмитхубера Аугуста, Најдхолд Фрица и Киблер Јозефа да су они били команданти трупа наведених у диспозитиву ове пресуде и да су се њихове јединице у означено време налазиле на терену и у местима у којима су злочини извршени. Исто је тако утврђено признање оптуженог Најдхолда и Киблера да су они примивши наређење генерала Литерса, команданта свих немачких трупа у Хрватској, чија је садржина поменута у диспозитиву, исто пренели на подређене јединице, које су затим поступајући по тим наређењима и упутствима вршиле описане злочине.

Што се тиче опт. Шмитхубера утврђено је његовим делимичним признањем и исказима сведока Казерера Рикарда, др. Штумпф Еугена, Дурст Јозефа, Фил Игнаца, Талингер Кристофа, Бадер Јосипа, Лауренц Георга, Ланзер Фрање, Хинек Јохана, Хертер Хајнриха, Кроне Карла, Галатовић Павла, Турковић Павла, Шнајдер Мартина, Ферке Антуна,

Хлухи Флорјана, Пекарски Ивана, Хинкл Карла и Карл Томе да је он не само знао за злочине својих јединица, већ их је и дозвољавао, одобравао, па чак и наређивао, јер је, као што сведоци кажу, био најкрволочнији официр своје по злу познате дивизије.

Исказима пак сведока: Митрића Обрада, Ћаласана Милета и Ђурка, Муминовић Јована, Цицмил Лала, Шуковић Миладина, Ружић Јована, Ђорђић Радомира, Кондић Момчила, Јовановић Божидара, Сератлић Милована, Обрадовић Милке, Шкулентић Видака, Радуловић Горчина, Гојковић Ђуре, Мијановић Вељка, Јовановић Влада, Дуровтовић Радивоја, Илић Ђока, Гузине Петра, Палије Малише, Шабца Мира, Мршовић Милоша, Кошутић Вељка, Бајрић Бећира, Ковач Имбра, Хени Мирка, Мандић Зоре и Јакова, Ступар Боже, Студен Драгана, Галоње Љубе, Ретковић Јакова, Жунић Маријана, Вукобрада Мила, Грбић Стојана и Душана, Новосел Мије, Зељковић Стеве, Радујко Душана, Марковић Миховила, Тепић Симе, Тодоровић Станка, Каблар Николе, Мајдов Марка и Илије, Томић Јована, Кљајић Стеве, Драшковић Миливоја, Војновић Лазара, Раонић Радоша, Новаковић Нина, Делић Алије и Јакић Вука утврђено је, да су јединице опт. Шмитхубера, Најдхолда и Киблера, у напред наведеним местима извршиле злочине описане у диспозитиву.

Што се тиче кривичне одговорности све тројице оптужених: Шмитхубера, Најдхолда и Киблера у погледу осталих, у тенору пресуде наведених дела она је утврђена напред наведеним доказима, док су постојање дела под тач. 1, 2, 7 и 8 диспозитива у погледу оптуженог Шмитхубера Аугуста доказани исказима сведока Симовић Ратка, Трифуновић Радојка и Мирослава, Симић Милутина и Бранислава, Јанковић Рафајла, Цвејић Добросава, Николић Драгољуба, Прши Аксентија, Митровић Раденка, Ђури Миленије, Милосављевић Милисаве, Брајковић Чеда и Ференца Иве, у погледу опт. Најдхолда Фрица за дела под тач. 3, 4 и 5 исказима сведока: Бајрић Бећира, Мартиновић Душана и Јуршић Марка, те овереним преписом наредбе оптуженог Најдхолда бр. 240/44 од 11. VII. 1944. г. а у погледу опт. Киблер Јозефа за дела под тачком 2, 3 и 4, делимичним признањем оптуженог, исказима сведока Јеловичић Есада, Пузић Мехмеда, Лукшић Јурка, Кусановић Јурја, Вукојевић Данице, Катић Јозе, Радић Ивана, Беговић Тонка, Николић Ивана, Јеловец Анта и Дропулић Анта, овереним преписима записника заповедништва III домобранског збора од 22. VII. 1943. г. о саслушању Кирије Јусуфа, дописа заповедништва оружаног вода VI оружничке пуковније бр. 116 од 17. III. 1944. г., Кот. Области у Супетру од 16. X. 1944. г. и дописом главног равнатељства за јавни ред и сигурност број 23360 од 5. V. 1944. г. као и приложеним оригиналним фотографијама убијених лица у Ступном Долу.

Суд је ценио одбрану оптужених да се они не осећају кривим, јер су као војници били принуђени да добивене наредбе, па и ону Литерсову пренесу на подређене јединице, па је нашао да ова њихова одбрана је не-

умесна, јер су они као команданти дивизија односно пука одговорни за дела својих подређених која ови почине према њиховој наредби и упутствима као што је одговоран и онај, који је њима издао наредбе и упутства злочиначке природе. Наредба Хитлера о начину вођења рата на Балкану и она команданта Литерса у очитој су опречности са прописима начина вођења рата предвиђеним у хашкој конвенцији, који је и Немачка својим потписом признала, а која забрањује убијање заробљеника, рањеника, цивилног становништва, пљачкање и паљење цивилних насеља после борбе, што је у осталом и по општим законима морала и хуманости забрањено. Ове злочиначке наредбе вође немачкој рајха, њихово прихватање, разрада и давање упутстава да се по њима поступи од стране оптужених најбољи су доказ да они нису радили несвесно против своје воље, како би то данас хтели приказати, већ промишљено и свесно, јер је мишљење вође било и њихово мишљење. Другачије се не могу протумачити она страшна зверства извршена против немоћних и ненаоружаних, против жена, деце и стараца, оптужени нису поступили као војници, већ као злочинци, који су рачунали са победом и поробљавањем осталих народа пред којима неће морати полагати рачуна о својим делима. У својој германској мегаломанији, они су повели рат за уништење људи који нису били германске расе по оној Хитлеровој: „људи се не могу германизовати, већ само тле“.

Приликом одмеравања казне оптуженима суд је имао у виду њихово неискрено држање пред судом, тежину почињених кривичних дела, од стране јединица оптужених, бројност тих дела, злочиначку свирепост, којом су она услед примљених упутстава извршена као и друштвену опасност свих оптужених.

V.

Осуђени Трибукајт Гинтер премештен је са Источног фронта на Балкан почетком 1943 године. Поверен му је 750 пук 118 ловачке дивизије. Са тим пуком учествовао је у операцији „П1варц“ т.ј. у V офанзиви. Но претходно, у самом почетку акције „Шварц“ била му је поверена IV. домобранска ловачка бригада, која је оперисала југозападно од Фоче у простору Челебића. Осуђени Трибукајт успио је средити ту бригаду након тешких удараца које су је нанеле јединице НОВ-а, успио је задржати Троврх и онда са истом од Троврха напредовати у правцу Челебића. На томе простору т.ј. између Троврха и Челебића у време оних дана када је осуђени Трибукајт руководио поменутом бригадом убијено је у селу Завајиту 16, а у селу Велинићима 14 становника. То су починиле јединице њему подређене бригаде за време док је истом командовао. Становници поменутих села убијени су по свршетку војних операција без икакавог

стварног разлога. Сам злочин суд је установио на основу изказа сведока мештана, као на пример Тошовић Јована, Османа Алића, Табан Халила и т.д., док је признањем, осуђеног Трибукајта установљено да је он баш у оно време командовао IV домобранском ловачком бригадом и да је то била једина војна јединица на простору Троврх-Челебић.

По завршетку операције „Шварц“ - V офанзиве, 750 пук под командом осуђеног Трибукајта кретао се концем месеца јуна и почетком јула 1943 године, преко Горажде - Рогатица - Вишеград - Увац у правцуСанџака односно Црне Горе.

7. јула у простору Горажде убијен је од непознатог лица један немачки војник његовога пука. Осуђени Трибукајт, не сачекавши одобрење дивизије, а на основу генералног овлашћења о мерама одмазде наредио је да се сутрадан тј. 8. јула 1943 г. покупи цивилно становништво недалеко места убиства и за одмазду постреља. Како је он наредио тако је њему подређени командант батаљона капетан Штенцл учинио. 8. јула 1943. г. покупио је око 60 особа и пострељао их, односно није их ни покупио, него их је стрељао где их је затекао. Међу том 60-орицом налазе се бројне жене и неколико деце од 1-2 године.

Суд је установио тај злочин на основу признања самог осуђеног Трибукајта, који признаје да је издао наређење да се за одмазду за једног погинулог немачког војника стреља известан број људи у селу Ступни До и околици, али се брани да је њему подређени капетан Штенцл његово наређење криво извршио. Он, да је наредио само стрељање мушкараца Међутим, капетан Штенцл је наређену одмазду спровео и над женама и децом. - Суд је такову одбрану одбацио јер мере одмазде по себи претстављају злочин и у суштини је потпуно ирелевантно да ли се стрељају недужни одрасли мушкарци или недужне жене и деца Одмазда и у једном и у другом случају остаје недозвољена и претставља злочин.

Од прилике у исто време када је извршен злочин у Ступном Долу, т.ј. када се његов пук налазио на простору Горажде, војници његовог пука покупили су код села Биљина 4 сељака, који су мирно рацили свој посао, као и 1 мушко дете повели их до села Потркуше и на очиглед детета стрељали тројицу од ових недужних људи, док је четврти успео путем побећи. - Суд је установио овај злочин на основу изказа сведока мештана т.ј. Коџака Хасана, Мичевић Милоша и др.

Од октобра 1943. г. па до средине 1944 године, налазила се 118 дивизија, па према томе и 750 пук осуђеног Трибукајта на далматинској обали и на далматинским острвима од Пељешца до Макарске. За то време јединице 750 пука под осуђеним Трибукајтом починиле су злочине набројене у тач. 4, 5 и 6 диспозитива пресуде.

Дело под тач. 4 диспозитива суд је установио из исказа сведока Цвјетка Љубана. Злочини у Стону т.ј. дело под 5/ диспозитива пресуде, суд је установио на основу докумената усташких власти и функционера.

Из дописа др. Ернеста Бауера „поузданика хрватске државне владе“ код 181 немачке дивизије министарству вањских послова НДХ поводом догађаја у Стону се вели: „Јединице немачке војске које су извршиле поменуте пљачке припадале су дивизији генерала Киблера, а заповедао им је потпуковник Трибукајт“.

Кривична дела наведена у тач. 6а диспозитива суд је установио из исказа сведока Лелековић Кате, Друшковић Ивана, Ботица Цвите, Иванчевић Стане, Ботица Павла, Ботица Фране и Франић Матије.

Кривична дела наведена у тач. 66 диспозитива суд је установио из исказа сведока Јурица Грбина, Ивана Андријевића и Бачић Антуна.

Кривична дела наведена у тач. 6ц диспозитива суд је установио из исказа сведока Анте Бушкаријола, Жанетић Саве и Адрејс Јерка.

Кривична дела наведена у 6д диспозитива суд је установио из исказа сведока Леванак Владе и Витковић Мате.

Осуђени Трибукајт у погледу дела под 1, 3, 4, 5 и 6 диспозитива брани се да му нису била позната односно да су их починиле њему подређене јединице без његовог знања, односно да су уморене особе страдале приликом борби. Суд је такову одбрану одбацио, јер је противречна исказима сведока, који јасно и децидирано тврде да су све цивилне особе убијене по свршетку борбених акција, да су биле извучене из својих кућа, без икаквог разлога и потом стрељане. Према томе, ради се о намерном убиству, а не о случајној погибији за време борбених акција Навод осуђеног да није знао за злочине које су вршиле његове јединице суд је одбацио, јер се није радило о појединачним случајевима, већ о групном убијању и пљачки, па је према томе сигурно и недвојбено да је осуђени Трибукајт за све то морао знати.

VI.

Непосредно по окупацији Југославије осуђени Лончар долази са својим 724 пуком у Србију где добија задатак одржања реда и мира у западној Србији. Сједиште штаба пука било је у Ужицу, где се налазио 1. батаљон истога пука. Остали батаљони били су смештени у Чачку и Вишеграду.

Са почетком народног устанка у Србији отпочињају мере одмазде над грађанством, због напада на ауто осуђеног Лончара и због рањавања његовог пратиоца извршено је стрељање више десетина грађана у Ужицу. Стрељање је према постојећим прописима извршило људство јединице којој је нападнуто лице припадало, у овом случају људство 1. батаљона.

- **Суд је установио из исказа сведока Пешека, који је припадао 1. батаљону, да је тај батаљон због напада на Лончаров ауто извршио стрељање 25 грађана. Осуђени Лончар дело признаје, али се брани да колико**

већ заповедник Србије, да његово извршење није могао спречити, а да се за то време налазио болестан у Београду. Такову одбрану суд је одбацио пошто није ничим документована.

Фебруара 1942 г. осуђени Лончар постаје фелдкомандант фелдкомандантуре 599 у Београду. Уједно је био и месни командант Београда. На тој дужности остаје до октобра 1943 г.

У његову надлежност спадало је предлагање мера одмазде, заповеднику Србије, за атентате и саботаже почињене на територији његове фелдкомандантуре односно потчињене му крајскомандантуре у Пожаревцу. Он је такве предлоге стављао и на основу његових предлога извршена су стрељања цивилних лица наведена у тач. 2. и 3. диспозитива оптужнице. Суд је то установио на основу „Саопштења“ од 19. II. 1943. г. о стрељању 400 лица, на основу „саопштења“ о стрељању 50 лица од фебруара 1943. г., на основу „Саопштења“ крајскоманданта у Пожаревцу од 4. априла 1943. г. о стрељању 75 лица, и на основу „Саопштења" крајскоманданта у Пожаревцу од 16. априла 1943. г. о стрељању 30 лица.

Суд је оценио одбрану осуђеног у погледу масовних одмазди. Осуђени се брани да је по природи саме службе био дужан да извештава заповедника Србије о свим догађајима на територији фелдкомандантуре и крајскомандантуре и да са извештајем о саботажама, атентатима, убиствима припадника немачке војске уједно стави и предлог за масовну одмазду. Надаље, да га заповедник Србије уверавао да су мере одмазде дозвољене по међународном праву, те да је као војник морао извршавати наређења. Суд је такову одбрану одбацио, јер „непознавање закона не испричава“ и јер наводи осуђеног уствари нису одбрана, већ у најбољем случају олакотне околности.

VII.

При одмеравању казне суд је ценио како само кривично дело, тако и починиоце. Сви осуђени су наредбодавци најтежих прекршаја закона и обичаја вођења рата, услед којих је страдало на десетке хиљада невиних жртава, усљед којих су цели крајеви опустошени. Недвојбено су њихова кривична дела доказана, а исто тако и узрочна веза између њихових наредби и самих кривичних дела. Разумљиво, обзиром на те чињенице да се указала могућом само једна казна, т.ј. казна изречена у диспозитиву.

Међутим, ценећи личности појединих осуђених, суд је издвојио осуђене: Фортнера Ханса, Шмитхубер Аугуста, Најдхолд Фрица, Киблер Јозефа, Трибукајт Гинтера и Лончара Адалберта и одмерио им не само најтежу казну, већ и најтежи начин извршења казне, с разлога што је установљено да су злочиначка наређења виших команди т.ј. осуђеног Лера и ОКВ-а у самој проведби појачали и прекорачили, што су примљена

злочиначка наређења потенцирали и тако знатно повећали број злочина почињених по њиховим јединицама.

Из свега изложеног суд је пресудио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Београд, 16. II. 1947. г.

Секретар Већа - поручник:
(Стојановић Владимир, с. р.)

Претседник већа - капетан:
(Др. Вуко Гоце Гучетић, с. р.)

ВОЈНИ СУД III АРМИЈЕ
Суд бр. 27/47
9. март 1947 год.

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд III Армије састављен од капетана др. Вука Гоце-Гучетића као претседника већа, капетана Угреновић Проке и поручника Мариновић Мила, те секретара капетана Лекић Дмитра у кривичном предмету против оптуженог Турнер Харалда и др., због кривичних дела из Закона о кривичним дјелима против народа и државе, а на основу оптужнице Војног тужиоца ЈА од 23 фебруара 1947 године и решења овог суда од 25 фебруара 1947 године - одржао је у Београду главни јавни усмени претрес од 27 фебруара до 5 марта 1947 године на коме је оптужницу заступао по овлашћењу војног тужиоца ЈА, мајор Шћепановић Јово, у присуству свих оптужених од којих Турнер Харалда, Јостен Адолфа, Шулце Лангемана Ернст Лудвика, Троте Фрица, Винклер Ролфа и Тричлер Франца брани капетан Николић Ђорђе, а Кисел Георга, Упенкамп Валтера, Ботмер Карла, Берг Рудолфа, Бене Валтера и Фиров Валтера поручник Челар Страхиња - па је по коначној речи тужиоца да остаје при оптужници и завршној речи бранилаца свих оптужених, те оптужених сваког понаособ да буду ослобођени, односно што блаже кажњени, донео је и јавно прогласио дана 9 марта 1947 године, следећу

П Р Е С У Д У

ТУРНЕР ХАРАЛД, бивши шеф војне управе за Србију, у рангу генераллајтнанта, рођен 8. X. 1891 године у Леану на реци Лани, срез Вецла, од оца Виљема Веста и мајке Марије, ожењен - отац двоје деце, по занимању у грађанству министеријални саветник у министарству финансија, по народности Немац.

КИСЕЛ ГЕОРГ, за време окупације заменик шефа војне управе за Србију, по занимању виши саветник државне полиције у Нирнбергу, рођен 31 октобра 1907 године у Нирнбергу, од оца Фрица и мајке Бабете, ожењен - отац троје деце, по народности Немац.

УПЕНКАМП ВАЛТЕР, шеф правног оделења при војној управи Србије, по занимању касациони судац, рођен 5 фебруара 1893 године у Билефелду, од оца Хермана и мајке Гертруде, рођ. Хефелман, ожењен
- отац двоје деце, по народности Немац.

ЈОСТЕН АДОЛФ, бивши мајор шуц полиције, рођен 13 феб. 1892 године у Кајтгизенкирхену, округ Диселдорф, од оца Готфрида и мајке Вилхелмине, ожењен - без деце, по занимању активни полицијски официр, по народности Немац.

КАРЈ1 фраихер фон БОТМЕР, бивши пуковник немачке војске, рођен 22 децембра 1880 године у Граисвалду, од оца Бернарда и мајке Гертруде, ожењен - отац једног детета, по народности Немац.

ШУЛЦЕ ЛАНГЕМАН ЕРНСТ ЛУДВИК, мајор бивше немачке војске, рођен 2 септембра 1898 године у Елмахорну, од оца Ернста и мајке Ане, ожењен - отац троје деце, по народности Немац.

БЕРГ РУДОЛФ, бивши комесар тајне пољске полиције, рођен 17 априла 1901 године у Алтерсбергу, Корушка, Аустрија, од оца Готфрида и мајке Емилије, ожењен - отац троје деце, по занимању криминални виши секретар, по народности Аустријанац.

БЕНЕ ВАЛТЕР, бивши поручник немачке војске, рођен 19 III1898 године у Алтони - Хамбург, од оца Хаинриха и мајке Елизабете, ожењен
- отац троје деце, по народности Немац.

ТРОТЕ ФРИЦ, капетан бивше немачке војске, рођен 21. X. 1887 године у Халер андер Сале, од оца Рудолфа и мајке Емилије, ожењен - отац троје деце, по народности Немац.

ВИНКЛЕР РОЛФ, потпоручник бивше немачке војске, рођен [?] маја 1907 године, од оца Јожефа и мајке Луизе, ожењен - отац једног детета, по народности Немац.

ТРИЧЈ1ЕР ФРАНЦ, бивши криминални секретар, за време окупације на раду при заповедништву „СИПО-а“ у Београду, рођен 28. XII. 1897 године у Фрајбургу, од оца Карла и мајке Маргарете Тричлер, ожењен, по народности Немац.

ФИРОВ ВАЛТЕР, бивши генералмајор немачке војске, за време окупације фелдкомандант у Београду, рођен 1 маја 1892 године у Берлину, од оца Алберта и мајке Фриде, ожењен - отац једног детета, по народности Немац.

К Р И В И С У:

ТУРНЕР ХАРАЛД и КИСЕЛ ГЕОРГ

ТТТтп су непосредно по слому Југославије организовали војну управу над окупираном територијом Србије и Баната и у току две године управљајући том територијом наредили и извршили низ ратних злочина, као и злочина против човечности, - Поименце:

1./ Што су организовали службу безбедности на територији Србије, преко свог отсека за унутрашњу управу, уско сарађујући са установама немачке полиције, на првом месту са Гестапо-ом.

Тако је Др. Кисел 22 јуна 1941 године узео учешћа на конференцији у штабу заповедника Србије, на којој су донете одлуке да се свим

средствима спречи евентуална појава народног покрета, и на којој је одлучено да се спроведу превентивна хапшења. Др. Кисел је на основу закључка те конференције, самоиницијативно, после консултовања са Хелмом, Краусом и Драгим Јовановићем, израдио списак таоца, на основу којег је било ухапшено око 250 особа, који су позатварани и смештени у затворе Гестапо-а у бившој улици Краља Александра бр. 5, или новооснивани концентрациони логор на Бањици и од којих је један део у тим логорима изгубио своје животе.

Тако су у споразуму са Драгим Јовановићем израдили концентрациони логор на Бањици и ставили га на расположење Гестапо-у.

Тако су учествовали заједно са Гестапо-ом у оснивању концентрационог логора на Сајмишту, који је у прво време требао да послужи као јеврејски гето.

Тако су организовали бројне полицијске курсеве у Банату на којима је полицијски изображено више хиљада фолксдојчера из Баната и Бачке, који су потом сврстани у полицијске батаљоне и употребљавани за политичку службу.

Тако су у Београду организовали специјалне обавештајне курсеве, такође за фолксдојчере, из којих су излазили обучени обавештајци, који су имали једини задатак шпијунирања и денуцирања становништва.

Тако је Др. Турнер од октобра 1941 године до фебруара 1942 године располагао једним полицијским батаљоном за то време на територији Србије, полицијским батаљоном број 64, који је са његовим знањем и пристанком употребљаван за чување логора уништења у Сајмишту и Шапцу, за вршење свих екзекуција на масовном губилишту у Јајинцима, за спровођење одмазди над селима као на пр. над селом Скела, за давање асистенције Гестапо-у приликом блокирања појединих кућа и квартова и хапшења или гестаповских акција на терену.

Тако су преко њима подређеног политичког префекта Франц Рајта у Банату непосредно руководили полицијском и управном службом у Банату, где је заведен страховити терор над српским живљем и основано више концентрационих логора у које су смештене хиљаде људи, жена и деце и изложени свирепом мучењу и уништавању.

Први такав логор основан је у Свилари у Панчеву на дан 22 јуна 1941 године. Кроз овај логор прошло је преко 2.000 лица, која су била физички мучена и уништавана.

Логор у Петровграду основан је по војној управи а њиме је руководио њима потчињени префект Баната Рајт. Кроз овај логор прошло је преко 3.000 лица, од којих је више од половине уништено глађу, болестима и стрељањем.

2./ Што су одмах по доласку образовали комесарску владу Србије Милана Аћимовића, а августа 1941 године такозвану владу Милана Недића, које су стајале директно под њиховом контролом и радиле по њи-

ховим упутствима. Како комесарска влада тако и влада Милана Недића починиле су са њиховим знањем и одобрењем или по њиховом налогу бројне злочине.

а/ Недићево министарство унутрашњих послова под које је спадала и српска полиција руковођена од Драгог Јовановића, стајала је под непосредним надзором др. Кисела. Квислиншка служба безбедности имала је у своме раду задатке идентичне немачкој служби безбедности. По упутству др. Кисела ова служба извођена је уз сарадњу са Гестапо-ом.

Тако је српска полиција учествовала у оснивању и раду концентрационог логора на Бањици, кроз који је прошло неколико десетина тисућа људи.

Тако је квислиншка полиција суделовала у многобројним акцијама на терену, које су наређиване директно од војне управе и њених подручних фелд и крајс-командантура. У овим акцијама и рацијама вршено је масовно хапшење и допремање грађана у затворе и концентрационе логоре.

Тако је квислиншка српска полиција спроводила у свом раду исти систем као Гестапо: најразличитији начин мучења ухапшених лица, депортација на тешке радове у рудницима, појединачно и масовно стрељање и друго.

б/ Војна управа је као надзорни орган одобравала све законске прописе, које је Недићева влада донела самостално или на захтеву војне управе, а које уредбе су садржавале наређења за ратне злочине, злочине против човјечности или прекршаја Хашке конвенције.

Тако је Недићева влада донела „Уредбу о принудном васпитању омладине у заводу у Смедеревској Паланци“, „Уредбу о мобилизацији младића за националну службу у Србији“, „Уредбу о преким судовима“, „Разне уредбе о Јеврејима“ и тд.

3./ Што је управни штаб коме су они стајали на челу био саветодавни орган као и извршни орган заповедника Србије у свим управно-политичким мерама, које је требало подузети на територији Србије и Баната.

Тако је управни штаб израђивао све законске пројекте које је војни заповедник доносио и који су често били злочиначке природе. На пр. расни закони од 31 маја 1941 године и 24 децембра 1941 године који су прописивали смртне казне за неношење јеврејске жуте траке, за куповање јеврејске имовине и томе сл.

Тако су њима подређени органи фелд и крајскомандантуре, као управни органи који најбоље познају прилике на својој ужој територији, давали заповеднику Србије образложене предлоге за сваки случај саботаже и погибије немачких војника и то колико се има стрељати грађана, те да ли су потребне друге мере као расељавање, разарање насеља и томе сл. Услед таквих предлога, заповедник Србије је издавао наређења о масовним стрељањима за одмазду услед којих је у току 1941 и 1942 године стрељано преко 6.000 лица на територији Србије.

4./ Што су у сарадњи са генералним опуномоћеником за привреду изградили разгранат привредни апарат при фелдкомандантурама и крајскомандантурама, који је остваривао планове генералног опуномоћеника на сектору дириговане привреде.

Тако су управне групе код фелдкомандантура и крајскомандантура имале да се старају за правилно извођење планова сетве, жетве, те прикупљању плодова према разрезу, који је на предлог управних група доносио генерални опуномоћеник. За извођење ових задатака, тј. за остварење разрезаних квота производа, односно за прикупљање реквизиције. фелдкомандантуре су употребљавале и одред шуц полиције или вермахта, који су насилно одузимали од становништва у случајевима ако се не предаду одређене квоте. На тај начин су често одузимане и последње количине намирница које су становништву стајале за сопствену исхрану. Приликом насилног спровођења реквизиције, оружане групе које су то спроводиле, често су убијале цивилна лица, која би показала отпор према реквизицији; На пр. само у срезу младеновачком приликом реквизиције стоке у лето 1942 године убијено је 7 лица Надаље су фелд и крајскомандантура, у крајевима где се не оствари план прикупљања резервних количина производа, изрицали колективне казне.

5./ Што су регулисали путем наредби издатих од заповедника Србије пљачку целокупне јеврејске имовине, којом је војна управа располагала прво директно; Касније је јеврејска имовина пренесена у посјед квислиншког апарата Србије, да би се лакше уновчила док су сви износи добивени том продајом књижени у корист текућих рачуна при Хипотекарној банци у Београду: управни штаб - јеврејска имовина, непокретности.

6./ Што су узели учешћа у раду конвенција за пресељење Словенаца у Хрватску и Србију, и Срба из Хрватске у Србију, одржаних у Марибору и Загребу у мају и јуну 1941 године. Том приликом је донешена одлука о депортирању 250.000 Словенаца из Словеније на територији Хрватске и Србије, од чега је остварена депортација од 8.000 Словенаца у Србији, а 12.000 у Хрватску, те 12.000 Срба из Хрватске у Србију. Конференција је предвидела да се депортованим лицима одузме целокупна имовина, сем 500 динара и 50 кгр. пртљага, што је и остварено.

УПЕНКАМП ВАЛТЕР

1 / Што је као виши саветник управног штаба за Србију и начелник оделења за правосуђе, у времену од 6 јуна 1941 до септембра 1944 године, израђивао све немачке уредбе, које је доносио и објелодањивао војни заповедник Србије, а које су често садржавале одредбе противне Хашкој конвенцији, као и наређења за вршење злочина

Тако на пр. уредба војног заповедника Србије 27 од 24. децембра 1941 год. о давању склоништа Јеврејима има као санкцију за купопрода-

ју, замјену, похрану и т. сл. јеврејске имовине или давања склоништа Јеврејима - смртну казну.

2/ Што је кроз исто вријеме надзирао целокупни рад квислиншког српског правосуђа и то како функционисање судова, тако и законодавни рад Недићеве владе, дозвољавајући да се доносе законске одредбе противне међународним прописима, као и да српски судови примењују те прописе.

Тако је међу осталим дозволио да Недићева влада обнародује следеће злочинске уредбе: „Уредба о образовању целокупне службе српске државне страже“, „Уредбу о принудном васпитању омладине у заводу у Смедеревској Паланци“, „Уредбу о јеврејској имовини“, „Уредбуопреким судовима" и тд.

Тако је дозволио да судови примењују инструкције министарског савета која уважа казну батињања и ако је врло добро знао да је то једна давно преживела средњевековна казна.

3/ Што је припремао одлуке заповедника Србије по питању помиловања.

ЈОСТЕН АДОЛФ

1/ Што је као командант 64 полицијског батаљона, од јула 1941 године до новембра 1942 године са седиштем у Београду, знао да се његов батаљон употребљава за вршење масовних екзекуција на територији Србије, те што је увек додељивао извесне контингенте њему подређеног људства Гестапо-у, који је руководио тим стрељањима. На тај начин његов батаљон свакодневно учествујући у егзекуцијама и масовним стрељањима таоца, стрељао је неколико хиљада грађана Србије.

2/ Што је давао људство свога батаљона Гестапо-у за асистенцију приликом блокирања појединих кућа и квартова у Београду или приликом акција Гестапо-а на терену, када је Гестапо спроводио хапшења.

3/ Што је августа 1941 године лично руководио са једном четом свога батаљона акцијом одмазде над селом Скела код Обреновца, којом приликом је његова чета под његовом командом цело село спалила и побила око 50 особа.

4/ Што је, септембра месеца 1941 године, са његовим знањем и наређењем, једна чета његовог батаљона са поручником Гросом на челу, обезбеђивала концетрациони логор у селу Јарку, а потом у Шапцу кроз који логор је прошло око 25.000 људи. Припадници његове чете су са његовим знањем свакодневно вршили масовна стрељања од по 50,100 и више људи из тога логора, а изложили све припаднике логора свакодневном шиканирању и мучењу, тако да је делимично услед болести изгубило своје животе неколико хиљада људи.

5 / Што су делови његовог батаљона вршили обезбеђење конц. логора на Сајмишту и учествовали у мучењима и злочинима извршеним у том логору.

КАРЛ фрајхер фон БОТМЕР

Што је као фелдкомандант у Нишу од половине априла 1941. до јула 1943. године, у циљу одржања режима окупације издавао наређења и упуства потчињенима крајскомандама и другим нижим установама у којима наређује хапшење сумљивих, стрељање, спаљивање појединих кућа и читавих насеља, привредну пљачку и низ других ратних злочина и злочина против човечности.

Поименце:

1 / Што је у лету 1941 године израдио и формирао конц. логор у Нишу и предао га Гестапо-у.

2/ Што је наредио подређеним крајскомандама и квислиншким окружним начелницима, да доставе спискове „сумњивих лица", Јевреја и Цигана, по којим списковима су Гестапо и њему подређени крајскомаданти извели хапшења тих лица и отпремили их у концентрациони логор у Нишу, где је један велики део од њих страдао.

3/ Што су са њиховим знањем и одобрењем њему подређени крајскоманданти изводили казнене експедиције на територији свога округа, којом приликом су паљене куће, вршена хапшења и стрељања.

Тако је њему подређени крајскомандант Шулце Лангеман организовао казнене експедиције у села Брусник, Подгорац и Злот, којом приликом су многе куће спаљене, бројно становништво одпремљено у нишки логор, а 20 њих стрељано.

4/ Што је њему подређеним крајскомандантима наложио и дозволио да могу све заробљене борце НОВ-а као и цивилна лица и таоце стрељати.

Тако је њему подређени крајскомандант Шулце Лангеман извршио стрељање или вешање у времену од лета 1941 до јула 1943 године око 100 лица.

5/ Што је преко свог подучног апарата, у првом реду преко управних органа група фелдкомандантура организовао и наређивао спровођење реквизиције на територији његове фелдкомандантуре, при чему је вршена пуна пљачка привредних производа, а код немогућности убирања привредних добара наређиване колективне казне.

а/ Тако је њему подређени крајскомандант Шулце Лангеман наредио новчане казне од по 100.000- динара селима Вражогранац, Извор, Црнајка, Метовница и другима, колективне казне од 1,200.000- динара село Вражогранац, те хапшење извесног броја грађана у тим селима, а поред тога и батинање грађана у селу Николишеву.

6/ Што је на територији своје фелдкомандантуре спроводио злочиначко наређење заповедника Србије о масовним стрељањима за одмазду за погинуле припаднике немачке војске у односу 1:100.

Тако је у фебруару 1942 године спровео и објавио стрељање 700 лица из нишког конц. логора и казненог завода.

ШУЛЦЕ ЛАНГЕМАН ЛУДВИГ ЕРНСТ

Што је у времену од 20 априла 1941 године до августа месеца 1943 године као крајскомандант у Зајечару у циљу одржања режима окупације предузимао и наређивао низ мера као: хапшења, стрељања, вешања, спаљивања појединих кућа и читавих села, интернирање у конц. логоре, присилне радове, прекомјерну реквизицију животних намирница, уништење природних богатстава земље итд. - чиме је починио више ратних злочина и злочина против човјечности.

Поименце:

1/ Што је за сво време свога службовања наређивао појединачна и масовна хапшења и ухапшена лица стављао у затвор у новоосновани логор крајскомандантуре у Зајечару у којима је над ухапшеним лицима спровођен инквизиторски метод мучења и изнуђивања. Кроз затвор и логор крајскомандантуре прошло је више хиљада лица од којих је већи део тучен и злостављан. Шулце Лангеман је лично надзирао поступак у затвору и логору и све што се у истим догодило било је са његовим знањем и пристанком.

2/ Што је путем јавних објава ставио известан број лица ван закона и овластио свакога да може наведена лица убити без икакве одговорности и да ће зато добити награду од 5-10.000 динара.

Тако је својом објавом од 10. октобра ставио ван закона 15 лица.

4/ Што је путем јавних објава пријетио становништву стрељањем ако се затече по одређеном времену изван својих кућа или ако се буде кретао извесним срезовима.

5/ Што је својом објавом од 23 априла 1943 године објавио притварање 21 таоца с тим да ће исти бити стрељани уколико се омете јавни поредак.

6/ Што је својим објавама од 5 и 7 марта 1943 год. запријетио колективним казнама, тј. масовним стрељањима становништву своје крајскомандантуре уколико се не пронађу неки бугарски војници.

7/ Што је као крајскомандант и носилац највише управе власти на територији округа Зајечарског, наређивао стрељање, вешање заробљених бораца НОВ-а, цивилних лица и таоца.

Тако је почетком септембра 1945 године наредио јавно вешање 5 лица међу којима се налазио и Брковић зв. „Црни“.

Тако је 14 септембра 1941 године наредио стрељање 20 сељака из села Подгорац и Злот, јер да су наводно помагали партизане.

Тако је у исто вријеме наредио вешање Ђорђа Илић Симеоновића

Тако је у љето 1942 год. наредио стрељање 7 лица у Зајечару.

Тако је 5 августа 1942 год. наредио стрељање 10 лица у Бољевцу.

Тако је 15 јануара 1943 год. наредио стрељање 10 лица у Зајечару.

Тако је 20 фебруара 1943 године наредио стрељање 5 лица у Зајечару.

Тако је јуна месеца 1943 године наредио стрељање 38 лица у Зајечару.

Тако је 30 јуна 1943 године наредио стрељање 20 лица у Зајечару.

Сва наведена стрељања су највећим делом објављена путем плаката које је он као крајскомандант потписивао.

8/ Што је организовао и стављао се на челу казненим експедицијама на територији свог округа. Приликом акција наређивао је паљење кућа, пљачку имовине и хапшење.

Тако је 20 августа 1941 године организовао казнену експедицију у селу Брусник и наредио спаљивање и пљачку већег броја домаћинстава, као и хапшење више десетина лица, која су потом из затвора крајскомандантуре упућена у логоре СД у Нишу.

Тако је организовао казнену експедицију против села Подгорац и Злот 10 септембра 1941 године, при чему је затражио и садејство авијације, чиме су разорена ова насеља. Предводећи трупе извео је опкољавање ових насеља, те су експлозивним и запаљивим средствима уништаване поједине куће. Лично је наредио одвајање 50 лица из поменутих насеља и њихово одвођење у затвор крајскомандантуре, од којих 14 септембра стрељана 20-торица у Бољевцу, као што је то већ наведено у тач.
7. диспозитива.

9/ Што је на територији своје крајскомандантуре спровео злочиначко наређење војне управе у погледу сече шуме и свега крупног растиња на више стотина метара поред жељезничких пруга и друмова.

10/ Што је преко квислиншких органа наређивао принудне радове у руднику Бору који су извођени на рачун немачке војне силе.

11/ Што је организовао и наређивао спровођења реквизиције на територији крајскомандантуре, при чему је вршена пуна пљачка привредних производа, а код немогућности убирања реквизираних добара, наређивао колективне новчане казне и појединачна хапшења.

Тако је наредио новчане казне од по 100.000 динара селима Вражогрнац, Извор, Црнајка, Мотовница и другима, те хапшење извесног броја грађана у тим селима, а поред и батинања грађана у селу Николићевом.

Тако је почетком 1943 године општину у Вражогрнцу, приморао на плаћање 1.200.000 динара Волксдочеру Грушцу као накнаду за постојења млекаре, која су му у борби уништена.

БЕНЕ ВАЛТЕР, ТРОТЕ ФРИЦ и ВИНКЛЕР РОЛФ

Што су као чланови крајскомандантуре у Шапцу, од половине априла до 17 октобра 1941 године, и то Троте Фриц као заменик команданта до августа 1941 године и вршилац дужности крајскоманданта од 17 октобра 1941 године, Бене Валтер као ађутант команданта, а Винклер Ролф као ордонанс официр команданта, извршили следећа кривична дела:

1/ У ноћи између 21/22 августа наредио је крајскомандант Квасни да се ради рањеног припадника немачке војске изведу 6 затвореника из њемачког затвора а 4 да се покупе по кућама и да се стрељају, а лешеви стрељаних да се објесе у центру града, што је и учињено. У томе злочину судјеловали су Бене и Винклер и то на тај начин што је Бене реферисао тотално пијаном Квасниу о рањавању њемачког војника, те пренио и спровео у дјело његова наређења, присуствујући заједно са Винклером стрељању.

2/ Што је под крајскомандом у Шапцу стајао логор Јевреја емиграната из Аустрије од 1.200 лица, који се налазио у Шапцу и којим је руководио Бене на нечовјечан начин. Тај логор је концем септембра 1941 године у споразуму са 342 дивизијом пребачен у Сремску Митровицу где су сви мушки Јевреји ликвидирани.

3/ Концем септембра 1941 године је крајскомандантура којој је тада стајао на челу опт. Тротe помогла штабу 342 дивизији основати логоре у Кленку, Јарку и Шапцу, кроз које је прошло целокупно становништво Подрињa, укупно око 25-30.000 људи од којих је неколико хиљада стрељано или помрло. Крајскомандантура је том приликом пронашла мјесто за логоре, вршила исхрану истих, као и сакупљања мјесног становништва У Шапцу.

4/ Бене Валтер је од квинслиншких власти добио списак „сумњивих лица“ и тај списак предао пред свој одлазак на одсуство Тротеу. На основу тога списка вршена су хапшења у Шапцу и отпремања истих у логор.

ФИРОВ ВАЛТЕР

Што је као фелдкомандант Фелдкомандантуре 599 у Београду од децембра 1943 године до средине септембра 1944 године био највиша војна и управна власт на територији своје командантуре, те што је у циљу одржавања режима окупације и реда наређивао хапшења и стрељања, поједине казнене експедиције и реквизиције широких размера.

Тако је преко Драгог Јовановића наређивао српској квислиншкој полицији поједине „акције“ којом приликом су бројна лица хапшена и страдала.

Тако су њему потчињени батаљони Ландесшица учествовали у казненим акцијама у Срему, којом приликом су села паљена, а становништво депортовано.

Са стране Ландесшица ухапшена лица предавана су Гестапоу где су у већини случајева убијена.

Тако су управни органи његове фелдкомандантуре вршили реквизицију, којом приликом су од становништва одузимане и последње количине животних намирница а они који су том приликом давали отпор били су хапшени, тучени па и убијани.

ТРИЧЛЕР ФРАНЦ

Што је од почетка децембра 1942 до конца јула 1943 године а с прекидом до априла 1944 године обављао дужност референта подотсека А-1 „Антикомунистичког“ четвртог отсека /екзекутива/ Е.Д.З., тј. Гестапоа за Србију.

Тај подотсјек обрађивао је целокупну комунистичку одн. партизанску дјелатност Србије и Баната, прикупљао податке од бројних обавештајаца и разних немачких команди о комунистима, тј. партизанима и њиховим сарадницима и наређивао појединим испоставама Гестапоа у унутрашњости хапшење сумњивих лица, док је лица из Београда и ближе околине непосредно хапсио. По проведеној истрази су таква лица или убијена или депортована на присилни рад или затварана у концентрационе логоре. Десетине хиљада жртава су последице таквог рада Гестапоа односно подотсека А-1. Например, четврти отсек (екзекутива) подотсјек А-4 био је у ствари картотека о ухапшеним лицима, те је садржавао око 10-15.000 картона - У свим тим злочинима саучествовао је осуђени Тричлер као један од малобројних референата „Антикомунистичког“ /А-1/ подотсјека.

БЕРГРУДОЛФ

1/ Што је од 27 априла 1941 до 1 фебруара 1942 године као службеник тајне пољске полиције (ОеђеГте ЕеШроИге!) у Београду, Панчеву и Крагујевцу учествовао у хапшењима и ислеђењу бројних особа од којих су многе депортоване у Њемачку одакле се више нијесу никад вратиле.

2/ Што је као официр тајне пољске полиције саучествовао у покољу у Крагујевцу којега је 21 октобра 1941 године извео мајор Кениг, командант 1 батаљона 724 пука 704 дивизије којом приликом је стрељано близу 3.000 грађана.

Њемци су стрељање у Крагујевцу вршили у групама од 100-200 људи, тако да је у 31-ој гробници утврђено, тј. поименично индентификовано 2.324 лица. Поред тога пронађено је неколико стотина појединачних рака где се није могао установити идентитет стрељаних. Надаље, сељаци околних села однели су своје сусељане који су страдали у Крагујевцу непосредно иза покоља у своја села, те и њихов број није урачунат у цифру стрељаних. Међу стрељанима било је деце до 10 година старости.

Осуђеник Берг као припадник Г.Ф.П., тада једине њемачке полицијске установе у Крагујевцу био је о покољу обавештен, извезао се са аутом у пратњи тумача Добравеца и подофицира Плацера на стрељиште, где је Добравец у присуству Берга прозивао све оне који су прије били од Г.Ф.П-а хапшени и саслушавани те су ови међу првима стрељани.

На тај начин сви оптужени починили су бројне ратне злочине и злочине против човјечности који су предвиђени у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним дјелима против народа и државе, па их суд обзиром на чл. 4 истог закона

О СУЂУЈЕ:

ТУРНЕР ХАРАЛДА	**на казну смрти стрељањем**
КИСЕЛ ГЕОРГА	**на казну смрти стрељањем**
ЈОСТЕН АДОЛФА	**на казну смрти стрељањем**
БОТМЕР КАРЛА	**на казну смрти стрељањем**
ШУЛЦ ЛАНГЕМАН	
ЕРНСТ ЛУДВИГА	**на казну смрти стрељањем**
БЕНЕ ВАЛТЕРА	**на казну смрти стрељањем**
ФИРОВ ВАЛТЕРА	**на казну смрти стрељањем**
БЕРГ РУДОЛФА	**на казну смрти стрељањем**
ТРИЧЛЕР ФРАНЦА	**на казну смрти стрељањем**
УПЕНКАМП ВАЛТЕРА	**на двадесет година лишења слободе са принудним радом**
ТРОТЕ ФРИЦА	**на петнаест година лишења слободе са принудним радом**
ВИНКЛЕР РОЛФА	**на осам година лишења слободе са принудним радом**

Вријеме проведено у притвору и истражном затвору урачунава им у издржавање казне, па се има сматрати да су исту почели издржава- и то: Упенкамп Валтер 10 маја 1946 године, Троте Фриц 28 октобра 46 и Винклер Ролф 20 августа 1946 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I.

1) По окупацији Југославије за Немце је настао проблем управља-
I окупираном територијом, тј. одржање реда и мира на њој, очување :мачких војних и привредних интереса и експлоатације земље.

Пошто су Њемци Југославију распарчали, то су сваку област упвљали специфичним методама. У Србији и Банату напримјер, који су дањавали једну управну област, горе наведени циљ окупације спроволи су у дјело неколико њемачких установа и то паралелно. У првом ребио је штаб заповедника Србије који је имао свој оперативни и управштаб. Надаље, постојали су Гестапо односно више вођа полиције, Герални опуномоћеник за привреду и претставник Министарства спољх послова. Све те њемачке установе и сви ти њемачки функционери роводили су у дјело циљ окупације, наравно сваки са својим специфиим методама и сваки на свом сектору дјеловања- Међутим, разумљиво да је међу њима постојала уска сарадња, Да им Је Чиљ био исти, да им генерална линија била иста, док су само м^тоДе биле различите.

2) При војном заповеднику Србије постојао је широко разгранати апарат који се називао управни штаб. На челу тога управног апарата стајао је др. Харалд Турнер, министаријални саветник, у цивилу и дугогодишњи председник једне немачке покрајинске владе. Турнер је стекао искуство у управљању окупираним територијама За вријеме прошлога рата управљао је Луксембургом, Белгијом, Северном Француском и Паризом. Био је одређен за шефа војне управе у Грчкој, али је на личну жељу Хитлера дошао половином априла 1941 године у Београд за шефа управног штаба.

Њему је додељен као стручњак дугогодишњи службеник Гестапоа др. Георг Кисел, који је с њиме био у Белгији, Француској, Паризу, и који му је уједно био заменик.

Турнер и Кисел требали су да укључе територију Србије и Баната у јединствени систем управе „Нове Европе“ у јединствени систем поробљивања и експлоатације. Циљ је био исти, тј. циљ окупације, а то значи одржање реда и мира и заштите војних и економских њемачких интереса.

Војна управа за Србију служила се разним методама управљања, директном и индиректном. Др. Турнер управљао је окупираном територијом углавном помоћу три колосека и то: 1) преко квислиншког управног апарата, тј. преко Недићеве, односно Аћимовићеве владе која није била ништа друго него експозитура управног штаба, 2) преко њемачког управног апарата, тј. преко фелдкомандантура, обласних командантура и крајскомандантура, окружних командантура, и 3) преко њемачких полицијских јединица и власти које нису биле укључене ни у квислиншки ни у њемачки централни систем.

3) Управни штаб није располагао бројним чиновничким апаратом и зато је у првом реду управу морао организовати преко квислинга. Главна дјелатност др. Турнера и др. Кисела била је да на територији Србије заведу управу од самих Срба, који би имали да буду само слуге окупатора и да извршују сва наређења која им управни штаб даде.

Они такве личности у сарадњи са гестаповцима Краусом и Хелмом проналазе. Први од њих је био Аћимовић који образује комесарску владу. Комесарска влада је уствари била извршни орган управног штаба. Свако српско квислиншко министарство било је подређено одговарајућем отсеку у управном штабу и њемачки шеф отсека контролирао би рад тога квислиншког министарства, полагао смјернице томе раду, с једном речју управљао преко квислиншког министарства, које није имало никакве самосталности.

Са почетком покрета отпора на територији Србије, пошто се показало да комесарска управа нема довољно снаге и ауторитета за угушивање народног отпора, по интенцијама др. Турнера и др. Кисела пронађен је издајник Милан Недић и њему повјерено формирање нове квислиншке

владе. Та влада је формирана концем августа 1941 године, но између ње и комесарске владе, обзиром на управни штаб нема никакве разлике. И Недићева влада једнако је добила инструкције од управног штаба, једнако је била контролисана од управног штаба, једнако је само спроводила у дело вољу управног штаба.

Аћимовићева и Недићева влада починили су за време окупације цијели низ злочина. Обзиром на горе изнесену организациону структуру, обзиром на подређеност Недићеве владе управном штабу, иницијатор и главни одговорни кривци за те злочине су стварни наредбодавци тих злочина, конкретно управни штаб.

Међу тим злочинима особито се истичу злочини специјалне полиције Драгог Јовановића. Недићево министарство унутрашњих послова под које је спадала и српска полиција руковођена од Драгог Јовановића, стајала је под непосредним надзором управног штаба односно др. Кисела. Специјална полиција је уско сарађивала са Гестапо-ом. Тако је она учествовала у оцјењивању и раду концентрационог логора на Бањици, многобројним акцијама на терену, на рацијама и масовним хапшењем. Квислиншка полиција имала је у своме раду исти систем као Гестапо, тј. мучење приликом саслушавања, батињање, појединачно и масовно стрељање, депортације на тешке радове и томе слично.

Квислиншка полиција саучествовала је у злочинима извршеним над десетинама хиљада становника ове земље. А пошто је руковођена од управног штаба, од стране др. Кисела, то је управни штаб саучесник у злочинима те полиције.

Једнако злочиначки је и законодавни рад Недићеве владе, која је на око доносила самосталне уредбе и законске прописе, иако је за сваку законску одредбу требала да добије свој „плацет", тј. одобрење управног штаба. Многе од тих уредаба садржавале су наређења за ратне злочине, за злочине против човечности или прекршаје Хашке конвенције. Тако на пример „Уредба о принудном васпитању омладине у заводу у Смедеревској Паланци". У овај завод одвођена је слободољубива омладина и тамо подвргнута специјалном поправном режиму. То је био политички поправни завод. Надаље, „Уредба о мобилизацији младића за националну службу у Србији", којом је принудно упућиван велики број омладине на радове у Борски рудник гдје се радило без награде за окупатора. Надаље, „Уредба о преким судовима". На основу ове уредбе изведене су стотине грађана на стрељиште само ако је утврђена њихова ма и незнатна веза са снагама отпора Уредба о оснивању српске државне страже недозвољена је по Хашкој конвенцији, јер принудно мобилише становнике окупираних територија у војне формације које се боре за рачун окупатора. Бројне расне уредбе о Јеврејима, које су издавали по узору на њемачке расне законе.

И за тај законодавни рад злочиначке природе сноси пуну одговорност управни штаб.

4) **Управни штаб управљао је окупираном територијом и непосредно преко обласних и окружних командантура, тј. преко фелд и крајскомандантура. На исти начин као што је управни штаб контролисао централне квислиншке органе, тј. поједина српска министарства, тако су фелд и крајскомандантуре контролисале рад и дјеловање подређеног квислиншког апарата окружних и среских српских начелника и преко њих управљали својим командантурама.**

Једна од главних дјелатности фелд и крајскомандантура било је остварење планова генералног опуномоћеника за привреду. Иако би привреда по самој природи ствари спадала у управу, ипак је на територији окупиране Србије и Баната створена специјална установа - Генерални опуномоћеник за привреду, који је у својој надлежности самостално обрађивао приврдно питање. То је био Нојханзен који је стајао директно под Герингом. Привреда је била издвојена зато од управе да би се што потпуније спровео пљачкашки план окупатора, да би се што потпуније исцрпиле све економске могућности земље. Но Генерални опуномоћеник за привреду се је ограничавао углавном на нормирање, на дириговање привредног, док су фелд и крајскомандантуре остваривале његов план, утјеривале привредне продукте, старале се за правилно извођење плана сјетве и жетве, за прикупљање плодова према разрезу и тд.

За извођење ових задатака, фелдкомандантуре су својим управним органима додељивале специјалне оружане групе, које су по потреби и насилно одузимале од становништва разрезане квоте. На тај начин су често одузимале и последње количине намирница које су становништву остајале за сопствену исхрану. Приликом таквих насилних реквизиција, извршено је низ злочина међу којима убијање и спровођење у конц. логор свих оних лица који пруже ма какав отпор мјерама реквизиције. Тако је само у срезу Младеновачком приликом реквизиције стоке у љето 1942 убијено 7 лица, одмазда за показани отпор.

Војна управа је остварила планове Генералног опуномоћеника и другим средствима. Она је овластила своје фелд и крајскомандантуре да у крајевима где се не оствари план прикупљања резервних количина изричу колективне казне цијелим општинама. Услед таквих колективних казни који пут је извршена тотална пљачка цијелих села.

5) На територији Србије биле су у разно време разне полицијске установе. Најважнија и најодлучнија био је такозвани БДС, тј. Гестапо. Он је на територији Србије и Баната извршио и најбројније злочине и највећа злодјела.

Пошто је полиција орган управе и то најважнији орган управе, логично би било да је иста била подређена управном штабу. Др. Турнер је то и хтио спровести и у више наврата тражио у Берлину подређивање Гестапоа. Управа без полиције је, по Турнеровим речима, војска без оружја, а по Киселовим, тјело без руку и ногу. Међутим, обзиром на специ-

фичност задатака Гестапоа у Берлину нијесу дозволили подређивање Гестапоа управном штабу, већ су наредили уску сарадњу између Гестапоа и управног штаба. У ту сврху Гестапо шаље свога делегата у управни штаб, шаље др. Вајнмана, члана уског штаба Гестапоа за Србију и Банат. Др. Вајнман одржавао је везу између управног штаба и Гестапоа, остваривао је уску сарадњу и усклађивао рад Гестапоа са радом српске полиције која је стајала под надзором и управом управног штаба.

Та сарадња између Гестапоа и управног штаба је многострука. Њу је остваривао како др. Вајнман тако и др. Кисел, који је као дугогодишњи службеник Гестапоа био упознат са методама рада Гестапоа, а који је при војној управи водио унутрашње послове, тј. полицију.

У диспозитиву пресуде наведени су поједини такви случајеви сарадње Гестапоа и управног штаба, односно др. Кисела Ту долази у првом реду оснивање логора на Бањици и логора на Сајмишту, који су основани споразумно по управном штабу и Гестапоу. Што више логор на Бањици изградио је управни штаб и онда га је ставио на расположење Гестапоу. Надаље, др. Кисел је израдио листу талаца, који су јуна месеца 1941 године по Гестапоу ухапшени.

То су поједини случајеви сарадње управног штаба и Гестапоа која се међутим остваривала свакодневно и готово по свим питањима. Према томе, управни штаб саучесник је и злочинима Гестапоа, јер је уско сарађивао с њиме.

6) Управни штаб је на још један начин судјеловао у полициском управљању окупираном територијом, и то у случајму Баната. Војна управа завела је специјални режим управе у Банату, који је сматрала оазом германске расе. Управа Баната повјерена је од стране управног штаба најекспанзивнијим фолксдојчерима и то др. Јанку и Сеп Лапу, који су били најпозванији да раде на остварењу нацистичких циљева у овој покрајини.

Вице банус Баната био је Сеп Лап, док је полициски префект Баната био фолксдкојчер Франц Рајт. Формално, они су стајали под српским министарством унутрашњих послова и војна управа би могла формално само преко српског министарства унутрашњих послова управљати Банатом. Међутим, баш обзиром на специјалне прилике у Банату, обзиром да се је у Банату сва власт дала фолксдојчерима који су у сваком погледу били привилеговани, полицијски префект Баната Франц Рајт мимоилазио је српско министарство унутрашњих послова и директно се обраћао на управни штаб. На тај начин, \аа {асИ, управни штаб је директно управљао Банатом. Наравно да квислиншко министарство није никад ни протествовало нити је уопће покушало да се мјеша у управу Баната.

Франц Рајт, полицијски префект Баната, који је непосредно стајао под управним штабом, завео је шовинистичко прогањање Срба у Банату, основао бројне концентрационе логоре кроз коЈе Је прошло десетине хиљада људи који су били изложени разним малтретирањима Тако је кроз

логор Свилару у Панчеву прошло 2.000 људи, а кроз логор у Петровграду 3.000 људи. Оба логора стајала су под Франц Рајтом и што је представљало изнимку према свим осталим логорима на територији Србије, Гестапо у њему није имао никакву везу.

Др. Турнер односно управни штаб је био врло добро обавештен о раду Франц Рајта, јер га је овај редовно извештавао. Исто тако је био упознат са стањем у Банату, са логорима, са поступком у логорима и затворима, и тд., што више управни штаб је дао преко фелд и крајскомандантуре те логоре основати.

Франц Рајт, полицијски префект Баната, остваривао је исто онакову сарадњу са мјесним Гестапо-ом, какову сарадњу је остваривао управни штаб са централом Гестапоа у Београду. Франц Рајт је редовно од мјесне испоставе Гестапоа тражио одобрење за стрељање појединих припадника логора Достављао би списак предложених за стрељање испостави Гестапоа са кратком карактеристиком због чега се оптужују и затражио одобрење за екзекуцију коју је редовно и добијао.

7) Управни штаб је неко вријеме имао под собом и неке њемачке полицијске снаге. Према томе, није само имао под собом српску полицију, није само сарађивао са Гестапоом, није само управљао непосредно полицијском службом у Банату, већ је управљао и дијеловима њемачке полиције. Тако је полицијски батаљон 64, једини полицијски батаљон на територији окупиране Србије до фебруара 1942 године, био од октобра 1941 до фебруара 1942 године подређен управном штабу. Са знањем и одобрењем управног штаба, тај батаљон је углавном помагао Гестапоу и његовом дјеловању. Он би давао Гестапоу асистенцију, док је Гестапо вршио хапшења, блокирањем појединих зграда и квартова, он је вршио све екзекуције на територији Србије, он је давао обезбеђење код логора Сајмиште и Шабац.

Према томе уска повезаност између управног штаба и Гестапоа као и целокупне полицијске делатности на територији Србије и Баната, очитује се преко потчињености 64 батаљона Управном штабу, а његовог дјеловања за Гестапо.

8) Управни штаб вршио је и организаторску полицијску функцију на територији Србије и Баната. Др. Турнер организује бројне полицијске групе у Банату, на којима је полицијски изображено више хиљада фолксдојчера из Баната и Бачке, који су касније сврстани у полицијске батаљоне, обављајући исту полицијску службу као и горе наведени 64. батаљон.

Надаље је војна управа у самом Београду организовала и специјалне обавештајне курсеве, такође за фолксдојчере, из којих су излазили обучени обавештајци који су имали једини задатак шпијунирања и денунцирања становништва.

9) Управни штаб је надаље био саветодавни орган заповедника Србије.

Заповедник Србије издавао је многе законске одредбе које су важиле на окупираној територији. Те њемачке законске одредбе једнако као и квислиншке законске одредбе садржавале су често наређења за ратне злочине, за злочине противу човечности или прекршаје Хашке конвенције.

Те законске одредбе правно је формулисао одговарајући отсјек управнога штаба, док их је заповедник Србије публиковао. Управни штаб је и што се саме материјалне садржине тих закона тиче, саветовао војног заповедника Србије, односно овај би готово без изнимно објелодањивао онакове законске прописе какве би управни штаб хтио.

Карактеристичне су законске одредбе заповедника Србије од 31 маја и 24 децембра 1941 године, којима се уважају расни закони на територији Србије и у којима се што више пријети смртном казном и за обичну купопродају са Јеврејима.

10) Војни заповедник Србије издавао је наређења и за масовне одмазде. Тако је у 1941/1942 години на основу публикованих таквих наређења стрељано за одмазду 6.000 лица на територији Србије. Фелд и крајскомандантуре као управни органи стављали су приједлоге за поједине случајеве саботаже и погибије њемачких војника о мјерама одмазде коју треба подузети. Фелд и крајскомандантуре најбоље су познавале прилике на својој ужој територији и стога су по мјерама одмазде, које је заповедник Србије наређивао биле главни саветодавни орган заповедника Србије.

11) Управни штаб је преко свога финансијског отсјека контролисао рад српског министарства финансија. Међутим тај финансијски отсјек Управног штаба спроводио је у дјело и финансијску политику окупатора, тј. подпуну пљачку српских финансија.

Тај финансијски отсјек је утјеривао ратну штету коју је Србија морала да плати Њемачкој и коју је Њемачка фиксирала са 1.000.000.000 динара.

Надаље, финансијски отсјек Управног штаба располагао је са Јеврејском имовином и то испрва директно, а касније индиректно преко квислиншких новчаних завода. Наиме, показало се да Њемци нису врло често могли реализовати јеврејске непокретности, пошто се није нашло купаца. Стога су Њемци преније ли све јеврејске непокретности на српску хипотекарну банку која је у своје име вршила продају истих, док би износе добивене том продајом књижила у корист текућег рачуна: управни штаб, јеврејска имовина, непокретности.

На тај начин је Управни штаб судјеловао и у привредној пљачки српске и јеврејске имовине.

12) Напокон, др. Турнер и др. Кисел учествовали су као преставници управног штаба на конференцијама одржаним у Марибору и Загребу, маја и јуна 1941 године, на којима је закључено пресељење преко

250.000 Словенаца. Конференције су закJзучиле да ће пресељени смјети пренети свега 500 динара и 50 килограма пртљага.

Услед техничке немогућности тај план је само делимично изведен, тј. остварена је депортација од 8 хиљада Словенаца у Србију, а 12.000 у Хрватску, 12.000 Срба из Хрватске у Србију.

13) Тако чињенично стање суд је установио на основу исказа, односно признања осуђених Кисела и Турнера, на основу исказа Милана Недића, Драгог Јовановића, др. Вилхелма Фукса, др. Вајнман Ернста, Милера Фрица, Мајснер Аугуста, Мелер Хермана, Паула Фаненшрајбера, Лончар Адалберта, на основу поменутих законских одредби Недићеве владе, њемачког заповедника за Србију Јостен Адолфа, дописа од 20 септембра 1941 године др. Турнера префекту Баната Францу Рајту, преписке између полицијске префектуре Баната и испоставе СД односно Гестапоа за Банат, исказа сведока Ђукин Олге, Милошев Озрена, Ђуканов Љубомира, извештаја надлештва подбана за Банат број 846/41, дописа полицијског префекта за Банат Стр. пов. број 113 од 11. IX. 1942 године, испоставе Гестапоа и из стенографских бележака конференције окружних начелника са српским министром унутрашњих послова Аћимовићем, од 5-7 фебруара 1942 године, на основу дописа министарства финансија од 6 октобра 1942 године Министарском савету, као и дописа истог министарства од 7 септембра 1942 године Министарском савету, на основу извештаја Народне банке ФНРЈ од 5 фебруара 1946 године, - те у погледу рада Гестапоа и српске специјалне полиције, на основу ноторности и на основу кривичног предмета вођеног пред овим судом против др. Фукса и др.

14) Осуђени Турнер и Кисел признају организациону структуру Управног штаба као и изнету организацију и задатке из тога. Бране се на следећи начин:

Контролу и дириговање Недићевом владом односно спрским министарствима признају, па према томе и потчињеност српског министарства унутрашњих послова и српске полиције, но тврде да је све то било „у министаријалној сфери“, тј. у министарском дјелокругу. Они да су давали само начелна упутства, да су се бавили само организационим и принципијелним питањима. Какове је методе српска полиција приликом ислеђивања употребљавала и какав је поступак био у логору они нису знали нити су се интересовали.

У погледу сарадње са Гестапоом тврде да су имали потпуно друге концепције и схватања од Гестапоа, да су имали потпуно различите методе рада.

Док су они били за политику помирљивости и управљања преко самих Срба, Гестапо је био за оштре политичке методе. Услед тога да је сарадња врло брзо ослабила и ускоро потпуно престала. Не осећају се кривим за сарадњу са Гестапоом, јер исте није било и јер Гестапо није био њима потчињен и ако су они то безуспјешно тражили.

Исказе др. Фукса, др. Вајнмана, Милер Фрица и осталих Гестаповаца не признају, јер да су исти дати зато да са себе скину дио одговорности и зато што су наводно др. Фукс и др. Кисел били одувијек у непријатељству.

Употребу полицијског батаљона 24 [64] признају као и подређеност тог батаљона њима, но тврде да злочиначку употребу наређује Гестапо. Организовање полицијских курсева у Банату признају али у томе не виде злочиначке дјелатности. Тврде да је префект Баната Франц Рајт био непосредно потчињен Српском министарству унутрашњих послова, док се на њих обраћао зато што је знао њемачки и да су они њему могли давати само савјете, што су и чинили. На конференцији у Марибору и Загребу су присуствовали, јер су Словенци требали да буду пресељени у Србију, да би чували интересе Србије. Фелд и крајскомандантуре и ако њима потчињени органи, добијали су у погледу привредних дјелатности инструкције непосредно од генералног опуномоћеника за привреду, те су у погледу свога привредног дјеловања били и опуномоћенику за привреду подређени.

Такву одбрану суд је одбацио, јер је или у противности са по самима њима и сведоцима изложеној организационој структури. Тако је на пр. др. Кисел у свом саслушању изјавио: „Јовановић је био неуморан радник, све оно што је на сектору полиције успоставио, било је изванредно. Ја лично сам врло присно са њиме сарађивао". Кад се томе додају искази др. Фукса, др. Вајнмана и Фриц Милера, види се да сарадња није била само у „министеријалној" сфери, већ да су они и те како добро били упознати са практичним радом и дјеловањем српске полиције као и сарађивали са Гестапо-ом. И све остале тврдње односне одбране, осуђених Кисела и Турнера су безпредметне, јер стоје у супротности са оригиналним квислиншким и немачким документима, као и њиховим властитим документима Тако се на пример, из цитираног дописа др. Турнера Рајту види, да је др. Турнер основао конц. логор у Банату. У том допису међу осталим стоји: „из вашег извештаја видим да предлажете да се оснује конц. логор. Овај је предвиђен за Банат, то има крајскомандантура задатак да припреми све потребно". И остали дио дописа је пун чисто полицијских инструкција, тј. о егзекуцијама, хапшењима, казнама и тсл. Надаље, из дописа се види да њему Рајт доставља мјесечни извештај, па је према томе и релевантна чињеница да је Рајт формално стајао под српским министарством унутрашњих послова. Факат је да је Рајт примао инструкције и упутства за рад од Управног штаба.

Обзиром да је непобитно утврђена улога Управног штаба у свим горе наведеним и у диспозитиву побројаним злочинима, обзиром да су исто гако непобитно утврђени и злочини као и њихова масовност и опсег, обзиром да је на исти начин утврђена улога осуђених Кисела и Турнера у извршењу тих злочина, као и њихово признање, дакле, пошто је утврђено

кривично дјело и умишљај, то је суд могао донијети само казну коју је изрекао у диспозитиву, тј. најтежу казну.

II.

Упенкамп Валтер био је шеф правосудног отсјека Управног штаба за Србију у времену од 6 јуна 1941 године до септембра 1944 године. Обзиром на оно што је већ изложено о организацији, о Управном штабу и односима потчињености и надређености између српских минис': рстава и Управног штаба, види се да је он контролисао српско министарство правосуђа.

Његова контрола над српским министарством правосуђа и над српским правосуђем сводила се је 1) на контролу практичног рада српских судова; 2) на контролу над законодавним радом српског министарства правосуђа и Недићеве владе уопште и 3) на контролу персоналне политике српског министарства правосуђа.

Контрола над практичним радом српских судова и над персоналном политиком српског министарства правосуђа свела се углавном на то да се судовање обавља сходно интересима немачке окупаторске власти.

Контрола над српским законодавним радом била је истог карактера Међутим, Њемци су преко српске владе често донашали уредбе онакве какве су њима конвенирале, те се не може говорити само о контроли законодавног рада, већ напротив о спровођењу у дјело њемачких интереса преко српских уредаба. Дакле не ради се само о томе да српске уредбе контролишу да не садрже нешто противно њемачким интересима, већ да српске уредбе употријебе, да се публикује њемачка воља а да им се даде српски карактер.

Многе од тих уредаба су изразито злочиначког карактера Цитиране су већ уредбе о принудном васпитању омладине, о образовању СДС, о Јеврејима и јеврејској имовини. Међутим, најкарактеристичнија је уредба о преким судовима. Том уредбом Недићева влада образовала је преке судове састављене од неправника који су по сумарном поступку судили политичке противнике на казну смрти. Ти политички противници били су борци за слободу, тј. противници режима окупације. Њемци су преко Недићеве владе донијели уредбу о преким судовима, која је требала да штити режим окупације и да само Србе ангажује у борбу против сопственог народа. На основу те уредбе о преким судовима изведени су бројни родољуби пред суд, осуђивани на смрт и стрељани.

Упенкамп је био оно лице управе у штабу које је одлучивало о томе, јели која уредба српске владе противна међународним прописима или не. Он је међутим поставио правило да је све дозвољено што служи њемачким интересима, услед чега су доношене многе уредбе злочиначког карактера.

Осим контроле над српским правосуђем, Упенкамп је био оно лице управе у штабу које је давало мишљење о уредбама заповедника Србије, које је вољи заповедника Србије давало правни облик по коме је та воља постајала закон. И многе од тих њемачких уредби биле су злочиначког карактера. На пр. цитиране разне уредбе садржавају злочине против човјечности.

Упенкамп је надаље приправљао одлуке о помиловању заповедника Србије по пресудама српских преких судова и српских судова уопште. Разумљиво је да је његов предлог безизузетно прихваћан од стране заповедника Србије. Према томе власт помиловања налазила се практично у његовим рукама. Пошто су бројне смртне казне српских преких судова извршаване, то значи да је Упенкамп увијек и на свако место штитио интересе окупатора, па макар тај интерес био злочиначке природе.

Тако чињенично стање суд је установио на основу исказа самог Упенкампа, на основу организационих односа између српских квислиншких министарстава и Управног штаба, те на основу цитираних њемачких и квислиншких законских одредаба.

Упенкамп се брани на следећи начин: признаје контролу над српским правосуђем и то како у практичном раду, тако и у персоналним стварима. Напротив, контролу у законодавном раду признаје само у толико у колико се односи на правне законе. Он наиме разликује правне и неправне законе. Полицијске законе да је наводно контролисао Мајснер, привредне законе Нојхаузен. По Упенкампу оне законске одредбе које је он контролисао нису садржавале злочине. Ово наиме, хоће да прикаже да је контролисао само чисте приватно-правно законске одредбе које је Недићева влада доносила.

У погледу законодавне дјелатности заповедника Србије, он жели свој рад да прикаже као рад одличног правног стручњака, као рад на редиговању и формирању њему предложене матгерије. Осим тога тврди на пример за законску одлуку бр. 27 од 24 децембра 1941 године, којом се наређује смртна казна за давање склоништа Јеврејима или за купо-продају са Јеврејима, да је није он донио ни формулисао јер је за то време био на одсуству.

Такву одбрану суд је одбацио зато јер се противи организационој структури Управног штаба и јер је контрадикторна. Нема правних и неправних закона. Законодавна дјелатност је јединствена. Упенкампова одбрана се своди на то да би он желио приказати да је редиговао само оне одредбе које немају злочиначки карактер, док све оне које такав карактер имају нијесу његово дјело.

При одмеравању казне суд је узео у обзир да је Упенкамп члан Управног штаба и да према томе сноси одговорност Управног штаба. Наравно он је био задужен само по правосуђу и зато сноси одговорност само за рад правосуђа, како немачког, тако и квислиншког. Утврђено је да је ње-

м**у подређено правосуђе у првом реду приликом законодавне дјелатности** а **и У практичном раду починило бројне злочине, па му је суд обзиром на тежину злочина и сразмерно узрочној вези између његовог дјеловања и** злочина **одмерио казну као у диспозитиву.**

III.

Јостен Адолф био је командант полицијског батаљона 64 од јула 1941 до новембра 1942 године. Тај батаљон био је од октобра 1941 до фебруара 1942 године непосредно подређен Управном штабу. До фебруара 1942 године тај батаљон је уједно био једини полицијски батаљон на територији Србије и Баната Разумљиво је према томе, да је починио сва она кривична дјела која су наведена у диспозитиву пресуде, тј. асистенцију Гестапоа, масовне егзекуције, чување логора и тд.

Оптужени Јостен асистенцију Гестапоа признаје, као и чување логора Сајмиште и Шабац. Егзекуције такође признаје, али тврди да му није био познат опсег истих, међутим, осуђени др. Кисел изјавио је: „Један официр из Јостеновог батаљона жалио ми се да више не може подњијети овакав живот, јер сваког дана овај батаљон учествује у егзекуцијама Ја сам са тим официром отишао код Турнера. Турнер је позвао Јостена, упитан о томе како то да се његов батаљон употребљава стално у егзекуцијама, Јостен је рекао да има наређење из Берлина за вршење полицијских егзекуција“ И сведок Фриц Милер спомиње да су извештаји Гестапоа заповеднику Србије о егзекуцијама увијек садржавали примедбу да је егзекуцију извршио полицијски батаљон 64.

У погледу акције одмазде против села Скела, Јостен покушава да прикаже да је акцију наредио шеф генералштаба заповедника Србије Гравенхорст, његовом командиру чете. Он је тек касније дошао у село Скела и онда је обуставио даље паљење и убијање становништва. Међутим, сведок Кисел је изјавио: „Једног јутра позван сам на разговор са Гравенхорстом, тамо је био присутан мајор Јостен, командант 64 полицијског батаљона са још два пратиоца. Сазнао сам да су један поручник са четири пратиоца убијени код села Скела. Гравенхорст је рекао да има наређење за спровођење одмазде над селом Скела. У моме присуству Гравенхорст је наредио Јостену акцију, а Јостен је појединости уносио у своју биљежницу“.

Чињеницу чувања логора у Шапцу, Јарку и Кленку (тач. 4. диспозитива пресуде) по њему подређеној чети са поручником Гросом на челу осуђени Јостен признаје. Остале пак појединости о поступку чете поручника Гроса и о њеном учествовању у масовним стрељањима у тим логорима, суд је установио из исказа сведока Ђорђевић Димитрија, Дојчиновић Михаила, Стефановић Николе, Јовичић Стевана и Петровић ЈБубомира И сам Јостен признаје да је једном приликом хитно послат од Гравен-

хорста у Шабац да спречи стрељање 50 Цигана из тог логора, јер се је радило о румунским и мађарским циганима за које су интервенисале румунске и мађарске власти. Међутим, када је дошао у Шабац цигани су већ били стрељани. Искази сведока Баумгартен Теодора и Бројерс Ернеста саслушаних у Њемачкој приказују Јостена као ноторнога алкохоличара и безобзирног у војсци.

Одбрана Јостена се састоји у негирању чињеница. А пошто је та одбрана оповргнута исказима сведока, суд ју је одбацио.

Оцењујући тежину кривичних дјела које је починио Јостен, као и њему подређени батаљон, као и личност Јостенову, суд је дошао до увјерења да је једино најтежа казна примјерена, па ју је изрекао.

IV.

Карл Ботмер био је фелдкомандант у Нишу од половине априла 1941. до јула 1943. године. Док је Фиров Валтер био фелдкомандант у Београду од децембра 1943. до средине септембра 1944. године.

Обласне командантуре, тј. Фелдкомандантуре биле су једнако организоване као штаб заповедника Србије, тј. имале су свој војни штаб и управни штаб. Међутим, у суштини оне су биле управни органи у првом реду и оне су управљале повјереним им територијама на исти начин као и управни штаб, тј. непосредно односно преко крајскомандантура или преко квислиншких власти, тј. преко окружних и среских начелстава.

Дјела наведена у диспозитиву ове пресуде у цјелости су доказана исказима осуђених, који се бране на слиједећи начин: „Ботмер тврди да је логор у Нишу основао по наређењу испоставе Гестапоа, да је фелдкомандантура била дужна по самој природи ствари, по својој функцији, да се брине за смештај свих њемачких јединица, па према томе да нађе и место Гестапоу за смештај конц. логора Надаље да су фелд и крајскомандантуре имале и полицијску функцију, па је резумљиво да су обављале хапшења Гледе стријељањима за одмазду 700 лица из нишког логора тврди да је стријељање наредио заповедник Србије, да је он узалудно против тога протестовао, да су стријељање извршиле локалне њемачке јединице, док је он као фелдкомандант стријељање морао објавити. За мјере реквизиције тврди да је то спадало у надлежност фелдкомандантуре, док је саму реквизицију наређивао генерални опуномоћеник за привреду Нојхаузен. И бројна кривична дјела почињена по њему потчињеном крајскоманданту Шулце Лангеману, оправдава самом прцродом службе.

Осуђени Фиров брани се једнако, тј. кривцчна дјела која му се стављају на терет жели приказати саставним дјеJJ$_{0M}$ службе фелдкомандантуре.

Суд је такву одбрану одбацио, јер ако је прJф$_{0}$д$_{а}$ службе злочиначка то још не значи да онај који ту службу обавља $_{Jш}$j$_{е\ за\ то\ све\ 0}$д$_{Г0В0ран}$.

При одмеравању казне, суд је Ботмера, обзиром да је он сукривад за смрт 700 особа и обзиром да је знао и одобравао бројне злочине које је починио њему подређени крајскомандант, осуђени Шулце Лангеман, осудио на најтежу казну.

Аналоган Ботмеру је фелдкомандант у Београду осуђени Фиров. Фиров је за одржање реда и мира вршио хапшења преко њемачке фелдкомандатуре, преко њему потчињених јединица тзв. ландесшица, наређивао разне акције квислиншкој српској полицији, преко својих органа спроводио мјере реквизиције, био иницијатор мјера одмазде које је наређивао заповедник Србије и тд.

Обзиром на индентична кривична дјела суд му је одмјерио и једнаку казну као осуђеном Ботмеру.

V.

Осуђени Шулце Лангеман био је крајскомандант у Зајечару од 20 априла 1941 до августа 1943 године. Његов претпостављени фелдкомандант био је осуђени Карл Ботмер, односно фелдкомандант у Нишу.

Сва дјела наведена у диспозитиву пресуде Шулце Лангеман у цјелости признаје, а она су утврђена исказима бројних сведока и то: Облака Едуарда, Косте Миковића, Милана Јотовића, Софије Штехер, Радомира Половића, Николе Саџака, Стевана Костића, Душана Петровића, Илије Вишњића, Радосава Шћекића, Драгице Нешић, Милојка Деспотовића, Петра Петровића, Јована Лоренца, Бошка Митровића, Сергија Банића, Добросава Петровића, Данила Николића, Боривоја Милошевића, Душана Луковића, Јована Шчирупа, Косте Косића, Алексе Милетића, Милана Павловића, Милана Поповића, Илинке Перић, Милоша Жикића, Станоја Станковића, Александра Станисављевића, Анђела Лисуловића, Радомира Марјановића, Јована Петровића, Будимира Митића, Илије Гавриловића, Радомира Тодоровића, извјештаја мјесних одбора: у Бору од 10 децембра 1946 године, у Рудној Глави од 10 децембра 1946 године, у Мајдан Пеку од 10 децембра 1946, у Горњану од 8. децембра 1946, надаље, исказима сведока Ивана Колкова, Благоја Биришића, Јована Радуловића, Јована Голубовића, Васе Мантрушића, Живојина Чепењора, те на основу наредба и објава крајскоманде и то: од 19 августа 1941, од 15 септембра 1941, од 10 октобра 1941, од 5. августа 1942, од 10 фебруара 1943, од 20 фебруара 1943, од 16 јануара 1943, од 5 марта 1943, од 7 марта 1943 и од 23 априла 1943 године.

Као што је већ речено осуђени Шулце Лангеман дјела у цјелости признаје. Брани се на следећи начин: Имао је право да вјеша и стреља јер радило о партизанима, о франктирерима Партизани у његовом подручју нијесу испуњавали услове Хашке конвенције и имао је право да сваког ухваћеног стријеља. Он то међутим није увијек чинио, већ само

онда када су то прилике захтијевале. Осим тога, по њему, најоштрије мјере су у ствари најблаже. Он да би постигао ред и мир на својој територији, да би уштедио што више становника свога округа, подузимао је оштре и безкомпромисне мјере када је то требало. За остала дјела као реквизиције, колективне казне, сјече шуме, оснивање логора и тд. да су биле наређене од виших њему претпостављених власти и да их је морао извршити.
У погледу стријељања која је вршио, напоминје да је жртве за то одабирао увијек међу кривцима и да се није радило о стријељању за одмазду таоца.

Суд је такву одбрану одбацио не упуштајући се у оцјењивање јесу ли партизани на његовој територији испуњавали све атрибуте које тражи Хашка конвенција, и на основу којих им се имало признати статус ратујуће стране. Суд се није упустио у оцењивање тога зато јер је установљено да претежна већина стријељаних и вешаних није била из редова партизана, већ из редова талаца. Тако например, у првој групи обешених налази се и Брковић звани „Црни“, који је ухапшен у возу односно на станици у Зајечару а за кога се сумњало да сарађује са партизанима. Надаље, у случају стријељања 20 сељака из села Подгорац и Злот, такође је потпуно јасно да се не ради о партизанима, већ у најбољем случају
о људима који су били осумњичени као партизански симпатизери. Из објаве о стријељањима које је осуђени Шулце Лангеман као крајскомандант објављивао види се да се ради о стријељању таоца, а не криваца. На примјер објава од 5 августа 1942 године, између осталог каже: „Као одмазда.. стрељани су у Бољевцу данас као таоци следеће особе:...“ На исти начин објава од 10 фебруара 1943 године говори о стрељању талаца Најјаснија је у том погледу објава од 23. априла 1943. године, којом међу осталог каже: У овдашњем лагеру таоца су притворени следећи затвореници за одмазду, који јамче својом главом за ометање јавног поретка." Дакле, ради се о стријељању таоца, недужних, ради се о стријељањима за одмазду која претстављају злочин.

И други дио његове одбране, тј. да је радио по наређењу, суд је одбацио, јер извршење злочиначког наређења не искључује кривичну одговорност.

Обзиром на бројне злочине које је осуђени Шулце Лангеман лично наредио и починио, суд му је одмерио најтежу казну.

VI.

Троте Фриц, Бене Валтер и Винклер Ролф су чланови крајскомандантуре у Шапцу, од половине априла до 17 октобра 1941 године. Троте Фриц је био заменик команданта, а неко време је вршио и дужност команданта, Бене Валтер је био ађутант, док је Винклер био ордонанс официр. Крајскомандант је био неки капетан Квасни, ноторни алкохоличар који је чак и по Њемцима смијењен због пијанчевања и криминалних дјела.

20 августа 1941 године био је рањен један њемачки војник. Бене Валтер потражио је одмах Квасниа, реферисао му о том случају и ако га је нашао потпуно пијанога и сугерирао му је мјере одмазде. Квасни је наредио да се из затвора изведе 6 лица, да се из кућа покупе четворица, те да их се стријеља, а затим да се њихови љешеви обесе о електричне стубове. То је и учињено. Стријељањем је руководио сам Бене, док је Винклер Ролф стријељању био присутан.

Такво чињенично стање суд је установио из исказа Рихард Милера, Шафт Хермана, Хаусшилд Ернста, Маркил Елберта, Фридрихс Карла, те Мисојчић Станка, Дукић Маринка, Јуришић Јована, Милутина Петрозића, Васића Тихомира, Бјелице Видоја, Леле Укрпине, Тирић Светлана, Жличавић Фанике, Јовановић Катице, Станије-Стаке Берић и Дабић Вељка.

У самом Шапцу постојао је логор Јевреја емиграната њих око 1.200. Тим логором руководио је осуђени Бене, који је Јевреје шиканирао и злостављао. Септембра мјесеца када је букнуо устанак у Подрињу, ти Јевреји су транспортовани у Срем. Митровицу, где су сви мушкарци убијени.

Тако чињенично стање суд је установио из исказа осуђених као и из исказа горе наведених њемачких сведока.

Половином септембра 1941 године цијело Подриње је захватио устанак. Сам Шабац је био потпуно опкољен и борбе су се водиле у самом граду. Тада је заповједник Србије на тај сектор убацио 342. дивизију, која је стигла из Француске ради „умирења" Србије. Та дивизија је са „гвозденом метлом", по ријечима самог немачког команданта, почела да чисти Подриње. Све мушко становништво од 14 до 70 година било је интернирано. Кроз неколико дана сакупљено је преко 30.000 људи који су смјештени у импровизираним логорима у Шапцу и околним селима Кленку и Јарку. Дивизија а касније Гросова чета 64. батаљона, која је преузела чување тих логора од дивизије, немилосрдно је уништавала становништво затворено у логоре, тако да се број жртава цјени на неколико хиљада. Ти логори су постојали око мјесец дана, тј. концем октобра је неколико хиљада послато на присилни рад у Њемачку, неколико хиљада на присилни рад у руднике у Србији, док је остатак пуштен кући.

Такво чињенично стање суд је установио из исказа осуђених, као и Ђорђевић Димитрија, Дојчиновић Михаила, Стефановић Николе, Јовичић Стевана, Петровић Љубомира, Бројерс Ернеста.

Сва та дјела спроводила је 342. дивизија, док јој је крајскомандантура била на помоћи само у локалним стварма, тј. преузела је исхрану логора, проналазак мјеста за исте, сакупљање мјесног становништва у Шапцу и тсл. На челу крајскомандантуре је тада стајао Троте Фриц, који је обављао дужност крајскоманданта.

Надаље је крајскомандантура обављала и све оне послове који спа-
ДаЈУ У надлежност крајскомандантуре а који садрже елементе кривич-

них дјела као на пример: насилну реквизицију, састављање листа сумњивих људи, хапшење појединаца и тд. У свему томе се особито истицао Бене Валтер, који је као човјек био жестоки национал-социјалиста и који је што више денуцирао и крајскоманданта Фридрихс Карла /прије Квасниј а/ да добро поступа са Србима и Јеврејима, због чега је Фридрихс смијењен.

Ту чињеницу суд је установио из исказа горе наведених њемачких сведока.

Осуђени дјела признају и бране се свалујући сву одговорност на Квасниј а као крајскоманданта и на 342 дивизију. Они да нису имали право одлучивања и да су се противили колико су могли злочиначком раду Квасниј а, док кад је дошла дивизија њих као ниже официре није нико и ништа питао и дивизија је радила све на своју руку, док су они морали извршавати оно што им је било наређено.

Суд је донекле усвојио ову одбрану осуђених у погледу Троте Фрица и Винклер Ролфа. У њиховом случају суд није могао установити неку самоиницијативност, неко лично њихово залагање. Међутим, та постојаност не искључује њихову кривичну одговорност, већ је само умањује. Иако је дивизија главни кривац за све оне злочине почињене над народом Подриња, ипак су они као претставници локалне њемачке власти саучествовали у тим злочинима.

Обзиром на страховите последице, обзиром на хиљаде жртава и потпуно опустошене крајеве, разумљиво је да њихово релативно слабо учешће повлачи тешку одговорност. Ипак је у њиховом случају суд одмерио временску казну, узимајући при одмеравању висине казне у обзир функције које је појединац у то вријеме обављао. Троте Фрицу као вршиоцу дужности крајскомандната одмјерио је и сразмерно много тежу казну него Винклеру који је био само ордонанс официр.

Бене Валтера као иницијатора злочина од 20-21 августа 1941 године суд је осудио на најтежу казну предвиђену у закону, јер иста одговара како дјелу, тако и личности починиоца.

VII.

Последња два осуђеника, тј. Тричлер Франц и Берг Рудолф спадаЈУ У управну групу. Наиме сви досада набројани сачињавају једну организациону цјелину, сви они су чланови или Управног штаба или фелд или крајскомандантура, дакле органа Управног штаба, или су пак дио полицијских снага којима је располагао Управни штаб као на примјер осуђени Јостен.

Међутим Тричлер и Берг су изван организационе структуре у Управном штабу. Први је члан Централе Гестапоа у Београду а други је припадник тајне пољске полиције.

1 / Тричлер Франц је од децембра 1942 године до априла 1944 обављао дужност референта подотсека а-1 у Централи Гестапоа за Србију и Банат. Тај подотсек а-1 био је тзв. антикомунистички и обрађивао је цјелокупну комунистичку односно партизанску дјелатност на територији Србије и Баната. Разни обавештајци, разне њемачке команде достављале би своје податке томе подотсјеку који би их сређивао и онда наређивао испоставама Гестапоа у унутрашњости конкретне задатке, тј. хапшење тих и тих људи и томе слично. Хапшења у самом Београду изводио је сам антикомунистички подотсјек.

Нека конкретна кривична дјела осуђеног Тричлера нијесу установљена То је потпуно разумљиво, обзиром на природу саме службе. ЊегоЕ рад је био углавном кабинетски, он је обрађивао примљену материју и даље је давао на извршење. Иако нису позната конкретна дјела осуђеног Тричлера, ипак је познат рад Гестапоа у цјелини, познати су резултати тога рада на територији Србије и Баната. Резултат тога рада су десетине хиљада стријељаних, стотине хиљада жртава које су прошле кроз концентрационе логоре и затворе Гестапоа и тд. Саучесник у томе коначном резултату је и Тричлер Франц. Подотсек а-1 је био један од најважнијих. Тај подотсек обрађивао је партизанску дјелатност на територији Србије и Баната и последица његовога рада је претежни број хапшења и стријељања спроведених по Гестапоу. Тричлер је био један од малобројних референата тога подотсјека По њему је подотсјек имао око 30 чиновника, од којих су двије трећине биле техничке силе, тј. дактилографкиње и тумачи. Дакле он је био један од оних малобројних референата који су обрађивали цјелокупну партизанску дјелатност и који су одлучивали о судбинама хиљада и хиљада.

Подотсек а-4 истога отсјека био је картотека о ухапшеним лицима. У истој се налазило 10-15.000 картона по изјави самог Тричлера. Из те чињенице може се видети колики опсег су имала хапшења.

Осуђени Тричлер брани се да је био мали чиновник, да није одлучивао о стварима, већ да је само обрађивао материју која му је додељена Тада је држао да врши само своју дужност и није знао да је Гестапо злочиначка организација.

Суд је такву одбрану из горе наведених разлога одбацио и одмерио Тричлеру, обзиром на злочиначку функцију посла и обзиром на страшне последице његовога рада, најтежу врсту казне предвиђену у закону.

2/ Берг Рудолф био је за време окупације службеник тајне пол>ске полиције /ГФП/ од 27 априла 1941 до 1 фебруара 1942 године и то у Београду, Панчеву и Крагујевцу. Задатак те полиције био је истраживање случајева саботаже, шпијунаже, као и субверзивну дјелатност унутар самога Вермахта У ту сврху ГФП је спроводила хапшења, испитивања и опће сав полицијски рад. Методе су биле исте као и код Гестапоа, тј. изнуђивање признања. Ухапшена лица су често после тога слата у Њемачку, одакле се више никад нису вратила.

Берг као официр ГФП-а спроводио је такође хапшења и истраге.

За вријеме покоља у Крагујевцу, тј. 20 и 21 октобра 1941 године Берг се налазио са испоставом ГФП-а у Крагујевцу. У то вријеме, то је једина њемачка полиција у Крагујевцу. Испостава Гестапоа још не постоји. Мајор Кениг је обавјестио ГФП о намјераваном масовном стријељању, те је ГФП саучествовала у томе злочину. Тако је на дан стријељања осуђени Берг дошао аутом у пратњи тумача Добравеца и подофицира Плацера на стријељиште и присуствовао масовним стријељањима. Што више тумач Добравец улазио је са Бергом у све околне појате где су биле смјештене жртве које су чекале на стријељање и прозивао сва она лица која је ГФП раније у Крагујевцу хапсила. Та лица су међу првима изведена на стријељиште и ликвидирана. Осуђени Берг улазио је у све штале са тумачем Добравцем, док је овај прозивао.

Такво чињенично стање суд је установио на основу дјелимичног признања осуђеног Берга, те на основу исказа свједока Радоја Симоновића, Радојке Срећковић Виторовић, Радована-Рајка Јовановића, Анђелије Марковић-Бројчин, Јагоша Шарановића и Добравец Адолфа.

Осуђени Берг признао је да је у разно време вршио разна хапшења, али сматра да му је то била дужност. Тврди да за покољ у Крагујевцу уопће није знао, и да није ништа опазио. Тек у подне 21 октобра 1941 рекла му је његова газдарица код које је становао да је њен муж одведен. Тада се информирао код фелджандармерије и чуо да мајор Кениг спроводи масовна стријељања. Одмах је сјео у ауто, узео собом Добравеца и Плацера и отишао на стрељиште. Ту је у споразуму са мајором Кенигом обишао све околне штале и појате у потрази за својим станодавцем. Међутим он је већ био стријељан.

Такву одбрану суд је одбацио јер је противрјечна сугласним исказима горе наведених сведока, а осим тога је и нелогична. Потпуно је немогуће, да он до подне 21 октобра 1941 године ништа није знао о масовном стријељању које се од ранога јутра обављало. Цијели Крагујевац је био у опсадном стању, ухапшено је неколико хиљада људи од којих је око три хиљаде стријељано. Берг, међутим, тврди да о свему томе није имао појма И чињеница да је ГФП била једина њемачка полиција у то вријеме у Крагујевцу говори за то да је Берг морао знати о намјераваном стријељању.

Обзиром на саучесништво у управо монструозном злочину у Крагујевцу, суд му је одмјерио казну као у диспозитиву, тј. најтежу казну предвиђену у закону.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Београд, 9 марта 1947 године.

Секретар вијећа - капетан,
Дмитар Лекић, с. р.

Претседник вијећа - капетан,
Др. Вуко Гоце Гучетић, с. р.

ВРХОВНИ СУД ЈУГ. АРМИЈЕ
И Суд. бр. 118/47
24 март 1947 год.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Југословенске армије у Београду у већу састављеном од **потпуковника Радована Илића као претседника већа и мајора Милована Кеслера и капетана Властимира Лапчевића као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића као секретара - одлучујући у другом степену по жалбама опт. ТУРНЕР ХАРАЛДА и др., противу пресуде Војногсуда III Армије, Суд бр. 27/47 од 9 марта 1947 године, којом су оптужени због кривичних дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе проглашени кривим и осуђени: Турнер Харалд, Кисел Георг, Јостен Адолф, Ботмер Карл, Шулце Лангеман Ернст Лудвиг, Бене Валтер, Фиров Валтер, Берг Рудолф, Тричлер Франц - сви на казну смрти стрељањем; Упенкамп Валтер на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година; Троте Фриц на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 15 (петнаест) година и Винклер Ролф на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 8 (осам) година, - па је на основу чл. 16 и 18 Закона о уређењу и надлежности војних судова у Југословенској армији, у нејавној седници одржаној дана 24 марта 1947 године, донео следеће**

Р Е Ш Е Њ Е:

Жалбе оптужених Турнер Харалда, Кисел Георга, Јостен Адолфа, Ботмер Карла, Шулце Лангеман Ернст Лудвига, Бене Валтера, Фиров Валтера, Берг Рудолфа, Тричлер Франца, Упенкамп Валтера, Троте Фрица, Винклер Ролфа НЕ УВАЖАВАЈУ СЕ, а побијана пресуда Војног суда III армије од 9 марта 1947 године ПОТВРЂУЈЕ СЕ у целости.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Испитујући побијану пресуду по жалбама оптужених и по службеној дужности у смислу чл. 18 Закона о уређењу и надлежности војних судова, Врховни суд нашао је да су жалбени наводи и разлози изнети у жалбама оптужених неосновани, а да је побијана пресуда у свему правилна и на закону основана, те да се као таква има потврдити.

Правилно је првостепени суд на основу признања оптужених и исказа испитаних сведока и на основу прибављених докумената установио постојање дела и кривичне одговорности сваког од оптужених пона-

особ, који су, са изузетком оптужених Тричлера и Берг Рудолфа који су били припадници Гестапоа односно тајне полиције, имали важне и одговорне функције у управном апарату немачке војне силе у окупираној Србији и у тим својствима починили кривична дела за која су нађени кривим. У случају оптужених Јостен Адолфа, Шулце Лангемана, Ботмер Карла, Берг Рудолфа и Бене Валтера, како се то види из утврђеног чињеничног стања у првостепеној пресуди, ради се о тешким ратним злочинцима који су непосредно извршавали или организовали стрељања, масовна хапшења, малтретирања становништва и паљевине, те се изречене казне од стране првостепеног суда појављују као основане и једино оправдане, обзиром на тежину и последице извршених злочинстава Њихова одбрана, која се своди или на порицање извесних појединости или на то да нису били обавештени о опсегу делатности потчињених им органа или јединица, односно да су радили по вишем наређењу, - неумесна је и неоснована, пошто је очевидно да се ради о тешким злочинствима која су као таква и у међународном ратном праву забрањена, а само непризнавање појединих појединости оптужења, које су иначе ноторне и излазе из организационог склопа и делокруга установа у чијем су саставу деловали, без утицаја је обзиром и на остала утврђена дела, која у потпуности признају. Суд је ценио и остале наводе жалби ових оптужених па је нашао да су исти неосновани с напред наведених разлога, а сем тога и да не садрже ништа ново што већ није било предмет оцене првостепеног суда код доношења побијане пресуде, а што би могло бити од утицаја на одлуку другостепеног суда.

Првостепени је суд правилно такође утврдио кривичну одговорност и оптужених Турнера, Кисела, Упенкампа и др., иако није утврђено, као код напред наведених оптуженика, да су лично или непосредно у саставу нижих јединица или установа управног апарата извршивали екзекуције и сличне мере. Кривична одговорност ових оптужених, како је то правилно нашао првостепени суд, заснива се на чињеници да су они, као највиши чланови управног штаба за Србију организовали њемачки управни апарат усмерен на извршење њемачких политичких и економских планова у Србији, као и квислиншки апарат Милана Недића и Аћимовића, који је дејствовао под непосредним директивама и контролом управног штаба, тј. оптужених, и који је у периоду од 1941 до 1944 године починио низ најтежих ноторних злочина. Одбрана оптужених Турнера и Кисела о томе да су вршили само највишу организацију управне власти у Србији, а да нису залазили у појединости или да им није било познато да су њихове опште директиве извршиване на напред наведени злочиначки начин, - неоснована је, обзиром на доказе које је извео првостепени суд и ноторну чињеницу да се ниједна мера квислиншких власти није могла извршити без претходног одобрења управног штаба. Навођење оптужених, да су били за помирљиву политику према Србима и да су тражили

стављање Гестапоа под надлежност Управног штаба, као и да нису сарађивали са Гестапо-ом у извођењу мера одмазде и масовног интернирања и стрељања, - неосновано је. Пре свега да ли су оптужени били помирљиво расположени или не, може претпостављати само, фактичко питање, које би требало доказивати, али у сваком случају, и кад би то стајало, то би било без утицаја на постојање дела и њихове кривичне одговорности, обзиром на несумњиво утврђену сарадњу са Гестапо-ом, која се, што иначе они признају, остварила кроз организовање конц. логора на Бањици и кроз стављање на расположење полициских трупа Гестапоу за обезбеђење логора и вршење полициске егзекуције.

Врховни суд ценио је и наводе жалбе осталих оптужених, па их са наведених разлога није уважио.

Са изложеног Врховни суд је, прихватајући остале разлоге првостепеног суда који се односе на питање кривичне одговорности оптужених, квалификацију дела и степен кажњивости, одлучио као у диспозитиву, налазећи да казне које је изрекао првостепени суд, одговарају тежини дела и степену кривичне одговорности сваког од оптужених понаособ.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Радован К. Илић, с. р.)

ВОЈНИ СУД БЕОГРАД
Суд бр. 364/47
25. март 1948. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд у Београду у већу састављеном од мајора Батак Младена, као претседника већа, судија-поротника мајора Јефтић Здравка и капетана Булатовић Раце, као чланова већа, са записничарем поручником Иванић Петром, на основу главног јавног претреса у кривичном предмету против опт. ФОН ШТОКХАУСЕНА ХУНОЈ1ДА због дела из чл. 3 тачка 3 Закона о кривичним делима пр шању оптужбе Војног тужиоца I Војне области капетана Бајић Душана, и одбране оптуженог, кога је бранио капетан Јовићевић Милутин, донео је на дан 25. марта 1948. г. следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. ФОН ШТОКХАУЗЕН ХУНОЛД, генерал-лајтнант бивше не-

мачке војске, рођен 30.1. 1891. године у Минстеру /Вестфалија-Немачка/, од оца Готлиба и мајке Марије, рођене фон Штокхаузен, ожењен, отац 1 детета, наводно неосуђиван, сада у истражном затвору

К Р И В Ј Е

1. - што је њему подређени потпуковник Банделов, којег је он по-

ставио за команданта места у Панчеву, са његовим знањем и одобрењем наредио да се ухапси око 40 недужних грађана Панчева, који су најпре били затворени и злостављани, а затим, такође са знањем и одобрењем окривљеног, 22. IV. 1941. г. били су 18 од њих стрељани, а 18 обешени на гробљу у Панчеву, и то као одмазда због оружаног препада на немачке војнике, који су инсценирали месни фолксдојчери у циљу провокације покоља недужних српских грађана. Том приликом стрељани су: Хумановић Тихомир, Гробановић Иван, Тесановић Гојко, Пантелић Сава, Хаџић Душан, Грујић Ђура, Хакеш Шандор, Маков Тома, Педић Стеван, Црни Ђура, Новак Марјан, Миленковић Драгутин, Недић Пера, Динковић Тихомир, Атанацковић Радивој, Атанацковић Драга, Аврамов Васа и

Пинтер Стеван. Вешана су следећа лица: Миливојевић Милутин, Миановић Милан, Цадик Јаков, Коцеж Фрања, Царан Милорад, Азицки Пера, Мирђић Ђорђе, Жестић Владимир, Тополовачки Александар, Максим Јован, Сковран Мирко, Ристић Љубомир, Јефтић Миленко, Адамовић Јован, Стојков Душан, Радак Коста, Ћосић Паја и Шишкуловић Даринка. Приликом вршења вешања жртве су биле изврнуте порузи и злостављању, метали су им на главу цилиндре, окретали их као рингишпил и тд.

2. - што је њему подређени командант места у Вршцу, потпуковник Гарски, са његовим знањем и одобрењем наредио у времену између 20 и 23 априла 1941 године, да се похапси око 100 грађана Вршца, од којих је затим одредио 21 лице за стрељање, међу којима је био и један малолетник, те су та лица и стрељана без икаквог разлога, већ једино у сврху терора и уништавања родољубивог становништва. Том приликом су стрељани: Михаиловић Чедомир, Николић Душан, Радак Душан, Брашован Ненад, Лекић Сава, Златичанин Велиша, Владисављевић Живко, Милић Лазар, Живановић Момчило, Средојевић Васа, Попоњец Бранислав и Мишковић Младен - док је осталих 9 жртава неутврђеног идентитета Остали ухапшени грађани садистички су злостављани, гоњени су да голим рукама купе просути мозак стрељаних жртава, бришу крваве локве и тд.

3. - што су њему потчињене јединице, са његовим знањем и одобрењем, извршиле у априлу 1941 године, око православног ускрса, низ тешких злостављања као и убистава југословенских ратних заробљеника. Тако су на путу од београдске железничке станице до касарне у Панчеву гонили заробљенике као дивље звери, јурећи их испред моторних возИла, а оног који би заостајао изударали су кундацима, шта више и боли бајонетима. На том путу убили су 6 заробљеника због тога што су се макнули из строја за једно 2-3 метра да би вршили нужду. У Панчеву су све заробљенике натерали у двориште касарне, које је било премало да прими толики број заробљеника, па су ови немачки војници довели у двориште један тенк, који је улетао у масу заробљеника и сабијао их тако уза зид касарнског дворишта, те је на тај начин више заробљеника теже или лакше повређено. Из Панчева су ови заробљеници транспортовани возом за Румунију, опет под пратњом припадника јединице под командом оптуженог, те су том приликом у теретне вагоне набијали преко 70 заробљеника. Предајући тај транспорт у Румунији другим немачким јединицама, војници из пука оптуженог који су допратили транспорт, опљачкали су ове заробљенике до голе коже.

4. - што је са својом јединицом, мото-пешадиским пуком „Грос Дојчланд“, по упаду у Југославију априла 1941 године подражавао и још више распаљивао код месних фолксдојчера шовинистичка расположења и психозе, пропагирајући да ће Банат бити самостална немачка држава и

сл., омогућивши на тај начин масовне провокације, злостављања и друге злочине фолксдојчера према српском становништву.

Дакле у време рата био је наредбодавац за хапшења, мучења и осуђивања на смртне казне југословенских држављана, нечовечног поступања са југословенским ратним заробљеницима и пљачкања јавне и приватне имовине у Југославији, и тиме извршио кривично дело ратног злочина, предвиђено у чл. 3 тачка 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па се ради тога на основу чл. 28 тачка 1 у вези са чл. 31 тачка 1 и 2 Кривичног законика - Општи део у чл. 4 став 2 Закона о кривичним делима против народа и државе

О С У 1 У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Стварна и месна надлежност овога суда темељи се на чл. 8 Закона о војним судовима.

Војни тужилац Београдског гарнизона својом оптужницом Бр. 634/47 од 13. XI. 1947 г. оптужио је фон Штокхаузена Хунолда као у диспозитиву ове пресуде. Оптужница се заснива на делимичном признању оптуженог, исказима сведока очевидаца и случајно преживелих жртава злочина, као и на немачким обзнанама о стрељању цивилног становништва

Опт. фон Штокхаузен признаје да је у време извршења масовног стрељања и вешања грађана у Панчеву на дан 22 априла 1941 г., командант Панчева био ппуковник Банделов, кога је лично оптужени поставио за команданта места. Штаб пука „Грос Дојчланд“, чији је командант био опт. Штокхаузен, у време извршења ратног злочина од 22 априла 1941 г., налазио се такође у Панчеву, на челу са својим командантом опт. фон Штокхаузеном. Даље оптужени фон Штокхаузен признаје да је преки суд, који је изрекао 36 смртних пресуда, заседао у истом хотелу, у коме се налазио Штаб пука „Грос Дојчланд“, и да је поменути Штаб одобрио преком суду употребу просторија у хотелу.

Опт. фон Штокхаузен се брани да, мада је у времену извршења масовног стрељања и вешања невиних грађана Панчева, био највиши војни руководилац у Панчеву, он пре извршења злочина није ништа чуо о њему, већ је о истом сазнао тек пошто се злочин одиграо, и то не од ппуковника Банделова, већ од свога ађутанта. Чуо је да је суђење преког суда трајало веома кратко време. 36 смртних пресуда је изречено после поступка, који је трајао само пре подне 22 априла 1941 г., а казне су извршене одмах после подне. О самом извршењу казни опт. фон Штокхаузен наводи да је чуо, да према стрељаним и обешеним грађанима Панчева

није поступано са потребним пијететом, да су извршиоци злочина снимали извршење истог, али да је он, оптужени, наредио да се ти филмови повуку, пошто су претстављали израз крајње грубости.

Као тежиште своје одбране опт. фон Штокхаузен наводи чињеницу, да у састав преког суда није ушао ни један претставник пука „Грос Дојчланд", већ да је суд био састављен искључиво од припадника СС Дивизије „Дас Рајх" као и да саму егзекуцију нису извршили припадници његовог пука „Грос Дојчланд" већ припадници СС Дивизије „Дас Рајх".

Даље оптужени фон Штокхаузен у својој одбрани покушава да свали кривицу за масовни априлски ратни злочин у Панчеву на саме стрељане и обешене, наводећи да су жртве злочина биле сумњиве, да су ноћу пуцале на припаднике једне СС дивизије, те су у рацији похватане и изведене пред преки суд. Овај део одбране опт. Штокхаузена је у суштој супротности са његовим тврђењем, да је у Панчево априла 1941 г. владао потпуни ред и мир, те да су се грађани могли слободно кретати и дању и ноћу. Једино је био чуо од свога станодавца, да су припадници СС јединица, пре доласка пука „Грос Дојчланд" у Панчево, пљачкали станове приватника у Панчеву.

Тврђење опт. Штокхаузена да му пре извршеног стрељања и вешања у априлу 1941 г. није било ништа познато да ће до тога доћи, претставља порицање ноторних чињеница, које је знало свако дете у Панчеву, а камоли да није знао опт. фон Штокхаузен као најстарији и најодговорнији војни руководилац у Панчеву у то време. Наиме њему потчињени ппуковник Банделов, кога је оптужени поставио за команданта Панчева, 21 априла 1941 г. путем јавно штампаних обзнана, објавио је целокупном становништву Панчева, да су у више махова вршени препади на немачке војнике, те да ће за сваког рањеног или убијеног немачког војника бити обешено десет Срба, а уколико ова мера остане безуспешна број обешених Срба биће удвостручен.

Опт. фон Штокхаузен тврди на главном претресу, да је његов пук „Грос Дојчланд" био најдисциплинованији пук у немачкој војсци. У вези са овим тврђењем оптуженог очигледно је, да у тако високо дисциплинованом пуку као што је био „Грос Дојчланд", апсолутно је било немогуће, да потчињени старешина донесе тако изванредно важну одлуку, као што је одлука о вешању потпуно невиних људи на принципу колективне одговорности, а да о томе не обавести претходно свога претпостављеног старешину, у конкретном случају опт. фон Штокхаузена, те да од њега не добије потребну сагласност. Обзнана ппуковника Банделова побија и онај део одбране опт. фон Штокхаузена, када он тврди, да су стрељани и обешени грађани Панчева вршили препад на немачке војнике. У обзнани ппуковника Банделова дошло је до пуног изражаја злочиначко схватање хитлеровског „права", да ако се ради о становништву окупиране територије, не треба тражити извршиоце евентуалног препада на немачке вој-

нике или војне објекте, већ стрељати или обесити кога било. Обзнана ппуковника Банделова је у пуној сагласности са суманутим наређењем Хитлера, које је дао 27 марта 1941 г. у Берлину, да рат у Југославији треба водити са немилосрдном жестином, те да Словене треба безобзирно уништавати као непријатеље немства.

Обзнана ппуковника Банделова је објављена 21 априла 1941 г., а већ следећег дана после подне обешено је на панчевачком гробљу 18 невиних људи и стрељан исти толики број.

Сведоци Јовановић Коста и Шкулетић Јован опширно описују „суђење" преког суда одржано на дан 22 априла 1941 г. у Панчеву, на коме су ослобођени оптужбе и пуштени кућама. Из исказа ових сведока се види, да то у ствари и није било никакво суђење, већ просто одређивање ко ће од ухапшених бити обешен, ко стрељан, а ко пуштен кући. Суђење је обављено у хотелу „Еспланад" у Панчеву, у коме се налазио Штаб пука „Грос Дојчланд" што не пориче ни сам опт. фон Штокхаузен. Међутим оптужени пориче да је у саставу суда било припадника пука „Грос Дојчланд". Сведок Јовановић Коста наводи да је претседник суда био ппуковник Банделов. Исказ овога сведока потврђују и сведоци Живојновић Петар и Максин Славка, који такође прецизно наводе да је суђењем преког суда руководио ппуковник Банделов. Сви поменути сведоци саслушани су пред Комисијом за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини још у новембру и децембру 1944 г., када опт. фон Штокхаузен није био још нити тражен нити изручен југословенским властима, тако да нису имали никаквог разлога да терете без основа оптуженог, пошто га нису ни виделе ни познавале. Искази сведока дати су са много појединости логично повезаних, тако да их суд сматра као потпун доказ.

Међутим и да није пуком случајношћу остало у животу сведока са „суђења" ппуковник Банделов је себе и свога наредбодавца опт. фон Штокхаузена довољно оптужио јавним претњама невином становништву Панчева од 21 априла 1941 године, које су спроведене у дело већ следећег дана.

Сведок Јовановић Коста на следећи начин описује суђење ппуковника Банделова: „... 22 априла 1941 године сврстали су више нас, око 40, у двориште судског затвора и оданде нас спровели у „Еспланад", где нам је било суђење. Прво смо једно десетак минута стајали у дворишту „Еспланада", а затим смо ушли у трпезарију, где смо постројено стајали. У тој сали тада су већ били седели немачки официри, њих око 20, на челу са Банделовом, потпуковником, командантом места. Осим споменутих војних лица у трпезарији није било ни једног цивила. Банделов је тада рекао, да се ми налазимо пред војним судом и да смо швабождери. Пре него што нам је немачки војни суд саопштио пресуду, излазили су из сале у другу салу и то више пута, а нарочито Банделов и још један официр...

Шта су они тамо разговарали и већали то не знам. После једно 20 минута саветовања немачки официри као чланови суда са претседником Банделовом дошли су у салу трпезаријe... Тада нам је Банделов саопштио, да смо сви осуђени на смрт. После тога Банделов и још неколико официра поново су отишли у другу собу и тамо су нешто говорили. Тада је Банделов пришао нама и рекао је пружајући руку почевши од мене, од првога: „Штрик, штрик" тако редом је говорио, све док није стигао до Димковић Тихомира, коме је рекао „кугла" и још неколицини кугла, а затим је опет рећао „штрик".

Сведок Шкулетић Јован, који је такође преживео „суђење" пуковника Банделова захваљујући своме познанству са једним фолксдојчером из Панчева, у своме исказу наводи да се цео кривични поступак преког суда састојао у одређивању ко ће бити обешен, ко стрељан, а ко пуштен кући.

Сведок Максин Славка, чији је брат присуствовао суђењу преког суда, у своме исказу изричито наводи, да је суђењем руководио пуковник Банделов. Сведок Живојновић Петар, професор гимназије из Панчева, био је првобитно одређен на листу за стрељање, али је за њега интервенисао његов школски друг Немац др. Елмер код пуковника Банделова, те је тако сведок спасао главу. Исти сведок у своме исказу наводи поред претседавајућег пуковника Банделова и неког официра фон Макензена, из пука „Грос Дојчланд", који је такође присуствовао „суђењу".

Сведок Михаиловић Анка није сама присуствовала суђењу пуковника Банделова, али је о истом дала важне податке, које је сазнала од других лица. Њен комшија Милан Миливојевић, жандармериски наредник, био је један од обешених на гробљу у Панчеву 22 априла 1941 г. Пред смрт написао је својој жени Мариети цедуљу са неколико речи. Мариета је нашла ту цедуљу у капуту свога обешеног мужа Сведок Михаиловић Анка је такође прочитала ту цедуљу. На цедуљи је писало: „Мариета одлазим недужан, и нисам испитан". Из исказа сведока Михаиловић Анке јасно се види, да преки суд уопште није саслушавао оптужене. Осим тога очигледно је да при одређивању оптужених за вешање и стрељање није било никаквог правног критеријума, пошто је био одређен за вешање и један жандармериски наредник, који би свакако, захваљујући своме жандармском васпитању, Немцима верно служио.

Сведок Влајник Сава наводи да се још пре окупације дружио са фолксдојчерима из Панчева, међу којима је имао и интимних пријатеља Од једног таквог свог интимног пријатеља фолксдојчера сазнао је, да је Културбунд у Панчеву саставио „црне листе" Срба, које треба ликвидирати одмах по доласку Немаца у Југославију. Исти сведок даље каже, да су фолксдојчери снимали грађане у Панчеву приликом демонстрација и манифестација 27 марта, како би имали доказни материјал за црне листе. Оваквим родољубивим манифестантима судио је пуковник Ванде-

лов по наређењу опт. фон Штокхаузена, те му је као основ за изрицање смртне пресуде била довољна непроверена пријава кога фолксдојчера, да је извесно лице учествовало у манифестацијама од 27 марта.

Опт. фон Штокхаузен тврди и у припремном поступку и на главном претресу, да је пре масовног вешања и стрељања грађана у Панчеву, било неколико препада на немачке војнике. Но под претпоставком да је и било таквих препада на немачке војнике не одговара ни најелементарнијем схватању правде и правичности, да се за евентуалне препаде стрељају потпуно невини грађани. Из исказа сведока Мишковић Жарка види се, да су сами фолксдојчери инсценирали напад на немачке војнике, да би изазвали репресалије противу Срба. О овоме је сведоку Мишковићу причао фолксдојчер Брум.

Опт. фон Штокхаузен пориче, да су вешања и стрељања на гробљу у Панчеву извршили припадници пука „Грос Дојчланд“, већ доследно својој лажној одбрани да су суђење обавили официри из СС дивизије „Дас Рајх“, тврди да су и само извршавање смртних казни обавили припадници поменуте СС дивизије. Међутим овај суд располаже записничком изјавом др. Шрадера Ролфа, лекара пука „Грос Дојчланд", који је утврдио смрт жртава, после извршених стрељања и вешања на гробљу у Панчеву. Сведок др. Шрадер Ролф у своме исказу наводи да је преки суд наименовао опт. фон Штокхаузена, а да су само извршење смртних казни такође обавили припадници пука „Грос Дојчланд". Сведок Штројбел Валтер, саслушан на главном претресу, који је био присутан вешању и стрељању на гробљу у Панчеву, категорички тврди, да је егзекуцијом командовао официр Вермахта, а не официр СС дивизије.

Сведок Живојновић Петар у својој записничкој изјави, даје појединости о априлском догађају на гробљу у Панчеву. Немци су се веселили вешању и стрељању, ударали су жртве кундацима, некима су стављали цилиндер на главу, а један се немачки војник толико занео посматрањем егзекуција са једног надгробног споменика, да је са истог пао и повредио се тешко по стомаку. Један фолксдојчер пришао је већ обешеном Мирку Сковрану, продрмао га за једну мртвачку руку и рекао: „Хајде сада соколе марширај један-два“. Сам опт. Штокхаузен признаје да је чуо, да се са жртвама није поступало са потребним пијететом.

Опт. фон Штокхаузен признаје да се пети батаљон његовог пука „Грос Дојчланд“ налазио у Вршцу, да је он лично поставио за команданта Вршца пуковника Гарског, да је Гарског лично посетио по службеној дужности крајем априла 1941 г., али пориче да му је ишта познато о масовним хапшењима и стрељањима, које је пуковник Гарски спровео априла 1941 г. у Вршцу. За пуковника Гарског наводи да је био добар и племенит човек, те да је потпуно немогуће да је исти извршио било какав ратни злочин. Међутим исто као и у случају злочина у Панчеву, чињенице су у суштој супротности са порицањем опт. фон Штокхаузена. На

исти начин као и ппуковник Банделов, ппуковник Гарски је јавно путем плаката објавио становништву Вршца, да су стрељани „због припремања против немачких потхвата у запоседнутим областима“ Сава Лекић, Ненад Брашован, Велиша Златичанин, Лазар Милић и Живко Владисављевић, на дан 23 априла 1941 г. Дакле опт. фон Штокхаузен на дрзак начин пориче, да је као највиши војни руководилац ишта знао о злочинима свога потчињеног официра ппуковника Гарског, и ако су то ноторне чињенице, о којима је знао сваки становник Вршца.

Међутим ппуковник Гарски је јавно плакатирао само један део својих злочина, извршених по наређењу опт. фон Штокхаузена. Сведоци Стеван Јовановић и Данило Кнежевић, који су преживели хапшења и стрељања у априлу 1941 г. у Вршцу, наводе у својим исказима да је на дан 21 априла 1941 г. ухапшено око 100 грађана из Вршца, од којих је 23 априла 1941 г. стрељано двадесет и једно лице. Жртве су пре стрељања зверски мучене и пребијане. Сведок Стеван Јовановић каже: „Идућег дана то јест 24 априла 1941 г. рано изјутра са још два друга био сам одређен од стране злочинаца да одем у коњушницу, где су прошлога дана били поубијани наши другови, да исту очистимо и оперемо од крви, па смо ту приметили вилице поубијаних, које су биле разнешене од метака, просуте мозгове и разне отпатке лобање, разуме се све то уз крв, која је покривала под коњушнице, где су жртве биле поубијане". Но и да није било преживелих сведока ппуковник Гарски је јавним плакатирањем довољно оптужио и себе и свога наредбодавца опт. фон Штокхаузена

Опт. фон Штокхаузен признаје да су два батаљона његовог пука „Грос Дојчланд“ били на служби у Београду, али пориче да му је ишта познато о ратним злочинима тих батаљона. Сведоци Милошевић Адам и Гајић Михаило детаљно описују поступак немачких војника из пука „Грос Дојчланд“ према југословенским ратним заробљеницима. Сведок Милошевић Адам изјављује да је у априлу 1941 г. као ратни заробљеник доведен из крагујевачког логора на београдску станицу. На први дан Ускрса на београдској станици заробљенике су примили војници пука „Грос Дојчланд“. Сведок Милошевић даље изјављује: „Војници ове јединице понашали су се према заробљеним југословенским официрима и војницима, које су од станице до Панчевачког моста пратили, горе него укротитељи зверова у менажерији. Они су нас на том кратком растојању гонили као дивље звери, опкољавајући нас често моторциклима и јурећи нас испред моторних возила и тако су пред панчевачким мостом убили једног заробљеника југословенског војника... Истом приликом ти пратиоци убили су још петорицу других заробљеника, који су изашли из строја на једно два-три метра, да би свршили нужду. Па су нас потом код панчевачког моста просто набацали у утробу лађе и неких шлепова на гомилу једног преко другог, да смо се гушили због сувише малог простора. Пред вече око 7 часова искрцали су нас у Панчево и од самог пристаништа по-

чели су опет да нас као највеће злочинце вијају, гонећи нас испред моторцикла са упереним бајонетима, те ако би који заостао, био је пребијан кундацима и убадан бајонетима, тако да су се заробљеници један преко другог трпали, газећи се и обарајући се између себе. Ту су нас пред касарном неколико пута јурцали тамо и амо и онако изморене и измрцварене натерали у круг старе касарне у Панчеву. Али како је касарна била мала, а велики број људи, то је двориште исте било претрпано. Војници ове немачке јединице, којој је на челу стајао фон Штокхаузен, улетали су у масу тенковима и просто је слепљивали поред зидова од зграда, играјући се непрестано митраљезима упереним у масу, као да ће сваког мо~мента опалити рафал у исту. У исто време војници поменуте јединице по наређењу фон Штокхаузена поставили су на крововима зграда митраљезе са рефлекторима, те су допуњавали призор оних војника, који су са тенковима маневрисали по дворишту касарне, слепљујући војнике лево и десно уза зидове.“ На исти начин описује поступак припадника пука „Грос Дојчланд“ према југословенским ратним заробљеницима и сведок Гајић Михаило.

Порицање опт. фон Штокхаузена да му је било ишта познато о малтретирању и убијању југословенских заробљеника од стране припадника пука „Грос Дојчланд" потпуно је бесмислено, када се има у виду тврђење оптуженог да је „Грос Дојчланд“ био најдисциплинованији пук у немачкој војсци и да према томе није смео ништа учинити без знања и одобрења свога команданта.

Сведок Ернст Хестерберг, пуковник бивше немачке војске и фелдкомандант Панчева за време окупације, у своме исказу детаљно излаже злочиначку мисију пука „Грос Дојчланд“, која се састојала у распиривању шовинизма до највеће мере код фолксдојчера у Банату. Пук „Грос Дојчланд“ под командом опт. фон Штокхаузена у толикој је мери распирио шовинизам код фолксдојчера у Банату, да су они кидисали као бесни пси на сваког становника Баната који није био немачког порекла.

Опт. фон Штокхаузен пориче да је фаворизовао фолксдојчере, већ напротив тврди да је фаворизовао Јевреје. Оваква одбрана оптуженог претставља грубу неспретну неистину и јасно показује, да се опт. фон Штокхаузен ни најмање не каје за многобројне најтеже злочине извршене противу наших народа.

Супротно основним начелима међународног ратног права пук „Грос Дојчланд“, којим је командовао опт. фон Штокхаузен, починио је читав низ најтежих ратних злочина противу невиног становништва Југославије и противу југословенских ратних заробљеника. На опт. фон Штокхаузену као команданту пука лежи највећи део кривичне одговорности за почињене злочине. Потпуно је неодржива одбрана опт. фон Штокхаузена да су њему непосредно потчињени виши и нижи официри извршили масовна стрељања и вешања без његовог знања. Ни у једној војсци на

свету одлуке великог значаја не могу се доносити без знања и одобрења главног руководиоца извесне војне јединице. Одлука о масовном стрељању и вешању невиног становништва несумњиво спада у врло крупне и значајне одлуке. Ппуковник Банделов, непосредно потчињени виши официр опт. фон Штокхаузена, јавно је плакатирао претњу грађанству Панчева да ће извршити вешање невиног становништва по принципу колективне одговорности, остатку варварског средњевековног права. Већ следећег дана спровео је претњу у дело. И у тренутку плакатирања претње, и у тренутку „суђења", и у тренутку извршавања вешања и стрељања на гробљу у Панчеву, опт. фон Штокхаузен се налазио у Панчеву у својству команданта пука „Грос Дојчланд". Веома је карактеристична чињеница да је преки суд обавио „суђење" у канцеларијама опт. фон Штокхаузена

Опште је позната ствар да немачки официри нису чинили ни најбезначајнију радњу без претходног наређења претпостављеног старешине. Очигледно је да ни ппуковник Банделов, ни ппуковник Гарски, нити остали официри злочинци из пука „Грос Дојчланд", не би ни у сну смели помислити да доносе судбоносну одлуку о масовном убијању невиног становништва без претходног наређења и одобрења свога команданта опт. фон Штокхаузена За официре из пука „Грос Дојчланд" ово важи у највећој мери из разлога што је, по тврђењу самог опт. фон Штокхаузена, то био најдисциплинованији пук у целој немачкој војсци.

С обзиром на масовност злочина и с обзиром на бестијалан начин, на који су извршени, те у вези с чињеницом да је опт. фон Штокхаузен био главни виновник истих, суду се указала најтежа казна као неминовна.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - поручник
Иванић Петар, с. р.

Претседник већа - мајор
Батак Младен, с. р.

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 594/48
7 маја 1948 године

Р Е Ш Е Њ Е

Врховни војни суд у Београду, у већу састављеном од потпуковника Радована Илића као претседника већа, мајора Милована Кеслера и мајора Властимира Лапчевића као чланова већа, уз суделовање поручника Радослава Ракића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ШТОКХАУЗЕН ХУНОЛДА, изјављеној против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 364/47 од 25 марта 1948 године, којом је именовани ради кривичних дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, осуђен на казну смрти стрељањем, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, у својој нејавној седници одржаној 7 маја 1948 године, донео следеће:

Р Е Ш Е Њ Е

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог Штокхаузен Хунолда, па се пресуда Војног суда у Београду, Суд бр. 364/47 од 25 марта 1948 године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

Р А З Л О З И

Оптужени - жалилац побија одлуку суда о кривици и казни, поред осталог истичући, прво, да кривична дела садржана од 1) - 4) диспозитива првостепене пресуде нису извршена по његовом наређењу, са његовим знањем, нити са његовим накнадним одобрењем, и друго, да означене радње не претстављају кажњиво дело у смислу „начела међународног ратног права, како је то у образложењу Нирнбершког процеса Југоистока изложено“. Даље, жалилац, у образложењу оваквог свог става наводи: „из тога произлази да у Нирнбергу развијена правна начела имају предност пред евентуално постојећим земаљско-уобичајним правилима. Тиме су у Нирнбершком процесу Југоистока о борбеном вођству у југословенском простору развијене смернице и правна начела обавезна и за овај поступак. Тешко се може претпоставити, да би се могло скренути од тих одредби, које су унапред биле уговорене као опште обавезно међуна-

родно право. При томе се има узети у обзир, да је одлука у Нирнбершком процесу Југоистока постала правоснажна".

На основу ових поставки жалилац сматра, да првостепени суд није смео „превидети, да међународно право, ради чијег установљења и развијања је створен Међународни војни суд у Нирнбергу, захтева од свих цивилизованих народа, који су удружени у ОУН, буде признато као правно обавезно", па моли да Врховни суд првостепену пресуду поништи, а њега ослободи од оптужбе.

Решавајући по предњој жалби, а по размотрењу кривичног предмета, побијане пресуде и навода жалбе Врховни суд је нашао, да је првостепена пресуда основана, а наводи жалбе неосновани, неумесни и неоправдани.

Правилно је првостепени суд утврдио кривицу оптуженог у потпуности се држећи одредаба садржаним у поглављу ратни злочини и злочини против човечности Закона број X Контролног савета за Немачку, а сходно прописима чл. 42 Хашке конвенције, одлуке Московске конференције од 1943 године садржане у „Декларацији о немачким зверствима" и одлуке Потсдамске конференције од 1945 године изражене у седмом поглављу „Ратни злочинци".

Чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда, Врховни суд је у потпуности усвојио. Оптужени не пориче постојање дела, али се брани, да није издао наређење за њихово извршење, да иста нису извршена са његовим знањем, нити, пак, накнадним одобрењем, не наводећи за то никакве доказе. У образложењу првостепене пресуде у потпуности је доказана кривица оптуженога, а нарочито исказима сведока очевидаца Шрадер др. Ролфа, батаљонског лекара IV батаљона, моторизованог пука „Грос Дојчланд" којим је командовао оптужени и Штројбел Валтера, официра дивизије „Дас Рајх", те осталих сведока. У радњама оптуженог садржана су два битна обележја бића кривичних дела ратног злочина и злочина против човечности. Одговорним за извршење поменутих дела, сматра се не само непосредни извршилац, саизвршилац, саучесник, него и свако оно лице које је наредило, или се сагласило, или било у вези са плановима и подухватима који су претпостављали извршење ових злочина.

Претпоставимо, да оптужени није био наредбодавац за извршење наведених ратних злочина, премда је првостепена пресуда јасно утврдила његову кривицу баш у виду наредбодавне функције, онда је, само на основу сопственог признања оптуженог, без обзира на остала доказна сретства, евидентно да се он сагласио, односно био у вези са конкретним плановима и подухватима за извршење у диспозитиву првостепене пресуде наведених дела.

Оптужени признаје, да је био командант пука „Грос Дојчланд", да је у својству најстаријег команданта на окупираној територији коју је по-

седала његова јединица, на основу свог наредбодавног права био овлашћен да поставља команданта места, па је између осталог за команданта места у Панчеву поставио потпуковника Банделова, а у Вршцу потпуковника Гарског. Даље, да му је било познато заседање преког ратног суда у Панчеву, пошто је сам дозволио да се исто одржи у просторијама хотела „Еспланад“, где је иначе био смештен штаб његовог пука.

Исто тако наводи, да је његова јединица била састављена од елитних официра и пробраних војника, те сматрао за једну од најдисциплинованијих. Кад се узме у обзир овакав исказ оптуженог без обзира на остали доказни материјал, без обзира на контрадикције у његовом исказу, прво, да су цивили ноћу пуцали на немачке војнике, и друго, да је у Панчеву владао потпуни ред и мир, па су се грађани могли кретати дању и ноћу, те његово наређење припадницима потчињених му јединица у Панчеву, да повуку и униште филмове са снимцима вешања и стрељања родољуба и разноврсним извођењима бестијалности од стране његових војника, подофицира, официра и присутних фолксдојчера над мртвим телима ових, онда је само то довољно да се, према пропису чл. 1 Закона бр. X Контролног савета за Немачку утврди потпуна кривична одговорност и кривица оптуженог.

Поред тога од значаја је исказ оптуженог дат код Војног тужоштва ЈА од 1 августа 1947 године, где каже, да су кажњавања од стране извесне јединице на окупираној територији, као стрељање и сл. дозвољавани, односно извештај се мора слати вишој надлежној претпостављеној команди.

Тражења одобрења, односно извештај ишао је све до команданта дивизије, који је третиран као „Герихтсхер", дакле као командант овлашћен за образовање ратног суда. Кад се овај исказ доведе у везу са његовим ранијим исказом и исказом сведока Шрадера о формацији пука „Грос Дојчланд", онда произлази, да овај моторизовани пук, састављен од пет батаљона /остали немачки пукови имали су тројну формацију/, артиљеријског дивизиона, самосталних чета: противавионске, противтенковске, пешадијских топова и оклопне, а непосредно подређени команданту корпуса, имао ранг дивизије.

Обзиром да су команданти дивизија били „Герихтсхери“ тј. имали право на образовање ас1 ћос ратних судова, то је јасно, да је и оптужени, налазећи се у рангу команданта дивизије, имао овакво овлашћење. Како је у априлу 1941 године оптужени био најстарији војни командант на територији Баната, а налазио се у рангу команданта дивизије и имао сва својства „Герихтсхера“, онда се може извести само један логички закључак, да је он на основу овако датог му овлаштења и образовао преки суд у Панчеву. У прилог ове чињенице иде и околност, да је председник поменутог суда био његов командант места и њему потчињени потпуковник Банделов.

Исто тако у прилог тога, а у вези изјаве фелдмаршала фон Вајкса, будући да се штаб дивизије „Дас Рајх“ у том моменту налазио на територији града Београда, а мањи остатци њених јединица, углавном позадинских, заостали на територији Баната, јасно је, да штаб ове није био у фактичној могућности да формира суд и проводи суђење, него је то могас учинити само онај који је непосредно командовао трупама на поменутој територији.

Изречена врста казне сразмерна је степену кривично правне одго ворности оптуженог, друштвеној опасности извршених дела и тежини последица.

Неумесан је навод жалбе оптуженог, да радње садржане у диспозитиву првостепене пресуде од 1-4/ не претстављају кажњиво дело у смислу „начела међународног ратног права, како је то у образложењу Нирнбершког процеса Југоистока изложено“.

Прво, Амерички војни суд у Нирнбергу није никакав извор међународног права, па према томе његове одлуке не могу служити као преседан одлукама других судова. Као опште признати извори међународног права сматрају се Хашка конвенција, одлуке Бриселске конференције од 1874 године, одлуке Московске конференције од 1943 године садржане у декларацији „О немачким зверствима“, одлуке Потсдамске конференције 1945 године изражене у седмом поглављу „Ратни злочинци“, одредбе Лондонског споразума од 8 августа 1945 године, Статут Међународног војног суда, Закон број X Контролног савета за Немачку и сви принципи, прописи и правна чињенична утврђења садржана у пресуди Међународног војног суда од 1 октобра 1946 године.

Пресуда америчког војног суда садржи низ отворених и најоснов нијих повреда напред наведених међународноправних прописа, начела и духа међународног права, битних схватања правде и правичности, и као таква необавезна за овај суд. Исто тако, неумесан је навод жалбе „да правна начела развијена у Нирнбергу имају предност пред евентуално постојећим земаљско-уобичајним правилима“. Обратно од овог, обавезне норме међународног права садржане у одлукама Московске и Потсдамске конференције изричито наређују, даће ратни злочинци бити предани судовима земаља у којима су извршили своје злочине и суђени по законима истих.

Не само материјална повреда међународноправних прописа, него и формална повреда општепризнатих начела процесуалне теорије и праксе садржана у пресуди Америчког војног суда у Нирнбергу од 19 фебруара 1948 године, указује на њену потпуну ништавност, обзиром на контрадикцију појединих делова диспозитива поменуте пресуде са њеним образложењем с једне и низом противречности у истом с друге стране.

Оваква, са материјалне стране противправна, а са формалне ништавна судска одлука не може бити обавезна за остале судове нити мпж<>

служити као подлога другим судским одлукама приликом расправљања и пресуђења историодних кривичних дела.

Са изложеног Врховни суд је одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - поручник,
(Радослав Ракић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник
(Радован Илић, с.р.)

М. П.

Забелешка

Позван приступи Штокхаузен Хунолд, те својим потписом потврди да му је саопштено предње решење.

10. V. 48. **(потпис, с. р.)**

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Суд. бр. 725/46
22. децембра 1946. г.

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд за град Београд, у већу састављеном од капетана др. Вука Гоце Гучетића, као претседника већа и капетана Милојевић Радивоја и капетана Анђић Леке као чланова, те секретара већа поручника Николић Ђорђа, у кривичном предмету против оптуженог ФУКС ВИЛХЕЛМА и др., за дело из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, које тужи заступник Војног тужиоца Југословенске армије мајор Лакић Владо, а брани по службеној дужности и то: Фукс Вилхелма, Полте Фридриха, Тајхман Лудвига, Милер Фрица, Мајснер Августа, Мелер Хермана, Казерер Рихарда и Екерт Јозефа браниоц поручник Мариновић Мило; Хелм Ханза [Ханса], Вајнман Ернеста [Ернста], Рајц Карла, Хан Јосипа, Пфефер Тому браниоц мајор Црномарковић Милан; Хестерберг Ернеста [Ернста], Фаненшрајбер Паула, Тенесен Алберта, Хорман Хајнриха, Мауданц Хермана, Илте Паула, Гренц Алојза и Херинг Валтера браниоц поручник Челар Страхиња, а у присуству одређених тумача Себастијана Барбира и Фриц Карла, после завршеног јавног главног усменог претреса одржаног од 9. децембра до 19. децембра 1946. године, донео је и јавно прогласио дана 22. децембра 1946. године следећу

П Р Е С У Д У:

1. Оптужени ФУКС ВИЛХЕЛМ, бивши пуковник СС и полиције, од оца Вилхелма и мајке Марије, рођен 1. IX. 1898. године у Манхајму, ожењен - отац једног детета, по народности Немац, по занимању доктор агрономије - службеник СД-а, за време окупације Србије од априла до децембра 1941. године шеф Аинзац групе за Србију у чину стандартенфирера.

2. Оптужени ХЕЛМ ХАНС, бивши пуковник СС и полиције, од оца Ханса и мајке Катарине, рођен 30. VI. 1909. године у Минхену, ожењен
- отац троје деце, по народности Немац, по занимању полициски службеник, за време окупације Југославије био шеф егзекутивне службе у Штабу Аинзац групе за Србију од априла до краја децембра 1941. године.

3. Оптужени ПОЛТЕ ФРИДРИХ, бивши пуковник СС и полиције, од оца Вилхелма и мајке Аугусте, рођен 1911. године у Волфен Бителу

/Брауншвајг/, ожењен - отац четворо деце, по народности Немац, по занимању филолог и службеник СД-а, за време окупације Србије био шеф СД-а - службе сигурности - при штабу Аинзац групе у чину СС-оберштурмбанфирера.

4. Оптужени ТАЈХМАН Ј1УДВИГ, п.пуковник СС и полиције, од оца Хермана и мајке Јохане, рођен 14. V. 1909. године у Илцену /Хановер/, ожењен - отац двоје деце, по народности Немац, по занимању службеник СД-а, за време окупације Србије био шеф СД-а - Службе сигурности у штабу Аинзац групе од 29. VII. 1941. до средине јуна 1944. године, у чину оберштурмбанфирера.

5. Оптужени ВАЈНМАН ЕРНСТ, бивши СС мајор, од оца Густава и мајке Албертине, рођен 16. IV. 1907. године у Фроменхаузену/Тибинген/, ожењен - отац троје деце, по народности Немац, по занимању зубни лекар, за време окупације Југославије био на положају официра за везу између штаба полиције и управног штаба заповедника Србије, а уједно комесар за пресељење од 18. априла до октобра 1944. године у чину СС штурмбанфирера.

6. Оптужени МИЈ1ЕР ФРИЦ, бивши капетан СС и полиције, од оца Рихарда и мајке Хедвиге, рођен 8. X. 1911. године у Франкфурту на Мајни, ожењен - без деце, по народности Немац, по занимању криминални чиновник, за време окупације Југославије био на положају II официра за везу између штаба полиције и штаба заповедника Србије од јуна 1941. године до 4. октобра 1944. године у чину СС хаупштурмфирера.

7. Оптужени МАЈСНЕР АУГУСТ, бивши виши вођа СС и генерал-лајтнант полиције, од оца Рудолфа и мајке Терезе, рођен 3. VIII. 1886. године у Грацу, ожењен - отац двоје деце, по народности Немац, по занимању активни официр, за време окупације Југославије у времену од фебруара 1942. до пролећа 1944. године био на положају вишег вође СС и полиције на територији Србије у чину генерал-лајтнанта полиције.

8. Оптужени МЕЛЕР ХЕРМАН, бивши пуковник Шуц-полиције, од оца Хајдриха и мајке Паулине, рођен 29. IV. 1898. године у Хитендорфу, ожењен - без деце, по народности Немац, по занимању полициски чиновник, за време окупације Југославије налазио се на положају начелника штаба Орднунгс полиције на територији Србије од марта 1943. до октобра 1944. године у чину потпуковника полиције поретка.

9. Оптужени ФАНЕНШРАЈБЕР ПАУЛ, бивши мајор Шуц-полиције, од оца Леа и мајке Елзе, рођен 9. III. 1903. године у Дирену, ожењен
- без деце, по народности Немац, по занимању трговац техничке струке, за време окупације Југославије био командант батаљона помоћне полиције у Великом Градишту и Сјеници од маја 1943. до октобра 1944. године у чину мајора Шуц-полиције.

10. Оптужени КАЗЕРЕР РИХАРД, бивши СС оберфирер и пуковник полиције, од оца Антона и мајке Марије, рођен 21. VIII. 1896. године

у Тријенту/Тирол/, ожењен - отац двоје деце, по занимању хемичар и официр СС, по народности Немац, за време окупације Југославије био на положају команданта I. батаљона II. пука СС-дивизије „Принц Еуген“ од јуна до новембра 1942. године, затим од 20. VIII. 1943. до маја 1944. године на служби код опуномоћеника рајхсфирера СС за Хрватску у Загребу у чину СС-оберфирера и пуковника полиције.

11. Оптужени ЕКЕРТ ЈОЗЕФ, бивши штурмфирер СС трупа, од оца Георга и мајке Катерине, рођен 18. III. 1901. године у Хилтере Риду /Баварска/, ожењен - отац двоје деце, по народности Немац, по занимању службеник Гестапо-а, за време окупације Југославије био на служби у испоставама Гестапо-а у Краљеву и Бору од септембра 1942. до марта 1944. године у чину СС-штурмшарффирера.

12. Оптужени РАЈЦ КАРЈ1, бивши мајор Шуц-полиције, од оца Фридриха и мајке Франциске, рођен 22. X. 1881. године у Мајнцу на Рајни, ожењен - без деце, по народности Немац, по занимању активни полицијски официр, за време окупације Југославије био шеф полиције у Краљеву и Крагујевцу, од 16. априла 1943. до 19. октобра 1944. године.

13. Оптужени ТЕНЕСЕН АЛБЕРТ, бивши капетан Шуц-полиције, од оца Јохана и мајке Еугеније, рођен 9.1. 1898. године у Висбадену, ожењен - отац троје деце, по народности Немац, по занимању полициски чиновник, за време окупације Југославије командир полициске чете у Вршцу, Панчеву, Краљеву, Београду, Пријепољу од октобра 1941. године до јула 1944. године у чину капетана Шуц-полиције.

14. Оптужени ХОРМАН ХАЈНРИХ, бивши немачки царински инспектор, од оца Паула и мајке Луизе, ожењен - отац двоје деце, по народности Немац, по занимању царински инспектор, за време окупације Југославије био на служби у царинској граничној заштити Југоисток у Београду од априла 1942. до 1944. године.

15. Оптужени МАУДАНЦ ХЕРМАН, бивши немачки царински секретар од оца Хермана и мајке Вилхелмине, рођен 22. XI. 1907. године у Варницу /Померанија/, неожењен, по народности Немац, по занимању царински секретар, за време окупације Југославије био наставник на курсу пограничних царинских стражара од августа 1942. до августа 1944. године.

16. Оптужени ХАН ЈОСИП-СЕП, бивши СС шарффирер, од оца Јосипа и мајке Марије, рођен 22. X. 1914. године у Крњају срез Сомбор, неожењен, по народности Немац, држављанин Југославије, по занимању обућар и трговачки помоћник, за време окупације Југославије био службеник затвора Гестапоа у Београду од 10. V. 1941. године до 20. IX. 1941. године, а потом као радио-телеграфиста у штабу Гестапоа у Београду, Косовској Митровици, Шапцу, Лозници и Скадру, до октобра 1944. године.

17. Оптужени ПФЕФЕР ТОМА, бивши СС-обершарффирер, рођен 3. III. 1921. године у Рибици срез Сомбор, од оца Јосифа и мајке Јелиса-

вете, неожењен, по народности Немац, држављанин Југославије, по занимању дипломирани техничар, за време окупације Југославије тумач у штабу Гестапо-а у Београду, Новом Пазару, Косовској Митровици у времену од 2. X. 1941. године до октобра 1944. године у чину СС-обершарфирера.

18. Оптужени ИЈ1ТЕ ПАУЈ1, бивши СС-хауптшарффирер, од оца Рихарда и мајке Ернестине, рођен 19. VI. 1907. године у Вербену /Елба/, ожењен - отац петоро деце, по народности Немац, по занимању радиотелеграфиста у СС трупама, за време окупације био на служби као радиотелеграфиста у штабу Гестапо-а у Београду, Косовској Митровици и Котору од јуна 1943. године до октобра 1944. године у чину СС хауптшарфирера.

19. Оптужени ГРЕНЦ АЛОЈЗ, бивши СС-оберштурмфирер, од оца Николауса и мајке Марије, рођен 31.1.1909. године у Сар Хелцбаху, ожењен - отац једног детета, по народности Немац, по занимању полициски чиновник, за време окупације Југославије био на служби - дужности заменика командира стражарске чете код штаба Гестапо-а од марта 1944. до октобра 1944. године у чину СС-оберштурмфирера.

20. Оптужени ХЕРИНГ ВАЈ1ТЕР, бивши полициски инспектор, од оца Карла и мајке Пауле, рођен 14. VII. 1909. године у Бицову, ожењен - отац троје деце, по народности Немац, по занимању полициски чиновник, за време окупације Југославије био на положају полициског инспектора при БДС од јула до октобра 1944. године.

21. Оптужени ХЕСТЕРБЕРГ ЕРНСТ, бивши пуковник немачке војске, од оца Ернста и мајке Кларе, рођен 25. VIII. 1876. године у Дизелдорфу, ожењен - отац једног детета, по народности Немац, по занимању активни официр, за време окупације Југославије био на положају фелдкоманданта у Панчеву, Врњачкој Бањи од јуна 1941. године до октобра 1942. године у чину пуковника војске.

К Р И В И С У:

ФУКС ВИЛХЕЛМ, ХЕЛМ ХАНС, ПОЛТЕ ФРИДРИХ,
ТАЈХМАН ЛУДВИГ, ВАЈНМАН ЕРНСТ

1. Што су као чланови штаба Аинзац групе, а касније БДС-а и СД-а тј. Гестапо-а за Србију и Банат и то:

Фукс Вилхелм као шеф целе групе од априла 1941. до јануара 42.

Хелм Ханс као шеф IV. отсека /екзекутива/ од априла 41. до марта 42.

Полте Фридрих као шеф 3. отсека /СД-а/ и зам. шефа од апр. 41. до августа 1941. године.

Тајхман Лудвиг као шеф III. отсека /СД-а/ од авг. 41. до окт. 44. г. и заменик шефа БДС-а од средине 1942. до октобра 1944. године.

Вајнман Ернест као официр за везу са управним штабом и комесар за пресељење од априла 1941. до октобра 1944. године

- организовали половином априла 1941. године Гестапо за Србију и Банат и њиме руководили за горе назначено време, а преко гестаповског апарата у Београду, испостава у провинцији и њима подређене српске специјалне полиције и српске државне страже, завели и проводили такав полициски режим, који је имао за последицу кроз три и по године окупације 150.000 жртава.

2. Што су као штаб Гестапо-а колегијално доносили одлуке и руководили хапшењем више десетина хиљада грађана на територији Србије, припадника помагача и симпатизера НОП-а, проводећи превентивна хапшења јавних радника и личности означених као слободољубивих без обзира на пол и старост при чему су хапшена деца од неколико година и старци од преко 70 година.

3. Што су дозволили својим подређеним органима организовану пљачку имовине ухапшених људи, који су односили из станова све предмете од веће вредности, нарочито драгоцености, те што су сами у тој пљачки учествовали.

4. Што су дозвољавали да њима подређени иследни органи спроводе над ухапшеним лицима инквизиторски начин саслушавања и испитивања при чему су ухапшена лица мучена најсвирепијим сретствима у циљу изнуђавања признања; мучења су ишла до те мере да су саслушавана лица умирала под страховитом тортуром или непосредно иза тога или пак остајала у животу са трајним тешким последицама по живот и здравље.

5. Што је са њиховим знањем и одобрењем управа њиховог затвора у бившој Александровој улици бр. 5 свакодневно батинала и злостављала притворенике.

6. Што су у споразуму са војном управом и шефом српске полиције Драгомиром Јовановићем устројили концентрациони логор на Бањици, логор узели у своје руке и у њему завели систем мучења глађу, батинањем, мучењем.

Кроз логор на Бањици прошло је између 40-50.000 људи за време окупације, од којих је 8-10.000 стрељано.

7. Што су на основу овлашћења штаба Гестапо-а у Берлину доносили одлуке о појединачном стрељању људи, без икакве судске одлуке, већ на основу оцјене сврсисходности. То право пренели су на IV. отсек Аинзац команде за град Београд.

8. Што су, према споразуму са војним заповедником Србије, прибављали потребна лица за извршење масовних одмазди, изводили масовна стрељања по њима подређеним органима. - У ту сврху су ухапшена лица у затвору и логору сврставали у категорије „кандидата смрти“ и људство те категорије се је употребљавало првенствено приликом стре-

љања за одмазду. Међутим, у помањкању људства на стрелиште су извођени ухапшеници без разлике, па и дјеца.

9. Што су, дајући одрешене руке својим органима у Банату, префектури полиције и динстштелеу СД-а са Рајтом и Целером на челу, омогућили масовно стрељање становника Баната, већином Срба и то једноставним одлукама СД-а у Зрењанину/Великом Бечкереку/.

Тако су одлуком СД-а на дан 26. јула 1941. године у Зрењанину стрељана 5 лица, 30. јула 1941. године у Панчеву 9 лица, 31. јула 1941. године у Зрењанину 92. лица, 7. септембра 1941. године у Зрењанину, Ба-. шаиду, Меленцима, Великој Кикинди 53 лица.

10. Што су руководили свим мерама подузетим против Јевреја, наредили сакупљање свих Јевреја са територије Србије у логор код аутокоманде, спровели уништење мушких Јевреја, организовали 8. децембра 1941. јеврејски логор на Сајмишту за жене и дјецу и од фебруара до маја 1942. руководили уништењем Јеврејки и јеврејске деце.

Тако је за време окупације на територији Србије и Баната ликвидирано преко 34.500 Јевреја, који су стрељани у простору Панчева, Делиблата, Јајинаца, Раковице, док су жене и дјеца угушени у гасном аутомобилу.

11. Што су руководили систематском пљачком јеврејске имовине и располажући са целокупном покретном имовином Јевреја.

ФУКС ВИЛХЕЛМ

1. Што је 17. августа 1941. године наредио јавно вешање 5 талаца на Теразијама у Београду да би застрашио становништво.

2. Што је учествовао у раду конференције за пресељење од 4. јуна 1941. године и у доношењу одлуке о пресељењу више стотина хиљада Словенаца у Хрватску и Србију, а такође и Срба са територије Хрватске У Србију.

ВАЈНМАН ЕРНСТ

1. Што је учествовао у раду конференције 4. јуна 1941. године у Загребу и у доношењу одлуке о пресељењу више стотина хиљада Словенаца у Хрватску и Србију, а такође и Срба са територије Хрватске у Србију.

2. Што је као комесар за пресељење учествовао у извршењу свих одлука конференције од 4. јуна 1941. године, чиме је од својих домова отргнуто и опљачкано више десетина хиљада југословенских држављана, које су са 500- динара и са 50 кг ствари пресељавали из једног краја у други.

3. Што је био члан преког суда образованог од највиших службеника Гестапо-а, који је Суд формално заседао у неким специјалним особито важним случајевима.

Тако је био члан вијећа кад су суђени Томашевић и Шпартали, који су обојица осуђени на смрт.

4. Што је учествовао у трима већим акцијама јединица војске и полиције на терену Западне Србије у току 1943. године, са циљем прочишћавања терена, лично руководећи повјерљивим задацима акција, које су се састојале у проналаску сакривених радио центара.

Том приликом су јединице војске и полиције палиле куће и одводиле становништво у логоре.

5. Што је 14. јануара 1942. године дошао у логор Бањицу, присуствовао вјешању тројице младића у дворишту логора, после тога обишао ћелије, грдећи затворенике, особито интелигенцију и предбацујући јој да је лоше одгајала омладину тако да је сада треба вешати.

МИЛЕР ФРИЦ

1. Што је као официр за везу између штаба Гестапо-а и штаба заповедника Србије од јуна 1941. године до октобра 1944. године учествовао и у израђивању планова за војне и политичке акције на територију Србије, уперених на уништење припадника НОП-а и мирних грађана, што је имало за последицу казнене експедиције против становништва.

2. Што је од априла 1941. до јуна 1941. у саставу специјалне екипе Гестапо-а учествовао у проналажењу и хапшењу неких политичких личности из бивше Југославије, које су по хватању отпремљене у концентрационе логоре у Немачку.

3. Што је учествовао у спровођењу мјера одмазде масовним стрељањем, подносећи Гестапо-у од стране штаба заповедника Србије захтеве за екзекуцију, а из штаба Гестапо-а штабу заповедника Србије извештаје о извршеним екзекуцијама.

4. Што је учествовао у хапшењу грађана и вршио ислеђења над ухапшеним лицима у неким специјалним случајевима када се тражила личност особитог повереља.

Такође лично ислеђивао 7 случајева специјалне важности.

5. Што је учествовао у раду преког суда састављеног од највиших службеника Гестапо-а, који је суд заседао у особито важним случајевима, при чему је наступао као тужилац.

Тако је био тужилац када су осуђени на смрт Томашевић и Шпартали.

6. Што је у 1944. години поред горе наведених дужности обављао и дужност официра 1-ц тј. обавештајног официра у штабу вишег вође полиције и СС-а за Србију и Банат.

МАЈСНЕР АУГУСТ

1. Што је као виши вођа полиције и највиши претставник рајхсфирера СС-а Химлера у Србији од фебруара 1942. до пролећа 1944. спровео опсежну реорганизацију и проширења апарата Гестапо-а и јединица

полиције, а све у циљу успешнијег и немилосрднијег спровођења злочиначке политике владе Рајха према становништву Србије.

Тако је устројио установе БДС-а /заповедништво полиције сигурности/ што је уствари ново име за Аинзац групу, која се повећала и добила широку мрежу испостава у унутрашњости Србије и организовао БДО /заповедништво полиције поретка/ која је имала под својом командом 4 полициска пука, чије су јединице биле стациониране по свим деловима Србије као и среске и покрајинске полициске префектуре, које су потпадале организационо под БДО.

2. Што је у споразуму са заповедником Србије организовао казнене експедиције широких размера, састављене од јединица војске и полиције, наредио сарадњу мјесних, полициских и војних команданата код извођења локалних казнених експедиција.

Тако су приликом тих казнених експедиција уништавана и разарана насеља, становништво је масовно убијано по кућама и њивама и одвођено у логор.

Тако је на дан 8. и 9. октобра 1942. године извршен на Планини Гоч у планинском насељу Бисерске Ливаде по њему подређеним јединицама масовни покољ 15 људи, жена и деце, попаљено 18 кућа и попљачкано све благо побијених.

Тако су почетком децембра 1942. године по њему подређеним јединицама попаљена села Блажево, Градац, Бозомин и Домишевине, којом приликом је спаљена школа, општина и друге јавне зграде, побијено на лицу места без икаквог разлога 20 грађана, попљачкана велика количина намирница, сточне хране и покућства, а сва стока отјерана.

Тако је на дан 20. августа 1943. године попаљено по њему подређеним јединицама село Доња Бела Река, а становништво у слободном лову убијано по кућама, улицама и њивама без обзира на пол и узраст. Побијено је укупно 47 људи, од којих 15 жена и 12 деце од 1-15 година.

Такође је 1943. године попаљено читаво село Црнајка у срезу Доњи Милановац, на лицу места по кућама побијено 40 лица, међу којима знатан број жена и дјеце, а 60 лица поведено у затворе и логоре Гестапо-а.

Тако је на дан 14. октобра 1943. године, казнена експедиција из Бора састављена из њему подређених трупа опљачкала село Луке, покупивши по селу сав новац, живину и свиње, а сва лица затечена у селу позатварана.

Тако је на дан 12. августа 1943. године казнена експедиција састављена од њему подређених трупа одвела из села Шанвор среза зајечарског 31 лице у затворе и логоре Гестапо-а. У исто време из села Сиколе, срез неготински, одведено је 35 лица.

Тако је на дан 26. јула 1943. године по њему подређеним јединицама попаљено село Рудна Глава, којом приликом је изгорело 20 кућа, убијено 16 мирних грађана, а 35 одведено у затворе.

Тако је на дан 2. октобра 1943. године по њему подређеним јединицама попаљено 300 кућа у селима Севојно и Горјани и засеоцима Крчагово и Катинац и попљачкана сва крупна и ситна стока. У селима Кремна и Мочиоци попаљено је 10 кућа и ухапшено 70 лица.

3. Што је издавао генералне наредбе за употребу полицискиx јединица код спровођења реквизиције, којом приликом је од становништва одузиман не само вишак производа, већ и основне количине за прехрану произвођача.

Тако су полициске јединице у селу Дубоњи запленили 100 крава, 60 волова, 180 оваца, 60 свиња. У селу Сепчин 120 грла крупне стоке и 400 грла ситне стоке. У селима Бегаљица, Врчин, Мали Пожаревац, Камендол, попљачкано је на хиљаде грла крупне и ситне стоке и одвежене последње залихе зрнасте хране за људство и стоку.

Тако су у ужичком округу јединице полиције спроводиле реквизицију стоке недељно у износу од 50.000 кг меса, а сем тога учествовале у насилном одузимању 860 вагона кукуруза, ма да је овај округ као пасиван морао сваке године увести најмање 500 вагона кукуруза.

4. Што је као непосредни старешина БДС-а и СД-а односно Гестапо-а за Србију и Банат одговоран за сва појединачна и масовна хапшења и стрељања, за инквизиторски поступак у затворима Гестапо-а, за мучење у разним логорима, за уништење Јевреја, за пљачкање затворених и стрељаних.

Тако је у логору на Бањици подвргнуто злостављању близу 50.000 лица, од којих је близу 10.000 изведено на губилиште у Јајинцима.

Тако је у логору на Остpвачкој Ади код Дубовца побијено преко 700 лица на принудном раду.

Тако је у логору Зрењанин злостављано преко 5.000 грађана, од којих је преко 2.000 изведено на масовно губилиште.

Тако је кроз логор на Сајмишту прошло 95-100.000 људи од којих је изгладњавањем, злостављањем, вешањем, стрељањем, тровањем и епидемијама уништено 47.000 људи.

Тако је кроз логор у Шапцу прошло преко 25.000 лица од којих је на масовно и појединачно губилиште изведено преко 7.000 лица.

Тако је кроз логор у Лозници прошло преко 3.000 лица, од којих је око 1.000 масовно и појединачно убијено.

Тако је кроз логор у Нишу прошло преко 15.000 лица од којих је стрељано преко 6.500 лица.

Тако су за његово време уништене гушењем у гасним аутомобилима Јеврејке и Јеврејска деца и побацане у масовне гробнице у Јајинцима Рачуна се да је преко 8.000 жена и дјеце погушено на тај начин.

5. Што је као највиша личност полиције у Србији лично наређивао одмазде за погинуле припаднике немачке полиције у односу 1:100.

Тако је по његовом наређењу на дан 29. јуна 1943. године стрељано 575 лица, од којих 324 у Крушевцу. Ради прикупљања потребног људства

за стрељање у Крушевцу организована је хајка на људе у срезу крагујевачком, где су људи сакупљани по кућама и њивама и одвођени на масовно губилиште. Стрељању у Крушевцу је лично присуствовао.

6. Што се је лично залагао за образовање СС дивизије од фолксдојчера, потстичући пропагандом шовинистичко расположење фолксдојчера, нарочито у односу према српском живљу.

7. Што је његовим заузимањем тако формирана СС-дивизија „Принц Еуген", употребљена код извођења казнених експедиција на територију Србије и као таква починила низ тешких злочина, уништавања насеља, масовног убијања људи, жена и дјеце, масовног одвођења у логоре, пљачкање иметка становништва.

8. Што је у договору са рајхскомесаром Норвешке Тербовеном послао 4.200 југословенских интернираца у логоре у Норвешку, где је 2.400 њих оставило своје животе.

9. Што је у 1942. години лично интервенишући код Химлера спречио отварање београдског универзитета, које је већ било одобрено.

МЕЛЕР ХЕРМАН

1. Што је као начелник штаба БДО-а /заповедништво полиције поретка/ и заменик заповедника генерала Маја од марта 1943. до октобра 1944. године управљао радом и дјеловањем 4 полицијска пука, који су били смештени на територији Србије и Баната и који су са његовим знањем починили небројене злочине.

2. Што је наређивао судјеловање полициских јединица самостално или у заједници са Вермахтом у казненим експедицијама, у току којих су разарана и паљена насеља, цркве и јавне установе, становништво у масама убијано и одвођено у логоре међу њима знатан број жена, дјеце и стараца, док је читаво покретно благо пљачкано и одношено.

Тако су само у раздобљу од јуна до октобра 1943. године од стране полицијских јединица попаљена и разорена села Доња Бела Река, Рудна Глава, Севојно, Горјани, Кремна, Мочиоци, Црнајка и друга и том приликом побијено по кућама и њивама преко 300 људи, жена и дјеце, попљачкана читава имовина и сва ситна и крупна стока одведена.

3. Што је учествовао у регулисању начина заједничке акције Гестапоа и полиције поретка, наређујући да јединице полиције поретка треба да пруже асистенцију Гестапоу, када Гестапо обавља хапшења.

4. Што је учествовао у регулисању употребе јединица полиције поретка код извршења масовних стрељања.

Тако су њему потчињене јединице учествовале у масовним екзекуцијама више хиљада грађана у Београду, Крушевцу, Краљеву, Нишу и другим местима Србије.

5. Што је издао генерално овлашћење њему потчињеним јединицама да дају асистенцију чиновницима опуномоћеника за привреду који су

спроводили реквизицију на територији Србије. Приликом спровођења реквизиције потчињене јединице вршиле су појединачна и групна убиства приликом сваког покушаја ометања реквизиције или прикривања производа.

Тако су између осталог полициске јединице вршећи реквизицију у срезу младеновачком убиле 7 лица од којих неколико жена и дјеце од 8-14 година, запленили су стоку и жито и одвеле преко 200 људи, жена и дјеце у затворе и логоре Гестапо-а.

6. Што је учествовао у доношењу упутстава за рад полицајкрајсштелелајтерима тј. полициским среским префектима и гебитскомандантима тј. полициским покрајинским префектима који су у заједници са испоставама Гестапо-а и полицијским јединицама спроводили хапшења, и управљали полицијском службом своје територије.

ЕКЕРТ ЈОЗЕФ

1. Што је као заменик шефа испоставе Гестапо-а у Краљеву од септембра 1942. до септембра 1943. године, те као шеф исте испоставе од фебруара до 10. јуна 1943. године и као шеф испоставе Гестапо-а у Бору од јула 1943. до 15. јануара 1944. године руководио службом Гестапо-а у Краљеву и Бору, спроводио хапшење грађана, саслушавао ухапшена лица најсвирепијим методама у циљу изнуђавања признања, ухапшенике сврставао по категоријама, те ухапшенике I. категорије тј. категорије смрти издавао војним јединицама за вршење масовних одмазди, док је затворенике II. категорије слао у логор на Бањицу.

2. Што је ухапшена лица предавао јединицама полициског батаљона ради извршења масовних стрељања за одмазду, лично присуствујући екзекуцији.

Тако је почетком 1943. године извео 50 ухапшених лица из затвора Гестапо-а, предао их Шуц полицији која их је стрељала на аеродрому у Краљеву.

Тако је почетком 1943. извео око 14 ухапшених лица, која су стрељана на аеродрому у Краљеву, због погибије једног квислиншког функционера.

Тако је половином априла 1943. године извео 100 ухапшених лица, која су масовно стрељана на аеродрому у Краљеву.

Тако је на дан 7. јула 1943. године извео 41 ухапшено лице, која су стрељана код пољопривредне школе у Краљеву.

3. Што је као шеф испоставе Гестапо-а у Бору организовао полициску казнену експедицију против становништва села Доња Бела Река, руководећи истом.

Тако је 20. августа 1943. године попаљено по Њемцима село Доња Бела Река, становништво у слободном лову убијано по кућама, улицама и њивама, без обзира на пол и узраст, којом приликом је побијено 47 ли-

ца од којих дванаестеро деце од 1-14 година и 15 жена, а сеоски кмет обешен на сред села. Известан број грађана одведен је у затвор Гестапо-а у Бору.

4. Што је децембра 1943. године у селу Рготини сакупио сво становништво и наредио јавно вешање Добриле Радосављевић, заробљеног борца НОП-а, лично руководећи вешањем.

5. Што је почетком јануара 1944. године у саставу специјалне екипе Гестапо-а учествовао у акцијама „чишћења“ у срезу Аранђеловачком, којом приликом су села блокирана, становништво сакупљено и отпремљено у затвор Гестапо-а у Крагујевцу, а одатле смештено по логорима.

ХАН ЈОСИП - СЕП

1. Што се као држављанин Југославије, непосредно по окупацији добровољно ставио на расположење Гестапо-у и примио се дужности стражара код затвора Гестапо-а, а доцније дужности радиотелеграфисте у штабовима Гестапо-а у Београду и Тирани и у испоставама Гестапо-а у Шапцу, Лозници и Косовској Митровици, где је остао све до протеривања окупатора из Југославије.

2. Што је од почетка маја до краја септембра 1941. године, најприје као стражар, а потом као помоћник управника затвора, Гестапо-а у бившој Краља Александра улици бр. 5 у Београду, учествовао у свирепом злостављању ухапшених лица. Затворенике је тукао рукама и ногама, тврдим предметима, моткама, ланцима, што је често имало за последицу трајну неспособност претучених лица или смрт.

Тако је између осталог учествовао у грозном пребијању Мустафе Голубовића, који је приликом испитивања и приликом боравка у затвору у Александровој улици толико измрцварен да је претстављао само једну масу отеклина и крвавих рана, те је због тога и стрељан.

Тако је страховито претукао ланцем студента неутврђеног идентитета родом из Никшића, натерајући га тако пребијеног да скаче као жаба.

Тако је учествовао у свирепом пребијању ланцем 4 затвореника, од којих је једнога лично тукао све док год је овај од себе давао знаке живота и свести.

Тако је до крви тукао затворенике Зикић Јелицу, Мулаића непознатог имена, затим једног штампара и многих других.

Тако је наређивао да затвореници врше вежбу лези диж се лично контролишући да се вежба тако изведе да затвореници од умора попадају.

3. Што је организовао пљачкање хране која је доношена затвореницима из Баната од њихових породица, дјелећи је стражарском особљу затвора, те што је наређивао колективне казне непримања пакета од породица.

4. Што је 17. августа 1941. године са још неколицином гестаповаца учествовао **у вешању 5 затвореника на Теразијама, претходно их стра-**ховито **премлативши, тако да су неки мртви обешени.**

5. Што је шиканирао затворенике и гађао са флоберт пушком у њи-хове **порције и кашике када би они јели или у флаше с млеком које би им** породице **из вана доносиле.**

6. Што је као радиотелеграфиста у штабовима Гестапо-а пуне три године **учествовао у преношењу злочиначких наређења од виших ка ни-**жим **штабовима и обратно извештаје из виших ка нижим штабовима** омогућујући **им таквим својим радом извођење ратних злочина на тери-**торији **Југославије.**

ПФЕФЕР ТОМА

1. Што је 20. октобра 1941. године као југословенски држављанин добровољно ступио у злочиначку организацију Гестапо у чијој је служби остао до слома Немачке.

2. Што је као тумач екзекутивне службе Гестапо-а вршио контролу виза за путовање, писама, дозвола за оружје, преводио записнике о са-слушањима ухапшених лица, примао денунцијације од широке мреже денунцијаната и тако доприносио хапшењу грађана Југославије, који су иза тога обично били мучени, убијани или интернирани у логоре.

3. Што је у својству тумача испоставе Гестапо-а у Новом Пазару и Косовској Митровици од септембра до новембра 1943. године учествовао у свим рацијама и масовним хапшењима грађана.

4. Тако је приликом једног хапшења, којега је изводио заједно са једним гестаповцем именом Новак, један од њих двојице убио једно лице.

5. Што је у мају 1943. године учествовао у спровођењу транспорта од 160 интернираца у логор уништења у Матхаузен.

6. Што је од новембра 1943. године па до напуштања Југославије по Њемцима био лична пратња опуномоћеника Министарства спољних по-слова у Берлину за југоисток посланика Нојбахера, имајући за задатак обезбеђење његове личности.

ИЛТЕ ПАУЛ

1. Што је као радиотелеграфиста у штабу Гестапо-а у Београду и испоставама у Косовској Митровици и Котору од јуна 1943. до протери-вања окупатора са територије Југославије у преношењу злочиначких на-ређења од виших ка нижим штабовима Гестапо-а и обратно, омогућују-ћи својим радом низ ратних злочина на територији Југославије, са пуним знањем садржаја депеша и њиховог злочиначког карактера.

ХЕРИНГ ВАЛТЕР

1. Што је као полициски инспектор у штабу БДС-а /Гестапоа/ у ^еограду од јула до октобра 1944. године, учествовао у регистрацији и

располагању целокупном имовином заплењеном од ухапшених лица као и имовином Јевреја.

2. Што је по наређењу шефа Гестапо-а или шефова отсека диспонирао златом и девизама у шпијунске сврхе и на тај начин допринео успјешној делатности Гестапо-а на том пољу.

КАЗЕРЕР РИКАРД

1. Што је као командант 1. батаљона 2. пука СС дивизије „Принц Еуген“ у току казнене експедиције у простору јужно од западне Мораве, а источно од Ибра, наредио безобзирно убијање свега живља по селима и појатама, разарање кућа, цркава, јавних зграда, те пљачку свега покретног блага, а нарочито стоке и хране.

Тако су на дан 11. и 12. октобра 1942. г. по његовом наређењу попаљена села Крива Река, Мачковац и Бачевци и побијено све становништво које се затекло у тим селима, без обзира на пол и узраст. Том приликом јединице његовог батаљона по његовом наређењу побиле су преко 130 особа од којих 30 деце од 1-14 година. Један дио жртава уништен је минирањем цркве у с. Крива Река у којој се налазило 48 људи, жена и деце, а које минирање је он наредио. Попаљено је преко 150 домова, сва стока је отерана а храна и покућство попљачкани.

2. Што је, од августа 1943. г. до маја 1944. године, као шеф штаба вишег полициског вође и СС-а опуномоћеника Химлера за Хрватску Камерхофера суодлучивао код свих одлука које је Гестапо и Немачка полиција доносила за територију Хрватске.

3. Што је, вршећи дужност полицајгебитсфирера т.ј. покрајинског шефа полиције за Сарајево новембра 1943. године, руководио целокупном полициском службом на тој територији за то време.

4. Што је вршећи дужност полицајгебитсфирера т.ј. покрајинског шефа полиције за Бања Луку од 15. XII. 1943. г., до 12. јануара 1944. г. руководио целим немачким полициским апаратом на тој територији наређујући јавна вешања и стрељања, хапшења, казнене експедиције и сл.

Тако је, крајем децембра 1943. године, приликом борбе на подручју Бања Луке, наредио стрељање 12 затвореника припадника тзв. „Шврака“ банде, који су били под истрагом због пљачке.

Тако је, 3. јануара 1944. године, наредио да се обесе 3 партизана заробљена у борби, које је претходно лично саслушао, наводећи да се вешање мора извршити као одмазда за погинуле немачке војнике и као опомена за становништво.

Тако је децембра 1943. године, наредио да се блокира село Романовци, да се у њему изврши чишћење, и у ту сврху је инсценирао борбу близу села, да би имао повод за акцију. Том приликом запаљено је по његовом наређењу 10 кућа и покупљено све одрасло становништво села, од којега је одвојено 30 девојака за рад у Немачкој.

Тако је након протеривања партизана из Бања Луке јануара 1944. године, наредио да се једном лицу запали кућа и оно ухапси због сумње, да се из те куће пуцало на немачке трупе, а како за то није постојао сигуран доказ, наредио је да се приликом претреса куће инсценира проналажење муниције што је и учињено.

5. Што је априла 1944. године, заступао полицајфирера и СС-а, вођу полиције и СС-а за Санџак Кремплера и руководио за то време целим полициским апаратом у Санџаку.

РАЈЦ КАРЛО

1. Што је као шеф полиције у срезу Краљево и Крагујевац од априла 1943. г. до 19. октобра 1944. године, спроводио хапшења месног становништва, ослањајући се на квислиншке управне органе, ухапшена лица предавао СД-а у Краљево и Крагујевац, иако је знао да их тамо чека или смрт или одашиљање у логор.

2. Што је учествовао у спровођењу масовних стрељања у Краљеву у току 1943. године, организујући копање рака, те контролишући сам ток стрељања о чему је на лицу места сачињавао записнике за више команде и залажући се енергично за успешно извршење стрељања.

Тако је организовао техничку страну и присуствовао масовном стрељању од 100 људи у априлу 1943. године, које је извршено на аеродрому у Краљеву.

Тако је на исти начин присуствовао стрељању 41 лица на дан 7. јуна 1943. године, које је извршено код пољопривредне школе у Краљеву.

Тако је на исти начин присуствовао стрељању 39 или 40 људи на дан 28. јуна 1943. г. код пољопривредне школе у Краљеву.

Тако је на исти начин присуствовао стрељању 15-20 људи у љето 1943. године, које је извршено у близини аеродрома у Краљеву.

3. Што је присуствовао казненим експедицијама бугарских и немачких трупа у околици Краљева којом приликом су села паљена, а становништво одвођено.

ФАНЕНШРАЈБЕР ПАУЛ

1. Што је као командант полициског батаљона бр. 7 са седиштем у Великом Градишту од маја 1943. до априла 1944. године, у уској сарадњи са полицајкрајсштелефирером и СД-ом спроводио хапшење грађана по листама и појединачно, ухапшена лица предавао СД-у, иако је знао да их тамо чека малтретирање, стрељање, логор или принудан рад у Немачкој.

2. Што је руководио појединим акцијама на терену у којима су њему потчињене јединице без икаквог обзира и повода пуцале на мирне грађане и мештане, скупљале их и одводиле у затворе Гестапо-а, односно одашиљале их у логоре.

Тако је октобра 1943. године, дошао с једним одредом шуцполиције у с. Шувајчи, срез Велико Градиште сакупио све мушкарце, утоварио их у камионе и одвео собом. Сви ти људи били су после извесног боравка на Бањици упућени на ропски рад у Немачку.

Тако истом приликом је лично ударио по лицу једног сељака, који је наводно сакривао пушку да је овога облила крв и наредио да њега и једног учитеља именом Љупче туку што је и учињено.

Тако је два месеца касније дошао са одредом шуцполиције у с. Зеленика, блокирао га, покупио све способне мушкарце и одвео их собом. Сви покупљени људи били су упућени на ропски рад у Немачку.

Тако је 30. јуна 1943. године, приликом блокаде села Чешљева Бара по његовим јединицама одведено 21 лице и предато СД-у.

Тако је 2. јуна 1943. године, и 23. фебруара 1944. године одведено по шуцполицији из с. Затоње 20 лица.

3. Што није ништа подузео против припадника његовог батаљона који су самовољно убијали, жарили, палили и силовали по околним селима, те је на тај начин њихове злочине омогућавао.

Тако су припадници његовог батаљона 10. октобра 43. извршили силовање 30 жена и девојака у Пожаревцу.

Тако су 22. јула 1943. г. у с. Тополовнику припадници његовог батаљона убили једног старца од 60 година, а 3 лица ранили.

Тако су 22. октобра 1943. године, припадници његовог батаљона у с. Пољане убили школског послужитеља само зато што је звонио школским звоном.

Тако су 28. јула 1943. године, у с. Макце шуцполицајци убили два лица.

4. Што је немачким привредним органима пружао асистенцију за вршење реквизиције на територији округа пожаревачког, која је личила на најобичнију пљачку. Том приликом шуцполицајци вршили су репресалије над месним становништвом, хапсећи их за случај да се не прикупе одређена количина производа.

Тако је 24. јула 1943. године, приликом спровођења реквизиције шуцполиција ухапсила једно лице у општини радошевачкој.

ТЕНЕСЕН АЛБЕРТ

1. Што је као командир полициске чете у Краљеву од јуна 1942. до септембра 1943. године, учествовао у свим акцијама полиције на терену округа Краљево, односно давао асистенцију СД-у када је овај вршио хапшење у Краљеву и околици.

2. Што је на исти начин пружао са својом јединицом асистенцију немачким привредним органима када су они спроводили насилну реквизицију у округу Краљево, којом приликом је шуцполиција угушивала отпор становништва које се противило реквизицији.

Тако је 10. јула 1943. године, шуцполиција неустановљене јединице у селима Негришора и Лисице убила преко 30 грађана, од којих 10 жена и 5-еро деце од 3-12 година.

3. Што је као командир чете командовао ватром приликом масовних стрељања у Краљеву током 1943. године.

Тако је командовао ватром при стрељању 100 лица у пролеће 1943. године, на аеродрому у Краљеву.

Тако је командовао ватром 7. јуна 1943. године, при стрељању 41 лица код пољопривредне школе у Краљеву.

Тако је командовао ватром 28. јуна 1943. године, при стрељању групе од 39-40 лица код пољопривредне школе у Краљеву.

Тако је људство његове чете извршило још два-три мања стрељања у току јесени 1943. године.

4. Што је као мјесни командант у Пријепољу у споразуму са штабом пука дивизије „Бранденбург" дозволио да месни четници стрељају 2 групе становника укупно око 18 грађана.

ГРЕНЦ АЛОЈЗ

1. Што је као политички инспектор на служби при штабу Гестапоа за Србију од марта 1944. године, до повлачења Немаца обављао дужност заменика командира стражарске чете Гестапоа у Београду, упућивао људство чете у поједине акције на терену и по Београду.

Тако је упућивао групе од 3-5 људи за блокирање појединих зграда и улица, за појединачна хапшења, за појединачна стрељања и томе слично.

ХОРМАН ХАЈНРИХ

1. Што је као царински инспектор и као руководилац спортске школе царинске пограничне страже у Београду, по телефонској упути својих претпостављених маја 1943. године, одредио 30 курсиста те спортске школе, одвезао се с њима у Белу Цркву и руководио лично стрељањем око 50 талаца.

МАУДАНЦ ХЕРМАН

1. Што је као наставник школе за спорт царинске пограничне страже у Београду маја 1943. г. пошао са курсистима на масовно стрељање 50 талаца у Белој Цркви, лично стао у стрељачки ред и пуцао на таоце.

ХЕСТЕРБЕРГ ЕРНЕСТ

1. Што као командант фелдкомандантуре у Панчеву од јуна 1941. год. до јануара 1942. г. и као највиши претставник заповедника Србије на том терену није предузео одговарајуће мере да спречи злочине Гестапоа и СД-а у Банату, који су се дешавали свакодневно и који су били опште познати.

Тако је Гестапо заједно са фолксдојчерима 28. јула 1941. године, ггрељао 5 лица у Зрењанину на Бошњаковом салашу.

Тако је Гестапо 31. јула 1941. г. стрељао 90 лица код Багињаша.

Тако је 7. септембра 1941. г. Гестапо стрељао 10 лица у Меленцима, .0 у Куманима и 10 у Мокрину.

Тако је 19. септембра 1941. године, Гестапо стрељао 12 лица у Зреванину.

Тако је 16. октобра 1941. године, Гестапо стрељао 16 лица у Баша-

иду.

Тако су у другој половини 1941. године, по наређењу Гестапоа из Јеограда довођени Јевреји и цигани масовно камионима код с. Јабуке код 1анчева и у Делиблатски Песак и тамо по шуцполицији стрељани.

* * *

На тај начин сви оптужени починили су кривична дела из чл. 3 тач. Закона о кривичним делима против народа и државе, а Хан Јосип и [фефер Тома и кривично дело из чл. 3 тач. 4 Закона о кривичним дели-[а против народа и државе, па их је суд обзиром на чл. 4 истога Закона судио:

1. ФУКС ВИЛХЕЛМ
2. ХЕЛМ ХАНС
3. ПОЛТЕ ФРИДРИХ
4. ТАЈХМАН ЛУДВИГ
5. ВАЈМАН ЕРНСТ
6. МАЈСНЕР АУГУСТ
7. КАЗЕРЕР РИХАРД
8. ЕКЕРТ ЈОЗЕФ
9. ХАН ЈОСИП СВИ НА КАЗНУ СМРТИ ВЕШАЊЕМ.

1. МЕЛЕР ХЕРМАН
2. МИЛЕР ФРИЦ
3. ПФЕФЕР ТОМА
4. РАЈЦ КАРЛ
5. ФАНЕНШРАЈБЕР ПАУЛ
6. ТЕНЕСЕН АЛБЕРТ
7. ХОРМАН ХАЈНРИХ
8. МАУДАНЦ ХЕРМАН
9. ГРЕНЦ АЛОЈЗ СВИ НА КАЗНУ СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

1. ИЛТЕ ПАУЛ
2. ХЕРИНГ ВАЛТЕР НА ПО 20 ГОДИНА ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ.

1. ХЕСТЕРБЕРГ ЕРНЕСТ НА 5 ГОДИНА ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ.

Време проведено у притвору и истражном затвору урачунава им се у издржавање казне, па се има сматрати да су казне почели издржавати и то: Хестерберг Ернест 18. новембра 1945. г., Херинг Валтер 23. априла 1946. и Илте Паул 21. маја 1946. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Сви осуђени, сем тројице су били чланови немачког полициског апарата на територији Југославије за време окупације. Сви они под разним организационим формама - тј. као шефови и руководиоци Ајнзац групе, односно БДС и СД /Гестапоа/ - немачке полиције сигурности и сигурносне службе, и БДО, њемачке полиције поретка /Фукс, Хелм, Полте, Тајхман, Вајман, Мелер, Милер и Мајснер/ или као шефови гестаповских испостава, агенти, иследници, чиновници и тумачи Гестапо-а /Екерт, Брајштет, Илте, Херинг, Хан и Пфефер/, или као команданти батаљона или командири чета Шуц-полиције /Тенесен, Фаненшрајбер, Гренц/ или као шефови полициских среских и покрајинских испостава /Рајц/
- били су организатори, наредбодавци и починиоци небројних масовних и појединачних хапшења, злостављања и стрељања, организатори и извршиоци масовних пљачки, пресељења мирног становништва, концентрационих логора, стрељања таоца и томе сл.

Казерер Рихард одговара за злочине, које је за време окупације починио на територији Југославије као командант батаљона СС-дивизије Принц Еуген и високи полицијски функционер, а Хорман и Мауданц одговарају за злочине које су починили као царински чиновници, док је Хестерберг био фелд-командант у Панчеву.

Чим је Хитлер одлучио да нападне Јутославију, упоредо са армијама организовао се и полицијски апарат који ће одржавати ред на територији окупираној по немачким трупама.

Хајдрих шеф Рајхсзихерхајтсхауптамта /РСХА/, главног уреда рајха за безбедност, позива др. Фукса, високог полицијског нацистичког функционера, даје му генералну линију и упућује га у Југославију. Др. Фукс са штабом од 70 гестаповаца креће се за немачким армијама преко Марибора и Загреба ка Београду. У поробљену Југославију Гестапо је дошао у пуном саставу и са већ унапред одређеном организацијом и линијом коју има спроводити. Линију рада Гестапо-а у Србији одредила је влада Рајха преко Химлера и Хајдриха који су, упућујући Гестапо у Србију, према речима Хелма, наметнули линију чврсте песнице. Фукс оцртавајући генералну линију изјавио је: „Та линија била је непријатељска према Србији и Србима". Мајснер изјављује: „Линија која је према непријатељу спровођена била је немилосрдна и строга.“ Овај став владе Рајха потврђен је доцније захтевом Рибентропа упућеном посланику Пенцле-

ру, да јединa брига немачких органа у Србији има бити хапшење што већег броја Срба.

На челу групе Гестапо-а у Србији налазио се пуковник полиције др. Вилхелм Фукс. Њему су као блиски саветници додељени познаваоци прилика у Југославији и опробани организатори шпијунске гестаповске мреже у бившој Југославији Ханс Хелм и Карл Краус, који су за време бивше Југославије били полицијски аташеји код немачког посланства у Београду. Званични назив Гестапо-а у Србији био је Ајнзац група, а ниже организације су биле Ајнзац команде и испоставе у унутрашњости, од којих су у прво време постојале само оне у Банату.

Штаб Аинзац [Ајнзац] групе су од њеног доласка у Србију сачињавали др. Фукс Вилхелм као шеф, Полте Фридрих као његов заменик и шеф СД-а, трећег отсека тј. отсека за прикупљање података о расположењу и струјањима у народним масама, Хелм Ханс као шеф екзекутиве тј. IV отсека, др. Вајман Ернст - комесар за пресељење и официри за везу са управним штабом. Официр за везу са бојним штабом заповедника Србије био је Милер Фриц. Аинзац команду у Београду водили су Краус Карл и Хинце Карл. - Полте Фридрих, шеф III. отсека остаје у Београду свега до августа 1941. године и онда долази Тајхман Лудвиг као шеф тога отсека и заменик шефа Аинзац групе. Сам шеф Аинзац групе др. Фукс остаје на том положају до јануара 1942. г., а онда га смењује др. Шефер.

У Аинзац групи постојали су отсеци: Управни, СД, екзекутива /у његовом оквиру у Јеврејски реферат/, криминални *г* контра-обавештајне /Абвер/. Аинзац команда је била једнако организационо уређена.

Сви ови отсеци најуже су сарађивали. Њихов главни задатак био је да спроводе на територији Србије и Баната немилосрдно истребљење свих антифашистичких и слободољубивих елемената

Према томе Аинзац група /теренска група/ са др. Фуксом на челу руководила је целом полициском службом, испрва у целој Јутославији, а после неколико месеци - ради стварања разних квислиншких држава - само на територији Србије и Баната. Ту Аинзац групу и њој потчињене Аинзац команде народ је називао Гестапо иако је у ствари само IV. отсек тј. екзекутива обављала рад Гестапо-а у ужем смислу.

Аинзац група била је организационо уређена у главном по узору РСХА /Рајхсзихерхајтсхауптамта/ главног уреда сигурности Рајха. По формацији полиције Рајха Гестапо је само један отсек /ткз. Амт IV./' главног уреда сигурности Рајха /РСХА/ а СД такође отсек истога уреда и то и III. и VI. отсек. Ови отсеци су организационо одељени, али у погл^ ду дјелатности обрађивали су исту материју, а наређења добијали од свог јединственог претпостављеног Хајдриха, касније Калтенбрунера.

РСХА као штаб односно уред полиције сигурности Рајха имао је у своме саставу и отсеке криминалне полиције, управне отсеке, као и отсек за питања идеолошког карактера.

На окупираним територијама извршена је специјална формација полиције сигурности. Створене су ткз. Аинзац групе и Аинзац команде. Такав је случај био у Србији у току 1941. године. Ова формација је створена из практичних разлога. У њој се делатност управне и криминалне службе свела на минимум, а дјелатност отсјека Гестапо и СД постала је општа делатност читаве Аинзац групе. Чланови штаба Аинзац групе имали су пред собом јединствени задатак. Окупирану територију држати чврсто у рукама и сузбити сваки покушај који би био уперен на ометање владавине Рајха над окупираном територијом. Значи да је делатност Аинзац групе у целини била она иста коју је у Рајху имао Гестапо у ужем смислу - тј. IV. отсек РСХА и СД.

Стога се и у пресуди и у актима Аинзац група и Аинзац команде називају под опће познатим именом Гестапо.

Њемачка полицијска служба претрпела је од априла 1941. па до ослобођења разне измене, разне преформације. Наиме она се константно повећавала. Испрва је постојала само Аинзац група са свега неколико Аинзац команди. Осим тога постојао је и по који батаљон Шуц-полиције, углавном само 64. Шуц батаљон.

Фебруара 1942. године полиција се из темеља реорганизује. Аинзац група добива име БДС и СД тј. сигурностна полиција и сигурностна служба. Првотни шеф др. Фукс одлази, а почетком јануара 1942. долази на његово место др. Шефер. У то време БДС и СД проширују уједно своју мрежу. Оснивају се многобројне испоставе /динстштеле/ широм Србије и нови затвори и логори Гестапо-а: Шабац, Ваљево, Ужице, Краљево, Крагујевац, Крушевац, Ниш, Зајечар, Бор, Лесковац, Пожаревац, Косовска Митровица добијају нове тамнице и мјеста масовних мучења и уништавања.

Исто тако долази на територију Србије и 4 полицијска пука чији батаљони и чете су стационирани по свим местима Србије. Командант тих полицијских пукова је генерал Мај, док је његов начелник штаба осуђени Милер. Та команда полицијских пукова звала се БДО тј. полиција поретка.

Обе команде тј. БДС и СД као и БДО биле су фебруара 1942. године устројене и подређене генерал-лајтанту Мајснеру, вишем вођи полиције, опуномоћенику СС-Рајхсфирера Химлера на територији Србије и Баната. Мајснер је одговарао за свој рад само Хајдриху, односно Химлеру.

Међутим, немачки полицијски апарат се још више хипертрофира У јесен 1942. године оснивају се ткз. полицијске гебитс и крајис-командатуре тј. постављају се покрајински и срески префекти који сарађују са испоставама БДС-а и СД-а на терену и локалним командама Шуц-јединица.

Не сме се заборавити да се осим тога немачка полиција у своме раду обимно служила српским полициским апаратом, СДС-ом /Српском државном стражом/ и другим квислиншким јединицама који су и фор-

мално практички били потпуно подређени немачкој команди. Гестапо је при своме доласку јасно знао на које се снаге има у земљи ослонити при спровођењу свога плана у Србији. Хелм изјављује: „Јасно смо знали на које српске личности треба да се ослонимо. То су били Аћимовић, Јовановић, Димић. У доцнијем раду заведена је уска сарадња са српском полицијом која се без ограничења ставила на расположење немачкој полицији. У томе раду било је велике сагласности." Фукс изјављује: „српска полиција тесно је сарађивала са Немачком. У сарадњи са немачком полицијом она је учествовала у решавању свих проблема за које би било потребно њено учешће.“ Мајснер изјављује: „Од како сам ја дошао у Србију затекао сам већ постојеће установе као што је била сарадња са српском полицијом, односно надзор над њом.“

Осим полиције постојале су на територији Србије и Баната још следеће главне немачке команде: 1/ Војни заповедник Србије са својим штабом /од друге половине 1943. године носи назив војни заповедник за југоисток/, 2/ Управни штаб са др. Турнером на челу, 3/ Опуномоћеник за привреду /Нојхаузен/, 4/ Опуномоћеник министарства ванских послова за југоисток /испрва Бенцлер касније Нојбахер/ - Све те команде радиле су свака самостално у своме дјелокругу. Наравно генерална линија је долазила из Берлина и они су је само сваки на свом пољу и својим методама спроводили у живот. Ради координације одржаване су честе конференције шефова тих команди, а постојали су и официри за везу који су свакодневно извештавали другу команду о главним догађајима и проблемима своје команде и обратно. Тако је др. Вајнман обављао и дужност официра за везу, полиције ка управном штабу, а Милер официра за везу између заповедника Србије и полицијских установа тј. испрва Аинзац групе, а касније вишег вође полиције. Хјерархијски натчињен свима тим командама био је војни заповедник Србије. То је разумљиво пошто је Србија била војно подручје.

II

Одмах по своме доласку Гестапо организује опсежна хапшења на територији Србије свих оних који су се ма у коме виду и ма када показали антифашистички расположеним. Њемачке трупе нису још прошле кроз све улице градова у Србији, а већ су довођене колоне ухапшених лица у ново основане затворе Гестапо-а. Петоколонаши су били први достављачи Гестапо-а. На првим ухапшеним жртвама отпочеле су да се примењују окрутне злочиначке мере премлаћивања. Затвори Гестапо-а постали су масовна мучилишта где су се употребљавале најсвирепије средњевековне методе.

Први рад органа Гестапо-а на терену био је у Банату. Петоколонаши прихватили су се службе у испоставама и организацијама блиским Ге-

стапо-у. Преко ноћи је искрсла раније припремљена организација полиције и Гестапо-а у Банату, руковођена злогласним гестаповцима Церером и Рајтом. Отпочели су погроми над српским живљем Баната. Стубови су окићени лешевима људи и жена. Једини разлог за то био је што су ти људи још у време мира раскринкавали злочиначке планове немачке скупине у Југославији. Панчево, Кикинда, Бечкерек, Бела Црква и многа друга места у Банату постају попришта крвавог и безобзирног уништавања српског живља.

Али тек са 22. јуном 1941. г. почиње пуна делатност Гестапо-а у Србији. Већ тога дана одржана је код заповедника Србије генерала Шредера конференција управног штаба у заједници са Гестапо-ом и претставницима српске полиције. Конференција је имала да размотри ново насталу ситуацију у вези са ратом против СССР-а. На конференцији су закључене две ствари:

1. Ако би се током рата на истоку појавио покрет отпора на територији Србије, онда на његовом гушењу има да ради првенствено Гестапо, а све друге снаге има да буду помоћне.

2. Да се спроведе масовно превентивно хапшење свих оних елемената који могу допринети било којим сретством покрету отпора.

Као последица договора од 22. јуна 1941. отпочело је у читавој Србији, а нарочито у Београду масовно хапшење грађана. Гестапо, Српска специјална полиција, ЈБотићевци и други хапсили су без разлике све оне за које су сумњали да су слободољубиво расположени. Затвори су препуњени. Да би се решило питање просторија за огромне масе ухапшених грађана, договором Гестапо-а, војне управе и српске полиције оснива се логор на Бањици.

Ради прикупљања података о лицима које треба ухапсити, Гестапо је развио широку мрежу денунцијаната, који су под разним надимцима достављали податке о лицима, често пута лажне, само да би се на благајни Гестапо-а могли пријавити и добити награду. Број денунцијаната кретао се на више стотина.

По подацима примљеним на овај начин, из штаба Гестапо-а слате су групе за хапшење. Те групе су састављене од службеника екзекутивног отсека, а често по потреби, мобилисано је људство других отсека Ове групе упадале су у станове, утврђивале индентитет ухапшеника и приступали пљачки његове имовине. Приликом хапшења из станова су одношени предмети од вредности, пре свега драгоцености, радио апарати, фото апарати итд. За собом су ове групе остављале пустошки лом. Појединци из група присвајали су што су год хтели, а један део опљачканих ствари предавали су управи Гестапо-а на чување, те ако би жртва оставила свој живот у Гестапо-у те ствари су распродаване од нарочитог отсека Гестапо-а

Поступак саслушавања провођен је над ухапшеним лицима у највећем броју случајева примјеном најсвирепијих мера, које су гестаповци

на челу са др. Фуксом донели собом, а и затекли већ у примени код специјалне полиције Аћимовића, Јовановића и других. Ислеђења у Гестапо-у вршили су главни органи IV. отсека на челу са Хелмом, доцније са Сатлером. Хелм наиме марта 1942. постаје полицијски аташе немачког посланства у Загребу. Општи прописи службе Гестапо-а предвиђали су да се пооштрене мере могу применити по одобрењу шефа Гестапо-а, али др. Фуксу није било потребно да даје ова специјална одобрења Он је собом донео јединствену линију рада службеника Гестапо-а,' а та је била линија уништења.

Приликом саслушања која су редовно извођена у згради штаба Гестапо-а жртве су подвргнуте најсвирепијим инквизиторским методама у циљу да се изнуде признања. Гестаповци су жртве бацали на столове потрбушке, и док су једни држали жртву за ноге, главу и рамена, други су тукли пендрецима, гвозденим шипкама, специјалним трскама и говеђим жилама. То пребијање трајало би све док жртва не би пала у несвест, а тада би је поливали водом, повраћали к свести, понудили цигаретом и одмах поновно наставили са све жешћом тортуром. Ударцима песнице и боксерима избијали би зубе, постављали жртву на електричне столице, ударали ланцима, газили ногама по лицу и стомаку и тд. Премлаћене жртве по завршетку оваквог саслушања биле су потпуно сломљене и уколико би остале живе имао је такав начин испитивања тешке трајне последице по њихово здравље. Код спровођења мучења редовно је узимао учешћа читав санитетски персонал Гестапо-а који је имао за једини задатак да контролише стање жртве и да у повременим паузама оспособљава жртву за ново мучење.

III

За време док су се ухапшена лица налазила под истрагом, породице ухапшених биле су изложене најбезобзирнијим пљачкама и уценама Поједини агенти Гестапо-а и специјалне полиције нудили су породицама своје услуге за спасавање ухапшених наводећи свој одлучан утицај у Гестапо-у или специјалној полицији. Доносили су наиме поруке и по који неважан детаљ истраге. Породице у свом великом саосећању прихватале су те поруке, јер су гестаповски љешинари доношењем вероватних и логичких детаља лако стицали поверење. У ортаклуку са шефовима отсека у Гестапо-у ови агенти извлачили су од породица и последњи предмет од вредности и последњу суму новца. Опљачкане породице на крају биле су принуђене да дају менице. На крају тих пљачки и уцјена редовно се догађало да је ухапшено лице ипак било стрељано. Тако су на пр. шеф екзекутивног отсека Сатлер преко свога повереника Шица и др. Јунг преко повереника Коха изнудили од једне породице духана у вредности од 50 хиљада динара, велику количину сланине, масти и ракије,

а поред тога и мјеницу на 250.000- динара и то све са обећањем да ће ухапшено лице послати у Немачку на принудни рад. Међутим ухапшено лице било је стрељано. Таквих примера има безброј, јер готово ни једна породица лица које је ухапшено, није поштеђена од појаве ових организованих уцењивача и пљачкаша.

IV

У оквиру самог Гестапо-а доношена је одлука што ће даље бити са саслушаним лицима. На основу изнуђених признања, а често и без тога, доношена је одлука да се саслушано лице упути у логор или пак да се стреља. Један једини критериј за одлучивање у стрељању био је: Уништити свакога за кога се може претпоставити да може шкодити интересима Рајха. Никакви други законски прописи нису примењивани, никакав други поступак није спровођен, сем зверског истраживања и наметања кривице. Никакав суд није одлучивао о стрељању жртве, већ је врховни суд претстављало убеђење гестаповца да жртва не треба даље да живи. Шеф Гестапо-а др. Фукс изјављује: „Што се тиче појединих случајева стрељања она нису вршена на основу судске пресуде, већ по овлашћењу које је имао Гестапо. Мени потчињени орган Краус одлучивао је ко ће бити стрељан.“ Хелм изјављује: „Имао сам сталног додира са Краусом и увид у његов рад. Видео сам да је он свиреп и безкомпромисан и да је широко користио овлашћење за доношење одлука о стрељању појединаца.“

Штаб Гестапо-а из Београда доноси одлуке о стрељању појединаца и у унутрашњости Србије. Осуђени Илте, радио телеграфиста Гестапо-а у Косовској Митровици изјавио је: „Сјећам се да је од штаба БДС стигао телеграм да се у вези тога и тога акта има стрељати једна жена.“

На основу оваквих одлука Гестапо-а стрељане су хиљаде и хиљаде жртава. Стрељања жртава из Београда односно из логора и затвора у Београду, обављало се је на војном стрелишту у Јајинцима.

V

Учешће Гестапо-а није се свело само на појединачне одлуке о стрељању. Гестапо је имао да припреми оне огромне масе жртава које су имале бити стрељане на основу наредба заповедника Србије, о вршењу масовних одмазди над невиним живљем поробљене земље.

Спроводећи Хитлеров план за уништење народа у Југославији, заповедник Србије одређује да се за сваког погинулог Немца има стрељати 100 лица, а за сваког рањеног 50. - Посебно је предвиђено да ће се такове мере масовне одмазде применити у случају какове саботаже, па макар то био и покушај.

Ова мера уперена је директно на уништење сваког онога који би био смештен у затвор Гестапо-а или логорима Гестапо-а. Ради извршења овога задатка, Гестапо је без прекида вршио акције, ткз. аинзаце за скупљање жртава Блокирани су квартови, улице и куће, или цела села, извођени људи, жене и дјеца, масовно одвођени у затворе или логоре да би тамо, по изразу самих гестаповаца претстављали „кандидате смрти". Када је за одмазду требало стрељати неколико стотина људи, Гестапо је простим одбројавањем груписао жртве у колоне и одводио на губилиште у Јајинцима, односно на друга за то одређена места у провинцији. Гестапо је жртве предавао својим полициским четама, а понекад јединицама војске за извршење стрељања. Обим изхвршених стрељања био је толико велик да су покадкад војним и управним установама код заповедника Србије стизале молбе за премештај од појединих официра полицијских батаљона с мотивацијом да више не могу извршавати толика стрељања, чији број иде у безконачно.

Сем категорије „кандидата смрти" постојало је, само по форми, сврставање жртава у још две категорије у које су требале доћи жртве са лакшим кривицама него „кандидати смрти". Ни једном затворенику, било да је смештен у затвор Гестапо-а специјалне полиције или у логору на Бањици није саопштавано у коју је категорију сврстан. То категорисање могло се само назрети по томе, што те затворенике нису никада изводили на рад и што је од њих одвођено највише на стрељање. Међутим у недостатку довољног броја жртава, односно „кандидата смрти", одбројавана су за стрељање лица из других категорија. Из једног дјела заплењених логорских књига логора на Бањици види се, да категорија поред имена жртве није уопште означавана. На тај начин категорисање затворених лица није имало фактички никакве примене. Сватко ко је био стрпан у затворе и логоре Гестапоа могао је без обзира на квалификацију утврђену саслушањем, бити изведен на стрељање. На тај начин се може и схватити да је одбројено за стрељање једно лице чија је једина кривица била што се вешало о трамвај, затим да се међу стрељаним жртвама налази
22 детета до 7 година, 26 деце од 7-14 година и 76 од 14-17 година.

Када су жртве за стрељање имале бити узете из логора на Бањици, онда је о томе Гестапо извештавао свога команданта логора, који би са својим помоћником Кригером и шефом унутрашње службе Вујковићем одбројавао жртве. Кључари и стражари скидали су одјело жртвама, везивали ланцима руке, а онда тако везане по двојицу жицом повезивали за мишице. При одвајању и спровођењу до камиона спроводници су на најгрубљи начин малтретирали жртве.

Жртве су извођене на стрељање, почев од 15. јула 1941. године на војно стрелиште у Јајинцима. Тамо су унапред гробари ископали раке и чекали док се не заврши стрељање, да би потом затрпали раку. По доласку на стрелиште жртве су привођене по 10 са лицем ка отвореним ракама.

Убице су им пуцале у потиљак. Жртве су падале у раку. Даље десетине жртава су следиле. Стрељање је кадкад трајало пуних 6 часова. Шеф санитета Гестапо-а др. Јунг, који је присуствовао свим стрељањима, обилазио је стрељане жртве и револвером докрајчивао оне који су давали знаке живота. Референт Гестапо-а за вршење масовних стрељања, познат међу гестаповцима по надимку „целат", наређивао је после стрељања поравнавање масовних гробница и засађивање бусења траве.

Приликом сваког стрељања било је трагичних и потресних сцена. Често су заједно полазили у смрт браћа и сестре, очеви и синови. Мајке су носиле у рукама дјечицу. Једну љекарку стрељали су заједно са кћеркицом Вером од 4 године и синчићем Верољубом који је напунио тек 6 месеци. Кадкад су на стрељање извођене читаве породице од којих више ни један члан не постоји у животу.

Однос 1:100 који је постојао за број стрељаних лица према броју погинулих припадника немачке војне силе и полиције установљен је од Хитлера, а обнародован од заповедника Србије.

Гестапо је требао да сакупи и приведе на губилиште жртве за одмазду. Стога их је требало раније сакупити, требало је да се те жртве имају на расположењу. Фукс изјављује: „Када је наређено да се узму таоци, ја сам издао наређење српској полицији да га изврши", надаље: „било је стрељања у оквиру акције одмазде. Кад год ми је тражено да дам „кандидате смрти", ја сам издао наређење да се изда колико има." Драги Јовановић је изјавио: „... Српска полиција.... била је обавезана да од криваца откривених овим акцијама дају лица за одмазду коју су вршили Немци. Ова лица су давана због тога што је немачки Гестапо, а и војне власти претиле да ће у противном случају покупити људе са улице и стрељати."

Осуђени Милер изјављује: „Што се тиче одмазди оне су наређиване од заповедника Србије и полицији су слате у два примерка Један вођи полиције, а један БДС-у... у наређењима је обично стајало на крају да се о провођењу мера одмазде јави посебним извештајем тога и тога дана. Ти извештаји су слати доцније по извршеној екзекуцији и то од Сатлера. Ти извештаји су садржавали да је према том и том наређењу стрељано толико и толико лица и то од батаљона тог и тог, или пак од јединице Вермахта те и те."

Шеф Гестапо-а у Краљеву осуђени Екерт изјављује: „Пре него је извршено стрељање 50 људи дошао је мајор Латаид и тражио да му ставим на расположење 50 хапшеника по наређењу из Београда. Ја сам питао Београд, они су потврдили и ја сам то извршио."

Међутим, честе одлуке о масовним стрељањима доносио је и сам Гестапо. То се види из низа докумената испоставе Гестапо-а у Зрењанину. Овој испостави су од стране префектура стављани предлози за доношење одлуке о масовном стрељању. Тако је у пов. акту бр. 142 од 9. II.

1943. године полицијски префект Баната Рајт тражио од испоставе Гестапо-а да се одобри стрељање 24 лица која се налазе у концентрационом логору у Зрењанину. Највећи број предложених лица окривљен је да је партизане помагао храном, да је показао партизанима пут, да је поседовао забрањене књиге и др.

По овим предлозима одлучивала је сама испостава у Зрењанину, тако да је читав формални поступак обављен у кругу ових двију установа

Понекад су извршена масовна стрељања без икакве претходне одлуке. Тако се из акта подбана за Банат стр. пов. 1011/41 од 27. XI. 1941. види да се од Гестапо-а тражи доношење смртних пресуда за 90 лица стрељаних у току јула и септембра. Овде је формална пресуда била потребна једино због брисања стрељаних лица из матичних књига и преноса њихових имања на нове власнике - фолксдојчере.

Обим масовних стрељања, које је Гестапо извршио по својој одлуци, далеко прелази обим масовних стрељања која су извршена по наређењу заповедника Србије, а објављена путем плаката и саопштења у штампи. То се види из поређења броја лица масовно стрељаних које је објавио заповедник Србије, а који број не прелази 10.000. Укупан број жртава Гестапо-а, установљен од стране државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, пење се пак на преко 150.000 жртава.

Само из логора на Бањици и Сајмишту небројено пута су изведене групе од 10, 20, 50, 200, 500 и више затвореника за које никада није изашла објава о стрељању због одмазде. Из логора на Сајмишту су фолксдојчери и гестаповци из Срема непрекидно изузимали групе од по 50 до 100 људи и стрељали их по сремским селима.

VI

Логори заузимају посебно место у низу злочина Гестапоа. Најпознатији су логори: Логор на Бањици, логор на Сајмишту и бројни логори по унутрашњости Србије и Баната.

а/

Логор на Бањици основан је договором Гестапо-а, Војне управе и српске полиције одмах на почетку тј. још у љето 1941. године. За логор је изабрана касарна бившег 18 пука, која је у ту сврху обезбеђена зидом високим 5 метара, куполама, митраљезима, бодљикавом жицом и свима реквизитима из богатог искуства Гестапо-а у подизању масовних мучилишта. Логорске зграде могле су да приме до 5.000 затвореника. За команданта логора постављен је гестаповац Фридрих са помоћником Петром Кригером, фолксдојчером и гестаповцем. Унутрашња служба поверена је познатом крволоку Светозару Вујковићу. Стражу око логора давала је једна чета потчињена Гестапо-у. Логор је отпочео са пријемом затвореника 9. јула 1941. године.

Сви они који су прошли кроз логор на Бањици поднели су масовна физичка и психичка малтретирања. За повреду логорске дисциплине предвиђене су најтеже казне урачунавши ту и стрељање. Оне су примењиване и за незнатне прекршаје реда као што су гласан говор, певање, поседовање прибора за шивање и друго. JTогорска управа, радећи тачно по примеру спољних органа Гестапо-а и специјалне полиције, проналазила је међу криминалцима денунцијанте. На њихове доставе гестаповац Кригер и Вујковић са кључарима и осталим особљем до крви су тукли затворенике у собама, које су криминалци денунцирали, често им ломећи руке и ноге ударањем тупим предметима. На основу једне лажне доставе да затвореници једне собе спремају убиство 'кључара осморица затвореника су били стрељани, па потом мртви обешени. Сви затвореници логора морали су да продефилују поред њих да би примером били застрашени. Обешени су још пре стрељања били крваво претучени и тиме толико унакажени да се нису могли препознати.

Кригер и Вујковић проводили су садистичке забаве систематском тучом што већег броја жртава, без икаквог стварног разлога. Следујући примеру и наређења шефова, логорско особље утркивало се ко ће страшније да пребија затворенике и да их горе мучи. Ако не би било прекршаја реда, мучитељи су измишљали да је неко гледао кроз прозор, избацио цедуљицу, подговарао на непослушност. Тада су гестаповци упадали у собу са моткама, пендрецима и гвозденим полугама. Њима су тукли затворенике док се сами не би уморили. Зликовац Кригер тукао је жене затворенице по грудима, а кад се уморио од ударања, завлачио им пендрек у полне органе. Док је једна жртва тучена остале су имале да шутећи стоје мирно. Ако би се неко преместио с ноге на ногу или ако му се на лицу укажу знаци грозе, тада би тај био сместа још страшније премлаћен. 63 сељака крваво је премлаћено само зато што се није могло утврдити који од њих је у пролазу кроз ходник подигао комад проје, Спремљен за живину управе логора. Особље логора измишљало је стално све нова и нова мучења. Наређивали су затвореницима да лежу и устају, да се в&-љају лево десно, да иду „мачјим ходом“, да скачу „жабљи скок“, да трче у круг док су дресирани пси на њих пуштани. Све је то трајало сатима. Оне, који више не би могли да издрже, мучитељи би крвнички шибали корбачима. За време великих љетних врућина данима је затварана вода и прозори. Особље логора наређивало је да се ноћне канте проспу на сред собе и онда би затвореници морали садржину истих скупљатн рукама и ’ дјеловима своје одјеће. Гестаповац Кемфер, кбји је једно време вршио дужност команданта логора, наређивао је да га затвореници вуку у фијакеру, тукући их при том корбачем.

Никакав контакт није дозвољен затвореницима са спољним светом. Породицама не само да није дозвољавана посета, већ нису давали обавештења да ли је лице уопште доведено у логор. Многи чланови породица,

а нарочито жене, које су се вртеле око логора да би штогод сазпале о својима биле су увучене у логор, тамо претучене и потом пуштане.

Затвореници су непрекидно мучени глађу. Храна се састојала од 200-300 гр. најчешће тикава, проје и једног литра вруће воде са неколико зрна пасуља и отпадака краставаца и од те хране се од уста затвореника одузимала проја која је одвајана за исхрану живине управе логора. Услед овако слабе исхране редовно су се јављала тешка стомачна и плућна оболења. Затвореници су од изнурености падали у несвест. Физички најздравије особе претварале би се у најкраће време у живе лешеве. Када је повремено било дозвољено достављање пакета затвореницима, све боље и скупоценије артикле задржавало је логорско особље за себе. Особље логора је примало пакете и за она лица која су већ стрељана. После масовних стрељања тих пакета је стизало на стотине, тако да је велики део намирница из њих употребљаван за крмљење свиња управе логора. Код доношења пакета породице су уцењиване знатним сумама да би се пакет уредно предао. Организована пљачка Гестапо-а налазила је примене у свим видовима додира са жртвама или њиховим породицама.

Горе побројаним сретствима уништене су огромне масе притвореника Гестапо-а и специјалне полиције. Тачан број није установљен. Према логорским књигама број стрељаних износи 3.000, а број лица који је прошао кроз логор 23.000. Међутим према стварним подацима тај број је далеко већи. Цени се број стрељаних преко 10.000, а број оних који су кроз логор прошли око 50.000.

б/'

Логор на Сајмишту основао је др. Фукс у љету 1941. године. Основан је да би се у њега сместили Јевреји. Према томе претстављао је неку врсту Јеврејскога гета. У тај логор смештавани су само Јевреји до пролећа 1942. године.

После ликвидирања Јевреја претвара се у општи логор, где су довођене жртве из свих крајева Југославије, у првом реду заробљени борци Народно-ослободилачке војске, антифашистички елементи, а и велики број људи из свих слојева становништва, најчешће без икаквог стварног повода.

У логор су довођени припадници свих наших народа из читаве Југославије, а каткада, у појединим партијама, и Грци и Албанци. Жртве су у логор довођене најчешће из разних полициских затвора, где су већ прошле кроз тешке муке али су тек овде наишли на систематско мучење. Већ на самом улазу у логор затворенике су дочекивали логорски полицајци и корбачима и дрвеним моткама немилосредно их млатили. Често су на њих при уласку у логор хушкани велики логорски пси, који су дресирани да уједају незаштићене жртве. Затвореници су шишани тупим машинама па онда одвођени под тушеве из којих је наизменично пуштана врела па затим хладна вода. Размештани су по павиљонима, у којима

је обично било по неколико хиљада затвореника. Ту су тек постављени старешинама павиљона, који су обично били или Немци или затвореници - полицајци нарочито за ову сврху одабрани. Били су то чувени Зулцер, Конрад, Бан и други џелати и зликовци. Од затвореника је одузимана свака ствар од вредности. Нарочита опасност била је за онога ко.ји је био боље обучен или је имао златне зубе. То је био довољан разлог да џелати - полицајци искористе прву прилику да убију тога затвореника, како би опљачкали његово одело или му поскидали златне зубе. Догађало се да су појединци, знајући за ову опасност и сами скидали своје златне зубе и давали их џелатима, како би отклонили опасност по свој живот.

Павиљони су били испресецани т. зв боксовима. То су били лежаји затвореника од дасака од неколико спратова. Спавало се на голим даскама, а у павиљонима се није ложило ни за време најјаче зиме. Ујутру на глас звона морало је неколико хиљада људи у сваком павиљону у року од неколико минута да истрче кроз једна врата напоље. На вратима су их обично дочекали полицајци са батинама и корбачима. Напољу је сатима вршена јутарња прозивка без обзира на хладноћу или жегу. После бедног доручка, који се састојао од нешто врућe воде скуване са неком покваренom незаслађеном ерзац кафом, затвореници су били подвргнути нарочитом огзерциру, који је трајао по више сати а састојао се у трчању око павиљона. Том приликом морао се одржавати строги војнички ред без обзира што је ту било и старих, болесних и изнурених. Кад се ред поквари вршено је батинање, а као резултат сваког егзерцира био је велики број премлаћених. Много пута су ови премлаћени покупљени те обешени или дотучени у злогласном мађарском павиљону, т. зв „павиљону смрти“. Други су опет ишли на т. зв логорски рад. Обично су преносилп пуне кофе песка или каменчића са једног краја логора на други, и то трчећим кораком. Такав рад је био опет повод за нове батине и нова убиства. Испуцане и огнојене коже, са месом које је трулело и распадало се од честих удараца, ови јадници су по снегу и по киши, на ветру, на најжешћем сунцу, полуголи и изнурени вршили безсмислене изнуравајуће послове.

Ручак се састојао из пржаве воде у којој је скувано нешто отпадака од купусног и другог лишћа или нешто старог пасуља, иструлелог или премрзлог кромпира, врло често скуваног са црвима. За вечеру се примало нешто куване воде, већином без ичега другог и по неколико десетина грама гњецавог и плеснивог хлеба. Увече је вршена прозивка, која је трајала дубоко у ноћ и такође била разлог за нова злостављања и нова батинања.

Од сталне глади затвореници су се једва вукли по кругу логора, а изгледали су као живи костури обложени кожом.

У логору се налазила рупа у коју је бацано ђубре и разни отпадци из целог логора. По овом ђубришту затвореници су редовно претраживали и прекопавали, те односили сваку коштицу и разне отпадке. Све су

ово глодали да би утолили глад. Да би ово спречили Немци су код овог ђубришта поставили стражара, али то није ништа помогло, јер док се стражар налазио на једном крају ђубришта, на другом су крају гладни људи већ чепркали. Затвореници су чупали и јели траву и багремов лист, а преко ноћи се из боксова чуло крцкање костију, које су затвореници гризли да утоле глад.

Систематско изгладњавање уништавало је затворенике. По исказу логорског лекара само од изнурености и разних болести умирало је дневно по 200 и више људи. За време кратког периода тзв. „Форстеровог гладног периода“ умрло је око 11.000 људи. Током месеца јула и августа 1942. године умрло је око 4.500 затвореника.

Врло тешко мучење, често примењивано у логору, било је „ваљање“. По неколико хиљада људи морало је да се ваља у правилним редовима. Ваљало се час лево, час десно по неколико сати. Ово дуготрајно ваљање изазивало је вртоглавицу, несвестицу и повраћање. На месту ваљања остајали су стари, болесни и изнемогли, који су дотучени батинама. Једном приликом утекла су при неком раду ван логора три затвореника. Када су остали били враћени у логор стављени су пред алтернативу да се тридесеторица стрељају или да се три сата сви ваљају. Затвореници су изабрали ваљање да не би 30 било стрељано. Након ваљања које је трајало три сата, резултат је у погледу мртвих био још већи. На месту ваљања остало је лежећи 40 људи, који нису могли издржати ово ваљање. Њих је докусурила батина, а потом су одвучени у мађарски павиљон - павиљон смрти.

Режим батинања до смрти Немци су спровели у логору веома рафинирано. Имали су читаву екипу извршилаца и то не само од својих усташких слугу и најамника, него и од људи који су регрутовани из редова затвореника.

Пред командантом логора Бекером батинан је један пут један од затвореника толико док није после 50 батина био онесвешћен. Тада га је злогласни Зулцер скинуо голог и нахушкао на њега логорске псе, који су га растрзали. Све ово служило је овим џелатима и зликовцима за увесељавање и разоноду.

У логору је практиковано и групно батинање затвореника. Тако је једном приликом батинана једна група од 150 људи. Стављени су у један нарочито ограђени простор. Тада су међу њих ушли логорски полицајци са батинама, корбачима и пендрецима и почели по њима најсвирепије ударати. Да би се спасли људи су појурили на зидове ограде и том приликом су порушили и бетонске стубове. Приликом батинања људи су често крварили у толикој мери да им је кроз одело липтила крв.

Према једнодушном сведочанству затвореника, који су остали живи, веома велики број логорских заробљеника убијен је батином, а није било ни једног затвореника који није био по неколико пута пребијан.

Сва стрељања у логору вршена су у рибарском павиљону, а вешан>а и убијања на друге начине у мађарском павиљону.

Често се догађало да су појединци па и већа група у логору биле издвојене и одведене на стрељање у рибарски павиљон. Није био редак случај да злогласна „Марица“ доводи људе изван, те су и ови стрељани у рибарском павиљону. У мађарском павиљону окончан је живот свима онима који су претходно били претучени или до несвести премрцварени другим сретствима мучења у кругу логора. У појединим собицама овог павиљона висиле су омче од жице којима су вешани затвореници. Пред мађарским павиљоном била је мртвачница. Често се дешавало да у њу нису могли стати сви лешеви, који су током једнога дана били изнесени из мађарског павиљона. Пред мртвачницом је много пута било наслагано читаво брдо лешева.

Логорска болница била је смештена у Спасићевом павиљону.

Како је у логору владао пегавац и дизентерија то је болница била препуна болесника. У болницу су доношени премлаћени људи са потпуно гнојавим ранама и месом у распадању. Све то изазивало је страховит смрад, те је и у онако нечистој болници било готово немогуће издржати. Дневно су се за лекарску помоћ јављали више стотина и до хиљаду затвореника. По исказима лекара и у болници су вршена убијања затвореника. За све убијене лекари су морали записати дијагнозе као да су помрли од болести. У болницу су повремено долазили чланови логорске управе Мелтерс, Зулцер и други, те су једноставно из ње одабирали исцрпљене и изнурене заробљенике и одводили их у мађарски павиљон „на лечење“. Сви су они тамо били побијени. Злочинац Мелтерс, један од логорских џелата, стављао је сублимат у казане са чајем и на тај начин отровао је у логору за кратко време 16.200 затвореника, већином младића из Босне и Лике. Често су логорски џелати и живе болеснике бацали на гомиле лешева.

Током 1943. године па све до протеривања окупатора са територије Југославије, одвођене су групе затвореника из логора ради ликвидирања ван логора. Одвођене су групе од 10, 20, 30, 50, 150 до 200 па и више затвореника. При избору кандидата за масовна стрељања редовно су узимани млађи и снажнији људи. Каткад се догађало да су понеке групе биле већ унапред издвојене ради стрељања и вешања, па су недељама држане одвојене у логору, знајући каква их судбина чека. Стрељања ових жртава већином су вршена по сремским селима Бежанији, Јакову, Гргуревцима и др. Један део је повешан по стубовима и дрвећу дуж сремских друмова и железничких пруга. Број овако уништених затвореника пење се на више хиљада.

Један део затвореника употребљен је за рад у организацији ТОТ, за који су се затвореници и добровољно јављали. Али живот у логору организације ТОТ преко пута логора на Сајмишту није био ништа бољи од онога на Сајмишту. Од 3.500 за кратко време помрло је око 2.500 људи.

Када су биле отпочеле хајке за сакупљање робља за немачке фа-Зрике, сви хајком похватани људи пре одласка на принудне радове у Немачку већином су пролазили кроз логор на Сајмишту.

На сајмишту је постојао посебан логор за жене. У њему је било про:ечно око 1.000 жена. Оне су обично из логора упућиване на принудне радове, али су пре тога имале да издрже готово све оне муке које су изцржавали и њихови другови у мушком логору. Случајеви силовања нису били ретки, а све затворенице биле су изложене непрекидном понижавању и увредама.

Кроз логор на Сајмишту прошло је према комисијском налазу државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача око 93-100.000 људи. Огромна већина ових затвореника били су Срби. Након што су Јевреји ликвидирани, лешеви помрлих и побијених на Сајмишту одношени су на земунско јеврејско гробље и ту сахрањивани. Ексхумацијом лешева установила је анкетна комисија да је на јеврејском гробљу сахрањено 6.500 лешева. Отворене су 53 масовне гробнице. На самим лешевима установљено је да су жртве побијене или ватреним оружјем или разним тупим оруђем. Многима су кости биле сломљене, а многи су били са размрцканом лобањом. Од пролећа 1943. године лешеви су сахрањивани у т. зв. „Белановићевом сурдуку" код Бежаније. Анкетна комисија је ту пронашла и отворила 70 масовних гробница. У овим гробницама сахрањено је 3.600 лешева.

У Сајмишту је изгубило животе 17.000 Србијанаца, преко 10.000 Личана, Банијаца, Кордунаша и Босанаца и исто толико Сремаца, што износи преко 47.000 утврђених жртава не рачунајући Јевреје.

Више десетина хиљада људи отпремљено је са Сајмишта у логоре у Немачку, од којих се до данас врло малц број вратио, те је вероватно да су остали побијени.

У току 1944. године изграђено је у логору на Сајмишту неколико крематоријумских пећи од стране фирме „Дидијер верке" из Берлина, преко заступника Паљића и Духанова у Београду. У тим крематоријумима спаљен је неутврђен број лешева.

Команданти логора Шерцингер и Бекер успешно су спровели линију уништења људи у логору, коју су добили од свог претпостављеног штаба Гестапо-а у Берлину.

Ц/

Логор у Шапцу водио је од дана оснивања па све до ослобођења гестаповац Штраубе Паул, коме су непосредно претпостављени били шефови испоставе у Шапцу Паул Вили, Цапе, Бимер и доцније Мекер. Кроз логор је прошло више од 25.000 затвореника од којих је око 7.000 појединачно и масовно побијено. У овај број побијених улазе и жртве крвавог марша који је изведен између Шапца и Кленка по доласку казнене експедиције у Мачву и Подриње.

Кроз гестаповски затвор у Лозници прошло је око 3.000 људи од којих је преко 1.000 масовно и појединачно стрељано. Сва ова стрељања изведена су по предлогу шефа Гестапо-а у Лозници Макса Маркварта, а по одобрењу штаба Гестапо-а у Београду.

У Нишу под руководством Гестапо-а образован је концентрациони лагер на „Црвеном Крсту“ и то одмах после оснивања испоставе Гестапо-а у Нишу, чији су шефови наизменично били Енгељман, Халер, Брант и Бинеке. Командант логора је био гестаповац Мартин Јерихо, затим Бернер Шулц. И у овај логор затварани су грађани, осумњичени да потпомажу НОП, заробљени партизански борци, Јевреји и други. Хапшење ових лица вршили су органи Гестапо-а, специјалне полиције, а код подухвата на терену често и јединице Вермахта. Из тога логора стрељани су сви затвореници казненог завода у Нишу, који су били осуђени на више од 5 година. Стрељано је 584 осуђеника. У два маха извршена су масовна стрељања по 1.000 Јевреја. Поред тога у десетак масовних стрељања лишено је живота преко 2.000 људи.

У неким новоуспостављеним логорима управљали су шефови месних Гестапо-а. Тако је шеф Гестапо-а у Бечкереку /Зрењанин/ био у исто време и шеф логора. Овај логор основан је јула 1942. године. Свирепе мере мучења затвореника у логору биле су најразноврсније и њих су могле пронаћи и спроводити само гестаповске злочиначке главе. Између мера најчешће су практиковане: шамарање, узајамно шамарање жртава, ударање песницом у стомак и слабине, батинање жилом, батинање жртве обешене о једну шину, батинање жилом по табанима, „Фришпорт“ који се састојао у трчању до изнемоглости и ваљању по блату, гурање великог камена главом по земљи пузећи на коленима, гоњење жртве да једе со, цигарете и ваши; да пије слану воду, да лиже сопствену крв, затварање у бункеру, мучење жеђу и глађу, стављање рена на рану, вешање жртве главачке, ударање главе о зид, хушкање паса на жртву, скакање са висине на стомак жртве, чупање косе и бркова, стезање главе гвозденим обручем, стезање тела дрвеном пресом, забадање игле под нокат, чупање ноктију клештима, пробно вешање и пробно стрељање, стављање врелих јаја под пазух, сеча коже на грудима, ломљење прстију стављањем руке између врата и рагастова, стезање мошница, силовање, мучење електричном струјом, стављање тврдих предмета у полне органе жена, сеча табана жилетом, сеча пликова тупим маказама, пржење носа, печење табана на ужареној пећи, мучење модископ инјекцијама.

Оваквим свирепим мерама уништено је у логору у Бечкереку /Зрењанину/ преко 2.000 грађана банатских села и градова.

Поред логора у Банату су успостављени и такозвани радни логори и логори политичких криваца, који су претворени у логоре уништења. Тако је у логору на Островачкој Ади крај Дубовца, страховитим терором на сечи дрва уништена група од 801 особе. То су били већином интернирани

босански сељаци, који су на себи имали само остатке платненог рубља. Још за време транспорта шлепом, у који су натрпани једни преко других, умрло је 6 особа. За храну су добијали нешто проје и кувано лишће, без имало масти и зачина. Спавали су на отвореном простору под настрешницама од грања и дасака. Дванаесточасовним радом, непрекидним злостављањем, убијањем из забаве, постигнуто је да је од 801 лица остало у животу само 89. На истој ади налазили су се и разни логори политичких криваца и кажњеника, који су доживели исту судбину, кошени маларијом, глађу, злостављањем и убиствима. У тај број логора спада и Брестовачки радни логор, кроз који је прошло више стотина особа.

Упоредо с оснивањем Бањичког логора основан је, непосредно после 22. јуна 1941. године, логор у Панчеву звани „Свилара“. Логор је спадао у надлежност шефа Гестапоа у Панчеву Гелера. Методе су у њему биле исте као у свим осталим гестаповским логорима.

д/

Свим тим логорима на територији Србије и Баната руководио је Гестапо. Заведен је јединствени режим над затвореним лицима и општа линија Гестапо-а провођена од свих службеника логора, па било да се ради о гестаповцима или органима специјалне полиције.

Логором на Сајмишту руководио је непосредно штаб Гестапо-а тј. аинзац команда, а логором на Бањици заједнички штаб Гестапо-а и специјалне полиције. Логорима у Шапцу, Нишу, Зрењанину, Косовској Митровици и другима руководиле су месне испоставе Гестапо-а.

Фукс је изјавио: „Логор Бањица стајао је под аинзац командом, која је била мени потчињена, управо моме службенику Хансу Хелму, мајору, који је био стручњак за те ствари."

Хелм је изјавио: „Логор на Сајмишту је спадао под аинзац групу." Надаље: „Сазнао сам био да се у логору на Бањици од Вујковића и његових органа врши малтретирање затвореника, али нисам предузео ништа да се овакав поступак онемогући, а то ће се разумети у вези са оним што сам горе изнео о линији чврсте песнице. Сем тога да сам ја у таквом случају интервенисао испао бих слаб и мекан.“

Тајхман је изјавио: „Када је основан логор у Бечкереку, управа над тим логорима је поверена динстштелеу у Бечкереку. Тако вођен он је спадао у надлежност IV. отсека код аинзац групе Београд. Исто тако мали радни логори у Банату, који су били оснивани за извршење појединих радова били су руковођени од динстштеле-а, а пошто динстштеле није имао при себи довољно људства, то је за стражарску службу употребљавано људство из других установа. Логори у Шапцу и Нишу били су под управом СД-а.“

Према томе, сви логори стајали су под управом Гестапо-а. Шефови Гестапо-а давали су генералну линију и свима њима је било познато стање у логорима.

V I I

У надлежност Гестапо-а у Србији спадало је и провођење мера према Јеврејима.

И ако су наши народи као и сви словенски народи поднели неизмерно велике жртве од стране немачких окупатора, сразмерно броју становништва још веће жртве су поднели Јевреји - југословенски држављани.

Ако је, према немачким плановима у вези са расном политиком, Словенима било намењено уништење са робовским положајем преосталих, дотле је Јеврејима била намењена судбина тоталног уништења. Њу је јавно прокламовао Хитлер у своме говору од 30. јануара 1939. године, пред Рајхстагом, када је изјавио: „У случају да светском јеврејству пође за руком да увуче народе у један светски рат, онда ће то значити уништење Јеврејске расе у Европи.“ - Ово је Хитлер потврдио и у своме говору за време рата и то 1. јануара 1943. године, идући још даље и изјављујући да ће светско Јеврејство бити истребљено.

Ове планове и намере јавно су објелоданили и други нацистички вође, Гебелс, Геринг и други. Ови планови били су у потпуности скоро и остварени свуда где је крочила немачка нога, нарочито у земљама источне и југоисточне Европе.

Те планове је требао спровести у дјело Гестапо. У свакој филијали Гестапо-а у Србији, као и у Банату, постојао је специјални отсек са нарочитим апаратом за Јеврејска питања. Тако је у Гестапо-у у Београду постојао специјални отсек за Јевреје - IV Б 3 и IV Б 4 - на челу кога је најпре био СС-унтерштурмфирер Шлут односно Штраке, а доцније унтерштурмфирер Бодн.

Одмах по доласку Немаца примењени су Нирнбершки расистички закони. Но Гестапо се није ограничио само на наређења да Јевреји морају носити јеврејски знак, да не смеју посећивати кафане, паркове, позоришта и слично, већ је одмах почео са масовним прикупљањем и уништавањем Јевреја.

Најпре су прикупљани Банатски Јевреји. У току лета 1941. године, отпочело је стизање банатских Јевреја шлеповима на дунавско и савско пристаниште. То је трајало око 15 дана. Дошло је око 10 шлепова и на сваком је било 700-1.000 Јевреја. Прво време за њих је важио режим као и за београдске Јевреје. После тога сви банатски Јевреји пребачени су код топовских шупа и то само мушкарци, а жене и дјеца уживали су релативну слободу кретања по Београду. Јевреји који су долазили накнадно тј. са следећим шлеповима слати су директно у логор код топовских шупа.

Још сакупљање банатских Јевреја није било ни обављено у потпуности кад се започело са масовним уништавањем. Прва губилишта Јевреја била су на мочварама између Панчева и села Јабука те на Делиблатском Песку. Тамо су у току неколико месеци 1941. године, почев од августа, одвођене групе по више стотина Јевреја и то камионима који су

образовали читаву колону. Жртве су стрељане митраљезима са уобичајеним „гнадешусом“, којим је недотученим жртвама убрзавана смрт. За кратко време се број стрељаних код Јабуке и у Делиблатском Песку попео на 10.000.

Жртве су на стрељање вођене са личном пртљагом, као да иду на пут у нови логор. По извршеном стрељању враћале су се колоне камиона натоварене пртљагом и одјелима људи, жена и дјеце. Стрељање су проводиле јединице полициских батаљона, док су стрељањима руководили службеници Гестапо-а.

По ликвидирању банатских Јевреја настављено је са прикупљањем и ликвидирањем београдских Јевреја, тако да је до краја 1941. године ликвидиран највећи део Јевреја мушкараца. Знатан део Јевреја ликвидиран је путем одмазди. Тако је у љето 1941. године стрељана група од 111 Јевреја само због тога што је Јеврејски омладинац Хаин Алмузлимо као протест против окупатора истргао из једног киоска и спалио пакет немачких новина.

Шеф Гестапо-а др. Фукс, добио је наређење из Берлина за гетизирање свих Јевреја. Он се обраћа др. Турнеру, шефу Војне управе за помоћ. Пошто му овај није одмах ту помоћ пружао, др. Фукс решава тај проблем сам тј. смештава све Јевреје у логор на Сајмишту. Том приликом је уједно основан логор Сајмиште.

У децембру 1941. године отпочело се са сакупљањем и одвођењем свих Јеврејки и јеврејске деце у ново основани логор на Сајмишту, у ткзв. „дулаг бр. 172“. Тамо је само у једном павиљону смештено 3.000 жена и деце. Глађу и смрзавањем масовно су уништаване јеврејске жене? и деца на Сајмишту. У логору су имале да издрже разна садистичка мучења. Од краја децембра сваког јутра преживеле Јеврејке вукле су лешеве умрлих жена и дјеце преко Саве, која је била залеђена, на Београдску обалу, где су их општински службеници примали, товарили на кола и преносили на Јеврејско гробље у Београду.

Све Јеврејске жене и дјеца у потпуности су ликвидирани гто доласку вишег вође полиције Мајснера у Србију и то гушењем гасом у специјално изграђеном аутомобилу. Мајснер о томе изјављује: „Шефер ме обавестио 1942. године да је на Сајмиште стигла једна команда са аутомобилом за гушење гасом. Тај ауто употребљаван је отприлике два месеца. Кад су та кола отишла са Сајмишта, Јевреја више није било на Сајмишту, јер су на овај начин били ликвидирани. Мислим да број ликвидираних гасом није већи од две хиљаде." Међутим, број угушених јеврејских жена и дјеце гасним аутомобилом износи преко 8.000.

На сличан начин као београдски и банатски Јевреји уништени су Јевреји и по другим градовима у Србији. Тако су одмах по окупацији сви јеврејски емигранти из Немачке, Аустрије, Пољске и Чехословачке смештени у логор у Шапцу, а 20. августа сви месни Јевреји. У том логору

живели су Јевреји под нечовечним условима све до октобра 1941. године, када је у Шабац и Мачву стигла немачка казнена експедиција која је опустошила ове области, попалила села и побила мноштво становништва. у [нечитко] покољу сељака и грађана међу првима су стрељани ови Јевреји. Они су извођени у групама и пошто су предали Немцима све ствари од вредности стрељани су и бачени у заједничке раке дуге по 200 метара. Тако су 20. и 21. октобра 1941. године ликвидирани сви Јевреји у Шапцу, домаћи и емигранти. Све жене Јеврејке са децом спроведене су у логор на Сајмишту где су ликвидиране на напред описани начин.

Јевреји у Нишу ликвидирани су у више махова групним стрељањем, пошто су претходно покупљени и смештени у логор код „Црвеног Крста". Фебруара и јула 1942. године извршена су два велика масовна стрељања нишких Јевреја на месту званом „Бубањ". Укупно је стрељано преко 2.000 Јевреја. Жене Јеврејке са децом спроведене су у логор на Сајмишту.

Резултат оваквог злочиначког уништавања био је, да је од 39.000 Јевреја који су били настањени на територији Србије и Војводине уништено 34.500.

Сакупљањем и уништењем Јевреја руководио је Гестапо. Шеф Гестапо-а др Фукс изјављује: „Од Фирера је постојала директива да се Јевреји имају уништити ако алииране снаге наставе са својим ваздушним нападима на немачке градове. Како су ваздушни напади настављени и даље, то су и Јевреји имали бити уништени, сходно Фиреровом горњем наређењу. Ја сам предложио штабу заповедника Србије да се Јевреји уништавају путем вршења одмазди."

Хелм изјављује: „Логор на Сајмишту спадао је под аинзац групу. Познато ми је било тешко стање у логору на Сајмишту. Сјећам се да је од Јевреја понекад узимано људство за вршење одмазди. Сјећам се да је у логору један пут владала епидемија. Ништа нисам предузео за бољи смештај, јер сам био убеђен да нема могућности за тако шта".

6/

Упоредо са сакупљањем Јевреја извршена је пљачка њихове целокупне покретне и непокретне имбвине. О непокретности су се отимали поједини фолксдојчери на челу са опуномоћеником за привреду Нојхаузеном, док није уредбом Недићеве квислиншке владе основан нарочити „Одбор за управу јеврејском имовином Србије" при државној хипотекарној банци, из чијег се фонда исплаћивала „ратна штета" Немцима, који су се из овог фонда и из других сретстава државне хипотекарне банке имали „обештетити" до износа од 360 милиона динара. У ову форму су Немци увили оригиналну пљачку не само Јеврејске него и српске народне имовине у укупном износу од две милијарде динара.

Покретним вредностима руковао је Гестапо и то његов Управни отсек. Вредност опљачканих покретних добара, према речима гестаповског

најужег сарадника Драгог Јовановића, прелазила је суму од 480 милиона динара.

VIII

Почетком 1942. г. била су на територији Србије стационирана 4 полицијска пука. Ти полицијски пукови и батаљони кретали су у акције свуда тамо где се осетило да становништво диже главу. Те акције су добиле карактер казнених експедиција.

У току тих казнених експедиција сакупљано је од реда одрасло становништво и одвођено најприје у затворе Гестапо-а, а потом или стрељано или упућивано у логоре, где је често доживело исту судбину. Куће и читава насеља спаљивана су приликом извођења акција. Сва стока је отерана, а по одласку Шуц-полиције остајала је пустош и згариште. У појединим акцијама на лицу места је вршено крваво уништавање свега живља. ЈБуди, жене и дјеца у слободном лову убијани су на ливадама и њивама, у стајама и својим кућама. Спаљена су насеља Бјела Река, Блажево, Крива Река, Негришор и Лисице, Рудна Глава, опустошени крајеви Гоча, Хомољских планина, Јастребца, Рудника, [нечитко], Долине Западне Мораве, Ибра, Тимока итд. Становништво тих крајева било је немилосрдно уништавано. Починиоци тих недјела су Шуц батаљони.

Ти шуц-батаљони употребљавани су и за блокирање насеља. [нечитко] своме утиску на лицу места. Сви ухапшени одвођени су у затворе Гестапо-а где су служили као „кандидати смрти" за евентуална репресивна стрељања. Гестапо је пре стрељања предавао жртве полициским четама и сам учествовао код екзекуције.

На место стрељаних затвори су се попуњавали новим жртвама или хапшенима Гестапо-а или казненим експедицијама Шуц-полиције и Гестапо-а. Понекад се дешавало да у затвору Гестапо-а нема довољан број жртава за извршење одмазде. Тако је било у Крушевцу јуна 1943. године, када је Мајснер наредио стрељање 575 лица. Тада су се под водством Гестапо-а упутиле у околна села полициске јединице и сакупљале кога су год затекле и кући и на њиви.

Овакав лов, овакове казнене експедиције, извођене су око свих градова у којима су вршена масовна стрељања. Само у Крагујевцу током 1942. године извршено је десетак масовних стрељања овако сакупљених људи, а у Крушевцу у току 1943. године седам масовних стрељања са преко 500 жртава. Из логора Гестапо-а у Нишу извођене су групе од по преко 1.000 затвореника и њима пуњене безбројне раке на „Бубњу".

У тим казненим експедицијама учествовала је Шуц-полиција са Гестапом и њени команданти сносе одговорност за све што су јединице те полиције починиле.

Шуц-полиција је на исти начин спроводила масовну пљачку дуљем целе Србије, тј. вршила је ткзв. реквизицију. Начин вршења те „ре-

квизиције" не разликује се много од казнених експедиција и села су остајала опљачкана, а често пута и попаљена, а становништво побијено.

IX

Код масовних стрељања Гестапо је примењивао сва сретства за уклањање трагова злочина. Љешеви су посипани киселинама које брзо уништавају ткиво, терен је заравњаван и засејаван травом и никакав спољни траг није остављен по коме би се могло, познати где се налазе масовне гробнице.

Када је крајем 1943. године било јасно да Немачка губи рат и да ће се у блиској будућности открити злочини немачких зликовачких организација, а на првом месту Гестапо-а, спроведено је од стране Гестапо-а планско уништавање трагова злочина и то путем спаљивања лешева из масовних гробница. Специјалне команде потчињене Гестапо-у ископавале су и спаљивале лешеве. Овакве команде извршиле су спаљивање лешева готово на свим местима где су била извршена масовна стрељања. Рад на спаљивању почео је крајем 1943. године и настављен је у току 1944. године.

О томе Мајснер изјављује: „Током 1943. године дошла је једна специјална команда за спаљивање лешева, која је имала за задатак да спали лешеве из масовних гробница. Тиме се покушало да се у јеку кампање око Катина отклоне трагови масовних стрељања.“

Гестапо је спаљивање лешева спровео у највећој тајности. Али задах изгорелих лешева, који се ширио над простором ископавања и спаљивања, уверио је околно становништво о чему се ради. Специјалне команде су за такове радове узимале као радну снагу затворенике из логора који су окивани ланцима и после извршеног задатка стрељани.

Преживели појединци масовног спаљивања лешева који су успели побећи са овог ужасног радилишта говоре о броју спаљених лешева. За неколико месеци рада специјалне команде спаљено је само на стрелишту у Јајинцима 68.000 лешева. Сличне екипе спалиле су љешеве из масовних гробница у Банату, Нишу, Шапцу и другим местима.

Већ маја 1943. године, немачки Гестапо преговара са неким приватним фирмама из Београда ради градње великог крематоријума у логору У Сајмишту. Пошто се нису могли споразумети у цени, Гестапо у својој режији гради крематоријум на Сајмиш'т'" и сви стрељани од конца 1943. па надаље су тамо спаљивани.

X

Једна од крупних мера у чијем је спровођењу учествовао Гестапо непосредно по свом доласку у Југославију, било је пресељење Словенаца, а такође и Срба из Хрватске у Србију. То је одлучено на конференцији

у Загребу на дан 4. јуна 1941. године, на којој су у име Гестапо-а узели учешћа др. Фукс и др. Вајнман.

Спроводећи у живот Хитлеров позив гаулајтера Доње Штајерске: „створите ми Штајерску опет немачком", конференција је одлучила, о пресељењу више стотина хиљада лица у Србију. Последице одлука ове конференције, и ако план пресељења у потпуности није изведен, биле су страховите по наше народе. Одвојено је стотине хиљада људи од свога дома и завичаја и при томе лишено целокупног иметка.

Конференција је истина у својим одлукама предвидела путовање удобним вагонима са свратиштима снабдевеним топлим напитцима, али то је било потребно једино да се састави хумани записник о повољним условима пресељења.

У ствари пресељење је извршено на необично бруталан начин и људима је дозвољено да понесу свега 50 кг. својих ствари и 500 динара у новцу. А и то је било теоретски, јер ни те мале количине и износе спроводниоци у дјело конференције од 4. јуна 1941. године нису дозволили да се са собом понесу.

XI

То је у главним цртама рад Гестапо-а и Шуц-полиције, којега је Суд утврдио на основу докумената, исказа сведока и признања осуђених.

У току 3 и по године, Гестапо је спровео на територији Србије план владе Рајха и штаба Гестапо-а из Берлина за уништење на територији Србије свих оних слободољубивих елемената који му допадну шака. У томе смислу Гестапо је успешно објединио рад широке мреже органа који су му стајали на расположењу: Полицијских трупа, Војне управе, комесарске и Недићеве владе, српске државне страже, Љотићевских добровољаца итд.

Резултат је био страховит: По затворима Гестапо-а и специјалне полиције, по логорима широм Србије и Баната, на масовним губилиштима, и теренским казненим експедицијама уништено је на територији Србије и Баната на иницијативу и са директним учешћем Гестапо-а преко 150.000 људи, жена и дјеце, док је два пута већи број прошао кроз логоре, затворе и друга мучилишта.

Ове опште чињенице тј. хапшења и злостављања, пљачке, појединачна и масовна стрељања, логори, поступак према Јеврејима, казнене експедиције, пресељење Словенаца, Суд је утврдио у првом реду на основу notорности. Те чињенице су опште познате и notорне и по принципима савремене правне науке, није потребно notорне чињенице доказивати. Повеља Међународног Суда од 8. VIII. 1945. године у свом чл. 21. прописује: „Трибунал не треба да тражи доказе за notорне чињенице, али мора о томе узети судску прибелетпку."

Све што је до сада изнешено у образложењу пресуде опште је познато.

Признањем осуђених пак установљено је недвојбено да су они, да је аинзац група, односно БДС и СД, да је виши вођа полиције руководио са свим тим, да су они одлучивали о хапшењима, о појединачним и масовним стрељањима, о уништењу Јевреја, о пресељењу Срба и Словенаца, да су они основали логоре и затворе, да су њима потчињени органи злостављали ухапшенике приликом саслушавања, да су њима потчињени команданти логора и логорско особље мучили затворенике на прије изнесени начин. Из свега тога недвојбено проистиче и кривична одговорност др. Фукса као шефа аинзац групе, Хелм Ханса, Полте Фридриха, Тајхман Лудвика, Вајнман Ернеста као шефова појединих отсека аинзац групе, Мајснер Аугуста као вишег вође полиције, Милер Фрица као члана аинзац групе и официра за везу и Мелер Хермана као начелника штаба БДО-а тј. полицијских пукова. Сви побројани су одговорни као организатори и руководиоци терористичког апарата немачке полиције. 150.000 жртава на територији Србије и Баната је последица и резултат њиховог рада.

И ако је горе утврђено чињенично стање notorno, па га према томе није ни потребно доказивати, суд је notorност поткрепио низом изведених доказа и то:

ЗА МАСОВНО СТРЕЉАЊЕ:

Саопштење о стрељању 575 лица /29. VI. 1943. г./

Исказ сведока Ђорђа Лазаревића, Душана Весића, Милана Андрејевића, Властимира Савића, Бранислава Митића, Радмиле Ристић, Војислава Јанковића, Радомира Савића, Љубомира Накића, Марка Вукелића, Владете Васића, Сретка Вељковића, Бранислава Радосављевића, Сатимира Стојановића, Стојана Радивојевића, Владе Петровића, Душана Добрића, Николе Михајловића, Бранислава Миладиновића, Радунка Бешића, Станка Ђурђевића, Миља Влајића, Ленка Милосављевића, Светозара Јовановића, Миладина Миленковића, Стевана Петровића, Миодрага Симића, Вучка Накића, Ненада Милошевића, Здравка Дамировића, Драгић Таировића, Васе Савића, Миодрага Јашаревића, Павла Јоцића, Душана Мустафића, Чедомира Латиновића, Хранислава Мустафића, Здравка Никлића,

Списак жртава стрељаних на дан 8. VI. 1943. године.

Саопштење о стрељању 30 лица у Крагујевцу

Саопштење о стрељању 80 лица у Београду и Крагујевцу

Саопштење о стрељању 20 лица у Крагујевцу,

Саопштење о стрељању 20 лица у Крагујевцу,

Саопштење о стрељању 10 лица у Крагујевцу,

Саопштење о стрељању 30 лица у Крагујевцу,

Саопштење о стрељању 10 лица у Крагујевцу,

Саопштење о стрељању 10 лица из Крушевца и Београда,

С-аопштење о стрељању 55 лица из Крушевца и Београда,

Исказ сведока Петра Павловића, Бранка Димитрова, Ђукић Славка, Максимовић Кузмана, Јокић Светозара, Ханеса Думитраска, Новаков Бранислава, Сајин Јосипа, Сајин Милоша, Тома Думитрова, Павловић Ђурађа, Уроша Висовића, Владимира Милутиновића, Аранђела Миленковића.

Пир фолксдојчерима код стрељања: изкази сведока Ћирић Милутина, Гавранов Васе, Црвенков Саве, Лаковић Миливоја, Душка Мелетина, Адамов Милана, Полексић Ивана.

За стрељање у Кикинди: изказ сведока Милићев Димитрија, Раду Марка, Павлов Будимка и др.

За стрељање у Башаиду: искази сведока Мартинов Милана, Стојков Севера, Стојков Милана, Мунчен Милутина, Грујић Младена.

За стрељање у Мокрину: Исказ сведока Паја Костића.

За стрељање у Меленцима: исказ сведока Суботин Бранислава, Кадак Милана, Мијатов Раде, Габоров Васе, Адамов Милосаве, Бибин Миленка, извештај о извршеном стрељању, записник о ексхумацији на свиљеничко мало гробље, записник о ексхумацији на павлинском гробљу.

За стрељање у Бечкереку: искази сведока Раду Жарка, Златара Јована, Грујина Веселина, Крајчевић Јене, Никин Драге.

За вешања због преношења вести: Акт начелника округа Пожаревац бр. 7684 од 18. IV. 1943. године - Михајловић Милан, кафеџија и Загорац Милан из Пожаревца.

За стрељање осумњичених: Акт начелника округа Пожаревац Пов. бр. 526/43 од 15. VIII. 1943. године Здравковић С. Ђорђа, Стевановић М. Славка и др.

Записник о ексхумацији на Централном гробљу у Маринковој шуми,

Записник о ексхумацији на јеврејском гробљу Београд,

Записник о ексхумацији на гробљу у Панчеву.

ЗА ЛОГОРЕ:

а/ За Бањицу искази сведока: Ст. Удицки и Наде Бојанић, Синише Станковића и Стефана Ђелинео.

б/ За Сајмиште без Јевреја: искази сведока Емил Грубиа, Др. Анђелка Анђелковића, Мушицки Маце, Малбаша Стевана, Лазара Илића, Гуглета Тодора, Живана Ланцоша, Маринковић Саве, Жика Мрдаља, Николе Покрајаца, Ралић Павла, Бајић Радосава, Бешлић Светозара, Миленка Шуваковића, Ранковић Живана, Људевит Ковача, исказ анкетне комисије о ексхумацији на српском православном гробљу у Земуну.

Бројно стање логора на Сајмишту састављено од отсека за социјално старање за дане од 6. III. до 14. IV. 1942. године.

ц/ За логор у Шапцу. Искази сведока Таировић Стевана, Кокановић Живојина, Радовановић Спасоја, Цветин Јевтића, Кујунџић Пантелија, Скулић Станка, Др. Туфегџић Драгомира, Антонијевић Милорада, Вићентић Николаја, Лолић Михајла, Ђорђевић Мита, Дојчиновић Михајла, Стефановић Никола, Јовичић Стевана и Петровић Љубомира.

д/ За логор организације ТОТ: искази сведока Јов. Ћирића, Велимира Манића, Жарка Здравковића, Ђурић Благоја и др.

ЗА УНИШТЕЊЕ ЈЕВРЕЈА:

Исказ сведока: Ирић Ота, Саломон Алтарца, Симовић Моше, Алфреда Казеса, Митић Атанасије, Олге Антић, Савић Уроша, Олге Тимотијевић, Абунин Морића, Херцог Вилима, др. Штајнер Марка, Малбашки Гизеле, Милованчев Елвира, др. Ерс Ладислава.

За стрељање у Делиблатском Песку: искази сведока Мајдарац Стевана, Ђура Недељкова, Батка Милана.

За тучу Јевреја у Великој Кикинди: искази сведока Етељке Кемен уд. Гашић, Тодоровић Франциске, Костић Стевана.

ЗА ХАПШЕЊЕ И БАТИНАЊЕ ПРИ РЕКВИЗИЦИЈИ:

Искази сведока Томашевић Марка Жарка, Сандић Михајла, Петрић Драгослава, Милана Сајића, Миливоја Дражића, Радојка Петронијевића, Јовановић Милорада, Рајка Старчевића, Живомира Петровића, Ивановић Тихомира, Милинка С. Ломића, Војислава Веселиновића.

За реквизицију: Акт окружног начелника Зајечара пов. бр. 1004 од 25. XI. 1943. г.

Акт окружног начелника Зајечар пов. бр. 318 од 17. X. 1943. г. село Луке - пљачка, телефонски извештај с. Врчин, Акт окружног начелника округа Београд 1-4 бр. 1563/43 од 10. VI. 1943. године Умчара - убиство Обрада Вучковића, Окружно начелство Београд пов. бр. 503 од 3. јула 1943. г. пљачка стоке у Бегаљици, Камендолу, М. Пожаревцу и др.; Претседништво Мин. савета 2. јуна 1943. године с. Дубона; Одред команде страже жел. безбедности бр. 624 од 20. априла 1943. г. ж. ст. Ђуринци, пљачка путника у возу бр. 111; Акт окружног начелника Ужице пов. бр. 157/43 од 16. II. 1943. године - прикупљање кукуруза у општ. Старпарској; Акт окружног начелника Ужице пов. бр. 3169/42 од 8. XI. 1942. године - 50.000 кгр. свиња и рогате стоке и др. - испоручење окупаторским властима сваког тједна.

ЗА КАЗНЕНЕ ЕКСПЕДИЦИЈЕ:

Акт окружног начелства Зајечар пов. бр. 744/43 - 7. јули 1943. г. Рудна Глава; Исказ сведока Станислава Предића из Рудне Главе и Трујановић Адама из Рудне Главе; исказ 6-орице сведока из Рудне Главе, исказ сведока Драгољуба Суботића из Осеченице, исказ сведока Ранка Суботића из Осеченице, списак стрељаних у Осеченици, исказ сведока Војина Суботића и Пантелић Видосава из Осеченице; акт окружног начелства Краљево бр. 16774/43 од 13. јула 1943. године - Негришора; акт

команде српске државне страже округа Крушево пов. бр. ЈБ 899 од 15. X. 1942. године - акција на планини Гоч; акт шефа српске државне безбедности I. бр. 33945 од 11. XII. 1942. године - писмо једног грађанина из среза косаничког; списак лица заробљених у селу Дружетић и Богданице; депеша послата од окружног начелника у Д. Милановцу шефу српске државне безбедности; акт претседника општине злотске упућен Недићу бр. 1004 од 13. IV. 1942. године; акт окр. начелника Београд бр. 6710 од 13. маја 1942. године - обнова попаљених места; акт окружног начелника округа ужичког пов. бр. 1604/43 од 3. X. 1943. г. с. Севојно и Горјани.

ЗА ЗЈ10СТАВЉАЊЕ И ПЈБАЧКУ УХАПШЕНИКА:

Исказ сведока: Сретена Јакића, Наде Бојанић, Заге Милошевић Денић, Стојкова Благоја, Милорада - Миња Јелесића.

За масовну тучу у Кикинди: искази сведока Симић Нике, Вулетић Павла, Др. Ђоке Гранфила, Ђокић Александра, Јоргин Јована, Варађанин Сава, Сивчев Жарка, Ђуре Степанова.

За злостављање у Кикинди: искази сведока Савин Ђурице, Рацков Данка, Виде Француски, Цвете Каранов Маркова, Никоћ Милоша, Милана Липованова, Филипов Жива, Керањац Ђуре, Рајков Владе, Грађин Нована, Зирамов Саве, Ладичорбић Жарка, Секулић Живана.

За злостављање у затвору префектуре у Бечкереку: искази сведока Коларов Емилија, Коцкар Боре, Цвејић Жарка, Граор Душана, Ружице Вујин, Бајин Жива, Павловић Емила.

ЗА СПАЉИВАЊЕ ЛЕШЕВА:

Искази сведока: Дамјановић Момчила, Жиков Љубице, Магдалене Матернек, Ангес Сулера и Перин Паје.

ЗА ПОСТУПАК ШУЦ-ПОЛИЦИЈЕ:

Акт окр. начелства Пожаревац бр. 1793/44 од 14. III. 1944. г. - Радовановић Алекса убијена; акт начелника округа Пожаревац бр. 9224/43 од 17. XI. 1943. године - крађа кокоши Саве Илића из Крпољина; акт окружног начелства округа Пожаревац бр. 8639/43 од 23. X. 1943. године - у Пољани убиство школског служитеља; акт окружног начелства округа Пожаревац бр. 10327 од 29. XII. 1943. године - Милан П. Јевтић из Крпољина - убиство.

Осим тих посредно изведених доказа суд је на главном претресу саслушао на исте околности следеће сведоке: Васу Чубриловић, Синиша Станковић, Стефан Ђелинео, Љуба Радовановић, Велибор Глигорић, Кусовац Душан, Будисављевић Мома, Трива Јанковић, Миленко Шуваковић, Др. Богољуб Ковачевић, Никола Чикош, Соломон Алтарац, Олга Антић, Савић Урош, Тимотијевић Олга, Абинум Мориц, Ђукић Славко, Бранко Думитров, Петар Аредов, Ненад Поповић, Вишић Ђиво, Јакић Сретен, Нада Бојанић, Владимир Милутиновић, Аранђел Миленковић, Момчило Јојић, Думић Рајко, Жикић Јелица, Стојан Богдановић, Живојин Миловановић, Живан Миленковић, Милета Стелановић, Драгољуб

Стелановић, Миленко Јеремић, Сава Здравковић, Панић Александер, Никола Михајловић, Јожеф Обадаљ, Медина Ервин, Стојановић Петар, Павковић Владисав, Најдановић Милутин, Бјелић Гвозден и Димитријевић Мита.

Сви ти сведоци дали су сликовит и детаљан приказ појединих логора, поступка иследних гестаповских органа приликом саслушавања, поступка у затвору Гестапоа, а осврнули су се и на поједине личности осуђених.

Према томе, описано чињенично стање је утврђено како ноторношћу, тако и многобројним непосредно и посредно изведеним доказима.

Осуђени горе наведено чињенично стање ни не поричу. Они тек сматрају да је број жртава претеран и да сведоци приликом описивања страхота у логорима и затворима претеравају. Бране се углавном на тај начин што сматрају да су извршивали наређења која су примали из Рајхсзихерхајтсхауптамта из Берлина. Појединачно се бране овако: Др. Фукс сматра да је извршавао наређења која је добијао из Берлина, да он није стручњак за екзекутиву, да није знао на који начин њему подређени егзекутивни органи ту егзекутиву спроводе, па да му према томе нису биле познате ствари изнесене у чињеничном стању. Признаје једино да је дао наређење за ликвидирање свих мушких Јевреја на територији Србије и Баната. Исто тако признаје да је лиферовао људство за стрељања за одмазду коју је наређивао заповедник Србије.

Полте и Тајхман покушавају приказати III отсек т.ј. СД као службу прикупљања објективних података о струјањима у масама о политичким приликама и уопће о свим манифестацијама јавног живота. Тврде да СД није имао никакове везе са егзекутивом, па према томе ни са злочинима.

- Њихову одбрану је суд одбацко, јер су они 1 / чланови штаба ајнзац групе, односно БДС-а, где су одлуке доношене колегијално, 2/ јер су били уједно заменици шефа ајнзац групе односно БДС-а, па су као такови суодлучивали о свим подузетим мерама, и 3/ јер је исказом осуђених Хана, Херинга, Екерта и др. утврђено да су суодлучивали у егзекутиви једнако као и сам шеф егзекутиве.

Вајман се жели приказати као комесар за пресељење док у својој улози као члан ужег штаба ајнзац групе и БДС-а и официр за везу ка управном штабу шути. Милер настоји да се прикаже као обичан курир између Гестапо-а и штаба заповедника Србије, а Мелер жели да функцији начелника штаба одузме њену садржину и да начелника штаба прикаже као неког шефа канцеларије свих отсека, а не као душу штаба која координира рад свих отсека и управља целим штабом. Мајснер се не брани ничим, али сматра да организација и руковођење полицијом не претставља злочин. Њему није познато да су се на његовој територији икакови злочини дешавали. Што више ликвидирање Јеврејки и јеврејске деце путем гасног аутомобила не сматра злочином, „јер је то наређено из Берлина и јер је то извела специјална екипа".

Суд је одбрану осуђених одбацио јер је у супротности са утврђеним чињеницама и јер претставља непознавање односно покушај искретања најосновнијих правила логике и несхватање појма кривичног дела и одговорности за кривично дело.

XII

Другу групу осуђених сачињава Екерт Јозеф, шеф испоставе, Хан и Пфефер тумачи, чувари затвора и агенти, те Херинг и Илте чиновници и радиотелеграфисти Гестапоа. У ту групу је спадао и опт. Брајштет иследник Гестапоа, који је прије закључења главног претреса умро.

Ти осуђени налазе се знатно ниже на хијерархијској љествици функционера Гестапоа и зато су њихова дела и конкретнија.

а/ Осуђени Екерт је једини од шефова испостава Гестапоа у овој групи. Водио је испрва испоставу у Краљеву, а касније у Бору. За то време починио је низ злочина набројаних у диспозитиву пресуде. У првом реду учествовао је и одлучивао је о хапшењима појединих мјештана као и о њиховој даљној судбини. Приликом ислеђења злостављао је и тукао. Сам признаје да је двојицу тукао, али доказним поступком је утврђено да је једну девојку тако тукао да јој је сломио кључну кост. У Краљеву је присуствовао при четири масовна стрељања када је укупно убијено око 200 људи. Стрељање је извела шуцполиција, формално је стрељањем руководио полицајац крајсштелелајтер т.ј. политички префект, док је стварни шеф био Екерт. Он је из свога затвора ставио на расположење и људство које је било стрељано.

За време његовог боравка у Бору наставио је са истим радом. Хапси људе, шаље их у Београд у разне логоре, злоставља их приликом саслушавања. Једном приликом да би застрашио пучанство дао је јавно обесити заробљеног борца НОП-а Добрилу Радосављевића у с. Рготини.

За време његовог боравка у Бору предводио је и једну казнену експедицију августа 1943. године, у Д. Белу Реку, којом приликом су јединице шуцполиције убиле 47 лица, од којих 15 жена и 12-еро деце. Сеоског кмета су усред села обесили, а свештеник и још неки били су одаслати у логоре Гестапоа у Београд.

Јануара 1944. године, учествује у једној акцији „чишћења“ Вермахта и шуцполиције. Том приликом он саслушава ухваћено становништво и одређује даљу његову судбину, т.ј. пуштање или одашиљање у логор.

Та дела су доказана његовим делимичним признањем као и исказима сведока Стојана Богдановића, Живојина Миловановића, Живана Миленковића из Д. Беле Реке, Миленка Јеремића, Саве Здравковића из Рготине, саслушаних на главном судском претресу и сведока, те сведока Божидара Ђокића, Живка Ивића, Миленка Младеновића, Јована Симоновића, Тонке Илић, сви из Д. Беле Реке, саслушаних по УДБ-и за

срез борски. Надаље исказима Тодора Стефановића, Јованке Ђорђевић, Милке Лазовић и Лазић Милана, саслушаних код опуномоћства ОЗН-е у Краљеву.

Осуђени признаје да је присуствовао стрељањима у Краљеву, признаје да је извршио појединачна хапшења, да је слао људе у логоре, односно у Београд Гестапоу, да је био присутан када је једна СС јединица упалила село Д. Белу Реку, „јер си је то отишао погледати са луксузним аутомобилом", признаје да је саслушавао заробљену партизанку пре вешања. Међутим, то је радио или по наређењу, или је само „случајно" био присутан. Суд је такову одбрану одбацио, јер је у противречности са изведеним доказима, једнако као и са, по оптуженом, признатим чињеницама.

б/ Осуђени Хан је југословенски држављанин - фолксдојчер. Он се је 10. маја 1941. г. ставио Гестапоу на расположење и био стражар, а касније помоћник управника гестаповског затвора у Александровој улици 5 у Београду. Истицао се је за то време својом суровошћу и окрутношћу. Тукао је свакодневно. У диспозитиву пресуде су примера ради наведени такови случајеви злостављања које је он вршио. Осим тога, учествовао је са још неколико гестаповаца у вешању 5-орице затвореника из Александрове улице 17. августа 1941. на Теразијама. Био је садиста и уживао је да мучи затворенике. Са флобертом би гађао у њихове кашике и порције када би ови сједели и ручали у дворишту. На исти начин се је забављао гађајући у флаше са млеком које су затвореницима доносиле њихове фамилије. - Касније т. ј. од септембра 1941. г. до капитулације Немачке био је радио телеграфиста по разним штабовима Гестапоа.

Таково чињенично стање је доказано исказима сведока Васе Чубриловића, Јожефа Обадаља, Момчила Јојића, Думић Рајка, Жикић Јелице и др. саслушаних на главном усменом претресу, као и саслушањима Николе Шешића, Др-а ЈБубомира Живковића састављених код тужиоштва ЈА - Осуђени признаје само своје функције, док злостављање упорно негира.

ц/ Пфефер Тома такође југословенски држављанин, фолксдојчер. И он се ставио по капитулацији Југославије Гестапоу на расположење и обављао разне дужности као тумач, као егзекутивни орган, као пратилац појединих важних личности или транспората логораша за Немачку.

- Приликом једнога хапшења којега је 1943. г. спроводио у Кос. Митровици са још једним гестаповцем именом Новак убијен је један хапшеник приликом самог акта хапшења.

Осуђени Пфефер дела у целости признаје, осећа се кривим и не брани се ничим.

д/ Илте Паул и Херинг Валтер су чланови Гестапоа од 1938 г. Први је радиотелеграфиста, а други управни чиновник. Од 1938. г. служе по разним центрима и испоставама Гестапоа у Немачкој и иноземству. За време рата обављали су ту службу у штабу Гестапоа у Београду.

Нама конкретна њихова дела нису позната. Иако њихов рад, њихова функција, сама по себи није злочиначка, ипак је она омогућавала злочине. Служба радиотелеграфисте у Гестапоу који је преносио наређења о стрељању и хапшењима није истоветна са службом радиотелеграфисте у пошти, на броду или другдје. Технички посао је исти, али постоји сазнање да тај рад помаже вршење злочина, постоји конкретно познавање злочина, а постоји и каузална веза између саме функције т.ј. радио депеше и последице т.ј. злочина. - Исти случај је и са природом управне службе коју је вршио Херинг унутар Гестапоа.

Обојица дела признају као и чињеницу да су били упознати са садржајем депеша односно диспонирања новца у шпијунске сврхе и да су знали да је садржај тога злочиначки.

XIII

У трећу групу могу се сврстати команданти полициских јединица, односно сресци полициски префекти који су узимани из редова командаината шуц полиције. У ту групу спадају Рајц Карл, Фаненшрајбер Паул, Тенесен Алберт и донекле Гренц Алојз.

а/ Рајц Карло, био је шеф полиције т.ј. полицајкрајсштелелајтер у срезу Краљево, а касније Крагујевац. Као такав руководио је полициском службом на тим територијама. Примао би доставе од српског среског начелника, на то би вршио хапшења и предавао хапшенике СД-у. Предавао их је иако је знао да ће у СД-у бити подвргнути инквизиторском начину саслушања и да ће по свој прилици бити одаслати у логор или да ће бити стрељани. - Учествовао је у казненим експедицијама бугарских и немачких трупа којом приликом су паљена села, а становништво депортовано. - Присуствовао је и организовао техничку страну 4 или 5 масовних стрељања у Краљеву, којом приликом је стрељано више од 200 људи. Код тога се врло енергично залагао за успешно извршење стрељања.

Дела у целости признаје, а брани се да је извршавао наређења.

б/ Тенесен Алберт био је командир полициске чете у Краљеву. Као такав је са својим људством учествовао у стрељању таоца у Краљеву. Екерт Јозеф као шеф испоставе Гестапоа ставио је на расположење људство за стрељање и руководио стрељањем. Тенесен Алберт је са својом јединицом то људство преузео из затвора Гестапоа, његова јединица је стрељање извршила и он је командовао ватром. Рајц Карло организовао је техничку страну тих стрељања.

Надаље је Тенесен давао асистенцију полицајкрајсштелелајтеру и СД-у приликом појединачних хапшења, давао асистенцију њемачким привредним органима који су вршили реквизицију. Том приликом чешће је дошло до репресалија шуцполиције против месног становништва

које је одбило да даје привредне продукте. - За време док је био командир чете у Београду његова јединица је међу осталим давала обезбеђење и код логора на Бањици.

У 1944. години, његова јединица налазила се је у Пријепољу. Тамо је био уједно командант места. У Пријепољу био је смештен и други пук дивизије „Бранденбург“ и штаб четника Павла Ђуришића. Четници су извршили два стрељања месног становништва од око 18 људи са знањем и одобрењем немачких власти, па према томе и са његовим знањем и одобрењем као команданта места.

Осуђени признаје да је командовао ватром приликом масовних стрељања у Краљеву. Иначе тврди да са самим стрељањем није имао никакве везе и да је све остале наредбе издавао његов непосредни старешина командант батаљона мајор Латајд. Остале чињенице признаје, сем да су четници повели становништво у Пријепољу са његовим знањем и одобрењем. Тврди да је то било учињено у сагласности са штабом пука дивизије „Бранденбург“. Њега као ортскомандanта нису за то ништа питали. Брани се да је војник и да је извршавао наредбе.

Суд је такову одбрану одбацио, јер су наредбе биле злочиначке природе па је могао одбити њихово извршење. Надаље је сигурно да је он као ортскомандант у Пријепољу морао бити барем извештен о споразуму четника и штаба пука дивизије „Бранденбург" о намераваном стрељању месног становништва.

ц/ Фаненшрајбер Паул, био је командант полицисног батаљона, са седиштем у Вел. Градишту. И његов батаљон, односно делови његовог батаљона давали су асистенцију приликом појединачних хапшења које је вршио полицајкрајштелелајтер и СД, давали су асистенцију немачким привредним органима приликом вршења реквизиције. Осим тога учествовали су делови његовог батаљона у блокади целих насеља, којом приликом је становништво масовно одвођено. Установљено је надаље да је приликом блокаде села Шувајића и Зеленике, он руководио том блокадом. Надаље људство његовог батаљона било је страховито распуштено и починило је низ појединачних злочина, убистава, пљачки и силовања. Он није никакве ефикасније мере предузео да то спречи. Поједини случајеви блокада, насиља приликом реквизиција и самовољних поступака њему потчињених органа наведених у диспозитиву пресуде.

Осуђени Фаненшрајбер признаје да је једну или две такве блокаде вршио, - наравно по наређењу, - признаје, да је људство његове јединице било распуштено, али тврди да је сваки случај који му је дошао до ушију кажњавао. Признаје да је људство давано за асистенцију привредним органима и крајштелелајтеру.

Дописима окружног начелства округа пожаревачког број 5848/43, број 6792/43, бр. 7292/43, бр. 5264/43, бр. 10327/43, бр. 9224/43, и дописом команде српске државне страже округа пожаревачког од 7. јуна 43 г. бр. 2101/43. г. установљена су недела шуцполиције на територији Вел.

Градишта за време док је јединица осуђеног Фаненшрајбера тамо имала своје седиште. Логично је, да је то била јединица Фаненшрајбера, поштона терену Великог Градишта у оно време није било других јединица шуцполиције. - Надаље из исказа сведока Панић Александра саслушаног на главном усменом претресу установљено је, како се је сам Фаненшрајбер понашао приликом блокада села. Не само да је наредио да се све способно мушко становништво ухапси и одведе, већ је и наређивао премлаћивање појединаца, а и сам је једног сељака ударио.

Обзиром на наведена доказна средства суд је одбацио одбрану осуђеног.

д/ Гренц Алојз био је заменик командира полициске чете која је обезбеђивала штаб Гестапоа у Београду. Он није припадник шуцполиције, иако је заправо командовао једном четом шуцполиције. Он је био криминални инспектор све док није прешао на рад у Гестапоу, како он каже као управни чиновник. У Београду је боравио кратко време т.ј. тек у 1944. години.

Полициска чета при Гестапоу давала је обезбеђење зграде и изводилапојединачне акције, блокирање, хапшење, стрељање. Гренц је на тражење шефова појединих отсека одређивао људство за те акције, никад више од 5 људи.

Осуђени Гренц не признаје ништа. Тврди да није имао појма нити да се интересовао зашто је људство чете употребљавано. Ни по завршеној акцијион се није интересовао који је задатак људство извршило.

Такову одбрану суд је одбацио из следећих разлога: утврђено је зашто је употребљавано људство полициске чете при штабу Гестапоа. Немогуће је да Гренц као заменик командира те чете незна задатке које је људство добијало. Он је наређења преносио од шефова отсека Гестапоа т.ј. он је давао конкретна наређења оној групи шуцполицајаца која је требала у акцији учествовати. Према томе морају познавати садржај тих наређеша. Надаље, он је члан Гестапоа, а не официр шуцполиције по професији. Додељен је стражарској чети баш поради природе наређења и задатака које је та чета требала извршавати. Кад тако неби било неби он као криминални инспектор, као члан Гестапоа био додељен стражарској чети, да врши једну функцију која му ни најмање не лежи да обавља једну чисто вољну функцију т.ј. дужност заменика командира чете. На основу тих чињеница суд је стекао уверење да је осуђени Гренц, не само морао знати зашто се његова јединица употребљава, већ да је он та наређења преносио, а по свој прилици тим акцијама је руководио.

XIV

Хорман Хајнрих и Мауданц Херман нису припадници Гестапоа. Први је царински инспектор, а други царински секретар који су за време окупације као царински службеници боравили на територији Југосла-

вије. У мају 1943. године, први је био шеф школе за спорт за царинске службенике у Београду, док је други био наставник у тој школи. Једнога дана маја 1943. г. добио је Хорман телефонски налог од свог претпостављеног старешине, да сутрадан са 30 курсиста оде камионима у Белу Цркву и да тамо изврши стрељање 50 талаца. Он је то и учинио, организовао тај поход и извршио стрељање. Мауданц је као наставник у стрељању учествовао.

Таково чињенично стање оба осуђена признају. Бране се да су стрељање организовали, односно извршили на основу наређења и да су били уверења, односно да им је тако речено, да је група од 50 стрељаних осуђена по суду на смрт.

Суд је такову одбрану одбацио из следећих разлога. Хорман је у свом првом саслушању у логору Нојминстеру од децембра 1945. године, изјавио, да је за стрељање бирао само добровољце. Касније да неби теретио Мауданца тврдио је, да је одређивао оне који треба да учествују у стрељању. На главном претресу је изјавио да су неки одређени, док су се други добровољно јавили. Према томе сигурно је, да је Мауданц учествовао у добровољном стрељању, јер он као наставник школе неби био одређен да стане у ред и да пуца са осталима на жртве. Налог је био телефонски. Радило се о стрељању 50 лица који су стрељани за одмазду за једног погинулог цариника. Према томе, јасно је да се радило, обзиром на округли број од 50 којц су стрељани за једног погинулог цариника, о таоцима, а не о неким осуђеницима немачког ратног суда. Осим тога за време истраге су и Хорман и Мауданц признавали да се ради о таоцима и тек су на главном усменом претресу исконструисали причу о осуђеницима.

XV

Казерер Рикард одговара за дела која је починио као командант батаљона СС дивизије и као високи полициски - гестапофункционер у Хрватској.

Казерер Рикард био је 1942. године, командант 1 батаљона 2 пука СС дивизије „Принц Еуген“. У току казнене експедиције октобра 1942. г., у простору јужно од западне Мораве, а источно од Ибра припадници његовог батаљона по његовом наређењу извршили су бројне злочине, убијали су жене и децу, палили куће и пљачкали. 11. и 12. октобра 1942. г. по његовом наређењу попаљена су села Крива Река, Мачковац и Бачевци и убијено је преко 130 особа, од којих 30 деце од 1-14 година. Он је лично дао затворити у цркву 47 људи и онда је дао ту цркву минирати, тако да су сви који су се налазили у цркви изгинули.

То дело осуђени не признаје. Међутим, исказом сведока ратног заробљеника генерала СС дивизије „Принц Еуген“ Шмитхубера, суд је установио горе наведено чињенично стање, односно починиоца тога де-

ла. Генерал Шмитхубер био је тада командант 2 пука дивизије „Принц Еуген“, он је био обавештен од ратног дописника Финка о томе догађају. Тада је дао одмах позвати Казерера у свој штаб у Н. Пазар, саслушао га, и овај му је дело признао. Поради тога упућен је Казерер у штаб дивизије. Шта је даље било Шмшхубер незна. Међутим, сам изјављује да се је врло зачудио када је годину дана касније т.ј. августа 1943. године, бив. капетана Казерера видео као полицијског пуковника, односно оберфирера СС трупа што одговара чину између пуковника и бригадног генерала.,

После горњег догађаја Казерер је отишао са територије Југославије али као што је већ речено вратио се је августа 1943. године, дакле 10 месеци касније, као оберфирер СС трупа, и као шеф штаба вишег вође полиције и СС-а и специјалног опуномоћеника за Хрватску Химлеровог Камерхофера. Од августа 1943. до капитулације Немачке Казерер борави на територији Југославије и заузима један од водећих положаја у руководству немачког полицискоr апарата.

За то време у неколико наврата одлази и заступа поједине полицајгебитсбиофирере. Тако је у новембру месецу заступао Фрома у Сарајеву, а децембра 1943. и јануара 1944. године, Дана у Бањалуци. Априла 1944. г. заступао је полициског вођу /полицајфирера/ за Санџак Кремплера. За то време руководио је целим полициским апаратом на тим територијама и одговоран је за све што се је за то време десило.

Нпр. у Бањалуци је дао стрељати 12 затвореника припадника тзв. „Шврака“ банде. Надаље је 3. јануара дао јавно обесити у Бањалуци 3 заробљена партизана. Наредио је блокаду села Романовци, паљевину кућа, као и одвођење 30 девојака из тога села које су требале бити послате у Немачку. По поновном заузећу Бањалуке од Немаца јануара 1944. године, наредио је хапшење свих оних за које је само претпостављао да су помагали партизане као и паљевину оних кућа из којих је по његовом мишљењу на Немце било пуцано.

Ни та дела осуђени не признаје, али суд их је установио из исказа СС мајора Волтера којега је овај дао приликом свога заробљавања. Мајор Волтер је у Бањалуци био за то време шеф Гестапоа и у свим тим акцијама је такође учествовао. Према томе, он није теретио само Казерера да себе извуче, односно одтерети, већ је објективно изнашајући чињенице теретио и Казерера и себе. Зато је суд у целости његовом исказу поверовао.

Сам осуђени Казерер је такова личност која не заслужује да јој се поклони и најмања вера. Ухваћен је под лажним именом у Норвешкој и то у одијелу поднаредника Вермахта. Тајио је чињеницу свога боравка у Југославији и једном свом пријатељу је поверљиво изјавио да би за њега било трагично када би се та чињеница открила. Осим тога његово држање на главном претресу било је таково, да му суд није поклонио веру. Н. пр. приликом суочавања са његовим бив. командантом генералом Шмитхубером није нашао ниједне ријечи.

XVI

Херстерберг Ернест, је стари немачки официр, пензионирaн после прошлог светског рата. Поновно је активиран за време овог рата, те је од јуна 1941. г. до јануара 1942. г. обављао дужност фелдкоманданта фелдкомандатуре Панчево чија територијална надлежност се протезала на териториј целога Баната и једног дела Србије. Као фелдкомандант био је највиши претставник војног заповедника Србије и као такав руководио је војном управом на територији своје фелдкомандантуре.

Док је он био фелдкомандант у Панчеву Гестапо на територији Баната уз помоћ фолксдојчера вршио је свакодневно злочине. Гестапо је свакодневно изводио појединце и целе групе на стрељање, оснивао конц. логоре, вршио хапшења и пљачке над српским живљем. Осим тога централа Гестапоа у Београду вршила је у околини Панчева масовна стрељања Јевреја, цигана и србијанских сељака. Та стрељања су се обављала код с. Јабуке у Делиблатском Пијеску и по другим местима Баната. У диспозитиву пресуде је примера ради наведено неколико таквих случајева стрељања, које је извршио СД, односно Гестапо.

Осуђеном Херстербергу као највишем територијалном војном заповеднику фелдкомандантуре Панчево морала су та стрељања и ти масовни злочини Гестапоа бити познати. Они су му и били познати. Упркос тога није предузео никакве енергичне мере да се ови спрече. Истина, он се није према њима благонаклоно односио, није их ни одобравао. Са своје стране распустио је логор „Свилару" у Панчеву чим је чуо како он то сам каже „да се ради о логору кога су основали фолксдојчери, а не о концентрационом логору СД-а". Међутим обзиром на распрострањеност злочина које је вршио Гестапо, на њихову бројност и обзиром на крволоштво тих злочина његово противљење је било недовољно. Он је у најбољем случају подносио извештаје војном заповеднику Србије у којима је износио да се са начином рада Гестапоа не слаже. Ефикасно није ништа подузео.

Пита се је ли он то могао учинити?

Овај суд је стао на становиште да је могао. У најмању руку требао је повући конзеквенце, па макар дати и оставку, али не дозволити да на територији на којој је он био врховни војни заповедник и врховна власт СД врши злочине. А поготово није смео дозволити да вицебан за Банат и Гестапо злоупотребљавају његово име и многе ствари односно многе злочине спроводе „аи{ Апогс1пип§ <1ег Ее1с1котапс1апШг" т.j. по наређењу Фелдкомандантуре. Истина те злочине је вршио вицебан Баната и Гестапо, али у име Фелдкомандантуре. Не иступајући енергично против тога Хестерберг се је на неки начин„прећутно солидарисао са тим злочинима. С тога на њему лежи и део кривичне одговорности за злочине који су вршени у Банату у његово име.

Суд при одмеравању казне му је као олакшавајућу околност узео у обзир да се ради о старцу преко 70 година, да је 1943. године, по самим

Немцима пензионисан као непогодан и неподесан и да није злочине одобравао већ је само услед помањкања енергије дозвољавао да се исти врше у његово име.

XVII

При одмеравању казне суд је у првом реду узео у обзир чињеницу да су сви осуђени /сем тројице/ саставни део оног терористичког апарата, познати под именом Гестапо који је руководио и спроводио у живот политику Рајха о истребљењу Славена на територији Србије и Баната. У том смислу може се говорити о колективној одговорности гестаповаца, о заједничкој одговорности свију њих за објективно дело, за заједнички резултат њиховог рада. А тај се може обухватити са две речи: 150.000 жртава. Та колективна одговорност произлази из чињенице што су припадали терористичкој организацији Гестапо и из функције коју су у тој организацији обављали. Та одговорност произлази из чињенице што су они делови оног апарата који је остваривао злочине на територији Србије и Баната.

Наравно, ни та колективна кривична одговорност сваког појединог члана Гестапоа није једнака. Не може се н. пр. упоређивати кривична одговорност која проистиче из функције и рада Фукса шефа Гестапоа са крив. одговорношћу која проистиче из функције и рада Илте-а радиотелеграфисте Гестапоа. Али, суд је стао на становиште да и онај најмањи дио те кривичне одговорности, т.ј. крив. одговорности која проистиче из функције, а која отпада на најневажнијег и безначајнијег од осуђених н. пр. Херинга и Илте-а, је ипак такав и толики да потпуно оправдава одмерену казну. Иако је код Херинга и Илте-а функција коју су обављали такове природе да се имају сматрати техничким особљем, ипак се њихова служба битно разликује од сличних или истоветних техничких служби. Они су гестаповци од 1938. г. и знали су какова је организација Гестапо. Осим техничке стране они су упознали и другу страну своје службе, злочиначку страну.

Знали су да депеше садржавају налоге за хапшење, стрељање, поверљиве полициске извештаје, или да су ствари којима управљају опљачкане, да новац којиме диспонирају служи за обавештајне сврхе. Знали су према томе да њихов технички рад потпомаже извршење злочина, па су према томе и они сами саучесници у злочинима Гестапоа. Надаље постоји и узрочна веза између њиховог рада /који је и технички и злочиначки/ и последица т.ј. злочина Гестапоа. Код њих постоји: 1/ урачунљивост, 2/ протуправна радња, 3 / узрочна веза између радње и последица, 4/ свест о злочиначкој природи последица њихове радње, - дакле постоје сви елементи кривичне одговорности.

Међутим, код свих осуђених /сем поменута два случаја/ доказана је поред опште одговорности која произлази из функције у Гестапоу и

индивидуална одговорност, одговорност за појединa конкретна кривична дела. Та дела су набројана у диспозитиву пресуде и образложењу. И та појединa дела т.ј. та индивидуална крив. одговорност оправдава у целости, као и сама колективна одговорност, одмерену казну.

Прва група осуђених су чланови штаба ајнзац групе, Мајснер, Милер и Мелер. Они су руководиоци целог гестапо-апарата, односно полициских пукова. Они сносе одговорност као наредбодавци и организатори свих злочина на територији Србије и Баната. Резултат њиховог рада је познат. Обзиром на њихову руководећу улогу и на тежину последица суд је услучају чланова штаба ајнзац групе и Мајснера одмерио најтежу казну и најтежи начин изБршења казне.

Другу групу сачињавају нижи гестапо-функционери, Екерт, Хан, Илте, Пфефер, Херинг. Они су починиоци конкретних злочина /сем Херинга и Илте-а./ Екерт и Хан су у тим злочинима показали толико садизма и ти злочини су тако тешки да им је суд одмерио најтежу казну и најтежи начин извршења казне.

Трећу групу сачињавају припадници полициских батаљона, односно царинске страже, - извршиоци масовних стрељања. Суд је одбацио одбрану те групе оптужених, да су извршавали војна наређења. Наређење старијега се не мора извршити, ако је материјална страна наређења злочин. Тко изврши злочиначко наређење сноси кривичну одговорност као и наредбодавац. Тај принцип важи у свим кривичним законима цивилизованих народа, па према томе важи и по немачком кривичном законику. Због тога је суд њихову одбрану одбацио. Чим та одбрана отпада, искрсава њихова кривична одговорност. Обзиром на тешке последице указује се само једна казна могућом, казна одмерена у диспозитиву.

Казерер је починио тешке и многобројне злочине. Код њега постоје најотеготније околности, убиства жена и деце, минирање цркве пуне људи и т. сл. Стога му је суд одмерио најтежу казну и најтежи начин извршења казне.

Хестербергова крив. одговорност је већ анализирана. Суд му је узео у обзир већ прије изнешене олакшавајуће околности и одмерио му најблажу временску казну, ко;у закон о крив. делима против народа и државе за горе наведена дела предвиђа.

XVIII

У овом процесу суд је установио да сви побројани злочини т.ј. појединачна и масовна стрељања, злостављања, логори, пресељења становништва, не претстављају дело појединих зликоваца, појединих патолошких типова, појединих наказа људског рода, већ су саставни део немачког фашизма, претстављају систем кога је плански спроводио национал-социјализам.

Ти интелигентни и високо квалификовани злочинци као што су Др. Фукс или Полте, или криминални типови као што су Екерт и Хан, претстављају само разне карике истог система. Они претстављају разне варијанте фашистичких монструма, прототипе система који је хтео покорити земаљску куглу, завести нови робовски поредак, а који се, да би то постигао, служио најгнуснијим злочинима и таковим гадостима да је тешко наћи у људском језику адекватне изразе које би их изразили.

Гестапо сачињава ош.ј апарат, онај орган који је тај систем требао спровести у дело, оживотворити идеје хитлероваца. Он је био егзекутива националсоцијалистичких мегаломанских злочиначких планова. Осуђени пак су део тога терористичког апарата.

Међутим, мотиве и узроке тих фашистичких злочина не треба тражити у главама појединих људи, или у особинама немачког народа. Клица зла се налази у економској природи империјализма. Фашизам, као даљни стадиј империјализма, као најагресивнија и најбезобзирнија форма империјализма, садржи у себи сву принципијелну неморалност империјализма и то потенцирано.

Систем који је плански уништавао целе народе, који је у душегупкама уништавао ситну дечицу, који је стварао нове робове, није случајност. Тај систем је само логична последица империјализма, односно његовог најизразитијег облика фашизма.

Казна изречена у диспозитиву није према томе само резултат оцене кривичне одговорности личчости починиоца и објективног кривичног дела већ и опомена свим оним кликама, које се и данас заносе мишљу светског господства и угнетавања других народа, што се даде остварити само крвавим ратовима и терористичким апаратом сличним Гестапоу.

Из свега горе изложеног суд је пресудио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

М. П.

Београд, дне 22. XII. 1946. г.

Секретар вијећа - поручник,
/Ђорђе Николић, с. р./

Претсједник вијећа - капетан,
/Др. Вуко Гоце Гучетић, с. р./

II

Пресуде немачким официрима, подофицирима и војницима за ратне злочине које су извршили у 1941. и у наредним годинама

1.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 771/49
дана 11. 10. 1949. год.
В р ш а ц

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу, састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 216/49 од 4. 10. 1949. год. по кривици оптуженог ШИФЦИК ЈОЗЕФА, немачког ратног заробљеника због дела ратног злочинства по чл. 3 тач. 3 ЗКНД, по одржаном главном ја год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Оптужени ШИФЦИК ЈОЗЕФ, немачки ратни заробљеник, капетан бив. немачке војске, на последњој дужности командира чете 562. земаљског стрељачког батаљона, рођен 4. 3. 1900. год. у Фриденсхите, код Бојтена, од оца Франца и мајке Јохане рођене Вестер, ожењен са Барбаром Шиндлер, отац двоје деце, по народности и држављанству Немац, домовинска адреса Бикелке, срез Мепен, потиче из занатске породице, свршио 6 година учитељске школе, по занимању у грађанству учитељ.

члан НСДАП-а од 1. 5. 1937. године, сада у истражном затвору од 1. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

што је:

1./ неустановљеног дана маја 1941. године, као вођа десетине свога батаљона приликом спровођења рације у Београду, у близини штампарије код Сењака ухватио 6 мушкараца и две жене, док је цео батаљон ухватио 80 људи, од којих је 8 задржано у затвору; септембра 1941. год. учествовао у стрељању 40 таоца на стрелишту код Јајинаца, од којих је лично убио два, а потом у саставу вода под командом капетана Зала стрељао и остале,

2./ неустановљеног дана маја или јуна 1942. год. у својству командира вода по наређењу командира чете капетана Малер Макса, командовао је стрељањем 25 заробљених партизана код старе артиљеријске касарне у Ваљеву. Након извршеног стрељања наредио је подофициру Јерцагу, да изврши преглед лешева те који још дају знаке живота, дотуче их из пиштоља,

3./ неустановљеног дана јула 1943. године као командир 2. чете приликом напада партизана на командно место чете у близини жељезничке станице Бели Поток, наредио је хапшење 10 цивилних лица из околних села, од којих је лично стрељао са пиштољем 4 м. а осталих 6 стрељали су по његовом наређењу његови војници. Септембра 1943. год. у Белом потоку издао наређење својим војницима те су ови стрељали једног ухваћеног цивила,

4./ неустановљеног дана септембра 1944. год. по налогу штаба за осигурање железнице из Младеновца ухапсио једног сељака из Малог Пожаревца и предао га СД-у Београд,

5./ неустановљеног дана новембра 1944. на 4 км од села Мартинаца примивши групу од 400 Муслимана из Босне и Херцеговине, који су одбили да се боре против Југословенске Армије, издао је наређење спроводницима своје чете и полицији, да их терају убрзаним маршем, те су ови поступајући по том наређењу убили на путу од села Мартинаца 15, пошто нису могли издржати убрзани марш. Терао их на копање ровова на месту где је било под ватром Ј.А. и авијације, којом приликом су двојица погинула а 5 рањених, а потом од стране његових војника побијених по његовом наређењу пошто нису имали могућности да им укажу лекарску помоћ. Исто тако, издао је наређење својим војницима да без опомене пуцају на оне, који покушају бекство те су тако убили 4 Муслимана, а рђавим третманом проузроковао је смрт 10 Муслимана.

6./ неустановљеног дана марта 1945. год. противно наређењу добивеном из штаба батаљона, у својству командира чете на сектору Сотин,

Опатовац, издао је наређење својим војницима па су ови убили једног рањеног партизана у минским пољима испод свог положаја.

7./ учествовао је са својим батаљоном у пљачки приватне имовине 21. 4. 1941. год. штофа из једне јеврејске радње на Славији у Београду, а маја или јуна у расподели опљачкане робе у Београду од стране његових војника, којом је приликом послао 17 до 20 пакета од исте својој породици у Немачкој а један део задржао за себе и своје познанике. Августа 1944. год. наредио старешини места у Белом Потоку, да ови посеку недозрели кукуруз поред пруге на отсеку Белог Потока у дужини од 300 м. а исто тако и у ширини са обе стране пруге, а циганима на отсеку Врчин на дужини од 1000 м.

8./ У јесен 1944. год. пренео је наређење штаба батаљона на своју чету, да се реквирира слама и сено у селима Бели Поток, Зуце и Врчин, којом је приликом реквирирано 8 кола сена и 4 кола сламе. Новембра 1944. год. наредник Хорн опљачкао је 10 кола и двадесет коња у Мартинцима у Срему,

9./ 18. 10. 1944. године дозволио својим војницима те су ови од становника Нове Пазове пљачкали већи број живине, а у селу Кузмин, Кукујевци и Мартиновци већи број говеди и живине,

10./ Приликом повлачења кроз Срем 1944. године одобрио је кочијашима своје чете одузимање сточне хране: кукуруза, зоби, сена и сламе без противвредности, а у јануару и у фебруару 1945. год. свом нареднику Сонзали одузимање двоја кола кукуруза у Опатовцу, чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац и помагач у извршењу убистава и малтретирања југословенских грађана те наредбодавац и саученик у пљачки приватне имовине, предвиђеног у чл. 3 тач. 3 ЗКНД и чл. 6 СМВСН.

Стога га суд применом чл. 4 у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни има протерати из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна му се рачуна од 1. 1. 1949. године т.ј. дана одређеног истражног затвора. Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног

уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је донео на основу потпуног и јасног признања оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде.

Оптужени наиме признаје да је у својству учесника, личног извршиоца и наредбодавца узео учешће у стрељању 113 лица, које заробљеника, које цивилних лица, те да је узео учешћа у масовној пљачки приватне имовине. Брани се да је сва дела извршио по наређењу својих претпостављених, те моли суд да га што блажије казни.

Ценећи ову и овакву одбрану оптуженог, суд је исту као неумесну одбацио. Оптужени као учитељ, као капетан бивше немачке војске, морао је знати да је по међународним конвенцијама забрањено убијање заробљеника и цивилног становништва, као и вршење пљачке приватне имовине. Њему је морало бити јасно да се ради о тешким кривичним делима, те да наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност као извршиоца или саучесника у овим делима по позитивном законодавству. Међутим и поред свега тога оптужени као члан НСДАП од 1. маја 1937. г. узео је активно учешће да спроведе нацистичке злочиначке планове о истребљењу наших народа, те тако активно учествује у стрељању 113 наших родољуба. С обзиром на овакво чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима пр
тута Међународног војног суда у Нирнбергу.
Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду пот-

пуно признање оптуженог, његово кајање пред судом за почињена дела, а с друге стране да је као учитељ и интелектуалац био свестан тежине својих дела, био свестан тешких последица које ће проузроковати његова дела, па их је он чинио са умишљајем са циљем и у намери да као члан НСДАП спроведе њене злочиначке планове о истребљењу наших народа и стварању простора за немачко светско господство. Затим друштвену опасност почињених дела, те друштвену опасност оптуженог као свесног и умишљајног извршиоца истих па га је с обзиром на све то осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин те га је на темељу чл. 51 ОДКЗ осудио на казну протеривања из ФНРЈ по издржаној или опрошћеној главној казни. Такође суд имајући у виду да је оптужени страни држављанин није истог осудио на казну губитка грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу дана 11. октобра 1949. Суд бр. 771/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

Пошто су и заступник отпужнице и оптужени изјавили да су са пресудом задовољни то је суд огласио ПРЕСУДУ ИЗВРШНОМ.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1220/49
дана 16. новембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављено од капетана Бошковић Димитрија, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Мрвић Маринка и старијег водника Тепић Станка као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а број 261/49 од 14. новембра 1949. године по кривици оптуженог БЛЕС ОТА, њемачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном, јавном и усменом претресу на дан 16. новембра 1949. године у Вршцу, у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице потпоручника Тербоца Лудвика и судом одређеног тумача њемачког језика Шрајер Едуарда, на основу члана 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. БЛЕС ОТО, рез. поручник фелджандармерије бивше њемачке војске, на последњој дужности као командир фелджандармеријских трупа фелдкомандантуре 725 у Загребу, рођен 9. 11. 1901. г., у Клајнволфсдериу, од оца Фридриха и мајке Берте, рођ. Френилцн, ожењен Хеленом, рођ. Штајн, отац 3 дјеце, од 16, 6 и 5 г. по занимању жандармериски службеник, свршио основну школу и стручну полициску школу, члан НСДАП-а од јуна 1933. г. члан СД-а Гестапоа од 1935. г., на подручју Југославије од априла 1941. г., и то у Београду код фелдкомандантуре до јануара 1944. године, а онда све до капитулације Њемачке код фелдкомандантуре у Загребу, заробљенички број 233 035, налази се у истражном затвору од 11. јануара 1949. године.

К Р И В Ј Е:

Зато што је за време од маја 1941. г. до капитулације Немачке као поручник и командир одреда фелджандармерије прво у Београду а затим у Загребу учинио и то:

1- Руководио хапшењем 500 до 600 Јевреја у Београду, који су спроведени у логор на Сајмиште у Земуну одакле су потом стрељани или су гасним коморама угушени,

2,- Руководио хапшењем око 60 других лица за чију се даљу судбину ништа не зна,

3 - Руководио стрељањем 5 до 6.000 Јевреја у Београду,

4- Руководио стрељањем даљих 830 лица у Београду и Загребу,

5 - Учествовао у пљачки прво јеврејске имовине у Београду, а потом у пљачки приватне имовине приликом повлачења од Београда преко Загреба за Немачку,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања и хапшења цивилног становништва те путем пљачке приватне имовине и то у својству руководиоца и непосредног извршиоца, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења заснованог на потпуном и јасном признању оптуженог нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Наиме, оптужени како у истрази тако и на претресу изјављује, да је он дошао на територију Југославије априла 1941. г. код Фелдкомандантуре у Београду као командир трупа фелджандармерије те да је у том својству а по наређењу својих претпостављених учинио следеће: месеца маја 1941. у Београду на стрелишту у Јајинцима извршио стрељање 5 лица спроведених из затвора фелдкомандантуре од стране његовог људства У јуну 1941. г. на истом месту и под истим условима извршио је стрељање даљих 10 лица. Јула или августа 1941. г. у Београду извршио је по наређењу фелдкомандантуре стрељање 5 лица, наводно због неког напада на немачке војнике, те је оптужени руководио стрељањем. Концем 1941. или почетком 1942. г. учествовао је у стрељању 4 лица код једног каменолома близу Умке, на левој страни пруге Београд - Умка на тај начин, што је са 6 до 8 фелджандара своје јединице одвео камионом из затвора у Београ-

ду та лица на место стрељања и вршио са својим људством осигурање стрелишта. Октобра 1941. г. учествовао је у стрељању 25 цивила на стрелишту у Јајинцима код Београда, на тај начин што је са својим људством довео 25 цивила на стрелиште и обезбедио стрелиште, док је само стрељање извршио стрељачки батаљон фелдкомандантуре. У времену од маја 1941. г. па непрекидно до конца 1941. г. суделовао је са својим жандармима у хапшењу Јевреја, које је вршено ноћу, те су ти Јевреји, који су морали оставити своје ствари код кућа транспортовани камионима у логор на Сајмишту у Земуну, одакле су доцније вођени на стрељање или у гасним камионима за угушивање. Он је са својом јединицом ухапсио 500 до 600 Јевреја и спровео их у поменути логор смрти. Исто тако је његова јединица давала обезбеђење стрелишта за све време стрељања Јевреја током 1941. г. и 1942. г. те је стрељано најмање 5 до 6.000 Јевреја, а оптужени је лично био на обезбеђењу. При отпремању имовине из јеврејских станова у студентски дом, блокирали су његови фелджандарми куће и обезбеђивали те транспорте, а од тих заплењених ствари, купио је три сата за 3 немачке марке од слагалишта те имовине, а лично је опљачкао један пар рукавица и неколико кошуља Осим тога задржао је за себе један велики и један мали златник, који је нашао у једном изгорелом трезору приликом рашчишћавања терена изгорелих кућа од бомбардовања

1941. г. Приликом уређивања фелдкомандантуре у Београду извршио је са својом јединицом у сарадњи са СД-ом претрес кућа око фелдкомандантуре, којом приликом је ухапшено око 50 до 60 мушкараца, који су предати СД-у, одведени на Бањицу у логор а одатле касније стрељани. За време његовог боравка у Београду вршено је по наређењу Гестапоа и СД од стране оптуженог и његове јединице хапшење људи осумњичених за шпијунажу, које је оптужени предавао СД-у. Сам оптужени признаје да се ради о стотинама људи који су сви одведени у логор на Бањицу, те касније стрељани као таоци. Априла 1942. г. учествовао је у стрељању 25 лица на стрелишту у Јајинцима Са својом јединицом је извршио довођење истих на стрелиште, а за време стрељања вршио је обезбеђење стрелишта. Маја или јуна 1942. г. одредио је људство своје јединице под командом наредника Телеа за стрељање 20 лица, којом приликом је то људство обезбеђивало место стрељања и приводило жртве - таоце, док је само стрељање изводио један стрељачки батаљон. Стрељање је вршено као одмазда због привидне саботаже. Августа или септембра 1942. г. учествовао је у стрељању 150 лица као одмазду за убиство једног немачког официра и војника у близини Београда, вршећи обезбеђење места стрељања Септембра 1943. г. учествовао је у стрељању 150 лица у Младеновцу, тиме што је одредио своје људство под руководством наредника Пиренца, које је из Београда са Бањице са људством полиције и стрељачког батаљона пребацило жртве жељезничким транспортом у Младеновац и тамо извршило обезбеђење стрелишта Само стрељање извршила је јед-

на артиљеријска јединица из Младеновца, а вршено је као мера одмазде због убиства једног немачког официра и једног војника. Октобра 1943. г. одредио је људство своје јединице које је учествовало у стрељању 150 лица у околини Пожаревца, обезбеђујући транспорт жртава од Београда до Пожаревца. Почетком октобра 1943. г. учествовао је у стрељању једног фолксдојчера и два цивила - сељака који су стрељани на пољани код циглане крај Дунавског моста. У времену од 1941. г. до 1943. г. одређивао јс подређено људство на око 40 стрељања у Јајинцима и код већ поменут«. циглане у Београду. Његово људство је доводило жртве из затвора *m* место стрељања, док је стрељање извршио стрељачки батаљон. Оптужени наводи да се ту ради о свега 50 до 60 стрељаних лица, иако је ноторна чињеница да је у Јајинцима код Београда кроз то време стрељано више хиљада наших грађана - родољуба. Концем фебруара 1944. г. учествовао је у стрељању два лица у максимирском парку у Загребу, који су стрељани наводно због саботаже на жељезничкој прузи. Стрељање је извршено иза максимирског парка, а команду за отварање ватре дао је оптужени. Почетком марта 1944. г. учествовао је у стрељању 4 лица. Јуна или јула 1944. г. руководио је стрељањем једне младе партизанке од 18 до 19 година на стрелишту Микулић код Загреба. Јула 1944. г. учествовао је у стрељању 20 лица у Врапчу код Загреба на тај начин што је са својим људством довео из затвора жртве на место стрељања, те приводио жртве на стрељање. Јула или августа 1944. г. учествовао је у стрељању даљих 20 лица одредивши људство своје јединице за довођење жртава на место стрељања и извршавајући укопавање истих након стрељања, које је извршио артиљеријски течај под руководством капетана Бухолца. У септембру 1944. г. учествовао је на стрелишту у Врапче код Загреба у стрељању 25 људи као надзорни официр. Стрељање је извршено као мера одмазде због напада на једног немачког војника од непознатог нападача. Око септембра или октобра 1944. г. ухапсио је са својим људством по наређењу фелдкомандантуре или немачког опуномоћеног генерала у околини Микулића 30 лица, која су стрељана у Загребу код Врапча одмах после хапшења као мера одмазде за убиство три немачка пилота. Стрељању је присуствовао након довођења ухапшених на место стрељања, а стрељање је извршила гарнизонска чета с потпоручником Хутманом. Људство оптуженог извршило је укопавање лешева. Фебруара 1945. г. стрељано је код Врапча 50 до 60 лица међу којима око 25 жена. Стрељање је извршила чета жељезничког транспорта под руководством потпоручника Еберлина. Оптужени је довео на место стрељања везане жртве камионима са својим људством, те руководио привођењем жртава на место стрељања. Почетком марта 1945. г. присуствовао је стрељању око 80 лица која су стрељана иза Савског моста код Загреба под руководством потпоручника Еберлина. Међу стрељанима било је и око 35 до 40 жена. Оптужени је са својим људством довео жртве до места стрељања, те ру-

ководио привођењем жртава на стрелиште. Дозволио је да његове јединице злостављају ухапшене цивиле у затвору, и са тиме се саглашавао. У току 1942. г. у Београду с припадницима своје јединице вршио је контролу увоза животних намирница, којом приликом је од путника одузимао живежне намирнице и предавао их фелдкомандантури. Током 1942. г. и 1943. г. припадници његове јединице присилно су одузимали жито од народа, којом приликом су ухапсили 50 до 60 сељака - произвођача, који су се противили овом одузимању. Ухапшени су спроведени у логор на Бањицу одакле су касније стрељани као таоци. Тако оптужени признаје сва дела наведена у диспозитиву пресуде, али се брани да се налазио на таквој дужности да је по наређењу претпостављених морао да учини горња дела па моли суд да га што блажије казни.

Суд је ценио одбрану оптуженог па је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Наиме, пре свега оптужени је био свестан да се ради о тешким кривичним делима, о масовном и систематском стрељању цивилног становништва, знао је да по позитивном законодавству наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност као извршиоца и руководиоца при извршењу таквих злочиначких наређења, па је ипак свесно и са умишљајем кроз цело време окупације, кроз пуне четири године прво у Београду а затим у Загребу из дана у дан и свакодневно био учесник у извршавању најтежих злочина Он као жандармериски службеник, као члан НСДАП од јуна 1933. г. стара се и води рачуна да у потпуности спроведе паклене планове нацистичке о уништењу и истребљењу наших народа. Неколико хиљада Јевреја похапшених и стрељаних у Београду извршено је уз активно учешће оптуженог као руководиоца фелджандарма, током целе 1941., 1942. и 1943. г. он активно учествује у свима стрељањима извршеним у Јајинцима код Београда, где је стрељано неколико хиљада родољуба, да би потом почетком 1944. г. до капитулације Немачке наставио свој крвави занат у Загребу. Све то јасно потврђује да се ради о једном злочинцу који је масовно и систематски радио на уништењу наших народа, па га је еуд на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовног и систематског стрељања нашег цивилног становништва и путем пљачке приватне имовине и то као непосредног извршиоца и руководиоца ових злочина.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду као олакшавајуће околности признање и кајање оптуженог, али исто тако суд је оптуженом узео као отежавајуће околности да је дела вршио систематски и масовно кроз дуги период времена од пуне четири године, да је огроман број жртава које су изгубиле своје драгоцене животе уз активно учешће и залагање оптуженог, што несумњиво показује велику

друштвену опасност оптуженог као учиниоца ових злочина, те с обзиром на све то као и с обзиром на друштвену опасност почињених дела, на огромне и грозне последице проузроковане истима, на чињеницу да је оптужени као зрео човек и довољно интелектуално развијен, био свестан последица својих дела, да је он умишљајно дела чинио без да се кроз целс време ма и један једини пут поколебао, суд сматра да нема никаквог основа из којих би се могло закључити да би могло бити услова да се оптужени путем времене казне може преваспитати, па је у интересу зашти те друштва од оваквих грозних зликоваца донео одлуку којом је исто осудио на казну смрти стрељањем, сматрајући да само и једино ова казнс у конкретном случају долази у обзир. Пошто је оптужени страни држављанин суд оптуженог није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 16. новембра 1949. године, Суд бр. 1220/49. године.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 2127/49
24. децембра 1949. год.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Оштрића, као претседника већа, потпуковника Др. Давида Фредерика и потпуковника Михаила Јанковића уз суделовање капетана Уроша Брадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 1220/49 од 16. новембра 1949. године којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, а по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А. донео је у нејавној седници одржаној на дан 24. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог БЈ1ЕС ОТА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 1220/49 од 16. новембра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим због вишеструко продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 истог Закона а у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Противу ове првостепене пресуде уложио је жалбу благовремено оптужени и његов бранилац и у истој наводе, да је оптужени као поручник фелджандармерије бивше немачке фашистичке војске био на таквом положају да је по наређењу својих претпостављених морао да изврши дела за која је оглашен кривим, да је данас свестан тежине својих дела, да је иста пред првостепеним судом признао и за иста се каје, па моле Врховни војни суд да то има у виду и да првостепену пресуду у погледу одлуке о казни преиначи и оптуженог осуди на времену казну и на тај начин му пружи прилике да се својим радом на издржавању казне преваспита и постане користан члан друштвене заједнице.

Поводом жалбе оптуженог и његовог браниоца Врховни војни суд размотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог као и првосте-

пену пресуду, па је са доле изнетих разлога жалбе оптуженог и његовог браниоца одбио као неумесне, а првостепену пресуду у целости потврдио као потпуно правилну и на закону основану.

Из целокупног чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом утврђује се да је оптужени почев од маја 1941. г. до маја 1945. г. систематски и масовно руководио стрељањем и хапшењем наших грађана, те пљевином и пљачком приватне имовине. Тако оптужени руководи стрељањем око 5 до 6.000 Јевреја, око 830 цивилних лица осим Јевреја, хапси око 600 лица, а да ни једном приликом није приговорио наређењу претпостављених о извршењу ових злочиначких наређења, већ се својим активним залагањем за извршење истих јасно сагласио са истима, што јасно илуструје његов злочиначки карактер. Када се има у виду, да је оптужени дела извршио свесно и са умишљајем, да је био свестан да се ради о најтежим злочинима, да је као активни жандармериски службеник и као члан НСДАП од јуна 1933. г. и члан Гестапоа од 1935. г. годинама васпитаван у злочиначком духу, онда је потпуно правилно налажење првостепеног суда да у конкретном случају једино долази у обзир смртна казна као довољна мера за заштиту друштва од оваквих злочинаца.

Ради свега тога Врховни војни суд је жалбе оптуженог и његовог браниоца одбио као неумесне, а првостепену пресуду у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
/Урош Брадић, с. р./

Претседник суда - Пуковник,
/Звонимир Оштрић, с. р./

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу.
Суд. бр. 693/49
дана 4. 10. 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника ппоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана као чланова већа, записничара ппоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 182/49 од 27. 9. 1949. год. по кривици БЕЈЕР ГЕРХАРДА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД по одржаном јавном усменом главном претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, те одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едварда, дана 4. 10. 1949. год. у Вршцу донео је и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Оптужени БЕЈЕР ГЕРХАРД, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске, на последњој дужности командира штабне чете 15. планинског корпуса, рођеног 18. 3. 1906. године у Цвикау, од оца Паула и мајке Марте, рођене Грицнер, по занимању учитељ, ожењен са Илзе Шрајтер, отац двоје деце, по држављанству и народности Немац, члан НСАДП-а од 1. 5.1933. год., и СА од 1. 7.1933. год. у бившу немачку војску ступио 1. 9. 1939. године, сада у истражном затвору од 12. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е:

1- У другој половини 1941. г. у Јајинцима у својству ађутанта батаљона са припадницима своје јединице присуствовао је стрељању 30 цивила извршеном у сврху одмазде за једног убијеног немачког курира и том приликом је оптужени револверским метком дотукао једног цивила, који није био на месту остао мртав,

2,- Од септембра 1941. г. до јануара 1942. г. по његовом наређењу батаљон је вршио присилни откуп сточне хране за исхрану 250 коња, те је тако у околини Кучева принудно откупио 20 тона сена и сламе,

3- Од септембра 1941. г. до јануара 1942. г. у истом својству издао је наређење својим јединицама, да у акцијама које су тада вршене између Пожаревца и Кучева спале све цивилне куће, где се нађе оружје и муниција и цивилна лица из њих похапсе, па је на основу тог наређења похапшено око 60 цивила и спроведени у затвор у Пожаревац,

4 - Новембра 1942. г. у истом својству наредио је припадницима сво! батаљона да изврше сечу дрва за потребе батаљона, па је у близини Благојевог Камена посечено око 200 кубика дрвета,

5.- Дана 5. јула 1942. г. у истом сзојству за време борби на КозарЈ- наредио је својим јединицама, да изврше прикупљање стоке и хапшење цивилних лица, која се код стоке нађу, па је на основу тога похапшено око 200 цивила и опљачкано око 350 комада говеда и оваца. Похапшени су били предати усташама, који су их сместили у логоре, а многе стрељали. Опљачкана стока отерана је у Бос. Дубицу,

6.- Јула 1942. г. у истом својству за време борби на Козари издао је наређење јединицама да се стрељају сви ухапшени цивили, код којих се пронађе оружје или муниција, па је на основу тога стрељано у једној шуми близу Бос. Дубице око 100 цивила,

7- У другој половини 1942. г. у истом својству у Кучеву наредио је да се опљачкају сви цивилни магазини и трговине, што је и учињено, те опљачкана маст, коже, опанци и друго,

8.- Септембра 1942. г. у истом својству наредио је да се у немачки војни затвор у Пожаревцу спроведе 17 цивила, које је његова јединица ухапсила,

9 - Септембра 1942. г. у истом својству наредио је да се у једном магазину у руднику Мајдан Пек изврши реквизиција седала и коже, што је и учињено,

10 - Од септембра 1942. г. до јануара 1943. г. у Кучеву у истом својству на основу података повереника саставио је три списка са укупно 105 „сумњивих" лица, те је те спискове дао 1-ц официру дивизије, након чега су сва у списку наведена лица похапшена, па је њихова даља судбина непозната,

11- Октобра 1942. г. у истом својству у Кучеву наредио је подређеним јединицама да се има стрељати свако цивилно лице, које буде прилазило ка руднику Благојев Камен, те је на основу тога командир његове 4. чете стрељао 5 цивила, а истовремено је наредио да се из рудника опљачка 4.000 кгр. цианкалија, што је извршено,

12- Новембра 1942. г. у истом својству наредио је да се изврши присилни откуп ракије око села Дубоке, па је на основу тога присилно откупљено око 1.000 литара ракије по цени од 2 марке по литру,

13- Од конца јануара до половине марта 1943. г. у истом својству наредио је својим јединицама, које су осигуравале жељезничку пругу Пожаревац - Мала Крсна - Велика Плана - Младеновац - Раља да изврше одмазду против становништва због саботаже на прузи, па је на осно-

ву тога његов батаљон стрељао око 150 цивила и запалио око 30 кућа. Почетком децембра 1943. г. у својству команданта главног квартира XV. планинског корпуса издао је наређење да се за потребе штаба у шуми код Костајнице посече 100 кубних метара дрва, што је и учињено,

14 - Дана 5. или 6. јануара 1944. г. у Бања Луци у истом својству наредио је једном свом воду, да за време рације немачке полиције у Бања Луци држи блокаду према Јајцу, како ни једно лице не би могло тим путем изаћи из Бања Луке, па је у тој рацији ухапшено око 100 цивила о чијој се судбини ништа не зна, а оптужени је лично контролисао рад свог вода,

15 - У истом својству наређивао је и ситније пљачке, па је тако августа 1944. г. у Задру наредио да се из стана једног цивила однесу два кревета са постељином и посуђе, а децембра 1944. г. у околини Цазина од једног цивила опљачкао је шиваћу машину,

- чиме је учинио вишеструко кривично дело ратног злочинства путем масовног убијања, хапшења и пљачке јавне и приватне имовине и то у својству наредбодавца и извршиоца, предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28, 32, 51 у вези чл. 65 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИП1ЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна му се од 12. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности признао да је сва наведена дела извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Признајући сва наведена дела оптужени се брани да их је извршио по наређењу претпостављених.

Оцењујући ову и овакву одбрану оптуженог суд је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Ово са разлога што је оптуженом као интелектуалцу морало бити познато да су ова дела у противности са међународним конвенцијама о

начину поступања са цивилним становништвом, да су по среди тешка кривична дела, а да по позитивном законодавству наређење претпостављеног, када су у питању тешка кривична дела не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца истих. Са тих разлога суд је одбрану оптуженог одбио, те истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД те чл 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно и јасно признање, те његово кајање пред судом, али с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке последице које су произашле из ових дела, затим да је оптужени дела извршио и ако је као интелектуалац и факултетски образован човек био потпуно свестан тежине истих. Суд је при том имао у виду и да је оптужени од 1. маја 1943. г. активан члан НСДАП те да је задојен фашистичком злочиначком пропагандом радио активно на истребљењу наших народа, па му је са свих тих разлога одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година, пружајући на тај начин и последњу могућност оптуженом да увиди васпитну сврху казне по социјалистичком законодавству и да се преваспита. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на темељу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Такође суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине, а и одлука да трошкове сноси држава донета је из истог разлога.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 4. октобра 1949. г. Суд бр. 693/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу ЈА.
2 - БраниОцу и оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С.Ф. - С.Н.

5. октобра 1949. г.

ПРЕСУДА ЈЕ ИЗВРШНА.

6. X. 1949. г.

Претседник већа - капетан
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу.
Суд. бр. 689/49
дана 3. октобра 1949.
Вршац

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија, као претседника већа, војних судија поротника п. поручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана, записничара поручника Колак Маријана, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а 410/49 од 26. 9. 1949. по кривици оптуженог Ј10РЕНЦ ХЕРМАНА, немачког ратног заробљеника зог дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД по одржаном усменом јавном претресу дана 3.10.1949. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћирић Милоша те судом одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едварда донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени ЛОРЕНЦ ХЕРМАН, немачки ратни заробљеник, п. поручник бивше немачке војске, на последњој дужности у земаљском стрељачком батаљону 277, рођен 8. 12.1905. године у Етерану у Саксонској, од оца Оскара и мајке Гертруде рођене Блуме, ожењен, отац троје деце, по држављанству и народности Немац, у грађанству професор гимназије, сада у истражном затвору од 17. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

што је за време свог боравка у Југославији од 1941. године па до маја 1945. год. починио следеће ратне злочине:

1.) на дан 26. септембра 1941. год. по наређењу крајскоманданта капетана Квасни-а, у циљу оодмазде, са једним одељењем извео је из затвора крајскомандатуре у Шапцу 10 цивила и учествовао у стрељању истих, којом је приликом убио једно лице,

2.) на дан 28. септембра 1941. год. по наредби крајскоманданта Квасни-а учествовао у акцији хапшења мушких лица изнад 16 година старих

у Шапцу и том приликом убио 12 лица у њиховим кућама са разлога што нису хтели поћи у затвор,

3.) на дан 28. 9. 1941. год. учествовао у спровођењу 8.000 ухапшених цивила из Шапца према Кленку и на путу лично убио из пушке 25 цивила, већином оних, који нису могли да иду,

4.) дана 28. или 29. септ. 1941. год. учествовао у масовном стрељању грађана из Шапца и околине у циљу одмазде, те је том приликом са још тројицом војника са митраљезима стрељао недалеко од постојећег логора око 250 цивила пуцајући сам из једног митраљеза,

5.) почетком априла 1942. године по наређењу крајскоманданта капетана Минстера учествовао у стрељању 10 цивила у Ужицу, којом приликом је лично убио 3 цивила, а потом приликом прегледа лешева пуцао из пиштоља на 20 цивила, који су још давали знаке живота, а у циљу одмазде и застрашивања,

6.) крајем јуна или почетком јула 1942. год. по наређењу крајскомандатуре у Ваљеву са једним водом земаљског стрељачког батаљона 562, коме је тада припадао, извео је из затвора 40 цивила и учествовао у стрељању истих недалеко од Ваљева којом је приликом убио лично једног,

- чиме је учинио вишеструко кривично дело ратног злочина путем масовних убистава цивилног становништва предвиђеног у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.

Стога га суд, применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28 и 31 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за исто кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Оптужени се брани да је сва ова дела извршио по наредби немачке окупационе Крајскомандатуре, те моли суд да га што блажије казни.

С обзиром на овакво чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је истог огласио кривим за вишеструко про-

дужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовних убистава нашег цивилног становништва предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Суд је ценио одбрану оптуженог да је дела извршио по наређењу Крајскомандатуре, па је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог, с обзиром да по позитивном законодавству наређење претпостављеног, када су у питању тешка кривична дела, као што је конкретан случај где се радило о масовним стрељањима невиног цивилног становништва и то у више махова, не искључује кривичну одговорност извршиоца таквих дела.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, суд је оптуженом узео као олакшарајућу околност његово потпуно признање свију извршених злочина С друге пак странесуд је имао у виду да је оптужени лично убио 62 лица, а узео учешће у стрељању даљих 380 лица, да је он узео учешће у страшним злочинима извршеним у Шапцу и околини, када је 8.000 цивилних лица под најтежимусловима гоњено преко савског моста из Шапца у Кленак, којом приликом је већи број лица се подавио у Сави, јер је мост услед минирања био без ограде са стране, а терани кундацима и рафалним хитцима људи су ујурњави да што пре пређу, да би избегли кундачење и испаљене рафале гурали се и отискивали са моста у Саву. Затим злочиначки поступак саовим лицима у Кленку где су држани у једној мочвари, а у свему томе је оптужени узео активног учешћа Најзад суд је имао у виду да је оптужени интелектуалац, професор гимназије, те зрео човек, отац троје деце, те је морао бити свестан тежине својих дела, но он их је ипак свесно и са умишљајем вршио у циљу масовног истребљења нашег живља. Са свих тихразлога суд сматра да у конкретном случају с обзиром на друштвену опасност од дела ове врсте, као и на друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела, те тешке последице које су из истих проистекле, једино и само долази у обзир смртна казна, па је исту и одредио. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога суд је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 3. октобра 1949. Суд бр. 689/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1726/49
14 октобра 1949 г.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Јерицији Рика као чланова већа, уз суделовање потпоручника Липњак Звонимира као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 689/49 од 3 октобра 1949. године, којом је поменути оптуженик ЛОРЕНЦ ХЕРМАН због вишеструко продужених кривичних дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, осуђен на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео је у нејавној седници одржаној дана 14 октобра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

Жалба опт. Лоренц Хермана и његовог браниоца ОДБИЈА СЕ као неоснована, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 689/49 од 3 октобра 1949 године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени суд је оптуженог Лоренц Хермана прогласио кривим за вишеструко продужена кривична дела ратних злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД која су описана у диспоз
ном чл. 4 цит. закона у вези са чл. 28 и 31 ОКЗ пресудио на казну смрти стрељањем.
Против наведене пресуде уложио је жалбу оптужени и његов бра-
ниоц наводећи да је кривична дела починио у својству војника и по наређењу претпостављених. Моли да се ублажи казна и истиче да ће он својим радом поправити почињено зло.
Жалба није основана.
Првостепени је суд на основу потпуног признања оптуженога исто-
га прогласио кривим за сва дела описана у диспозитиву побијане пресуде и то своје становиште првостепени суд је правилно образложио, па како је исто у складу са чињеничним стањем то га у целости усваја и овај суд.
Према начелима нашег позитивног кривичног законодавства, а ко-
је је у складу са општепознатим прописима међународног ратног права,

кривично је одговоран како онај који наређења издаје тако и онај који наређења извршава, ако се тиме извршавају тешки злочини.

Оптужени је у зрелој доби високо квалифициран а као такав могао је лакше оценити злочиначка наређења претпостављених, али он не само да извршава наређења већ и сам извршава лично злочине у чему и лежи велика друштвена опасност како починиоца тако и његових дела, а што се може протумачити једино мржњом, злим карактером оптуженога да уништи што више нашег народа и да омете његову херојску борбу за ослобођење, радећи све то у духу погубне национал-социјалистичке идеологије.

Према томе неоснована је жалба оптуженога кад он пребацује кривњу на претпостављене, а с обзиром на тешке последице самих кривичних дела оптуженога досуђена казна по првостепеном суду одговара степену друштвене опасности и дела починиоца и правилно првостепени суд образлаже да временита казна не би получила сврху кажњавања јер је оптужени штетан и погубан за друштво, па га је као таквог ваљало емилинирати из друштва.

Ради тога ваљало је пресуду првога суда у целости потврдити а жалбу оптуженога као неосновану одбити, применом чл. 274 ЗКП.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - потпоручник,
(Липњак Звонимир, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 842/49
дана 17. X. 1949. г.
Вршац

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланови већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А., ВТК-а бр. 495/49 од 10. 10. 1949. г., по кривици оптуженог КЕМПЕР ЈОХАНЕСА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗК-ДНД, по одржаном главном усменом јавном претресу дана 17. X. 1949. год. у Вршцу, у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздановић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. КЕМПЕР ЈОХАНЕС, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности команданта 2. батаљона, 2. усташке дивизије, рођ. 11.11.1914. г. у Гелзенкирхену, од оца Вилхелма и мајке Ане рођ. Керстен, ожењен, са Хедвигом рођ. Клајншулте, отац 2 деце, задња адреса Келтен, Бергхајтернгасе бр. 15, по народности и држављанству Немац, потиче из радничке породице, по занимању трговачки помоћник, од школе има 3 разр. више реалке, члан СА од 1933. г. сада у истражном затвору од 1. јануара 1949. године

К Р И В Ј Е

Што је у времену од јуна 1941. г. до маја 1945. г. на територији Југославије учинио следеће ратне злочине:

1- Учествовао у стрељању 1.979 лица као руководиоц егзекутивне групе, командујући стрељањем и прегледајући стрељане да ли су мртви, те наређивањем или личним убијањем оних који су још давали знаке живота,

2.— У истом својству учествовао у вешању 12 лица,

3 - Лично убио 12 лица,

4 - Учествовао са својом јединицом у масовном хапшењу цивилног становништва и слања истих у концентрационе логоре,

5 - Учествовао са својом јединицом у масовним паљевинама и пљачкама приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем масовног и систематског стрељања, вешања и хапшења цивилног становништва, масовне паљевине и пљачке приватне имовине и то у својству наредбодавца и непосредног извршиоца предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Наиме, суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозтииву пресуде. Наиме, оптужени објашњава и признаје следеће: да је јула 1941. г. учествовао у саставу 714. дивизије, као командир вода 5. чете 1. батаљона 721. пука у дводневној великој акцији на Космају у којој акцији је убијено преко 200 сељака, ухваћено и одведено као таоци око 400 сељака, те опљачкано преко 500 оваца, преко 200 говеда, чему је оптужени допринео на тај начин, што је као командир вода издавао наређења у оквиру општег наређења, да се гоне сељаци и стегну у обручу и да исти буду ухваћени и убијени. Он је убијао и хватао становништво, хватао стоку, пуцао и наређивао да се пуца у сваког који није имао одређени знак на леђима или на грудима и тако гонећи их сатеривао их у уски обруч, где су хватани и убијани. Тако исто почетком јула 1941. г. у Бечкереку /Зрењанину/ учествовао је заједно са цивилном полицијом у великим акцијама и хапшењима и тако је у три маха претресао куће и по њима хапсио цивилна лица, два пута кафане у граду, а једном је извршио блокаду улице, те је тако ухапсио

преко 20 цивилних лица, које је одвео у полицију и присуствовао изнуђивању исказа, које је полиција хтела, па су од стране полиције од ових похапшених 12 лица обешена на улицама града, а остали су стрељани, а међу обешенима биле су и две жене. Почетком новембра 1941. г. у једном селу на 6. км. од Петровца на Млави, по његовом наређењу без тактичке потребе запаљено је око 20 кућа и убијено 4 сељака, од којих тројица са кундацима, а истовремено ухватили још 5 сељака и одвели их и предали дивизији као таоце, који су у Лапову у децембру исте године стрељани као таоци. Дана 24. децембра 1941. г. у Лапову учествовао је у стрељању 95 таоца на тај начин што је под његовом командом његов вод везивао таоце 10 по 10 и приводио их до места стрељања над ископаном раком, затим је вршио обезбеђење и чувао таоце да не побегну док је стрељање вршено, којом приликом је и сам све време држао машинку спремну за пуцање, а последњих 10 је сам стрељао. Ови таоци су стрељани за одмазду што су у борби коју је водио оптужени са партизанима код Петровца рањена два немачка војника Ово дело извршио је као активни саизвршилац. Крајем децембра 1941. г. оптужени је учествовао у саставу 714 дивизије у великој акцији уништавања становништва и пљачкању стоке, у уништавању села у околини Горњег Милановца у којој акцији је убијено преко

1.500 становника међу којима жене и деца, запаљена многа села и куће, ухваћено и одведено у логоре много становништва, опљачкан велики број стоке. Овоме је доприносио на тај начин што се са својим водом старао да се што више становника убије или ухвати и да се сатера у обруч ради хватања и убијања, јер је пред собом све гонио у ужи обруч. Тиме је допринео да се испуни циљ ове акције, да се наиме народ тога краја физиолошки уништи и да се онемогући свака акција народних бораца У току јуна и јула 1942. г. у великој акцији 714 дивизије и других на Козари, оптужени је као командир батаљонске коморе починио следеће: у селу Козарцу присилно је мобилисао 40 сељака са колима и запрегама за терање од 4 недеље муниције и хране на фронт и намирница без накнаде. Крајем јуна лично је убио из свог пиштоља у селу Козарцу два сељака који су моменталнo одбили да пођу са његовом комором. У истом времену је наредио да се похватају сељаци из села Козарца и околине, затим је лично командовао ватром и том приликом његови војници стрељали су 12 ухваћених сељака. Стрељање је извршио као одмазду што су партизани напали његову комору. При одласку из Козарца наредио је те су његови војници у заселку запалили 8 напуштених кућа као одмазду за напад од стране партизана. Јула 1942. г. у селу Штабуну у близини Приједора наредио је те су његови војници ухватили 15 сељака, а затим је наредио да се у циљу одмазде стрељају свих 15, што је и учињено. Јула 1942. г. у селу Гробошници у близини Костајнице наредио је и сам учествовао у хватању 20 сељака, а сутра дан у једном суседном мањем месту још 18 сељака и свих 38 предао у концентрациони логор у Костајници, који су затим одведени у

Норвешку на рад. У времену задржавања у селу Козарцу у позадини фронта на Козари наредио је својим војницима да убију сваког цивила који би се кретао у њиховој близини, те су тако убијена око 120 до 140 цивила, било да су туда чували стоку или пак радили у пољу. Међу којима многе жене и децу. Ово је учинио у циљу уништавања становништва овог краја а у смислу општег циља ове акције на Козари. Поред овога два ухваћена сељака слао је у штаб батаљона на саслушање. Наредио је те су војници његове чете у току 4 недеље опљачкали ради исхране преко 100 оваца, 2 говеди и око 4 до 5 свиња. У новембру месецу 1942. г. као заменик команданта места у Приједору наредио је те присилно мобилисао око 50 сељака са запрегом те су посекли у току од 15 дана и превукли око 500 кубика грађе за бункере и утврђења и око 30 кубика дрвета за огрев. Децембра 1942. г. као командир чете са својом четом запалио је 6 напуштених кућа у близини Бос. Новог. Око 20. децембра 1942. г. наредио је те су војници његове чете опљачкали око Санског Моста веће количине разних намирница ради исхране, а истовремено наредио те је један војник из његове чете одвео у шуму једног човека и једну жену и стрељао их за то, што је раније из те куће наводно пуцано на Немце. Дана 11. јануара 1943. г. у близини Бос. Новог са својом четом запалио је 15 кућа у једном селу запаљивом муницијом и упаљачима. Фебруара 1943. г. у околини Лапца у Босни наредио је те су војници његове чете опљачкали око 20 оваца, 8 говеди и 5 свиња ради исхране војске. На тај начин оптужени је у потпуности признао сва дела из диспозитива пресуде, па га је суд огласио кривим на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео оптуженом као олакшавајућу околност његово потпуно признање и кајање пред судом. Но, суд је исто тако имао у виду друштвену опасност почињених дела, грозне последице које је оптужени проузроковао својим тешким злочинима које је кроз дужи период и систематски спроводио над нашим народима по свим крајевима Југославије, друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела у својству активног учесника и наредбодавца Суд је имајући у виду, да је злочиначким радом оптуженог побијено преко 2.000 људи, жена и деце, да је огроман број цивилног становништва отеран у концентрационе логоре, попаљена и опљачкана читава села и крајеви, све то уз учешће оптуженог као наредбодавца, нашао је да оптужени с обзиром на оваква извршена злочинства као активан учесник не пружа никаквих гарантија да се путем времене казне може преваспитати. Оптужени је по занимању трговачки помоћник, зрео човек, те је могао да цени своје поступке, али он се спустио на ниво окорелог зликовца, који је убијао, палио и пљачкао где год је стигао - по Србији, Војводини, Босни и Хрватској, те друштвени интереси захтевају да се друштво спасе од зликоваца типа оптуженог, да се такви злочинци потпуно

елиминишу из друштвене средине, па је ради тога истог осудио на казну смрти стрељањем. Суд сматра да оптужени својим делима, грозним злочинима дао је довољно доказа да нема право да се користи благодетима сврхе казне у социјалистичком законодавству јер она на њега не може васпитно да делује, док с друге стране заслужена казна, смртна казна стрељањем, постићи ће свој васпитни циљ према осталим члановима друштва Ради свега тога суд је донео одлуку којом је оптуженог осудио на казну смрти стрељањем. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на казну губитка грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 18. октобра 1949. г. Суд бр. 842/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу.
Суд. бр. 745/49
дана 10. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. бр. 313/49 од 5. 9. 1949. год. по кривици МИЛЕР КАРЛА, немачког ратног заробљеника због дела ратног злочина по чл. 3 ЗКНД, по одржаном главном јавном усменом претресу дана 10. 10. 1949. год. у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздановић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени МИЛЕР КАРЛ, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности командант 265. земаљског стрељачког батаљона, рођен 6. 1. 1891. год. у Венсофкен, округ Анербург, Ист. Пруска, од оца Карла и мајке Амалије рођене Вилдауер, последње место боравка Кенигсберг, Алтрозитер Кишенстр. 2, по занимању виши областни инспектор у Кенигсбергу, ожењен са Мартом рођеном Клајн, отац 2 деце, свршио 6 разреда основне школе, и подофицирску школу за време служења кадра, по народности и држављанству Немац, сада у истражном затвору од 8. 12. 1948. године,

К Р И В Ј Е

Што је за време свога боравка у Југославији починио следеће ратне злочине:

1./ јула 1941. год. у Арци на Космају у једном селу као командир 7. чете 2. батаљона 721. пука наредио је својој чети стрељање 45 ухапшених цивила, док је у току акције у шумама Космаја наредио стрељање 39 за-

робљених партизана, што је све било извршено. Поред тога су припадници његове чете пљачкали у селима живежне намирнице,

2./ јула 1942. год. у истом својству као под 1./ са припадницима своје чете у акцији на Козари заробио је у два наврата 74 партизана, који су одмах у његовом присуству и по његовом наређењу стрељани. У истој акцији његова чета ухапсила је 25 цивила, од којих је по његовом наређењу стрељано 6, док су остали предани у штаб батаљона И у овој акцији његова је чета опљачкала већи број стоке,

3./ 20. 8.1942. год. у својству као под 1./ у једном селу и планини Пастирево запалио једну кућу и ухапсио 7 цивила, који су након тога у његовом присуству стрељани,

4./ у исто време и крају као у истом својству као под 3./ у једном селу наредио је припадницима своје чете да запале 3 куће, похапсе људе и жене, што су ови и учинили, а након тога похапшена лица у присуству оптуженога стрељали,

5./ око 20. 8. 1942. год. у једном селу на планини Пастирево према Приједору оптужени је у својству као под 1./ наредио припадницима своје чете да запале 5 кућа и пострељају 5 цивила, а да жене и децу похапсе, што су ови и учинили. Ухапшене жене и деца су спроведени у Приједор и предати у логор. Том приликом оптужени је са својом четом опљачкао већу количину стоке,

6./ концем септембра 1942. год. у једном селу 7 км северно од Приједора са припадницима своје чете извршио претрес станова и ухапсио
10 мушкараца, 10 жена и 8 деце, које је предао штабу батаљона Том приликом опљачкао је око 12 говеда, 25 оваца, 8 кола натоварених живежним намирницама и 8 пари коња,

7./ три дана након извршеног дела под 6./ у Приједору са припадницима своје чете стрељао је 10 цивила,

8./ концем јануара 1943. год. у Козари у својству као под 1./ наредио стрељање 7 заробљених партизана, што је његова чета и учинила,

9./ 14. или 15. фебруара 1943. год. у једном селу 6-7 км од Приједора у својству као под 1./ са припадницима своје чете ухапсио је 8 цивила, од којих је тројицу други дан стрељао, а осталих 5 предао свом штабу батаљона. Том пригодом је опљачкао двоја кола са живежним намирницама,
4 коња, 5 крава, 4 телади и око 15 оваца,

10./ у међувремену од 21. 4.1943. год. до 28. 10.1944. год. као командант Ц-отсека за осигурање пруге у Руми издао је наређење за одмазде
11., 12., и 13. батаљона и усташкој чети Миотека и 356. земаљског стрељачког батаљона у Руми због минирања пруге, па су на основу тога наређења са његовим знањем и одобрењем после сваке партизанске акције извршене одмазде и то:

а) лети 1943. год. послије диверзије на италијански транспортни воз код Старе Пазове, сва лица која су затечена на пољу у близини места догађаја ухапшена су од припадника 3. полиц. пука и стрељани у Инђији,

б) октобра 1943. год. јединица 2. пол. пука, која се је налазила на збезбеђењу пруге у Мартинцима заједно са још једном јединицом извршила је одмазду над цивилним становништвом Мартинаца и стрељала 21 лице због рушења пруге од стране партизана,

ц) у јесени 1943. год. на прузи између Шидских Бановаца и Винковачких Бановаца објешено је 5 и стрељано 15 лица као одмазда због рушења пруге,

д) у јесени 1943. год. између Илаче и Шидских Бановаца стрељано је 19 људи и једна жена такође као одмазда због рушења пруге,

е) такође у јесени 1943. год. јединица 3. полиц. пука, која се налазила у Старој Пазови учествовала је у блокади села Војке заједно са усташама и извршила у самом селу више хапшења, а касније на прузи између Старе Пазове и Инђије од свију ухапшених стрељано је 12 лица,

ф) у сврху одмазде због рушења пруге дуж читаве пруге Винковци - Земун - Нови град, вршено је више стрељања и вјешања лица доведених из логора Сајмиште у Земуну и цивилног становништва те је тако неутврђеног дана 1944. године између Сремске Митровице и Вогња и између Путинаца и Голубинаца и на другим местима стрељано и обешено више лица,

11./ октобра 1943. год. у својству команданта Ц-отсека за осигурање пруге у Руми, наредио је акцију чишћења села Стојановац, којом је приликом у селу ухапшено 50 цивила и доведено у затвор у Руму,

12./ фебруара 1944. год. наредио у својству као под 11./ и под његовом непосредном командом је извршена акција на село Угриновце због честог минирања пруге између Инђије и Старе Пазове. Том приликом је у сарадњи са СД-ом ухапсио три диверзанта и једну жену те је ова три диверзанта стрељао на месту минирања пруге и затим обесио, а ухапшену жену је одвео собом СД-у у Руму,

13./ половином септембра 1944. год. поводом напада партизана на железнички утврђени бункер код станице Павловци на прузи Рума - Врдник у својству као под 11./ наредио је да се за одмазду спали и опљачка село Павловци, што је по људству поручника Хафнера било и учињено.

Наведеним делима оптужени је као покретач, наредбодавац и непосредни извршилац стрељања, хапшења, вешања и одвођења на принудне радове цивила и заробљених партизана те пљачке приватне имовине, починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина предвиђено чл. 3 тач. 3 ЗКНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКНД и чл. 28 и 31 ОКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде.

Оптужени објашњава да су јула месеца 1941. г. у акцији на Космају у једном селу по наређењу његовом као командира 7. чете II. батаљона 721. пука припадници његове чете у његовом присуству стрељали 45 ухапшених цивила, док су у три наврата у току акције стрељали у шумама на Космају још 39 заробљених партизана. Поред тога да су припадници његове чете у селима пљачкали живежне намирнице и стоку. Јула месеца 1942. оптужени је у истом својству са припадницима своје чете на Козари заробио у два наврата 74 партизана, који су одмах након заробљавања стрељани у присуству и по наређењу оптуженог. У истој акцији припадници његове чете ухапсили су 26 цивила, од којих је 6 стрељано по наређењу оптуженог док је осталих 20 ухапшеника предато штабу батаљона, те се о њиховој даљој судбини не зна ништа. И у овој акцији од стране његове јединице опљачкан је већи број стоке. Дана 20. августа 1942. г. у истом својству у једном селу у планини Пастирево оптужени је запалио кућу и ухапсио 7 цивила који су стрељани у присуству оптуженог. У исто време у истој планини и у истом својству у једном селу по наређењу оптуженог припадници његове чете запалили су 3 куће, похапсили људе и жене, после чега су похапшена лица стрељана у присуству оптуженог. Око 23. августа 1942. г. у једном селу у истој планини према Приједору, оптужени је у истом својству наредио припадницима своје чете да запале 5 кућа и стрељају 5 цивила, а ухапшене жене и деца поведени су у Приједор и предати у логор, те се о њиховој судбини даље ништа не зна. Том приликом је оптужени са припадницима своје чете опљачкао већу количину стоке. Концем септембра 1942. г. у једном селу удаљеном 7 км. северно од Приједора, оптужени је са припадницима своје чете извршио претрес станова у селу те ухапсио 10 мушкараца, 10 жена и 8 деце, које је предао штабу његовог батаљона и о чијој се судбини даље ништа не зна. Том приликом су у селу опљачкали 10 до 12 говеда, 25 оваца, 8 кола натоварених са животним намирницама и 8 пари коња. Три дана касније оптужени је у Приједору са припадницима своје чете стрељао горњих десет цивила. Концем јануара 1943. г. у Козари оптужени

је наредио припадницима своје чете да стрељају 7 заробљених партизана што су ови и учинили. Дана 14. или 15. фебруара 1943. г. у једном селу удаљеном 6 до 7 км. од Приједора оптужени је са припадницима своје чете ухапсио 8 цивила, од којих је други дан тројицу стрељао, док је осталих 5 цивила предао штабу батаљона, те се о њиховој даљој еудбини ништа не зна. Том приликом је оптужени са припадницима своје чете опљачкао двоја кола са животним намирницама, 4 коња, 5 крава, 4 телета и око 15 комада оваца У времену од 21. априла 1943. г. до 28. октобра 1944. г. као командир Ц отсека за осигурање пруге у Руми издавао је наређење за одмазде батаљонима 11, 12 и 13 и усташкој чети Миотека и 356 земаљском стрељачком батаљону у Руми да извршују одмазде због минирања пруге, па су на основу овог његовог наређења са његовим знањем и одобрењем после сваке диверзије извршене одмазде. У лето 1943. г. после диверзије на талијански транспортни воз код Старе Пазове, сва лица која су затечена у пољу у близини места догађаја ухапшена су од припадника III полициског пука у Инђији. Октобра месеца 1943. г. јединице II полициског пука, које су се налазиле на обезбеђењу пруге у Мартинцима у заједници са још једном јединицом у Мартинцима због рушења пруге од стране партизана извршена је одмазда над цивилним становништвом и стрељано је 21 лице. У јесен 1943. г. на прузи између Шидских Бановаца и Винковачких Бановаца обешено је 5 и стрељано 15 лица као одмазда за рушење пруге. Такође у јесен 1943. г. између Илаче и Шидских Бановаца стрељано је 19 људи и једна жена као одмазда за рушење пруге. Исто тако у јесен 1943. г. јединице III полициског пука која се налазила у Старој Пазови учествовала је у блокади села Војке заједно са усташама и извршила у самом селу више хапшења, а доцније на прузи између Старе Пазове и Инђије од ових ухапшених стрељано је 12 лица. У сврху одмазде због рушења пруге вршена су дуж читаве пруге Винковци - Земун /Нови Град/ више стрељања и вешања лица доведених из логора Сајмиште у Земуну и цивилног становништва, те је тако неутврђеног дана 1944. г. између Сремске Митровице и Вогња и између Путинаца и Голубинаца и на другим местима стрељано и обешено више лица. Октобра месеца
1943. г. окривљени је у истом својству команданта Ц-отсека за осигурање пруге у Руми наредио акцију чишћења села Стејановац, којом приликом је у селу ухапшено 50 цивилних лица и доведено у затвор у Руми, а потом је ова лица командант СД-а у Руми трампио са партизанским одредима у Фрушкој Гори за 45 заробљених немачких војника. Фебруара месеца 1944. г. по наређењу оптуженог у истом својству и под његовом непосредном командом извршена је акција на село Угриновце због честог минирања пруге између Инђије и Старе Пазове и том приликом су у сарадн>и са СД-ом ухапшена три лица и једна жена, те је ова три лица стрељао на лицу места минирања пруге и потом их обесио, а ухапшену жену одвео је са собом у Руму, те се о њеној даљој судбини ништа не зна Полови-

ном месеца септембра 1944. г. поводом напада партизана на утврђени бункер код железничке станице Павловци на прузи Рума-Врдник, оптужени је у истом својству наредио да се за одмазду спали и опљачка село Павловци што је по његовом наређењу извршио поручник Хафнер.

Оптужени признајући на горњи начин све своје злочине, а што потврђују и сведоци саслушани у истрази чији су искази прочитани на главном претресу и чије је изјаве оптужени признао за тачне, али се брани да је он морао спроводити наређења претпостављених, која је добио.

С обзиром на горње чињенично стање, којим је у потпуности доказана кривица и кривична одговорност оптуженог, суд је истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено у својству наредбодавца и личног извршиоца путем убијања - стрељања заробљеника и цивилних лица, хапшење цивилних лица, међу њима жена и деце и спровођење истих у логоре, паљевину и пљачку приватне имовине, према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање. Но с друге стране, суд је имао у виду да је оптужени дела извршио као наредбодавац и непосредни извршилац, затим друштвену опасност почињених дела, тешке последице проузроковане истима, јер је преко 300 лица изгубило своје животе услед злочиначке делатности оптуженог, друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових дела, па га је ради свега тога осудио на казну смрти стрељањем. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на казну губитака грађанских права, нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 10. октобра 1949. г. Суд бр. 745/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити и то:
1- Војном тужиоцу Ј.А.
2 **—Браниоцу и оптуженом**
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

12. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 1825/49.
24. децембра 1949. г.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Оштрића, као претседника већа, потпуковника Др. Давида Фредерика и потпуковника Михаила Јанковића, као чланова већа уз суделовање капетана Уроша Брадића, као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог МИЛЕР КАРЛА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 745/49 од 10. октобра 1949. г. којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А., донео је у нејавној седници одржаној на дан 24. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог МИЛЕР КАРЛА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду, Суд бр. 745/49 од 10. октобра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га је на основу чл. 4 истог Закона, а у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Противу ове првостепене пресуде у законском благовременом року уложили су жалбу оптужени и његов бранилац и у истој наводе, да је оптужени као капетан и командант батаљона сва дела извршио по наређењу својих претпостављених, да је данас свестан тежине извршених дела, да се за исте каје, те моли Врховни војни суд да узме све то у обзир као и да је у првостепеном поступку сва дела признао, те да га казни временом казном и пружи му могућност да својим радом пружи доказа да се каје и да данас друкчије посматра ствари.

Поводом жалбе оптуженог и његовог браниоца Врховни војни суд размотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог и првостепену пресуду, па је са доле наведених разлога жалбу оптуженог и његовог браниоца одбио, а првостепену пресуду у целости потврдио.

Из целокупног утврђеног чињеничног стања јасно се види, да је првостепени суд правилно донео своју одлуку о кривици оптуженог, као и да је ценећи све околности, како оне које иду у прилог оптуженом, тако и оне које отежавају степен његове кривичне одговорности, правилно му одмерио врсту и висину казне. Наиме, оптужени прво као командир чете, а затим као командант батаљона бивше немачке војске учествујући у казненим акцијама против наших народа лично је наређивао својим подређеним војницима стрељање заробљеника и цивилних лица. Наводи оптуженог, да је он то чинио по наређењу претпостављених не умањују његову кривичну одговорност, јер оптужени је радио на основу општих наређења, но он је по свом нахођењу у сваком поједином случају одређивао колико лица, као и која лица, имају бити стрељана, а исто тако је он наређивао паљевину и пљачку приватне имовине, тако да је према признању самог оптуженог за време од јула 1941. г. до маја 1945. г. по његовим наређењима стрељано преко 300 лица, које заробљеника које цивилних лица, те вршена масовна паљевина и пљачка приватне имовине. Ова околност јасно показује да се оптужени трудио и активно се залагао да што потпуније спроведе у дело паклене и злочиначке нацистичке планове о уништењу наших народа, те је тако масовно и систематски кроз дужи период времена вршио ове грозне злочине. Када се томе дода, да је оптужени дела извршио у зрелим годинама - преко 50 година - да је довољно интелектуално развијен, да је дела извршио свесно и са умишљајем, Врховни војни суд потпуно усваја разлоге првостепеног суда да у конкретном случају једино смртна казна може бити довољна мера за заштиту друштва од овако грозних злочинаца као што је оптужени.

Ради свега напред изложеног Врховни војни суд је одбио жалбу оптуженог и његовог браниоца као неумесне, а првостепену пресуду у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
/Урош Брадић, с. р./

Претседник суда - Пуковник,
/Звонимир Оштрић, с. р./

М. П.

7.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Суд бр. 547/50
25. јул 1950. г.

У ИМЕ НАРОДА

Војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Милоње Стијовића као претседника већа, судија-поротника капетана Тадић Мипорада и ст. водника Јаћимовић Живојина као чланова већа, уз суделовање капетана Стојановић Владимира као секретара, у кривичном предvieTy против опт. ХЕНИГ АЈ1ЕКСАНДРА, због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, на основу усменог јавног главног претреса, здржаног у присутности заступника оптужбе капетана Докнић Павла, Зраниоца оптуженог поручника Недељковић Божидара *и* оптуженога ко- *тл* **је приведен из истражног затвора, на дан 25. јула 1950. године изре-<ао је и објавио следећу:**

П Р Е С У Д У

Опт. ХЕНИГ АЈ1ЕКСАНДАР, бивши СС-штурман и управник попициског затвора БДС-а (Befelshaber der Siecherheitspolicai - /Заповед-^ик полиције сигурности/) у Београду, рођен 20. IX. 1922. године у Фачегу (Румунија) од оца Лудвига и мајке Марије, рођ. Андрес, Фолксдој46-Da, држављанства Немац, са сталним местом боравка у Београду, Гранциштанска улица бр. 8, кројачки радник, неожењен, писмен, са 6 раз. >сновне школе и 3 раз. занатске школе, сиромашног имовног стања, неогуђиван, у затвору је од 13. јануара 1948. године, када је изручен нашим властима

К Р И В ЈЕ

Што је у времену од поливине маја месеца 1941. г. па до септембра L 944. године, као кључар, а у више махова и као управник БДС затвора у Веограду вршио нечувена злостављања, премлаћивања и малтеретираіа наших држављана које је Гестапо хапсио као присталице Народно-Зслободилачког покрета, па су од таквог злостављања многи ухапшениди умирали а многи пренети у болницу да не би умрли у затвору. Тако је торед осталог починио следеће:

1- Неустановљеног дана и месеца, крајем 1941. године у заједници :а злогласним командантом затвора Урлихом СС-хауптшарффирером

злостављао је једну групу Јевреја и Јеврејки којих је било 20, међу којима је било и старих људи, на тај начин што су их најпре око 2 сата тукли у дворишту пендрецима, песницама, ногама, затим су им скинули одела и натерали их да тако свучени пужу по снегу око пола сата, након чега су онако мокри морали на снегу да стоје читава два сата у ставу мирно. После тога су читаву ноћ стајали у ходнику уза зид и кад год је неко од ових претучених Јевреја и Јеврејки клонуо, био је поново тучен и усправљан уза зид, те пошто су им одузете све ствари од вредности, изведени су сутра дан сви на стрелиште и тамо стрељани;

2- Неустановљеног дана и месеца, а након извршења дела под тач. 1. овог диспозитива у заједници са Урлихом претукао је затвореника Луја Мора, банкарског чиновника, којом приликом је батинање трајало неколико дана, па је претучени Мор однет у несвесном стању у болницу, где му се изгубио сваки траг.

3- Неустановљеног дана крајем 1941. године, учествовао је у злостављању Др. Левиа и његове жене, партизанских бораца заробљених у I непријатељској офанзиви. У батинању које је трајало 10 дана учествовали су поред опт. Хенига зликовац Урлих, а по злу познати крволок др. Јунг, затворски лекар.

4- Приликом претреса затвореника, који је вршен у току од 3 године сваке недеље једном, оптужени је кад год је код неког од затвореника нашао оловку, жилет или било какву цедуљу, испребијао би не само таквог затвореника, него све затворенике који су се налазили у тој соби.

Описаним радњама извршио је кривично дело ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, кажњиво по чл. 4 ст. 2 истог закона, па га на основу поменутог прописа, а у вези чл. 3, 11, 28 и 31 ОКЗ-а

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкови кривичног поступка падају на терет државе.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац ВП бр. 8805-12 из Београда, својом оптужницом ВТК бр. 35/50 од 24. VII. 1950. године оптужује Хениг Александра, због дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и тражи да га суд после проведеног доказног поступка на главном јавном и усменом претресу огласи кривим и казни строго по закону.

Војни суд у Београду, као надлежан у смислу прописа из чл. 8 Закона о војним судовима, после проведеног доказног поступка на главном

јавном и усменом претресу и на основу слободног судијског убеђења, нашао је:

1- Да је опт. Хениг, неустановљеног дана и мјесеца крајем 1941. године у заједници са злогласним командантом затвора Урлихом злостављао једну групу Јевреја и Јеврејки којих је било око 20 и то на начин како је то описано у оптужници под овом тачком.

Наводи оптужнице под овом тачком доказани су потпуним признањем опт. Хенига у току истражног поступка и из исказа свједока Карајовића Драгомира, лекара, који се налазио у затвору.

Опт. Хениг на главном претресу пориче своје исказе које је дао у току истраге, јер је говорио оно што није радио, због тога што је хтио што прије да изађе пред суд па ту да говори истину.

Суд је расмотрио ово порицање опт. Хенига и исказ свједока Карајовића и исказ свједока Јовановић Бранка из којих се види колики је био зликовац и убица опт. Хениг, па је као зликовац на суду покушао да лаже, рачунајући да ће лажима избјећи заслужену казну за своје толике злочине, признајући само да је вршио шамарање и то оних који су правили дисциплинске грешке. И као покушај да обмане суд порицањем, тако је и схваћено његово порицање, а суд је стао на становиште да је свјесно, са умишљајем и из зликовачких побуда извршио кривично дјело за које га оптужница под овом тачком терети, па га је за исто и огласио кривим.

2 - Да је опт. Хениг крајем 1941. године неустановљеног мјесеца и дана у заједници са Урлихом претукао затвореника Мора Луја, банкарског чиновника и претучен је Мор однет у несвесном стању у болницу, гдје му се изгубио сваки траг.

Наводи оптужнице доказани су потпуним признањем опт. Хенига у току истражног поступка и на главном претресу признаје да га је и он „можда“ тукао. Исто тако из исказа свједока Карајовића Драгомира се доказује да га је тукао опт. Хениг. На главном претресу опт. Хениг када је притијешњен доказима рекао је да га је „можда“ тукао. Према утврђеном у потпуности је доказано да је опт. Хениг свјесно, са умишљајем из зликовачких побуда извршио ово дјело па га је суд за исто и огласио кривим.

3.- Да је опт. Хениг неустановљеног дана крајем 1941. год. учествовао у злостављању др. Левиа и његове жене са поменутим лицима у оптужници.

Наводи оптужнице доказани су признањем опт. Хенига, али се само брани да је „можда“ учествовао у тучи доктора, а његове се жене не сјећа, али из исказа свједока Карајовића се у потпуности доказује кривица овог дјела опт. Хенига, па је због тога суд поклонио пуну вјеру исказу свједока Карајовића као доброг патриоте и као очевица, а одбрану је опт. Хенига одбацио као покушај да избјегне заслужену казну и огласио га кривим за ово дјело.

4 - Да је опт. Хениг Александар, приликом претреса затвореника, који је вршен у току од три године сваке недеље једном и када је год код

којег од затвореника нашао оловку, жилет или било шта друго или цедуљу испребијао би све затворенике који би се затекли у тој соби.

Наводи оптужнице доказани су потпуним признањем опт. Хенига у току истражног поступка и на главном претресу и из исказа свједока Карајовића и Јовановића, па је због тога суд опт. Хенига и за ово дјело огласио кривим.

Из свега изложеног и утврђеног у потпуности је доказано да је опт. Хениг извршио оваквим својим поступцима свјесно, са умишљајем и из непријатељских и зликовачких побуда кривично дјело које у себи садржи све битне елементе бића кривичног дјела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД па га је суд за исто и огласио кривим и у смислу прописа из чл. 4 ст. 1 ЗКНД изрекао му казну смрти стрељањем.

Пошто нема имовине то је суд трошкове кривичног поступка огласио ненаплативим, јер се не би имали од чега наплатити.

У потпуности је доказано да је овде у питању један зликовац који је од зликоваца и убица и дресиран за вршење злочина, који је остао без икаквих људских осјећаја већ као и остала звер чим види човјека скаче на њега и туче га чим може и има. То му је био као спорт свакодневни посао. То се доказује исказима свједока очевидаца. Општи интереси, интереси човјечке слободе и интереси људских осјећаја, крв наших грађана и гробови оних које је створио зликовац Хениг захтијевају да овакав зликовац не може живјети. Због тога је суд и изрекао као једину правилну и одговарајућу казну опт. Хенигу казну смрти стрељањем. Ово поготово што нема никаквих олакшавајућих околности које би се могле извршиоцу узети.

Суд је стао на становиште да једино оваква казна одговара степену кривичне одговорности извршиоца, тежини дјела, да одговара опасности за друштво од извршиоца.

Са свега изложеног пресуђено је као у диспозитиву ове пресуде.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар суда - капетан,
(Владимир Стојановић, с. р.)

Претсједник вијећа - пуковник,
(Милоња Стијовић, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1166/50
5. септембра 1950. г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића као претседника већа, потпуковника Давида Др. Фридерика и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз судјеловање капетана Ружић Марјана као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ХЕНИГ АЈ1ЕКСАНДРА против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 547/50 од 25. јула 1950. године, због кривичних дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, осуђен на казну смрти стрељањем, - у нејавној седници одржаној 5. септембра 1950. године, а на основу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У

Делимично се УВАЖАВА жалба опт. ХЕНИГ АЛЕКСАНДРА, те се пресуда Војног суда у Београду, Суд бр. 547/50 од 25. јула 1950. године у погледу одлуке о кривици ПОТВРЂУЈЕ, а у погледу одлуке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ и оптужени осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у доживотном трајању.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени. У својој жалби истиче да није имао удела у извршењу злочина под тач. 1 и 2 диспозитива прве пресуде, а у погледу осталог наводи да малтретирање није било онаквог карактера како се износи већ знатно блаже. Истиче да је случајним стицајем околности ступио у зихерхајтсполицај, да је био млад и заведен, те обзиром на све скупа тражи да му Врховни војни суд снизи казну на блажу меру.

Поводом жалбе Врховни војни суд је у смислу чл. 260 ЗКП размотрио цели предмет, па је нашао да је жалба делимично основана.

Првостепени је суд правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженога, те дао правилну квалификацију дела. Оптужени је у истрази признао у потпуности сва дела из диспозитива првостепене пресуде на главном претресу порекао је дело под тач. 1 / диспозитива, а сада у жалби пориче и оно под тач. 2/. Обзиром на овакве изјаве опту-

женога, а уз јасан и одређен исказ сведока-очевидца Карајовић Драгомира и Јовановић Бранка, Врховни војни суд, као и првостепени, сматра одбрану оптуженога за произвољну.

Кривична одговорност оптуженог стоји и без обзира на непосредно учешће оптуженог у извршењу злочина. Ово због тога што из доказног материјала у предмету следи да је оптужени био СС-штурман, да је вршио дужност кључара и замењивао управника БДС затвора, те уз „хауптшарффирера" Улриха и Рихтера био главна личност у злогласном затвору. Као припадник тога злочинског апарата, који је био под непосредним руководством „РСХА", оптужени је одговоран као саучесник за сва кривична дела која су проистекла из ове злочиначке организације, па се одбрана оптуженога и са те стране указује неоснована.

Разматрајући питање казне коју је оптуженом одмерио први суд, овај је суд нашао да је иста престрога. Истина је да су почињена кривична дела тешке природе и са тешким последицама, али се обзиром на кајање оптуженога, његово добро држање и залагање на раду у заробљеништву, не указује потребним изрећи смртну казну. Због тога је Врховни војни суд пресудио као у диспозитиву сматрајући да ће се и оваквом врстом и мером казне постићи сврха кажњавања.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Божић Маријан, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

Тачност преписа оверава,

За начелника канцеларије,
/потпис нечитак, с. р./

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1012/49
дана 29. октобра 1949. године
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу, састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а број 161/49 од 20. октобра 1949. године, по кривици оптуженог ШУСТЕР Ј1АМБЕРТА немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном, јавном и усменом претресу на дан 29. октобра 1949. године, у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздановић Вељка, заступника оптужнице Ћировић Милоша /поручника/ и судом одређеног тумача њемачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

ПРЕСУДУ

Опт. ШУСТЕР Ј1АМБЕРТ, потпоручник бивше њемачке војске, командир 8 чете, код 724 ловачког пука 104 ловачке дивизије, рођен 10. 2. 1909. г. у Либегену код Келстада, од оца Хемана и мајке Ане рођене Липелд, по занимању судски инспектор, по народности Немац, ожењен са Ојдерик рођена Вјексел, политичка припадност, члан НСДАП-а од 1. 10. 1940. г. на Југословенском подручју од септембра 1941. до маја 1945. године, налази се у истражном затвору од 1. јануара 1949. године.

К Р И В Ј Е

због тога што је:

1./ крајем септембра или почетком октобра 1941. године у Ваљеву код гробља у близини Колубаре као припадник егзекуционе команде стрељао 50 цивила,

2./ неутврђеног дана фебруара 1942. год. у Београду у близини Звездаре по наређењу Врховног команданта Србије генерала Бадера и шефа

Гестапоа за Србију генерала Мајснера са својом четом извршио блокирање простора где је извршено стрељање 50 цивилних лица,

3./ крајем фебруара 1942. год. у Београду, у близини Звездаре вршио је блокирање простора на коме је било стрељано 60 цивилних лица,

4./ неутврђеног дана у лету 1942. год. учествовао је у истом својству и делу код стрељања 20 талаца,

5./ између 21. и 25. маја 1943. год. у близини Плавља код реке Таре по опћем наређењу дивизије наредио да се запале 3 куће и стрељају 4 цивила, која су се нашла у овим шумским кућама, а поред тога наредио својим војницима да пуцају на цивилна лица, која су покушала да се склоне пред њиховим проласком те је услед овог наређења пуцано на 30 цивила, од којих су 3 убијени, а припадници његове чете убили су даљних 15 лица,

6./ 23. јануара 1945. год. у Травнику по наређењу команданта пука потпуковника Мајера стрељано је 60 заробљених партизана, при чему је опт. командовао ватром,

7./ у периоду од јануара 1943. до априла 1943. провађајући рацију у подручју Ваљева ухапсио је 21 цивилно лице и предао команданту у Ваљеву те се за судбину ових лица незна,

Овим делима починио је вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено чл. 3 тач. 3 ЗКНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКНД и чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година с тим да се по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин,

главна казна му се рачуна од 1. јануара 1949. године,

трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје да је наредио стрељање 22 лица, да је по наређењу претпостав-

љених учествовао у стрељању 240 лица и у хапшењу 21 лица за чију се судбину даље ништа не зна. Оптужени се брани да је наређење за стрељање издао на основу општег наређења а учешће у стрељању и хапшењу по директном наређењу претпостављених, па моли суд да га што блажије казни.

Суд је ценио ову одбрану оптуженог па је нашао да је иста без утицаја по одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог, јер је оптуженом као зрелом човеку и интелектуалцу било познато да је по међународним конвенцијама забрањено овако поступати са заробљеницима и цивилним становништвом, он је био свестан да су по среди тешка кривична дела те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност. Ради тога суд је одбра'-ну оптуженог као неумесну одбио и истог на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања заробљеника те стрељања и хапшења цивилних лица.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајуће околности признање и кајање, али исто тако суд је ценио друштвену опасност извршених дела, тешке последице њима проузроковане, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових злочина, па му је са свих изнетих разлога одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 29. октобра 1949. г. Суд бр. 1012/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 532/49
17. септембра 1949.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа, ппоручника Димовски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка, судија поротника као чланова већа, уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара, у кривичном предмету против оптуженог ГШИЈ1 ФРАНЦА, немачког ратног заробљеника због кривичног дела ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, на основу одржаног усменог јавног претреса у присуству заступника оптужбе Конић Милорада, оптуженог Гшил Франца, који је приведен из истражног затвора у присуству његовог браниоца Ивановић Илије и тумача Ракочевић Мила, дана 17. септембра 1949. године изрекао је и објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ГШИЈ1 ФРАНЦ, ст. водник, командира жандармериске станице, рођен 2. X. 1908. године у Оберох код Хартбарда - Горња Штајерска, од оца Антона и мајке Марије, рођене Колхауезн, ожењен, отац 2 деце, 15 година и 16 година, држављанин Аустрије, по народности Аустријанац, свршио 4 разреда основне школе, по занимању у цивилу жандарм, члан НСДАП од 1938. године,

К Р И В Ј Е

зато што је:

1. У октобру месецу 1941. године лично суделовао у стрељању 10 таоца, који су били одведени из мариборског затвора;

2. Да је у лету 1942. године приликом вршења жандармериске патроле у околини Мокрице - Словенији, наишао на једнога исељеног Словенца, који се вратио из логора, те истога убио са МПи.

3. Да је у јесен 1943. године приликом једне акције ухватио 2 партизана у околини Глобочице, те је исте стрељао.

4. У 1942. години или 1943, приликом вршења патроле на граници између Пољане и једног суседног села наишао на 4 цивила, те издао наређење својој патроли да их стреља.

5. У јесен 1943. године приликом вршења патроле наишао на партизанског курира те је истога убио са машин-пиштољем.

6. У лето 1943. године вршио је патролу до саме границе те наишао на 3 цивила који су водили краве, пошто се они нису устављали, издао је наређење да се стрељају.

7. У јесен 1943. године вршио је патролу између Глобочице крај Хрватске границе и том приликом наишао у близини границе на једног цивила те је истог стрељао.

8. У јесен 1941. године заједно са Гестапоом вршио хапшења 10 Словенаца у месту Состајна, од којих су била 2 стрељана.

9. Неутврђеног месеца и дана 1942. године уз помоћ Гестапоа у околини Брежица ухапсио око 10 цивила, сарадника партизанског покрета на тој територији, те је исте предао Гестапоу у Брежицама,

- чиме је починио кривична дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га суд на основу чл. 3, 5, 11, 28, 29, 31, а у вези чл. 4 Закона о кривичним делима против народа и државе

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац ЈА, својом оптужницом бр. 371/49 од 14. септембра 1949. године, оптужио је Гшил Франца, ст. водника, командира жандармериске станице, за дела описана у диспозитиву ове пресуде, налазећи да односне радње садржавају елементе кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе. Заступник Војног тужиоца на данашњем претресу остајући при предлогу из оптужбе, тражио је да се оптужени огласи кривим за почињена дела и осуди на најтежу казну законом предвиђену.

По извођењу предложених доказа, те оцене дате одбраном оптуженог, као и његовог браниоца, суд је нашао да је оптужени извршилац дела која му се овом пресудом стављају у терет, те да је за иста кривично одговоран у оном обиму како је то суд установио.

Постојање кривичних дела као и кривичну одговорност оптуженога, суд сматра утврђеним на основу потпуног признања оптуженог датог на данашњем претресу, пред судом, тако и у предходном поступку.

Наиме, оптужени признаје, да је сва дела изложена у диспозитиву ове пресуде починио у време и на начин како је то горе у диспозитиву опи-

сано, сем што не признаје да је дело из тач. 2/ диспозитива пресуде, он - оптужени лично извршио. Каже, да је збиља у лето 1942. године приликом вршења патроле у околини Мокрице, наишао на једног исељеног Словенца, те на позив да овај стане, наредио свом пратиоцу да пуца на истог, обзиром да поменути није хтео стати на његов - оптуженог позив. Признаје, да га је његов пратиоц а по његовом наређењу убио.

Оптужени по свим делима није навео ништа у своју одбрану. Чак шта више, оптужени у почетку претреса није хтео ни да одговори да ли се за дела за која га оптужује војни тужилац осећа кривим или не. Тек након тога што му је од стране суда скренута пажња да је у интересу његовом да истину говори, у вези са делима за која га оптужница терети, оптужени је тада признао дела како је то напред наведено.

Што се пак тиче одбране оптуженог да дело из тач. 2/ диспозитива пресуде он лично није извршио, већ да је издао наређење свом пратиоцу, суд је овакве наводе одбацио као неосноване и неумесне. Наиме, суд је стао на становиште да је оптужени извршилац дела у питању, но да исто пориче тј. да је он извршилац, у намери да би на тај начин умањио своју кривичну одговорност. Обзиром да је оптужени пре овог дела вршио лич но убиства, те и после овог, суд је извео закључак да је оптужени лично извршио и ово дело. Уосталом за постојање кривичне одговорности сасвим је ирелевантно да ли је он - оптужени извршио дело или је пак издао наређење за исто, ради тога је суд и одбацио одбрану оптуженог као безвредну и без утицаја на постојање дела у питању.

Најзад суд је ценио и одбрану браниоца, наиме, да суд приликом одмеравања казне има у виду као олакшавајућу околност - да је његов бранъеник вршио дела по наређењу више команде. Међутим, суд није могао прихватити овакав предлог браниоца, обзиром на утврђене чињенице - да је оптужени починио вишеструка најтежа кривична дела и то не по наређењу већ самоиницијативно.

Како је на овај начин одбрана оптуженог и његовог браниоца обеснажена, а дела оптуженог као и кривична одговорност за иста у потпуности утврђена, то га је суд и огласио кривим, налазећи да се у радњама оптуженог стичу елементи кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, стога му је и одмерио казну као у диспозитиву.

Обзиром на природу и бројност дела, као и на тешке проузроковане последице истих, суд сматра, да је његова друштвена штетност и опасност у том степену изражена, да га је једино ваљало осудити на трајно искључење из друштвене заједнице, на начин како је то у диспозитиву изречено, правично и законито.

СМРТ ФАШИЗМУ- СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1510/49
23. септембра 1949.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама оптуженог ГШИЛ ФРАНЦА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду, којом је именовани због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је у нејавној седници одржаној дана 23. септембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

УВАЖАВАЈУ СЕ жалбе опт. ГШИЛ ФРАНЦА и његовог браниоца па се пресуда Војног суда у Београду, Суд Бр. 532/49 од 17. септембра 1949. године ПРЕИНАЧУЈЕ у делу о казни тако да гласи:

Опт. ГШИЛ ФРАНЦ са генералијама као у првостепеној пресуди а за дела за која је напред поменутом пресудом оглашен кривим осуђује се:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, која му се казна има рачунати од 1. јануара 1949. године као дана када је слободе лишен.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени и његов бранилац, тврдећи у жалбама да је до кривичних дела дошло услед постојања одређених наређења, по којима се морало поступати, истичу да се оптужени каје за почињене злочине, моле да се то има у виду, те предлажу да се изречена казна оптуженом ублажи изрицањем времене казне.

Пошто је поводом уложених жалби расмотрио предмет кривице оптуженог заједно са ожалбеном пресудом, Врховни војни суд је нашао да стављеним захтевима у поменутим жалбама треба удовољити са следећих разлога:

Иако стоји чињеница да је оптужени починио и многобројна тешка кривична дела, овај суд сматра да исти у време извршења тих дела због

своје неукости и позива није могао у потпуности да схвати њихову тежину нити недопустивост, те основано узима да су почињена дела углавном мотивисана постојећим наређењима злочиначког фашистичког војног и државног руководства. То, и чињеница да је оптужени увидео своју кривицу, јер је за извршена дела изразио кајање, упућује на закључак да је његово покајање искрено, те овај суд сматра да у овом случају има места ублажењу изречене казне. За такво уверење говоре још и околности о породичним приликама и о социјалном положају оптуженог, које околности иду у прилог веровања да ће оптужени заиста кренути правилним путем поправке и преваспитања, те коначно раскрстити са прошлошћу која га је у ствари и увалила у злочине.

Са свега изложеног удовољено је уложеним жалбама, па је оптуженом изречена казна и ублажена као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

10.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 461/49
13. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Уроша Вељковског и старијег водника Светозара Поповића са записничарем старијим водником Слободаном Грујићем, расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 3/49 од 10. септембра 1949. г. по кривици Др. Клаузера Арнолфа, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном јавном усменом претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Јована Бајића, одређеног тумача Растка Рашајског, заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, а на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео на дан 13. септембра 1949. г. у Вршцу и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. КЈ1АУЗЕР Др. АРНОЛФ, судски мајор - претседник преког војног суда немачке 373. „Тигар“ дивизије, рођен 5. маја 1900. г. у Дојчландсбергу од оца Ернеста и мајке Розе, рођене Бем, по народности Аустријанац, држављанин Аустрије, ожењен, има двоје деце, по занимању адвокат, писмен - свршио Правни факултет, био у немачкој војсци непрекидно од почетка рата до капитулације 8. маја 1945. г., у истражном затвору од 10. јануара 1949. г.

К Р И В Ј Е

I. Што је као вођа аутотранспорта учинио следеће ратне злочине:

1~ У другој половини месеца септембра 1941. г. учествовао у акцији на простору западно од Бања Луке и у околини Прњавора, којом приликом је убијено од јединица којима је и оптужени припадао 15 заробљених партизана, запаљено 4 куће у којима је пре тога убијено и то: један старији човек, три жене, које су претходно силоване, 4 до 5 деце, чије су ле-

шеве оставили да изгоре у запаљеним кућама, те опљачкали свињско месо, 4 овце, једну краву и разних других намирница,

2 - Неутврђеног дана месеца октобра 1941. г. учествовао у одбрани Добоја, приликом напада партизана, којом приликом је од стране јединица којима је и оптужени припадао стрељано 20 заробљених партизана, убијено 10 цивилних лица, запаљено 7 кућа и циглана,

3.- У времену од 15. до 20. јануара 1945. г. учествовао у акцији на Романији, на тај начин што је са колоном камиона, којом је он командовао, превозио - преузимао похапшене цивиле, које су прогласили за партизане и превозио их у Сарајево у логор, тако да је у 10 тура превезао ко 250 до 300 похапшених цивила, 80 комада опљачкане стоке. Том приликом је попаљено 10 села, као и све куће на цести, повешано на стаблима поред цесте 4 лица , попаљена села Месићи и Горажде,

4 - У истој акцији на Романији на путу из Рогатице за Сарајево заједно са још два стражара и једним шофером пуцао на петорицу заробљених партизана, од којих су тројицу убили, а једног ранили,

5.- Након неколико дана у истој акцији на Романији убио једног заробљеног партизана, кога је превозио из Рогатице за Сарајево у логор,

6 - Средином марта 1942. г. превозећи 20 заробљених партизана пуцао на једног од истих из пиштоља и ранио га у бутину,

7 - У мају 1943. г. на реци Врбас издао наређење двојици фелџандармима да убију два заробљена партизана, што су ови и учинили,

8 - Почетком септембра 1943. г. у једној шумици поред Приједора убио једног заробљеног политичког комесара,

9 - Почетком септембра 1944. г. у једној шумици на путу Босански Петровац-Крупа, 10 минута далеко од цесте заједно са Шалдем, руководиоцем затвора 1-ц одељења и једним шофером учествовао у стрељању једног партизанског руководиоца - заробљеника,

10- Концем фебруара 1945. г. у једној оближњој долини крај Завања у друштву са Гутбредом убио једног заробљеног партизанског комесара,

11- Концем фебруара или почетком марта 1945. г. 4 км. удаљено од Завања у једној долини учествовао у стрељању пет заробљених партизана, од којих је оптужени лично убио једног из пиштоља,

12 - Месеца маја или јуна 1944. г. постао члан ГФП-е /немачке тајне ползске полиције/ у Завању, па је као такав учествовао приликом одлучивања за хапшење цивилног становништва, давао савете шефу ГФП,

13 - У јуну 1944. г. у Крупи лично издао наређење фелџандармерији да ухапсе Пашалић Алу, што су они и учинили, па је истог предао 1-ц одељењу где је био мучен,

14 - У јуну или јулу 1944. г. у Босанској Крупи издао наређење фелџандармерији да ухапсе Велић Хоџу из Језерског, Меху Мусића из Бос. Крупе, и Шарић Хасана и његова два брата из Пиштаљина [Пиштали-

не], срез Цазин, што су ови и учинили, те их предао 1-ц одељењу, па се за њихову судбину ни сада ништа не зна,

II. - Од средине јуна 1943. г. па до ослобођења вршио дужност претседника немачког војног преког суда 373 „Тигар“ дивизије, па је као такав:

1- У јесен 1943. г. осудио на смрт 5 до 6 легионара и једног студента-комунисту, ради сарадње са партизанима, а за две девојке које су такође биле са њима издао налог да се отпреме у логор у Немачку, тако да се за њихову судбину ништа не зна,

2 - У јесен 1943. г. осудио на смрт 6 цивила, од којих су 4 била Муслимани, ради тога што су наводно као немачки повереници истовремено одржавали везе и са партизанима,

3 - У лето 1944. г. осудио на смрт 5 Муслимана - трговаца из Бихаћа, јер су наводно јављали партизанима кретање немачких аутоколона од Бихаћа за Книн,

4 - У лето 1944. г. осудио на смрт Дизdановић Сулејмана, геометра из Бос. Новог, наводно да је исти предао планове градске одбране партизанима,

- чиме је извршио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем убиства, хапшења, осуђивања на смрт, пљачкања и одвођења у концентрационе логоре из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 31, 32, у вези чл. 65 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

На основу чл. 32 ст. 2 ОДКЗ суд ову казну му замењује са казном ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ, с тим да се по издржаној или опроштеној казни ПРОТЕРА из ФНРЈ као страни држављанин.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да се из потпуног и јасног признања оптуженог утврђује, да је исти извршилац напред наведених дела и да је за иста кривично одговоран.

Наиме, оптужени признаје да је он као командант транспортне колоне припадао јединица 373 „Тигар“ дивизије, које су вршиле акцију сеп-

тембра 1941. г. у реону између Бања Луке и Прњавора, те потврђује да су те јединице из његовог састава биле заробиле известан број партизана у борби и од истих заробљених партизана, противно међународним конвенцијама о поступању са ратним заробљеницима исте пострељали. Такође зна да су ове јединице убиле једног старијег човека, да су претходнс силовали три жене, па их потом убиле са 4 до 5 деце, те их потом оставили у кућама и 4 куће запалили заједно са жртвама које су у ватри изгореле, као и да су том приликом ове куће опљачкане од стране војник; његове јединице.

Исто тако оптужени признаје да је од стране војника 398. пука, који је припадао његовој дивизији, којем је он са својом транспортном јединицом био придодат за превоз војних потреба, октобра 1941. г. приликом одбране Добоја од напада партизана извршено стрељање 20 заробљених партизана, убијено око 10 цивила и запаљено 7 кућа и једна циглана.

Према томе, а с обзиром да је оптужени био припадник јединица које су извршиле ове злочине то сходно Статуту Међународног суда и чл. 27 ОДКЗ исти је кривично одговоран као саучесник зш §епепз у овим делима.

Што се тиче дела под 3/ оптужени признаје да је са својим транспортним јединицама - колонама био додељен да у времену од 15. до 20. јануара 1942. г. за време акције више Сарајева на Романији снабдева трупе немачке са војним потребама, те је на положај возио војне потребе, а са положаја вршио превожење похватаног цивилног становништва које је транспортовано његовим камионима до Сарајева а одатле даље у концентрационе логоре. Тако је у 10 тура превезао око 250 до 300 цивилних лица за логоре, - дакле лично узео учешћа у хватању и спровођењу мирног цивилног становништва у концентрационе логоре. Даље, признаје да су ове јединице којима је и он припадао извршиле приликом ове акције пљачкање око 80 комада стоке, коју је он такође транспортовао, као и да су извршена паљења 10 села, као и све куће поред цесте, да су на стаблима поред цесте обесили 4 лица и попалили села Месиће и Горажде, - а оптужени је у погледу хватања и транспортовања цивилног становништва у логоре и транспортовања опљачкане стоке узео личног учешћа, док је у делима паљевине, убистава и вешања био саучесник зш §епепз.

Оптужени даље признаје да је лично извршио дела под 4/, 5/ и 6/ оптужнице, а на име да је у времену означеном у диспозитиву под овим тачкама такође вршио транспорт заробљених партизана, да је као такав извршио у јануару 1942. г. убиство једног заробљеног партизана, пре тога да је у заједници са још једним војником и шофером пуцао на пет заробљених партизана, од којих су три убили, једног тешко ранили, а петог лакше. Даље, да је у истом својству у марту 1942. г. пуцао на једног заробљеног партизана и ранио га у бутину. Брани се, да је он превозио

ове заробљене партизане са положаја у позадину, те да су исти покушали бекство и ради тога је вршио ова убиства. Међутим, оптужени на питање суда објашњава, да је он са шофером камиона седео у кабини шоферској, а да су у каросерији били заробљени партизани и немачки војници - стражари са шмајсерима. Када ствари тако стоје, јасно је да када би било покушаја бекства да би прво пуцали немачки спроводници са шмајсерима, јер су они били у каросеријама заједно са заробљеницима, а не да стражари чекају док оптужени изађе из шоферске кабине, да би пуцао из пиштоља на тобожњег бегунца. Овде се јасно види, оно што је уосталом и суду ноторно познато, да је оптужени ова убиства вршио из садистичких и злочиначких побуда без икаквог повода датог од стране заробљених партизана.

Оптужени је у целости признао и дела под 7/, 8/, 9/, 10/ и 11/, али се брани да је то учинио ради тога, што су његови претпостављени немачки команданти сумњали у њега - оптуженог, те да је овим хтео да им пружи доказа у своју верност. Дакле, оптужени самоиницијативно издаје наређења фелджандармерији да убију два заробљена партизана на реци Врбасу у мају 1943. г., он самоиницијативно иде септембра 1943. г. више Приједора 3 км. пешице да би лично убио једног партизанског заробљеног комесара. У септембру 1944. г. он такође самоиницијативно иде да убије заробљеног партизанског руководиоца. У фебруару 1945. г. убија поновно још једног заробљеног политичког партизанског руководиоца, а концем фебруара или почетком марта 1945. г. учествује у стрељању пет заробљених партизана и оптужени лично из свог пиштоља убија једнога. Дакле, оптужени иако интелектуалац, иако правник и адвокат, коме су била добро позната међународна правила и конвенције о поступању са заробљеницима, дакле који је био потпуно свестан да не само са тачке морала, већ и са законске тачке гледишта чини тешка кривична дела, те их он ипак свесно и са умишљајем и то самоиницијативно врши, огрезао у фашистичкој злочиначкој идеологији.

Оптужени признаје да је био придодат немачкој тајној пољској полицији као саветодавац и да је у том својству давао заиста мишљења о мерама које треба предузимати противу цивилног становништва, те је у том својству извршио дела под 13 и 14 диспозитива пресуде тј. издао наређења фелджандармерији о хапшењу именованих лица Але Пашалића, Велића Хоџе, Мехе Мусића и Шарић Хасана са његова два брата.

Најзад оптужени признаје да је од јуна 1943. г. до капитулације Немачке био претседник немачког војног преког суда 373 „Тигар“ дивизије и да је у том својству осудио на смрт у јесен 1943. г. прво 5 до 6 легионара, и студента а за две девојке издао налог да се спроведу у Немачку у логор, за чију се судбину ништа не зна до данас, да је потом исте 1943. г. у јесен осудио на смрт 6 цивила, а у лето 1944. г. прво 5 Муслимана - трговаца из Бихаћа а затим и Диздановић Сулејмана.

На тај начин, потпуним и јасним признањем оптуженог утврђена је шегова кривична одговорност за сва дела из диспозитива пресуде, па како се у овим делима стичу сви елементи кривичних дела ратног злочинства извршених путем убистава, хапшења и одвођења у концентрационе логоре, осуђивање на смрт, те саучесништва такође у делима убиства, пљевина и пљачке, суд га је на основу чл. 3 тач. 3 ЗКДНД и Статута Међународног суда огласио кривим.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, суд је узео у обзир оптуженом као олакшавајућу околност једино његово потпуно и јасно признање, док с друге стране суд је имао у виду да је оптужени интелектуалац, да је дела учинио свесно и са умишљајем, да је био свестан тежине својих дела, да је иста вршио систематски и кроз цело време бављења у окупираној Југославији, па га је осудио на казну смрти стрељањем. Но, узимајући у обзир да је оптужени дела извршио под утицајем немачко фашистичке идеологије, да је то било у ратном стању, суд је нашао, да није неопходно и нужно да се казна смрти изврши, те му је позивом на чл. 32 ст. 2 ЗДКЗ смртну казну заменио казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, с тим да уколико оптуженом буде казна смањена, да по издржаној или опроштеној казни буде протеран као страни држављанин из ФНРЈ.

Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права, као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 13. септембра 1949. г. Суд бр. 461/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУЈ

Записничар - старији водник,
/Слободан Грујић, с. р./

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изј ашњењеи то:
1- Војном тужиоштву Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбу списе изнети на одлуку.

С. Ф. - с. н.

13. IX. 1949. г.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1523/49
24. септембра 1949. год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Др. Фридерика Давида као чланова већа, уз суделовање капетна Маријана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама војног тужиоца и оптуженог КЈ1АУЗЕР Др. АРНОЛФА, који је пресудом Војног суда у Београду Суд бр. 461/49 од 13. септембра 1949. године због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, - у нејавној седници одржаној дана 24. септембра 1949. године, а на основу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба војног тужиоца а УВАЖАВА жалба оптуженог па се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 461/49 од 13. септембра 1949. године у погледу одлуке о кривњи ПОТВРЂУЈЕ, а у погледу одлуке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ и оптужени КЛАУЗЕР АРНОЛФ осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, која му се казна рачуна од дана 20. новембра 1947. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жале се војни тужилац, оптужени и његов бранилац. Војни тужилац се жали због одлуке суда о казни и истиче да је оптужени починио низ кривичних дела тешке природе за које је једино казна смрти одговарајућа. Оптужени се жали због престрого одмерене казне и у својој жалби понавља као и на претресу пред првим судом, тј. да је већину кривичних дела извршио по наређењу претпостављене команде. Бранилац подржава жалбу оптуженог наводећи да је оптужени своја дела пред судом искрено признао и да се покајао.

Жалба тужиоца је неоснована, док се она оптуженог уважава.

Врховни војни суд расмотрио је, у смислу чл. 260 ЗКП, цели кривични предмет, па је нашао да је први суд, на основу признања оптуженога, правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуже-

нога, али му није сразмерно степену те одговорности и тежини дела одмерио казну. Тачно је да су кривична дела која је оптужени починио врло тешке природе и да свако од њих тражи најтежу казну па се у том погледу Врховни војни суд слаже са наводима војног тужиоца али опет не сматра потребним изрећи онакву казну какву у својој жалби тражи. Што више обзиром на искрено признање оптуженог, његово кајање и чињеницу да се као ратни заробљеник показао добрим на раду, Врховни војни сул сматра да је за његов поправак довољна казна коју је изрекао у диспозитиву, па је у том смислу удовољио наводима жалбе оптуженог и његовог браниоца и преиначио пресуду нижега суда у погледу казне на блажу меру.

У смислу чл. 65 КЗ Врховни војни суд урачунао је оптуженоме у издржавање казне време проведено у истражном затвору и то од 20. новембра 1947. године због тога што је из накнадно добивених података развидно да је тада стављен у истражни затвор.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Маријан Ружић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

Тачност отправка оверава:
За начелника канцеларије
(Зорка Крстевска, с. р.)

11.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 956/49
Дана 27. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетна Бошковић А. Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада, стар. водника Тепић Станка, као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а Бр. 39/49 од 16. октобра 1949. год. по кривици оптуженог БРОДОВСКИ КУРТА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном усменом јавном претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, дана 27. октобра 1949. г. донео је и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. БРОДОВСКИ КУРТ, немачки ратни заробљеник, поручник бив. немачке војске, на последњој дужности ађутанта 222 арт. пука 181. пеш. дивизије, рођен 15. јануара 1910. год. у Лику, од оца Карла, мајке Амалије, рођене Матецик, ожењен, отац једног детета, по народности и држављанству Немац, по занимању у грађанству трговац, сада у истражном затвору од 15. јануара 1949. год.

К Р И В Ј Е

Што је:

1/ крајем новембра 1941. год. пренео наређење команданта пука на штаб III дивизиона те су војници овог стрељали 5 заробљених партизана на положају Кокоти,

2/ средином децембра 1941. год. код Данилов Града, на основу општег наређења штаба дивизије наредио штабу II дивизиона, те је овај стрељао 20 заробљених партизана,

3/ почетком децембра 1944. год. са поручником Флајшхауером на једном месту око 400 мет. од штаба пука стрељао 2 цивила осумњичена због шпијунаже,

4/ током јануара и фебруара 1945. год, а на основу општег наређења дивизије издао наређење I дивизиону, те је овај стрељао 10 заробљених партизана,

5/ фебруара 1945. год. наредио је штабу I дивизиона, док је овај био опкољен, да стреља 10 у борби заробљених партизана, што је учињено,

6/ крајем априла 1945. год., заступајући команданта пука, наредио је стражарској чети, те је ова од стране III дивизиона 10 заробљених партизана у борбама код Међуречја стрељала,

7/ у пролеће 1945. год. пренео је наређење команданта пука на батерије, те су ове за изградњу бункера употребљавале грађу са неколико оштећених кућа,

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац, наредбодавац и учесник убистава заробљених партизана и цивила, те разарања приватне имовине, предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.

Стога га суд, применом чл. 4 ЗКДНД у вези члана 28, 32, 51 и 65

ОКЗ.

О С У Т 5 У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна му се рачуна од 15. јануара 1949. године као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста учинио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу изјавио да је сва горња дела учинио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје да је лично стрељао 2 лица, пренео наређење за стрељање даљих 5 лица, те наредио стрељање још 47 лица, које заробљених партизана које цивилних лица, као и рушење приватне имовине и употребу грађе са приватних

зграда за израду војних положаја и бункера. Брани се да је сва дела чинио по општем наређењу штаба дивизије и штаба пука.

С обзиром на овакво чињенично стање, утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио оптуженог кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања заробљеника и цивилних лица и рушења приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца и наредбодавца. Што се тиче одбране оптуженог да је дела извршио на основу општег наређења штаба дивизије или конкретног наређења претпостављених, суд је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Наиме, оптужени је био свестан да се ради о тешким кривичним делима те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног у таквим случајевима не искључује његову кривичну одговорност, а исто тако види се да је оптужени и непосредно и лично наређивао вршење ових злочина.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду признање и кајање оптуженог, али исто тако и друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима прузроковане, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела, па га је с обзиром на све то осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 27. октобра 1949. г. Суд бр. 956/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 822/49
дана 7. X. 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу, састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 152/49 од 11. X. 1949. г., по кривици опт. ТРЕГЕР КУРТА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном усменом јавном претресу на дан 17. X. 1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника оптужнице потпоручника Ћировић Милоша, те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда суд је донео и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. ТРЕГЕР КУРТ, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске на последњој дужности командира чете и ордононц официра земаљског стрељачког бат. 924., рођ. 1. IV. 1897. г. у Рајхенбаху, Саксен, од оца Хермана и мајке Лити, рођ. Рајнболд, ожењен са Мартом рођ. Лоренц, отац 2 деце, по народности и држављанству Немац, боравиште: Вилдбах, по занимању учитељ, члан НСДАП од 1. 3. 1933. г. на дужности пропагандног вође у Вилдбаху, сада у истражном затвору од 1.1. 1949. г.,

К Р И В Ј Е

што је:

1. неутврђеног дана септембра 1941. г. учествовао у стрељању 180 до 200 цивила из логора на Топчидеру, на тај начин што је са осталим војницима одељења за стрељање његове чете код Дедиња пуцао из машинског пиштоља на сваку појединy групу и лично убио 8 цивила, исто тако месеца октобра 41. г. 150 цивила, убивши лично 7 до 8; почетком новембра 41. г. у 3 наврата у стрељању 350 цивила убивши лично 15-18.

2. Неутврђеног дана месеца јуна 1942. г. као командир вода 2. чете његовог батаљ. код Замљаче између Бос. Новог и Костајнице, издао је наређење своме воду те је овај на лицу места стрељао 5 заробљених партизана; исто тако на једно 5 км. испред Приједора убио је лично 2 заробљена партизана.

3. Неутврђеног дана јуна или почетком јула 1942. г. недалеко од Приједора стрељао је самоиницијативно 7 цивила.

4. Неутврђеног дана у октобру 1942. г. као ордонанц официр осигуравајући штаб одсека „Е“ издао је наређење стражарима те су ови између Липовљана и Новске убили 3 заробљена партизана, а на прузи Загреб-Сисак убио је лично код једног бункера једног заробљеног партизана.

5. Неутврђеног дана месеца јула 1943. г. као водник оклопног воза недалеко од Суње по његовом наређењу стрељана су 3 заробљена партизана а јуна месеца између Суње и Костајнице стрељао је лично 2 цивила под сумњом да су хтели дићи пругу у ваздух.

6. Неутврђеног дана јула месеца као командир 2. чете после напада партизана на жељезничку станицу Жипаја [Живаја], између Новске и Суње ухапсио је 2 цивила као таоце из Жипаја и предао их је штабу батаљ. у Новску.

7. Неутврђеног дана септ. 1943. г., у својству ордонанц офиц., приликом обиласка страже између Суње и Цапрага стрељао је самоиницијативно 2 заробљена партизана лично.

8. Неутврђеног дана фебруара 45. г. по наређењу мајора Мителвалнера учествовао је у стрељању 25 заробљених партизана у тврђави Костајнице, на тај начин што је на постројене заробљене војнике пуцао из машин-пиштоља и том приликом убио 8 заробљеника.

9. Октобра 1943. г. насилно је одузео 5.000 комада цигле у селу Пакленце у Босни, а за превоз истих мобилисао је принудну стоку,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац, наредбодавац, саучесник и помагач у убиству југословенских грађана и пљачке приватне имовине предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКДНД, у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни има протерати из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна му се има рачунати од 1.1.1949. г. као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница, суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје, да је самоиницијативно стрељао лично 14 лица, а самоинцијативно наредио стрељање даљих 11 лица. Такође признаје да је по наређењу учествовао са својом јединицом у пет махова на стрељању цивила из логора у Топчидеру код Београда, те да је тада укупно стрељано 725 лица. Учествујући у стрељању признаје да је лично убио најмање око 42 лица. Најзад признаје да је извршио пљачку наведене приватне имовине у диспозитиву пресуде, као и принудно мобилисање сељака са колима ради превоза опљачканих 5.000 комада цигала од циглане до жељезничке станице.

С обзиром на овакво чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовног стрељања нашег цивилног становништва и заробљених партизана, пљачку приватне имовине и принудно мобилисање за радове цивилног становништва и то у својству непосредног извршиоца, наредбодавца и саучесника - саизвршиоца, према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Суд одлучујући о врсти и висини казне узео је у обзир да је оптужени сва дела у потпуности признао, да се за иста каје, да је већи део дела - масовно стрељање у Топчидеру - извршио по наређењу претпостављених, а да је потом, налазећи се у таквој злочиначкој средини, васпитаван у злочиначкој НСДАП од 1. марта 1933. г. потпуно попримио злочиначке методе фашистичке, те захваљујући свему томе да је постао непосредни извршилац и наредбодавац убистава. Исто тако суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, веома тешке и грозне последице проузроковане његовим злочиначким радњама, јер је преко 800 родољуба изгубило своје драгоцеле' животе уз активно учешће оптуженог, те најзад друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела. Наиме, ради се о интелектуалцу, о учитељу, који би требао да васпитава омладину у духу солидарности, љубави међу народима, а он је дошао на ниво обичног убице. Најзад суд је имао у виду да по нашем

социјалистичком законодавству сврха казни није одмазда, већ васпитна мера која треба да васпитно делује како на оптуженог као учиниоца дела тако и на остале чланове друштва, те је са свих тих разлога донео одлуку којом је оптуженог осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година, пружајући му на тај начин могућност да својим радом пружи доказе да ће казна на њега поправно деловати и да се може преваспитати. С обзиром да је оптужени страни држављанин суд је на темељу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкве кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног суд је донео одлуку као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 17. октобра 1949. г. Суд бр. 822/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

III

Пресуде немачким официрима за ратне злочине које су извршили у току 1942. и наредних година

1.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 735/49
дана 7. 10. 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 445/49 од 29. септембра 1949. год. по кривици оптуженог РОГЕ АЈ1БРЕХТА, немачког ратног заробљеника због дела ратног злочинства по чл. 3 тач. 3 ЗКНД по одржаном главном усменом претресу дана 7. 10. 1949. год. у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана ЈБубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени РОГЕ АЛБРЕХТ, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности командира 3. чете земаљског стрељачког батаљона бр. 977. рођен 19. 7. 1897. год. у Фритшоу, Мекленбург, од оца Албрехта и мајке Ане рођене Пипенброк, ожењен са Елзом, отац двоје деце, по народности и држављанству Немац, у цивилу земљорадник, сада у истражном затвору од 1. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

1- Неутврђеног дана месеца маја 1942. г. са својим водом, а у циљу одмазде због погибије два немачка официра и неколико војника ухапсио је у селу Гргуревцу око 80 цивила српске народности, старих изнад 10 година и недалеко од села на војном вежбалишту стрељао од ових лично из пиштоља 40 до 60 лица, међу којима је било и деце,

2,- Крајем августа 1942. г. заробљену групу партизана од 48 до 50 у селу Бешенову у једној шуми одмах на лицу места стрељао без икаквог саслушања, на тај начин што је лично поставио митраљез, одредио правац и одстојање и издао наредбу за стрељање, а потом је извршио преглед стрељаних и нашавши да је 10 до 12 лица још у животу, лично из пиштоља је пуцао на сваког понаособ и дотукао их,

3.- Августа или септембра 1944. г., по датим упутствима из штаба батаљона извршио је претрес свију просторија код једног сељака у селу Вранову, те је истог, нашавши код њега две немачке пушке, ухапсио и одмах после тога предао полицији немачкој у Београду,

4- Крајем децембра 1944. г. у циљу одмазде запалио је лично једну кућу сламом у селу Тимотијевићима код Ужица, те је иста до темеља изгорела, са разлога наводно што је неко из те куће пуцао на њега,

- чиме је извршио као непосредни извршилац вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем масовног убијања нашег цивилног становништва и заробљеника, те пљевином приватне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржавном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао и изјављује да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Оптужени објашњава, да су маја месеца 1942. г. у једној шуми недалеко од Гргуревац били партизани, па је дошла 1. чета из пешадиске дивизије генерала

Штала да би их протерала или ликвидирала. У тој борби погинула су два немачка водника и неколико војника, те је командир те чете наредио да се за одмазду похапсе сва лица српске националности изнад 10 година старости у селу Гргуревцу и да се одмах стрељају. Наводи да су се они одмах тада поделили тако што су село поделили на два реона, па је оптужени у свом реону похапсио око 80 таквих лица, а дотични командир чете у свом реону око 100 лица. Наводи даље да су сва та лица извели до немачког војног вежбалишта, недалеко од самог села и да је он - оптужени лично из пиштоља стрељао 40 до 60 лица, а остала лица су од других официра из те чете стрељана митраљезом. Даље изјављује да је стрељање извршио са својим пиштољем, с тим што је са њим ишао његов посилни, који му је носио и додавао муницију. Овај аутоматски пиштољ имао је магазин са 22 метка, и оптужени каже, да колико се сада сећа променио је два или три таква магазина. После стрељања ових лица пионирски одред, који је такође био присутан, бацио је бомбе на оближње брдо, које се срушило и затрпало све жртве. Наводи да приликом стрељања млађа лица су молила да их не стрељају и плакала, док су старији ћутали. Наводи да је тада био поручник и командир вода Изјављује да му нико није наредио да он лично изврши ово стрељање, али сада ни сам не зна из кога је разлога све то чинио, но свакако мисли да је то чинио, што су сваког дана били нападани од партизана и нису имали мира. Затим, крајем августа 1944. г. обилазећи као патрола са својом четом околину Врдника наишао је на групу партизана код села Бешенова и после кратке борбе заробио 48 до 50 партизана, које је одмах на лицу места без саслушања стрељао. Стрељање је извршено на тај начин, што је оптужени лично прво поставио митраљез и одредио правац и отстојање, а онда издао наредбу за стрељање и командовао пуцањем. После тога извршио је преглед стрељаних лица и нашао да су у животу још 10 до 12 лица, те је он онда лично на њих пуцао из пиштоља у намери да их дотуче. Каже, да је ово стрељање извршио ради тога што су партизани били њихови непријатељи. Даље наводи, да је августа или септембра 1944. г. штабу батаљона пријавио један фолксдојчер једног сељака у Вранову да има оружје, те је онда оптужени по упутствима штаба батаљона отишао тамо са једним водом, извршио претрес свих просторија тога сељака и нашао код њега две немачке пушке. Тога сељака је одмах ухапсио и спровео директно немачкој полицији у Београду, али се брани, да колико се наводно сећа, да је тог сељака после извесног времена видео на улици. Најзад наводи, да је крајем децембра 1944. г. приликом њиховог повлачења када су пролазили кроз Ужице и околна села неко пуцао на њега и поручника Штрабела из две куће у селу Тимотијевићима са отстојања од прилике 200 метара, те је он у циљу одмазде одмах једну кућу запалио са сламом, а другу је запалио Штрабел те су исте до темеља изгореле. Тврди да у кућама нису нашли никог и да никакве даље репресалије нису предузимали осим овог паљења.

С обзиром на горње чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог јасно се утврђује кривица и кривична одговорност оптуженог као непосредног извршиоца и наредбодавца у вршењу масовног убијања нашег цивилног становништва - међу њима жена и деце, као и стрељању заробљеника, те паљевини приватне имовине, па га је суд огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе. Суд је ценио одбрану оптуженог, наиме мотиве који су га руководили код сваког појединог дела. Наиме, оптужени се брани да је дело под 1 / извршено по наређењу командира чете, те да је дело извршено ради тога што су се у близини села налазили партизани, па приликом акције нису могли да их пронађу. Ова одбрана оптуженог најбоље илуструје методе којима су се фашистички зликовци служили у нашој земљи. Немогући да изађу на крај са нашим храбрим борцима, они од беса чине злочине према невином становништву - старим људима, женама и деци. Само ради тога што се у шуми близу Гргуревача налазила према њиховом обавештењу једна група партизана, само ради тога се хвата преко 180 људи, жена и деце, мирних цивилних грађана, те се над њима врши злочиначко стрељање. Такође је неумесна одбрана оптуженог да је стрељање заробљене групе партизана од око 48 до 50 лица извршио како каже ради тога што су партизани били њихови непријатељи. Оптуженом је као официру морало бити познато да се према заробљеницима и цивилном становништву у смислу међународних конвенција не може и не сме овако поступати, њему је било познато да постоје заробљенички логори где се имају транспортовати заробљени непријатељски војници, јер он је у немачкој војсци од 1939. год. а ово се десило 1942. г. дакле после три године. Ради тога је суд одбрану оптуженог одбио као неумесну.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду признање оптуженог, док с друге стране суд је узео у обзир да је оптужени систематски и на један грозан начин вршио стрељање наших грађана - жена и ситне деце. Он као командир вода, лично из аутоматског пиштоља убија једном приликом око 60 лица, што јасно показује његов зао злочиначки карактер, показује човека који је уживао убијајући невине жртве. Када се томе дода да је оптужени зрео човек, отац двоје деце, и ако родитељ он ужива у убиствима туђе деце, суд сматра да све то показује довољно јасно да је оптужени као извршилац дела толико друштвено опасан да интереси друштвене заједнице захтевају императивно његово потпуно елиминисање из друштвене средине. Ради тога суд га је осудио на казну смрти стрељањем. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 8. октобра 1949. г. Суд бр. 735/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу ЈА.
2 - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на поновну одлуку.

С. Ф. - С. Н.

10. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 1820/49
27. децембра 1949. године

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Оштрића, као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Славка Балаша, као чланова већа, уз суделовање капетана Марјана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог РОГЕ АЛБРЕХТА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 735/49 од 8. октобра 1949. године, којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл.11 Закона о војним судовима, а по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А. донео је у нејавној седници одржаној на дан 27. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог РОГЕ АЛБРЕХТА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 735/49 од 8. октобра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 истог Закона, а у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Противу ове првостепене пресуде поднели су у благовременом року жалбе оптужени и његов бранилац и у истој наводе, да је оптужени дела извршио на основу општих наређења претпостављене команде као и под утицајем нацистичке пропаганде, да је дела признао пред првостепеним судом и за иста се каје, па моле да Врховни војни суд преиначи првостепену пресуду у погледу одлуке о казни и оптуженог осуди на времену казну.

Поводом жалбе оптуженог и његовог браниоца Врховни војни суд расмотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог као и првостепену пресуду, па је са ниже наведених разлога донео одлуку као у диспозитиву ове пресуде.

Из целокупног утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом утврђује се да је оптужени као капетан и командир чете извршио низ веома тешких злочина према народима Југославије. Он у селу Гргуревцу хапси око 80 грађана изнад 10 година старости, те их одмах потом стреља са својим војницима, а том приликом лично оптужени из свог пиштоља убија око 60 лица. Исте злочине оптужени чини у селу Бешенову и Вранову, тако да је он по својој иницијативи са својим војницима стрељао преко стотину лица, међу њима већи број деце. Оптужени се при овим стрељањима нарочито истиче и он сам убија више него цела његова чета, што несумњиво јасно показује зао и злочиначки карактер оптуженог. Ради свега тога првостепени војни суд потпуно је правилно нашао да у конкретном случају интереси друштва захтевају да се овакав злочинац елиминише потпуно из друштвене средине.

Ради тога је Врховни војни суд донео одлуку којом је жалбе оптуженог и његовог браниоца одбио, а првостепену пресуду у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Марјан Ружић, с. р.)

Претседник суда - Пуковник,
(Звонимир Оштрић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 820/49
дана 17. X. 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављено од капетана Бошковић Димитрија као претседника' већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 485/49 од 25. IX. 1949. г. против опт. МЕЈЕР ВИЛИЈА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном јавном усменом претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздановић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, донео је и јавно објавио дана 17. X. 1949. год. у Вршцу следећу

П Р Е С У Д У

Опт. МЕЈЕР ВИЛИ, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске, на последњој дужности командира 3 чете фелджандармеријског одељења 501, рођен 25. XII. 1914. г. у Хилдесхајму, од оца Густава и мајке Хермине, рођ. Хаман, активни полицијски официр, 6 разреда средње школе, члан НСДАП од 1. XII. 1937. год., по држављанству и народности Немац, сада у истражном затвору од 11.1. 1949. године.

К Р И В Ј Е

што је:

1. Дана 27. маја 1942. год. са 8 фелджандарма свога вода по наређењу 1-а официра војне групе Бадер, мајора Пфафенрота, извршио северно од цесте Рогатица-Вишеград стрељање 18 заробљених партизана, убивши лично б-торицу.

2. 28. маја 1942. г. јужно од Горажде између пута и Дрине са неколико припадника свога вода по наређењу Пфафенрота и једног пуковника стрељао је 10 заробљених партизана и 10 цивила а при томе убио је лично 4, а у близини Косанице стрељао је 6 заробљених партизана.

3. 30. маја 1942. г. јужно од Горажде са 8 припадника свога вода а по наређењу мајора Пфафенрота извршио стрељање 8 заробљених партизана убивши лично једног.

4. Дана 2. јуна 1942. год. по наређењу 1-ц официра војне групе Бадер поручника Золфа извршио стрељање 2 заробљена партизана изван Рогатице на путу за Вишеград, с тиме што је пренео наређење на наредника Матбенга и 3 жандарма.

5. Дана 4. јуна 1942. г. изван Рогатице на путу за Вишеград са 10 фелджандарма свога вода по наређењу поручника Золфа извршио је стрељање 7 заробљених партизана и 2 цивила убивши лично 2, а у близини места Косанице по наређењу мајора Пфафенрота и п. пуковника Киндла са 9 фелджандарма свога вода извршио је стрељање 10 заробљених партизана убивши једног.

6. Средином јуна 1942. г. са 14 припадника свога вода по наређењу 1-6 официра 718. пеш. див. мајора Лебмана извршио је паљевину једне појате у планини Игман у близини коте 928, док 20. јуна издао је наређење наредniку Мајеру те је овај у селу Унчани јужно од Сарајева опљачкао 2 овце.

7. 24. IV. 1945. г. приликом једне акције северно од Томића издао је наређење фелджандармима те су ови стрељали 3 цивила који су ухваћени са оружјем, а 11. IV. у подухвату у Дил-Планини у правцу села Барановићи заробио је 5 партизана и издао је наређење фелджандармима те су их ови на лицу места стрељали; исто тако 8. или 9. IV. у једном подухвату северно од Брода ухватио је 4 наоружана човека, који су пуцали на њега па је издао наређење својим војницима те су их ови стрељали на лицу места, а 8. маја 1945. г. приликом повлачења из Загреба, када су га 5 цивила позвали да положи оружје са својом четом, командовао је овој па су их на лицу места побили,

- чиме је починио вишеструко, продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац и наредбодавац убистава југосл. грађана и заробљених партизана те паљевине приватне имовине предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна му се има рачунати од 1.1. 1949. г., као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Оптужени признаје да је лично убио 8 лица, да су по његовом наређењу његови потчињени извршили убиство 17 лица, те да је узео учешћа са својим људством у стрељању даљих 73 лица, као и у паљевини и пљачки приватне имовине. Брани се да је сва дела извршио по наређењу својих претпостављених како је то и наведено у диспозитиву, а да ни једно дело није извршио по својој властитој иницијативи.

С обзиром на ово и овакво чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог суд је истог на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања заробљеника и цивилних лица, те паљевином и пљачком приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, наредбодавца и саизвршиоца.

Суд је ценио одбрану оптуженог, да је дела извршио по наређењу претпостављених па је исту као неумесну одбио са разлога следећих: Пре свега из признања оптуженог се јасно утврђује да је он лично убио 8 лица. Како је он добио наређење од претпостављених да његова јединица изврши односна стрељања то он као официр и руководиоц није морао да лично врши стрељање већ је могао да препусти својим војницима, а када је он то ипак сам лично чинио то несумњиво доказује да му је чинило задовољство вршење овако тешких злочина, јер од 25 лица које је добио у неколико махова за стрељање он је сам убио 8, а цела његова чета 17 лица. Исто тако и приликом учешћа у стрељању по наређењу претпостављених он је и сам лично узимао активно учешће у томе, што све доказује да је он веома радо ово чинио. С друге пак стране, оптуженом је морало бити познато да је по међународним конвенцијама забрањено убијање заробљеника и цивилног становништва, да постоје прописани начини, да се заробљеници спроведу у заробљеничке логоре, а уколико постоји против

неког цивилног лица какав доказ о војном кривичном делу да за то постоје законом одређени органи који ту ствар треба да испитају и о њој донесу на основу законом прописаног поступка своју одлуку, а не да се без икаквог поступка, без саслушања, врши стрељање истих. Најзад, позивање оптуженог на наређење претпостављеног је неумесно и с обзиром на прописе позитивног законодавства, по којем када су у питању тешка кривична дела наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност. Са свих тих разлога суд је одбрану оптуженог одбио као неумесну.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду с једне стране признање и кајање оптуженог, као и околности под којима је дела извршио, а исто тако и друштвену опасност почињених дела, тешке последице проузроковане истима, друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових дела, који је као активни полициски официр, као члан НСДАП од 1. децембра 1937. г. потпуно свесно и са умишљајем радио, па га је с обзиром на све то осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година Пошто је оптужени страни држављанин суд је на темељу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 17. октобра 1949. г. Суд бр. 820/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ПРЕСУДА ЈЕ ИЗВРШНА.

22. X. 1949.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

IV

Пресуде немачким официрима за ратне злочине које су извршили у току 1943. и наредних година

1.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 584/49
17. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић А. Димитрија, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вељковског Уроша и старијег водника Поповић Светозара са записничарем старијим водником Слободаном Грујићем, - расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК-а бр. 337-49 од 15. септембра, по предмету кривице опт. Алимер Антона, по одржаном главном, јавном, усменом претресу у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Бајић Јована, тумача Растка Рашајског и заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша дана 17. септембра 1949. г. на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. АЛИМЕР АНТОН, немачки ратни заробљеник, бив. немачке војске, бив. мајор, на последњој дужности команданта батаљона 384 пешадиског пука 373 хрватске пешадиске дивизије, рођен 11. XII. 1909. год. у Хербергу, од оца Франца и мајке Јохане, рођ. Фукс, по занимању активни официр, по народности и држављанству Аустријанац, писмен - свршио 4 разреда основне школе, 3 грађанске и 3 занатске, у истражном затвору од 11. IV. 1949 године.

К Р И В Ј Е:

Што је у времену од маја 1943. г. па до маја 1945. г. у својству команданта батаљона 384 пешадиског пука 373 хрватске пешадијске дивизије починио у Југославији следеће ратне злочине:

1- Септембра 1943. г. по његовом налогу извршено је стрељање 6 заробљених партизана, који су ухваћени у борби,

2- Децембра 1943. г. у борбама у околини Бабин Крај стрељано је по његовом налогу од 12 заробљених партизана тројица, од којих је двојицу лично стрељао,

3 - У јулу 1944. г. у околини Дрвара од његовог људства приведена 4 партизана, наредио је да се стрељају на лицу места,

4 - У јулу 1944. г. у околини Мазина издао је наређење, да се од 16 заробљених партизана двојица на лицу места стрељају, док је истовремено сам стрељао другу двојицу,

5 - У јулу 1944. г. заробљено у мањим подухватима 3 партизана које је лично убио, пошто нису хтели да му дају податке о партизанским јединицама,

6 - У септембру 1944. г. лично је убио двојицу заробљених партизана у акцији код Дрвара,

7 - У току акције на простору Удбине септембра 1944. г. издао је наређење те је извршено стрељање четворице од 23 заробљена партизана,

8.- У новембру 1944. г. стрељао је у борби код Очестовога [Оћестово] 3 заробљена партизана,

9 - У новембру 1944. г. његов батаљон приликом напредовања код Килина наишао је на 4 партизана који су у знак предаје дигли руке, а он је и поред тога издао наређење да се побију,

10- У борби децембра месеца 1944. г. у околини Јајца наредио је стрељање једног партизана,

11- Неустановљеног датума 1944. г. приликом извиђања издао је наређење за стрељање једног рањеног партизана, што је извршено на лицу места,

12 - У новембру 1943. г. наредио је својим јединицама у простору Каменског, те су ове опљачкале од једног сељака 1 говече и већи број кокошки, а 1945. г. северно од Лапца одузеле су 7 говеда, у долини Кулен Вакуфа 2.000 кгр. сена, 12 комада говеда и неколико оваца Код Ораховца 6 говеди а у јесен 1944. г. 12 оваца, а у јулу 1944. г. у околини Кисељака (Босна) 5 говеди и 5 оваца и у августу 1944. г. у околини Дрвара 15 говеди и 20 оваца,

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина путем личног убијања заробљених партизана и цивила, издавањем наређења за убијање истих и пљачком приватне имовине Југословенских грађана, предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима

против народа и државе, а кажњиво по чл. 4 истог закона, те га суд за наведена дела оглашава кривим, а у смислу чл. 4 ЗКНД, у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.
Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и данас на претресу у потпуности признао да је цитирана дела извршио у времену, месту и на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје, да је лично он стрељао 13 заробљених партизана као и да је он лично наредио својим потчињеним да изврше стрељање 24 заробљена партизана, док је остале предао штабу пука и за њихову судбину није му даље ништа познато. Исто тако оптужени признаје да је он наредио својим војницима да врше пљачку народне имовине и да се на тај начин натерају. Брани се да је заробљенике стрељао и наређивао да се стрељање врши јер је имао наређење од више команде да заробљене партизане не приводи већ да их на лицу места стреља Исто тако се брани да је постојало наређење да се трупе у појединим случајевима снабдевају на терену пљачком или како то оптужени назива реквизицијом на терену.

Покушава да докаже да њему нису биле познате Међународне конвенције о поступању са заробљеницима и мирним становништвом.

Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог па је нашао да је иста неумесна и шта више да је контрадикторна са чињеничним стањем. Наиме, тачно је и ноторна је чињеница да су фашистички злочинци давали овлашћење својим официрима и војницима да могу стрељати заробљене партизане и цивилно становништво, као и да га могу пљачкати. Али није тачно да је у 1943. и 1944. години постојало наређење да се уопште заробљеници не приводе, а то се види и по томе што на пр. оптужени од 12 заробљених партизана тројицу стреља а 9 спроводи вишој команди или у другом случају од 16 заробљених партизана 4 стреља а 12 спроводи вишој команди, или од 23 заробљена партизана 4 стреља а остале спроводи даље. Из овога се јасно види да оптужени није само радио по наређењу већ да је он стрељања вршио самоиницијативно као окорели зликовац и

активни члан НСДАП-а од 1938. године. Такође је нетачна одбрана оптуженог да тобоже њему као активном официру није била позната одлука Међународне конвенције о поступању са заробљеницима у току рата. С обзиром на све то суд је одбрану оптуженог одбацио као неумесну и истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршеног масовног стрељања заробљеника, и пљачке цивилног становништва из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те Статута Међународног суда.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност потпуно признање а с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност од дела ове врсте као и друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових дела, затим тешке последице које су наступиле оваквим злочиначким делањем оптуженог, да је он као активни официр био свестан тежине својих дела и иста вршио систематски и са умишљајем, па са свих тих разлога суд налази да у конкретном случају долази у питање једино смртна казна па је ради тога исту и изрекао. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права ни конфискацију имовине а из истих разлога донео је одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свихизнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу дана 17. IX. 1949. г. Суд. бр. 584/49.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар -старији водник,
(Слободан Грујић, с. р.)

Претседник већа - капетан,
(Димитрије А. Бошковић, с. р.)

Д-на:
По отправак пресуде доставити:
1.- Војном тужиоштву Ј.А.
2 - Браниоцу оптуженог и
3 - Оптуженом.

По истеку рока списе изнети на одлуку.

17. септембра 1949. г.

Претседник већа - капетан,
(Димитрије А. Бошковић, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1587/49
23 септембар 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, мајора Давида Др. Фридерика и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетна Радослава Ракића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог АЛИМЕР АНТОНА, изјављеној против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 584 од 17 септембра 1949 године, којом је именовани због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, у својој нејавној седници одржаној 23. септембра 1949. године донео је следећу

П Р Е С У Д У:

УВАЖАВА се жалба оптуженог АЛИМЕР АНТОНА, па се пресуда Војног суда у Београду, Суд бр. 584/49 од 17 септембра 1949 године у делу изреке о кривици ПОТВРЂУЈЕ, а у делу изреке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ, те се оптужени Алимер Антон осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година.

Казна му почиње тећи од 20 новембра 1947 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Испитујући побијану пресуду по жалби оптуженог који се жали због изреке суда о казни, а након размотрења списа кривичног предмета и свестране оцене жалбених навода, Врховни војни суд је нашао, да наводима жалбе има места, па је најстрожију казну заменио временом казном као у диспозитиву.

Оптужени дела у потпуности признаје и свестан је њихове тежине. Без сумње је да је степен његове друштвене опасности веома висок. Међутим, кад се узму у обзир услови и околности под којима су иста извршена, дуги протек времена од дана извршења па до пресуђења, потпуно признање и кајање, те чињеница да је током боравка у заробљеништву показао склоност ка поправци и преваспитању руководила је овај суд да најстрожију казну, која би при постојању напред наведених околности

носила извесна премда непотпуна обележја репресије, замени највишом мером законом предвиђене казне. Ово стога што ће оптужени овакво дуготрајном изолацијом из друштвене средине с једне стране спознати значај и тежину последица свог злочиначког делања, а с друге, кроз сурову школу живота уз обавезно вршење тежег принудног рада поправити се и преваспитати. Несумњиво, да ће висина и овако изречене казне постићи своје генерално превентивно деловање и у пуној мери утицати на остале у циљу одвраћања од вршења ових тешких кривичних дела.

Овај суд је оптуженом урачунао у казну време од 27 новембра 1947 године као дана када је оптужени према логорским забелешкама стављен под истрагу.

Са изложеног одлучено је као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Радослав Ракић, с. р.)

Претседник већа - ппуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

Тачност отправка о в е р а в а:
/печат и нечитак потпис, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1284/49
дана 23. новембра 1949 г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављено од капетана Бошковић Димитрија, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Мрвић Маринка и млађег водника Николовски Трајана као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК--а бр. 627/49 од 11. новембра 1949 године, по кривици оптуженог Валтер Антона њемачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, по одржаном главном, јавном и усменом претресу на дан 23. новембра 1949 године у Вршцу, у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице потпоручника Тербоца Лудвика и судом одређеног тумача њемачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ВАЛТЕР АНТОН, декан у рангу потпуковника бивше њемачке војске, код врховног команднта за југо-исток војне групе Е, раније Ф, рођен 3. јуна 1893 године у Лауденбаху - Бадем, из чиновничке обитељи, од оца Карла и мајке Маргарете рођ. Хас, домовинска адреса мајке Валтер Маргарете Карлсруе - Бадем Лунзештрасе 8, по народности и држављанству Немац, у цивилу професор за веронауку, похађао основну школу, гимназију и теолошки факултет, активни војни свештеник од 1934 године, у рату од 1939 године до заробљавања 10. 5.1945 године, код Целља, одликован са крстом за ратне заслуге II. и I. реда, и источном медаљом, заробљенички број 257 887, није био припадник никакве политичке организације, наводно некажњаван, налази се у истражном затвору од 21. октобра 1943 године.

К Р И В Ј Е:

Зато што је и то:

1- За време свог боравка на окупираној територији Југославије од августа 1943. г. до 10. маја 1945. г. у својству војног свештеника код војне групе „Ф“ у Београду и „Е“ у Загребу, по тражењу и упутству 1-ц официра пуковника Харлинга око 1. фебруара 1944. г. на конференцији у Земуну, њему подређеним војним свештеницима, у присуству фелдмаршала Вајкса наредио да помажу свим средствима 1-ц официра, па је на основу поднетих пријава од 15 војних свештеника било стрељано или вешано без претходног поступка неутврђен број лица. Пријаве су војни свештеници прикупљали од цивилног свештенства и становништва. Само од њему потчињених свештеника примио је пријаве на основу којих је побијено преко 200 лица и то до јула 1944. године.

2 - У истом времену бавио се обавештајном службом за 1-ц официре војне групе Ф и Е и на основу његових - оптуженикових личних пријава пуковнику 1-ц Харлингу ухапшено је око 50 до 60 лица, која су без икаквог поступка погубљена.

3.- У својству наводно „војног свештеника“ а на тражење 1-ц официра пуковника Харлинга у циљу добијања даљих података о сарадницима НОП-а под маском „последње исповести“ присуствовао је и то:

а - У септембру 1944. г. у Врапчу код Загреба вешању 8 цивилних лица, међу њима и једног студента.

б - Око 1. децембра 1944. г. код вешања 15 цивилних лица, те искористивши при томе верски обред „исповести“ пред само вешање на подмукао начин од жртава је сазнао за даљих два сарадника НОП-а, који су потом ухапшени и погубљени. Од ових 15 жртава петорица су страдала по пријави оптуженог.

в.— Неутврђеног дана месеца јануара 1945. г. пријавио је два цивила која су била стрељана у групи од 12 цивила у Пречком код Загреба, те је и оптужени присуствовао вршећи „верски обред исповести".

г- Око 15. фебруара 1945. г. присуствовао је стрељању код Врапча 10 таоца, међу којима је сам пријавио 5 лица.

д— Око 30. октобра 1944. г. изван Загреба вешано је 15 цивилних лица од којих је лично пријавио 4 лица примивши податке од свештеника - економа.

ђ - Око 15. фебруара 1945. г. код Подсуседа стрељано је у групи од 18 лица и три лица које је оптужени лично пријавио добивши податке од свештеника Сламића.

4- Око 30. октобра 1944. г. на друму Вуковар - Осијек ноћу лично је убио два цивилна лица, наводно из страха да га не нападну.

5 - Дана 15. децембра 1944. г. на друму код Мирогоја у Загребу, враћајући се у свој стан, лично је убио једног цивила, наводно јер се уплашио да ће га тај цивил напасти.

6 - Дана 1. јануара 1945. г. у ноћи у Подсуседу, враћајући се са забаве у припитом стању, наредио је своме шоферу те је стрељао два цивила, који су се наводно сумњиво понашали око његових кола.

7- Почетком марта 1945. г. на друму Велика Горица - Загреб, путујући аутом за Загреб, лично је убио једно цивилно лице, јер је како каже био упозорен да је на том друму опасно путовати ноћу, а наводно да тај цивил није хтео на његов позив стати.

8 - Око 5. септембра 1944. г. изван Београда на обали Дунава лично је убио две жене - своје љубавнице, са којима је по ноћним локалима проводио живот, а уз то му биле поверенице, наводно јер су му постале опасне за положај, те га плашиле пријавом због вођења љубави,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем стрељања, вешања и денунцирања цивилних лица - родољуба, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном јавном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени на претресу остаје у свему при свом саслушању у истрази у ко-

јем је детаљно објаснио време, место и начин извршења сваког појединог дела, те тако признаје, да је у својству „војног свештеника“ а према упутствима 1-ц официра војне групе „Ф“ у Београду, а потом „Е“ у Загребу пуковника Харлинга радио на томе да организује католичко војно и цивилно свештенство за шпијунску и достављачку службу у корист окупатора, да свештеници злоупотребљавајући свој свештенички позив, под маском вршења верских обреда „исповести“ сазнају од појединих верника, који нису могли да схвате да под одором свештеника налази се немачки фашистички шпијун, о појединим сарадницима НОП-а, о родољубима и борцима за слободу наших народа, па су те наводно „под светињом“ поверене тајне достављали 1-ц официру који је потом вршио хапшење и стрељање или вешање ових родољуба. Тако оптужени признаје да је у Земуну одржао конференцију са немачким војним свештеницима којима је предложио и захтевао од њих да врше ову злочиначку мисију под заштитом „свете цркве“, да као тобожње „слуге божије“ приносе на жртву своје вернике, те је као последица ове њихове злочиначке улоге било да је преко 200 родољуба било погубљено у Београду и Земуну. Даље, оптужени признаје да је и сам преко својих повереника вршио прикупљање података о сарадницима партизана, о тзв. „сумњивим“ лицима, те је као последица овог његовог злочиначког рада било похапшено и погубљено преко 100 лица. Даље признаје да је се у томе служио и тиме, што је као војни свештеник ишао на погубљења под маском да изврши последњи обред верски пред погубљење, да је у тим приликама успео да му лица пред погубљење, наивно верујући у тзв. „тајну исповести“ повере друга лица, своје сараднике, те да је он те податке предавао 1-ц официру, који је вршио даља хапшења. Оптужени сам признаје да је вршио верски обред пред погубљење и оних лица која су стигла на губилиште захваљујући пријавама самог оптуженог. Дакле, сам признаје да је целокупан његов рад као војног свештеника био само маска за наивне верске фанатике, који су тако падали као жртве. Само захваљујући свести наших родољуба, њиховом правилном схватњу ствари и свесности о злочиначкој улози цркве и оптуженог као њеног претставника те последице нису биле још страшније. Оптужени у улози свештеника-убице иде још даље. Он лично убија 6 лица без икаквог разлога, већ једино за 4 лица брани се да је наводно бојао се да та лица њега не нападну, а за две жене

- његове бивше љубазнице, које су му у исто време служиле и као слепа оруђа за проналажење сарадника партизана, када су виделе слом Немачке и када су захтевале од оптуженог да их поведе са собом при отступању, а пошто му више нису биле потребне за његов злочиначки шпијунски рад, он их под изговором да са њима прошета, води на обалу Дунава и тамо их убија и баца у Дунав. Убиство ових двеју жена, према самом признању оптуженог довољно јасно илуструје злочиначки карактер оптуженог. Он смишљено припрема свој план. Заказује једној љубазници

шетњу за одређено време, а другој један сат касније. Полази поред Дунава са првом жртвом, шета и разговара, док најзад изненада у муклој ноћи не вади изненада пиштољ, пуца жртви директно у слепоочницу десном руком, а левим лактом је гурне да би са насипа стропоштала се у Дунав. Затим, потпуно хладнокрвно одлази на састанак са другом жртвом, и њу води на исто место и убија на исти начин. Тако потпуним и јасним признањем оптуженог утврђено је да је исти извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде. Брани се да је пао под утицај 1-ц официра те да је под његовом сугестијом ова дела починио за која се наводно данас каје и тражи милост од народног суда.

С обзиром на горње утврђено чињенично стање суд је на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио оптуженог кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства како је наведено у диспозитиву пресуде. Што се тиче одбране оптуженог да је он под утицајем и сугестијом 1-ц официра дела извршио, она је без икаквог утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Овде се не ради о неком случајном једном делу оптуженог, већ о читавој злочиначкој организационој вези коју је он лично организовао и спровео са католичким свештенством како војним тако и цивилним у циљу уништења наших народа те се у томе оптужени служи свим могућим средствима, што јасно доказује да је он то из личног злочиначког нагона чинио као одлучни противник прогресивних снага.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност једино његово признање. И ако оптужени на суду изјављује да се каје за своја недела ипак суд из држања оптуженог пред судом није могао стећи уверење да је то кајање искрено већ да оптужени овим голим изјавама жели да ублажи степен своје кривичне одговорности. Ово тим пре што ничим позитивним за време заробљеништва није показао да се каје за учињене злочине. С друге стране као отежавајуће околности суд је оптуженом узео да је злоупотребио свој свештенички позив и сујеверје појединаца те под маском „свете тајне исповести“, те последњег верског обреда и других верских махинација сазнавао извесне појединости о сарадницима НОП-а о борцима за слободу, о напредним елементима те их достављао фашистима, који су их стрељали и вешали, а оптужени и том приликом садистички уживао у погубљењу своје жртве. Ради се по налажењу суда о једном дрском и препреденом злочинцу, који не преза ни пред чим да би своје паклене злочиначке методе спровео у дело, о човеку декану теолошког факултета, дакле интелектуалцу који је свесно и са умишљајем као виши свештенички орган вршио организацију и спровођење ових паклених планова. Суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке и грозне последице њима проузроковане, као и друштвену опасност од типова ове

врсте, који користећи верски фанатизам појединих наших људи, који још нису довољно раскрстили са религиским догмама, врше најгрозније злочине. Имајући све то у виду, суд је нашао да у конкретном случају једино и само смртна казна долази у обзир па је исту и одредио. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имвине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 23. новембра 1949. године Суд бр. 1284/49. године.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић,с. р./

М. П.

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 1284/49
26. децембра 1949. год.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића, као претседника већа, потпуковника Др. Давида Фредерика и мајора Добривоја Бабића, као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића, као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог Валтер Антона и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 1284/49 од 23. новембра 1949. године којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, а по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А. донео је у нејавној седници одржаној на дан 26. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог Валтер Антона и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 1284/49 од 23. новембра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим за вишеструко продужено кривично дело ртног злочинства из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 дио на казну смрти стрељањем.
Противу ове првостепене пресуде у благовременом року уложили
су жалбе оптужени и његов бранилац и у истој наводе, да је оптужени дела извршио под утицајем претпостављеног, наиме, 1-ц офиира пуковника Харлинга, да је данас свестан тежине својих злочина и за исте се каје, да је пред првостепеним судом сва дела искрено признао, па моли Врховни војни суд да првостепену пресуду у погледу одлуке о казни преиначи и осуди га на времену казну.
Врховни војни суд поводом жалбе оптуженог и њетовог браниоца
размотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог као и првостепену пресуду, па је са доле изнетих разлога донео одлуку као у диспозитиву ове пресуде.

Из целокупног чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом јасно се види да је првостепени суд потпуно правилно донео одлуку како о кривици тако и о казни за оптуженог, те Врховни војни суд у потпуности се слаже са разлозима изнетим у образложењу првостепене пресуде. По налажењу Врховног војног суда оптужени с обзиром на своје својство војног свештеника, с обзиром на свирепост и подмуклост извршених злочина претставља такву друштвену опасност да једино и само смртна казна долази у обзир као једина заштитна мера да би се друштво заштитило од овако опаких и подмуклих злочинаца. Оптужени, и ако католички свештеник, декан теолошког факултета, старији човек, злоупотребљава свој свештенички позив и лаковерност наших грађана који још нису потуно изграђени да би могли да схвате лажност религије и њена подмукла средства. Он сазива конференције католичких војних и цивилних свештеника, даје им у задатак да помажу немачко фашистичку обавештајну службу, те тако преко те мреже гестаповских шпијуна под одеждом „велечасног“ злоупотребљујући наводну тајну исповести сазнају од наших мајки, сестара и другарица о друговима који сарађују са НОП-ом, то одмах достављају оптуженом као свом руководиоцу, а овај доставља немачкој обавештајној служби, те се наши родољуби хапсе, а потом стрељају и вешају. Како сам оптужени признаје пред првостепеним судом преко 300 наших родољуба пало је као жртва ове подмукле његове свештеничко шпијунске организације, а оптужени као војни свештеник и као иницијатор њихове смрти присуствује егзекуцији под фирмом вршења последњег верског обреда пред погубљење. Оптужени и ту врши двојаку улогу - свештеника и шпијуна, он сазнаје од појединих жртава, уз обећање „свештеничко“ да ће им помоћи да се склоне, о друговима који су заједно радили са жртвама, па то доставља Гестапоу, те и ови другови падају као жртве овог злочинца.

Горње чињенице јасно илуструју оптуженог као опасног злочинца који не преза ни од најподлијих метода да би се осветио демократским и слободољубивим елементима, те је првостепени суд потпуно правилно нашао да једино и само смртна казна одговара степену кривичне одговорности оптуженог, ради чега је Врховни војни суд жалбу оптуженог и његовог браниоца као неумесне одбацио, а првостепену пресуду у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.)

Претседник већа - Потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 901/49
дана 24. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 25/49. од 18. X. 1949. год. по кривици оптуженог Ајзенбарт Михаела, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном, јавном, усменом претресу дана 24. X. 1949. год. у Вршцу, у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручика Гроздanић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша и судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. АЈЗЕНБАРТ МИХАЕЛ, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности командира 3. чете осигуравајућег батаљ. „Хрватске", рођ. 10. X. 1910. г. у Нирнбергу, од оца Михаела и мајке Марије рођ. Рот, ожењен са Дором, рођ. Пилингер, отац 3 деце, по народности и држављ Нирнберга, од школе има 6 разр. реалке, по занимању трговачки помоћник, чл. НСДАП-а од 1932. г. сада у истражном затвору од 13. јануара 1949. године.
К Р И В Ј Е

што је:

1. Неутврђенога дана месеца окт. 1943. г. као командир вода по наредби мајора Дрелеа са својом јединицом запалио 2 куће у селу Вуковље између Кутине и Банове Јаруге.
2. Неутврђенога дана средином децембра 43. г. као преносиоц наређења мајора Дрелеа стрељао је лично 10 цивила из Медарице [Међурић]

код Банове Јаруге на тај начин што је појединачно изводио из затвора жртве на 50 м. од затвора и пиштољем пуцао у слепоочницу.

3. Неутврђенога дана крајем јуна 44. г. по наредби мај. Дрелеа извршио је пљачку у селу Липовљанима 2.000 кг. кукуруза и 2 вола.

4. Неутврђенога дана марта 44. г. наводно по наредби мај. Дрелеа извршио је са својом јединицом стрељање 25 заробљених партизана у месту Гољу [Гојло] убивши лично 3 заробљеника.

5. Неутврђенога дана маја 44. г. по наређењу мајора Дрелеа извршио је са својом јединицом паљевину основ. школе у Медарицима.

6. Неутврђеног дана почетком јула 44. г. по наређењу мајора Дрелеа извршио је са својом јединицом стрељање 8 ухваћених партизана, на тај начин што је исте извео из затвора Гоља и 2 лично стрељао а остале су по његовом наређењу његови војници.

7. Неутврђенога дана августа 44. г. такође по наређењу Дрелеа извршио је са својом јединицом стрељање 33 партизана у Гољу, убивши лично 5.

8. Неутврђенога дана крајем окт. 44. г. по наредби мајора Дрелеа својом јединицом стрељао 12 цивила из Банове Јаруге на тај начин, што је исте извео из затвора и недалеко од Гоља лично стрељао 2, а остале његови војници.

9. Дана 11. XI. 44. г. по наредби мај. Дрелеа са својом јединицом минирао је зграду општинског одбора у Бановој Јаруги и дигао у ваздух.

10. Крајем децембра 1944. г. по налогу мајора Дрелеа извршио је са својом јединицом вешање 18 ухапшених цивила у селу Илову на тај начин што је на дрвећу поред пута вешао 2 до 3 цивила.

11. Неутврђеног дана почетком фебруара 1944. год. по наређењу мајора Дрелеа извршио је вешање 25 ухапшених цивила у селу Батини.

12. Неутврђеног дана априла месеца 45. г. лично стрељао 6 ухапшених цивила у близини Банове Јаруге.

13. На дан 2. маја 45. г. по наређењу мајора Дрелеа са својом јединицом у месту Беговцима узео је 2 кола и 4 коња, а априла 1944. г. учествовао је у стрељању са својом јединицом, 2 ухапшених цивила у Голоју [Гојлу].

14. Неутврђенога дана крајем јула или почетком августа 44. год. извршио је пљачку у Липовљанима и Медарицима [Међурић] 2 краве, 1.000 кг. кромпира, 1.600 кг. жита за прехрану свог људства и без икакве накнаде, а октобра 44. год. по наређењу мајора Дрелеа извршио је са својом јединицом хапшење 20 сумњивих лица у Медарицима и предао их штабу батаљона у Медарицима о чијој даљој судбини не зна ништа,

- **чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац и учесник у убиству, вешању и хапшењу југосл. грађана у већим размерама, те пљачки и паљевини приватне имовине, предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.**

Стога га суд применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну лишења слободе са принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни има протерати из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна се рачуна од 13. јануара 1949. г. као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем јавном усменом претресу у потпуности сва дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Тако оптужени признаје да је укупно лично убио 25 лица, да је са својом јединицом убио 80 које зробљеника које цивилних лица, да је обесио са јединицом 43 лица, ухапсио 20 лица, извршио пљевину 4 куће и пљачку приватне имовине, како је све то наведено у диспозитиву пресуде. Оптужени се брани да је сва дела извршио по наређењу оптуженог, а на питање суда, да ли је то наређење гласило да он лично као капетан и командир чете врши стрељања, оптужени признаје да такво наређење није имао, већ да су то требали да изврше његови војници, али како он наводи, он је то чинио лично да би показао својим војницима како се врши стрељање и вешање и да би им наводно „олакшао тај тешки посао". Оваква одбрана оптуженог јасно илуструје фашистичке методе, који су преко својих официра спроводили стрељања и вешања како би на тај начин злочиначки деловали на своје војнике, како би официри давали злочиначки пример војницима да врше ова грозна злочинства, да би их у том злочиначком послу обучили и припремили да могу потом сами самостално иста вршити. Позивање на наређење претпостављених такође је неумесно, јер оптужени је зрео човек, довољно интелектуално развијен, он је знао да је по међународним конвенцијама забрањено стрељати и вешати заробљенике и цивилна лица без одлуке надлежног суда, знао је да су по среди тешка кривична дела, те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност као извршиоца таквог тешког кривичног дела, па је ипак свесно и са умишља-

јем, са задовољством вршио ове злочине јер је као члан НСДАП од 1. фебруара 1932. г. био васпитаван у том злочиначком духу. Ради свега тога суд је оптуженог огласио кривим на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду друштвену опасност извршених дела, тешке последице проузроковане истима, као и друштвену опасност оптуженог који је ова дела систематски и масовно вршио, а узимајући у обзир као олакшавајућу околност признање и кајање пред судом суд га је осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 24. октобра 1949. Суд бр. 901/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 845/49
дана 18. X. 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и ст. водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца J.A. ВТК-а бр. 113/48 од 13. октобра 1949. године, по кривици оптуженог Вестфал Емила, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном ус
године у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, донео је и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. ВЕСТФАЈТ ЕМИЈ1, немачки ратни заробљеник, капетан бив-

ше немачке војске, на последњој дужности командира 4. чете 265 осигуравајућег бат., рођен 26. XII. 1893. год. у Швелберту, срез Франкфурт на Одри, од оца пок. Емила и мајке пок. Марте рођ. Тешнер, ожењен са Елизабетом рођ. Китар, стара 55 год, има троје дјеце и то Вилхелма старог 36 год., Шарлота стара 30 год., и Марија стара 25 год. Породица му сада живи у Цеденику код Берлина, од школе има 8 разреда основне и једну год. шумарске школе, у цивилу шумарски техничар, потиче из чиновничке породице, Немац, немачки држављанин, није члан партије НСДАП, у СА био од јула 1933. год. па до септ. 1935., заробљ. бр. 233 916, од одликовања има гвоздени крст II. кл. и крст за ратне заслуге II. кл, на територији Југославије од 8. августа 1943. год. па све до заробљавања. У логор Зрењанин дошао 7. нов. 1948. год, сада у истражном затвору од 1. XII. 1948. год.

К Р И В Ј Е

што је:

1/ неутврђеног дана августа мјесеца 1943 год., као командир чете, због погибије једног немачког стражара, ухапсио са својом јединицом 20 цивила у селу Лудини, које је на оном истом месту, где је стражар погинуо, лично стрељао из пиштоља,

2/ неутврђеног дана нов. мјесеца 1943 год., као командир чете због дизања пруге у ваздух од стране партизана, ухапсио је са својом јединицом 15 цивила у селу Пољани, међу којима и 5 младића од по 15 год. од којих је лично усред села Пољане стрељао из пиштоља 10 цивила а за остале издао наредбу да се одмах стрељају, што је и учињено и то све у циљу застрашивања цивилног становништва,

3/ неутврђеног дана крајем нов. или почетком дец. 1943 год. као командир чете, у једној шуми недалеко од села Прецеса [Пречеца] стрељао је лично 3 заробљена партизана,

4/ неутврђеног дана крајем јануара мјесеца 1944 год., као командир 4. чете 265 осигуравајућег бат., издао је самоиницијативно наредбу да се у Иванићграду у једној башти недалеко од жељезничке станице стрељају 10 цивила ухваћених на прузи између Иванићграда и Ширинеца што је и учињено, а он је лично присуствовао, командовао отварање ватре и после стрељања извршио преглед стрељаних лица и нашао да су три још у животу те је на њих пуцао из пиштоља,

5/ неутврђеног дана средином марта мјесеца 1944 год. као командир чете у циљу одмазде због рушења пруга, ухапсио је са својом јединицом у селу Клостеру [Клоштар Иванић] код Иванићграда 8 цивила, за које је самоиницијативно издао наредбу, да се стрељају код једне црепане између Иванићграда и Клостера, што је и учињено, а он је лично вршио преглед стрељаних лица и на лица која су давала знаке живота, пуцао из пиштоља,

6/ неутврђеног дана мјесеца марта 1944 год, као командир чете, стрељао је лично из пиштоља 5 заробљених партизана на прузи недалеко од Ширинеца на једној пољани недалеко од овог места,

7/ неутврђеног дана мјесеца марта 1944 год, као командир чете издао је наредбу да се отвори ватра на једног цивила на отвореној прузи између Иванићграда и Пречеца, који је као рањен пао на земљу, а он дошао до њега и пуцао из пиштоља, да би га дотукао,

8/ неутврђеног дана августа мјесеца 1944 год., као командир чете на прузи недалеко од Дугог Села, ухватио је 7 цивила поред пруге и издао

наредбу, да се сви ови цивили одмах на лицу места стрељају, што је по тој његовој наредби и учињено,

9/ неутврђеног дана септ. мјесеца 1944 год., као командир чете због погибије њемачких војника на положају, ухапсио је са својом јединицом у селу Краљевцу код Дутог Села 20 цивила, од којих је у оближњој шуми 10 лично стрељао из пиштоља, а за остале издао наредбу, да се стрељају, што је и учињено,

10/ неутврђеног дана септ. мјесеца 1944 год., као командир чете, због погибије њемачких војника на положају, ухапсио је са својом јединицом 20 цивила у селу Острно код Дугог Села, од којих је у оближњој шуми 10 лично стрељао из пиштоља, а за остале издао наредбу, да се стрељају што је и учињено,

11/ неутврђеног дана марта мјесеца 1945 год. као командир чете због напада партизана на пругу и у циљу застрашивања цивилног становништва, ухапсио је са својом јединицом 10 цивила у селу Растелици и издао наредбу да се одмах стрељају, што је и учињено а он је извршио преглед стрељаних лица и на још 3 лица, која су давала знаке живота, пуцао из пиштоља да би их дотукао,

12/ неутврђеног дана мјесеца априла 1945 год., као командир чете, издао је наредбу, да се 4 заробљена партизана код села Дејановца одмах на лицу места стрељају, што је и учињено, и

13/ на дан 24. дец. 1943 год., као командир чете, наводно по наредби мајора Шелера учествовао је са својом јединицом у хапшењу 40 цивила у Ширинецу и Шагинецу, као и паљењу 8 кућа у овим селима у циљу одмазде због напада партизана и то на тај начин што је са својом јединицом опколио ова села, извршио хапшења и паљења кућа као и спровођење ухапшених лица до тајне пољске полиције у Загребу,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као наредбодавац убистава и хапшења југослов. грађана и заробљених партизана предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни има протерати из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна му се има рачунати од 1. XII. 1948. год., као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени на претресу изјављује, да је у свом саслушању у истрази детаљно изложио време, место и начин извршења сваког појединог дела, те остајући у свему при тој изјави и усвајајући је у свему као своју, оптужени тако признаје да је лично убио 46 лица, које заробљених партизана које цивилних лица, да је по његовом наређењу од стране његових војника стрељано 115 лица, те ухапшено око 40 лица, те запаљено 8 кућа. Признајући дела и изјављујући да се за иста каје наводи да је иста учинио под утицајем фашистичке пропаганде те на основу упутстава виших штабова.

С обзиром на горње чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог суд је на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања цивилних лица и ратних заробљеника, путем хапшења цивилних лица и паљевине приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца и наредбодавца Што се тиче одбране оптуженог да је дела извршио под утицајем нацистичке пропаганде и по упуствима и наређењима виших штабова иста је неумесна. Пре свега оптуженом је морало бити познато да је по међународним конвенцијама забрањено убијати заробљенике и цивилна лица, морало му је бити јасно да се ради о тешким кривичним делима те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног и позивање на злочиначку фашистичку пропаганду не искључује његову кривичну одговорност. Најзад, оптужени као капетан и командир чете није у конкретним случајевима добијао изричита наређења да врши стрељање и паљевину већ је он на основу општих упутстава сам и по својој иницијативи ово чинио и наређивао да се чини.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду с једне стране потпуно признање оптуженог и кајање за почињене злочине, а с друге стране друштвену опасност почињених дела, тешке последице проузроковане истима, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац и наредбодавац ових злочина. Наиме, ради се о зрелом човеку, оцу троје деце, довољно интелектуално развијеном, који у својству капетана врши лично убиства заробљеника и самоиницијативно наређује својим војницима да то чине па му је изрекао казну лишења

слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на темељу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Такође суд имајући у виду да је оптужени страни држављанин није га осудио на казну губитка грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 18. октобра 1949. г. Суд бр. 845/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Пошто су заступник оптужнице и оптужени изјавили да су са пресудом задовољни, то је суд огласио

ПРЕСУДУ ИЗВРШНОМ.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Суд бр. 348/47
25. маја 1949. год.

У ИМЕ НАРОДА!

Војни суд у Београду у већу састављеном од мајора Батак Младена, као претседника већа и судија-поротника потпоручника Будимировић Смиље и водника Шклабрин Ивана, као чланова већа уз суделовање Петровић Десанке, као записничара у кривичном предмету против Ј1ИПЦИНСКИ ЕРИХА и МАРКЕВИЦ ГЕРДА, због кривичних дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима пр меног јавног претреса одржаног у присутности заступника јавног тужиоца поручника Дохнић Павла и браниоца оптужених Јовановић Видосава, тумача Рот Георга и оптуженика приведених из истражног затвора, на дан 25. маја 1949. године донео је следећу

П Р Е С У Д У

1-во оптужени Ј1ИПЦИНСКИ ЕРИХ, рођен 28. маја 1912. год. од оца Алфреда и Елизабете рођ. Цик, Немац из Берлина, у грађанству трговачки намештеник, ожењен, отац 2 деце, СС-оберштурмфирер,
И-го оптужени МАРКЕВИЦ ГЕРД, рођен 8. јануара 1920. год., од оца Фридриха и мајке Марије рођ. Раморт, Немац, из Целе код Билефелда у цивилу трговачки помоћник, ожењен, отац 1 детета, СС оберштурмфирер.

К Р И В И С У

што су и то:

ЛИПЦИНСКИ ЕРИХ:

1 / као ађутант 2. батаљона 14. пука VII. СС „Принц Еуген“ дивизије, којом је командовао СС-штурмбанфирер Диче Бернард а у времену од половине марта па до конца јуна 1943. год. учествовао у спровођењу следећих злочина, које је починио поменути батаљон:
а/ маја 1943. год. у селу Растовац /срез Никшић/ убијени су од јединица тога батаљона Драшковић Гајо, Врачар Маша, Павличевић Илија, Максимовић Никола, Павличевић Миливоје, Булатовић Рако, Томић Видак, Пантовић Милан, Јовановић Спасенија и Абрамовић Петар - све-

га 10 људи а истовремено извршена пљачка и паљевина читавог низа домаћинстава овога села,

б/ истога месеца и исте године у селу Граница /срез Никшић / од јединица 2. батаљона убијени су Кречковић Никола, Радусиновић Јоле, Радусиновић Васиљка и Радусиновић Даница, а истовремено опљачкана и попаљена имовина већине домаћинстава тога села,

ц/ истога месеца и исте године у селу Лукову /срез Никшић/ живог су спалили Грујић Саву, 50-огодишњег човека, а опљачкали и попалили готово цело село,

д/ оперишући од Маглића ка Сутјесци приликом неуспелог покушаја збијања НОВ у обручу на Сутјесци овај батаљон је учествовао у уништавању колона рањеника које су се пробијале преко Сутјеске, између Тјентишта и Сухе,

2 а/ у другој половини октобра и почетком новембра 1944. год. у својству командира 3. чете 14. пука VII. СС „Принц Еуген“ дивизије учествовао у масовним злочинима које је та јединица починила, као што су убијање 55 људи, жена и деце у околини Чачка те око 180 људи у селима Бресница и Бечани, где су поред тога вршене и масовне пљачке и паљење зграда,

б/ као руководилац у 14. пуку VII. СС „Принц Еуген“ дивизије новембра месеца 1942. год. учествовао у стрељању групе од 50 људи у Тополи, међу којима Радичевић Душана, Радичевић Вилотија, Прокић Душана, Петровић Душана, сви из Маслачера, те Блажић Милића и Животе из Љубичевца и других из околине Горњег Милановца, којом приликом су убијени претходно тучени, везивани и малтретирани, па чак и живи печени на ватри.

МАРКЕВИЦ ГЕРД:

што је њему поверена 9. чета 2. батаљона 14. пука VII. СС „Принц Еуген“ дивизије у времену између половине јануара и половине јуна 1943. год. са његовим знањем, одобрењем или наређењем починила следеће злочине:

а/ у јануару 1943. год. током 4. офанзиве /операције „Вајс“/ у селу Мочиље /срез Слуњ/ заклали су Трбовић Аницу, која је била бременита, а затим су је распорили и извадили из утробе дете, а сем тога заклали су том приликом у истом селу деветоро деце испод 10 година, 11 старијих мушкараца и 17 девојака,

б/ у мају 1943. год. извршила је злочине у селу Границе /срез Никшић/ изложене у тачци 1 сл. б/ диспозитива ове пресуде,

ц/ у својству руководиоца у 14. пуку VII. „Принц Еуген“ дивизије новембра месеца 1942. год. учествовао у стрељању групе од 50 људи у Тополи, међу којима Радичевић Душана, Радичевић Вилотија, Прокић Душана, Петровић Душана, сви из Маслачера, те Блажића Милића и Блажића Животу сви из Љубичевца и других из околине Горњег Мила-

новца, којом приликом су убијени претходно тучени, везивани, малтретирани па чак и на ватри печени,

- чиме су починили кривична дела ратног злочина из чл. 3 т. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе,

стога их суд обојицу на основу чл. 4 истог закона

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од по 20 /двадесет/ година с тим, да им казне почињу тећи од 20. априла 1947. год.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац оптужио је Оптужницом бр. Пов. 482-47 ЛИПЦИНСКИ ЕРИХА и МАРКЕВИЦ ГЕРДА стављајући им својом писменом и на јавном претресу од 25. маја 1949. год. проширеном оптужницом у диспозитиву ове пресуде описана кривична дела, молећи да их суд за иста прогласи кривима и казни.

Оптужени ЛИПЦИНСКИ ЕРИХ пориче извршење дела, која му се оптужбом на терет стављају. Признаје међутим да је у Југославију дошао месеца септембра 1942. год., и да је ступио у 2. батаљон 14. пука СС дивизије „Принц Еуген“. Такође признаје, да му је командант батаљона био Диче и познате су му неке акције СС-дивизије у околини Криве Реке, но пориче, да су му познати било какви злочини ове дивизије. Кад је био у Тополи, сећа се да је један састанак са командантом батаљона био одложен због неког суђења, али се појединости ко је том приликом био суђен и због чега, не сећа. Признаје да је јануара месеца 1943. год. био са батаљоном пребачен за Карловац и да му се јединица кретала од Карловца ка Петровцу. Такође признаје, да је с јединицом био у простору Никшића крајем месеца маја 1943. год., и да је после тога кренуо у правцу Шавника. У офанзиви Шварц био је, вели, ађутант команданта батаљона спроводећи у том својству наређења команданта, командирима основних јединица и примајући извештаје командира тих јединица за команданта. Непознато му је међутим да је његов батаљон вршио убиства у селу Растовцу код Никшића и какве пљачке. Село Граница му је непознато и тврди да уколико је било жртава у њему, све су настале услед борбе, јер је 8. чета имала додира с непријатељем. Такође му је непознато и село Луково. Признаје, да је био на 10-том километру од Шавника, где су се водиле борбе, а такође да је био на Сутјесци, у Гацком и на Маглићу, да је од Маглића његов батаљон кренуо према Сутјесци и да су на путу имали борбе са партизанима, те да су били направили велики обруч око партизана, али да су се партизани пробили и да је после те борбе видео мртве партизане, који су наводно дуго времена лежали мртви. Тврди да

је на Сутјеску стигао пошто су борбе већ биле окончане и да му је непознато да је на сектору Тјентиште и Сухе извршен покољ над једном групом рањеника. Признаје, да је учествовао у акцији на Дрвар, али да је касно стигао за ту акцију. Признаје да је крајем октобра 1944. год. добио наређење, да формира 3. чету 14. СС пука и да је са том својом четом био у Бресници приликом повлачења „Принц Еуген“ дивизије правцем Краљево-Чачак-Ужице, али му је непознато да су делови 14. пука а још мање чета којом је командовао, извршили какве злочине. Тврди да је изнад села Бреснице био на положају.

Оптужени МАРКЕВИЦ ГЕРД такође пориче извршење дела која му се оптужницом Војног тужиоца на терет стављају. Признаје међутим, да је септембра месеца 1942. год. дошао у Југославију и да је одмах ступио у 7. СС „Принц Еуген“ дивизију. Признаје да је учествовао у 4. офанзиви у својству командира чете, али пориче да је имао каквога удела у извршење злочина у тим пределима, јер је прошао 2 километра испред села Мочила. Кроз село су прошле друге јединице. Признаје, да је месеца маја 1943. год. са својом јединицом боравио у околини Никшића и прошао кроз село Границу. Том приликом видео је да на удаљености 2-3 километра од села дуж цесте горе неке куће, али не зна ко их је био запалио. Исто тако признаје, да је 1942. год. био са својом јединицом на сектору Топола, али наводи, да је у то време био у болници. Најзад признаје да је са својом јединицом учествовао у операцијама од Маглића до Сутјеске, али пориче, да му је ишта познато о злочинима који су у том пределу извршени.

Из признања самих оптуженика Ј1ИПЦИНСКОГ и МАРКЕВИЦА суд утврђује чињенице, да су оба оптуженика на челу својих јединица /чета/ а оптужени Липцински Ерих од половине марта до конца јуна 1943. године у својству ађутанта команданта батаљона, у саставу 7. СС „Принц Еуген“ дивизије прошли кроз сва она места у којима су извршена у диспозитивном делу ове пресуде тачно описана дела. Извршење пак ових дела на несумњив начин утврђено је исказима током претреса саслушаних сведока очевидаца, који су стицајем околности преживели све те погроме. Исказима тих сведока, који су делом прочитани на претресу, утврђено је да су састави 7. СС „Принц Еуген“ дивизије на целом том свом путу сејале смрт међу цивилним становништвом оба пола без обзира на узраст тј. клали и убијали сав живаљ на који су наишли почев од деце у колевци па до стараца у најдубљим годинама. Штавише су као у случају Трбовић Анице у селу Мочило /срез Слуњ/ заклали бремениту жену, распорили је и извадили јој из утробе дете. Такође су убијали групе рањених партизана, и припаднике НОВ и заробљенике у борбама. Злочиначка делатност саставних делова поменуте СС-дивизије, у којима су оптуженици били командири основних јединица и руководиоци, није се зауставила на убијању и клању цивилног живља, рањеника и заробљеника, већ се је проширила и на материјална добра. Снаге ове зло-

гласне злочиначке дивизије безобзирно су пљачкале и палиле сав иметак становништва места кроз која су пролазиле не презајући ни од масовног паљења кућа у којима је месни живаљ становао, једном речју међународно ратно право припадници ове дивизије потпуно су игнорисали како у односу на цивилно становништво тако и у односу на ратне заробљенике.

СС-дивизије су међународним правом /Нирнбершка пресуда против Геринга и др./ проглашене злочиначким организацијама, па, разуме се, и по злу позната 7. СС „Принц Еуген"-дивизија, као једна од најсвирепијих и најкрвожеднијих у саставу Немачких СС-формација.

Припадници пак злочиначких организација кривично су одговорни као саучесници /чл. 27 ст. 2 ОКЗ-а/ за сва учињена кривична дела, која су произашла из злочиначког плана делатности тих удруживања са којима су се они сагласили и то својим делом и понашањем изразили, без обзира да ли су непосредно учествовали у извршењу тих кривичних дела

Према томе одбрана и непризнавање оптужених да су лично они или јединице, којима су командовали, по њиховом наређењу узели непосредног учешћа у извршењу ратних злочина фиксираних у диспозитиву ове пресуде, је ирелевантна.

Сами признају да су, претходно ступивши у СС формације, на челу основних јединица и у својству руководилаца, у саставу батаљона и пукова 7. СС „Принц Еуген" дивизије прошли кроз сва она места у којима су ратни злочини у питању извршени. Ничим пак нису доказали да су ишта предузели, да из такве једне злочиначке организације, као што је 7. СС „Принц Еуген" дивизије иступа, штавише су у њој према сопственом признању остали до окончања рата, што све несумњиво значи да су се сагласили и то својим делом и понашањем изразили, на свим оним ратним злочинима које су саставни делови те дивизије на свом злочиначком путу широм места означених у диспозитиву извршили.

При одмеравању казне суд се је руководио друштвеном опасношћу оптужених и њихових дела налазећи да је ова необично велика. Као припадници зверске идеологије, која је делила народе на „више" и „ниже" расе, оптужени су се добровољно уврстили у оружане формације те идеологије у циљу освајања т. зв. „животног простора" за „вишу расу" масовним физичким истребљењем припадника „ниже расе" не осврћући се ни на најелементарније одредбе међународног ратног права и људског морала уопште. Суд дакле налази да је одмерена казна у конкретном случају сразмерна друштвеној опасности оптуженика и њихових дела.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар:
/Десанка Петровић, с. р./

Претседник већа - мајор:
/Младен Батак, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1205/49
10 августа 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Острића као претседника већа, мајора др. Фридерика Давида и мајора Јерицијa Рика као чланова већа, уз суделовање потпоручника Кошенина Карла као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптужених ЛИПЦИНСКИ ЕРИХА и МАРКЕВИЦ ГЕРДА те по жалби војног тужиоца изјављене против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 348-47 од 25 маја 1949 године, којом су оптужени Липцински Ерих и Маркевиц Герд због крив. дела ратног злочина из чл. 3 тач 3 ЗКНД оглашени кривим и осуђени сваки на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од по 20 година, - донео је у смислу чл. 11 Закона о војним судовима у нејавној седници одржаној дана 10 августа 1949 године а по саслушању војног тужиоца ЈА следећу

П Р Е С У Д У

I. УВАЖАВА СЕ жалба војног тужиоца у колико се односи на оптуженог ЛИПЦИНСКИ ЕРИХА, па се пресуда Војног суда у Београду, Суд Бр. 348/47 од 25 маја 1949 године у делу изреке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ те се оптужени Липцински Ерих осуђује:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

II. ОДБИЈА СЕ жалба војног тужиоца у колико се односи на оптуженог МАРКЕВИЦ ГЕРДА, те се горе поменута пресуда у погледу оптуженог Маркевиц Герда ПОТВРЂУЈЕ.

III. ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе оптужених ЛИПЦИНСКИ ЕРИХА и МАРКЕВИЦ ГЕРДА изјављене против горе поменуте пресуде.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против у диспозитиву цитиране пресуде жалили се оптужени и то због погрешно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о казни те војни тужилац због одлуке о казни. У својој жалби навео је оптужени Липцински Ерих, да допунска оптужба, да је учествовао у стрељању 50 лица у Тополи није основана ничим другим, но да је био као подофицир припадник батаљона, који је у критично време поред јединица Вермархта био у Тополи. За време V. офанзиве био је ађутант II. батаљона а не лични

ађутант команданта батаљона. Није му познато, да ли је батаљон стварно прошао кроз места Граница, Растовац и Луково. Ађутант батаљона није имао уплива на јединице нити неки преглед за време борбених акција. Кад су биле борбе на Маглици [Маглић] и код Сутјеске, стигао је тамо када су борбе биле већ завршене. Имао је специјални задатак, да покаже једној инжињерској чети пут од Гацког, пошто је ова требала да учествује у оквиру батаљона. Обруч око партизанских снага образовали су сви делови, који су се тамо борили, а не само његов батаљон. Тај батаљон није ни наишао на колоне рањеника. Он није починио ни један злочин. Он није трпео а још мање наређивао неки преступ према цивилима. Казна морала би му се рачунати од 1. маја 1946 године, кад је био стављен у истражни затвор у Немачкој на тражење југословенске војне мисије, а не од 20. априла 1947 године.

Оптужени Маркевиц Герд навео је пак у својој жалби, да о злочинима у Тополи није могао ништа знати, јер је почетком децембра 1942 године отпутовао у Немачку те се вратио 24 децембра 1942 године. У то време био је командир вода у 12 чети. 25 јануара 1943 године преузео је 9 чету XIV пука дивизије „Принц Еуген“, те већ следећег дана чета имала је борбе код Мочила, где су се борбе водиле у самом селу. Најодлучније одбија, да би и један човек његове чете извршио злочин над Трбовић Аницом. Злочиначко клање лица свакако уследило је без његовог наређења, одобрења и знања. У селу Граница концем маја 1943 године његова чета није вршила злочине, пошто је с њом заузео положаје изван села. Злочине извршила готово је нека друга јединица Кад је дошао са јединицом у долину Сутјеске, борбе су тамо биле већ завршене. Његов батаљон није учествовао у уништавању колона рањеника.

Обојица оптужених кажу још, да је за саодговорност у злочинима, које нису починили, одмерена казна превисока.

Војни тужилац у својој жалби навео је, да је обзиром на карактер и врсту злочина те степен друштвене опасности оптужених, настале последице и зверски начин, којим су немачке јединице под руководством оптужених извршивали злочине, изречена оптуженима преблага казна.

Решавајући по предњим жалбама оптужених а по расмотрењу кривичног предмета, побијане пресуде и навода жалби Липцински Ериха и Маркевиц Герда, Врховни суд је нашао, да је првостепена пресуда у питању кривње основана, а наводи жалбе неосновани, неумесни и неоправдани. Правилно је првостепени суд утврдио кривицу оптужених и Врховни војни суд у потпуности усвојио је чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда. Утврђено је, да су оптужени дошли у Југославију септембра 1942 године, где су ступили у 7. СС дивизију „Принц Еуген“ и то у други батаљон 14. пука ове дивизије, где су остали до завршетка рата. Оптужени поричу вршење злочина по њиховим јединицама те поричу уопште да би им било ма шта познато по овим злочинима.

Оптужени делимично признали су, да су се њихове јединице кретале кроз она места и у оно време, када су на тим местима почињени у диспозитиву пресуде првостепеног суда описани злочини. Кривњу оптужених утврдио је првостепени суд за свако њихово дело по читавом низу доказа и то по њиховом делимичном признању, по исказима бројних сведока, на основу докумената немачког порекла, потписаних од генералмајора Киблера и Фортнера, као и на основу одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача те из дневника 14 пука СС дивизије „Принц Еуген“. Процесом против руководилаца IV. и V. непријатељске офанзиве генерала Лера и других утврђено је било, да су били почињени тешки и масовни злочини по 7. СС дивизији „Принц Еуген“. Међу овим руководиоцима одговарао је и командант пука, у којем су се тада налазили оптужени Липцински и Маркевиц, Август Шмитхубер. Поменутим процесом противу Лера и других утврђено је, да су злочине, наведене у диспозитиву првостепене пресуде извршиле јединице 14. пука СС дивизије „Принц Еуген“, у коме је био и батаљон, коме су припадали оптужени. Због тога није могуће, да ови нису учествовали у тим тешким и масовним злочинима. Систем злочина проведен у акцијама 7. СС „Принц Еуген“ дивизије произлазио је из општег и јединственог наређења, издатог од генерала Литерса руководиоца IV. и V. офанзиве свим подређеним немачким снагама, па према томе и „Принц Еуген“ дивизији. Из наређења генерала Фортнера и генерала Киблера уочи ових офанзива наређено је потчињеним јединицама убијање и злостављање цивилног становништва, разарање и пљачка насеља, убијање ратних заробљеника и друго. Наређено је било изричито, да се тим наређењем упознају сви припадници јединица, а у првом реду официри. Из исказа сведока немачког лекара др Еугена Штумфа, који је био припадник „Принц Еуген“ дивизије и учествовао је у V. офанзиви под командом Шмитхубера развидно је, да су били најкрволочнији официри у дивизији Шмитхубер и Диче, први командант пука а други командант батаљона, у којем су се налазили и оптужени. А Диче, командант батаљона узимао је за командире чета само себи једнаке официре, с којима је могао вршити злочине. Исти сведок изјавио је да су Шмитхубер и Диче наредили вршење покоља на Сутјесци, углавном на простору од Тјентишта и Сухе, на коме простору са јединицом налазио се у истом времену и оптужени Липцински. То доказује, да је био опт. Липцински припадник једне од најкрвавијих јединица злочиначке „Принц Еуген“ дивизије. Припадник исте дивизије био је и оптужени Маркевиц Герд. Истим доказима утврђени су злочини ових јединица у Брешници и у Тополи.

Правилно истиче надаље првостепени суд да су по чл. 27 ст. 2 ОКЗ припадници злочиначких организација кривично одговорни као саучесници за сва учињена кривична дела, која су произашла из злочиначког плана делатности тих удруживања, са којима су се сагласили и то својим

делом и понашањем изразили, без обзира да ли су непосредно учествовали у извршењу тих кривичних дела Нирнбершком пресудом СС дивизије проглашене су злочиначким организацијама и таква је 7. СС „Принц Еуген“ дивизија, као једна од најсвирепијих и најкрвожеднијих у саставу немачких СС формација. Оптужени остали су у јединицама ове злочиначке дивизије од 1942 године до окончања рата и све то значи, да су се сагласили са свим оним ратним злочинима, које су саставни делови те дивизије извршили. Кривња оптужених тада је јасно и несумњиво утврђена. Због тога њихова жалба у том правцу није могла успети.

Основана је пак жалба војног тужиоца уколико се односи на оптуженог Липцински Ериха. Именовани је био руководиоц, командир чете и ађутант 2. батаљона 14. пука 7. СС „Принц Еуген“ дивизије, био тада дуже времена руководиоц те дивизије, која је највише зла направила Ценећи по првостепеном суду утврђене отежавајуће околности те с обзиром на карактер и врсту злочина, настале последице, зверски начин извршења злочина и степен друштвене опасности оптуженог Липцински Ериха, његов злочиначки карактер и његову активност у описаним злочинима, Врховни војни суд повисио је по првостепеном суду одмерену казну томе осуђеном тако, како је то горе наведено, сматрајући да једино та казна одговара сврху кажњавања, нарочито степену друштвене опасности кривичних дела и друштвеној опасности оптуженог.

Што се пак тиче оптуженог Маркевиц Герда, по мишљењу Врховног војног суда по првостепеном суду изречена висина казне обзиром на његов злочиначки карактер и његову активност у описаним злочинима, сразмерна је степену кривичне правне одговорности овог оптуженог и друштвеној опасности извршених дела. Због тога Врховни суд одбио је жалбу војног тужиоца изјављену у погледу изреке о казни према оптуженом Маркевиц Герду.

Тиме је уједно и жалба оптужених због одлуке о казни постала беспредметна.

Са свега образложеног Врховни војни суд одлучио је као горе поменуто.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - потпоручник,
(Кошенина Карло, с. р.)

Претседник већа - пуковник,
(Звонимир Оштрић, с. р.)

М. П.

[деловодни печат]
ВОЈНИ СУД
Суд Бр. 348/47
16. VIII. 1949. год.
Београд

ци, који као малолетни ни у каквом случају нису могли бити убијени по каквом закону.

Са изложеног суд је нашао да се у радњама оптуженог стичу сви елементи кривичног дела као у диспозитиву ове пресуде као и сви основи за његову кривичну одговорност, па га је и огласио кривим за та почињена дела.

Но при одмеравању казне, и ако почињени злочини претстављају највећу друштвену опасност у светским размерама, чије извршење ради васпитања будућих покољења треба најоштрије кажњавати, овај суд је ценио околност под којима је оптужени дела починио, и нашао да је оптужени у извршењу истих учествовао по наређењу претпостављених, па се ни степен његове кривичне одговорности не може сравнити са степеном одговорности једног наредбодавца, те му суд није изрекао најстрожију казну налазећи да је и оволика казна довољна обзиром на његов удео у извршеним злочинима и да ће васпитно деловати како на оптуженога тако и на будуће борце било које војске.

Са ових разлога ваљало је одлучити као у диспозитиву.

С. Ф. - С. Н.

Секретар - поручник
/Владимир Стојановић, с. р./

Претседник већа - мајор
/Младен Батак, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 603/49
27. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана са записничарем поручником Марјаном Колаком расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 400/49 од 7. IX. 1949. г. по кривици опт. ЛАМПАДИУС ГЕРХАРДА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је о одржаном главном јавном усменом претресу на дан 27. септембра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ЛАМПАДИУС ГЕРХАРД, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности 0-2 официра при штабу 373. „Тигар“ дивизије, рођен 13. јула 1900. г. у Рехлицу од оца Готфрида и мајке Јохане, рођ. Кинт, по занимању судија, завршио Правни факултет, ожењен, отац 4 деце, по народности и држављанству Немац, са станом у Диполдис Валде - Дрезден, Росевасер 17, у немачкој војсци од 27. VIII. 1939. г., члан СА од 1933. г. до 1937. г. члан НСДАП од 1937. г., у истражном затвору од 11. јануара 1949. г.

К Р И В Ј Е:

1. - Што је неутврђеног дана септембра 1943. г. заједно са осталим официрима из 1-ц одељења учествовао у разради плана за пљачку народне и приватне имовине и у истом изричито тражио од команданта да у својој заповести за акцију на простору Бос. Нови - Костајница, нареди да се имају ликвидирати сви они цивили, који се супротставе пљачки, што

је овај и учинио, па је тако за време акције убијено 15 цивила и опљачкано 100 комада говеда, око 400 оваца и око 100 тона сена. За време ове акције оптужени је лично узео учешће и организовао опљачканим сеном и стоком.

2. - У мају 1944. г. заједно са својим јединицама учествовао у акцији на Дрвару, којом приликом је попаљено 6 села у околини Дрвара и Трубара.

3. - Почетком јула 1944. г. учествовао је у акцији на села Врело, Прибој, Бијело Поље и Личко Петрово Село на тај начин што је опљачкану стоку од 50 комада говеда и 200 оваца као и остале опљачкане предмете камионима одвукао у Бихаћ, а дан раније са осталим официрима из штаба дивизије узео учешћа у доношењу плана за пљачку и одлуке о убијању цивила који се буду противили пљачки, па је на основу тога у тој акцији убијено 15 људи и запаљено око 30 кућа.

4. - Дана 15. или 16. маја 1944. г. приликом напада 373. дивизије на села Дебело брдо, Јошани, Бијело Поље, Кореницу, Прибој и Удбину руководио је са одвлачењем опљачканих предмета и то 250 комада говеда, 500 комада оваца, 1.000 до 1.500 кгр. шећера, којом је приликом убијено и 30 цивила ради тога што су се супротстављали пљачки и попаљено око 50 кућа.

5. - У јуну или јулу 1944. г. као члан штаба 373 дивизије учествовао у разради плана за пљачку села око Цазина, која се имала извршити приликом акције на Мазини [Мазин] те је 1-а официру ставио предлог, да у заповести за акцију изричито нареди, да се сва лица која се противе пљачки, имају на лицу места стрељати, што је и учињено, па је тако приликом ове акције убијено 30 цивилних лица, опљачкано око 150 говеда, 300 оваца и попаљено 7 села са 150 кућа, а лично је руководио са одвлачењем опљачкане имовине.

6. - Ноћу 3. децембра 1944. г. приликом повлачења из Книна наредио је вођи групе фелджандармерије 264 дивизије да постреља 10 заробљених партизана што је и извршено,

7. - Месеца фебруара 1945. г. као 1-6 официр издао је налог интендантима батаљона да из Личког Петровог села опљачкају сена колико им је потребно за прехрану њихових коња, те су ови опљачкали 30.000 кгр. сена.

8. - Почетком марта 1945. г. у Иванић Граду наредио је петорици војника да стрељају 5 партизана и 1 цивила, што су ови и учинили,

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем убистава, пљачке, паљевине јавне и приватне имовине и то у својству иницијатора и организатора, те саучесника и извршиоца, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 32, 51 у вези 65 ОДКЗ

О С У Х У Ј Е:

на казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни као страни држављанин протера из ФНРЈ.

Главна казна рачуна му се од 11. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га је огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици оптуженог базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем главном претресу у потпуности дела признао да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Оптужени признаје и у истрази и на главном претресу да је као 0-2 официр учествовао на саветовању официра штаба дивизије када су разрађивани планови о вршењу акција и пљачки јавне и приватне имовине и када је решено да се свако цивилно лице, које би се супротставило пљачки његове имовине стреља на лицу места. Признаје да се он са овим планом и наређењем сложио, те је на основу тога вршена пљачка јавне и приватне имовине, како је то наведено у диспозитиву пресуде и да су пострељана цивилна лица, у цифрама назначеним у појединим тачкама диспозитива пресуде, те попаљена села и означени број кућа. Брани се да је он потом по наређењу претпостављених имао да организује превожење опљачкане стоке и ствари. Признаје, да је њему као правнику и судији било врло добро познато, да по међународним конвенцијама не смеју се стрељати заробљени партизани и цивилна лица, као и да се не сме пљачкати јавна и приватна имовина, али се брани да је он као 0-2 официр извршавао наређења 1-6 официра. Брани се да је пљачка народне имовине као и убиство заробљеника и цивилних лица вршено са разлога, јер су се Немци налазили у тешком положају, али на питање суда признаје да септембра 1943. г. и у првој половини 1944. г. положај немачке војске у Југославији није био такав да се није могла снабдевати из своје позадине, те признаје, да је ово све рађено, да би се опљачкала имовина народа Југославије и на тај начин спречило снабдевање партизана са те територије. Свестан је тежине својих злочина и моли суд да га што блажије казни.

Суд је ценио одбрану оптуженог, па је нашао да је иста потпуно неумесна и без утицаја на одлуку суда о кривици оптуженог. Пре свега, оптуженом је као судији било веома добро познато, да југословенски наро-

ди воде борбу противу немачких окупатора, да дакле нису никакви савезници нити сателити немачки, те да ни по ком основу нису ни дужни да сносе терете рата немачке војске. Међутим иако му је то било познато, иако су му биле познате међународне конвенције о поступању са цивилним становништвом, њиховом имовином и заробљеницима, он ипак, даје иницијативу и предлог на саветовању официра штаба дивизије, да се у наредби о акцији изда изричита заповест о пљачки приватне имовине, о томе, да се стреља свако цивилно лице које се супротстави овој злочиначкој пљачки. Према томе, оптужени је иницијатор, извршених убистава цивилних лица и извршене пљачке њихове имовине. Оптужени поред тога организује одвожење опљачкане стоке и имовине, те је он и организатор ових недела. Уз то он сам учествује у акцијама, те је и саизвршилац учињених недела. Са свих тих разлога суд је оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, суд је оптуженом могао узети као олакшавајућу околност једино његово признање и кајање, док је с друге стране суд имао у виду, да је оптужени као интелектуалац, правник и судија, био потпуно свестан последица својих злочина, исте извршио свесно и са умишљајем, имао у виду даљи степен друштвене опасности почињених дела као и последице из тога проистекле, те друштвену опасност оптуженог као извршиоца дела, па му је имајући све то у виду одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. С обзиром да је оптужени страни држављанин суд га је на основу чл. 51 ОДКЗ осудио да се по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ. Из истих разлога суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 27. септембра 1949. г. Суд бр. 603/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседеник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1. - Војном тужиоштву ЈА.
2. - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбу списе изнети на поновну одлуку.

27. IX. 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1678/49
10 октобра 1949 год.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Уроша Брадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби војног тужиоца у Вршцу изјављене против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 603/49 од 27 септембра 1949 године, којом је оптужени Ј1АМПАДИУС ГЕРХАРД због крив. дела ратних злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година, - у нејавној седници одржаној дана 10 октобра 1949 године, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је следећу

П Р Е С У Д У

Жалба Војног тужиоца у Вршцу изјављена против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 603/49 од 27 септембра 1949 године ОДБИЈА СЕ као неоснована, па се првостепена пресуда у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против у диспозитиву цитиране пресуде жали се војни тужилац у погледу одлуке суда о казни и наводи да је првостепени суд, обзиром на друштвену опасност почињених кривичних дела и оптуженог као њиховог извршиоца, изрекао оптуженом благу казну, па предлаже да се у овом погледу првостепена пресуда преиначи и оптуженом изрече најстрожија казна.

Поводом ове жалбе, а у смислу чл. 260 ЗКП Врховни војни суд је размотрио кривичне списе заједно са првостепеном пресудом и наводима жалбе, па је нашао, да је првостепени суд, на основу признања оптуженог датог у истрази и на главном претресу, правилно утврдио постојање кривичних дела и кривицу оптуженог као што је то и описано у диспозитиву првостепене пресуде. Исто тако, и у погледу одлуке првостепеног суда о казни, Врховни војни суд је нашао, да је првостепени суд, при одмеравању казне оптуженом правилно оценио врсту и тежину кривичних дела, а такође и друштвену опасност оптуженог као њиховог извршиоца, као и све друге околности које су биле од утицаја на врсту и

висину казне, те му је и изрекао правилну и одговарајућу казну, коју је као такву ваљало и потврдити.

При овоме овај суд је ценио и наводе жалбе тужиоца, али исте није могао прихватити из разлога, што друштвена опасност оптуженог, гледана из данашње перспективе није толиког обима да би због тога била нужна и његова коначна изолација из друштва, а такође то у толикој мери не изискује ни друштвена опасност дела у питању обзиром на учешће оптуженог у извршењу истих и степен његове самоиницијативности испољен при томе, па је стога жалбу као неосновану одбио и одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Урош Брадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 914/49
дана 25. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК-а бр. 99/49 од 13. X. 1949. год. о кривици оптуженог, ШИЈ1ИНГ ФРАНЦА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном, јавном, усменом претресу на дан 25. октобра 1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника поручника Ћировић Милоша и судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео и објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени ШИЛИНГ ФРАНЦА, немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности НСФО при штабу 181. дивизије, рођ. 6. 11. 1897. г. у Шнурфлинген, Крајс Лаубхајм, од оца Фиделиса и мајке Крестенције, рођ. Изер, ожењен са Елом, рођ. Фрајтаг, отац 1 детета, по народности и држављанству Немац, по занимању учитељ, домовинска адреса Рафенсбург, Штауферштр. 1, члан НСДАП-а од маја 1933. год. чл. СА од маја 1933. г. сада у истражном затвору од 17. XII. 1948. године.

К Р И В Ј Е

Што је у времену од децембра 1943. г. до маја 1945. г. на територији Југославије у својству капетана немачке војске на дужности НСФО при штабу 181. пешадиске дивизије учинио и то:

1- Лично стрељао 36 лица,

2 - Наредио стрељање даљих 133 лица,

3.- Руководио вешањем 17 лица,

4 - Наредио масовну пљачку приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу и то путем стрељања и вешања заробљеника и цивилних лица, те пљачки приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, руководиоца и наредбодавца.

Стога га суд, на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења заснованог на потпуном и јасном признању оптуженог нашао, да је исти извршио дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Наиме, оптужени у својој изјави признаје и то: Дана 4. или 5. децембра 1943. г. да је у Тивту руководио вешањем 9 таоца, међу којима је била једна девојка од 20 година старости, јер су припадници НОВЈ убили једног немачког повереника и његову жену, те је оптужени том приликом наредио да овом вешању обавезно присуствује 70 цивила из оближњих села, да би на тај начин застрашио цивилно становништво. Око 25. јануара 1944. г. у једном кланцу близу Боке Которске издао је наређење да се ухапси 50 цивила, који су после 4 до 5 дана стрељани, а лично је оптужени од ових људи убио 12 лица и то као меру одмазде јер су партизани напали бараку у којој су спавали немачки војници. Средином фебруара 1944. г. на један и по километар изван града Боке Которске у правцу Будве руководио је вешањем 8 таоца као мером одмазде, јер су почетком фебруара 1944. г. партизани запалили електричну централу у Боки Которској. Концем октобра или почетком новембра 1944. г. у Даниловграду заједно са још 8 војника учествовао је у масовном стрељању 40 цивилних лица, од којих је најпре лично убио 6 лица, а потом дотукао још 6 лица, јер су показивали знаке живота, а све то као меру одмазде јер су партизани пре тога били извршили напад на логор, где се налазила једна чета 363. пука и ранили 8 немачких војника. У времену од 10. до 15. јануара 1945. г. у Вишеграду за време док се налазио на дужности руководиоца прихватног штаба заједно са још 20 војника руководио је у хапшењу и

стрељању 15 цивилних лица, од којих је лично убио 6 лица и то као меру одмазде јер су партизани припуцали на неке немачке војнике и ранили двојицу. Око 20. априла 1945. г. у једном селу између Дервенте и Брода код једног канала заједно са једним усташким официром и 4 усташе учествовао је у стрељању 8 цивилних лица, од којих је лично убио 4 лица. Концем априла 1945. г. у Раковцу близу Загреба наредио је једном потпоручнику који је у штаб дивизије довео два заробљена партизана да их стреља, што је овај и учинио. Око 20. априла 1945. г. на путу између Зенице према Маглају наредио је једном нареднику да заједно са 10 војника стреља 13 цивила и 5 заробљених партизана, што су ови и учинили као меру одмазде, јер су партизани извршили напад на штаб дивизије. Око 10. децембра 1944. г. у селу Пољесестра, које се налази између Колашина и Подгорице наредио је својим војницима да пљачкају свињско суво месо по селу, што су ови и учинили, те опљачкали количину од око једне и по свиње. Око 20. априла 1945. г. у селу Међурић учествовао је у пљачки 50 комада говеда на тај начин, што је издао војницима наређење за пљачкање, те у једној кући заједно са осталим војницима лично учествовао у пљачки 7 комада говеди и 4 телета, те на вратима куће - дворишта убио власника и његову жену, јер су се поставили на врата и нису им дозвољавали да отерају стоку.

На тај начин оптужени признаје сва наведена дела, осећа се за исте кривим, каје се и изјављује да је био заведен нацистичком злочиначком пропагандом, па је на основу тако утврђеног чињеничног стања суд на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства и то путем стрељања и вешања заробљеника и цивилних лица те пљачки приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, народбодавца и руководиоца.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом признао као олакшавајућу околност његово потпуно признање и кајање за извршене злочине. Но суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке и грозне последице њима проузроковане, као и нарочиту друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових грозних злочина. Наиме, ради се о човеку, који је свесно и са умишљајем као политички руководиоц дивизије, као члан НСДАП од маја 1933. г., као интелектуалац - учитељ, свим силама радио да у потпуности спроведе паклене злочиначке планове фашистичке према нашим народима. Тако он за непуну годину и нешто јаче лично убија 36 лица, а по његовом наређењу се стреља 133 лица и веша 17 лица. Он руководи стрељањем и вешањима, он врши преглед лешева и на оне који још показују знаке живота пуца из свог пиштоља. То све јасно показује да се ради о једном окорелом зликовцу, злочинцу своје врсте, те суд сматра да интереси друштва за-

хтевају да се овакви елементи потпуно елиминишу из друштвене средине, да би се друштво заштитило од оваквих злочинца. Суд сматра да нема никаквих основа из којих би се дало закључити да постоји вероватноћа у погледу преваспитања истог, па га је са свих тих разлога осудио на казну смрти стрељањем. Како је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног постука сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 25. октобра 1949. г. Суд бр. 914/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 1930/49
26. децембра 1949. г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића, као претседника већа, потпуковника Др. Давида Фредерика и мајора Добривоја Бабића, као чланова већа уз суделовање капетана Новака Тодоровића, као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ШИЛИНГ ФРАНЦА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 914/49 од 25. октобра 1949. године којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, а по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А. донео је у нејавној седници одржаној на дан 26. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог ШИЛИНГ ФРАНЦА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 914/49 од 25. октобра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим за вишеструко продужено кривично дело из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 истог Закона у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Оптужени и његов бранилац уложили су у благовременом року жалбу против ове првостепене пресуде и у истој наводе, да је оптужени дела извршио по наређењу претпостављених и под утицајем нацистичке пропаганде, да је пред првостепеним судом сва дела признао и за иста се каје, па моле Врховни војни суд да првостепену пресуду у погледу одлуке о казни преиначи и оптуженог осуди на што блажију времену казну.

Поводом жалбе оптуженог и његовог браниоца Врховни војни суд расмотрио је наводе жалбе, и предмет кривице оптуженог као и првостепену пресуду, па је са доле изнетих разлога донео одлуку као у диспозитиву ове пресуде.

Из целокупног утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом види се да је оптужени као капетан немачке фашистичке војске извршио низ најтежих злочина према нашим народима, да је лично стрељао 36 лица, да је по његовом наређењу стрељано 133 лица, да је руководио вешањем 17 лица, као и вршио масовну пљачку приватне имовине. Наводи у жалби да је дела извршио по наређењу претпостављених и под утицајем нацистичке пропаганде већ су цењени од стране првостепеног суда и исти је у образложењу своје пресуде дао разлоге са којих су исти неумесни, те се овај суд са истима у потпуности слаже.

С обзиром на систематско и масовно убијање нашег становништва, с обзиром на свирепост извршења дела, а имајући у виду да је оптужени интелектуалац - учитељ, зрео човек, дакле био потпуно свестан грозних последица својих злочина и исте са умишљајем извршио, Врховни војни суд је нашао, да је првостепени суд потпуно правилно нашао да у конкретном случају једино казна смрти долази у обзир, па је ради тога жалбе оптуженог и његовог браниоца као неумесне одбацио, а првостепену пресуду у целости потврдио као потпуно правилну и на закону основану.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.

Претседник већа - Потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 673/49
дана 30. септембра 1949.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић А. Димитрија као претседника већа, судија-поротника п. поручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана као чланова већа, записничара поручника Колак Марјана, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК бр. 240 од 23. септембра 1949. год. по кривици АЈХИНГЕР АНТОНА, њемачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД по одржаном главном усменом јавном претресу у Вршцу дана 30. 9. 1949. год. у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша и одређеног тумача Шрајер Едуарда донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени АЈХИНГЕР АНТОН, немачки ратни заробљеник, бивши СС ротерфирер, на последњој дужности шофера код штаба 7. СС дивизије - планинско ловачке „Принц Еуген“, рођен 24. 10. 1914. године у Инђији, по народности Немац, по држављанству Југословен, од оца Антона и мајке Ане, рођене Освалд, ожењен, отац двоје деце, родом из средње земљорадничке породице, члан Културбунда од 1940. године, у немачкој војсци од 3. 4. 1942. године, у истражном затвору од 10. 1.1949. године

К Р И В Ј Е

1- Што је у времену од маја 1943. г. до капитулације Немачке 8. маја 1945. г. учествовао у стрељању 33 мушкарца, 19 жена и 20 деце, што укупно износи 72 лица,

2 - Што је у истом раздобљу учествовао у масовној пљачки, палежу и рушењу јавне и приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем учешћа у стрељању цивилних лица, пљачки и паљевини јавне и приватне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ, трајан губитак грађанских права и конфискацију целокупне имовине.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница, суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу пред судом у целости дела признао. Наиме, оптужени признаје, да је 25. маја 1943. г. у околини Гацка учествовао у пљачки 10 комада говеда и других животних намирница, као и да су истог дана он и припадници дивизиске штабне чете у Синьеву опљачкали из кућа тамошњег становништва животних намирница колико је ко од њих могао да понесе. Дана 26. маја 1943. г. у једном месту источно од Синьева са припадницима штабне чете ухапсио је и стрељао 12 жена и 10 деце, па затим су попалили 6 кућа, опљачкали 18 крава и друге животне намирнице. У времену јуни - август 1943. г. у простору Тарчина оптужени је са другим војницима из његове чете опљачкао стоку и друте намирнице колико је ко могао да понесе. У времену од 15. до 18. септембра 1943. г. са својом четом учествовао је у једној акцији западно од Сиња у којој су стрељали 5 цивила, а затим су опљачкали њихове куће и однели 4 јунице, 3 свиње и друге намирнице, а у повратку у другом селу стрељали су уз учешће оптуженог такође 5 цивила. Од 19. до 20. септембра 1943. г. са припадницима штабне чете на путу из Сиња за Мостар опљачкао је 8 свиња и 10 до 12 говеда. Око 15. априла 1944. г. западно од Калиновика оптужени је са припадницима његове јединице стрељао 20 ухапшених цивила и заробљених партизана. У времену од 18. до 25. априла 1944. г. у Трнову оптужени је са својом јединицом опљачкао око 15 крава Око 21. јула 1944. г. у Власеници оптужени је са припадницима своје јединице опљачкао око 18 говеда и неутврђену количину других животних

намирница. Око 23. јула 1944. г. у једном селу између Соколца и Власенице оптужени је са припадницима своје јединице ухапсио 3 старца, 7 жена и 10 деце и одмах их након тога стрељали, а потом запалили 8 кућа и опљачкали око 18 говеда, 1 свињу и неутврђену количину животних намирница. Око 26. августа 1944. г. у Калиновику оптужени је са припадницима своје јединице опљачкао неутврђену количину животних намирница. Око 25. или 26. септембра 1944. г. са око 60 војника, који су сви послати искључиво ради пљачке у једном селу код Зајечара опљачкали су неутврђену количину животних намирница. Од октобра 1944. г. до капитулације Немачке у местима кроз која се повлачио, стално је пљачкао од народа сено, сламу, кукуруз, зоб и остале намирнице као и коње, па је тако код Прокупља опљачкао поред животних намирница и 3 до 4 коња, те учествовао у присиљавању становништва да доноси храну за читаво људство његове чете и једне батерије. Признајући сва напред наведена дела оптужени изјављује да је он по народности фолксдојчер, по држављанству југословенски држављанин, те да је ступио априла 1943. г. у немачку „Принц Еуген“ дивизију која је вршила разне акције против нашег становништва, те је и он као припадник те дивизије учествовао у тим акцијама и злочинима. Признаје да је узео учешће у стрељању 33 мушкарца, од којих вели да је он лично убио свега 4, од 19 жена да је убио једну, и од 20 деце да је убио такође једно дете. Моли суд да узме у обзир да је дела извршио по наређењу претпостављених те га што блажије казни.

С обзиром на горње утврђено чињенично стање, којим је несумњиво утврђено да је оптужени узео учешће у извршењу свију дела наведених у диспозитиву пресуде суд га је огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Суд је ценио одбрану оптуженог да је дела извршио по наређењу претпостављених, па је исту као неумесну одбио, с обзиром да је оптуженом морало бити јасно, да се ради о тешким кривичним делима ратног злочинства те да по позитивном законодавству у таквим случајевима наређење претпостављеног не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца дела.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање. Но с друге стране суд је узео у обзир друштвену опасност почињених дела, као и тешке последице које су из истих произишле, а наиме, да је 72 лица, међу њима и 20 невине деце изгубило своје животе услед злочиначког учествовања оптуженог у овим акцијама. Затим, друштвену опасност и самог оптуженог као извршиоца ових дела, који је и ако југословенски држављанин, иако рођен и одрастао у средини нашег народа, и како сам признаје пред су-

дом, иако му наши народи нису дали никаквог повода да им се на овако злочиначки начин свети, он за време окупације, као немачки војник свуда и на сваком кораку труди се да што више зла нанесе нашим народима. Како је оптужени дела извршио као зрео човек, који је био свестан последица својих дела, те дакле иста чинио са умишљајем суд сматра да у конкретном случају нема никаквих услова који би указивали на то да се оптужени може преваспитати, већ да такве злочинце, типа оптуженога, треба потпуно чистити из друштвене средине у интересу друштва, па је ради тога донео одлуку којом је оптуженог осудио на казну смрти стрељањем. Исто тако суд је оптуженог као нашег држављанина осудио на трајан губитак грађанских свих права из чл. 37 ОДКЗ као и конфискацију целокупне имовине, уколико она није већ конфискована као ратном злочинцу и припаднику непријатељских војних формација.

Са свих изнетих разлога суд је донео одлуку као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 30. септембра 1949. г. Суд бр. 673/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1,- Војном тужиоцу ЈА.
2 **- Браниоцу и оптуженом.**
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

3. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

БРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1703/49
10. октобра 1949 год.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање потпоручника Липњак Звонимира као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог АЈХИНГЕР АНТОНА и његовог браниоца, против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 673/49 од 30. септембра 1949 године, којом је поменути оптуженик осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, на трајан губитак грађанских права и конфискацију целокупне имовине, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, а по саслушању претставника војног тужиоца ЈА, донео је у нејавној седници одржаној дана 10. октобра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

Жалба оптуженога АЈХИНГЕР АНТОНА и његовог браниоца ОДБИЈА СЕ као неоснована а пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 673/49 од 30. септембра 1949 године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени Војни суд у Београду прогласио је оптуженог кривим за вишеструка продужена кривична дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 цитираног закона у вези са чл. 28 и 31 ОКЗ осудио на казну смрти стрељањем, трајан губитак грађанских права и на конфискацију целокупне имовине.

Противу ове пресуде уложио је правовремено оптужени као и његов браниоц 3. X. 1949 године жалбу у којој наводи да је наведена дела починио у својству војника а по добивеном наређењу претпостављених које је безусловно морао извршити и сматра да је ова казна превише строга и да би је требало ублажити.

Жалба није основана.

Првостепени је суд на темељу потпуног признања оптуженог правилно огласио осуђенога кривично одговорним и кривим за вишеструка продужена кривична дела у којима се стичу критерија крив. дела из чл.

3 тач. 3 ЗКНД те то у ожалбеној пресуди исцрпно образложио а које образложење је у складу са чињеничним стањем. Образложење првостепеног суда усваја и овај суд.

Оптужени је од маја 1943 године до капитулације Немачке лично учествовао у стрељању 72 лица а од тога 19 жена и 20 деце. Осим тога оптужени чини ове злочине као човек који је рођен у нашој земљи, без икаквих моралних скрупула, противно општепознатим Хашким и другим ратним конвенцијама са очитом мржњом и бесом на наше народе у чијој је средини и он растао.

То указује на велику друштвену опасност кривичних дела оптуженога као и на друштвену опасност самог починиоца тј. оптуженог.

С обзиром на свирепост извршених дела од стране оптуженога против нашег народа, с обзиром на последице истих, као и на карактер оптуженог, првостепени је суд правилно изрекао казну оптуженом, јер иако је тежиште казне према чл. 2 ОКЗ у генералној и специјалној превенцији, противу оптуженог није било места изрицању времене казне, јер овакав човек типа оптуженога, правилно констатује први суд нема места у друштву а у интересу самога друштва. Навод жалбе оптуженог да је дела вршио по наређењу претпостављених не може се уважити јер никакво наређење не може овластити човека са и мало моралних скрупула да изврши злочине.

Са изложеног ваљало је жалбу оптуженог одбити као неосновану, а првостепену пресуду у целости потврдити као на закону основану, правилно образложену применом чл. 274 ЗКП.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - потпоручник,
(Липњак Звонимир, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 605/49
27. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу, састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана са записничарем поручником Маријаном Колаком, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК бр. 398/49 од 21. септембра 1949. г. по кривици опт. РАЈЦАУСА ВИЈ1ХЕЈ1МА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном јавном усменом претресу на дан 27. септембра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана ЈБубичић Петра, одређеног тумача Шрајер Едуарда и заступника оптужнице поручника Милоша Ћирковића на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. РАЈЦАУС ВИЈ1ХЕЈ1М, немачки ратни заробљеник, бив. потпоручник немачке војске, припадник штаба XV планинског корпуса, рођен 5. новембра 1901. г. у Рајсдорфу код Плауена, од оца Карла и мајке Миме, рођене Харинг, свршио 8 разреда основне школе, по занимању чиновник, потиче из сељачке породице, по народности и држављанству Немац, породица му живи у Батхаузену код Миндена у Вестфалији, члан НСДАП од маја 1943. г. у немачку војску ступио 1924. г. и остао све до капитулације немачке војске када је заробљен, ожењен, отац једног детета, лишен слободе 17. јануара 1949. г.

К Р И В Ј

1,- Што је дана 31. децембра 1943. г. у својству вишег секретара XV. планинског корпуса примивши од капетана Пфајфера као 1-ц официра 6 заробљеника партизана, који су те вечери заробљени приликом уличних

борби у Бања Луци ради стрељања, стрељао лично 3 партизана, а друга 3 партизана стрељао је поручник Бајер официр истог штаба коме их је он предао.

2 - Што је неутврђеног дана у истом својству, добивши наређење од мајора Ценгерата да путем реквизиције прибави стоку за Штаб XV планинског корпуса то учинио на тај начин што је отишао са 20 војника и 3 припадника пољске жандарм редио становницима из 4 куће да изађу из својих станова, упалио њихове куће и дао наређење да се стреља све становништво тих кућа у двориштима истих и то од 25 до 30 лица од којих је он лично стрељао својом машинком 8 лица, а потом је наредио да се покупи сва стока око 15 говеда и 30 оваца и то отерао са собом предавши месарској чети штаба за исхрану припадника истог.

3.- Што је средином марта 1944. г. у истом својству добивши наређење од потпуковника фон Тухера, да изврши реквизицију два коња за потребе штаба свога корпуса отишао у село Соколац са 4 војника и једним подофициром фелджандармерије, којом приликом је убио сељака - власника коња, јер овај није хтео коња дати добровољно, а потом је коње отерао у штаб.

4 - Што је јуна или јула 1944. г. у истом својству по наређењу мајора Ценгерата отишао са 10 војника да изврши реквизицију стоке за потребе свог штаба на тзв. сабиралиште стоке, одакле се снабдевало грађанство Бихаћа и том приликом опљачкао 10 до 12 говеда и 3 свиње,

- чиме је извршио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем убијања цивилног становништва, пљачкања и паљења приватне имовине, те стрељања заробљених партизана, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 28, 32 и 51 у вези чл. 65 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ У ТРАЈАЊУ ОД 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошteној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна му се од 17. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у

диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици оптуженог базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу сва дела у потпуности признао да их је извршио у времену, месту и на начин како је то описано у диспозитиву пресуде. Наиме оптужени пре свега признаје, да је од капетана Пфајфера примио 6 заробљених партизана, те да је он лично тројицу стрељао а другу тројицу предао потпоручнику Бајеру који их је убио.

У погледу дела под 2, 3 и 4 оптужени се брани да је добио наређење од својих претпостављених да оде у оближња села и како он каже реквирира стоку за потребе штаба његовог корпуса, с тим да уколико би се цивилно становништво ма уколико бунило против одузимања стоке, да има исто на лицу места стрељати и њихове куће са целокупном имовином попалити. Признаје, да је он у свакој прилици имао довољан број војника /први пут 20, други пут њих 6, а трећи пут 10 војника/, те да је могао стоку одузети и без убистава и паљења кућа. Но и поред тога, он под тач. 2 врши убијање 25 до 30 голоруких цивила, људи, жена и деце једино и само ради тога што су молили да им се стока не одузима, пали 4 куће; у другом случају он са 4 војника, подофициром и он шести, када треба да одузму сељаку два коња и када овај не даје коње добровољно, оптужени сељака убија, иако је могао коње одузети без убиства. Оптужени се брани да је такво наређење добио, да је наређење гласило да се радикално поступа, како би се на тај начин застрашило цивилно становништво, те да идући пут без икаквих приговора допушта да му се пљачка његова имовина. Признаје да је извршио тешка кривична дела, али моли суд да га што блажије казни, јер је као дугогодишњи војник немачке војске био научио на слепу послушност и стриктно извршавање наређења својих претпостављених.

Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог па је оценио да је иста неумесна и без утицаја на одлуку о кривичној одговорности оптуженог, те исту одбио. Наиме, оптужени је морао бити свестан да за извршење тешких кривичних дела наређење претпостављеног не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца дела. Уз то оптужени је добио наређење да опљачка стоку, и тек ако би становништво пружило отпор, ако стоку не би хтело да преда како он каже добровољно да има право да употреби силу, па и да стреља исто и попали њихове куће. Значи, њему је остављено на слободну одлуку како ће свој задатак извршити. Не улазећи за моменат у питање пљачке, која је такође тешко кривично дело, али оптужени је у тач. 2 и 3 самоиницијативно на основу добијеног злочиначког овлашћења без икакве потребе извршио стрељање преко 30 цивилних лица и попалио њихове зграде, том приликом побио и људе и жене и децу једино и само ради тога што исти нису добровољно на

његово тражење предали стоку, већ су га молили да им стоку не одузима Сам оптужени ни у истрази ни пред судом не тврди да су ова цивилна лица ма и покушала да силом спрече одузимање стоке, те према томе убиство истих од стране оптуженог извршено је из чисте насилничке и злочиначке обести, из нацистичке мржње према нашем слободољубивом народу. Ради тога суд је оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност једино његово потпуно признање пред судом, док с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке последице проузроковане овим радњама оптуженог, чињеницу да је он на један свиреп и злочиначки начин без икаквих оправданих разлога извршио убијање цивилног становништва - преко 30 људи, жена и деце, попалио њихову имовину, само и једино да би могао на тај начин да заплаши наше народе да дозволе да их фашистички окупатор пљачка С обзиром на све то суд је оптуженом одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се оптужени по издржаној или опроштеној казни протера из ФНРЈ. Из истих разлога суд оптуженог није осудио на казну губитка грађанских права и конфискацију имовине, а и одлука суда да трошкове кривичног поступка сноси држава донета је из истих разлога.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 27. септембра 1949. г., Суд бр. 605/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу ЈА.
2 - Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбе списе изнети на поновну одлуку.

С. Ф. - С. Н.

28.IX. 1949. г.

Претседник већа - капетан
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1147/49. г.
дана 10. новембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника, потпоручника Мрвић Маринка и старијег водника Тепић Станка, те записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК-а бр. 199/49 од 9. новембра 1949. год. у Вршцу, по кривици оптуженог БРАЈТФЕЈ1Д ФРИЦА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном, јавном, усменом претресу на дан 10. XI. 1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице потпоручника Требоца Лудвика и судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. БРАЈТФЕЛД ФРИЦ, немачки ратни заробљеник, интедант, поручник бивше немачке војске, на последњој дужности код 1./724., 104. лов. дивиз., рођ. 22. 7. 1901. г. у Бухолцу од оца Паула и мајке Јохане, рођ. Вернер, по народности и држављанству Немац, по занимању учитељ стручне школе, ожењен, отац двоје деце, члан НСДАП-а од 1937. г., члан СА од 1. 10. 1933. г., сада у истражном затвору од 1. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

Зато што је:

1- Дана 15. маја 1943. г. стрељано по наређењу оптуженог од војника његове јединице између Пријепоља и Пљеваља 4 цивила, који су покушали да се повезу са његовим камионом.

2- Почетком новембра 1944. г. спровео је оптужени по наређењу генерала Шустера стрељање 9 цивила у Рашкој, старих између 20 до 30 година, који су осумњичени да су извршили напад на једну колону камиона између Рашке и Новог Пазара.

3 - По наређењу потпуковника Мејера оптужени је спровео средином јануара 1945. г. стрељање 16 цивилних лица код Зенице, наводно под сумњом да су хтели да носе муницију партизанима.

4 - Приликом преметачине поводом једног препада на један транспорт са обскрбом ухапшено је у Иванић Граду 17 цивила мушкараца, код којих је пронађена покрадена спрема из тога транспорта, па је по наређењу потпуковника Вилерс-а оптужени спровео стрељање истих у близини једног сељачког имања код Иванић Града.

5 - У октобру 1944. г. у Прилепу оптужени је по наређењу интенданта дивизије Хасверта опљачкао 2.000 кгр. кукуруза.

6 - У новембру 1944. г. у Рашкој оптужени је по наређењу обскрбног слагалишта опљачкао 6 комада говеда од сељака.

7 - Крајем новембра 1944. г. у једном селу код Краљева оптужени је по наређењу интенданта дивизије Хасверта опљачкао 5 оваца и 2 телета.

8.- У времену од средине новембра до средине децембра 1944. г. у разним акцијама и местима од Краљева до Вишеграда опљачкао је 1.250 кгр. сена и сламе и 500 кгр. кукуруза.

9 - Крајем фебруара 1945. г. у Добоју оптужени је по наређењу интенданта дивизије опљачкао 250 кгр. лука, 400 кгр. репе и 250 кгр. мркве.

10 - Почетком априла 1945. г. у Острошцу оптужени је по наређењу интенданта дивизије Хасверта опљачкао 500 кгр. сена.

11- Крајем априла 1945. г. у простору јужно од Карловца по наређењу истог интенданта Хасверта опљачкао је 500 кгр. кукуруза и 600 кгр. сена и сламе,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања цивилних лица те путем пљачке приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28, 32, 51 и 65 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној главној казни као страни држављанин протера из ФНРЈ.

Главна казна рачуна му се од 1. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница, суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје да је 15. маја 1943. г. путујући из Пријепоља за Пљевље са камионом покушало 4 сељака да уђу у његов камион ради превоза пошто су путовали у истом правцу, те да је он наредио својим војницима да их побију, те је и лично том приликом пуцао. Брани се да је он тражио од ових сељака да сиђу са камиона а како они нису хтели то да учине оптужени наводно тврди да је стекао уверење да ће га они напасти, те је због тога наредио да се стрељају. Међутим на питање суда признаје да је он том приликом путовао са три војника и шофером, који су били сви наоружани, те да су на путу стајали 6 сељака и рукама давали знак да стане камион и да их повезе, он се није хтео одазвати овој молби, али 4 сељака су покушала да се ипак попну на камион те је он тада дао наређење тројици својих војника и он четврти да пуцају те су тако убили ова 4 цивила оставивши њихове лешеве на друму на киши. За остала дела се брани да их је извршио сва по наређењу претпостављених, па моли суд да га што блажије казни.

Суд је претходно ценио одбрану оптуженог па је нашао да је иста неумесна и без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. По првом делу признањем оптуженог се утврђује да је била ноћ, киша падала и 6 сељака видећи камион молили су да их повезу, од којих су њих четворица, када је камион успорио брзину покушали да се попењу мислећи да ће им молба бити услишена. Међутим, оптужени уместо да као човек, тим пре што је учитељ, изађе у сусрет и повезе ове сељаке или бар да им објасни да је то забрањено, у место свега тога издаје злочиначко наређење тројици војника да пуцају, он четврти пуца и убија ова четири сељака, оставља њихове лешеве на сред друма и продужује пут. Тврђење оптуженог да се бојао да га ови цивили не нападну нетачно је и неумесно, јер је он био у камиону са још 4 војника /три војника и шофер/, сви су били наоружани, док су сељаци били голоруки, прокисли на киши, те оваква одбрана оптуженог је само изговор ради умањивања кривице свог злочиначког поступка. Што се ак тиче одбране оптуженог да је остала дела извршио по наређењу претпостављених иста је такође без утицаја, јер пре свега оптуженом је било јасно да се ради о

тешким кривичним делима, те да у конкретном случају наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност. С друге пак стране, оптужени је био интендант, те ако је по наређењу вршио пљачку приватне имовине ради снабдевања трупа по својој функционалној дужности, он никакве везе није имао са извршењем и руковођењем стрељањима, већ је добровољно пристајао да руководи овим стрељањима из својих злочиначких побуда као члан НСДАП од маја 1937. г. Ради свега тога суд је одбрану оптуженог одбио и истог на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања цивилних лица, те пљачком приватне имовине.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом признао као олакшавајуће околности признање и кајање, али истовремено суд је ценио друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових злочина. Наиме, ради се о зрелом човеку, интелектуалцу, учитељу, чија би дужност имала бити васпитање народа у позитивном духу, док у ствари он је деловао злочиначки на своју околину, па га је ради свега тога суд осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се оптужени по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног суд је донео одлуку као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 10. новембра 1949. г. Суд бр. 1147/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1405/49. г.
дана 5. децембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављен од капетана Димитрија А. Бошковића као председника већа, војних судија-поротника потпоручника Маринка Мрвића и млађег водника Трајана Николовског са записничарем потпоручником Јованом Стојановићем, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 85/49 од 3. XII. 1949. год. по кривици оптуженог ХОЈФИНГ ГУСТАВА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном претресу на дан 5. децембра 1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца поручника Младена Матијашевића, заступника оптужнице потпоручника Лудвика Тербоца и судом одређеног тумача Едуарда Шрајера, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ХОЈФИНГ ГУСТАВ, СС поручник бивше немачке војске, на последњој дужности руководилац пољског жандармеријског одреда 7. СС-планинске див. „Принц Еуген“, рођ. 31. XII. 1894. г. у Древенаку од оца Јохана и мајке Ане, рођ. Мелдер, ожењен са Кетом, рођ. Тифи, по народности и држављанству Немац, свршио 8 разреда основне школе, по занимању полицијски службеник од 1921. год. члан НСДАП-а од јула 1932. год. без функције, сада у истражном затвору од 1. октобра 1948. год.

К Р И В Ј Е

Зато што је као СС поручник и руководилац пољског жандармеријског одреда СС планинске дивизије „Принц Еуген“ бивше немачко фашистичке војске у времену од септембра 1943. г. до капитулације Немачке 1945. г. учинио на територији Југославије следеће:

1,- Лично стрељао 66 лица,

2 - По његовом наређењу стрељано је 2 лица,

3 - По наређењу претпостављених руководио је стрељањем 478 лица,

4 - По наређењу претпостављених и у оквиру своје јединице „Принц Еуген“ дивизије учествовао је у стрељању 5.804 лица, те у хапшењу преко 50 лица, те у паљевини и пљачки приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања и хапшења цивилног становништва те путем паљевине и пљачке приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, наредбодавца, руководиоца и саучесника зш §епеп5, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења заснованог на потпуном и јасном признању оптуженог нашао да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Тако оптужени како у истрази тако и на претресу признаје да је у децембру 1943. г. приликом акције у близини Травника са својом дивизијом учествовао као руководилац 7 до 8 пољских жандарма с којима је био додељен борној групи СС. За време те акције стрељани су сви заробљеници и пребеглице. Том приликом оптужени је лично убио око 6 до 8 заробљеника, а фелджандарми које је он предводио убили су око 25 лица Борна група којој је био додељен стрељала је око 300 до 400 лица, које заробљеника које цивилних лица. Том приликом вршена је и паљевина кућа. Оптужени изјављује да није лично палио куће, али је у овом злочину учествовао на тај начин што је стрељао цивилна лица која су бегала из запаљених кућа, те је код тога лично убио 10 до 12 лица. Овом приликом је вршена и пљачка стоке из читавог подручја на којем је вођена акција. Средином новембра 1943. г. по наређењу оптуженог стрељана су два цивила, који су покушали да се пред њим склоне и то код Невесиња Почетком октобра 1943. г. учествовао је са својим људима у блокирању једног села у близини Метковића, код које акције је запаљена једна кућа и стрељана 4 цивилна лица. У јулу 1944. г. убио је два мушкарца са својом

машинком, јер је наишао на њих унутар жице која је опкољавала реон његове јединице и то у селу Крвавици. Од средине октобра до конца новембра 1944. г. учествовао је са својим одредом у Краљеву у стрељању „сумњивих“ лица. Одред којим је руководио оптужени стрељао је око 100 цивилних лица, а оптужени је при томе лично убио 15 до 16 лица. Укупан број стрељаних цивилних лица на целом подручју око Краљева у овом међувремену оптужени цени на око 1.300 до 1.400 лица. За време акције код Краљева постојало је наређење да се сви заробљеници имају стрељати што је и чињено, а стрељање заробљеника оптужени је поверавао свом одреду. Од конца новембра до конца децембра 1944. г. за време повлачења његове дивизије од Краљева преко Чачка, Ужица, Зворника, Бјељине до Брчког поступале су све јединице безобзирно, те су стрељале све заробљенике и сва „сумњива“ цивилна лица, па је тако одред којим је оптужени руководио стрељао око 180 лица, делом по наређењу дивизије, а делом по наређењу оптуженог, док је оптужени осим тога лично убио око 20 лица Број стрељаних од припадника целе дивизије оптужени цени на 3.500 до 4.000 лица. Приликом тог повлачења вршене су на читавом подручју пљачке, тако да је опљачкано неколико стотина комада крупне и неколико стотина комада ситне стоке и свиња. Почетком јануара 1945. г. приликом једне акције у простору Отока, у којој акцији је учествовала његова дивизија оптужени је са својим одредом руководио стрељањем 14 цивилних лица за које стрељање је издао наређење 1-ц официр након што их је укратко саслушао. Јануара 1945. г. после једне акције коју је повела његова дивизија из Вуковара у простору Товарник -Шид оптужени је учествовао у стрељању 61 заробљеника које стрељање је провео са својим одредом, при чему је лично убио 4 заробљеника. У марту 1945. г. када је штаб његове дивизије био у Илици код Сарајева, оптужени је заједно са својим одредом стрељао око 20 сумњивих лица, од којих лично оптужени је убио четворицу. Концем марта и почетком априла 1945. г., када се његова дивизија повукла у простор Зенице оптужени је јужно од Зенице са својим одредом припуцао на групу ненаоружаних цивилних лица, који су покушавали претрчати преко друма у шуму, те је том приликом убијено 7 до 8 цивила. Осим тога оптужени је том приликом руководио стрељањем око 40 лица, који су после кратког саслушања од 1-ц официра били предати одреду оптуженог ради стрељања. Један дан пре напуштања Зенице извршио је оптужени са својим одредом у граду хапшење 50 таоца, од којих 5 жена, те су исти били смештени у централном затвору, те су тамо остављени приликом напуштања града, а ухапшени су као таоци који би требали бити стрељани у случају да грађани Зенице пуцају на немачке трупе, које су напуштале Зеницу.

Приликом даљег повлачења према Броду руководио је оптужени стрељањем још око 20 лица, која су му била предана од стране штаба ди-

визије, те је код тога и оптужени лично пуцао на жртве. На повлачењу из простора Карловца стрељао је са својим одредом још око 10 цивила, који су му предани од штаба дивизије. Тако оптужени признаје да је извршио на горе описан начин сва дела из диспозитива пресуде, али се брани да је иста извршио по наређењу претпостављених.

Суд је ценио одбрану оптуженог па је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Пре свега оптужени као СС поручник и припадник и руководиоц злочиначке „Принц Еуген" дивизије, која је због својих грозних злочинстава над народима Југославије оглашена за злочиначку од Међународног војног суда у Нирнбергу лично је сам стрељао, према његовом признању 66 лица, руководио је стрељањем 478 лица а саучесник зш §епепз је у стрељању скоро 6.000 лица, те у масовној паљевини и пљачки приватне имовине. Као члан НСДАП и СС официр оптужени је свим силама радио да спроведе у дело паклене планове нацистичке о потпуном истребљењу и уништењу наших народа. Он је свесно и са умишљајем вршио ове грозне злочине, те његова одбрана да је дела извршио по наређењу претпостављених је неумесна јер је њему као дугогодишњем полицајцу било потпуно познато и јасно да се ради о најтежим кривичним делима, да у таквим случајевима наређење претпостављених не искључује његову кривичну одговорност, па је ипак пуне две године чинио ове страшне злочине. Ради тога суд је одбрану оптуженог одбио и на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио га кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства.

При одлучивању о врсти и висини казне суд је оптуженом узео у обзир признање и кајање за извршене злочине, као и околност да је већину дела извршио по наређењу претпостављених, али с друге стране суд је имао у виду да је оптужени ова дела вршио систематски и масовно, да их је вршио свесно и са умишљајем кроз дужи период времена, да ни једном приликом није дао приговор против ових злочиначких наређења већ се напротив истицао и такмичио да што више наших грађана побије. Он свесно и са умишљајем, типично само за фашистичке злочинце, са садистичким осећајима стреља цивилно становништво које покушава да се спасе из запаљених зграда, он хладнокрвно посматра како горе живи људи, жене и ситна деца. Када се све то има у виду, као и друштвена опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, а нарочито друштвена опасност коју претставља оптужени као извршилац и руководиоц над извршењем ових грозних злочина, његово својство СС официра, онда суд сматра да интереси друштва и друштвене заједнице захтевају да се овакви злочинци елиминишу потпуно из друштвене средине, сматра да само најстрожија врста казне може друштво спасти од злочинаца ове врсте, само она може васпитно деловати на остале чланове

друштва да не пођу трагом оптуженог. Ради свега тога суд је оптуженог осудио на казну смрти стрељањем, сматрајући да нема никаквих услова, никаквих основа на којима би се могло засновати уверење да се оптужени може преваспитати. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога донета је и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 5. децембра 1949. године Суд бр. 1405/49. године.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Јован Стојановић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 2118/49
26. децембра 1949. г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића, као претседника већа, потпуковника Др. Давида Фредерика и мајора Добривоја Бабића, као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ХОЈФИНГ ГУСТАВА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 1405/49 од 5. децембра 1949. године којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А. донео је у нејавној седници одржаној на дан 26. децембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог ХОЈФИНГ ГУСТАВА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 1405/49 од 5. децембра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 истог Закона у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Оптужени и његов бранилац у благовременом року уложили су жалбе против ове пресуде и у истој наводе, да је оптужени дела извршио по наређењу претпостављених, да је данас свестан своје кривице и тежине учињених дела, те је ради тога пред првостепеним судом искрено сва дела признао и за иста се каје, па моле Врховни војни суд да то узме у обзир и да првостепену пресуду у погледу одлуке о казни преиначи и оптуженог осуди на времену казну, обећавајући да ће се оптужени у току издржавања казне трудити да својим радом делом се одужи за учињене злочине према југословенским народима.

Врховни војни суд поводом жалбе оптуженог и његовог браниоца расмотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог, као и првосте-

пену пресуду, па је са доле изнетих разлога донео одлуку као у диспозитиву ове пресуде.

Из целокупног утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом јасно се утврђује да је оптужени учинио низ најтежих злочина као припадник немачко фашистичке СС планинске дивизије „Принц Еуген“ у својству СС поручника и руководиоца пољског жандармериског одреда. Сам оптужени признаје да је по његовом наређењу извршено стрељање два лица, да је он лично по својој иницијативи стрељао 66 лица, да је по наређењу претпостављених руководио стрељањем даљих 478 лица, хапшењем око 50 лица, а да је са својом јединицом учествовао у стрељању близу 6.000 лица. Када се томе дода да је оптужени сва ова злочинства извршио од септембра 1943. г. до маја 1945. г. - дакле за непуну годину и по дана, онда се јасно утврђује, да је оптужени систематски и масовно вршио убијање нашег живља, побивши тако преко шест хиљада наших грађана Када се томе дода да је оптужени од 1932. г. члан НСДАП, да је дугогодишњи полициски службеник, онда се јасно види да је оптужени годинама васпитаван у злочиначком духу, да се ради о једном веома опасном злочинцу, те Врховни војни суд потпуно усваја становиште првостепеног суда да у конкретном случају само смртна казна може бити довољна васпитна мера за остале чланове друштва да не пођу путем овог злочинца који је као зрео човек у својој 50-тој години старости учинио ове злочине.

Ради тога Врховни војни суд је одбио жалбе оптуженог и његовог браниоца као неумесне, а првостепену пресуду као потпуно правилну и на закону основану у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.)

Претседник већа - Потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

V

Пресуде немачким официрима за ратне злочине које су извршили у току 1944. и 1945.

1.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 722/49
7. октобра 1949. године
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Милорада Вичића и водника Драгољуба Миливојевића са записничарем потпоручником Антоном Радовићем, расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 17/49 од 30. септембра 1949. г. по кривици опт. БЕЦ АДОЛФА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном гла на дан 7. октобра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Петра Љубичића, одређеног тумача Шрајер Едуарда и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима, донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. БЕЦ АДОЛФ, немачки ратни заробљеник, потпоручник бив-

ше немачке војске 13. чете 847. грен. 392. пеш. дивизије тзв. „Плаве дивизије“, на положају водника вода бацача граната, рођен 17. маја 1916. г. у Диселдорфу, сада енглеска зона /Немачка/ од оца Хајнриха, градског чиновника и мајке Вилхелмине, домаћице, рођене Герман, по занимању у грађанству трговачки намештеник, ожењен са Фридел, рођена Шмидуц, трговачком намештеницом из Бранденбурга, има кћер Ренату стару 5 година, његова ужа породица - жена и кћи живе сада у Бранденбургу,

шумска управа, свршио 6 разреда основне школе и 3 године трговачке школе, у немачкој војсци од 5. новембра 1937. г. и остао све до капитулације Немачке, када је заробљен, члан хитлерове омладине од јуна 1933. г. а члан НСДАП од 1935. г. у истражном затвору од 29. октобра 1948. г.

К Р И В Ј Е:

1- Штоје лично убио 59 лица од којих 21 дете,

2.- Што је по његовом наређењу убијено 13 лица,

3 - Што је лично спалио 12 лица,

4 - Што су по његовом наређењу његови војници вршили масовну пљевину приватне имовине као и пљачку исте,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем систематског убијања заробљеника и цивилних лица и деце, масовне пљевине и пљачке приватне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чиењеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је како у истрази тако и на данашњем јавном претресу сва наведена дела у потпуности признао. Оптужени објашњава у својој изјави и каже: око 22. јануара 1944. г. северно од Кезери [Кесери] лично сам убио из пиштоља два цивилна лица У том простору, вели, неко је пуцао на њих, па су претражили тај простор и ухватили два ненаоружана цивила. Тврди да је наводно на том простору нађена једна талијанска пушка за коју су ови цивили казали да не припада њима, па их је он под сумњом да су они пуцали лично убио. Даље, између 5. и 7. фебруара 1944. г. северозападно од Брање по његовом наређењу његови војници спалили су око 12 кућа у којима је изгорело око 5 цивилних лица. Наводи да су по његовом наређењу његови војници пуцали и на тај начин спречавали да из запаљених кућа изађу

становници. Признаје да је он лично том приликом стрељао петоро деце у старости између 4 и 8 година и 8 одраслих лица из овог места. Брани се да је пре тога неко пуцао на његове војнике из правца овог места и ових кућа, те је он издао наређење да се изврши претрес кућа те како је наводно у истима нађено оружје, наредио је да се ове куће спале заједно са становницима. Крајем марта 1944. г. у селу Прибију по његовом наређењу његова батерија од 4 топа пуцала је у насељено место Прибије и порушила више од 10 кућа. У том селу и у порушеним кућама, како сам признаје, било је становника и неки су од њих изгинули, али не зна колико је изгинуло, јер тамо није ишао нити се обавештавао. Наводи да је ове куће разрушио за то што становници нису хтели на време да се евакуишу у вези његовог наређења. Око 21. децембра 1944. г. у једном месту северно од Рибника његови војници по његовом наређењу запалили су 8 кућа становника овог села и у тим кућама изгорело је око 12 лица Ако би неко покушао да побегне из ових запаљених кућа, онда су његови војници по његовом наређењу то спречавали пуцањем. Признаје да је он том приликом лично убио из пиштоља 4 цивилна лица и 16 - шеснаесторо деце, које је нашао скривене по подрумима, по шталама и по слами. По његовом пак наређењу његови војници су тада стрељали око 8 цивилних лица. Око 26. јануара 1944. г. код Сабријакиа [Сабљак] по наређењу команданта батаљона изјављује да је лично стрељао са својим војницима 12 заробљених партизана Почетком маја 1944. г. код Селца признаје да је лично стрељао једног заробљеног партизана, а другог заробљеног партизана стрељао је његов наредник водник по његовом наређењу. Дана 12. децембра 1944. г. у Буниђу признаје да је лично стрељао једног заробљеног рањеног партизана, који га је наводно молио да га убије пошто је био теже рањен. Око 27. јануара 1944. г. у Сабијаку по његовом наређењу његови војници опљачкали су две свиње, две овце и око 600 кгр. сена од становника тога места. Око 8. фебруара 1944. г. у селу Криви Пут по његовом наређењу његови војници опљачкали су од становника једну краву и једну свињу, а око 10. децембра 1944. г. код села Рибника његови војници по његовом наређењу опљачкали су две свиње од становника.

На тај начин потпуним и јасним признањем оптуженог утврђено је да је он извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде и то било личним убијањем и спаљивањем цивилних лица, међу њима и деце, или издавајући наређење својим војницима да то чине. Тако оптужени на претресу изјављује да признаје да је његовим злочиначким делањем убијено или спаљено 99 лица, међу њима и 21 дете. На питање суда који су га разлози и мотиви руководили да то чини, јер ако је у некој кући нашао нешто од оружја за то може одговарати домаћин куће и пунолетни чланови породице, а не ситна деца до 4 до 8 година, оптужени признаје тежину својих дела и наводи да је био заведен фашистичком пропагандом, те је под тим утицајем чинио ове злочине. На основу свега изложеног суд

је оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд и ако је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање и чињеницу да је у својој 17-ој години постао члан Хитлерове омладине, те тако пао под утицај њене злочиначке пропаганде, ипак с обзиром о друштвеној опасности почињених дела, веома тешке последице проузроковане истима, као и с обзиром на друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац истих, који је на један садистички начин, својствен једино и само фашистичким зликовцима убијао не само одрасла лица, већ и ситну децу, који је на један грозан начин вршио спаљивање живих људи, жена и деце, опколивши кућу са својим војницима, те гледајући како жртве горе у ватри зграде, а он и његови војници са задовољством то посматрају и сваког који покуша да се спасе из ватре убијају својим пушкама и шмајсерима. Суд сматра да овакве елементе треба потпуно уклањати из друштвене средине, да интереси друштва то захтевају, да би се друштво од истих заштитило, те је ради свега тога оптуженог осудио на казну смрти стрељањем. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права и конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 7. октобра 1949. г. Суд бр. 722/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. н.

8. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У НОВОМ САДУ
Судбр. 311/48
18. XII. 1948. г.
Нови Сад

Војни суд у Новом Саду у већу састављеном од поручника Дамјановског Живка, као претседника већа, и капетана Шишарица Чедомира и ст. водника Фаркаш Карла, као чланова већа, на коме је записник водио Матијевић Душан, у кривичној ствари против Клајн Јожефа, због крив. дела из чл. 3 тач. 3 Закона о крив. делима против народа и државе, решавајући по оптужници Војног тужиоца II. Војне области Ук. бр. 123/48, од 17. VII. 1948, по одржаном јавном претресу дана 18. XII. 1948. године, у присуству заст. тужиоца поручника Шушњарац Жарка и оптуженог као и присуству судом одређеног тумача за немачки језик капетана Бајић Јанка, - по коначном предлогу заст. тужиоца да оптужени буде оглашен кривим и најстрожије кажњен и изјавом оптуженог да буде што блаже кажњен односно ослобођен, - донео је дана 18. XII. 1948. године и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. КЛАЈН ЈОЖЕФ, поручник бив. немачке војске, рођен 28. VI. 1917. године у Офенбау на Мајни, од оца Јохана и мајке Барбаре рођ. Браум, Немац, неожењен, студент, са последњој дужности ађутант 122. Тен. извиђ. оделења, заробљен 10. V. 1945. године, у затвору од 25. марта 1948. године,

К Р И В Ј Е

1. што је неутврђеног дана у другој половини мјесеца октобра 1944. године сусревши на друму за Бродарево у Македонији једног сељака, чији идентитет није утврђен, који је терао натоварену мулу, изашао из аутомобила и из пиштоља испалио један метак у главу овога без икаквих разлога, услед чега је овај остао на мјесту мртав - па је тиме за време рата односно окупације извршио убиство мирног становника;

2. што је неутврђеног дана у другој половини мјесеца октобра 1944. године, као ађутант Команде оклопно-извиђачког оделења бр. 122 у саставу 22. немачке дивизије, пренео преко свог курира на п. поручника Кунцеа наређење свог команданта капетана Егберса да се стрељају три

цивилна лица, која су на два дана пре тога била задржана у штабу његове јединице у околини Кочана, те је наређење извршено.

Оваквим својим радом оптужени је починио ратне злочине из чл. 3 тач. 3 Закона о крив. делима против н
Стога га суд на основу чл. 4 истог Закона у вези чл. 28 КЗ.

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По завршеном доказном поступку испитујући на основу чл. 245

Крив. поступка савесно и брижљиво све доказе који су прибављени у истрази и изведени на претресу, суд је нашао да је оптужени крив за дела која му оптужба ставља на терет, те да је за иста и крив. одговоран.

Ово своје уверење суд заснива на основу признања оптуженог, прочитаним исказима сведока Виншеа и Гротровски Валтера и прочитаној пресуди Војног суда за град Београд Суд. бр. 352/47 од 31. октобра 1947. године.

1- оптужени на претресу признаје да је неустановљеног дана у другој половини мјесеца октобра 1944. године, приликом повлачења немачке војске из Грчке, на друму Струмица - Бродарево изашао из камиона односно из аутомобила и једним хитцем из свог пиштоља убио једног сељака који је ишао друмом са натовареном мулом.

Ово чињенично стање потврђује се и прочитаним исказом сведока Гротровски Валтера, који је овај дао код Војног тужиоца у Н. Саду дана 29. јула 1948. године, где је изјавио да је оптужени критичног дана када се утомобилом приближио поменутом сељаку, који им је долазио у сусрет, изашао из аутомобила и са једним метком убио овог сељака.

У своју одбрану оптужени наводи да је дело извршио зато што су критичног дана цивили са свих страна пуцали на њих како су ишли путем, те да је сматрао да је и убијени од њих који су на њих пуцали. Ова одбрана оптуженог своди се на то да би олакшао своју кривицу, јер је свестан да је дело које је починио теже природе. Суд је стао на становиште да је дело које је оптужени починио последица његове злочиначке воље и мржње према нашим народима, који су се борили за своју слободу, а ово са следећих разлога. Оптужени сам признаје да је убијени ишао друмом са натовареном мулом. Сама та чињеница је била довољна за оптуженог да зна да није оптужени један од оних који су на њих пуцали. Ово тим пре што није убијени имао оружје, нити ма какве знгкове, а оптуженом као немачком официру који је служио у окупираним земљама било познато да сва она лица која су учествовала у Народно-ослободилачкој војсци но-

се посебне знакове. Уосталом оптужени је био дужан пре извршења дела да провери да ли је убијени имао оружје, што није учинио из чега суд изводи закључак да је оптужени дело извршио из ћефа.

При одмеравању казне за ово дело суд је оптуженом узео као нарочите отежавајуће околности што је дело извршио без икаквих разлога и из мржње према нашим народима, те му је изрекао најстрожију према закону казну сматрајући да једино таква казна одговара тежини извршеног дела.

Суд није оптуженом узео као олакшавајућу околност за ово дело признање и кајање, јер сматра да је оптужени дело признао не зато што се је покајао, већ зато што је био притешњен другим доказима.

2,- Дело од 2/ оптужнице оптужени на претресу признао је у потпуности. Наиме, оптужени признаје да је неустановљеног дана у другој половини мјесеца октобра 1944. године пренео наређење свог команданта капетана Егберса, преко свог курира Блајса, п. поручнику Кунцеу да буду стрељана три цивилна лица, која су била задржана у штабу на два или три дана пре тога, те да је вод п. поручника Кунцеа извршио наређење.

У своју одбрану оптужени наводи да је морао извршити наређење свог претпостављеног, а уз то да му је његов командант капетан Егберс рекао да су та лица шпијуни. Ову одбрну оптуженог суд је одбацио а ово са разлога. Из прочитаног исказа сведока Винше Лудвига види се да су пом. лица била задржана у штабу пошто је било забрањено да се иде по терену, те да су задржана у штабу два и по дана и да су за то време вршила у штабу разне послове. Оптужени као ађутант штаба сигурно је знао да нису та лица била шпијуни већ мирни грађани који су били ухваћени у близини штаба. Да је то тако а тј. да нису поменута лица била шпијуни види се и по томе што су она задржана два до три дана у штабу а за то време вршила су разне послове. С обзиром на такво стање ствари оптужени није морао извршити наређење свога претпостављеног пошто је наређење било управљено на извршење тешког крив. дела - ратног злочина, а оптужени је то морао знати као официр.

Стога га је суд и за ово дело огласио кривим и одмерио му казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 5 година.

С обзиром да је оптужени извршилац два дела која се налазе у реалном стицају, суд му је на основу чл. 66 КЗ изрекао једну казну и то казну одмерену за најтеже дело.

Са свега изложеног решено је као у диспозитиву.

Записничар,
/Матијевић Душан, с. р./

Претседник већа - поручник,
/Дамјановски Живко, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 599/49
Вршац, 26. 9. 1949.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као кривични суд у већу састављеном од капетана Бошковић А. Димитрија као председника већа, судија поротника, ппоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана као чланова већа, записничара поручника Колак Марijана, решавајући по оптужници Војног тужиоца ЈА ВТК бр. 401/49 од 22. 9. 1949. г. по кривици оптуженог ПФЈ1АЈДЕРЕР др. ВОЈ1ФГАНГА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, по одржаном главном усменом јавном претресу, у присуству оптуженога, његовог браниоца капетана ЈБубичић Петра, тумача Рот Георга и заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, дана 26. 9. 1949. донео је и објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени ПФЈ1АЈДЕРЕР др. ВОЈТФГАНГ, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске, на посљедњој дужности ордонанцофицир у штабу 237 пеш. дивизије, рођен 22. 5. 1908. у Еслингену на Некару, од оца Волфганга и мајке Јохане р. Јонзен, свршио правни факултет, занимањем судија, по народности и држављанству Немац, ожењен, отац 4 деце, сада у истражном затвору од 7. 1. 1949. у Вршцу,

К Р И В Ј Е

Што је у времену од августа 1944. до капитулације маја 1945. г. починио, на простору Југославије следеће ратне злочине:

1- концем октобра или почетком новембра 1944. г. у близини Липице стријељао је својом машинком 4 цивила.

2,- око новембра 1944. г. између Липице и Пингуенте стрељао је 10 цивила из машинке, пуцајући у потиљак.

3.- децембра 1944. г. под Ћићаријом учествовао је у стрељању 20 заробљених партизана при чему је он лично убио 4 са својим пиштољем.

4- у јануару 1945. г. у једном селу неколико км источно од Липице ухапсио је око 20 цивила и извршио њихово стрељање при чему је он лично убио 4 до 5 из аутоматске пушке.

5 - априла 1945. у једном селу у подручју Ријеке наредио је своме пушкомитраљесцу да из свога пушкомитраљеза постреља око 30 цивила што је исти и учинио.

6.- априла 1945. између Сарсони и Цастава [Саршони и Каства] наредио је да се пуца на 3 цивила при чему су сва три убијена.

7.- концем априла 1945. у близини Кастава извршио је стрељање девет цивила при чему је он лично два убио.

8- почетком 1945. г. у селу источно од Пуле дао је наређење да се присилно откупи 60 комада говеда што је извршено.

9 - априла 1945. г. учествовао је у Делницама у пљачки стоке којом је приликом опљачкано око 20 до 30 комада говеда, 8 до 10 комада свиња и 6 оваца,

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина путем непосредног вршења убиства, пљачке приватне имовине, предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКДНД а кажњиво по чл. 4 истог закона, па га стога суд оглашује кривим за наведена дела и применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28, 31 ОКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкови кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и пред судом у потпуности признао да је сва горња дела извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, птужени признаје да је концем октобра или почетком новембра 1944. г. ишао аутом из Липице у Саро Б'181;па [Копер] те у путу је неко пуцао на његов ауто, после чега је он наредио својој пратњи да изврши претрес терена, те је на једној узбрдици наишао на
4 цивила, одмах без икаквог проверавања отворио ватру на исте из своје машинке и сву четворицу побио. Међутим, када је дошао код истих утврдио је да је тројицу на месту убио, а један је био смртно рањен и тада је оптужени утврдио не само да ови људи нису имали никакве везе са

пуцњима већ нису имали код себе никаквог уопште оружја. Такође другом приликом, наводи оптужени, такође возећи се аутом са 4 војника између Липице и Пингуенте неко је пуцао на његов ауто, те како су пуцњи долазили из правца насеља он је наредио војницима да отворе пушчану ватру на куће, те када су прекинули са ватром наредио је претрес неколико кућа и да се изведе све цивилно становништво. Међу цивилним становништвом било је свега 10 мушкараца, а остало су биле жене и деца, те је, наводно, жене и децу вратио у куће, а свих 10 мушкараца је лично оптужени пострељао са својом машинком и то тако што их је поређао окренуте лицем према зиду те их стрељао појединачно у потиљак. Децембра 1944. г. оптужени се сам добровољно пријавио да изађе на положај према Липису [Липици] и Ћићарији, те идући са мајором Шмитом у путу су срели два војника из пионирског батаљона како терају 20 заробљеника припадника НО војске Југославије, па је мајор Шмит том приликом рекао да је „то глупост“ већ да их треба одмах пострељати, те оптужени изјављује, да су након тога сви скупа извршили стрељање ових 20 заробљеника, тако да је лично оптужени убио четворицу. У јануару 1945. г., наводи даље оптужени, када су били источно од Липика [Липице] партизани су напали један немачки транспорт, те је наводно оптужени добио налог од мајора Гисенхагена да са једним водом оде у село и похвата све мушкарце који се налазе у селу и да их стреља. Признаје да је тада похапсио око 20 цивилних лица и стрељао их под једним брдом изван села. Признаје да је он лично командовао стрељањем и лично убио 4 или пет из аутоматске пушке. Признаје да је априла месеца без икаквог разлога у близини Ријеке, док је шофер његов оправљао ауто неко наилазио из магле те је он без икаквог позива пуцао и убио три цивила, случајна пролазника. Такође признаје да је такође априла 1945. г. ишао на положај више Ријеке и тада је наишао на једног немачког капетана са 20 војника који је био покупио из села све становништво и то око 30 људи и око 50 жена са децом, да му је дотични капетан рекао да је дошао у „згодан час“, јер мора све ово пострељати пошто се на истог пуцало из села, те да се то мора обавити брзо јер сваког момента могу наићи партизани. Признаје да је он тада узео 30 људи, одвео на излаз села и наредио свом пушкомитраљесцу да их све постреља, што је овај и учинио. Наводи даље, да када се вратио на место где је остао капетан са осталим - женама и децом да му је речено како је капетан најурио жене и децу у правцу одакле се чула пуцњава, те је сигуран да су од пуцњаве побијене и све ове жене и деца. Признаје да је концем априла 1945. г. ухапсио на истом терену 9 цивила, те како су му били „сумњиви", то је обавестио мајора Јаспера који му је наредио да их стреља, те је оптужени са своја два војника извршио стрељање лично убивши двојицу гађајући их у г тиљак. Оптужени такође признаје да је извршио и дела пљачке стоке и то почетком 1945. г. код Пуле, да је опљачкао 60 комада говеда а априла 1945. г. у Делницама

око 20 до 30 комада говеда, 8 до 10 свиња и 6 оваца. Оптужени признајући своја горња грозна злочинства извршена над народима Југославије признаје пред судом да је њему као доктору права и по занимању судији било добро познато како треба поступати са заробљеницима и цивилним становништвом по међународним конвенцијама, али се брани да је као официр поступао по наређењу претпостављених. Исто тако признаје да му је било веома добро познато да код тешких кривичних дела наређење претпостављених не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца дела. Свестан својих грозних злочина учињених према народима Југославије моли да га суд што блажије казни и пружи му прилике да својим радом на издржавању казне делимично поправи оно што је учинио према нашим народима.

Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог па је нашао да је иста потпуно неумесна и без икаквог утицаја на одлуку суда како о кривици тако и о казни. Пре свега ради се о једном интелектуалцу, о човеку доктору права, судији, коме су веома добро биле познате међународне конвенције о начину поступања са заробљеницима и цивилним становништвом, коме је веома добро било познато да наређење претпостављеног код тешких кривичних дела не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца истих. С друге стране из горњег чињеничног стања несумњиво се утврђује да у већини случајева оптужени није дела извршио за то што му је наређено од претпостављених, већ напротив самоиницијативно. Он код дела под 1 / иако као судија и правник нема никаквих основа, а по најмање материјалних доказа да су четири цивилна лица, која мирно седе на свом пољу ради одмора од напорног пољског рада, он их стреља самоиницијативно без ичијег наређења. Он тако поступа и код дела под 2/, као и код осталих дела. Он, на жалост, доктор права и судија, за цигло шест месеци од октобра 1944. г. до априла 1945. г. лично убија или наређује својим војницима да стрељају 96 које заробљених партизана, које цивилних лица, он је присутан када се жене и деца натерују под напереним митраљезима на положај одакле се води борба, терајући их у сигурну смрт, он пљачка масовно стоку, својину наших народа. Он се добровољно јавља да иде у акције. Све то доказује да је он поставши чланом НСДАП 1. маја 1937. г. потпуно пригрлио злочиначку фашистичку „идеологију", њене злочиначке и паклене методе за истребљење наших народа, па га је суд ради тога огласио кривим за извршење систематског вишеструко продуженог кривичног дела ратног злочинства извршеног путем масовних стрељања и пљачке предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд осим признања није могао оптуженом ништа друго узети као олакшавајућу околност, док с друге стране као отежавајуће околности суд је оптуженом узео, да је

своЈа злочинства вршио систематски кроз пуних шест месеци, да Је то вршио свесно и са умишљајем да потпуно истреби наше народе и ако му је као доктору права и судији било веома добро познато, да се он као интелектуалац и правник срозава на ниво најокорелијих злочинаца, затим друштвену опасност почињених дела и тешке последице - да је 96 родољуба наших народа изгубило своје драгоцене животе од злочиначке руке оптуженог као извршиоца или наредбодавца, па суд сматра да у конкретном случају се ради о једном типичном окорелом злочинцу, те да нема никаквих нада да би се исти путем времене казне могао преваспитати, ради чега га је суд и осудио на казну смрти стрељањем, налазећи да у конкретном индивидуалном случају за овакве зликовце једино ова и оваква казна одговара. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права и конфискацију имовине, а из истих разлога суд је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 26. септембра 1949. Суд бр. 599/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Суд. бр. 599/49
Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење и то:
1.- Војном тужиоштву Ј.А.
2,- Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбу списе изнети на поновну одлуку.

С. Ф. - С. Н.

27. IX. 1949. г.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1681/49
10 октобра 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Бабић Добривоја као чланова већа, уз суделовање капетана Маријана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби ПФЈ1АЈДЕРЕР др. ВОЈ1ФГАНГА који је пресудом Војног суда у Београду Суд Бр. 599/49 од 26 септембра 1949 године, због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, у нејавној седници одржаној дана 10 октобра 1949 године, а на основу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба оптуженога, те се пресуда Војног суда у Београду, Суд Бр. 599/49 од 26. септембра 1949. године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени у погледу одлуке о казни. У својој жалби понавља као и на главном претресу тј. да је већину дела починио по наређењу и да се томе није могао супротставити, јер би био изведен пред војни суд и стрељан. Остала пак дела, која се односе на цивилна лица, да је извршио због тога јер их је сматрао партизанима или партизанским симпатизерима, те се је бојао да од њих не буде нападнут. Моли Врховни војни суд да има у виду горе наведене околности, његове фамилијарне прилике и добро владање у заробљеништву, па да му снизи казну на блажу меру.

Жалба оптуженог није основана.

Врховни војни суд је размотрио цели предмет па је нашао да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженог, те му правилно одмерио казну. Оптужени је сам признао да је починио сва кривична дела изнесена у тач. 1) - 9) диспозитива првостепене пресуде, а та су дела толико тешке природе да је смртна казна једино одговарајућа. Одбрана оптуженога да је радио по наређењу није околност која би искључила питање његове кривичне одговорности

што више, у конкретном случају, не даје основа ни за умањење казне. Ово због тога што се радило о таквим наређењима која су очито противне не само међународном праву већ и основним принципима човечности, што их је оптужени најригорозније спроводио и код тога показао такву бестијалност која је била својствена једино нацистичким злочинцима. У осталом оптужени је изјавио да је радио по наређењу једино у односу на дела наведена по тач. 3), 8) и 9) диспозитива првостепене пресуде, па из тога следи да је већину других дела, и то оних најтежих, извршио самоиницијативно руковођен мржњом према свакоме ко се показао непријатељем Хитлеровог новог поретка.

Јер су, дакле, дела која је починио оптужени веома тешка јер их је као интелектуалац починио потпуно свесно, Врховни војни суд није могао ценити као олакшавајуће околности које је навео у својој жалби те је потврдио првостепену пресуду у целости.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Маријан Ружић, с. р.

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић,с. р.)

М. П.

Тачност отправка оверава:

Начелник канцеларије,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд број 517/49
19 септембра 1949 г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Уроша Вељковског и ст. водника Светозара Поповића са записничарем ст. водником Слободаном Грујићем, расправљајући по оптужници Војног тужиоца ЈА ВТК бр. 378/49 од 18 септембра 1949 године противу ФЕСЛЕРА ГЕОРГА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД а по одржаном главном јавном претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Јована Бајића, судског тумача Растка Рашајског и заступника оптужнице Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима, донео је и јавно објавио на дан 19 септембра 1949 године у Вршцу следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ФЕСЛЕР ГЕОРГ, немачки ратни заробљеник, десетар бивше немачке војске при штабној чети 18 пука 18 армијског корпуса, рођен 2 јула 1921 године у Кенелбаху од оца Јозефа и мајке Анастазије, рођене Шнајдер, по народности Аустријанац, држављанин Аустрије, неожењен у грађанству студент теологије, свршио 5 разреда гимназије и 2 године самостанске школе, ступио у бившу немачку војску 2 маја 1941 године и остао до капитулације Немачке када је заробљен, у истражном затвору од 3 I. 1949 г.

К Р И В Ј Е:

1/. Што је у раздобљу од почетка септембра 1944 године до фебруара 1945 у својству десетара штабне чете учествовао као извршилац у стрељању цивилних лица и то:

а) почетком септембра 1944 године у једној шумици поред цесте за Шоштањ у стрељању 12 мушкараца и 4 жене;

б) новембра 1944 године у једном воћњаку поред цесте Цеље - Шоштањ у стрељању 16 мушкараца;

ц) концем новембра 1944 године у једном винограду поред цесте Цеље - Шоштањ у стрељању 24 мушкарца и 4 жене;

д) Дана 11 или 12 децембра 1944. године у једној шуми јужно од Лауфена у стрељању 20 младића;

е) Око 23 децембра 1944 године у једној шуми изнад Врањског у стрељању 20 мушкараца и 7 жена;

ф) Концем фебруара 1945 на рубу једне шуме поред цесте у близини Техарије у стрељању 13 мушкараца и 5 жена.

2/. У истом раздобљу и у истом својству учествовао са војницима своје јединице у пљачки приватне народне имовине и то:

а) Почетком септембра 1944 године из једне шупе 3-4 дана пљачкао је сено за исхрану око 30 коња а воће за себе и војнике;

б) Дана 8 децембра 1944 године у једној напуштеној кући северозападно од Шоштања пола свиње и 8 врећа зоби;

ц) У раздобљу од 10 децембра до средине јануара 1945 године у долини Савиње одузимао сељацима сено за исхрану 15 коња.

3/. Дана 24 децембра 1944 године код Врањског са још 9 припадника његове јединице опљачкао 45 говеда, 10 оваца, две до три свиње, на тај начин што је вршио обезбеђење приликом ове пљачке и учествовао у спровођењу ове стоке,

- **чиме је извршио вишеструко продужено дело ратног злочинства путем учествовања у стрељању и пљачкању из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, те Статута међународног суда.**

Стога га суд на основу чл. 4 ЗКДНД те чл. 28, 32, 51 у вези 65 ОКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ У ТРАЈАЊУ ОД 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошteној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна се оптуженом од 3 јануара 1949 године као дана лишења слободе.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења да је оптужени извршио дела наведена у диспозитиву ове пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је ово своје уверење засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је и у истрази и на претресу изјавио да је у времену, месту и на начин како је то означено у диспозитиву пресуде извршио описана дела. Оптужени признајући у потпуности сва дела из диспозитива пресуде брани се да је иста извршио по наређењу претпостављених а наиме да је он био десетар при штабној чети 18 пука те да су га претпостављени одређивали у наведеним случајевима да са једном групом од по 10 војника изврши односна стрељања те да он као војник није могао одбити извршење ових наређења. Исто тако оптужени се брани да је и дела пљачке народне имовине вршио по наређењу претпостављених па осећајући да је крив као саучесник у извршењу ових дела моли суд да га што блажије казни.

Ценећи ову и овакву одбрану оптуженог суд је нашао да је иста неумесна јер се ради о тешким ратним злочинима, дакле о тешким кривичним делима, за која наређење претпостављеног не искључуј е кривичну одговорност потчињеног као извршиоца дела. Оптужени као студент теологије био је потпуно свестан тешких последица својих дела, а с друге стране интересантна је чињеница да у свима стрељањима која је обавила његова чета у овом међувремену увек се оптужени нађе као десетар за вођу групе која ће извршити егзекуцију, што доказује да је оптужени у томе показивао и своје воље те су га ради тога увек и одређивали. Са тих разлога суд је одбрану оптуженог одбацио као неумесну те га огласио кривим за вишеструко продужено дело ратног злочинства извршено путем масовних стрељања заробљеника и цивила као и пљачке народне имовине што је све предвиђено чл. 3 тач. 3 ЗКНД као и Статутом међународног суда.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео оптуженом као олакшавајућу околност његово потпуно признање као и чињеницу да је он био обичан десетар у немачкој војсци те да је дела извршио по наређењу претпостављених, а с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност од дела ове врсте, тешке последице које су наступиле радњама оптуженог, а наиме да је он узео учешћа у стрељању 105 мушкараца и 19 жена као и у пљачкању народне имовине, затим да је оптужени као интелектуалац дела извршио са умишљајем те му је с обзиром на све то одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година.

Имајући у виду да је оптужени страни држављанин, суд је на основу чл. 51 ОКЗ донео одлуку да се оптужени по издржаној или опрошћеној казни протера из ФНРЈ.

Из истих разлога суд оптуженог није осудио на казну губитка грађанских права као ни на конфискацију имовине, а и одлука о трошковима базирана је на истој основи.

Са свих изнетих разлога донета је пресуда као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 19 септембра 1949 године Суд бр. 517/49.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - ст. водник,
/Грујић Слободан, с. р./

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на
Пресуду у отправку доставити:
1/ Војном тужиоцу ЈА,
2/ Оптуженом и његовом браниоцу.
По истеку рока на жалбу списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1607/49
24 септембра 1949

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Др. Фридерика Давида као чланова већа, уз суделовање капетана Маријана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама војног тужиоца и оптуженог ФЕСЛЕР ГЕОРГА који је пресудом војног суда у Београду Суд Бр. 517/49 од 19 септембра 1949 године, због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима а у нејавној седници одржаној дана 24 септембра 1949 године, донео је следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба Војног тужиоца и оптуженог ФЕСЛЕР ГЕОРГА те се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 517/49 од 19 септембра 1949 године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против у диспозитиву цитиране пресуде жали се војни тужилац, оптужени и његов бранилац. Сва тројица у погледу одлуке суда о казни.

Војни тужилац налази да је оптуженоме одмерена блага казна обзиром на друштвену опасност почињених дела као и на друштвену опасност коју претставља оптужени као њихов извршилац. Моли Врховни војни суд да првостепену одлуку о казни преиначи и да оптуженога осуди на најтежу врсту казне.

Оптужени и његов бранилац изнашају као и на главном претресу пред првостепеним судом тј. да је оптужени цитирана дела у тач. 1) и 2) диспозитива пресуде извршио по наређењу претпостављених а не из неких личних побуда. Истичу да је оптужени био десетар при штабној чети 18 пука, да је био одређиван са десет војника ради извршења стрељања па да он као војник није могао одбити извршење ових наређења. Моле да виши војни суд снизи казну коју је изрекао првостепени суд на једну блажу меру.

Жалбе нису основане.

Првостепени је суд, на основу признања оптуженог о учествовању код извршења наведених дела у диспозитиву прве пресуде, правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженог, те на основу тога донео правилну пресуду. Разматрајући кривични предмет у целини Врховни војни суд налази да је нижи суд правилно ценио све околности које су од значаја за просуђивање кривице оптуженога и да је приликом одмеравања казне имао у виду све отежавајуће и олакшавајуће околности у предмету. Оптужени је, релативно у кратком временском раздобљу, починио низ тешких злочина тиме што је као вођа групе учествовао у ликвидирању цивилног становништва и пљачкање народне имовине. Сваки од ових злочина тражи строгу казну па је на такву казну по првостепеном суду и осуђен. Позивање оптуженог да је цитиране злочине вршио по наређењу, уколико би и стајало, нема основа по нашим позитивним законским прописима за искључењем од кривичне одговорности како је то већ у свом образложењу изнео и првостепени суд. Међутим иако су дела извршена по оптуженоме тешке природе и са тешким последицама, Врховни војни суд није сматрао потребним удовољити захтеву војног тужиоца за доношењем најтеже казне. Ово стога што је оптужени искрено признао своја дела, изразио кајање пред судом и увидео грешке, па се са правом може очекивати да ће се током извршења казне коју је одредио првостепени суд, поправити и постати користан члан друштвене заједнице.

Јер је првостепени суд правилно оценио наводе изнесене у жалбама оптуженог и његовог браниоца, те се обзиром на ово као и на горе изнесено првостепена пресуда указује као правилна и одговарајућа друштвеној опасности дела и учиниоца.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Маријан Ружић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 467/49. г.
14. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, преко свог делегираног већа у Вршцу, као првостепени суд, у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Уроша Вељковског и старијег водника Светозара Поповића са записничарем старијим водником Слободаном Грујићем расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 345/49 од 14. септембра 1949. г. против опт. ШЕРБЕРГЕР АДОЛФА због дела из чл. 3 тач. 3 ЗК-ДНД, па је по одржаном главном јавном усменом претресу на дан 14. септембра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Јована Бајића, одређеног тумача Растка Рашајског и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. ШЕРБЕРГЕР АДОЛФ, немачки ратни заробљеник, потпоручник вода за везу 188. дивизије и припадник СД, рођен 5. октобра 1908. г. у Пфордсхајму од оца Адолфа и мајке Ангеле, рођене Лап, ожењен, без деце, писмен, завршио 6 разреда реалне гимназије, по народности Аустријанац, држављанин Аустрије, члан НСДАП од марта 1933. г., на југословенски простор дошао са својом немачком јединицом августа 1944. г. и био до капитулације Немачке, када је заробљен, у истражном затвору од 5. I. 1949. г.

К Р И В Ј Е:

Што је као припадник немачке 188 дивизије:

1- Почетком месеца децембра 1944. г. лично убио два цивила у близини Сежане,

2,- Почетком фебруара 1945. г. у једном селу у близини Опћине ухватио два цивила и лично их стрељао,

3 - У Повезији код Сежане ухапсио 5 цивила и лично их стрељао,

4,- Почетком јануара 1945. г. извршио опкољавање села Сент Секио под сумњом да се налазе партизани па не нашавши ништа ухапсио 10 цивила, од којих је лично стрељао двојицу, а остале његова пратња,

5.- Крајем марта 1945. г. у циљу одмазде извршио блокаду једног села у близини Диваче, похватао 15 цивила и стрељао их на лицу места, од којих је лично сам тројицу стрељао,

6 - Између Боровице и Каштел Новог фебруара 1945 г. опколио је једно село, покупио све мушко становништво око 25 до 30 лица и 4 сам лично стрељао а остале спровео у Трст где су били идућег дана стрељани,

7- Средином марта 1945. г. заједно са припадницима СД трупа из Трста извршио блокаду једног села у близини Тржића, похватао 28 цивила и од њих лично стрељао 11 лица пуцајући из риштоља из непосредне близине,

8 - Почетком априла 1945. г. опколио једно село јужно од Елзане, похватао 40 цивила и од њих лично стрељао 6 лица пикавцем у груди,

- чиме је извршио вишеструко, систематско продужено кривично дело ратног злочинства масовног стрељања цивилног невиног становништва, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 31, 32, 51. у вези чл. 65 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

На основу чл. 32 ст. 2 ОДКЗ Суд му ову казну замењује казном Ј1ИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ, с тим да се по издржаној или опроштеној главној казни ПРОТЕРА из ФНРЈ, као страни држављанин.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио наведена дела у диспозитиву пресуде и да је за иста кривично одговоран

Суд је своје уверење о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог како у истрази

тако и на данашњем претресу. Оптужени у потпуности признаје сва дела од тач. 1 до 8 диспозитива пресуде и брани се да је иста учинио са разлога што га је оберштурмфирер СС оберст Глобоцики [Глобоцник] позвао к себи у Трст и рекао му, да је морал руководећег кадра у његовој дивизији опао и ставио оптуженом у задатак да прати рад и борбени елан руководећег кадра. Поред тога, каже, добио је задатак да онемогућава цивилима сваку везу са партизанима и присталицама Народно ослободилачке борбе југословенских народа против окупатора и да предузима најоштрије мере према свим покушајима помагања партизана. На основу тих директива, оптужени признаје да је хапсио и стрељао свако цивилно лице које му се ма и најмање учинило сумњиво не тражећи доказа о вези истог са партизанима. Тако је почетком децембра 1944. г. сазнао да извесни цивили из Сежане носе намирнице партизанима, па како је у близини Сежане срео два цивила, која су са собом носили извесне животне намирнице он их је одмах на лицу места стрељао.

Признаје да је он имао задатак од Глобоцика да такве људе спроводи у Трст, али да је он и поред таквог наређења, а у циљу да ствар реши кратким поступком он их није спроводио даље, није хтео да ствар испитује, већ је својствено фашистичким методама без икаквих доказа стрељао два цивила, случајна пролазника који су носили намирнице за своје породице.

Даље, за дело под 2/ оптужени се брани како је код места Опцино неко пуцао када је он пролазио са својом групом, па је ради тога извршио претрес села и том приликом ухватио два цивила и лично их стрељао на лицу места иако код њих није нашао ништа од оружја. И када би била тачна одбрана оптуженог да је заиста неко пуцао на њега из тог села, он ипак није имао ни потребе ни разлога да убија два нађена цивила, јер пре свега код њих није нашао оружје, они нису давали отпора, те ако је сумњао, могао их је лишити слободе и ствар извидети.

Тако оптужени и за дело под 3/ признајући да га је извршио, брани се да је неко непознат минирао пругу у Повезији код Сежане, те како је у близини пруге нашао у кућама пет цивила он их је, како сам каже „формално и кратко саслушао“ и лично стрељао из свог шмајсера, иако није имао никаквих доказа да су ови људи умешани у минирање пруге, те је самим тим његова одбрана неумесна.

И по осталим делима оптужени их потпуно признаје и брани се, да је сумњао да та лица одржавају везе са партизанима. Но, сам признаје, да у том погледу осим голе сумње није имао ништа друго што би његову сумњу потврђивало, те је самим тим његова одбрана неумесна Ако се има у виду, да је широм целе Југославије вршила акцију оружану Народноослободилачка војска Југославије, онда по логици оптуженог, фашистички окупатори су могли по тој њиховој логици побити све наше народе. Несумњиво да су они такву намеру имали, да су је, као у конкретним случаје-

вима и оптужени спроводили тамо где су и уколико су могли, ради чега су наши народи и дали толике жртве, али ипак захваљујући нашој народној револуцији и ослободилачкој борби наших народа, ти њихови планови су остали неостварени.

Оптужени, признајући све своје злочине наведене у тачкама 1 до 8 диспозитива пресуде изјављује на претресу у својој завршној речи, да је потпуно свестан тежине почињених дела, али се брани да је за све то крива злочиначка идеологија фашистичка у коју је он веровао, будући да је постао члан НСДАП још 1933. г., но, да се најзад уверио, колико је био на погрешном путу, те свестан да је за њега све то сада доцкан и да је заслужио најтежу казну, ипак моли суд да га по могућству казни временом казном.

С обзиром на напред утврђено чињенично стање, а наиме да је захваљујући оптуженом стрељано 132 цивилна лицаод којих је сам оптужени лично и на лицу места стрељао 35 лица, што оптужени потпуно признаје, суд га је на основу чл. 3 тач. 3 ЗКДНД огласио кривим за вишеструко, систематско продужено кривично дело ратног злочинства учињено масовним стрељањем цивилног становништва.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, имајући у виду тешке последице које су наступиле услед његових злочиначких дела, друштвену опасност у међународном опсегу од дела ове врсте, ако би се у рату спроводили овакви методи који су противни међународним конвенцијама о вођењу рата и која су дела оглашена као ратна злочинства и од Међународног суда у Нирнбергу и по Статуту Међународног суда, па га је ради тога и осудио на казну смрти стрељањем.

Но, суд, узимајући у обзир признање оптуженог, затим чињеницу да је он ова дела починио захваљујући таквим наређењима и упутствима добијеним од највиших фашистичких злочиначких руководиоца, а да је сам оптужени у томе био само једна карика у ланцу повезаних злочинаца, суд му је на основу чл. 32 ст. 2 ОДКЗ казну смрти заменио казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, налазећи да се ипак не појављује као једина мера смртна казна, те да и овако замењена казна може постићи сврху казне како је она утврђена у нашем социјалистичком законодавству, тј. да јој је циљ да преваспита учиниоца дела и да васпитно делује и на остале чланове друштва да не врше односна кривична дела, а није јој циљ освета или одмазда као у капиталистичким и фашистичким земљама.

С обзиром да је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се по издржаној или опрошћеној главној казни оптужени протера из ФНРЈ.

Из истих разлога суд оптуженог није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а такође и одлуку о трошковима кривичног поступка је на томе базирао.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 14. септембра 1949. Суд бр. 467/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - старнЈИ водник,
/Слободан Грујић,с. р./

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење и то:
1- Војном тужиоштву Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбу списе изнети на поновну одлуку.

С. Ф. - С. Н.

15. IX. 1949. г.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић,с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1528/49
26 септ. 1949 год.
Београд

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Давида Др. Фридерика као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ШЕРБЕРГЕР АДОЛФА и војнога тужиоца противу пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 467/49 од 14 септембра 1949 године, којом је именовани због кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, осуђен на казну лишења слобо ном трајању, - у смислу чл. 11 ЗОВС, и чл. 274 ЗКП, по саслушању војног тужиоца ЈА, донео је следећу:

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе војног тужиоца и оптуженог, па се пресуда

војног суда у Београду, Суд бр. 467/49 од 14 септембра 1949 године, којом је оптужени за изложена дела осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању - ПОТВРЂУЈЕ У ЦЕЛОСТИ КАО ПРАВИЛНА.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Против првостепене пресуде жали се оптужени и војни тужилац.

Оптужени признаје дела и брани се као у истрази и на главном претресу, молећи Врховни војни суд да му се казна смањи, док војни тужилац тражи да се оптужени за изложена дела осуди на најстрожију казну.

Поводом предњих жалби Врховни војни суд расмотрио је кривични предмет, ожалбену пресуду и наводе жалбе, па је нашао: да је првостепени суд на основу доказног материјала који се у списима налази правилно утврдио чињенично стање и кривицу оптуженога наведено у диспозитиву првостепене пресуде. Исто тако првостепени суд је правилно оценио и друштвену опасност почињених дела и кривично-правну одговорност опт. за иста, па мује обзиром на признање дела и околности под којима је ова дела починио изрекао и одговарајућу казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању. Дела која је оптужени починио не-

сумњиво претстављају врло тешка злочинства, за која закон прописује смртну казну, али наведене околности кривичног дела и лично својство учиниоца, која је првостепени суд имао у виду приликом доношења овакве одлуке - допуштају ублажење прописане казне. Са тих разлога ваљалојеу целости потврдити ожалбену пресуду а жалбе оптуженог и војног тужиоца одбити као неосноване, будући да није било оправданих разлога да се изречена казна оптуженоме смањује односно пооштрава.

Са тих разлога одлучено је као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд број 574/49
19 септембар 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија Бошковића као претседника већа, чланова већа - поротника потпоручника Уроша Вељковског и ст. водника Светозара Поповића, уз суделовање ст. водника Грујић Слободана као записничара, расправљајући по оптужници Војног тужиоца ЈА, ВТК-а бр. 169/49 од 17 септембра 1949 године противу КЕНДЈ1ЕР ЈОЗЕФА због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД а по одржаном главном јавном усменом претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Јована Бајића, тумача Растка Рашајског и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима, донео је и на дан 19 септембра 1949 године јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. КЕНДЈ1ЕР ЈОЗЕФ немачки ратни заробљеник бивши поручник немачке фашистичке војске у 5 батаљону 181 арт. пука 41 дивизије, рођен 7. III. 1913 године у Фуши ам Зе, од оца Јохана и мајке Марије, рођене Хилард, по народности Аустријанац, држављанин Аустрије, свршио 8 разреда гимназије са матуром, по занимању порески чиновник, неожењен, ступио унемачку војску 26 августа 1939 године и остао све до капитулације Немачке када је заробљен, лишен слободе 11 јануара 1949 године,

К Р И В Ј Е:

Што је као припадник немачке фашистичке војске у Југославији учинио следећа ратна злочинства:

1/ Средином октобра 1944 године у Рашкој наредио да се стрељају 5 цивила при чему је он лично убио двојицу пуцајући из машинског пиштоља у главу;

2/ Почетком марта 1945 године у Миљковцима као командант места наредио да се стреља 30 таоца, међу којима и 8 жена, те при стрељашу лично он убио 10 лица из свог машинског пиштоља;

3/ У једном селу крај Загреба 9 маја 1945 године стрељао је 15 цивила при чему је он лично убио шесторицу из свог машинског пиштоља гађајући жртве у главу;

4/ Почетком маја 1945 године наредио је да се отвори ватра из митраљеза на 4 цивила те су сва четворица убијена;

5/ У времену од јануара до марта 1945 године као командант места у Миљковцима наредио је да се реквирирају - опљачкају 40 коња и једна крава;

6/ 7 или 8 маја 1945 године између Дугог Села и Загреба опљачкао од сељака два коња и једно буре вина од 100 литара,

- чиме је извршио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина и то као наредбодавац и непосредни извршилац путем убистава цивилног становништва и пљачке народне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, те Статуто
Стога га суд а на основу чл. 4 ЗКНД, чл. 28, 31, 32, 51 у вези са чл.

65 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

На основу чл. 32 став 2 ОДКЗ, суд је осуђеном казну смрти замени

нио казном ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ, с тим да уколико казна оптуженом буде опроштена или смањена па исту буде издржао да се по пушташу на слободу протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу *м* довољној оцени

изведених доказа и утврђених чињеница, суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени починио у својству наредбодавца и непосредног извршиоца сва наведена дела у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици оптуженог засновао на потпуном и

јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао, да је он лично наредио својим потчињенима да изврше наведена дела као и да је лично учествовао и лично вршио стрељање како је то напред наведено. Брани се да је предња дела извршио по наређењу крајскомандантуре па моли да га суд с обзиром

на то што блажије казни. Образлаже да је дело под 1 / извршио у Рашкој наводно са разлога јер је приликом проласка немачких трупа при улазу у село било испаљено неколико метака на колону те су војници упали у село претражили 5 кућа, похватали 5 цивила, јер су наводно у једној кући пронашли једну пушку. Признаје да је то било приликом повлачења када су их јединице НОВ гониле те да је он лично наредио својим војницима да оних 5 цивила стрељају, те су војници по његовом наређењу жртве поређали поред једне куће и ту их стрељали а оптужени је лично пуцајући из свог машинског пиштоља убио двојицу. Исто тако признаје да је он наредио као командант места у селу Миљковцима почетком марта 1945 да се стрељају 30 таоца међу којима и 8 жена, да је стрељање обављено на жељезничком насипу изван Миљковца те да је он лично убио 10 људи. Брани се да је ово дело извршио наводно са разлога јер се из сеоских кућа пуцало на немачку колону. Даље признаје да је у једном селу иза Загреба пре подне 9 маја наредио да се стреља 15 цивила по наређењу свога пуковника Вајследера те да је оптужени лично учествовао и лично убио шесторицу. Брани се да је и ово дело извршено ради тог што се пуцало на немачку колону. Признаје да је почетком маја 1945 године при повлачењу према Загребу у Сесветима наредио да се стрељају 4 цивила отварањем ватре из митраљеза али се брани да је то учинио по наређењу команданта батаљона Веслинга наводно ради тога што је село било блокирано ради претреса а ова четири цивила су покушали да изађу из села те када су били примећени на удаљености око 500 м. без икаквог позива да стану издао је наређење да се отвори ватра из митраљеза и исти су побијени. Даље, признаје да је у времену од јануара до марта 1945 године био командант места у Миљковцима те да је као такав наредио да се за потребе пролазећих трупа реквирира од народа 40 коња и једна крава. Најзад, признаје да је 7 или 8 маја 1945 године у једном селу између Дугог Села и Загреба реквирирао два коња и једно буре вина од 100 литара за потребе војске.

С обзиром на напред утврђено чињенично стање несумњиво се утврђује да је оптужени у својству наредбодавца и личног извршиоца извршио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем стрељања цивилног становништва и пљачкањем њихове имовине предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД те Статутом Међународног суда па га је суд за иста дела и прогласио кривим.

Суд је ценио одбрану оптуженог да је наведена дела под 1-4/ извршио са разлога што се у тим местима пуцало на немачку колону као и да је такво наређење имао од крајскомандантуре. Суд налази да је оваква одбрана оптуженог неумесна и то са разлога што сам оптужени признаје да су се сва ова дела догодила у времену повлзчења немачких трупа када су их јединице НОВ гониле те је несумњиво да су они одступали под ватром наших јединица а онда није имало места да оптужени уместо да

се бори са војним јединицама НОВ своју немоћ и свој бес искаљује на мирном цивилном становништву, а исто тако је неумесна одбрана оптуженог да он није вршио пљачку народне имовине већ како он каже реквизицију за потребе војске, јер је неопходна чињеница да југословенски народи ни по ком основу нису били дужни да задовољавају потребе немачке ратне машине са којом су били у рату.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео у обзир друштвену опасност од дела ове врсте као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац истих те тешке последице које су наступиле због његовог злочиначког делања и најзад чињеницу да је он дела извршио у својству наредбодавца па га је ради тога осудио на казну смрти стрељањем. Узимајући у обзир да је оптужени ова наређења за извршење кривичних дела као и лично вршење кривичних дела чинио по наређењу више немачке команде као нижи официр, имајући у виду да је то био систем и метод фашистичких окупатора суд је оптуженом на основу чл. 32 ОКЗ казну смрти заменио казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању. С обзиром да је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да у случају да се путем помиловања оптуженом казна смањи или опрости, да се оптужени по издржаној или опроштеној казни има протерати из ФНРЈ, а из истих разлога суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога донео је одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога пресуђено је као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу дана 19. септембра 1949 године, Суд бр. 514/49.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - ст. водник
(Грујић Слободан, с. р.)

Претседник већа / капетан,
(Бошковић А. Димитрије, с. р.)

Суд Бр. 514/49.
Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење и то:
1/ Војном тужиоштву ЈА.
2/ Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбе, списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

19 септ. 1949 год.
Вршац

Претседник већа - капетан,
(Димитрије А. Бошковић, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1603/49
27 септембра 1949

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог КЕНДЈ1ЕР ЈОЗЕФА и војног тужиоца против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 574/49 од 19 септембра 1949 године којом је именовани због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима и чл. 276 Закона о кривичном поступку а по саслушању Војног тужиоца ЈА у нејавној седници одржаној дана 27 септембра 1949 године донео је следећу

П Р Е С У Д У

Делимично се УВАЖАВА жалба опт. КЕНДЈ1ЕР ЈОЗЕФА док се жалба Војног тужиоца ОДБИЈА, па се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 574/49 од 19 септембра 1949 године у погледу одлуке о кривици ПОТВРЂУЈЕ а у погледу казне ПРЕИНАЧУЈЕ и оптужени за изложена дела осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Противу првостепене пресуде жали се оптужени и војни тужилац. Оптужени углавном признаје кривицу и брани се као у истрази и на главном претресу наиме да је дела починио по наређењу претпостављене команде, па је молио Врховни суд да му казну смањи, док Војни тужилац предлаже да му се казна повећа.

Размотривши предње жалбе заједно са ожалбеном пресудом и остапим списима овог кривичног предмета Врховни војни суд је нашао да је трвостепени суд на основу доказног материјала који се у списима налази гравилно утврдио дела и кривицу оптуженога, наведену у диспозитиву тресуде, па је у том делу првостепену пресуду ваљало и потврдити. Што :е пак тиче одлуке првостепенога суда о казни Врховни суд налази да у

конкретном случају има места смањењу казне оптуженоме са следећих разлога: када је првостепени суд установио да је оптужени ова дела починио као нижи официр по наређењу више команде и да је то био уобичајени метод и систем фашистичког окупатора, за који и по нахођењу овога суда у првом реду сноси одговорност војно и политичко руководство бивше фашистичке Немачке - то се оптуженоме обзиром на његово држање по извршењу дела и признању дела могло изрећи и блажа казна у смислу чл. 62 ОКЗ, па је стога овај суд оптуженоме за изложено дело изрекао казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година, налазећи да оволика казна одговара како друштвеној опасности почињених дела и последицама тако и степену кривично-правне одговорности оптуженог. Са тих разлога ваљало је делимично уважити жалбу оптуженога а жалбу војног тужиоца као неосновану одбити.

Са изложеног одлучено је као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић,с. р.)

М. П.

Тачност отправка оверава:
За начелника канцеларије,
(Зорка Крстевска, с. р.)

7.

ВОЈНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Суд бр. 77/48
17. јул 1948

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Крагујевцу, у већу састављеном од капетана Милојевића Радивоја као претседника већа и судија капетана Стефановић Бранка и поручника Божић Николе, те секретара већа поручника Челар Страхиње, у кривичном предмету против опт. ХЕРМАН ФРИДРИХ-ПАУЛА, за дело из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, кога тужи Војни тужилац 53 дивизије, поручник Миланко Гогић, а брани по званичној дужности капетан Каљевић Милорад, у присуству тумача поручника Николића Душана, после завршеног главног претреса у времену од 15-16 јула 1948. године, донео је и јавно прогласио дана 17. јула 1948. год. следећу:

П Р Е С У Д У:

Опт. ХЕРМАН ФРИДРИХ-ПАУЛ, мајор немачке војске и командант 845 немачко-арапског батаљона, 104 ловачке дивизије, рођен 27. VII. 1904 год. у Мојзелбицу, срез Герлиц - Немачка, од оца Вилхелма и мајке Ане рођ. Фесел, ожењен отац 1 детета, по занимању у грађанству чиновник, у Југославији нема имовине, у истражном затвору од 28. XI. 1947. године до хапшења налазио се у Заробљеничком логору бр. 227 у Зрењанину.

К Р И В Ј Е:

Што је као командант 845 немачко-арапског батаљона 104 ловачке дивизије, у новембру и првој половини децембра месеца 1944 године, са својим батаљоном, који је био дислоциран на сектору Дубоко - Пониковица - Лелићи - Каран - Добри До - Гостиница - Бјелотићи за заштиту комуникација Пожега - Ужице - Косјерић од НОВ-е при повлачењу немачке војске из Југославије, починио низ ратних злочина: убистава, интернирања, злостављања, силовања, паљевина и пљачки имовине цивилног становништва у селима Дубоко, Добри До, Пониковица, Бјелотићи, Каран, Гостиница, Лелићи, Каменица и Засеља.

Тако су у новембру и почетком децембра 1944 године од стране војника његовог батаљона, поубијана код својих кућа следећа лица: Максим и Радојка Јовановић, Драгослав Ивановић, Стеван и Милоје Петровић, Радиша Митровић, Радоје Сретеновић, Добривоје Петровић и Миленко Јовановић сви из села Лелића, срез ужички; Ђорђе Милићевић из Бјелотића; Светислав Петровић из Пониковице, срез ужички и Благоје Николић из Засеља, срез пожешки.

Тако су у току мјесеца новембра и првој половини децембра 1944 године његови војници похватали код кућа и спровели у Ужице, а потом у логоре у интернацију већи број грађана и то: Новака и Велизара Леонтијевића, Драгојла Божића, Саву Лучића, Николу Јовановића сви из села Лелића; Сретена и Миломира Гајића, такође из Лелића; Добривоја Ивановића, Милована Ивановића, Велислава и Превислава Мурића сви из Карана; Милована Газдића, Милоја Познановића и Јована Дамјановића сви из Гостинице; Драга Антонијевића из Пониковице; Лазара Јевтића из Бјелотића; Милоша Антонијевића из Каменице; Драгоја, Рајка и Гвоздена Кујунџића из Дубоке, а која су лица од глади и мучења помрла или се ни до данас за њихову судбину ништа незна, изузев Николе Јовановића, Сретена Гајића, Јована и Добривоја Ивановића, Предислава и Велислава Мурића, Јована Дамјановића и Драгоја Кујунџића, који су успели да побегну или ослобођени од НОВ-е приликом коначног ослобођења наше земље.

Тако су војници његовог батаљона, у новембру и првој половини децембра 1944 године извршили силовање над Ангелином Јелић, Милицом и Тодором Борисављевић, Милицом Миловић, Ленком Нешић све из Доброг Дола; Јелом Јовановић и Радојком Љубичић и Миломирком Јовановић из Лелића, као и над двема непознатим особама на сектору Зенице у јануару 1945 године.

Тако су војници његовог батаљона, злостављали, мучили и пребијали већи број лица, која од тога и данас сносе тешке последице међу којима: Предислава Мурића из Карана, Милојку Перишић из Доброг Дола, Десанку Јевтић из Бјелотића, која је остала без ноге као последице рањавања, Достану Јанић и Ћатић Јевду из Карана, Ђорђа Марковића из села Врањана, срез пожешки, којег су тешко ранили у раме у моменту кад је хтео да заштити своју кћер, коју су хтели немачки војници да силују, тако да му је лева рука отсечена.

Тако је са својим батаљоном у исто време као горе опљачкао имовину и попалио куће следећим лицима: Перишић Милојки из Доброг Дола, Јевђић Јевђи, Ћатић Тихомиру, Митровић Добросаву из Карана; Јовановић Мирку, Божић Драгојлу, Петровић Јерини, Миливојевић Веселину, Петровић Драгиши и Животи, Јовану Ивановићу, Николи Дубичићу, Петру Јовановићу сви из Лелића; Милени Папић, Насти и Миљани Папић из Гостинице; Смиљки Гускић, Новици Ћатић и Јевђи Ћетић из Ка-

рана, као и осталих побијених и одведених лица из поменутих села среза ужичког и пожешког, причинивши тиме истима велику материјалну штету.

На тај начин опт. Херман је починио више кривичних дела ратних злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га је суд, обзиром на чл. 4 тач. 1 и 2 истога закона, а у вези чл. 28 тач. 1 и чл. 66 Општег дела кривичног законика,

О С У Д И О

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Суд се није упуштао у испитивање постојања и оцену дела под 3/ из оптужнице, обзиром да се овде ради о делима које је оптужени починио ван територије наше државе и над иностраним лицима, те зато овај суд није ни надлежан.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По проведеном доказном поступку на усменом главном јавном претресу, саслушавши оптужбу и одбрану оптуженог, а након оцене свих чињеница и околности релевантних за постојање кривичних дела и кривичну одговорност оптуженог, суд је установио следеће чињенично стање:

Све јачим и бржим напредовањем Црвене Армије и НОВ-е немачке трупе од октобра месеца 1944 године почеле су, да се из Грчке преко наше земље повлаче за Немачку. Тако се је са осталом немачком војском из Грчке повлачио са својим батаљоном, чије је људство било састављено од арабљана-црнаца из разних крајева Арабије и Африке и Немаца, који су махом чинили командни кадар, и оптужени Херман Паул командант 845 немачко-арапског батаљона. У Југославију је дошао из Грчке возом до Краљева, преко Ћевђелије и Скопља, где је стигао 2 или 3 новембра 1944 године. Ту је са својим батаљоном ушао у састав 104 ловачке дивизије у Чачку. У Чачку добија наређење да батаљон дислоцира на сектору Карана - Пониковица са задатком да штити од НОВ-е комуникације Ужице - Пожега - Косјерић. По том му командант пука из Ужица Издаје наређење да несме остати ту на раскрсници путева, него да батаљон распореди на сектору Каран - Дубоко - Лелићи - Каменица - Добри До - Пониковица. Са источне стране према комуникацији Пожега - Косјерић био је неки белогардејско-немачки батаљон. На овом сектору остао је оптужени од 6 новембра до 10 децембра 1944 године, по сопственом признању, када се повлаче преко Ужица, Вишеграда за Сарајево, Зеницу, Сремски фронт, те маја 1945 године по капитулацији Немачке заробљен од стране НОВ-е западно од Загреба. На поменутом сектору

вођене су честе борбе између његовог батаљона и јединица НОВ-е, тако да је имао губитака. Штаб батаљона био је у селу Пониковици у кући Новака Петровића. Због честих сукоба са НОВ био је озлојеђен и противно међународним прописима за вођење рата, Хашке конвенције од 1907. године и др. вршио је низ убистава, одвођења у интернацију, тучу и злостављање, паљевину и пљачку имовине мирних грађана за одмазду. Тако су његови војници у другој половини новембра и почетком децембра 1944 године поубијали мирне грађане, које су похватали код кућа и то: Максима Јовановића, Радојку Јовановић, Драгослава Ивановића, Стевана и Милоја Петровића, Радишу Митровића, Радоја Сретеновића, Добривоја Петровића и Миленка Јовановића, сви из села Лелића; Светиславa Петровића из Пониковице и Благоја Николића из Заселља. Војници његовог батаљона врше хватање и одвођење мирних грађана од којих су се неки спасли бекством, а неки ослобођени од НОВ-е при коначном ослобођењу наше земље, док су следећа лица од глади и злостављања помрла или им се до данас за њихову судбину ништа незна, и то: Новак Леонтијевић, Велизар Леонтијевић, Драгојло Божић, Сава Лукић из Лелића; Миломир Гајић из Карана; Милан Газдић и Познановић Милоје из Гостинице; Драга Антонијевић из Пониковице, Лазар Јевтић из Бјелотића, Милош Антонијевић из Каменице и Гвозден и Рајка Кујунџић из Дубоке. Његови војници у исто време вршећи убијање и одвођење, туку и злостављају и силују мирне грађанке, па су тако извршили силовање над Ангелином Јелић, Милицом и Тодором Борисављевић, Милицом Миловић и Ленком Нешић из Доброг Дола, Јелом Јовановић, Радојком ЈБубичић и Миломирком Јовановић све из Лелића, као и над двема непознатим особама на сектору Зенице јануара 1945 године; тукли и злостављали већи број мирних грађана тако да ови и данас од тога осјећају последице и то: Предислава Мурића из Карана, Милојку Перишић из Доброг Дола, Десанку Јевтић из Бјелотића, која је остала без ноге услед задобивене ране, Достану Јанић, Ћатић Јевђу из Карана, Ђорђа Марковића из села Врањана, срез пожешки, кога су ранили баш када је хтео да заштити своју кћер од силовања које су хтели над њом да изврше, тако да је сада остао без руке, пошто му је иста отсечена као последица од задобијене ране. Оптужени надаље са својим батаљоном за одмазду што га НОВ напада врши репресалије над мирним становништвом, пали њихове домове и пљачка имовину. Тако су попалили куће и опљачкали имовину Добросаву Митровићу, Мирку Јовановићу, Петру Јовановићу, Николи ЈБубичићу, Јовану Јовановићу, Веселину Миливојевићу, Драгиши Петровићу, Животи Петровићу, Јерини Петровић и Драгојлу Божић, сви из села Лелића; Милени, Насти и Миљани Папић из Гостинице; Смиљки Гускић, Тихомиру Ћатићу, Новици Ћатићу, Јевђи Ћатићу, сви из Карана; Милојки Перишић из Доброг Дола, као и осталим грађанима који су одведени и поубијани.

Овакво чињенично стање суд је установио на основу изјава оштећеника и исказа сведока датих на саслушању код Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Повереништву у Титовом Ужицу и код Војног тужиоца и то: Станке Петровић из Пониковице; Добросава Митровића, Ђорђа Јовановића, Добривоја Петровића, Милице Сретеновић, Миленка Петровића, Љубинке Ивановић, Миломирке Јовановић, Добринке Јовановић и Јовановић Николе, сви из села Лелића, срез Ужички; Василија Цвијовића из села Бјелотића, Петровића Новака из Пониковице, као и извештаја УДБ-е за срез ужички од 15 IX. 1947 године и Одлука Земаљске комисије НР Србије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Зл. бр. 4850 од 17 X. 1947 године за дело убиства: Предислава Мурића, Добривоја Ивановића, Велислава Мурића из Карана; Данице Кујунџић и Радоја Кујунџића из Дубоке; Михаила Газдића, Драгиње Познановић, Јована Дамјановића из Гостинице; Илинке Јевтић из Бјелотића; Ђорђа Јовановића, Сретена Гајића, Милорада Лучића, Лепосаве Леонтијевић, Гојка Леонтијевића и Десанке Божић, сви из Лелића за дело одвођења мирних грађана; Миломира Борисављевића, Анђелине Јелић из Доброг дола, Јовановић Николе из Лелића и Новака Петровића из Пониковице за дело силовања; Предислава Мурића, Достане Јањић и Ћатић Јевђе из Карана; Милојке Перишић из Доброг Дола, Десанке Јевтић из Бјелотића, Ђорђа Марковића из Врањана за дело туче, злостављања и телесне повреде; Јована Ивановића, Веселина Миливојевића, Драгише Петровића, Миодрага Петровића, Јерине Петровић, Владимира Бурлића, Василија Божића, Петра Јовановића, Мирка Јовановића, Добросава Митровића, сви из Лелића; Милене, Насте и Миљане Папић из Гостинице; Смиљке Гускић, Тихомира Ћатића, Новице Ћатића и Јевђе Ћатића из Карана и Милојке Перишић из Доброг Дола за дела пљачке имовине.

Опт. Херман признаје чињеницу, да је био командант немачко-арапског батаљона 845 у чијем су се саставу налазили као војници Арабљани-Црнци из разних крајева Арабије и Африке, који су раније били у легији странаца, да се је са батаљоном налазио на сектору Лелићи - Каран - Дубоко - Каменица - Пониковице, са задатком да штити комуникације Ужице - Пожега - Косјерић од НОВ-е да би се могла повлачити немачка војска, у новембру и до 10 децембра 1944 године. У саставу батаљона били су и војници Немци, а командни кадар био је махом састављен од Немаца. Но оптужени се прави наивним и брани се, да му ништа није познато, да је он издавао ма каква наређења у циљу убијања, одвођења, силовања, пљевине и пљачке имовине над мирним грађанима, &ао одмазду због напада НОВ-е, нити да су пак његови војници смели такве злочине да чине без његовог знања и одобрења. Да су му командири чета свакодневно слали дневне извештаје са терена, али да му никад нису о томе јављали, већ само да су ту и тамо војници по неком цивилу по нешто

из куће узели, те да је он само једном приликом саслушавао и спровео у штаб пука у Ужице 3 цивила, које су му војници били довели као сумњиве да сарађују са партизанима.

Овакву његову одбрану суд је одбацио као неистиниту и неосновану, јер се исказима наведених сведока и бројних изјава оштећеника, који су јасно изјавили, да су војници Арабљани-Црнци и Немци у напред означена места и означено време вршили поменуте злочине, јасно његова кривица доказује. Оптужени је ове злочине чинио због тога, што га је НОВ-а нападала и хтела да истера из своје земље у коју је дошао као поробљивач, а што је противно Хашкој конвенцији 1907 године и осталим међународним прописима о обичајима вођења рата. Оптужени Херман као командант батаљона морао је знати и знао је, шта чине његови војници, јер сам признаје, да су му се често жалили цивили на лош поступак војника. Из овога јасно произлази закључак да је све ове злочине наређивао и одобравао, па је за то и одговоран, јер је мало вероватно, да једна војничка јединица може да ради нешто без знања и одобрења њеног команданта, на своју руку. Па чак ако би се и то узело као могуће, он је ипак као командант јединице одговоран за рад својих војника у конкретном случају за злочине, које су његови војници починили, а који су напред поменутим доказима јасно утврђени.

Опт. Херман је на овај начин убијајући, одводећи и малтретирајући мирно становништво, палећи и пљачкајући њихову имовину, грубо повредио законе и обичаје вођења рата, а ови злочини уједно претстављају и дела, која се кажњавају и по кривичним законицима целога света. Част и права грађана, живот појединих лица и приватна својина, морају се поштовати. Пљачка се безусловно забрањује, предвиђа се у Хашкој конвенцији. Међутим, опт. Херман путем осталих нацистичких команданата не само не поштује, већ их претвара у изругивање и као и остали хитлеровци претвара рат у један устаљено смишљени и плански спровођени систем злочина у систем повојниченог бандитизма. Командант који пали, убија, одводи и пљачка мирно становништво, самим тим престаје бити војник и постаје бандит, а такав је случај и са опт. Херманом. Опт. Херман испољава свој злочиначки карактер баш и на тај начин, што ове злочине чини при крају рата, када је и сам убеђен да Немачка губи рат и да је пред непосредним сломом. Због свега тога суд налази, да се у раду опт. Хермана огледа лик типичног ратног злочинца, који за почињене злочине заслужује само смртну казну, као једину праведну и заслужену казну, која ће га за увек одстранити из слободног друштва, јер ни по чему не заслужује да буде у њему. Но шта више претставља опасност за друштво.

Суд му је за дело убистава одмерио казну смрти стрељањем; за дело одвођења казну смрти стрељањем; за дело силовања казну лишења слободе са принудним радом у трајању од 15 година; за дело туче и теле-

сне повреде 15 година и за дело пљачке и паљења имовине казну смрти стрељањем, па му је у смислу чл. 66 Општег дела кривичног законика одмерио за сва дела једну казну, казну смрти стрељањем, као најтежу казну.

Суд се није упуштао у испитивање и постојање дела под 3/ из оптужнице, обзиром да му у тој тачки оптужница ставља на терет, да је починио злочине над иностраним лицима ван наше територије, односно територије ФНРЈ, те за која дела овај суд није надлежан.

Са свега изложеног суд је и одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар суда - поручник,
/Челар Страхиња, с. р./

Претсједник већа - капетан,
/Радивоје В. Милојевић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1024/48
18 август 1948 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од претседника суда генерал-мајора Мирка Крџића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Радослава Ракића као секретара, - одлучујућу у другом степену по жалби оптуженог ХЕРМАН ПАУЈ1А-ФРИДРИХА, изјављеној против пресуде Војног суда у Крагујевцу, Суд бр. 77/48 од 17 јула 1948 године, којом је именовани ради кривичних дела ратних злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, осуђен на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, у својој нејавној седници одржаној дана 18 августа 1948 године, донео је следеће

Р Е Ш Е Њ Е:

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог Херман Фридрих-Паула, па се пресуда војног суда у Крагујевцу, Суд бр. 77/48 од 17 јула 1948 године ПОТВРЂУЈЕ.

Р А З Л О З И:

Оптужени побија одлуку суда о казни истичући, да се током претреса није могло утврдити, да злочини, признајући да их је у дато време и на датом сектору заиста било, нису извршени са његовим знањем, по његовом одобрењу или, пак, наређењу. Даље, да се несме изгубити из вида чињеница, да је његов батаљон био састављен углавном од Арабљана, разних легионара и авантуриста, па је јасно да је под таквим условима а и услед самог непознавања језика било тешко успоставити војничку дисциплину, послушност и одговорност, па моли да му Врховни суд одмери времену казну.

По расмотрењу списа кривичног предмета, побијане пресуде и оцене навода жалбе, Врховни суд је нашао да су последњи неосновани и то са следећих разлога:

Правилно је поступио првостепени суд када је изабрао оптуженом најтежу казну. На основу његовог делимичног признања у погледу околности које говоре о месту, времену и сретствима извршења инкримини-

саних дела, односно да је заиста било војника који су таква дела чинили, те исказа сведока Јовановић Николе и осталих саслушаних, а у првостепеној пресуди наведених сведока несумњиво произилази, да је он као најстарији командант на сектору Каран - Дубоко - Лелићи - Каменица - Пониковица, јер према сопственом признању од њега ту није било старијег, био упознат са извршеним делима, те да су иста извршена са његовим одобрењем или, пак, наређењем. Сведок Јовановић Никола на суочењу од 24 јуна 1948 године износећи све злочине његове јединице рекао му је то у очи, нашто је оптужени само кратко одговорио да он није био организатор и наредбодавац извршених злочина. Но, не само јасан, категоричан исказ сведока Јовановића, који се заснива на чињеницама из непосредног опажања, пошто је и он био ухапшен и дотеран пред оптуженог, па по његовом наређењу камионом под стражом отпремљен у затвор у Ужице, па је тек из Вишеграда камо је спроведен успео да побегне, него и сами прилично детаљни искази оптуженог дати у истрази говоре, да је он и те како морао знати шта се догађа на сектору који је поседала његова јединица. Чињеница је, да је оптужени у истим веома детаљно изнео злодела његових војника у Грчкој, примера ради силовање и убиство једне малолетне Гркиње, даље, стрељање заробљених партизана и похапшених цивилних лица у Грчкој, наводећи, да то је дознао тек тако, ван службеног односа, из обичног разговора са официрима 18 полицијског пука у Левадији, под чијом је иначе командом и његов батаљон био. Кад је он тако од раније био упознат, па према томе и одобравао злочине које су извршили његови потчињени војници, онда нема сумње, а на основу доказа изведених пред првостепеним судом и напред наведеног логичког закључка јасно произилази, да је оптужени био упознат са злочинима који су и на реченом сектору извршени, да се с њима солидарисао, одобравао их, и обзиром на његову функцију тј. да је био најстарији командант на том сектору и издавао наређења за њихово извршење. Ово тим више што сектор који је поседала његова јединица није био тако велик, а да он не би, ако не непосредно, а оно, пак, посредно преко осталих потчињених, у потпуности могао контролисати стање на терену и у јединици.

Неумесан је навод жалбе, да се не сме изгубити из вида чињеница, ца је батаљон оптуженог био углавном састављен од Арабљана, којекаквих легионара и авантуриста, па је „обзиром на непознавање језика заиста било тешко успоставити војничку дисциплину, послушност и одговорност...“ Свакако да томе нису криве десетине побијених и у логор одвецених незаштићених грађана и упропашћене девојке и жене. Одговорлост сноси, како онај који их је тамо послао, тако и онај који их је довео. Шта више, када је оптужени знао какав све олош има у својим јединицама, а да је то још раније знао сведочи његов исказ о злочинима припадниха истих извршеним у Грчкој, онда је његова дужност као командакта

била да употреби све расположиве дисциплинске и судске, па обзиром на ратно стање и ефикасне, драконске мере, па да такве злочине спречи. Оптужени, премда му је то као војнику била дужност није учинио, што значи да се са истим солидарисао, одобравао их, или, пак, издавао наређења, за извршење ових.

Обзиром, на веома високи степен друштвене опасности извршених дела, као и њихове тешке последице, те друштвену опасност самог починиоца, а имајући пред очима његову опскурну прошлост, дуго служење у полицији, те учешће у борбама у Француској, Совјетском Савезу и Грчкој а у потпуности усвајајући образложење првостепене пресуде Врховни војни суд је одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

М. П.

Секретар - капетан,
/Радослав Ракић, с. р./

Претседник већа - генерал-мајор,
/Мирко Крџић, с. р./

Саопштена ми је предња одлука Врховног Војног суда и поучен сам о употреби правног лека, дана 24 августа 1948 год.

Саопштио,

Писмен,
/Паул Херман, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 539/49
18септембра 1949 године

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа и ппоручника Димковски Ђорђа ст. водника Бралић Мирка војних судија поротника као чланова већа, уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара у кривичном предмету противу оптуженог ПЕРГЕР ХЕРМАНА, немачог ратног заробљеника због кривичног дела ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе у присуству ппоручника Коњић Милорада као заступника оптужбе оптуженог Пергер Хермана који се налази у истражном затвору и његовог браниоца Ивановић Илије, те тумача Ракочевић Мила, донео је дана 18 септембра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени ПЕРГЕР ХЕРМАН, бив. мајор њемачке војске, рођен 29 XII. 1909 године у Бечу, држављанин Аустрије од оца Хермана и мајке Флоре, рођена Цеферкорн, по занимању механичар, неожењен, налази се у истражном логору у Вршцу,

К Р И В Ј Е

због тог што је:

1. пљачкао уздуж цесте Међин - Флорина - Битољ 9 хиљада кг. зрнате хране, 18 хиљада кг. сена и сламе, 15 говеда, 15 свиња, 3.600 ком. оваца, 500 кг. поврћа, 250 кг. кромпира,

2. крајем новембра 1944 године у простору око 5 км. западно од Гацка тешко оштећено 40 кућа пуцањем из артиљерије,

3. у истом времену и простору као под 2. опљачкао је 19.200 кг. сена и сламе, 9.600 кг. зрнасте хране, 2 говеда, 10 оваца, 1 свиња, 4.800 кг. поврћа, 2.400 кг. кромпира и других намирница, као јаја, сланине, масти, сира, вина и ракије, а за властите потребе оптуженог,

4. **почетком децембра** 1944 **године опљачкао је уздуж цесте Чачак _ ГЈожега, Ужице - Плана** 1.400 **кг. сена,** 7.200 **кг. зрнате хране,** 6 **оваца и** 2 свиње. **Крајем децембра** 1944 **године опљачкано је на простору Биоска _ рожец и Плана - Клезме** 16.800 **кг. сена,** 8.400 **кг. зрнате хране и за** личиу **употребу оптуженог 1 пурана и ракије,**

5. децембра 1944 **године опљачкано је лично по оптуженом у Пожеги** 20 **л. вина, шунке и сланине,**

6. почетком јануара 1945 године опљачкано је у Жуклама 200 кг. сена и 100 кг. зрнате хране, те сланине и јаја. У Малинес 200 кг. сена и 100 кг. зрнате хране, у Мусјој Горици 400 кг. сена, 300 кг. зрнате хране; у Травнику 1 вагон сена, 120.000 ком. цигарета и 4 говеда,

7. крајем јануара 1945 године учествовао је у пљачкању 2 вагона дебеле даске и обичних дасака у Добоју,

8. почетком фебруара 1945 године учествовао у пуцању и делимичном разарању места и кућа у простору Грачанице,

9. такође је фебруара 1945 године у Грачаници опљачкано 36.000 кг. сена, 2.700 кг. зрнате хране, 150 кг. кромпира и 1.500 кг. купуса,

10. крајем фебруара 1945 године опљачкано је у селима на цести Добој - Брод - Ђаково - Нашице - Доњи Михољац 4.800 кг. сена,

11. у марту 1945 године опљачкао у селима на цести Костајница - Дрвар - Босански Нови - Острожац 3.000 кг. сена, 2.700 кг. зрнате хране,

12. од почетка априла до маја 1945 године учествовао у разарању 10 кућа у простору Дрежник-Град - Слињ [Слуњ] и даљих 5 кућа у простору Слоња [Слуњ] - Карловац,

13. у времену као под 12. опљачкао 5 комада говеда, 140 оваца, 500 кг. сена и 300 кг. зрнате хране, 50 јаја, 5 кг. сира од врло сиромашних становника,

14. маја 1945 године опљачкано скупа са пуковником Зомером 450 коња у Београду, који су одузети сељацима из Баната,

15. фебруара 1945 године учествовао са ветеринарском четом 104 У пљачкању коња у Зеници,

16. марта 1945 године у Зеници лично стрељао са пиштољем једнога цивила који се противио хапшењу,

17. марта 1945 године стрељао лично са пушком 2 цивила из села код Острошца,

18. у јануару 1945 године дао стрељати у Вучјој Горици једног цивила који се противио пљачкању,

19. јануара 1945 године у истом селу као и под 18. дао стрељати 20 цивила од којих је лично стрељао 2 цивила,

20. априла 1945, код акције Фојервер убио 2 цивила,

21. на маршу у Добој дао стрељати 20 заробљеника, које је требао тамо одвести и то на 5 км. од Зенице између цесте и Босне,

22. у истом маршу као под 21. дао стрељати пред Добојем 2 цивила,

23. почетком априла код акције Фојервер у простору Вагањац дао стрељати 3 заробљена партизана,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 на основу чл. 3, 5, 11, 28, 29 и 31 ОКЗ а у вези чл. 4 Закона о кривичним делима против народа и државе

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац својом оптужницом од 16 септембра 1949 годин

ВТК-а бр. 16/49 оптужио је Пергер Хермана, бившег мајора немачке војске због тога што је за време окупације на територији Југославије извршио ратни злочин.

На основу јавног усменог главног претреса одржаног по горњој опту-

жници, суд је савесно ценећи резултат проведеног доказивања утврдио да је оптужени као официр немачке фашистичке војске повлачећи се из Грчке преко Југославије свуда куда је пролазио сејао пустош и смрт и да је починио сва дела за која се оптужује и то како по начину и времену тако и по месту извршења. Суд је нарочито установио да је оптужени не само дозвољавао и наређивао својим војницима да отимају све до чега могу доћи, већ је и сам лично пљачкао шунке, сланине, вина и ракије старајући се да се сваки дан добро наједе и напије, без икаквог обзира што ће мноштво народа остати без икаквих средстава за живот. Да би ствар била још гора, он је разарао читава насеља. Но није се задржао само на томе. Као прави фашистички зликовац, који је добро осетио да им је близу крај, он је користио сваки моменат да искали свој бес на недужни народ. Тако је још и априла па и марта 1945 године не само издавао наређења да се стреља недужни народ но је и сам лично стрељао.

Ово је установљено на основу признања оптуженог. Суд је ово при-

знање узео као истинито јер је детаљно и исцрпно, а изнешене су и побуде које су оптуженог руководиле да наведена недела изврши.

Оптужени се бранио да је имао наредбу да своју трупу држи у стал-

ној приправности за борбу, па да је у недостатку редовног снабдевања морао прибећи овим мерама како би очувао борбеност својих трупа. Што се тиче стрељања заробљеника брани се да је то извршио на основу општег упутства својих претпостављених. У погледу стрељања цивила брани се да су се ови противили да његовим војницима даду стан на употребу или да им дозволе да одузму намирнице. Наводи да су цивили почели да беже па да су их стога убили. У погледу осталих убистава брани се да је

имао директну наредбу свог непосредног претпостављеног старешине.

Суд је ценио овакву одбрану па је нашао да је она потпуно неоснована. У првом реду наредба претпостављеног за вршење ратног злочина по нашем позитивном законодавству није основ за искључење кривичне одговорности извршиоца, а ово је начело признато и у међународном ратном праву и у обичајима.

Поред тога оптужени за највећи део својих недела није имао никаква наређења и извршио је само из обести и окрутности. Тако је на пример потпуно очигледно да није постојала никаква наредба а ни потреба да се убију она 2 цивила који његовим војницима нису хтели да дају стан или они који су се наивно противили па потом почели да бегају. Јер, пре свега војници могли су се настанити без обзира на њихово противљење, или су могли узети силом оно што су хтели узети, као што су то у хиљаду случајева радили.

Стога је суд нашао да се у делима оптуженог стичу сва битна обележја кривичног дела ратног злочина и да је за та дела кривично одговоран, па га је прогласио кривим и осудио.

Код одмеравања казне суд је као олакшавајућу околност узео прилике под којима је оптужени та дела починио, а нарочито да није било могуће редовно снабдевати трупе, као и да је постојало опште упутство политичког и државног руководства за пљачку и убијање нашег народа, али је нашао да су претежније отежавајуће околности, а нарочито безобзирност, хладнокрвност и суровост оптуженог који је спреман на убијање и за најмањи повод. Према томе суд је нашао да је оптужени друштвено опасан, да је прави тип фашистичког зликовца, па је изрекао најтежу казну јер сматра да нису довољне никакве поправне мере да би се оптужени уврстио у ред друштвено корисних чланова.

Са изложеног донета је пресуда као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1516/49
24 септембра 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама опт. ПЕРГЕР ХЕРМАНА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду, којом је именовани због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стр ним судовима, донео је у нејавној седници одржаној дана 24 септембра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

УВАЖАВАЈУ СЕ жалбе опт. Пергер Хермана и његовог браниоца

па се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 539/49 од 18 септембра 1949 године ПРЕИНАЧУЈЕ у делу о казни тако да гласи:
Оптужени Пергер Херман са генералијама као у првостепеној пре-

?уди а за дела за која је напред поменутом пресудом оглашен кривим суђује се:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у тра-

јању од 20 (двадесет) година, која му се казна има рачунати од 1 јануара 1949 године као од дана када је слободе лишен.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени и његов бранилац.

Они у жалбама истичу да је до кривичних дела углавном дошло услед постојања одређених наређења и гвоздене дисциплине која је оптуженог приморавала да ради по наређењима, тврде да је оптужени увидео тежину својих недела и да се за њихово извршење покајао, те моле да се изречена казна ублажи изрицањем времене казне, обећавајући да ће опту-Жени још више заложити своје стручно знање у изграчњи наше земље.
Пошто је поводом уложених жалби расмотри' предмет кривице опт. Пергера заједно са ожалбеном пресудом, Врховни војни суд је нашао да уложеним жалбама треба удовољити са следећих разлога:

Када је код изрицања казне опт. Пергеру признао као олакшицу прилике под којима је дело починио, првостепени суд је био дужан да води рачуна и о томе да је оптужени по свом социјалном пореклу човек који има услова да се поправи и преваспита, те није требао да му изриче најтежу казну која није у складу нити са степеном његове кривичне одговорности нити са висином његове друштвене опасности.

Овај суд верује на основу израженог кајања од стране опт. Пергера да ће се он преваспитати и потпуно ослободити назора прошлости, чему ће у многоме допринети и прилике данашњег момента, када су снаге прогреса и мира далеко јаче од реакционарних снага, те када ће имати прилике у нашој социјалистичкој домовини да увиди значај корисног рада не само за бољитак наших народа него и за бољитак читавог човечанства.

Због тога овај суд налази да се овде стичу услови за ублажење изречене казне оптуженом, па је са изложеног и удовољио жалбама оптуженог и његовог браниоца, преиначивши ожалбену пресуду као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 909/49
24. окт. 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд, састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка као чланова већа, са записничарем потпоручником Радовић Антоном расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК бр. 471/49 од 17. X. 1949. г. по кривици оптуженог ШТАЈНМАН ГИНТЕРА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном јавном и усменом претресу на дан 24. X. 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша и судом одређеног тумача Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ШТАЈНМАН ГИНТЕР немачки ратни заробљеник, капетан бивше немачке војске, на последњој дужности команданта II батаљона 16. пеш. пука 22 пеш. дивизије, рођ. 11. 8. 1919. у Емдану од оца Вилхелма и мајке Катарине рођ. Фридрихс, по занимању студент архитектуре, по народности и држављанству Немац, неожењен, завршио 8 разр. гимназије, члан ХЈ од 1933. г. сада у истражном затвору од 1. 1. 1949. г.

К Р И В Ј Е

Што је у времену од октобра 1944. г. до маја 1945. г. у Југославији учинио следеће:

1- Наредио стрељање у својству команданта батаљона 226 лица, које заробљеника, које цивилних лица,

2,- Наредио у истом својству хапшење 120 цивилних лица,

3 - Наредио паљевину масовну цивилних кућа и пљачку приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем стрељања заробљеника и цивилних лица, хапшења цивилног становништва, паљевине и пљачке приватне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Х У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења, заснованог на потпуном и јасном признању оптуженог, нашао, да је исти заиста извршио у својству наредбодавца сва напред наведена дела, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Наиме, оптужени признаје: да је дана 18. октобра 1944. г. као командант маршне групе наредио својој првој чети да стреља 15 заробљеника код Царевог Села у Македонији, што је и извршио наредник Клајрер.

Дана 21. или 22. октобра 1944. г. оптужени је са својом четом у Кочанима учествовао у хапшењу цивилних лица, којом приликом је његов батаљон ухапсио око 120 сељака Македонаца, од којих је оптужени са својом четом ухапсио 30 до 40 лица. После хашпења оптужени је наредио да се стрељају 30 цивила, што је и извршено јужно од самог села Неутврђеног дана новембра 1944. г. по наређењу оптуженог приликом напада на село Св. Никола у Македонији стрељано је од стране његових војника 8 цивилних лица, међу њима и једна жена, а сам оптужени је стрељао лично 2 мушкарца и 2 жене, а потом је село опљачкано од припадника његове јединице. Неутврђеног дана концем новембра 1944. г. по наређењу оптуженог стрељана су 4 партизана, који су заробљени источно од Св. Николе, које је стрељање извршио наредник Огорски. Дана 12. децембра 1944. г. по наређењу оптуженог 4 км. источно од села Ракита код Бијелог Поља стрељана су 4 партизана заробљена, које је стрељање извршио наредник Клинт. Истом приликом војници оптуженог стрељали су још 3 заробљена партизана. Дана 14. децембра 1944. г. по наређењу оптуженог на положајима пред Мојковцем стрељали су припадници његове чете око 20 партизана, који су били заробљени. Дана 11. фебруара 1945. г. оптужени је лично стрељао једног рањеног партизана код села Маракодо

северно од Колопека, јер је наводно исти покушао да баци ручну бомбу. Неутврђеног дана крајем фебруара 1945. г. оптужени је учествујући код напада на село Ченгиће код Јање стрељао 15 партизана који су се хтели предати и 8 цивилних лица у чијим кућама су били склоњени поменути партизани. Оптужени је том приликом лично стрељао два партизана и 2 цивила. У овој акцији оптужени је наредио својим војницима, да заробљенике одмах стрељају. Код ове акције опљачкано је село Ченгиће и запаљено 5 кућа. Неутврђеног дана крајем марта 1945. г. оптужени је при нападу на Градачац код Брчкога наредио, да се стреља 15 заробљених партизана, наводно са разлога што су фолксдојчери у његовој јединици казали, да су партизани лоше поступали са њима. Неутврђеног дана почетком априла 1945. г. оптужени је наредио да се стрељају 18 заробљених партизана, који су били ухваћени код села Горњи Ранић, северно од Тузле. Неутврђеног дана почетком априла 1945. г. оптужени је наредио својој 4. чети да постреља целокупно мушко становништво села Зечевићи и Великог Села и то наводно из разлога јер је из тих села било припуцано на његове војнике. На основу овог његовог наређења убијено је 40 цивилних лица, а затим село попаљено и опљачкано. Дана 8. априла 1945. г. по наређењу оптуженог у селу Врбања код Брчкога стрељано је око 30 заробљених партизана. Стрељање је извршила његова 1. чета те уједно извршила пљачку стоке. Дана 18. априла 1945. г. по наређењу оптуженог у селу Брешница код Плетернице стрељано је 8 заробљених партизана. Ово стрељање оптужени је наредио по упутству команданта пука потпуковника Брунса, а стрељање је извршио потпоручник Дреге Вили. Неутврђеног дана почетком маја 1945. г. оптужени је у простору Дровачки Виногради код Бјеловара предао усташама 7 заробљених партизана, које су исти стрељали. У периоду од октобра 1944. г. до маја 1945. г. оптужени је у више махова издао наређење својим јединицама да врше пљачку приватне и јавне имовине, те су тако у местима Кочане, Нова Батајна, Мојковац, Јабука, Кланац, Модрани, Велика Копаница, Бјеловар итд. опљачкане велике количине стоке и других животних намирница.

Оптужени признајући напред наведена дела изјављује да је заиста било 1га основу његовог личног наређења било на тај начин што је радио по наређењу виимх штабова и то пренео на своје јединице извршено стрељање укупно 226 лица, које цивилних а које заробљеника, да је ухапшено 120 цивила, извршене паљевине и пљачке јавне и приватне имовине.

С обзиром на овакво чињенично стање утврђено на основу потпуног и јасног признгња оптуженог, као и с обзиром да оптужени нема шта да наведе у своју одбрану, сем што изјављује да се каје за извршене злочине, суд је истогна основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и држазе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинст&$_{\text{а и то}}$ у својству наредбодавца.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање и кајање за извршене злочине, као и да је веома млад пао под утицај злочиначке нацистичке пропаганде, с обзиром да је у својој 14-тој години постао члан злочиначке организације Хитлерове омладине која га је пуних 12 година васпитавала у мржњи према осталим народима и припремала га за вршење оваквих тешких злочина. С друге стране суд је имао у виду да је оптужени потпуно попримио све методе и планове фашистичке, да се свим силама трудио да исте спроведе потпуно у дело, да оствари злочиначки план о истребљењу наших народа, те је тако за непуних 7 месеци наредио убиство преко 200 које заробљеника, које цивилних лица. Када се има у виду да је оптужени интелектуалац, студент архитектуре, да је морао да буде свестан тежине својих дела, а да их је он свесно и умишљајно вршио, те друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, суд налази да нема никаквих основа из којих би се могло закључити да би се оптужени могао преваспитати, да интереси друштва захтевају његово потпуно елиминисање из друштвене средине, па га је са свих тих разлога осудио на казну смрти стрељањем. При томе суд је имао у виду и то да је оптужени сва дела извршио у својству наредбодавца - команданта батаљона те тиме злочиначки деловао и на своје потчињене који су по том узору такође вршили страшне злочине. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 24. октобра 1949. г. Суд бр. 909/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

10.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 891/49. г.
24. октобра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд, у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Милорада Вичића и старијег водника Трајче Ничевског са записничарем потпоручником Антоном Радовићем расправљајући по оптужници Војног тужиоца J.A. ВТК бр. 439/49 од 17. октобра 1949. г. по кривици опт. ЛИНДНЕР ГЕРХАРДА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 гач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном гла 24. октобра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Вељка Гроздановића, одређеног тумача Едуарда Шрајера и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и } Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. ЛИНДНЕР ГЕРХАРД, немачки ратни заробљеник, капетан

>ивше немачке војске, командант пионирског батаљона 104. ловачке диви-!ије, рођен 26. јануара 1908. г. у Лајпцигу од оца Вилхелма и мајке Агне-!е, рођене Меник, ожењен са Хилдегардом, рођеном Милер, отац двоје (еце, по занимању професор гимназије, по народности и држављанству Јемац, свршио филозофски факултет, члан НСДАП од 1937. г. а СА од 933. г., на југословенском подручју од 26. августа 1943. г. до капитулаци-е Немачке када је заробљен, у истражном затвору од 1. јануара 1949. г.

К Р И В Ј Е:

1- Неутврђеног дана новембра 1944. г. по наређењу оптуженог на

[есту изван Гацког поручник Хенихен са својим војницима стрељао је заробљених партизана,

2 - Неутврђеног дана децембра 1944. г. у Кремни по наређењу оптуженог припадници његовог батаљона стрељали су три цивилна лица наводно јер су били „сумњиви“ да врше шпијунажу,

3- Дана 4. јануара 1945. г. по наређењу оптуженог један војник његовог батаљона на простору између Киселjака и Зенице убио је једно цивилно лице - старца због тога само што се са својим магарцем нашао на друму, када је оптуженикова колона пролазила,

4 - Неутврђеног дана крајем марта 1945. г. оптужени је учествовао у убиству три цивилна лица у месту у близини Нашица, а после тога дао је да се запали кућа у којој су се налазили убијени,

5 - У својству команданта батаљона пионирског оптужени је у периоду од 2. до 16. децембра 1944. г. самоиницијативно или по наређењу генерала Лудвигера извршио минирање већег броја мостова и друмова и то у местима Гацко, Пожега, Ужице, Кремна, Зворник итд.

6- По наређењу оптуженог у периоду од 8. до 27. априла 1945. г. извршено је више пљачки већих количина сточне хране и то у простору Карловца.

7 - У априлу 1945. г. оптужени је у борбама за Слуњ имао 6 заробљених партизана, те на питање поручника Хенихена шта да ради са истима, оптужени му је одговорио, да ради што он нађе за сходно, на основу чега је Хенихен стрељао ове заробљене партизане,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања заробљеника и цивилних лица, минирања и рушења јавних објеката и пљачки приватне имовине у својству непосредног извршиоца и наредбодавца предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 32, 51 и 65 ОДКЗ

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошteној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна му се од 1. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени остајући у свему при саслушању датом у истрази на претресу потврђује да је лично наредио својим војницима и потчињенима те су они извршили стрељање 40 лица, које заробљених припадника НОВЈ које цивилних лица, да је он учесник у минирању јавних објеката и у пљачки приватне имовине те у убиству даљих 3 лица. Немајући ништа да наведе у своју одбрану моли суд да га што блажије казни.

С обзиром на горње чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог суд је оптуженог на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео у обзир признање и кајање оптуженог, али истовремено суд је имао у виду и друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, те друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац и наредбодавац ових злочина, па га је са свих тих разлога осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Како је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 24. октобра 1949. г. Суд бр. 891/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Зсшисничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

31. X. 49. г.

/Димитрије А. Бошковић, с. р./

11.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 575/49
18. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вељковског Уроша и старијег водника Поповић Светозара као чланова већа, са записничарем старијим водником Слободаном Грујићем, - расправљајући по оптужници Војног тужиоштва ЈА ВТК-а бр. 137/49 од 17. септембра 1949. г. по предмету кривице опт. АЈЗЕЛ МАРТИНА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном, усменом, јавном претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Бајић Јована и тумача Растка Рашајског, као и заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша дана 18. септембра 1949. г., а на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. АЈЗЕЛ МАРТИН, немачки ратни заробљеник, потпоручник водник бив. немачке војске, на последњој дужности водника дојавног вода код 847 пука 892 пешадиске дивизије, од оца Мартина и мајке Марије, рођ. Најсл, рођен 16. IX. 1916. г. у Салцбургу, где је и настањен Ромерштрасе 27, по занимању у грађанству учитељ, ожењен, отац двоје деце, писмен - свршио учитељску школу, народност и држављанство аустријско, у истражном затвору од 1.1. 49. г.,

К Р И В Ј Е:

ТТТто **је у времену од јануара** 1944. **г. до маја** 1945. **г. у својству водника дојавног вода код** 847 **пука** 892 **пешадиске дивизије починио у Југославији следеће ратне злочине:**

1- Крајем марта и почетком априла 1945. г. учествовао у акцији на Кривом путу и околним селима којом приликом је опљачкано 20 до 30 говеди, 30 оваца, 4 до 5 кола сена, запаљено 10 кућа, убијено 15 цивила и заробљено 45 до 50 партизана, а лично је опљачкао 8 оваца, 1 кола сена, убио 2 цивила и запалио 2 куће.

2.- Након предње акције добио је наређење да са 5 војника спроведе 45 до 50 заробљених партизана у штаб пука у Синь, па је на путу, тобож да су хтели да беже издвојио 20 заробљеника и наредио војницима да их побију док је он лично од ових 20 побио 4.

3 - Концем новембра 1944. г. на 3 км. од Медака у правцу Лапца стрељао је 12 заробљених партизана.

4- У исто време као под тач. 3) учествовао у акцији на Медаку и приликом повлачења запалили су 4 куће и убили 15 цивила, он је лично упалио једну кућу и убио 6 лица.

5 - 22. децембра 1944. г. учествовао у акцији у селу Бунићи [Бунић] и Диво Село [Дивосело] којом приликом је заробљено 6 партизана од којих је лично стрељао двојицу док су четворицу побили други и опљачкали двоја кола сена.

6 - Почетком марта 1945. г. учествовао је у осмодневној акцији на простору Кореница, Удбина, Бунићи, Мекиње и Крбавско Поље, којом приликом је на путу из Бунића за Фркашић заробљено 15 партизана од којих је лично пострељао 4, а са својим водом опљачкали 1 свињу и запалили 6 кућа од којих је он лично једну запалио, а у Кореници опљачкали в^лики број говеда, оваца, свиња и кромпира.

7 - Неутврђеног дана фебруара или марта у једној долини близу Огулина, стрељао је 20 људи, који су ухваћени као таоци приликом напада партизана на једну колону, код Генералског Стола Огулин.

8.- Неутврђеног дана августа 1944. г. учествовао у акцији на Кривордолину којом приликом је опљачкано 15 говеди и 12 свиња.

9- У фебруару 1945. г. на Капели учествовао је у стрељању 6 заробљених партизана од којих је лично убио двојицу,

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина путем убиства, као непосредни извршилац и помагач, паљевине и пљачке имовине југословенског становништва предвиђено у чл. 3 тач.
3 Закона о кривичним делима против народа и државе, а кажњиво по чл.
4 истог закона, па га суд оглашава за наведено дело кривим, те применом чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 31 ОДКЗ,

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.
Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени учинио сва дела наведена у диспозитиву пресуде и да је за иста кривично одговоран.

Суд је своју одлуку засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је у истрази и данас на претресу признао да је у времену, месту и на начин како је описано у диспозитиву заиста извршио напред наведена дела Наиме, оптужени признаје да је концем марта или почетком априла 1945 године учествовао са својим батаљоном у акцији на село Криви Пут те да су том приликом заробили око 45-50 партизана. Наводи да је после завршене акције извршено кратко саслушање заробљених партизана од стране ађутанта и команданта батаљона те да је он одређен са још 5 немачких војника да ове заробљенике спроведе у штаб пука Тврди да му се у путу учинило да један део ових партизана има намеру да побегне, а то је, вели, закључио по томе што су мало убрзали ход, те је он без икакве опомене једноставно наредио својим војницима да пуцају из митраљеза и да су на тај начин убили око 20 заробљених партизана а он је лично пуцао из машинског пиштоља и убио три до четири заробљеника. Наводи да је о томе обавестио штаб батаљона који се повлачио у истом правцу а остатак партизана да је предао штабу пука у Сењу и да му није познато шта је даље са њима било. Признаје да су том приликом војници његовог батаљона вршили пљачку по селима око Кривог Пута, да је он у тим пљачкама учествовао и да су том приликом од народа опљачкали око 20+30 говеда, 30 оваца и (4-5) кола сена. Исто тако признаје да су том приликом запалили 30 кућа од којих је он лично запалио 2 куће, те да су побили око 10-15 цивила. Признаје да једини разлог зашто су ове цивиле побили што су се исти успротивили вршењу пљачке од стране немачких војника па је и он сам убио два цивила, када су се успротивили да он уђе у њихове куће ради пљачке. Пошто је побио ове цивиле опљачкао је од истих 5-6 оваца и једна кола сена. Даље оптужени признаје да су новембра месеца 1944 године вршили акције са његовом јединицом и уз његово присуство и учешће у околини Госпића и то у четири маха. Признаје да је у првој акцији око села Медака било заробљено око 30 партизана од којих је он примио 12 заробљеника са наређењем да их негде у путу стреља те је он на три километра од Медака у правцу Лапада [Лапца] у једној шумици са још три своја војника пострељао ових 12 заробљеника и бацио их у једну јаму. Признаје да је том приликом запаљено 3-4 куће те да је он лично запалио једну кућу. Затим да је приликом повлачења убијено 10+15 цивила а да је он убио 6 цивила. Исто тако оптужени признаје да је децембра 1944 године учествовао у акцији у селу Бунићи и Дивосело којом приликом је заробљено 6 партизана од

којих је његов командир чете стрељао 4 а он - оптужени лично двојицу по наређењу свог командира као и да су том приликом опљачкали двоја или троја кола сена. Затим оптужени признаје да је са својом јединицом учествовао у акцији на простору Кореница, Удбина, Бунићи, Мекиње и Крбавско Поље, којом прилико је заробљено 15 партизана те после кратког саслушања наредио му је поручник Ервин да стреља 4, што је он и учинио. Признаје да су том приликом опљачкали једну свињу и запалили 6 кућа од којих је оптужени лично запалио једну кућу. Даље наводи да је фебруара или марта месеца 1945 године извршен напад од стране партизана на једну немачку колону у близини Огулина те је ради тога у циљу одмазде из тога села узето 20 људи за таоце који су доведени у Огулин а сутра дан командант места Огулина да ових 20 таоца изведе изван града и постреља што је оптужени и починио. Затим оптужени признаје да је у августу 1944. године на Побир Долини ишао у патролирање да види да ли има у близини партизана те када је дошао у поменуту долину тамо је нашао доста говеда и свиња те је опљачкао 15 говеди и 12 свиња као и извесну количину сена. Најзад оптужени признаје да је на Капели заробљено 6 партизана те сутра дан да су их стрељали, којом приликом је оптужени лично убио двојицу. Брани се да је сва дела извршио по наређењу претпостављених те моли суд да га што блажије казни.

Ценећи одбрану оптуженог као и напред утврђено чињенично стање на основу потпуног признања оптуженог, суд је нашао да је његова одбрана неумесна јер како се из изложеног чињеничног стања види оптужени није сва дела извршио по наређењу претпостављених већ је већи део дела извршио по својој иницијативи и злочиначких побуда. Ово се најбоље види код дела под 1) када је оптужени добио наређење да заробљене партизане спроведе у штаб пука а он под изговором како су тобоже заробљеници покушали бекство наредио је војницима те ови по његовом наређењу убијају преко 20 заробљеника. И у другим наведеним делима из горњег чињеничног стања утврђује се да је оптужени као изразито злочиначки тип у свакој прилици трудио се да што већи број заробљеника лично побије, да што већи број кућа он лично запали и да лично што више опљачка од народа стоку и сено. Сам оптужени признаје како је пуцајући из ракетног пиштоља проузроковао паљевину кућа које су биле сламом покривене, како је лично убијао људе који су се противили да се врши пљачка њихове имовине, што све карактерише оптуженог као једног окорелог фашистичког злочинца па га је суд ради тога огласио кривим за дело вишеструког продуженог дела ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД и Статутом међународ

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је имао у виду да

се из горе утврђеног чињеничног стања види да је оптужени извршио масовна убиства паљевине и пљачке народне имовине и то у већини случајева самоиницијативно из злочиначких побуда те налази с обзиром на

тешке последице и друштвену опасност од дела ове врсте да оптуженом као типичном злочинцу једино долази у питање смртна казна, па је ради тога исту и изрекао. Суд из чињеничног стања утврђује да је оптужени свуда где је пролазио остављао за собом пустош и лешеве наивно побијених људи па налази да оптужени уопште не пружа никакве гаранције да се може преваспитати те да према њему не може доћи у обзир времена казна. С обзиром да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је одлучио да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је пресуда као у диспозитиву.

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу дана 18 септембра 1949 године, Суд бр. 510/49.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - старији водник,
/Слободан Грујић, с. р./

Претседник већа - капетан,
/Димитрије Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење:
1. Војном тужиоцу ЈА.
2. Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбу списе изнети на одлуку.

С. Ф. - с. н.

18.IX. 1949 год.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1600/49
23 септембра 1949

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, мајора Др. Фридерика Давида и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог АЈЗЕЛ МАРТИНА противу пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 575/49 од 18 септембра 1949 године којом је оптужени због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, - у нејавној седници одржаној дана 23 септембра 1949 године, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ жалба оптуженог па се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 575/49 од 18 септембра 1949 године у делу о кривици ПОТВРЂУЈЕ а у делу о казни ПРЕИНАЧУЈЕ и оптужени АЈЗЕЛ МАРТИН осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година, која му се казна има рачунати од 1 јануара 1949 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Противу првостепене пресуде жали се оптужени само у погледу одлуке суда о казни истичући у жалби да дела која му се стављају на терет није извршио својом иницијативом, већ је као потчињени извршавао наређења својих претпостављених старешина, па обзиром на то и на чињеницу да је потпуно признао дела моли Врховни војни суд да му изречену казну смањи, односно претвори у временску казну.

Поводом жалбе оптуженог а у смислу чл. 260 КП Врховни војни суд је расмотрио списе ове кривице заједно са побијаном пресудом и наводима жалбе па је након оцене истих нашао, да је првостепени суд на основу признања оптуженог датог у истрази и на главном претресу правилно утврдио да је оптужени починио сва кривична дела наведена у диспозитиву првостепене пресуде, и да је за иста кривично одговоран. Стога је у овом погледу Врховни војни суд првостепену пресуду и потврдио.

Што се пак тиче одлуке суда о казни коју оптужени напада Врховни војни суд је нашао да је првостепени суд и поред тога што је при одмеравању казне оптуженом правилно узео у обзир низ олакшавајућих околности ипак му је строгу казну одмерио, јер оптужени при извршењу дела како се то види из списа није показао неку активност и иницијативу, а поред тога његова друштвена опасност данас није таква да би изискивала најстрожију казну - казну смрти коју му је изрекао првостепени суд. Стога је Врховни војни суд у овом погледу првостепену пресуду преиначио и оптуженом одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година налазећи да ова казна одговара како тежини почињених дела тако и степену кривичне одговорности оптуженога, те да ће и ова врста изречене казне на оптуженог моћи поправно и васпитно утицати и да ће се истом постићи сврха кажњавања. Са предњих разлога Врховни војни суд је жалбу оптуженог уважио и одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

М. П.

Секретар - капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 480/49. г.
15. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, преко свог делегираног већа у Вршцу, као првостепени суд, у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вељковски Уроша и старијег водника Светозара Поповића са записничарем старијим водником Слободаном Грујићем расправљајући по оптужници Војног Тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 270/49 од 14. септембра 1949. г. по кривици ВАЈ1ШТИН ЕРИХА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном јавном усменом претресу на дан 15. септембра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца заставника Јована Бајића, и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. ВАЛШТИН ЕРИХ, немачки ратни заробљеник, потпоручник немачке бивше фашистичке војске, командир II. чете извиђачког одељења 122. пешадиске дивизије, рођен 3. јуна 1922. г. у Бечу од оца Филипа и мајке Марије, рођене Штраус, ожењен, отац једног детета, по народности Аустријанац, држављанин Аустрије, свршио III семестра грађевинског факултета високе техничке школе, од 1938. г. члан ХЈ /Хитлерове омладине/, а од 1939. г. члан НСДАП, у немачку фашистичку војску ступио 1. августа 1941. г. у истражном затвору од 8.1. 1949. г.

К Р И В Ј Е:

Што је као припадник немачке фашистичке војске у Југославији за време окупације учинио и то:

1- Дана 29. септембра 1944. г. у Новом Селу са својом четом стрељао 15 р»1тних заробљеника,

2 - Дана 20. октобра 1944. г. у селу Миљанцима наредио свом курир у да стреља 4 заробљена партизана који су били у борби рањени па заробљени,

3 - Дана 22. октобра 1944. г. у селу Збавцу припадници његове чете убили су 10 заробљених партизана по наређењу оптуженог, којем стрељању је лично присуствовао,

4 - Дана 18. октобра 1944. г. на положају 3 км. од села Баре код Косовске Митровице наредио свом нареднику да стреља 13 заробљених партизана, а два заробљеника предао је свом претпостављеном штабу, те се за њихову судбину даље ништа не зна,

5 - Дана 3. јануара 1945. г. на положају код села Голочевине наредио двојици својих војника да стрељају једног цивила који је случајно пролазио тим крајем,

6 - Дана 17. јануара 1945. г. наредио је свом нареднику да запали село Височник, северно од Соколца, и да стреља све становништво које нађе у селу, те је попаљено 10 до 15 кућа и убијена два цивила,

7- Дана 30. јануара 1945. г. код села Љешња око 3 км. западно од Дрињаче наредио је свом нареднику да стреља 5 заробљених партизана,

8 - Дана 15. фебруара 1945. г. 3 км. северно од Челопека наредио свом нареднику да стреља два ратна заробљеника,

9- Дана 17. фебруара 1945. г. на положају 1,5 км. од Прав. Рајчевића наредио својим војницима да стрељају 10 заробљених партизана, који су ово наређење извршили те поред тога стрељали још 5 заробљених рањених партизана,

10 - Дана 15. марта 1945. г. 5 км. јужно од села Амајлије код Бјељине лично стрељао два заробљена рањена партизана,

11- Дана 2. априла 1945. г. у селу Посавици 3 км. јужно од Попова Поља наредио својим војницима да стрељају једног тешко рањеног партизана, док је другог спровео у штаб извиђачког одељења 122,

12- Дана 1. априла 1945. г. издао наређење својим војницима да стрељају 4 ратна заробљеника изнад села Нови Перковци код Ђакова,

13.- Дана 20. априла 1945. г. на положају 3 км. североисточно од Нове Капеле у заједници са својим војницима стрељао 10 заробљених партизана,

14 - Дана 20. децембра 1944. г. у селу Церову код Бијелог Поља извршио хапшење једног цивила и предао га свом претпостављеном штабу,

15 - Дана 26. септембр 1944. г. у Новом Дојрану реквирирао 4 вола и двоја кола,

16 - Дана 27. септембра 1944. г. у Валандову учествовао у реквизицији више свиња, око 20 кокошака, већи број јаја, кукуруза, сена итд.

17 - Дана 29. септембра 1944. г. у Новом Селу наредио да се опљачкају две свиње и 50 кгр. брашна,

18 - Дана 2. октобра 1944. г. у Берову са припадницима своје јединице опљачкао 50 кгр. брашна, 10 кокошака и већи број јаја,

19 - Дана 4. октобра 1944. г. у Царевом Селу учествовао у пљачки 5 крава и 3 свиње,

20 - Дана 15. октобра 1944. г. у једном селу на путу од Царевог Села до Кочана опљачкао 2 свиње,

21- Дана 16. октобра 1944. г. у Кривом Долу наредио припадницима своје чете да опљачкају две свиње и сточну храну за исхрану 25 коња,

22.- Дана 18. октобра 1944. г. у Велесу наредио припадницима своје чете да опљачкају два коња,

23- Дана 24. октобра 1944. г. у селу Збевцу наредио својој чети да опљачкају 2 дебеле свиње,

24 - У времену од 4. до 24. децембра 1944. г. у селу Церову код Бијелог Поља извршио пљачку 3 свиње, 1 краве, 300 кгр. кромпира, брашна и око 20 кгр. сувог меса,

25- У времену од 25. децембра 1944. г. до 1. јануара 1945. г. наредио војницима да опљачкају у селу Миоско код Пријепоља 3 свиње,

26 - Дана 3. јануара 1945. г. у селу Голевчевини опљачкао 3 овце

27 - Дана 5. фебруара 1945. г. у селу Шабићима опљачкао 6 оваца и 100 кгр. пшенице,

28 - Дана 15. фебруара 1945. г. у селу Табанцима наредио свом нареднику да запали 4 куће, што је овај учинио и опљачкао 2 краве и 1 свињу,

29- У времену од 17. до 28. фебруара 1945. г. по наређењу његовом војници његови су опљачкали у селу Православни Рајчевићи 3 свиње и зоби,

30- У времену од 2. до 30. марта 1945. г. у селу Амајлије опљачкао 2 свиње, већи број кокошака, јаја и осталих намирница као и сточну храну,

31- У времену од конца марта до 6. априла 1945. г. у Поповом Пољу опљачкао 3 свиње, већи број јаја, кукуруза, зоби и сена за прехрану 25 коња,

32- Дана 4. априла 1945. г. у селу Корају, а 13. априла 1945. г. у селу Бошњацима и Жупањи наредио да се опљачка 6 коња, већи број кокошака и јаја,

33 - Дана 15. априла 1945. г. у селу Пискојевцима, а 17. априла 1945. г. у селу Стара Топола наредио пљачку 4 коња, 30 кгр. масти и већу количину сточне хране,

34- Дана 20. априла 1945. г. у селу Батрини наредио да се опљачка 1 крава и 100 кгр. брашна,

35- Дана 8. јануара 1945. г. дао налог својим војницима да изврше напад на село Обраде, те је том приликом по његовом наређењу пуцано на становништво и куће гађане са бацачима мина, те је 6 цивилних лица погинуло,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем убистава, паљевине и пљачке народне имовине предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и по Статуту Међународног суда.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени учинио сва дела наведена у диспозитиву пресуде и да је за иста кривично одговоран.

Суд је своју одлуку о кривици базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који и у истрази и на претресу потпуно признаје да је извршио односно узео учешћа у извршењу свију наведених дела. Брани се да је дело под 1 / стрељање 15 ратних заробљеника извршио по наређењу капетана Агбарс Хилкера, који му је рекао да их све треба пострељати, те је оптужени ово наређење извршио и стрељао 15 ратних заробљеника. За дело под 2/ стрељање 4 заробљена партизана признаје да је лично наредио војницима својим да то стрељање обаве. Стрељање 10 заробљених партизана признаје да су извршили његови војници а он се с тим сагласио и лично присуствовао. Стрељања под 4/ и 5/ диспозитива признаје да је лично наредио. Даље признаје да је запалио село Височник, али се брани да је то учинио по наређењу свога штаба дивизије. Признајући сва дела из диспозитива пресуде оптужени се брани, да је постојало такво упутство и наређење од више немачке команде, те изјављује да је свестан тежине својих злочина, али моли суд да га што блажије казни и да има у виду да је он у својој 16. години ступио у фашистичку Хитлерову омладину и да је био затрован фашистичком злочиначком идеологијом, те да је под тим утицајем и вршио ова злочинства. Изјављује пред судом, да је он свестан да не може своју кривицу поправити и масу пострељаних људи вратити у живот и њиховој родбини, те да је тек у

заробљеништву имао прилике да сазна праву истину и да радећи у југословенским предузећима од ослобођења заједно са југословенским радницима упознао је сву разлику између немачког фашизма и социјализма који се код нас изграђује.

Ценећи одбрану оптуженог суд је пре свега нашао да позивање оптуженог да је дела учинио по наређењу претпостављених ни уколико не искључује његову кривичну одговорност. Наиме, сам оптужени је признао, да је поред извесног броја извршених стрељања по наређењу претпостављених у већини случајева радио и самоиницијативно наређујући својим војницима да се сви заробљеници стрељају, као и цивили који су му изгледали сумњиви. Ово тим пре што је оптуженом као факултетски образованом човеку било добро познато како се има поступати са заробљеницима, рањеницима и цивилним становништвом у окупираним земљама, с обзиром да су та питања уређена међународним конвенцијама Но, немачки фашистички злочинци нису се придржавали ових конвенција, они су оспоравали право поробљеним народима да се боре за своје ослобођење, а оптужени као загрижени нациста, поставши прво 1938. г. члан Хитлерове омладине, да би од 1939. г. био члан НСДАП заслепљени фашиста није презао ни од најтежих злочина, да побије све југословенске народе да би створио плацдарм немачком империјализму. Несумњиво је, да је на оптуженог морало имати утицаја време проведено у ФНРЈ после рата, да је он можда увидео у извесном степену сву тежину својих злочина, али суд налази да с обзиром на друштвену опасност у интернационалном опсегу од дела ових врста, с обзиром на тешке последице које су проузроковане његовим делима, да све то нема утицаја по кривичну одговорност оптуженог за почињена тешка злочина дела, па га је с обзиром на све то и огласио кривим за дело вишеструког продуженог кривичног дела ратног злочинства извршеног путем стрељања, пљачке и паљевине из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе као и с обзиром на Статут Међународног суда.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, суд је узео оптуженом као олакишавајућа околност његово потпуно и јасно признање, али с друге стране суд је имао у виду да је оптужени ова дела вршио систематски и кроз дуги период времена, да је он за шест месеци било лично било по његовом наређењу лишио живота путем стрељања 86 родољуба, поред огромних пљачки и паљевине, да је он као интелектуалац морао и био потпуно свестан својих дела и дела извршио свесно и са умишљајем, па налази, да се ради о једном типичном окорелом злочинцу где отпада свака могућност преваспитања, те да једино и само долази у питање казна смрти, па га је ради тога и осудио као у диспозитиву.

Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд није изрекао казну губитка грађанских права као ни конфискацију имовине, а из истих разлога је одлучио да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 15. септембра 1949. г. Суд бр. 480/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Старији водник,
/Слободан Грујић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије Бошковић,с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење:
1. Војном тужиоштву Ј.А.
2. Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбу списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

15. IX. 1949. г.

Претседник већа - капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II. Суд бр. 1542/49
4. јануара 1950. године

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Оштрића, као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића, као чланова већа уз суделовање Тодора Попадића као секретара,- одлучујући по захтеву за ванредно ублажавање казне осуђеног ВАЈ1ШТИН ЕРИХА лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година, на коју је осуђен правомоћном пресудом Врховног војног суда у Београду, Суд бр. 1542/49 од 24. IX. 1949. године због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач.
3 ЗКНД, - а по саслушању претставника Војног тужиоца J.A. на основу чл. 298 ЗКП у нејавној седници одржаној на дан 4. јануара 1950. године донео је следеће:

Р Е Ш Е Њ Е

УВАЖАВА се захтев за ванредно ублажавање казне поднет од стране осуђеног ВАЛШТИН ЕРИХА, па му се казна ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година изречена правомоћном пресудом Врховног војног суда у Београду II. Суд бр. 1542/49 од 24. септембра 1949. године путем ванредног ублажавања смањује на казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 12 /дванаест/ година, рачунајући од 8. јануара 1949. године.

Р А З Л О З И

Поводом захтева за ванредно ублажавање казне поднетог од стране осуђеног Валштин Ериха, - са којим се сагласио и Војни тужилац J.A. Врховни војни суд размотрио је списе његове кривице, па је нашао, да је овај захтев основан, - и то са ових разлога:

Осуђени у свом захтеву наводи да се кроз цело време проведено у заробљеничком логору свим силама трудио да својим радом, држањем и понашањем пружи доказа да се искрено каје за учињена дела, да данас сасвим друкчије посматра ствари, те да се може и путем краће времене казне преваспитати. Осим тога Управа заробљеничког логора дала је мишљење којим потврђује наводе осуђеног и тврди, да је осуђени се заиста савесно и марљиво залагао и тачно извршавао све поверене му задатке,

да је својим држањем и владањем показао да степен његове друштвене опасности није тако велики како је то приликом суђења суд нашао, - те и са своје стране предлаже да се осуђеном казна смањи.

С обзиром на овакво чињенично стање, а тим пре што ове околности нису цењене нити биле познате суду приликом доношења пресуде, то Врховни војни суд налази да су испуњени услови за ванредно ублажавање казне, ради чега је и донео одлуку као у диспозитиву овог решења.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник већа - Пуковник,
(Звонимир Оштрић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 526/49
16 септембра 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа, потпоручника Динковски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка војних судија поротника као чланова већа, уз суделовање Шпадијер Анђе као записничара у кривичном предмету противу БЕЦ др. ЈОЗЕФА немачког ратног заробљеника због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач 3 ЗКНД у присуству заступника оптужбе потпоручника Конић Милорада, оптуженог Бец Јозефа који се налази у истражном затвору, његовог браниоца потпоручника Ивановић Илије, те тумача Ракочевић Мила, донео је дана 16 септембра 1949 године,следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени БЕЦ ЈОЗЕФ интендатски поручник 18 Ф. батаљона пограничних трупа 439 дивизије, интедант, рођен у Појте (Тирол) 12 8. 1906 године од оца Јозефа и Катарине рођене Барк, др. правних наука, ожењен, без деце, држављанин Аустрије, наводно неосуђиван, сада у истражном логору у Вршцу,

К Р И В Ј Е

због тога што је:

1) Као интендант 18 Ф. батаљона у току новембра 1944 године до маја 1945 године у околини Севнице у Словенији реквирирао разну храну, стоку и др. намирнице за немачку војску у циљу изгладњавања становништва:

а/ у пролеће 1945 године по наређењу команданта батаљона реквирирао је у селу Севници у два маха по две краве, две до три овце, једну свињу и 4-500 кгр. сламе;

б/ у фебруару 1945 године ишао је у опљачкано и запаљено село Расу и примио од заплењене стоке 20-25 ком. говеда, 10-12 комада свиња и распоредио својој јединици ради исхране;

ц/ у децембру 1944 године у селу Зигенсбургу по налогу команданта реквирирао је кола и коње ради превоза одузете хране, и истовремено од истог сељака одузео два до три џака овса и кромпира и нешто сена; са тим колима обилазио је често села у околини Севнице и одузимао све врсте намирница грубим поступком према становништву. Тако је много пута одузео и на колима однео три до 400 кг. разних намирница;

д/ сагласио се са поступком командира чете Рајне Берга, који је као и он реквирирао кола и коње и одузимао храну у селу ради исхране чете. У фебруару 1945 године у разним селима около Севнице одузео је без накнаде 50 ком. ћебади у више махова два до три џака овса, кромпира, сена и 50 лит. вина;

е/ У фебруару 1945. у Гуркенфелду учествовао је у стварању плана за хватање партизана и после те акције стрељано је неколико заробљених партизана, село запаљено а људи стрељани. По наређењу команданта одузимао је дрва по селима од становника и употребљавао их за огрев и кухињу. У циљу бољег пљачкања одржавао је везу са женом Винклера која му је давала податке где се шта има и може да одузме;

ф/ Јула 1941 године у Крању примио је од опљачканих ствари од исељених лица једну количину опљачканих ствари као: два пара женских чарапа, једне ципеле, једну женску ташну и један сат и ово послао кући;

2) Од јануара до марта 1945 године у неколико села у околини Севнице при извођењу реквизиције ухватио је и ухапсио а затим предао жандармерији 4 цивила као таоце, који су доцније стрељани, услед тога што су се одупирали његовом поступку;

У фебруару 1945. године у селу Гуркенфелду у спровођењу реквизиције тукао је народ, дозвољавао војницима да туку народ, грубо поступао и дозволио воднику Климу да рани једног цивила Истог дана због отпора сељака у спровођењу реквизије наредио је воднику Климу да пуца и убије једног сељака што је овај извршио на лицу места. Уз то је вршио претрес станова и малтретирање народа.

- чиме је починио кривично дело ратни злочин предвиђен у чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га суд на ос

ЗКНД,

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Војни тужилац ЈА својом оптужницом ВТК-а бр. 350/49 од 14 сеп-

тембра 1949 године оптужио је интенданта поручника БЕЦ ЈОЗЕФА за више дела ратног злочина.

На усменом главном јавном претресу који је одржан по овој оптужници, а на основу резултата проведеног доказног поступка суд је утврдио да је оптужени починио сва дела која му се стављају на терет и то на начин и у време описано у оптужници.

Суд је нарочито утврдио да је оптужени организовао систематску пљачку нашег народа, да је ради тога чак имао и поверљиве људе који су му достављали где се и шта се може од народа опљачкати. Исто тако утврђено је да је оптужени на груб и безочан начин отимао све до чега је могао доћи. Према људима који су се на невин начин противили таквој пљачки поступао је грубо, тукао је и дозвољавао својим војницима да их туку.

Суд је нарочито утврдио да је оптужени фебруара 1945 године у селу Гуркенфелду дозволио своме воднику да рани једног цивила који је невино протествовао због пљачке његове имовине, а наредио је да се убије један други сељак што је држао закључану собу са намирницама и што му је одговорио да је кључ од те собе изгубио.

Суд је овакво чињенично стање установио на основу признања окривљеног.

Суд је нашао да је ово признање оптуженог истинито јер је дато исцрпно са свим детаљима а изнешене су и побуде које су оптуженог руководиле да ово дело изврши.

На основу изложеног суд је утврдио да се у делу оптуженог стичу сва обележја кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је прогласио кривим за ово дело.

Окривљени се брани да је ова дела починио на основу наређења претпостављених.

Суд ову одбрану није могао да уважи јер у смислу Прописа међународног ратног права и обичаја, наредба претпостављеног не искључује кривичну одговорност за ратне злочине. Ово је оптуженом као доктору правних наука морало бити познато, међутим он је таква наређења не само спроводио, већ је самоиницијативно изналазио методе како да ова наређења свог политичког и војног руководства што потпуније изврши. Он, даље, не само да није имао наређење да убије оног сељака који се наивно бранио да је изгубио кључ од собе у којој су биле смештене намирнице, већ је напротив такво наређење он сам издао.

Код одмеравања казне суд је имао у виду тешке последице које је оптужени својим делима проузроковао. Оптужени се показао као окорели фашистички зликовац који је спреман да почини сваки злочин. Чињеница да је учествовао у подели плена од пљачке оних Словенаца који су протерани из своје домовине, и да је примио неке ситнице као женске свилене чарапе, ципеле и слично, приказује га као човека ниских моралних особина који је спреман да изврши злочин и за најмању добит која му стоји у изгледу.

Пошто је оптужени показао лик окорелог непоправљивог зликовца, суд је морао д изрекне најстрожију казну.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

М. П.

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1505/49
23 септембра 1949 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби опт. БЕЦ ЈОЗЕФА против пресуде Војног суда у Београду, којом је именовани због више кривичних дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је у нејавној седници одржаној дана 23 септембра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ жалба опт. БЕЦ ЈОЗЕФА, па се пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 526/49 од 16 септембра 1949 године у делу о казни ПРЕИНАЧУЈЕ тако да гласи:

Опт. Бец Јозеф са генералијама као у првостепеној пресуди, а за дела за која је напред означеном пресудом оглашен кривим, осуђује се:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година, која му се казна има рачунати од 1 јануара 1949 године као од дана лишења слободе.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се опт. Бец, који предлаже да му се изречена казна смањи, тврдећи да је до кривичних дела дошло услед постојања наређења виших старешина.

Пошто је поводом ове жалбе расмотрио предмет кривице опт. Беца заједно са ожалбеном пресудом, Врховни војни суд је нашао да у овом случају има места уважењу уложене жалбе са следећих разлога:

Већина почињених кривичних дела односи се на добра материјалне природе, а она која се односе на убиства појединих људи нису приписана оптуженом као директном извршиоцу, већ само као наредбодавцу, који је у једном јединим случају наредио убиство на лицу места. Већ само то упућује на закључак да друштвена опасност од оптуженог није израже-

на у онако високом степену - како је то узео првостепени суд - да би повукла најтежу казну.

Када се томе дода и околност да је оптужени кривична дела признао и да је за њихово извршење изразио кајање, које му околности првостепени суд није узео у обзир, онда се потпуно основано може очекивати да ће на оптуженог поправно утицати и времена казна, која се овде указује као више одговарајућа и кривцу и његовим делима.

Због свега тога ваљало је жалбу оптуженог прихватити, те му изречену казну ублажити као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

14.

ВОЈНИ СУД У НОВОМ САДУ
Суд. бр. 223/48

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Новом Саду, у већу састављеном од поручника Дамјановског Живка, као претседника већа, и капетана Шарановић ЈБубомира и Станковић Средоја, као чланова већа, уз суделовање секретара суда поручника Филиповић Стјепана, у кривичном предмету против ТИРОФ ЈОХАНА, ратног заробљеника, капетана бив. немачке жандармерије, који се брани из притвора, а кога оптужује Војно тужиоштво II. Војне области оптужницом број 280/48 од 26. априла 1948. године, због ратних злочина, коју је заступао капетан Ћировић Никола, на усменом јавном кривичном претресу одржаном у дане 5, 7. и 8. II. 1949. године одржаном у присуству Воj. тужиоца, оптуженог и његовог браниоца поручника Чудић Ђуре, а по саслушању коначног предлога Воj. тужиоца да оптужени буде оглашен кривим и кажњен најстрожијом казном по закону и изјавом оптуженог и његовог браниоца да буде ослобођен од оптужбе, односно што блаже кажњен, - донео је дана 8. II. 1949. године и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. ТИРОФ ЈОХАН, бив. капетан немачке жандармерије, рођен 11. IX. 1903. године, у Фордербургу - Баварска - Немачка, син пок. Адама и мајке Пабете рођ. Ромел, Немац, држављанина немачког, сада заробљеника, у Југославији се налазио од маја 1943. године, у истражном затвору од 28. I. 1948. године,

К Р И В Ј Е:

1,- што је као срески вођа немачке жандармерије у Брчком у заједници са другим јединицама неутврђеног дана мјесеца новембра 1943. године учествовао у акцији у селу Јамена којом приликом је убијено 10 до 15 лица, попаљен већи број кућа и извршена пљачка приватне имовине;

2.- што је као срески вођа њемачке жандармерије у Ст. Пазови неутврђеног дана мјесеца септембра 1944. године учествовао са својом групом у заједници са другим јединицама у акцији на село Шимановце којом приликом је попаљено око 75 кућа, а убијено преко 20 лица;

3.- што је у истом својству као и под 2/ неутврђеног дана почетком мјесеца **октобра 1944. године са својом јединицом у заједници са другим** јединицама **учествовао у пљачки и уништавању приватне имовине и у убиству већег броја лица у селу Белегишу,**

- па је тиме за време непријатељске окупације као члан окупаторских војних формација са својом јединицом учествовао у убиствима цивилног становништва и паљевинама приватне имовине,

- чиме је починио ратне злочине у реалном стицају из чл. 3 тач. 3 ЗОКДПНД. Стога га суд на основу чл. 4 истог закона у вези чл. 28 став 1 и чл. 31 и 66 КЗ.

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По завршеном доказном поступку на основу изведених доказа, суд брижљиво ценећи доказни материјал у смислу чл. 245 КП, утврдио је да је оптужени починио дела за која је проглашен кривим и да је за та дела кривично одговоран. Овакву одлуку суд је донео из следећих разлога:

Оптужени признаје да је у својству као што је означено под тач. 1 / диспозитива пресуде неутврђеног дана мјесеца новембра 1943. године са својом јединицом заједно са још неком другом јединицом немачке војске долазио у село Јамена код Брчког. Наводи да је у Јамену ишао у циљу узимања гвоздених пећи из напуштених кућа, које је требао за настамбе својих војника, а што му је било наређено од стране његових претпостављених. Разлог одласка друге јединице, која је са њиме ишла у Јамену, тврди, да је био набавка сена и сточне хране. Тврди да том приликом није вођена никаква борба и да од стране његове јединице нису вршена никаква убиства нити паљевине, већ да је само узео пет комада гвоздених пећи по кућама и прикупио и понео око 200 кг. кукуруза. Наводи да му није познато, да ли је јединица, која је том приликом била заједно са њим у Јамени вршила убиства или паљевине, већ да је приликом напуштања села видео једино да је запаљен торањ од цркве.

Актом МНО - Јамена бр. 16 од 4.1. 1949. године утврђено је да су торањ цркве у Јамени запалиле њемачке јединице и да је том приликом сем извршене пљачке и паљевине кућа убијено више лица. Сведок Ненадовић Илија који је у критично време живио у селу Јамена изјавио је пред судом да су њемачке јединице извршиле 4 значајнија упада у село, којим приликама су куће паљене, вршена пљачка и убијано становништво. Сведок се добро сећа да су први упад у село извршиле козачке је-

динице концем мјесеца септембра 1943. године. Други упад у село извршен је почетком новембра исте године од неких њемачких јединица, којом приликом су паљене куће и извршена убиства, а да је торањ цркве и црква запаљена приликом трећег упада њемачких јединица који је уследио на десет дана после другог упада непријатељске војске у село. Сведок тврди да се добро сећа да је том приликом, када је запаљен торањ цркве, запаљено и 30 до 40 кућа, да је извршена пљачка села и да је убијено 10 до 15 особа. Сведок поименично набраја лица која су том приликом убијена и наводи: Лазу Јовковића, његову жену, снају Смиљу и њено дете те његову унуку, Пишталовић Зорку, Катицу Чолаковић и њено дете од 4 године, Цлибар Ивицу и његову жену Кату и Стеву Ковачевића. Тврди да су паљевине и убиства извршиле њемачке јединице жандармерије које је народ називао „Гестаповцима". У даљњем излагању сведок наводи да су куће паљене у свим деловима села, а исто тако да су вршена и убиства, те да је том приликом запаљен торањ цркве и сама црква и да је сва изгорела.

На основу предњег извештаја МНО - Јамена и исказа сведока Ненадовића, чијем је исказу суд поверовао утврђено је да је том приликом када је запаљен торањ цркве у Јамени убијено више лица, да су паљене куће и вршена пљачка, па је стога одбрану оптуженог у погледу овога у целости одбацио као неистиниту. Суду се указује наивна одбрана оптуженог да није видио да су запаљене куће, а нити видео да се врше убијања или чуо пуцњаву, а то тим пре што је према властитом признању, у село ушао заједно са оном другом јединицом и истовремено са њом село напустио.

Према изложеном суд је утврдио да је оптужени са својом јединицом извршио или бар учествовао у убијању цивилног становништва, пљачке и паљевине села Јамене новембра мјесеца 1943. године.

У погледу дела под тач. 2/ оптужнице оптужени признаје да је мјесеца октобра или новембра 1944. године са својом јединицом ишао у помоћ нападнутој њемачкој посади жандармерије у село Шимановце, којом приликом је посада из Шимановаца повучена. Брани се да ову акцију није он предузео већ командант њемачке жандармерије из Руме - Ценднер са својом јединицом и неким деловима редовне њемачке војске, а да је и он ушао у тај састав. Надаље тврди и брани се, да у село Шимановце том приликом није улазила његова јединица, већ да је са својом јединицом давао бочно осигурање са леве стране села, да није чуо пуцњаву у селу, из чега закључује да убијања нису вршена и да му иначе није ништа познато о томе, да су том приликом вршена убиства мештана, пљачка и паљевине кућа. Изјављује да се не осећа кривим за ово дело и моли да га суд ослободи од оптужбе.

Извештајем УДБ-е за срез Земунски пов. бр. 244 од 6. IV. 1948. године утврђено је да је опседнутом гарнизону у Шимановце дошла помоћ из

правца Ст. Пазова, да је то било мјесеца септембра 1944. године, да је том приликом посада из Шимановаца дефинитивно повучена и да је приликом повлачења те посаде побијено преко 20 људи и спаљено преко 75 кућа и око 55 гумна неовршеног жита од стране жандармерије. У извештају наведена су и имена лица која су том приликом убијена и то: Мирковић Антоније, Ћирковић Софроније, Ђурђевић Урош, Лазић Ђорђе, Љубинковић Митар, Ћирковић Душан, Гудурић Јола, Гудурић Загорка, Вујичић Душан и други. - Из прочитане изјаве сведока Атанацковић Луке види се да је истом приликом тј. када је нападнута посада у Шимановцима уз помоћ њемачке жандармерије која је дошла из правца Ст. Пазове повучена из места, побијен већи број цивила из Шимановаца и запаљен већи број кућа. Сведоку је овај случај познат пошто је био припадник оног партизанског одреда који је предходне ноћи нападао на њемачку посаду у Шимановцима. Сведок у својој изјави наводи да се његова јединица повукла пре доласка помоћи њемачкој посади, да је из Шимановаца избегло сво становништво сем нешто жена, деце и стараца, које су Њемци убијали и палили куће. Сведок тврди да је одмах по одласку немачке војске дошао у Шимановце и био очевидац ових злочина. - Сведок Радивојевић Лазар изјављује да му је познато да немачка посада у Шимановцима идућег јутра након борбе и по одласку партизана није излазила из бункера и да је прве пожаре у селу запазио око 10-11 сати тога дана. - Сведок Радивојевић Светозар у својој изјави наводи да 27. септембра 1944. године - када је немачка посада из Шимановаца повучена спаљено 81 кућа, убијено преко 20 лица, отерано око 40-50 кола и коња са животним намирницама и другим.

Из наведеног доказног материјала суд је недвојбено утврдио да је том приликом кад је септембра мјесеца 1944. године нападнутој посади у Шимановцима притекла помоћ немачке жандармерије, која је дошла из правца Ст. Пазове и када је посада из Шимановаца дефинитивно повучена, у селу Шимановцима поубијано преко 20 лица и спаљено око 75 кућа. На основу властитог признања оптуженог доказано је да је са својом јединицом учествовао у тој акцији.

С обзиром да нема доказа да је оптужени означеног дана учествовао са својом јединицом директно у извршење злочина, суд је њему поверовао да је са својом јединицом означеног дана био на обезбеђењу јединица које су у селу Шимановцима вршиле злочине.

Одбрана оптуженог да он не може сносити одговорност за оно што су јединице, које је он обезбеђивао, чиниле у селу, одбачена је од стране суда, пошто је он тиме, што је обезбеђивао јединице у селу кривично одговоран за оно што су јединице извршиле у селу.

У вези тач. 3/ оптужнице оптужени признаје да је октобра мјесеца 1944. године као срески вођа немачке жандармерије са својом јединицом био на обезбеђењу Дунава у селу Белегишу око 14 дана. Пориче да је ње-

гова јединица за то време извршила било какове злочине, убиства, паљевине или пљачке. Изјављује да се осећа кривим само зато, што је пређутно одобрио својим војницима да узму из приватних кућа кревете за своје потребе док су били у Белегишу, али да је сматрао да то не може забранити пошто је то било познато и његовом претпостављеном који је пређутно дао на ово пристанак, и за то јер је морал код његових војника тада био већ врло слаб па да се устручавао то забрањивати да не би код ,ојника створио још веће незадовољство. Тврди да му није познато да је за време његовог боравка у Белегишу било ко убијен или да су паљене куће и вршене пљачке, односно уништавана приватна имовина. - Истиче да се пре уласка његове јединице у село водила борба између партизана и неке немачке јединице и да је при улазу у село налазио мртве који су погинули у тој борби, као и то да је у самом Белегишу сем његове јединице била и јединица Ценднера те још нека јединица немачке редовне војске.

На претресу саслушани сведоци: Чобановић Даница, Гвозденовић Стеван, Стојић Бранко, Мартиновић Ранко, Јелановић Ђока и Корица Милан сагласно и одређено тврде да су њемачке јединице, које су почетком октобра мјесеца 1944. године дошле у Белегиш извршиле бројна убиства мештана и извршиле пљачку села. Изјаве сведока не слажу се у погледу броја жртава. Сведок Чобановић Даница наводи да је критичног дана приликом уласка немачке војске у Белегиш убијено 4-5 лица, сведок Бранко Стојић тврди да је том приликом убијено око 15 лица истичући да би могао навести и имена тих лица, док сведок Белановић Ђока тврди да је те вечери убијено 7-8 лица. Осим тога сведок Чобановић Даница наводи да је из села одведено и стрељано 54 лица од којих је само један остао жив. Преживели сведок Гвозденовић Стеван тврди да је из Белегиша по немачкој војсци одведено 29 мушкараца међу којима се налазио и он, док су осталих 34 мушкарца били из села Сурдука. Сведок Белановић Ђока и Корица Милан потврђују исказ сведока Гвозденовића. Сведоци Белановић Ђока и Корица Милан још казују да је немачка војска дошла у Белегиш између 3. и 5. октобра 1944. године и да се задржала у селу 15-16 дана и да су за то време поубијали око 40 цивилних лица из Белегиша. Сведоци надаље изјављују да су поменута лица убијана у селу када су се, након што су морали напустити село, враћали својим кућама по живежне намирнице и друго.

Суд на основу изложеног налази да нема доказа за то, да је оптужени са својом јединицом учествовао у злочинима који су извршени у Белегишу приликом уласка немачке војске у село. Доказано је међутим, признањем оптуженог, да се у означено време оптужени са својом јединицом задржавао у селу Белегишу око 14 дана, а исказима наведених сведока да је за то време у селу убијено око 40 лица, извршиле пљачку и уништавање приватне имовине. За та дела суд налази оптуженог кривично одговорним.

Одбрану оптуженог да његова јединица није учествовала у поменутим убиствима, пљачки и уништавању приватне имовине и да му о томе није ништа познато суд је нашао неумесном и као такову у целости одбацио.

У радњама оптуженог изложеним у диспозитиву пресуде суд налази кривична дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о крив. делима против народа и државе.

Осим већ изложеног суд је ценио и одбрану оптуженог која се састоји у изјави да је у истрази драговољно и без директно упућених питања сам изјавио да је са јединицом био у селу Шимановцу и да је октобра мјесеца 1944. године био са својом јединицом у селу Белегишу, што сигурно неби изјавио да се за те случајеве осећао кривично одговорним. Не упуштајући се у питање како је и зашто оптужени изјавио учешће у поменутим акцијама, суд налази да је доказано да су тим приликама извршени најтежи злочини против ненаоружаног цивилног становништва од стране немачке војске чијем саставу је припадао и оптужени са својом јединицом.

Као што је већ наведено оптужени је за време окупације био у разним местима наше земље као старешина немачке „Фелджандармерије" у народу познате под именом „Гестаповци". Опће позната је ствар да су баш ове јединице нарочито се истицале у прогонима, хапшењима, одвођењима и убијању цивилног становништва које је наводно било осумњичено за сарадњу са партизанима. Јединице немачке жандармерије су извршиле бројне злочине и најсуровије репресалије над становништвом села у Срему, Славонији, Хрватској, Босни и другим крајевима, те је невероватно да оптужени који је жандарм од 1927. године и члан националсоцијалистичке партије Немачке од 1937. године није учествовао нити у једном злочину, као што сам наводи.

С обзиром на бројност злочина суд налази да су стекле нарочите отежавајуће околности, па му је стога изрекао смртну казну.

За дело под тач. 1 /, суд је оптуженом одредио казну смрти стрељањем, за дело под тачком 2/, лишење слободе с принудним радом у трајању од 20 година, а за дело под тач. 3/ казну смрти стрељањем, па је у смислу чл. 66 КЗ. изрекао јединствену казну смрти стрељањем, као једину правилну и закониту.

Са изложеног донета је овакова пресуда.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар већа - поручник,
/Филиповић Стјепан, с. р./

Претседник већа - поручник,
/Дамјановски Живко, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 488/49
15 септембра 1949 г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа, ппоручника Димновски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка судија поротника као чланова већа, уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара у кривичном предмету против оптуженог КРЕМЛА ХАЈНРИХА немачког ратног заробљеника због дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, а на основу одржаног усменог јавног главног претреса у присуству заступника оптужбе ппоручника Конић Милорада, оптуженог Кремл Хајнриха, који је приведен из истражног затвора у присуству његовог браниоца ппоручника Ивановић Илије и тумача Ракочевић Мила, дана 15 септембра 1949 године изрекао је и објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени КРЕМЛ ХАЈНРИХ, капетан бивше немачке војске, на дужности командира вода IV чете 202 стрељачког батаљона и команданта места у Гарчину, рођен 7. VIII. 1897 године у Клостернојбург код Беча од оца Хајнриха и мајке Адалберте, рођене Пулфермахер, ожењен, отац двоје деце, Аустријанац у цивилу књиговођа трг. предузећа, наводно до сада неосуђиван, сада у истражном затвору,

К Р И В Ј Е:

Зато што је:

а/ Ноћу између 25 и 26 новембра 1944 године оптужени је 2 партизана стара око 30-35 година, који су заробљени од стране његовог вода и њему као командиру доведени, без иједне предходне речи одмах на лицу места стрељао из пиштоља;

б/ Средином новембра 1944 године оптужени је после одржаног састанка официра његовог батаљона, на коме је израђен план о рушењу и

паљењу **села Шапци [Сапци] и подељени рејон он је лично руководио радом једне такве групе, који је извео наредбу и упутства за рушење кућа динамитом и осталим алаткама, као и паљење сламе, својим присуством контролисао тачно извршење ове акције, после чега је село потпуно било уништено;**

ц/ У току јануара и прве половине фебруара 1945 године по наређењу главног штаба из Славонског Брода, као командир вода издао је наређење једној групи војника свога вода да скине сву преосталу грађу са порушених зграда у селу Шапцу и дотера у Гарчин у циљу изградње бункера, што је по његовом наређењу и учињено;

д/ У току јануара и прве половине фебруара 1945 године образовао је једну радну групу од 12 војника, којима је наредио према добивеним упутствима из главног штаба у Слав. Броду да врше сечу у државној шуми код Трњана и у тој акцији једном и сам учествовао, те је том приликом посечено 30 ком. стабала у пречнику од 30-40 цм. и дотерано у Гарчин за изградњу бункера, а за превоз ове грађе мобилисао је грађане из Цазина [?] заједно са сточном запрегом;

е/ Приликом повлачења 16 априла 1945 године, као вођа коморе целог батаљона, издао је наређење своме воднику да за превоз њихових ствари мобилише грађане из Гарчина заједно са 14 коњских запрега и исто доцније задржао за даљи превоз, а грађане отпустио кућама, пошто нису хтели даље да иду ради животне опасности,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га суд на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 3, 5, 11, 28, 29, 31, 32 став 2 и 62 ОКЗ у вези чл. 4 Закона о кривичним делима против народа и државе,

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ, која му се казна ЗАМЕЊУЈЕ казном ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ.

Казна му почиње тећи од 6.1. 1949. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

На основу поднете оптужнице Војног тужиоца ЈА ВТК-а бр. 334/49 од 13. IX. 1949 године против оптуженог Кремл Хајнриха због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, овај суд је одржао усмени јавни претрес на коме је извео све потребне доказе па је након свестране оцене истих, а по своме слободном судском уверењу утврдио да је оптужени починио све радње како по

њиховом начину извршења тако и по месту и времену као што је описано у диспозитиву ове пресуде. Овако чињенично стање суд је утврдио на потпуном признању оптуженога. Овај суд је нашао да се у описаним радњама оптуженога стичу сви елементи кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе. Ратни злочин оптуженога као што се види испољио се у најтежим видовима и то: извршење убиства, паљевина, пљачке, мобилисање цивилног становништва на принудни рад.

Оптужени се брани и то:

У вези почињених радњи под тач. а/ диспозитива пресуде, да је стрељао 2 партизана због тога што су ови покушали бекство када су били приведени њему оптуженом од стране његових војника. За време бекства партизани су се наводно сакрили у један јарак па је он дошавши до тог јарка обијицу убио из пиштоља.

У вези са својим радњама из тач. б/ диспозитива пресуде оптужени се брани да је ове радње починио и попалио куће у селу Шабци [Сапци] због тога што су се из тога села довлачили партизани и рушили железничку пругу, па је хтео рушењем и спаљивањем овога села да остави партизане без склоништа и на тај начин присили да оду даље од пруге.

У вези својих радњи које се наводе у тач. ц/ пресуде, оптужени се брани да је из разореног села Шабци скупио грађу од разрушених кућа због тога што му је требало грађе за изградњу бункера.

У вези своје инкриминисане радње под тач. е/ диспозитива пресуде, оптужени само признаје ове радње да је починио, али није имао ништа да каже у своју одбрану због чега је ове радње извршио.

Суд је ценио овакву одбрану оптуженог, али је нашао да је иста неумесна.

Notorno је а што је и утврђено и пресудом међународног Војног суда у Нирнбергу да су Немци редовно стрељали заробљене партизане. Да се оптужени Кремл држао ове праксе Хитлерове војне силе види се већ и по томе што је његова одбрана скроз нелогична. Ако су партизани покушали да беже не би се сакрили одмах у јарак близу места на коме се оптужени налазио. А друго, ако је оптужени сустигао и пронашао у јарку бежеће партизане онда није имао потребу да их у јарку убија јер су исти били без оружја и нису могли давати отпора.

Такође је неумесна одбрана оптуженога када тврди да је разорио са својим војницима село Шабци само због тога што су из тога села долазили партизани да разарају железничку пругу. Ово разарање села Шабци оптужени не може оправдати никаквом ратном потребом пошто се у селу Шабцима није водила никаква борба у којој би неко из кућа давао оружани отпор.

Што се тиче одбране оптуженога у вези са његовим делом под ц/ и д/ иста је такође неумесна јер оптужени није имао права да узима грађу

за бункере без пристанка њихових власника а поготово без икакве протунакнаде.

Зато суд налази да се код оптуженог стичу сви основи за његову кривичну одговорност у вези са почињеним делима, јер је оптужени дела починио умишљајно, било то као непосредни извршилац било као наредбодавац.

Но иако су дела, која је оптужени починио, дела најтеже природе, која претстављају највећу друштвену опасност, суд је као олакшицу узео оптуженоме да се оптужени у низу наредбодаваца за вршење ратних злочина појављивао као нижи наредбодавац, па обзиром на околност да се оптужени залагао на послу у заробљеништву, суд је стекао уверење да се оптужени у друштву још може поправити, па му је и заменио казну смрти стрељањем са казном лишења слободе са принудним радом у доживотном трајању, иако је казна смрти у сразмери са друштвеном опасношћу дела које је оптужени починио.

Са ових разлога ваљало је одлучити као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1550/49
24 септембра 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Маријана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама војног тужиоца и оптуженог КРЕМЛ ХАЈНРИХА, који је пресудом Војног суда у Београду Суд Бр. 488/49 од 15 септембра 1949 године, због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, - у нејавној седници одржаној дана 24 септембра 1949 године, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба војног тужиоца и оптуженог, те се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 488/49 од 15 септембра 1949 године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против пресуде првостепеног суда жали се војни тужилац, оптужени и његов бранилац. Први због преблаго а остали због престрого одмерене казне.

Војни тужилац у својој жалби истиче да је оптужени починио више кривичних дела нарочито тешке природе и у таквој мери друштвено опасних да је једино смртна казна одговарајућа Ово тим више што у предмету нема никаквих олакшавајућих околности које би оправдавали казну КОЈУ је изрекао првостепени суд. Оптужени се брани као у току истраге и на главном претресу наводећи још да је делао по наређењу претпостављених, а не по свом личном убеђењу. Неизвршавање пак наређења у доба рата да је повлачило за собом тешке последице. Бранилац подржава жалбу оптуженог истичући да је дела искрено признао, изразио кајање и увидео грешке које је починио.

Врховни војни суд размотрио је предметне жалбе, нападнуту пресуду и цели спис па је нашао да је први суд правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженога те му сразмерно томе одме-

рио казну. Врховни војни суд се сложио са наводима жалбе војног туж-.оца да су почињена дела нарочито тешке природе, али опет сматра да њихова друштвена опасност као и друштвена опасност оптуженога није толика да би једино смртна казна била оправдана. Оптужени је пред судом искрено признао своја дела и покајао се а на досадањем раду, као ратни заробљеник, показао се добрим, те ове околности указују да се је знатно поправио и да није толико друштвено опасан како сматра војни тужилац. С друге стране овај суд не види околности ради којих би требало изрећи блажу казну од оне коју је донео први суд. Наводи одбране оптуженога били су предмет правилне оцене нижег суда и даном образложењу у пресуди Врховни војни суд не би имао што да дода Позивање оптуженога да је делао по наређењу претпостављених није основано једно из разлога што је оно у контрадикцији са његовим ранијим исказима и друго што оно, према позитивним прописима нашег кривичног законодавства, не искључује кривичну одговорност оптуженога.

Обзиром на изнесено Врховни војни суд је потврдио пресуду првостепеног суда као правилну, те пресудио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Маријан Ружић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

Тачност отправка оверава:

За начелника канцеларије,
(Зорка Крстевска, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 565/49
19 септембра 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа, ппоручника Динковски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка војних судија поротника као чланова већа уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара у кривичном предмету противу РАДЛИНГЕР ГЕОРГА, немачког ратног заробљеника због кривичног дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе у присуству заступника оптужбе ппоручника Милорада Конића, оптуженог Радлингер Георга, који се налази у истражном затвору, те његовог браниоца Ивановић Илије, ппоручника, те тумача Ракочевић Мила, дана 19 септембра 1949 године донео је следећу:

П Р Е С У Д У

Оптужени РАДЛИНГЕР ГЕОРГ, капетан немачке бив. војске, командир 10 чете 2 батаљона, 902 пука, 188 ловачке дивизије, рођен 20 маја 1915 године у Салцбургу од оца Георга и мајке Терезије рођене Линцер, по народности и држављанству Аустријанац, неожењен, завршио основну школу и учитељску школу, по занимању учитељ, наводно неосуђиван, налази се у истражном логору у Вршцу,

К Р И В Ј Е:

због тога што је:

а/ неутврђеног дана месеца априла 1944. године као командир 10 чете 2 бат. 902 пука 188 ловачке дивизије, примивши наређење од потпуковника Шулца команданта пука да изврши стрељање 10 људи, опколио својом четом село Колубине, извео је сво становништво из села и том приликом издвојио 7 људи и исте дао стрељати учествујући и сам у стрељању једног лица,

б/ што је неутврђеног дана маја 1944. године као командир исте чете примивши наређење од команданта свога батаљона мајора Јенела да стреља 4 таоца, то учинио давши наређење својим војницима да се имају

стрељати на обали реке Исонза којом приликом је и сам учествовао у стрел>ању једног таоца својом машинком,

в/ неутврђеног дана истог месеца у истом својству примивши наређење од команданта свога батаљона мајора Јенела да стреља 5 таоца, исто учинио одвевши са својом четом ове таоце у близину једне шумице те их лично он стрељао својом машинком.

г/ што је неустановљеног дана месеца новембра или децембра у истом својству добивши наређење од капетана Клебера официра одељења 1-ц при његовом пуку да изврши стрељање 2 лица, то учинио, осигуравши место стрељања својом четом, а затим је лично машинком извршио то у долини јужно од Трста,

д/ неутврђеног дана месеца априла 1945 године у истом својству примивши наређење од свог команданта батаљона капетана Козера да изврши стрељање 10 заробљених војника ЈА, то учинио на тај начин што је осигурао простор у коме је требало да се изврши стрељање па је затим својом машинком стрељао 5 заробљених војника а осталих 5 војника по његовом наређењу стрељали су 2 његова подофицира,

ђ/ што је неутврђеног дана августа 1944 године у истом својству примивши наређење од капетана Клебера официра 1-ц при његовом пуку да стреља 15-16 заробљеника, то учинио на обали реке Томаво, осигуравши предходно простор за стрељање, а затим је машинком стрељао 3-5 заробљеника а остале су стрељали војници његове чете,

е/ што је неутврђеног дана месеца фебруара 1945 године у истом својству налазећи се у простору око Трста са својом четом, наредио свом нареднику Веберу да изврши реквизицију сточне и људске хране што је овај и учинио отевши од тамошњег становништва 18 кола сена, већу количину зоби и 2 телета,

ж/ месеца марта исте године у истом својству наредио истом нареднику да путем пљачке прибави храну што је овај и учинио, опљачкавши 3 краве,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о крив
основу чл. 3, 5, 11, 28, 31, 32 став 2 у вези чл. 62 ОКЗ а у вези чл. 4 ЗКНД,
О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ, која му се казна ЗАМЕЊУЈЕ

КАЗНОМ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ.
Казна му почиње тећи од 11 јануара 1949 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац ЈА својом оптужницом ВТК-а бр. 127/49 од 18 сеп-

тембра 1949 године, оптужио је РАДЛИНГЕР ГЕОРГА, капетана немач-

ке војске што је за време рата на територији Југославије починио тежак ратни злочин тиме што је пострељао масу ратних заробљеника.

По овој оптужници одржан је пред овим судом јавни усмени главни претрес па је суд утврдио да је оптужени починио сва дела која му оптужница ставља на терет како по начину и времену тако и по месту извршења. Суд је нарочито утврдио да је оптужени сваком згодом кад је имао прилике без устручавања стрељао ратне заробљенике и да је при томе сам лично пуцао и убијао. Но да би свој низ злочина допунио он као прави фашиста-зликовац није могао а да не наређује и пљачку нашег народа.

Овакво чињенично стање суд је установио на основу потпуног и исцрпног признања оптуженог који је поред тога дао и поводе који су га руководили да ове злочине почини. Стога суд његовом признању верује.

Оптужени се бранио да је дела починио по наређењу својих претпостављених који су му наређивали и да лично убија. Ово стога што је он наводно протестовао због ових убистава, па да му је због тога једном командант батаљона запретио и на њега вадио револвер.

Суд није могао да уважи ову одбрану оптуженог јер наредба претпостављеног није основ за искључење кривичне одговорности код извршења таквог злочина. Ово није само начело нашег позитивног законодавства, већ је оно усвојено и од међународног ратног права и обичаја, па је отуда и оптуженом морало бити познато. Што се тиче одбране да се оптужени опирао и да му је због тога запрећено а да је чак на њега његов командант вадио и револвер, суд налази да је она не само недоказана већ да је и у супротности са чињеницама да је оптужени починио читав низ најодвратнијих злочина.

Са изложеног суд је закључио да је оптужени починио сва дела за која се оптужује и да је крив.

Код одмеравања казне суд је имао у виду велику друштвену опасност како самог дела којим се вређала основна начела о хуманитарности у погледу вођења рата и којим је уствари истребљиван наш народ, тако и друштвену опасност самога учиниоца који се показао као окорели зликовац. Стога је изрекао казну смрти стрељањем, али обзиром да је оптужени ова дела чинио по наређењу суд му је ово узео као олакшицу па му је изречену казну заменио са казном лишења слободе са принудним радом у доживотном трајању.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Батак Младен, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1578/49
26 септембар 1949 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, ппуковника Михаила Јанковића и мајора Давида Др. Фридерика као чланова већа, уз суделовање капетана Уроша Брадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама оптуженог РАДЛИНГЕР ГЕОРГА и његовог браниоца изјављеним против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 565/49 од 19 септембра 1949 године, којом је именовани због кривичних дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, осуђен на казну лишења слободе са принудним радом у доживотном трајању, - у нејавној седници одржаној 26 септембра 1949 године а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео је по саслушању претставника Војног тужиоца ЈА, следећу

П Р Е С У Д У:

УВАЖАВА се жалба оптуженог Радлингер Георга и његовог браниоца изјављена против пресуде Војног суда у Београду Суд бр. 565/49 од 19 септембра 1949 године, па се првостепена пресуда у погледу одлуке о кривици ПОТВРЂУЈЕ а у погледу одлуке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ, и оптужени Радлингер Георг, са генералијама као у првостепеној пресуди осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година, с тим да му се иста има рачунати од 11 јануара 1949 г.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против у диспозитиву цитиране пресуде жали се оптужени у погледу одлуке суда о казни и у својој жалби истиче да је првостепени суд при доношењу одлуке о казни испустио из вида околности које је требао да му узме као олакшавајуће, а наиме, да је он као припадник бивше немачке војске од стране свога руководства васпитаван у злочиначком и фашистичком духу и да је под тим околностима, а по наређењу својих претпостављених, и извршио дела за која је оглашен кривим. Осим тога наводи, да му првостепени суд такође није узео уобзир и околности да је он признао своја дела, и увидио своју кривицу у њима и за иста се покајао.

Стога моли Врховни војни суд да и ове околности узме у обзир и смањи му изречену казну.

Поводом ове жалбе, а у смислу чл. 260 ЗКП, Врховни војни суд размотрио је кривичне списе заједно са првостепеном пресудом и наводима жалбе, па је након оцене истих нашао да су наводи жалбе унеколико основани а ово са следећих разлога:

Првостепени суд је правилно утврдио да је оптужени у току рата починио низ тешких злочина према нашем народу. Наиме, утврђено је да је исти учествовао у стрељању недужног становништва а такође и у пљачки њихове имовине и то у својству командира 10 чете 2 батаљона 902 пука 188 ловачке дивизије. Такође је утврђено да је оптужени ова дела извршавао са пуно пожртвовања и на задовољство својих претпостављених, а у чему се у прилично великој мери и огледа његов прави злочиначки карактер.

Али, при одмеравању казне, у конкретном случају, мора се имати у виду чињеница, да је оптужени пре и у току рата заиста од својих претпостављених васпитаван у злочиначком и фашистичком духу са циљем да се бори против свега прогресивног и слободољубивог, и оптужени заслепљен наређењима својих претпостављених и извршавао је све задатке који су били пред њим постављени, без да је размишљао да ли је то правилно или не. Но исто тако мора се имати у виду и чињеница да је оптужени, након заробљавања од стране наше Армије, живећи под другим околностима у нашој социјалистичкој земљи, па и ако као ратни заробљеник, дошао до сазнања шта значи борба једног народа за своју слободу и борба тог истог народа за бољи живот - за социјализам, и у томе сазнању увидео сву своју кривицу исту признао и покајао се, а што значи да се је ипак у извесној мери умањила и његова друштвена опасност као извршиоца почињених дела. Ове околности првостепени суд и није имао у виду приликом одмеравања казне оптуженом, па је стога Врховни војни суд нашао да у конкретном случају има места и мањој казни, те је у овом погледу првостепену пресуду преиначио и оптуженом смањио изречену казну на 20 година лишења слободе са принудним радом, сматрајући да ће се исти кроз њено издржавање у довољној мери преваспитати и ипак постати користан члан друштвене заједнице.

При овоме, Врховни војни суд се није упуштао у разматрање жалбе војног тужиоца у Вршцу, обзиром да је Војни тужилац ЈА на седници већа приликом расматрања кривице оптуженог, одустао од уложене жалбе тужиоца, те је ова према томе, постала и непредметна.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Урош Брадић, с. р.)

Претседник већа - пуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд број 671/49
дана 30. септ. 1949.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић А. Димитрија као претседника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана као чланова већа, записничара Колак Марјана поручника, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а 403/49 од 27. 9. 1949. по кривици оптуженог МАНТЕР ЕРИХА, њемачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, по одржаном главном усменом јавном претресу у Вршцу, дана 30. 9.1949. у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша и тумача Шрајер Едуарда донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени МАНТЕР ЕРИХ њемачки ратни заробљеник, капетан бивше њемачке војске, на последњој дужности 1-ц официра код 237 дивизије, рођен 7. 8. 1911. год. у Есену од оца Фридриха и мајке Јохане, рођене Руземан, по народности и држављанству Немац, по занимању правник, жењен није, члан НСДАП-а од 1936. год. у њемачкој војсци од 1936. год. сада у истражном затвору од 16. 1. 1949. год.,

К Р И В Ј Е:

1- Што је у времену од септембра 1944. г. до маја 1945. г. лично стрељао 25 које заробљена партизана које цивилна лица,

2 - Што је у истом међувремену наредио у 11 случајева те је од стране његових потчињених извршено стрељање 61 лица које од заробљених партизана које од цивила,

3- Што је у времену од августа 1944. г. до капитулације Немачке маја 1945. г. у својству 1-ц официра дао ухапсити најмање 60 цивилних

лица због сумње да сарађују са партизанима, од којих је стрељано по његовом наређењу 25 лица, а остали предати СД-у те се о њиховој даљој судбини ништа не зна,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем личног стрељања, издавања наређења за стрељање својим потчињеним као и хапшења, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28, 32, 51 у вези чл. 65 ОДКЗ,

О С У Т З У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна му се од 16. јануара 1949. г.

Трошкове кривичног постука сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва наведена дела у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао. Наиме, оптужени признаје да је у октобру 1944. г. у борби код Сапа1е сН Еете [Лимски канал] било заробљено од његове јединице 3 партизана,те је он као 1-ц официр лично их стрељао. Затим у септембру или октобру 1944. г. признаје да је у башти касина у Писини лично стрељао 2 заробљена партизана. У децембру 1944. г. лично је стрељао 2 заробљена партизана на самом месту заробљавања приликом кратког сукоба око једне камене појате у шуми у близини Канфанара. У фебруару или марту 1945. г. лично је стрељао три цивила у околини северно од Пингуенте, те је истом приликом била запаљена и једна кућа. У марту 1945. г. лично је стрељао 2 заробљена партизана у околини северно од Писина. У пролеће 1945. г. лично је убио 3 заробљена партизана који су били заробљени приликом прочешљавања шуме на једном брду код Писина. У децембру 1944. г. лично је стрељао 2 заробљена партизана после кратке борбе крај пута код

Гимина. У децембру 1944. г. лично је стрељао једног заробљеног партизана, кога је заштитно пратећи вод немачког генерала заробио у близини села Пингуенте, а оптужени га стрељао идућег дана на простору Пингуенте. Лично је стрељао 5 заробљених партизана покрај пута који су били заробљени у једном сукобу око једног кланца Најзад лично је стрељао 2 заробљена партизана у једном подухвату децембра 1944. г. у некој шпил>и у близини Писина. На тај начин оптужени признаје да је лично он стрељао 25 лица, које цивила које заробљених партизана. Исто тако оптужени признаје и извршена стрељања по његовом наређењу. Тако наводи, да је издао наређење за следећа стрељања: почетком октобра 1944. г. над 12 партизана заробљених у подухвату код Сапа1а сИ 1лте, у октобру 1944. г. да се стрељају 5 партизана који су били заробљени у једном подухвату од физилирског батаљона, у новембру 1944. г. да се стрељају 4 партизана заробљена у подухвату пољског допунског батаљона, у јесен 1944. г. да се стреља 1 партизан којег је ваздухопловско обавештајна чета заробила приликом једног сукоба са партизанима у околини Канфанара, у фебруару 1945. да се стреља један партизан заробљен од извиђачког одељења ваздухопловно ловачког батаљона З.б. V. 4., [2.h.У.4.], да се стреља један амерички авијатичар који се у околини Канфанара спасио из срушеног авиона, те је том приликом био заробљен. Да се стрељају 5 партизана које је заробила талијанска милиција северно од Монтона, да се стрељају 3 партизана у августу 1944. г. које је у околини Липице заробио батаљон потпуковника Милера, те неколико дана касније још једног партизана, којег је у току премештајног марша у Истру заробила једна јединица 1048 пука на једном брду, једног партизана курира, заробљеног од потпуковника Милера јединица августа 1944. г. и два партизана заробљена од неутврђених јединица у зими 1944/45. г. Тако признаје да је по његовом наређењу извршено стрељање над 61 лицем, које цивилним које заробљених партизана. Најзад признаје да је у својству 1-ц официра у времену од августа 1944. г. до капитулације Немачке дао ухапсити најмање 60 цивилних лица, од којих је по његовом наређењу било стрељано 25 лица, а остали предати СД-у и за њихову се даљу судбину ништа не зна. Признајући тако извршење свију дела наведених у диспозитиву оптужени на суду на питање суда изјављује, да му је као интелектуалцу и правнику било познато да се овако не може поступати са заробљеницима и цивилним лицима, али се брани да је он поступао по наређењу претпостављених, који су им тада говорили да се са партизанима има поступати као са „бандитима“. Данас је свестан тежине својих Дела, али наводи да тада као војник није о томе мислио већ је радио по добијеним директивама, те моли суд да га што блажије казни.

С обзиром на напред утврђено чињенично стање јасно се утврђује да је оптужени за време свог боравка на југословенском ратишту масовно вршио лично стрељања, наређивао својим потчињеним да врше стреља-

ња, те вршио масовна хапшења цивилних становника, од којих је један **део по његовом наређењу стрељан, а други део отеран СД и за њихову се судбину ни данас не зна ништа. Према томе оптужени је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем масовног убијања и хапшења наших грађана и заробљеника, предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу, па га је суд за иста и огласио кривим.**

Суд је ценио одбрану оптуженог да је дела извршио по наређењу претпостављених, па је нашао да је иста неумесна. Пре свега оптуженом као правнику било је веома добро познато да кад су у питању тешка кривична дела да наређење претпостављених не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца дела. Њему су биле познате међународне конвенције о вођењу рата, али он као члан НСДАП од 1936. г. и у својству 1-ц официра био се у потпуности заложио да спроведе у дело мрачне и злочиначке планове нацистичке о потпуном истребљењу наших народа и стварању празног простора за насељавање немачког живља. Ради тога суд је одбрану оптуженог као неумесну одбио.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео оптуженом као олакшавајућу околност једино његово признање. С друге стране пак суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке последице из њих проистекле - да је око 150 наших родољуба изгубило своје драгоцене животе захваљујући злочиначком раду оптуженог. Затим друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац дела и његово свесрдно залагање у спровођењу ових злочиначких планова, па га је са свих тих разлога осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. И ако је ова казна веома блага према тежини дела и последицама, суд и овим путем пружа могућност оптуженом да увиди предност социјалистичког законодавства над мрачним и злочиначким плановима фашизма, пружа му могућност да се путем времене казне преваспита. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Исто тако суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине а из истих разлога донео је и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, дана 30. септембра 1949. г.

Суд бр. 671/49.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-иа:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење и то:
1 - Војном тужиоцу Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

3.X. 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ДИВИЗИЈСКИ ВОЈНИ СУД У СУБОТИЦИ
Суд број 231/1947.
У Суботици дана 22 новембра 1947 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Дивизијски војни суд у Суботици у већу састављслом од капетана Шаргин Ђуре, као претседника већа, мајора Шешеринац Димитрија и поручника Вучинић Милана као чланова већа, те секретара друга поручника Крговић Вељка, у присуству Војног тужиоца 45 Дивизије капетана Воје Драговића који је заступао оптужницу у кривичном предмету противу оптуженог РОЗЕНДАЈ1 АЈ1ФРЕДА, оптуженог због више дела ратних злочина из члана 3 тачке 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, а којег по службеној дужности брани Ђорђевић Јован, адвокат из Суботице по завршеном доказном поступку на усменом јавном главном претресу одржаном дана 20 и 21 новембра 1947 године, донео је дана 22 новембра 1947 године следећу:

П Р Е С У Д У

Оптужени РОЗЕНДАЈ1 АЛФРЕД, бивши криминални секретар немачке тајне полиције /Гестапоа/ - СС-штурмфирер, рођен 1896 год. у Велингхофен-Дортумунду, од оца Вилхема и мајке Изе, рођене Берд, отац 2 деце, био командант логора у Бачкој Тополи од априла до краја септембра 1944 год. пре тога био као орган Гестапоа у Житомиру, предат југословенским властима 20 априла 1947 године, бранио се из притвора,

К Р И В Ј Е

1/. што је као стварни командант логора у Бачкој Тополи од краја априла до краја септембра 1944 године лично и преко својих органа у неколико наврата вршио масовна хапшења Само једном приликом ухапсио је и одвео у логор око 250 Јевреја из Бачке Тополе и Суботице са женама и децом.

2/. што је као командант логора у Бачкој Тополи од ухапшених Јевреја и присталица НОП-а, приликом довођења у логор сам или са својим органима одузимао и пљачкао драгоцености и све ствари од вредности као одело и веш, опљачкавши на тај начин око 152.000 пенга, 1.300

златних бурми, 1.800 разних сатова, поред других ствари. Опљачкане ствари је Розендал делимично задржавао за себе, пошто су на њему виђене опљачкане кошуље Др. Лустиг Золтана адвоката из Тополе и неког Бодроги покрштеног Јеврејина, такође из Бачке Тополе у чији се стан био уселио и чија је кола и коње узео и употребљавао за лично коришћење. Део опљачканих ствари окривљени је давао својој љубавници уд. Меснер, са којом је заједно становао и чији је син био СС-овац у логору. Један део од опљачканих ствари давао је и својим потчињеним службеницима у самом логору.

3/. што је као командант логора лично, ближе неустановљеног дана месеца априла 1944. године, приликом изласка из камиона којим су логораши доведени у логор, ударио 70-годишњег Дајч Хермана трговца из Суботице тако да је овај од ударца одмах пао на земљу где је у безсвести остао да лежи неколико сати, после чега је пренет у Суботицу где је после неколико дана и умро.

4/. што је као командант логора упућивао логораше на рад појединим приватницима у околини, од којих је као накнаду добијао новац, драгоцености, намирнице и друго, што је затим све задржавао за себе.

5/. што је у неколико наврата послао логораше у разне „фернихтунгс лагере“ [УеггасћШп§з1а§ег] у Пољску и Немачку - тј. око 6.000 људи, жена и деце, где су исти по познатим нацистичким методама били подвргнути уништењима, тако да је од укупног броја послатих логораша уништено скоро 90%. Знајући да их шаље на уништење окривљени им је цинички при поласку држао говоре у којима им је наговештавао бољи живот на раду у Немачкој, обмањујући их свесно при том о њиховој будућој судбини.

6/. што је августа месеца 1944 године у својству команданта логора наредио да се у другом делу логора обеси партизан Милан Вукочевић из Београда, а вешању су поред њега и особља логора морали присуствовати сви затвореници тог дела логора.

7/. што је ближе неустановљеног дана и месеца у лето 1944 године забранио да се болесном затворенику партизану Дамјановић Душану, из Жедника пружи икаква логорска [лекарска] помоћ и интервенција, тако да је овај лишен сваке лекарске помоћи умро као тежак болесник.

8/. што је као командант логора за време док се налазио на тој дужности, у самом логору увео систем свакодневног зверског мучења и батињања логораша те је тако:

а/. по доласку логораша у априлу 1944 године међу осталим тукао ногом Дамјанов Јакшу, адвоката из Суботице, Вадман Стевана, трговца из Суботице, Др. Балог Ернеста лекара из Суботице и друге.

б/. неустановљеног дана и месеца 1944 године тукао је ногама једну гРУпу Пољака, па их за тим гурнуо низ степенице, тако да су поломили руке и ноге.

в/. тукао је Рот Антала, чиновника из Бачке Тополе, тако да му је пребио једно ребро.

г/. тукао је Форгач Дезидера, чиновника из Бачке Тополе услед чега је овај морао лежати неко време.

д/. исто тако шамарао је и затвореника Др. Попадића из Сомбора само зато што му је једном приликом у џеповима од капута пронашао неколико цигарета.

ђ/. као командант логора лично тукао затвореницу Баки Терезију радницу из Суботице, а другима наређивао да је такође туку, а ово зато што Терезија није хтела да призна да је као логорашица примила једно писмо споља, а затим наредио да мора да пије сваког дана по пола литре слане воде, што је морала да чини а поред тога била је свакодневно и тучена до несвести.

е/. што је као командант логора наредио својим потчињеним да се истуче радник Темуновић из Суботице, само зато што је овај једном приликом прошао поред логора те је исти услед батињања полудео.

ж/. наредио своме стражару да се истуче логораш Др. Балог Ерне, лекар из Суботице, којом приликом су му изломљена два ребра и проузроковано унутрашње крварење од којих је лежао неколико дана.

9/. што је као командант логора специјалним режимом који се састојао у давању минималних оброка вршио изгладњавање логораша услед чега су неки умрли од глади, као што је био случај са пет колониста Срба из Бачке. Сем тога је наређивао казне забраном овако мизерне хране, те је тако забранио давање хране кроз 4 дана једној старици-логорашици чији је син био у партизанима, само зато што није на раду могла подићи једну тешку корпу, а логорашу Др. Попадићу из Сомбора ускратио је 8 дана хране само зато што му је у џепу нашао 2 цигарете кришом дотурене.

10/. што је на разне начине малтеретирао логораше понижавао псовком, трчањем, жабљим скоковима, пузањем по земљи, истоваривањем голим рукама шљака из вагона и томе слично, те је тако:

а/. наредио Др. Попадићу из Сомбора да трчи два пута дневно по 11 кругова око логора.

б/. наредио непознатом адвокату да трчи около логора 50 пута.

в/. наређивао припадницима НОП-а и Јеврејима да до неизмоглости изводе гимнастичке вежбе чучањем и жабљим скоковима.

г/. тројици Јевреја-логораша, који су приликом неког тешког рада примили од приватника нешто намирница као награду, овима наредио да лактовима и коленима пузе по камењу, услед чега су били рањавани и крвави.

д/. наређивао логорашима Пољацима да на сунцу леже на стомаку са свезаним рукама и да при том праве ногама кретања пливања.

ђ/. наређивао да се логораши приликом пољских радова упрежу у кола и плугове уместо марве,

- дакле што је у време рата односно непријатељске окупације радио као организатор и непосредни извршилац хапшења, мучења и одвођења у интернацију и на присилни рад становништва Југославије, вршио изгладњавање, пљачку приватне имовине или у свим овим делима био подстрекач, натерујући своје подчињене да спроводе мере које су имале за циљ напред наведене делатности,

- чиме је починио више кривичних дела ратних злочина предвиђено у члану 3 тачка 3 Закона о кривичним делима против народа и државе,

- па га суд ради тога за напред описана кривична дела, а на основу члана 4 истога Закона у вези члана 8 Закона о врстама казни,

О С У Ђ У Ј Е

на казну СМРТИ ВЕШАЊЕМ, те на губитак политичких и појединих грађанских права, за увек и на конфискацију целокупне имовине.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац У бр. 199/1947. од 31 октобра 1947 године оптужио је Розендал Алфреда, због кривичних дела описаних, и оквалификованих у диспозитиву пресуде.

Оптужени на усменом, јавном и главном претресу признаје да је био у логору у Бачкој Тополи од почетка априла до почетка септембра 1944 године и то: до почетка јула без икакве функције, а од тога времена као командант логора. Признаје да је учествовао у хапшењу групе од око 60 Јевреја у Бачкој Тополи по наређењу свога претпостављеног из Сегедина Признаје да је свега у два маха - једном групу Пољака, а други пут групу из „Шарвараца“ „мало“ изударао због прекршаја логорске дисциплине. Признаје да је логораше упућивао у логоре у Немачку, али по наређењу својих претпостављених. Признаје да је само једном затворенику ускратио једнодневни оброк, но да се убрзо смиловао, тако да је тај затвореник ипак добио вечеру. Признаје да су логораши изводили гимнастику но на њихов сопствени захтев и разоноде ради. И најзад признаје, да је у логору Бачка Топола дошао из Житомира где је био наредник у командатури Окружног Гестапоа полиције, а не командант логора, али да тамо није починио низ злочина, те као „стручњак“ за логоре дошао у Бачку Тополу.

На записнику од 22 августа 1946 године сачињеном у логору Хеме, од стране комисије за утврђивање злочина и његових помагача, оптужени је признао: да је његова надлежност у логору била за сузбијање саботаЖе, шпијунаже и обрађивање политичких ствари. Осим тога да је вршио

контролу мађарских власти односно спречавања везе између логораша и мађарских власти у логору, како неби дошло до бежања.

За делимично призната дела оптужени се брани да их је починио по наређењу својих претпостављених, а да су сва остала дела која није признао починили органи мађарско-фашистичке жандармерије по чијим је наређењима иако је био гестаповац и он радио.

У погледу дела под 1. диспозитива пресуде сведок Рот Антал изјавио је: да је оптужени дошао за команданта логора у Бачку Тополу, крајем марта 1944 године, где је остао на дужности све до 29. септембра 1944 године и као такав је вршио масовна хапшења и лично и преко својих органа, Јевреја: људи, жена и деце. - И сведоци: Форгач Дезидер, Гомбош Људевит, Валент Јосип и Милер Александар потврђују чињеницу да је оптужени дошао за команданта логора у Бачку Тополу почетком априла 1944 године и да је ту остао све до месеца септембра 1944 године где је као такав, за то време, - према изјави сведока Барна Матије - из Бачке Тополе, Суботице, Срема и других места похапсио и довео у логор око 230 Јевреја већ почетком јуна месеца 1944 године, а осим тога је према изјави сведока Милер Александра: био наредбодавац свих хапшења Јевреја са територије Бачке и јужних крајева Мађарске.

Осим тога оптужени и сам делимично признаје, да је учествовао у хапшењу 60 Јевреја из Бачке Тополе - наводно по наређењу својих претпостављених.

У погледу дела под 2. диспозитива пресуде сведок Дамјанов Јакша је изјавио да је кроз логор прошло од 14 априла до 10 августа 1944 године око 4.000 Јевреја и око 1.500 присталица НОП-а, 30-40 Пољака и 5 Немаца из Бачке - те да су све драгоцености и друге вредности одузимали од тих лица која су долазила у логор и предавали команданту Розендалу, који је био лично присутан претресима и одузимању ствари, те је тако од одузетих ствари и носио кошуље Золтана Лустига са иницијалима Л. З. а од неког циглара одузео и терао кола и коње; много од тих одузетих ствари давао је и својој љубавници уд. Меснер чији је син био СС-овац у логору. - Сведок Милер Александар посведочио је околност, да позитивно зна, да је одузето 152.000 пенга, 1.300 златних бурми, 1.800 разних сатова од ухапшених лица које је послато мађарској банци на чување.

Сведоци Гомбош Људевит, Валент Јосип, Рот Антал, у погледу поменутог дела сагласно изјављују са сведоком Дамјанов Јакшом, да је оптужени Розендал као командант логора уопште одузимао од придошлих логораша све наките као сатове, прстене, табакере и новац, па чак и одело. Сведок Др. Милер Александр надодаје још и то: да људима није остављено сем кашика ништа - тако да није било могућности да се распарча чак ни хлебац, а нити се могло уопште бријати.

У погледу дела под 3. диспозитива пресуде сведок Балог Ерне је изјавио, да је оптужени Розендал дочекао једну групу Јевреја из Суботице у којој је био и неки Дајч Херман, фабрикант из Суботице, старији човек

око 72 године, кога је оптужени Розендал тако ударио да је овај одмах пао поред камиона на земљу и није могао устати него је лежао на том месту око 2 сата и када су се касније камиони враћали за Суботицу Розендал је наредио да га камионом врате где је након преношења после неколико дана од задобијених повреда и умро. Сагласну изјаву је дао и сведок Др. Шлезингер Мирко који зна да је истом приликом кад је он доведен у логор Бачке Тополе, доведен камионом и 72-годишњи Дајч Херман из Суботице, кога је оптужени тако силно ударио приликом изласка из камиона да је овај одмах пао на земљу где је лежао око 2 часа након чега је пренет у Суботицу у болницу у којој је како је сведок касније чуо после неколико дана умро.

У погледу дела под 4. диспозитива пресуде сведоци: Дамјанов Јакша и Шулман Мирко изјавили су сагласно да је оптужени затворенике логораше упућивао на рад и то у близини логора, тако и даље на имањима појединих сељака, од којих је зато добијао накнаду, примао поклоне у новцу, храни и друго. - Сведок Дамјанов Јакша је у том погледу нарочито истакао, да су појединци из логора давани на рад у групама Немцима-приватницима у Секићу или гаулајтеру Рот Јакобу, ветеринару, из Бачке Тополе, да са овом радном снагом обрађује своја имања или имања одузета од разних ухапшених или интернираних лица. У већини случајева - сведоку је познато: оптужени је наплаћивао радну снагу.

У погледу дела под 5. диспозитива пресуде изјављују сведоци и то:

Сведок Рот Александар: да је оптужени депортирао из Тополског логора око 5.000 лица разних нација. Деца су такође хапшена, довођена у логор и затим депортирана у Мађарску и друге логоре где су након депортовања убијана Сведок Велент Јосип такође тврди да је оптужени вршио депортацију за логоре у Мађарску и др. логоре многих лица, па и деце.

Сведоку Форгачу Дезидеру је познато да је из логора Бачке Тополе, по оптуженом, депортирано око 5-6.000 лица.

Сведок Милер Александар је изјавио, да му је познато да је оптужени Розендал извршио депортацију свих Јевреја из тзв. јужних крајева Мађарске и југословенских триторија. У бачкотополски логор је - по изјави сведока - било дотерано око 4.000 лица, који су по његовом упутству увагонирани и одпремљени, како се касније дознало у злогласни логор Аушвиц. Била су хапшена и логорисана и жене и деца. Јевреји нису остајали у Бачко-тополском логору, сем интелектуалаца и оних који су били у мешовитом браку. Што се тиче присталица НОП-а, они су делом, транспортовани за Комаром, а касније у злогласни логор Берген-Белзен. Укупан број свих лица према наводима сведока-интернираних у разне злогласне немачке логоре било је из овога логора око 5.000 Јевреја изузимајући НОП-овце.

Сведок Дамјанов Јакша изказао је да је кроз логор од 14 априла до 10 августа 1944. године прошло око 4.000 Јевреја и око 1.500 лица која су

била повезана са партизанима. Међу интернирцима Јеврејима било је и жена и деце. Од групе сарадника НОП-а било је око 40% жена, већином девојака и девојчица почев од 15 година па на више.

Сведок Шулман Мирко, на записнику од 28 јула 1947 године при којем је остао и на усменом претресу потврдио је чињеницу да је кроз логор прошло око 6.000 Јевреја, око 100-120 Пољака, нешто фолксдојчера, нешто Мађара и око 500-600 партизана. Од свих људи по мишљењу сведока није се вратило из интернације више од 5% од укупног броја.

Сведоку Тордаи Иси познато је, па је изјавио, да је оптужени једној групи Јевреја пред транспортовање у Немачку говорио, како ће им у Немачкој бити добро ако само пажљиво и марљиво раде. Међутим колико им је добро било сведочи околност да се нико од те групе транспортоване за Немачку није вратио из Немачке.

У погледу дела под 6. диспозитива пресуде сведокиња Баки Терезија изјавила је, да се сећа добро случаја са вешањем партизана Милана Вукочевића из Београда, јер је тога дана била заједно са осталим затвореницима, у том делу логора, изведена по наређењу оптуженог Розендала да присуствује вешању.

Том приликом је сведокиња видела, да су фашистички полицајци ставили поред вешала карикатуре Стаљина и Тита у слици. И на питање фашиста, уперено Милану, да ли му вреди за њих умрети, сведокиња се сећа да је пок. Милан пред самим вешањем изговорио следеће речи: „Вреди, јер ја ћу бити обешен, али ће зато други трудбеници живети и борити се за слободу радничке класе“.

Сведок Новицки Петар је у вези постојаности још једног логорског дела, где је по признању оптуженог била смештена полиција - изјавио: да је њему добро познато да је сем логора одређеног за Јевреје и присталице НОП-а постојао преко од главног логора још један логорски део тј. простор ограђен жицом са једном кућицом, где се видела полиција, а за који се део логора причало у главном логору да се тамо нешто „тајанствено“ догађа о чему нису ближе могли знати нико од логораша у главном логору.

И сведоку Лехотском Палу је такође познато да је преко од главног логора био такође један простор ограђен жицом у коме је била једна зграда где је била смештена нека полиција - јер је у близини те зграде био одвођен на рад и виђао ко у њу улази и излази. Познато му је да је у тој згради био неки официр, који је када долазио у главни логор прво поздрављао оптуженог Розендала.

И сведок Шлезингер Мирко је потврдио чињеницу да је преко од главног логора постојала још једна посебна зграда ограђена жицом у којој је била смештена полиција, али му је непознато да ли су у том простору вршена вешања и слично неких логораша, нити да ли је тамо било затворских просторија.

У погледу дела под 7. диспозитива пресуде сведок Дамјанов Јакша изјављује да оптужени Розендал, за време док је био командант логора у Бачкој Тополи, тачно се не сећа дана и месеца, у 1944 години, није дозволио да се тешко болесном партизану Дамјановић Душану, који је као такав доведен у логор, укаже ма каква лекарска помоћ, иако је овај био тешки туберкулозни болесник, па је овај након тога и умро.

Сагласну изјаву је дао и сведок Др. Попадић Илија, истичући посебно, да оптужени Розендал није дозволио да се Дамјановићу дозволи ни последња почаст када је био на умирању тј. да се види са својом мајком када је била дошла да га види.

Сведок Будаи ЈГајош, је изјавио да је њему врло добро познато јер је то имао у могућности да посматра из логорске шустерске радионице, да је покојни Дамјановић заједно са свима „шарварцима" одмах по доласку у логор, иако болестан, морао да трчи и прави гимнастичке вежбе.

Сведоку Лехотски Палу је познато још и то да је покојни Дамјановић лежао на бетону читавих месец дана незбринут и да је за то време долазила мајка покојника неколико пута да га види - али да није била пуштена; па чак и онда кад је Дамјановићу било најтеже она није добила дозволу за вићење. - Иначе - сведок зна - да су „шарварци“, а међу њима и Дамјановић, одмах по доласку физички малтретирани по киши и блату од стране оптуженог.

Сведок Мирко Шулман је изјавио да му је познато да је у амбуланти лежао неки партизан од отворених каверни плућа. Њему су кришом другарице доносиле споља млеко, пошто му је јело - храна била неопходна. Међу тим Розендал је ово открио и када су му другарице рекле да доносе млеко за болесног Дамјановића, наредио је да му се млеко неда рекавши: „нека пас крепа“, тај друг је заиста доцније умро.

У погледу дела под 8. диспозитива пресуде сведок Дамјанов Јакша изјављује да му је познато да је оптужени Розендал малтретирао и мучио интернирце, па је сем њега /сведока/ истукао Вадман Стевана, јако ишамарао Др. Попадића зубара из Сомбора, наредио да се истуче раденик Темуновић из Суботице, који је од батинања полудео. Осим тога од једне групе Пољака, када је са станице где су радили њих 4 побегло, остале је ради тога мучио тако, да су морали да трче низ степенице један по један и том приликом их ударао ногом, те су се они сурвали са степеница и при том их је било поломљених руку, ногу, разбијених глава и искрвављених. Једнога је чак тукао леворвером [револвером] по глави.

Сведок Рот Антал је такође изказао да је био тучен од стране оптуженог тако да му је овај пребио једно ребро.

Сведокиња Баки Терезија потврдила је такође да је била тучена у логору по табанима гуменим палицама, а осим тога, да је добијала свако дневно да попије пола литре слане воде. Партизани су свакодневно тучени, тако да су били сасвим искрвављени након туче.

Сведок Др. Илија Попадић изјавио је такође да је био тучен од стране оптуженог Розендала односно да га је исти једнога дана, због тога што је код њега пронашао две цигарете кришом дотурене, тако страшно истукао да је од тих шамара осетио последице дуже времена. Сведоку је исто тако познат случај са Пољацима, јер је видео како је оптужени Розендал једног дана исте постројио и наредио им да трче уз степенице, којом приликом их је ударао ногом, те су се исти сурвали низ степенице, да је било том приликом и поломљених руку, ногу, разбијених глава и окрвављених. Једнога је, чак тукао леворвером по глави. Све то - сведок изјављује

- да је видео гледајући кроз прозор своје ћелије /заједно са Јакшом Дамјаном и Др. Протићем/. Познат му је случај са радником из Суботице који је од стране СС-оваца у логору био тучен, тако да је полудео и то једино зато што је прошао поред логора, исти је бачен у таквом стању у ћелију заједно са сведоком и другим.

Сведок Будаи Лајош је изјавио да је видео како је оптужени ишамарао и вукао за уши Пулик Лајоша, због тога што је пронашао код њега једно писмо.

Сведоку Балог Ернеу је познато да је оптужени дана 22 маја 1944 године наредио једном стражару да га истуче те су му тако приликом туче изломили два ребра и повредили унутрашње органе тако да је морао лежати у амбуланти, а да је баш оптужени био тај који је дочекао сваки транспорт Јевреја и да је у тим приликама искалио сву своју мржњу према Јеврејима на тај начин што је скоро сваког одмах шамарао, ударао песницом, мучио, понижавао и малтретирао. - И сведок Др. Фишер Јосип је потврдио исто, са додатком, да је сам добио ударац у главу а осим тога био је и очевидац, да су на разне начине у логору малтретирани Др. Ланпл из Сегедина, Др. Попадић из Сомбора, Др. Бенеш из Сегедина и Др. Нађбергер из Кечкемета, те да су ради тога Др. Ланпл и Др. Нађбергер лежали у амбуланти логора.

Сведокиња Балог Ирена рођена Ротштејн је изјавила да је оптужени једном приликом кад су жене биле на раду у Бачкој Тополи, да би признале од куда им новац, све жене вукао за косу и ћушкао.

У погледу дела под 9. диспозитива пресуде Др. Абезберге Павле је изјавио да је исхрана у логору била очајна. Људи су падали у несвест од исцрпљености: дневни оброк се састојао од мало супе од кромпира, пасуља - што је било посве недовољно нарочито за тешки физички рад. Појединци су чак и кажњавани глађу.

Сведок Радаков Радивој такође је изјавио да је исхрана у логору била веома слаба, тако да је управо глад владала међу интернирцима. Било би свакако већих последица од глади да није било економа - који је с времена на време у одсуству команданта дозвољавао да се примају пакети које су доносили рођаци.

И сведок Валент Јосип је потврдио, да је храна била јако слаба, с једним оброком дневно, који се састојао из нешто супе, грашка или кром-

пира и са 15 дкг. хлеба, а по некад ништа - Сагласне изјаве дали су и сведоци: Рот Антал и Тордаи Иса.

Сведок Дамјанов Јакша изјавио је, да је оптужени једну групу припадника НОП-а толико изгладнео, да када су их по његовом бегству из логора, мађарски жандари депортовали, њих је од глади умрло преко 80%. Јело је било без масти и соли. Није било дозвољено да се ма шта у логор унесе са стране и особито су биле строге казне, ако би се овако нешто ухватило. Услед тога су интернирци били у највећој мери измрцварени и изгладнели, а нарочито обзиром да се прилично тешко физички радило. Било је више случајева кажњавања изгладњавања, као случај Попадића, који је по наређењу оптуженог Розендала 8 дана остао без логорске хране. Изгладнеле и изнурене припаднике НОП-а је принуђивао врло тешким вежбама гимнастике од чега су појединци падали у несвест.

Сведок Др. Милер Александар посведочио је да је по доласку у логор заједно са осталим добијао дневно само једанпут храну и то у подне само празну чорбу са нешто мало кромпира или пасуља са 15 дкг. хлеба на цео дан. У логору су били тако херметички затворени и споља се није могло додати ни храна, ни одећа нити обућа.

Сведок Др. Мирко Шулман изјавио је да му је познат случај са партизанком Иреном која је од стране Розендала затворена у затвор и остављена без хране 2 дана.

Сведокиња Балог Ирена је такође посведочила да је заједно са Јовановић Ненадом била стављена у ћелију, где им је Розендал забранио да им се донесе више од месец дана нешто топлијег јела и ако је исти Ненад Јовановић добио запаљење зглобова и болестан лежао за то време у ћелији.

Сведок Хајзлер Золтан је изјавио да му је познато да је у логору умрло око 4-5 притвореника Срба - који су доведени из Шарвара, а који су скоро сви били изнурени и болесни, па су услед даљег изнуравања слабом исхраном и поступком у логору и умрли.

Сведок Др. Попадић је изјавио, да га је заиста оптужени Розендал једном приликом казнио 8-дневном тамницом односно бацио у тамницу без јела и воде.

Сведокиња Баки Терезија посведочила је да јој је познато да су логорски стражари истукли једну старицу око 70 година чији је син био у партизанима само зато што није могла подићи неку тешку корпу и по наређењу Розендала оставили је 4 дана без хране.

У погледу дела под 10. диспозитива пресуде сви напред наведени сведоци потврђују чињеницу да је оптужени на разне начине малтретирао логораше, понижавао их псовком, трчањем жабљим скоковима, пузањем по земљи, истоваривањем шљаке из вагона и томе слично.

Сведок Др. Попадић је посебно изјавио, да је заиста оптужени њему наредио, да трчи два пута дневно по 11 кругова око логора.

Сведоку Гомбош Људевиту је познато да је оптужени неком адвокату из Новог Сада наредио да трчи 50 пута око логора, од кога је трчања исти пао.

Сви сведоци су такође изнели, а нарочито сведоци Дамјанов Јакша, Будаи Лајош, Др. Попадић, Вилић Милутин, Балог Ирена, да су морали до изнемоглости да изводе гимнастичке вежбе чучањем и жабљим скоковима, а Пољаци, да на лактовима и коленима пузе по камењу, услед чега су били рањавани и крвави, - те да су се логораши приликом пољских радова упрезали у кола и плугове уместо марве. Посебно су сведоци Дамјанов Јакша и Др. Попадић изнели да знају, да је логорашима Пољацима наређивано да приликом пољских радова леже на стомаку са свезаним рукама и да при томе праве ногама кретање пливања.

Сведок Др. Милер Александар је нарочито истакао да је оптужени на логорској економији наређивао да људи вуку дрљачу уместо коња или волова и то - под надзором СС-ованца; и ако по њиховом мишљењу посао није напредовао брзо, онда су немилосредно тукли.

То исто је изјавио и сведок Шулман Мирко, надодајући да су људи чак морали да вуку ваљкове, којима се поравњавало земљиште.

Сведок Барна Матија је такође изјавио да су људи презани као коњи у дрљаче и бране, међу којима је и сам био иако стар 62 године.

На основу оваквог утврђеног чињеничног стања, признања оптуженог, изказа напред наведених сведока и свог слободног судијског уверења, суд је утврдио постојање дела како је то описано и квалификовано у диспозитиву пресуде од 1-10, па је истовремено утврдио и кривично-правну одговорност оптуженог.

Што се тиче личности самог оптуженог, и његове одбране, суд је стекао уверење на основу његовог одрицања или делимичног признања појединих дела за које се брани да их је чинио по наређењу својих претпостављених - да то чини тенденциозно да би прикрио праву материјалну истину, тј. оптужени није признао највећи и најстрашнији део својих злочина, док признаје само оно што би га донекле могло теретити, додајући одмах као исправку да је на то био обавезан наређењем свога претпостављеног старешине. Међутим, оптужени је баш кроз своју такву одбрану изгубио из вида две ствари: да су његову страховладу у логору преживели извесни људи, који су му у очи пред судом изнели сва недела која је починио. Друго је то, што оптужени врло добро зна, ма да се претвара да незна - да наређење претпостављеног старешине лишава одговорности једино у случајевима војне дисциплине дакле никако не лишава, ако се ради о наређењу за извршење ма каквог злочина. Чак и немачки кривични закон који је оптуженом сигурно као криминалном секретару требао да буде познат је прописао: „да оптужени који изврши наређење, подлеже кривичној одговорности ако му је било познато да наређење старешине садржи делатност која претставља опште кривични и војни злочин или преступ.“ И зар оптужени може рећи да му није било

јасно, да наређење за хапшење антифашиста и родољуба, њихово задргкавање у логору без икакве кривице, малтретирање и убијање у логору, одашиљање у логоре смрти ради уништења, пљачкање и изгладњавање, садржи делатност која је кажњива кривично по основним законима свију земаља, а специјално претстављању особито тешке инкриминације уколико се чине према окупираним народима.

Оптужени је све ово знао, те зато никаква његова одбрана односно позивање на наређења предпостављених старешина није се могла узети у обзир по мишљењу суда, да би тиме умањио своју одговорност, пошто се у таквим случајевима и са кривично-правне тачке гледишта ради о пострекивању на злочин за који и подстрекач и извршилац сносе пуну кривичну одговорност.

Са изложеног одбрану оптуженог ваљало је одбацити, јер је скроз неумесна, а његово одрицање недопуштено и произвољно јер се противи постојећим изведеним доказима пред судом.

Суд је квалификовао дело као у диспозитиву јер је оптужени својим поступцима, који су наведени у диспозитивном делу пресуде од 1-10 таксативно - починио више дела ратних злочина из члана 3 тачке 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, пошто је у време рата односно непријатељске окупације радио као организатор и непосредни извршилац хапшења, мучења и одвођења у интернацију и на присилни рад становништва Југославије, вршио изгладњавање, пљачкао приватну имовину или у свим овим делима био потстрекач натерајући своје подчињене да спроведу мере, које су имале за циљ напред наведене делатности.

Са ових разлога, а сходно прописаној уредби о Војним Судовима, суд је оптуженог Розендала огласио кривим за сва дела из диспозитива пресуде, те га у смислу члана 4 Закона о кривичним делима против народа и државе и казнио најстрожијом казном.

Приликом одмеравања казне суд није могао пронаћи оптуженом ни једну околност која би утицала на умањење његове кривичне одговорности.

Суд је одбацио као неумесан и предлог одбране, да се оптуженом узме као олакшица да је пре ступања у Гестапо био рудар - јер се из признања оптуженог јасно утврдило да је он 1923 године изневерио борбу радника приликом једног штрајка и прешао у полицију где је служио све до слома Немачке.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - секретар,
/Поручник Крговић Вељко, с. р./
/Мерковић Ката, с. р./

Претседник већа - капетан,
/Шаргин Ђура, с. р./

М. П.

ВРХОВНИ СУД ЈУГ. АРМИЈЕ
II Суд бр. 453/47
5 децембра 1947 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни суд Југословенске армије у Београду у већу састављеном од потпуковника Радована Илића као претседника већа, мајора Милована Кеслера и мајора Властимира Лапчевића као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби опт. РОЗЕНДАЛ АЛФРЕДА противу пресуде Дивизиског војног суда у Суботици, Суд бр. 231/47 од 21 новембра 1947 године, којом је именовани због кривичних дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе осуђен на казну смрти вешањем, те на губитак политичких и појединих грађанских права за увек и на конфискацију целокупне имовине, - па је у смислу чл. 16 и 18 Закона о уређењу и надлежности војних судова у Југословенској армији, у нејавној седници одржаној дана 5 децембра 1947 године, донео следеће

Р Е Ш Е Њ Е:

Жалба опт. Розендал Алфреда НЕ УВАЖАВА СЕ, па се првостепена пресуда Дивизиског војног суда у Суботици, Суд бр. 231/47 од 21 новембра 1947 године ПОТВРЂУЈЕ, с тим што се оптуженом не одређују споредне казне губитак политичких и појединих грађанских права и конфискација целокупне имовине.

Р А З Л О З И:

На пресуду Дивизиског војног суда у Суботици, којом је осуђен на смртну казну вешањем, оптужени се жали, како у погледу чињеничног стања, тако и казне и истиче: да дела под тач. 3, 6 и 7 диспозитива првостепене пресуде нису потпуно доказана. Тако у погледу убиства Хермана Дајча оптужени дозвољава могућност да је њега неко могао ударити, али да нема узрочне везе од удара до његове смрти. У погледу вешања партизана Вукочевића истиче да ништа незна, нити је пак са његовим знањем и одобрењем ово извршено, па каже да исказ Терезије Баки није веродостојан и потпуно је усамљен јер нико од сведока ову чињеницу није потврдио. У погледу дела под тач. 7 истиче да је учинио све што је могао за болесног Дамјановића, али да прописи логора нису дозвољавали да га пусти на слободу. Моли Врховни суд да цени ова као и остала дела, па да му према тежини дела и околностима замени смртну казну временском.

Расматрајући овакве наводе жалбе, Врховни суд је расмотрио и све остале списе кривице опт. Розендала заједно са нападнутом пресудом у смислу чл. 16 и 18 Закона о уређењу и надлежности војних судова у Југословенској армији и нашао: да је првостепени суд на основу исказа сведока и другог доказног материјала у списима, који је био предмет извиђања и оцене суда на главном претресу, правилно установио чињенично стање, па је обзиром на тежину дела и последице, те начин и околности под којима је учинио наведена кривична дела и казну правилно одмерио, налазећи да иста одговара степену кривичне одговорности и кажњивости оптуженога. Стога је Врховни суд првостепену пресуду потврдио као правилну и довољно образложену.

Исказима многих сведока, који су били очевидци догађаја и злочина које је вршио у логору опт. Розендал, потпуно су утврђена сва кривична дела наведена у диспозитиву првостепене пресуде. Не само да су утврђена она дела која оптужени делимично признајући их оставља суду на оцену, већ су утврђена и кривична дела из тач. 3, 6 и 7 диспозитива првостепене пресуде за која истиче да нису доказана. Наиме, исказом сведока Балог Ернеа и Шлезингер Мирка, утврђено је дело под тач. 3 диспозитива да је оптужени лично ударио пок. Дајч Хермана који је од ударца намах пао на земљу и онесвешћен лежао два сата, а после пренешен у болницу где је касније умро. Исто тако утврђено је и дело под тач. 6/ диспозитива исказом сведокиње Терезије Баки, која јасно и убедљиво исказује да је оптужени наредио да и затвореници присуствују чину вешања радника Вукочевића у малом логору. Према томе суд нема разлога да не поверује исказу сведокиње, а ово утолико пре што оптужени не признаје ни ово дело као ни друга дела која су потпуно утврђена сагласним изјавама многих сведока, преживелих из логора Бачка Топола. Дело под тач. 7 / диспозитива утврђено је такође исказима више сведока као и делимичним признањем оптуженога. Оптужени се добро сећа случаја болесног партизана Дамјановића, којему је, - како то тврди оптужени - учинио све само није могао да га пусти, јер се то противило логорским прописима. Међутим, исказом сведока: Дамјанов Јакше, Попадић др. Илије, Будоји Јахоша, Лахотски Паула и Шулмана Мирка, потпуно је утврђено да су пок. Дамјановић и други хапшеници при доласку у логор тучени, да је Дамјановић био у самици као тешки туберкулозни болесник скоро месец дана док није умро, да оптужени није дозволио да му се као болеснику побољша храна, па чак није дозволио да му споља донесу храну, нити да мајка пок. Дамјановића посети свога сина у логору, чак шта више кад се радило о томе да се побољша храна болеснику оптужени је, - како то тврди сведок Шулман, који је лично чуо - рекао: „Нека пас цркне“. Према оваквом стању ствари Врховни суд у погледу чињеничног стања није могао уважити жалбене наводе, па стога је исте одбацио као неосноване, а пресуду у том делу потврдио као правилну.

Што се тиче жалбених навода у погледу казне, наиме да му је казна строга, Врховни суд налази, да су наводи неосновани а да је и казна правилно одмерена са следећих разлога:

Оптужени као члан гестаповске злочиначке организације учествује у свима акцијама које изводи поменута организација на територији Пољске и СССР-а, све до јануара 1944 године када долази да продужи свој злочиначки рад у Југославији. Доласком у Нови Сад оптужени ради на сузбијању саботаже, шпијунаже, и обрађивању политичких ствари, примајући доставе за мађарске и југословенске грађане. Априла месеца 1944 године добија премештај за Бачку Тополу да тамо врши масовна хапшења Јевреја и других. Ускоро по доласку постаје командант логора у Б. Тополи, где се нарочито истиче својим злочиначким радом и поступцима према затвореним Јеврејима, Србима, Хрватима, Пољацима, Мађарима па чак и према Њемцима који су били у логору ради избегавања мобилизације. Као командант овога логора, кроз који је прошло више од 10.000 људи, жена и деце, разних народности из окупираних земаља, оптужени је наређивао масовно интернирање у Мађарску и Немачку, нарочито Јевреја које је тамо чекала сигурна смрт, па је пред само ослобођење отпратио и последњу партију од којих се није нико вратио. Оптужени је у логору као командант завео страховит режим мучења, изгладњавања и гоњења на тешки присилни рад где су људи упрезани као стока Вршена су и батинања и друга разна мучења због чега су се људи одлучивали на самоубиство, па је чак наређивао и вешање и лично садистички учествовао у свима овим радњама.

Према томе оптужени је починио тешка дела ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе па му је Врховни суд као нарочито отежавајућу околност за смртну казну вешањем у смислу чл. 4 тач. 1 пом. Закона узео да је као гестаповац, специјално одређен за команданта логора у Б. Тополи, показао лице правог ратног злочинца, тиме што је послао у логоре у Њемачку и Мађарску више хиљада Јевреја од којих се је врло мали број вратио, чиме је свесно ишао по нацистичким директивама за истребљење Јевреја, наших и других држављана и што је заводећи неподношљив режим у логору нашло смрт зише лица, те што је по његовом наређењу обешен у логору радник Мипан Вукочевић из Београда.

Споредне казне губитка политичких и појединих грађанских права и конфискација целокупне имовине, Врховни суд није одредио, стога лто је оптужени страни држављанин и што нема доказа да поседује бигo какву имовину у нашој земљи.

Према свему изложеном Врховни суд је са напред наведених разпога и разлога који су истакнути у првостепеној пресуди одбацио жалбу штуженога и првостепену пресуду потврдио и у погледу казне као празилну и довољно образложену, имајући притом у виду злочиначки ка-

рактер оптуженога, природу и тежину почињених дела и тешке последице које су произашле из радњи оптуженога, те да је при извршавању оваквих радњи оптужени показао крајњу нечовечност, изразитог и непомирљивог ратног злочинца.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
/Новак Тодоровић, с. р./

Претседник већа - ппуковник,
/Радован Илић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Суд бр. 369/47
25 XI. 1947 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд за град Београд у свом већу састављеном од претседни-1«а већа капетана Радивоја Милојевића, судија: потпоручника Љубе Пе-хЈ1ића и потпоручника Андрије Цветановића, као и секретара поручни-1«а Владимира Стојановића, у кривичном поступку противу оптуженог ЕЗЕНТ ХАЈНЦА због дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима противу народа и државе, на основу усменог јавног претреса одржаног у присутности заступника Војног тужиоца Београдског гарнизона поручника Најдана Јовановића и браниоца оптуженог по службеној дужности капетана Мила Мариновића, тумача Јохана Хама и оптуженог, донео је на дан 25 новембра 1947 године следећу:

П Р Е С У Д У:

Оптужени ВЕНТ ХАЈНЦ, немачки ратни заробљеник, по занима-&>*у* трговачки помоћник, рођен 23. VIII. 1906 године у Магденбургу, од оца Хермана и мајке Земе, рођене Ордор, по народности Немац, држав-Л>анин немачки, са станом у Магденбургу у улици Витенборшкој бр. 30, ожењен са Елфридом, рођеном Ринтелман, има једно женско дете старо 5 година, без имовине, свршио 6 разреда гимназије, сем немачког као матерњег језика говори делимично Енглески и Француски.

К Р И В Ј Е:

Што је као припадник злочиначке организације „Гестапо" дошавши у Југославију у времену од јануара месеца 1944 године до септембра 1944 године, вршио хапшења Југословенских држављана, који су били насилно отерани у Немачку на присилни рад, па отуда побегли, тако да су ова ухапшена лица делимично враћена натраг у Немачку на најтеже радове, а делимично одвођена у логоре на Бањици, одакле су многи и своје животе изгубили.

Оваквим својим радњама оптужени је извршио дела ратних злочина, предвиђених у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима противу народа

и државе, па га је суд за та дела огласио кривим а у вези чл. 4 истог Закона и чл. 1 Закона о врстама казни

О С У Д И О:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ У ТРАЈАЊУ ОД 15 /петнаест/ ГОДИНА.

Казна му почиње тећи од 23 септембра 1947 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Војни тужилац Београдског гарнизона тужи оптуженог за дела наведена у диспозитиву пресуде и предлаже да га суд огласи кривим за та дела и по закону казни.

По проведеном доказном поступку и одржаном усменом јавном претресу по оцени свих доказа и чињеница релевантних за кривична дела и кривичну одговорност оптуженог, делимичног признања оптуженог, а на основу слободног судијског уверења суд је утврдио:

Да је оптужени Вент Хајнц као припадник злочиначке организације „Гестапо“ дошао у Југославију у времену од јануара месеца 1944 до септембра 1944 године, да је у Југославији вршио хапшење Југословенских држављана, који су били насилно отерани у Немачку на присилан рад па отуда побегли натраг у Југославију. Овако хапшена лица су била делимично враћена натраг у Немачку на најтеже радове, а делимично одвођена у логоре на Бањици одакле многи нису своје животе спасли.

Оптужени уславном признаје чињенично стање, са извесним отступањем, да он није поменуте раднике враћао у Немачку, већ да је то радила његова установа, а да је он само био обичан службеник и вршио канцеларијске послове. Признаје да је ишао у уред за раднике ради добијања података о радницима који су побегли из Немачке са рада, и да су хапшени сви они који се нису хтели понова вратити на рад, па су тако упућивани свакога месеца транспортом за Немачку. Не осећа се кривим за дела наведена у диспозитиву, и моли суд да га ослободи сваке казне.

Оваква одбрана оптуженог је неумесна па је суд као такву и одбацио са разлога што он није био обичан чиновничић - пискарало, већ поверљив члан „Гестапоа“, и као такав био се специјализирао у служби за принудно одвођење радника из окупираних земаља у Немачку на рад. Тако је био прво службеник у Магденбургу, где је вршио сличан посао као и у Београду, а затим у Украјини, а потом дошао у Југославију. Поред овога оптуЖени је члан нацистичке партије од 1933 године, тј. од првог дана хитлеризма у Немачкој. Отуда није случајно нашао упослење у „Гестапоу“ вршећи послове за које је требало нарочито поверење високих немачких руководиоца. Исто тако оптужени је признао да су хапшени

раденици класирани у групе комуниста и не/комуниста, па су према класификацији упућивани у логоре и на радове, што значи, да су били изложени сваковрсним мучењима по ћуди оптуженога, јер од њега је зависило како ће окарактерисати појединог радника Отуда многи од ових раденика, који су били упућени на Бањицу у логор и у Немачку, нису преживели та страшна мучења, којима су били изложени.

Са свега напред изложеног суд је огласио оптуженог кривим због дела која су цитирана у диспозитиву, а обзиром на последице и степен кривичне одговорности оптуженог, одмерио му је казну као у диспозитиву и сматра да је овако одмерена казна сразмерна тежини дела и последицама.

СМРТ ФАШИЗМА - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - поручник,
/Владимир Стојановић, с. р./

Претседник већа - капетан,
/Радивоје Милојевић, с. р./

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 1007/49
Дана, 29. октобра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоштва Ј.А. ВТК-а бр. 136/49 од 21. X. 1949. г. по кривици оптуженог ФОН БАРИ ЗИГМУНДА, немачког ратног заробљеника, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном, јавном, усменом претресу у Вршцу на дан 29. X. 1949. год. у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу:

П Р Е С У Д У

Опт. ФОН БАРИ ЗИГМУНД, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске, на последњој дужности ађутанта за везу 141, при 41. пеш. див., рођ. 27. 6.1903. г. у Дрездену од оца Алфреда и мајке Текле, рођ. Кох, свршио правни факултет, по занимању правни саветник, по народности и држављанству Немац, удовац, отац троје деце, адреса: Минхен 2, Зенглингерштр. 61/1, сада у истражном затвору од 9. II. 1949. год.

К Р И В Ј Е

због тога што је:

- **1./ Крајем новембра 1944. г. учествовао у стрељању у једној ексекуционој команди на муслиманском гробљу у близини Новог Пазара 17 заробљених партизана, по наређењу штаба дивизије тиме што је при стрељању командовао ватром и лично дотукао 1 жртву.**

2./ Средином фебруара 1945. год. стрељао је по наређењу дизизије са једном ексекуцијоном командом 6 партизанских курира поред гробља

у Немцима, тиме што је командовао паљбом и лично дотукао једног стрељаног.

3./ У времену од 14. до 16. 4. 1945. год. када се са својим јединицама налазио на обезбеђењу места Андријевци, наредио је својим војницима да пуцају у једну групу цивила, који су се били склонили у шуму те при томе и сам пуцао, те је том приликом побијено 35 лица, међу њима једна трећина жена.

4./ Око 20. 4.1945. год. повлачећи се са својом јединицом кроз једно село око 3 до 5 км далеко од Брода у правцу Загреба, заробио је 21 партизана, за које је наредио да се сви на лицу места стрељају, од којих је лично стрељао 7.

5./ Око 5. 4.1945. год. спроведена је по наређењу 1-ц официра дивизије рација у једном селу око 10 км североисточно од Клоштар Иванића те је опт. у тој акцији лично учествовао наредивши својим војницима да пуцају на цивиле, који би покушали побећи из села те при томе и сам пуцао на ове, при чему је убио 9 цивила, док је свега било побијено око 40 лица.

6./ 8. 5.1945. год. у селу Сесвете, саслушавши два заробљеника, наредио је да се исти обесе на једно дрво код изласка из села, што је и учињено.

7./ 9. 5.1945. год. приликом повлачења дивизије у једном селу у близини Загреба, натерао је око 40 цивила да гурају возила, која су на путу запела те при томе наредио својим војницима да стрељају сваког, који би одбио код тога помоћ те је том приликом побијено на тај начин неустановљен број цивила, док је он лично убио двојицу.

Овим делима починио је вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено чл. 3 тач. 3 ЗКНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу, па га суд применом чл. 4 ЗКНД и чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ,

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година с тим да се по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна му се рачуна од 9. фебруара 1949. године.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном јавном усменом претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје да је лично стрељао 20 лица, да је по његовом наређењу стрељано 101 лице, међу којима и 10 жена, да је наредио вешање 2 лица и био учесник у стрељању даљих 23 лица по наређењу претпостављених. Брани се да је дела извршио под утицајем нацистичке пропаганде па моли суд да га што блажије казни.

С обзиром на горње чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио оптуженог кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовног и систематског стрељања и вешања заробљеника и цивилних лица и то у својству непосредног извршиоца, наредбодавца и саизвршиоца. Што се тиче одбране оптуженог да је дела извршио под утицајем злочиначке фашистичке пропаганде суд је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог, јер је исти у времену извршења дела био зрео човек, интелектуалац - дипломирани правник, коме су биле познате међународне конвенције о поступању са заробљеницима и цивилним становништвом, коме је било јасно да се ради о тешким кривичним делима, те да се не може позвати на утицај са стране.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајуће околности признање и кајање, али исто тако суд је водио рачуна о друштвеној опасности извршених дела, о тешким последицама њима проузрокованим као и о друштвеној опасности оптуженог који је као правник и интелектуалац у својим зрелим годинама починио горња дела, па му је с обзиром на све то одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на темељу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 29. октобра 1949. г. Суд бр. 1007/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!
ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Боптковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 850/49
дана 18. октобра 1949. год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника ве-^а, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А ВТК-а бр. 78/49 од 4. 10. 1949. год. по кривици оптуженог ХОЈ1Ц ВИЛИЈА, немачког ратног заробљеника због дела ратног злочинства по чл. 3 тач. 3 ЗКНД, по одржаном главном, усменом, јавном претресу дана 18.10. 1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздanић Вељка, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ХОЛЦ ВИЛИ, немачки ратни заробљеник, мајор бивше немачке војске, командант 880. стрељачког батаљона, рођен 28. 7.1891. год. у Церкову, Познањ, од оца Карла, и мајке Хридерике, рођ. Дрегер, по народности и држављанству Немац, потиче из сељачке породице, свршио 6 р. гимназије, ожењен са Шарлотом рођ. Ример, отац троје деце, у цивилу градски надинспектор, члан НСДАП од 1. 5. 1937. год. дошао у Југославију крајем октобра 1944. год., у истражном затвору од 30. 12. 1948. године,

К Р И В Ј Е

због тога што је:

1./ почетком новембра 1944. год. поред цесте Чачак - Краљево дао спалити 3 пласта сена, што је било извршено,

2./ кроз читав новембар 1944. год. у простору између Чачка и Краљева по његовом наређењу његов се батаљон снабдевао свежим месом од пљачке стоке тамошњег становништва. Батаљон је имао око 450 људи;

штаб и једна чета његовог батаљона становали су у цивилним кућама, које су у ту сврху по наређењу оптуженог реквирирали командири чета, а за које није плаћана накнада,

3./ новембра 1944. год. у месту Станица саслушао је једног ухапшеног цивила те га убио лично из пиштоља, јер је овај ускраћивао одговоре и махао рукама на саслушању,

4./ новембра 1944. год. на излазу из места Станице наредио да се стреља 5 заробљених партизана у цивилу, што је извршило људство 1. чете под руководством капетана Шермана,

5./ крајем новембра 1944. год. било је по његовој чети заробљено у борби 10 партизана. Након кратког саслушања, које је лично спровео предао је заробљеника 2. чети ради стрељања, што је било и извршено те је стрељању и лично присуствовао,

6./ децембра 1944. год. у Вишеграду одредио је људство из свог батаљона које је извршило смртну пресуду над једним талијанским лекаром,

7./ децембра 1944. год. у једној извиђачкој акцији између Вишеграда и Рогатице, његов је батаљон заробио 7 партизана, које је на лицу места дао стрељати, а лично је из МП убио четворицу. Ово стрељање наредио је и извршио као меру одмазде због претрпљених губитака у тој акцији,

8./ почетком децембра 1944. год. на цести јужно од Чачка један његов подофицир ухапсио је код коморе батаљона једног цивила и довео га оптуженом, који га је саслушао, али како овај није дао тражених одговора, лично га је убио из МП,

9./ крајем децембра 1944. г. на левој обали Дрине код Вишеграда наишао је на 3 цивила, које је сматрао партизанима те их је дао побити те је лично убио једнога,

10./ фебруара 1945. год. на отсеку пруге Међеђе - Прача дао је стрељати 3 цивила, који су се кретали поред пруге,

11./ почетком марта 1945. г. код Раштелице дао је стрељати 4 цивила, који на његов позив нису хтели да стану,

- чиме је као наредбодавац, непосредни извршилац и саучесник убистава заробљених партизана и цивила, пљачкања и уништавања приватне имовине југословенских грађана починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина предвиђено чл. 3 тач. 4 ЗКНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКНД и чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

на казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година с тим, да се по издржаној или опрошћеној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

главна казна му се рачуна од 30. децембра 1948. године.
трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву прсуде. Наиме, оптужени признаје да је лично убио 7 лица које цивилних које заробљених партизана, да је по његовом наређењу од стране његових војника стрељано 33 лица, те вршене масовне пљачке приватне имовине како је то наведено у диспозитиву пресуде. Брани се да је тако поступао јер је имао од виших штабова наређења да се тако поступа на југословенском ратишту, па моли суд да га с обзиром на то што блажије казни.

С обзиром на ово и овакво чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог, суд је истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања заробљеника и цивилног становништва те пљачкања приватне имовине, на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Суд је ценио одбрану оптуженог да је дела извршио на основу наређења више команде да се овако поступа на југословенском ратишту, па је нашао да је иста без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Наиме, пре свега оптужени је био учесник у Првом светском рату, њему су веома добро познате међународне конвенције о поступању са заробљеницима и цивилним лицима, а као интелектуалац и зрео човек он је био свестан да се ради о тешким кривичним делима те да по позитивном законодавству наређења претпостављених не искључују његову кривичну одговорност. Ради тога суд је овакву одбрану оптуженог одбио као неумесну.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање и кајање, али с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност дела ове врсте, тешке последице њима проузроковане, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела. Наиме, ради се о вишем официру, мајору, команданту батаљона, који је лично вршио убиства и наре-Зјивао својим војницима да иста врше над заробљеницима и цивилним •становништвом те тако злочиначки деловао на своје потчињене да су и

они под његовим утицајем и по његовом примеру такође вршили масовна убиства и пљачке. Затим оптужени је зрео човек, интелектуалац, порески надинспектор, отац троје деце те поред свега тога он се спушта на ниво злочинца, убице и пљачкаша, што све показује његов зао карактер. Ради свега тога суд је оптуженог осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Пошто је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу дана 18. октобра 1949. г. Суд бр. 850/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Пошто су и оптужени и заступник оптужнице изјавили да су са пресудом задовољни суд је огласио ПРЕСУДУ ИЗВРШНОМ.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 469/49
16. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, као првостепени суд, у свом већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића као претседника већа, војних судија - поротника потпоручника Вељковског Уроша, старијег водника Поповић Светозара као чланова већа, са записничарем старијим водником Грујић Слободаном - расправљајући по оптужници Војног тужиоштва ЈА ВТК-а бр. 351/49 од 15. IX. 1949. г. по предмету кривице опт. ЈГИНЕК РУДОЛФА, немачког ратног заробљеника, по одржаном главном претресу у Вршцу у присуству оптуженог и његовог браниоца, тумача Растка Рашајског и заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, дана 16. септембра 1949. г. донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. ЛИНЕК РУДОЛФ, немачки ратни заробљеник, бив. немачке војске, надзаставник, на последњој дужности писара код штаба I дивизиона 392 арт. пука, рођен 5. VIII. 1917. г. у Шарлотенсбургу (Берлин) од оца Рудолфа и мајке Јозефе рођене Мас, неожењен у грађанству по занимању трговачки намештеник по народности и држављанству Аустријанац, ступио у бив. немачку војску 1938. г. и налазио се у истој све до заробљавања, у истражном затвору од 7. јануара 1949. г.

К Р И В Ј Е:

Што је у међувремену од 10.1. 1944. г. до маја месеца 1945. г. починио следеће ратне злочине:

1- Концем августа и почетком септембра 1944. г. код једне акције у Опласком [Плашки] заједно са потпоручником Филзингером стрељао је 10 цивила од којих он лично 6,

2.- Новембра 1944. г. на цести између Острија [Оштарија] и Огулина стрељао 2 цивила по наређењу капетана Бухолца,

3 - Концем априла 1945. г. по наређењу потпоручника Филзингера, командовао је стрељањем 20 заробљених партизана на простору између Неоретиција [Нетретића] и Карловца,

4 - Средином априла 1945. г. у Генералском Столу стрељао је 1 партизана по наређењу потпоручника Филзингера,

5./ У фебруару 1945. г. приликом једне акције села у брдима јужно од Оштарија опљачкао је 4 до 5 говеди, 2 свиње и око 20 оваца и том приликом пуцао на цивиле из пиштоља који су се налазили у стаји,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина путем убиства и пљачке приватне имовине становника Југославије предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, а кажњиво по чл. 4 истога закона.

Стога га суд за наведена дела оглашава кривим и применом чл. 4 ЗКДНД у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОДКЗ,

О С У Ђ У Ј Е:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година, с тим што му се иста има рачунати од 7. јануара 1949. г. као дана отварања истраге и стављања у истражни затвор, те да се по издржаној или опроштеној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин у Аустрију.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран те га огласио кривим.

Суд је своје уверење базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на претресу признао да је извршио наведена дела на начин, у време и на месту како је у диспозитиву пресуде описано. Наиме, он се брани, како је концем августа или почетком септембра 1944. г. био у једној акцији против партизана у Оплашком заједно са потпоручником Филзингером, те да су том приликом похватали 10 цивила, те како је Филзингер сматрао да су то партизани у цивилном оделу, он је дао оптуженом наређење да их стреља, што је оптужени са својим војницима и извршио тако да је том приликом сам оптужени стрељао шесторицу. Даље, признаје да је новембра 1944. г. између Оштарија и Огулина стрељад два цивила, али се брани да је за то добио наређење од

капетана Бухолца. Затим је стрељао са својом јединицом априла 1945. г. 20 заробљених партизана у једном шумском простору између Нетретића и Карловца по наређењу Филзингера. У Генералском Столу такође је стрељао једног партизана по наређењу Филзингера, а у фебруару 1945. г. са својом јединицом извршио је пљачку јужно од Оштарија 4 до 5 говеди,
2 свиње и око 20 оваца, те како је при том наишао у једној стаји на једног цивила - чобанина, оптужени је пуцао на истог и ранио га Брани се да је сва стрељања извршио по наређењу претпостављених, као и наведену пљачку стоке. Суд је ценио овакву одбрану оптуженог, па је нашао да је иста неумесна и без утицаја на његову кривичну одговорност. Наиме, оптуисеном је било познато да се не сме овако поступати према цивилном становништву и заробљеницима, да је то противно међународним конвенцијама о вођењу рата, па ипак он је свесно и са умишљајем вршио ова тешка кривична дела. Не само то. Из самог признања оптуженог види се, да **је он извршењу ових дела прилазио са толико злочиначког одушевљења, да од 10 цивила, он сам лично убија шесторицу, а само 4 његови војници. Ово се види и по томе, што је оптужени био писар код штаба батаљона, те није имао никакве функционалне везе са овим акцијама већ се сам самоиницијтивно јављао за извршење ових злочинства. Стога је суд одбрану оптуженог одбио као неумесну и истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршеног путем стрељања заробљеника и цивилног становништва, те пљачкања народне имовине - предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и по Статуту Међународног суда.**

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово потпуно признање, док с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност од дела ове врсте, тешке последице које су проузроковане делима оптуженог, па га је с обзиром на све то осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година. С обзиром да је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Из истих разлога суд оптуженог није осудио на губитак грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је одлучио да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Бојни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 16. септембра 1949. г. Суд бр. 496/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Старији водник,
/Слободан Грујић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1557/49
25 септембра 1949 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора др. Фридерика Давида као чланова већа, уз суделовање капетана Уроша Брадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама Војног тужиоца у Вршцу и оптуженог Ј1ИНЕК РУДОЈ1ФА, изјављених против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 469/49 од 16 септембра 1949 године, којом је именовани због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лише 20 година, - у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, у нејавној седници одржаној дана 25 септембра 1949 године, донео је следећу

П Р Е С У Д У:

Жалбе Војног тужиоца и оптуженог ЛИНЕК РУДОЛФА, изјавље-

не против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 469/49 од 16 септембра 1949 године ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване, па се првостепена пресуда у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац и оптужени жале се против првостепене пресуде

у погледу одлуке суда о казни. Војни тужилац у својој жалби истиче да првостепени суд при одмеравању казне оптуженом није имао довољно у обзир друштвену опасност почињених дела, а такође и оптуженог, те му је и изрекао благу казну, па предлаже да се у овом погледу првостепена пресуда преиначи и оптуженом изрекне најстрожија казна. Оптужени пак у својој жалби истиче да он није дела вршио по својој вољи, него зато што му је тако од његових претпостављених наређивано, па моли да му се ова околност узме у обзир и изрече мања казна.

По расмотрењу и оцени кривичних списа, првостепене пресуде и на-

вода жалби, Врховни војни суд је нашао, да су наводи жалби неосновани и према томе неприхватљиви, а да је првостепена пресуда правилна и на закону заснована, те да исту као правилну ваља и потврдити.

Ово стога, што и поред тешких дела, које је, како је то првостепени

суд правилно утврдио, оптужени починио, његова садашња друштвена

опасност ипак није у толикој мери велика, да би изискивала његову коначну изолацију из друштва - како то тужилац предлаже у својој жалби. Јер, држање и рад оптуженог након доласка у заробљеништво, осећај његове кривичне одговорности за почињена дела и кајање за иста, јасно говоре, да се је оптужени, живећи под околностима у социјалистичкој Југославији, па и ако као ратни заробљеник, ипак преваспитао у толикој мери, да у овом случају и није неопходно изрицање смртне казне. С друге пак стране, овај суд такође није нашао ни неког оправдног разлога који би био од утицаја за смањење казне оптуженом, а да исти првостепени суд није ценио на главном претресу. Стога је Врховни суд првостепену пресуду, како у погледу одлуке о кривици, тако и у казни, као правилну потврдио, сматрајући да изречена казна у целости одговара степену кривичне одговорности и друштевене опасности оптуженог.

При овоме, Врховни војни суд је ценио и наводе жалбе оптуженог, па је исте као неумесне одбацио из разлога, што ни наши позитивни закони, а такође ни прописи међународног права не признају као олакшавајућу околност извршење кривичних дела по наређењу, те према томе ни овај суд ту околност оптуженом није мого узети као олакшавајућу, нити му пак на основу ње смањити изречену казну.

Са ових разлога, прихватајући уз ово и разлоге првостепене пресуде, Врховни војни суд је одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Урош Брадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 682/49
дана 3. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковића Димитрија као претседника већа и војних судија-поротника п. поручника Вичић Милорада, и водника Вукобратовић Богдана, записничара поручника Колак Марјана расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 408/49 од 26. 9.1949. год. по кривици БРЕТШНАЈДЕРА ЕКАРТА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД по одржаном главном јавном усменом претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша, судом одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда донео је и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени БРЕТШНАЈДЕР ЕКАРТ, немачки ратни заробљеник, мајор бивше немачке војске, на последњој дужности команданта одељења 222. артиљеријског пука 181. пешадијске дивизије, рођен 18. 2. 1911. године у Ристрингену код Вилхелмсхафена, од оца Фрица и мајке Марије, активни официр, ожењен, отац 4 деце, свршио 9. р. гимназије са великом матуром, сада у истражном затвору од 17. 1. 1949. год.,

К Р И В Ј Е

1- Што је као командант дивизиона концем децембра 1944. г. приликом повлачења његове дивизије из Титограда ка Бијелом Пољу, наредио да се изврши стрељање 6 цивилних лица у једном селу 20 км. северно од Биоча, а у којем стрељању је и лично учествовао убивши из свог револвера два лица под сумњом да су напред наведена лица исекла гуме на његовом ауту,

2 - Што је неутврђеног дана месеца децембра 1944. г. у истом својству пролазећи кроз Даниловград убио из свог револвера 3 цивилна лица под сумњом да су иста пуцала на његов ауто у коме се он возио,

3 - Што је почетком децембра 1944. г. и у истом својству, приликом логоровања његовог пука у Вишеграду бацио бомбу у једну кућу где су се налазиле две жене и један мушкарац, те су услед експлозије погинула сва три лица и уништен целокупан намештај, а све само ради тога што му једно од побијених лица на његово тражење није имало да да хране,

4 - Што је почетком јануара 1945. г. у истом својству приликом повлачења његове дивизије од Прибоја ка Добруну, по наредби свога претпостављеног генерала Блејера, дао наређење своме потчињеном поручнику Имендорфу да отвори ватру из једне батерије на једно село 10 км. јужно од Добруна, под сумњом да су становници тога села поставили мине на друму, што је овај и учинио избацивши преко 60 граната на село, којом приликом је погинуло око 60 становника, међу њима жене и деца, већи број рањен, те порушено 15 кућа,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ

О С У Ђ У Ј Е:

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици оптуженог базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности дела признао да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје, да је децембра 1944. г. приликом повлачења његове јединице од Титограда ка Бијелом Пољу у једном селу око 20 км. северно од Биоча оставио свој ауто у селу ради одласка у штаб једног пешадиског пука, који се налазио у близини, с тим што је шофера оставио у ауту. Међутим шофер је у међувремену отишао негде од аута, а то су искористили неки непознати људи и исекли једну задњу гуму на аутомобилу. Кад се вратио и кад је видео шта је урађено са гумом, он је погледао у наоколо и приметио на даљини око 150 метара

у пољу неке људе, који су наводно бегали. Брани се да су му људи који су се налазили у близини рекли, да су то они људи који су исекли гуму, те је он наредио неколицини војника, који су се налазили у близини да пођу са њим и похвтају цивиле који бегају. Том приликом вели да су ухватили 6 цивила, од којих је најмлађи имао 17 а најстарији 54 године. Он их је кратко саслушао на лицу места на пољани где су ухваћени, те како је приметио да су нервозни било му је сумњиво да су заиста они исекли гуму те је узео 12 војника и наредио да ових 6 цивила стрељају. Признаје да је и он лично у том стрељању учествовао, убивши двојицу од њих са даљине око 5 метара и то са пиштољем. Наводи да приликом стрељања није им везивао очи, као и да су стрељани на лицу места где су били ухваћени. Били су присутни и становници тога места, који су се налазили у близини. Признаје да је казна била строга, али наводи да је био бесан на њих због исечене гуме. На питање суда признаје да није сигуран да су ти људи исекли гуме, као и да је шофер његов кривац што је напустио ауто, те да би правилније поступио да је шофера казнио. С обзиром на овакво излагање оптуженог, јасно је једно, да је он ради исечене гуме стрељао 6 цивилних лица само на основу голе сумње, да су они исекли гуму. Међутим сам оптужени у горњем излагању свом наводи, да је било више цивила, а да су они успели да ухвате само шесторицу. Када се узме у обзир да сечу гуме на ауту сигурно није вршило више лица већ вероватно једно лице, које је искористило за то згодну прилику, онда несумњиво се долази до закључка да ових 6 жртава нису имали никакве везе са сечом гуме. Па шта више да су баш они и исекли гуме, ипак оптужени није имао ни по ком основу право да их сам пресуђује и стреља на лицу места. Ово је још мање могао учинити када није био сигуран да су они ма у каквој вези са сечом гуме, а то опет показује фашистички бес и злочиначки метод којим се окупатор служио у нашој земљи и који је оптужени као фашистичи виши официр спроводио. Исто тако оптужени признаје да је истог месеца у Даниловграду убио три цивила само ради тога што је он - оптужени посумњао да су они наводно пуцали на његов ауто. Оптужени тако наводи у свом саслушању у истрази и на суду, да је он пролазио аутом кроз Даниловград око 22 часа и да је чуо неке пушчане хитце, те је вели он „претпоставио“ да неко то на њега пуца, те је погледао у правцу једне куће и видео три човека и одмах опалио из свог шмајсера и сва три лица су пала, вели, претпостављам да сам их сву тројицу убио јер је вели добар стрелац, али није нашао за потребно ни да дође до својих жртава, да се увери да ли они имају оружје поред себе и да ли су уопште они имали ма какве везе са тим пуцњевима. Он се брани да се бојао да га не би напала друга лица, која је одбрана неумесна с обзиром да је он имао шмајсер. С друге стране одбрана је његова по овом делу уопште неумесна јер сам оптужени није био начисто ко пуца, можда неки немачки војник, већ злочиначки, што је типично за фашистичке злочинце пуца у ноћи кроз

градску улицу и убија три случајна пролазника. Даље оптужени признаје да је бацио бомбу у једну кућу у Вишеграду и убио две старије жене и једног старог човека Наиме, оптужени објашњава да је тога дана био у 3 куће и тражио да му даду нешто за јело, па је свугде био одбијен, те када је дошао у четврту кућу у којој су се налазиле две старе жене преко 45 година и један старији мушкарац од преко 50 година, те када су му казали да немају да му даду ништа за храну, оптужени вели, ја сам био тако бесан, да сам бацио међу њих једну ручну бомбу, која је експлодирала и све троје убила. Брани се да је то учинио у љутини. Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог, па је нашао да је иста неумесна. Наиме, оптужени само ради тога што му ове старице и овај старац нису дали хране, што можда и они опљачкани од окупатора нису имали да једу, морали су на крају крајева када више нису имали фашистички злочинци шта да им опљачкају да буду разнешени експлозијом бомбе.

Такође оптужени признаје да је почетком јануара 1945. г. приликом повлачења његове дивизије од Прибоја ка Добруну наредио свом потчињеном поручнику Имендорфу да отвори артиљеријску ватру на једно село јужно од Добруна ради одмазде што су на друму биле постављене мине, те да је том приликом од артиљеријског бомбардовања погинуло око 60 цивилног становништва, међу њима жена и деце, док је већи број рањен, те порушено 15 кућа. Признаје да становници овог села нису имали никакве везе са полагањем мина, јер су исте положили припадници Ј.А. као регуларне јединице.

С обзиром на горње чињенично стање несумњиво се утврђује да је оптужени у својству вишег фашистичког официра починио напред наведена дела и то на један грозан и злочиначки начин. Он убија 6 цивила само на основу сумње да су они имали везе са сечом гуме на његовом ауту и ако за то није имао никаквих доказа, и ако је за ово крив његов шофер који је ауто оставио на сред друма не обезбеђен. Он убија две старије жене и једног старца само ради тога што му нису дали, јер можда нису ни имали хране, он наређује бомбардовање села и масовно убиство жена и деце само ради тога што је његова јединица у рату наишла на миниран пут, као да је ово цивилно становништво могло да диригује другој ратујућој страни где може а где не може да поставља мине. Све то јасно показује да је оптужени свесно и са умишљајем вршио напред наведена дела у циљу и са намером да већ када мора са својим фашистичким зликовцима да се повуче пред победоносним надирањем наших јединица, да што више несреће и зла нанесе нашим народима. Стога суд је оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело раног злочинства извршено путем систематског убијања наших цивилних лица, жена и деце и паљења и рушења њихових кућа, предвиђено по чл 3 тач. 3 ЗКДНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом једино могао узети као олакшавајућу околност његово потпуно признање

и кајање пред судом. Но, с друге стране суд је узео у обзир друштвену опасност почињених дела и тешке последице које су произашле из истих. Такође суд је имао у виду мотиве који су оптуженог руководили да ова дела изврши. Наиме, никакве војне потребе нису постојале да се бомбардују мирна насеља и да се на тај начин поубија око 60 цивилних становника, међу њима жена и деце, већ је оптужени ово учинио из чистих и јединих злочиначких побуда. Исто тако оптужени је злочиначки поступио када је 6 цивила побио ради његове једне пробушене гуме на аутомобилу и ако није имао никаквих доказа да су ова лица у вези са сечењем гуме. Но, најстрашнији, најзлочиначкији поступак оптуженог је бацање бомбе у кућу и разношење две старије жене и једног старијег човека само и ради тога што није од истих добио тражену храну. Овај поступак оптуженог карактерише као једног окорелог злочинца, за кога човечији живот ништа не значи. Он поступа горе него ли разбојници и друмски нападачи, те како је оптужени ово учинио као интелектуалац, као зрео човек, као активни официр, отац четворо деце, суд налази да се ради о једном окорелом злочинцу, те да нема никаквих основа који би указивали да се исти путем времене казне може преваспитати, већ да типове овакве врсте треба потпуно уклонити из друштвене средине и друштво од истих заштитити. Ради тога суд је донео одлуку којом је истога осудио на казну смрти стрељањем, сматрајући да у конкретном случају једино и само ова врста казне долази у обзир. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога суд је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 3. X. 1949. г.
Суд бр. 682.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Колак Марјан, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на: 682/49
Пресуду у отпрвку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С.Ф. - С.Н.

5. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
И.Суд. бр. 1722/49
23. децембра 1949. године

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од пуковника Звонимира Оштрића, као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића, као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, а одлучујући у другом степену по жалби оптуженог БРЕТШНАЈДЕР ЕКАРТА, и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд. бр. 682/49 од 3 октобра 1949. године којом је оптужени осуђен због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона овојним судовима, а по саслушању претставника Војног тужиоца Ј.А донео је у нејавној седници одржаној на дан 23. децембра 1949. године следећу:

П Р Е С У Д У

НЕ УВАЖАВА се жалба оптуженог БРЕТШНАЈДЕР ЕКАРТА и његовог браниоца, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд бр. 682/49 од 3. октобра 1949. године у целости се ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени војни суд у Београду огласио је оптуженог кривим због вишеструког продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па га је на основу чл. 4 истог Закона у вези чл. 28 и 31 ОДКЗ осудио на казну смрти стрељањем.

Против ове првостепене пресуде поднели су у благовременом року жалбе оптужени и његов бранилац и у истој наводе, да је оптужени сва дела извршио на основу наређења претпостављених, као и с обзиром на ратне околности, те како је пред првостепеним судом дела признао и за иста се каје, моле Врховни војни суд да првостепену пресуду у погледу одлуке о казни преиначи и оптуженог осуди на времену казну, те му на тај начин пружи могућност да се преваспита и постане користан члан друштва.

Врховни војни суд расмотрио је наводе жалбе, предмет кривице оптуженог као и првостепену пресуду, па је нашао, да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, те с обзиром на степен друштвене

опасности, тешке последице проузроковане делима оптуженог правилно му одмерио врсту казне ради чега је донео одлуку као у диспозитиву ове пресуде.

Наиме, из утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом јасно се види да је оптужени у својству мајора бивше немачке фашистичке војске на један свиреп и злочиначки начин вршио лично и непосредно убијање нашег цивилног становништва без икаквих објективних разлога. Тако оптужени наређује и лично учествује у стрељању 6 цивилних лица само ради тога што је неко непознато лице исекло гуме на његовом ауту, па није могао то лице да ухвати и пронађе, он је наишавши на 6 сељака, случајних пролазника спровео стрељање истих. Другом приликом такође под сумњом да је пуцано на његов ауто убија 10 цивилних лица, који нису имали никакве везе са лицем које је пуцало. Он бомбом убија две жене и једног мушкарца само ради тога што нису могли да му дају хране на његов захтев, јер вероватно и они нису имали. Без икакве војно тактичке потребе бомбардује насељена места, убија реко 60 лица, међу њима већи број жена и деце и руши око 15 кућа. Све ово јасно показује злочиначки карактер оптуженог, који је као интелектуалац био свестан последица својих дела и врши их на један грозан и свиреп начин подобан само друмским разбојницима и опасним злочинцима.

Ради тога, Врховни војни суд је нашао, да је одлука о казни првостепеног суда правилна и да одговара степену друштвене опасности оптуженог, па је жалбу оптуженог и његовог браниоца одбацио, а првостепену пресуду у целости потврдио.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - Капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник суда - Пуковник,
(Звонимир Оштрић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ,
делегирано веће у Вршцу.
Суд. бр. 691/49
дана 4. октобра 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника п.поруч. Вичић Милорада и водника Вукобрадовић Богдана као чланова већа, записничара ппоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 64/49 од 27. 9.1949. год. по кривици КРИГЕР ХАЈНРИХА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, по одржаном главном усменом јавном претресу дана 4. октобра 1949. год. у Вршцу, у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда донео је и објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени КРИГЕР ХАЈНРИХ, немачки ратни заробљеник, мајор бивше немачке војске, на последњој дужности команданта батаљона 846 гренадирског пука 392 званог „Плава дивизија“, рођен 22. 8. 1909. године у Олденбургу, Холштајн, од оца Ернеста и мајке Марте, рођене Росалд, ожењен са Маријом, рођеном Брин из Либека, отац двоје деце, по занимању активни официр, по народности и држављанству Немац, без имовине, члан НСДАП-а од 1938. год. сада у истражном затвору од 15. 12. 1948. год.

К Р И В Ј Е

Што је у времену од маја 1944. г. до маја 1945. г. као командант батаљона учинио и то:

1- Лично убио 24 лица међу којима и жене и децу, као и 4 девојчице које су му се жалиле да су силоване од његових војника,

2.- Наредио својим потчињенима те су убили 80 лица, међу којима и жене и децу,

3 - Наредио својим војницима или им одобрио да врше пљачку и уништавање приватне имовине: паљење и рушење кућа, пљачку стоке и других животних намирница,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем масовног убиства цивилног становништва, међу њима жена и ситне деце, пљачку и паљевину приватне имовине предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва напред наведена дела у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности признао да је извршио сва напред наведена дела Тако оптужени признаје, да је у току августа 1944. г. у простору Плоче у правцу према Вагенцу лично убио из пиштоља једно мушко цивилно лице. Брани се да је ово учинио ради тога, што је наводно приметио да му ово лице намерно показује погрешно пут на том месту наводећи га на положај партизана. Наводи да том приликом није при себи имао географску карту, па је се послужио овим водичем, кога је убио. Такође почетком августа 1944. г. признаје да је у Ловинцу убио 4 девојчице старе од 13 до 14 година. Наводи да је пре тога 8 таквих девојчица дошло у двориште њиховог штаба, да су биле разбарушене и жалиле се како су његови војници покушали да их силују. Наводи, да он није уважио њихову жалбу па је са осталим својим официрима из штаба почео ове девојчице да тера из дворишта, при чему су оне револтиране на такав поступак почеле да их пљују и грде њега и његовог ађутанта. Наводи да је његов ађутант поручник Цехет Бадер тада убио две од ових девојчица Остале девојчице наводно да су напале његовог ађутанта, гурајући га, те је оптужени прискочио и убио четири девојчице а његов ађутант је убио

још две девојчице, тако да су стварно он и његов ађутант сваки убили по четири, свега осам девојчица. Наводи даље да је овом приликом он - оптужени и његов ађутант били мало напити, јер су тога дана примили следовање за њихову кантину. Признаје даље да је јануара 1945. г. у насељу Семељане убио лично из пиштоља једну жену и једно дете женско старо око 8 година. Брани се како се ова жена била успротивила када је он покушао да узме сланину и хлеб из њене куће и одгурнула ме у претсобље куће, због чега је он једним хитцем убио и њу и дете. У фебруару 1945. г. признаје да је у селу Личка Јасеница лично убио тамошњег православног свештеника поставивши га споља уза зид цркве. Наводи да је овај свештеник звонима са цркве објављивао партизанима њихов - немачких јединица - долазак у село те би их онда партизани на овај знак нападали. Наводи да је тога дана био трећи такав напад и тек тад су открили да је овај свештеник крађим или дужим звоњењем давао партизанима знак о њиховом доласку и кретању. Такође признаје да је 13. фебруара 1945. г. на путу између села Саборске и Личке Јасенице и то на споредном путу ка Плашкој Трави, лично стрељао из пиштоља пет цивилних лица. Наводи да су ове поубијане људе само покрили снегом и нису их затрпали у земљу, јер је земља била смрзнута. Брани се да су ови људи ухваћени у кућама у селу Саборску из којих се пуцало на његове војнике. Наводи да је он веровао да су баш ови људи пуцали, јер наводно да тамо нико други није нађен. Признаје да је убијање извршио без претходног саслушања ових лица. Наводи да је око 20. априла 1945. г. у селу Гробнику убио лично 12 цивилних лица, зог тога наводно што је неко у то време био бацио бомбу у зграду где су били његови рањени војници. Даље наводи да је 31. августа 1944. г. у селу Маровици за време борбе са партизанима приметио да је неколико партизана наводно побегло у једну цивилну кућу, те су по његовом наређењу његови војници испалили из митраљеза око 200 метака на ову кућу, те када су ову кућу „заузели“ видео је да је од њихове ватре погинуло 4 деце испод 4 године старости, од којих је једно било још у колевци. Један партизан вели био је рањен, па су наводно ухватили њега и још неколико партизана које је упутио у дивизију. Даље наводи, да је ноћу између 19. и 20. новембра 1944. г. у близини места Јелење /према италијанској граници/ на месту код дворца Гробник издао наређење војницима и ови су стрељали око 30 цивилних лица из оближњих села. Наводи да је ово било као одмазда што је неко пре тога био бацио бомбе у простору где су лежали његови рањени војници и услед чега је погинуло 4-5 војника. Признаје даље, да је око 30. новембра 1944. г. у Ковају на острву Пагу издао наређење војницима те су ови стрељали 6 младића цивила. Брани се да су ови младићи били мобилисани по наређењу команданта дивизије и да је он спроводио ову мобилизацију. Међутим ови младићи су се били склонили са осталим младићима у разорене пећине, а када их је он нашао они су наводно почели да „беже“, те су их

похватали и он је онда издао наређење да се они стрељају. Даље, признаје да је у децембру 1944. г. у једном насељу између Метка и Велебита, приликом борбе са партизанима наредио својим војницима те су они запалили шашу поред једне куће, како би се упалила и ова кућа у којој су партизани имали утврђење. Признаје да је ова кућа изгорела и у истој изгорело је двоје деце и једна жена. Ово сматра по томе, што је пре паљења на пар часака видео у овој кући две жене и два детета, а у току паљења побегла је само једна жена. Признаје да је после тога чуо од војника да је у кући изгорела једна жена и двоје деце. Даље признаје да је у простору села Саборског наредио убиство 12 цивилних лица фебруара 1945. г.; да је дана 4. априла 1945. г. у селу Чанак по његовом наређењу његов ађутант убио 25 заробљених партизана. Даље признаје да су по његовом наређењу његови војници извршили следеће пљачке: од 8. до 10. маја 1944. г. у простору Бабин Поток 15 говеда и 13 оваца, почетком јуна 1944. г. у простору између Брање и Прокике 10 коња, у јуну 1944. г. у месту Коњско брдо 250 кгр. брашна, почетком јула 1944. г. у селу Чанак једног коња, у јуну и јулу 1944. г. у простору Бабин Поток да су покосили и однели сву траву са ливада у површини од око 20 хектара, дана 23. децембра 1944. г. у једном селу северно од Госпића 75 кгр. сувог меса, у јануару 1945. г. у једном селу између Ремељана и Чанка 4 запрежних кола за коње. Најзад признаје да је издавао наређења о уништењу приватне имовине те је тако уништено: око 10. маја 1944. г. у Виери спаљена једна пилана са грађом, а у децембру 1944. г. у насељу између Метка и Велебита спалили једну кућу. Признајући сва напред наведена дела да су извршена на горњи начин, изјављује на суду да је свестан тежине својих злочина, а нарочито убистава жена и деце и девојчица које су претходно његови војници силовали. Моли суд да га што блажије казни јер од како се налази у заробљеништву имао је прилике да схвати тежину својих недела и заиста се каје.

С обзиром на горње утврђено чињенично стање суд је оптуженог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово признање и кајање пред судом. Но с друге стране суд је имао у виду начин извршења појединих дела, а нарочито свиреп поступак оптуженог према 8 девојчица које су силоване од његових војника дошле од њега као команданта да траже заштите, а уместо тога оптужени, који је отац двоје женске деце, уместо да као човек и родитељ, пружи им заштиту и сатисфакцију, он у пијаном стању како каже са својим ађутантом на најсвирепији начин убија једну по једну док их нису свих осам убили. Он свесно и са умишљајем убија цивилна лица, заробљенике, жене и ситну децу, свесно и са умишљајем пали зграду у

којој се налазе две жене и двоје деце, он је свестан да ће жене и деца изгорети, али он се према томе равнодушно понаша С обзиром на све то, с обзиром на друштвену опасност почињених дела, тешке последице које су проузроковане његовим делима, као и на друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац дела, суд сматра да у овом конкретном случају једино и само смртна казна долази уобзир, те је тако и донео одлуку којом је оптуженог осудио на казну смрти стрељањем. Суд сматра да за човека, који и ако родитељ двоје женске деце, није ни за моменат помислио на своје ћерке када су му се жалиле оних 8 девојчица Јсоје су његови војници силовали, када је као родитељ могао да те девојчице побије на један тако груб и низак начин, да такве елементе треба чистити из друштвене заједнице, да они нису достојни да и даље остану у друштвеној средини, и да никаква времена казна не би постигла свој циљ за овакве елементе. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских прва нити на конфискацију имовине а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 3. октобра 1949. г. Суд бр. 691/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1727/49
14 октобра 1949 г.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Јанковић Михаила и мајора Јерицијa Рика као чланова већа, уз суделовање потпоручника Мартинец Рудолфа као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби окривљеног КРИГЕР ХАЈНРИХА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 691/49 од 4 октобра 1949 године, којом је поменути Кригер Хајнрих осуђен по чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је у нејавној седници, одржаној дана 14 октобра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У:

ОДБИЈА СЕ жалба оптуженог Кригер Хајнриха, изјављена против првостепене пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 691/49 од 4 октобра 1949 године као неоснована, па се првостепена пресуда ПОТВРЂУЈЕ у целости.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени и његов бранилац. У жалбама истичу да је оптужени сва у диспозитиву пресуде наведена кривична дела учинио на темељу добивеног наређења, које је морао као немачки официр и војник безусловно извршавати. Оптужени моли да се казна ублажи још из разлога што је кривична дела у целости признао и да се за иста каје. Оптужени наводи у жалби још да је тек сада увидео суштину свог злочиначког деловања за време рата, оправдава се с тим да је био преваспитан од фашистичке лажне пропаганде и да је у том правцу и радио.

Врховни војни суд расмотрио је наводе жалбе оптуженог и његовог браниоца, те првостепену пресуду, па налази да је жалба неоснована и да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, висину кривичне одговорности и друштвене опасности окривљеног и да је казна коју је изрекао првостепени суд правилна јер одговара висини његове кривичне одговорности и друштвене опасности.

Из списа развидно је, да је био оптужени активни официр по чину мајор и да је био већ од 1938 године члан нацифашистичке странке НСДАП. Као активном вишем официру и члану нацифашистичке странке морало му је бити познато да никаква наређења претпостављених старешина не могу оправдати учиниоца да изврши овакве слепе злочине, које је како оптужени сам признаје, учинио. Оптуженом је познато и то да постоје у међународном праву прописи у погледу понашања окупационих сила за време рата. Оптужени је погазио сва постојећа начела међународног права, био је сасвим свестан свих последица свог злочиначког поступка. Утврђено је да оптужени није само безусловно извршавао злочине односно наређења, оптужени је радио још и самоиницијативно, нарочито се то каже у томе што је оптужени лично учествовао у стрељању цивилног становништва нарочито жена и деце у колевци, оптужени је лично учествовао у масовном стрељању становништва, његова свирепост и нечовечност у овом поступку карактерише личност оптуженог. Поводом ових околности и начина извршавања ових злочина са стране оптуженог, првостепени суд је правилно утврдио висину кривичне одговорности и друштвене опасности оптуженог па му као ратном злочинцу изрекао најстрожу казну која сасвим одговара поменутим околностима Стога Врховни суд одбија жалбу окривљеног као неосновану и потврђује првостепену пресуду у целости.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - потпоручник,
(Мартинец Рудолф, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

VI

Пресуде немачким официрима за ратне злочине које су извршили током 1945. године

1.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу.
Суд бр. 692/49
дана 4. 10. 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављеном од капетна Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника ппоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана, записничара ппор. Радовић Антона расправљајући по оптужници војног тужиоца Ј.А. ВТК-а бр. 297/49 од 27. 9. 1949. године по кривици оптуженог ВАГНЕР ХАНСА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД по одржаном главном усменом јавном претресу дана 4.10.1949. год. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужбе поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ВАГНЕР ХАНС, немачки ратни заробљеник, мајор бивше немачке војске, на последњој дужности 1-а официра 15. планинског корпуса, рођен 22.1. 1914. године у Дрездену, од оца Паула и мајке Маргарете рођене Шулц, по народности и држављанству Немац, свршио реалну гимназију, активни официр, ожењен, отац 1 детета, од маја 1934. био кандидат СА, у бившој немачкој војсци од новембра 1935. год. па до маја 1945. год. сада у истражном затвору од 1. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

што је за време свог боравка у Југославији починио следеће ратне злочине:

1./ марта 1945. г. наредио јединицама 392. дивизије да изврше одмазду против цивилног становништва, које је у борбама код Градине и Бијелог Поља од 15. до 20. марта 1945. г. помагало партизане, на основу тога наређења јединице 392. дивизије запалиле су у Градини 15 кућа и у Бијелом Пољу 15 до 20 кућа, а у сваком од ова два села стрељано је по 50 цивила, међу којима жена и деце. Стока стрељаних лица и оних чије су куће запаљене, заплењена је са осталом њиховом покретном имовином.

2./ око 25. марта 1945. г. наредио је 373. дивизији да за потребе 384. пука реквирира 200 возила и 400 коња, што је и учињено у Бихаћу те селима Виници, Покоју и Завађу.

3./ око 25. марта 1945. год. наредио је подређеним јединицама у простору код Бихаћа да се у случају борбе у Бихаћу изврши узимање таоца, паљење ирушење кућа, пленидба имовине и стрељање лица, која помажу партизане у борби, на основу чега је командант 373. дивизије генерал Графенштајн издао наређење те је попаљено 30 кућа у Бихаћу и око 20 кућа у околним селима, а побијено је у Бихаћу око 200 лица а у оближњим селима око 30 лица међу којима жена и деце.

4./ крајем марта 1945. г. по извршеној саботажи на један војнички воз 5 км. јужно од Босанског Новог, оптужени је наредио групи Кнакфус да изврши претрес села Јавор и још неколико села и да се куће, где буде нађена муниција спале, а лица из њих стрељају, као знак одмазде. На основу овога наређења капетан Корш са 2. четом из групе Кнакфус спалио је 20 кућа и стрељао 40 цивила из тих кућа, међу којима жена и деце, а покретну имовину заплењио.

5./ почетком априла 1945. г. наредио је пионирској јединици 373. дивизије минирање мостова код Острожца, Крупе и Отока и ако за то нису постојали тактички разлози што је извршено између 19. и 26. априла 1945. г.

6./ дана 4. априла 1945. г. издао је наређење 104. ловачкој дивизији да наступи правцем Личко Петрово село, Дрежник, Слун [Слуњ], Карловац и уколико би цивилно становништво пуцало на немачке војнике да против њега предузме мере одмазде. На основу овог наређења поменута јединица је у селима Брековица, Турија и Врста спалила око 25 кућа, стрељала у Брековици 50 цивила, у Турији и Врсти око 30 до 50, међу којима жена и деце те опљачкала њихову стоку и покретну имовину, а у даљнем наступању кроз Личко Петрово село и Прњавор паљено је још неколико кућа и стрељано око 20 цивила.

7./ дана 5. априла 1945. год. 104. ловачка дивизија поступајући у смислу предњих наређења а у правцу одмазде против цивилног становништва у Ваганцу спалила је 10 кућа и стрељала 30 цивила међу којима жене и децу, те опљачкала њихову имовину,

8./ између 1. и 10. априла 1945. год. наредио је групи Кнакфус да изврши мере одмазде против цивилног становништва у селу Оструж-ници, Мали и Велики Бадић и Арапуша, те да се куће у којима се нађе оруђе и муниција спале, а цивили из тих кућа стрељају, на основу чега је допунски батаљон 373. дивизије спалио у наведеним селима око 30 кућа и стрељао око 60 цивила међу којима и жена и деце те опљачкао покретну имовину.

9./ између 1. и 10. априла 1945. г. наредио је групи Кнакфус да изврши мере одмазде против цивилног становништва у простору између Отока и Босанске Крупе којом је приликом у том простору запаљено 50 кућа и стрељано око 100 лица те опљачкана њихова приватна имовина

10./ дана 1. 4. 1945. год. наредио је 104. ловачкој дивизији да у селима од Бихаћа до Карловца реквирира сточну храну за 1.000 коња за време од 8 дана, што је и учињено.

11./ дана 20. априла 1945. г. наредио је 373. дивизији да у току повлачења примењује мере одмазде против цивилног становништва, које буде помагало партизанима те на основу тога наређења дивизија је у Босанској Крупи спалила 15 кућа и стрељала око 50 цивила а у Отоки 10 кућа и стрељала 30 цивила.

12./ дана 25. 4. 1945. г. наредио је 373. дивизији, те 4. и 8. хрватској дивизији да хватају цивилна лица ради добивања података о непријатељу те је тако ухапшено 30 цивила, који су након саслушања послати у логор.

13./ дана 26. 4.1945. г. наредио је подређеним јединицама да се сруши мост у Костајници и ако није било за то тактичких разлога.

14./ дана 30. 4. 1945. г. наредио је 373. дивизији да изврши мере одмазде против цивилног становништв у селима Кукурузани [Кукурузари], Блини [Блињи] и Летовцу, на основу чега је попаљено 45 кућа и стрељано 90 цивила и опљачкана њихова имовина, - чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као наредбодавац убистава цивилног становништва, пљачке и уништења приватне и јавне имовине и хапшења, предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКНД.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог базирао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претресу у потпуности признао да је сва наведена дела извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Брани се да је он био 1-а официр при штабу 15. планинског корпуса и као такав учествовао је у доношењу одлука и планова за извршење акција од стране јединица његовог корпуса, а потом да је он имао за дужност као 1-а официр да те планове и наређења разради, препише и да команданту корпуса ради потписа, а потом их оптужени разашље јединицама, те су јединице на терену на основу тих наређења и планова вршиле напред наведена кривична дела. Моли суд да узме уобзир да он оваква наређења није издавао самостално и самоиницијативно, већ да је само као 1-а официр и као члан штаба корпуса учествовао у доношењу ових одлука и у спровођењу истих. Брани се даље да је у Југославију дошао 22. марта 1945. г. те да је слабо познавао стање ствари у Југославији, те да је с обзиром на то а према директивама генерала корпуса издавао ова наређења и суделовао у доношењу истих.

Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог, па је нашао да је иста неумесна и без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Наиме, оптуженом као активном официру и интелектуалцу морало је бити познато да је забрањено по међународним конвенцијама предузимати овакве злочине према цивилном становништву, а нарочито према женама и деци, па је и поред тога активно суделовао у доношењу одлука и издавању наређења да се овакви грозни злочини врше. Њему је такође морало бити познато и као човеку, да се ради о тешким, заправо грозним злочинима, те да у таквим случајевима свако ко суделује ма у каквом својству у истима да сноси кривичну одговорност за исте, те да у таквим случајевима нема места по позитивном законодавству на наређења претпостављених. Но, не само то. Оптужени као 1-а официр и члан штаба корпуса, као виши официр, имао је своју реч на штабским конференцијама, те ни он сам не наводи у своју одбрану, да се ма и један једини пут успротивио доношењу таквих одлука, већ је био са истима увек сагласан, исте потом разрађивао и разашиљао јединицама, што значи да је оптужени један од организатора, иницијатора и наредбодаваца јединицама XV корпуса за вршење ових грозних злодела. Стога га је суд огласио кривим за дела ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, те чл. 6 Статута Међународ

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је узео оптуженом као олакшавајућу околност његово потпуно признање и кајање пред судом, **његову изјаву да је он у заробљеништву увидео сву тежину својих дела те свестан својих дела да моли суд за блажију казну. Али с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке последице које су из истих проистекле, а наиме, да је око 800 лица поубијано, међу њима велики број жена и деце, да је само у Бихаћу стрељано 200 цивилних лица /жена и деце/, да је вршена масовна пљевина и пљачка јавне и приватне имовине, да су читава села опустошена, а да је** у **свему томе оптужени узео учешће као саучесник у доношењу одлука, дакле као иницијатор, организатор и наредбодавц за ова дела, па с обзиром да је оптужени све то радио свесно и са умишљајем у намери и са циљем да спроведе потпуно истребљење наших народа, да се није устручавао да наређује убиства ситне деце, суд сматра да интереси друштва захтевају да се исти потпуно елиминише из друштва, да нема никаквих изгледа да се овакав човек може преваспитати, па је ради свега тога и донео одлуку којом је истог осудио на казну смрти стрељањем, стојећи на становишту да само и једино ова врста казне долази у индивидуалном случају у обзир. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога суд је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава.**

Са свега изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 4. октобра 1949. г. Суд бр. 692/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1- Војном тужиоцу Ј.А.
2 - Браниоцу и оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

6. октобра 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1728/49
14 октобра 1949 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Јанковић Михаила и мајора Јерицији Рика као чланова већа, уз суделовање потпоручника Мартинец Рудолфа као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби окривљеног ВАГНЕР ХАНСА против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 692/49 од 4 октобра 1949 године, којом је поменути Вагнер Ханс осуђен због више кривичних дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем, у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео у нејавној седници одржаној дана 14 октобра 1949 године следећу:

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба окривљеног ВАГНЕР ХАНСА изјављена против првостепене пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 692/49 од 4 октобра 1949 године, па се првостепена пресуда ПОТВРЂУЈЕ у целости.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени и његов бранилац. У жалби они истичу да је окривљени починио кривична дела на темељу наређења претпостављених виших старешина које је као немачки официр и војник морао безусловно извршити. Из тога моли оптужени овај суд, да узме ову чињеницу у обзир и то да оваква наређења која је издавао оптужени није издавао самостално и самоиницијативно већ као 1-а официр као члан штаба корпуса где је учествовао у доношењу ових одлука и на спровођење истих. Даље моли окривљени да се узме у обзир и дејство да је сва у диспозитиву наведена кривична дела у целости признао и да се каје.

Врховни војни суд размотрио је наводе жалбе окривљеног и закључке првостепене пресуде у погледу одлуке о кривици окривљеног и одлуке о казни па је утврдио да је жалба окривљеног неоснована и да је првостепени суд правилно утврдио величину кривње окривљеног као ратног злочинца и стога правилно изрекао смртну казгту, коју сматра овај суд да одговара кривичној одговорности окривљеног и његовој друштвеној опасности.

Утврђено је да је окривљени починилац многобројних и врло тешких кривичних дела, у којима је настрадало на стотине нашег становништва. Доказано је да је поводом његових наређења било поубијано око 800 лица, међу њима велики број немоћних жена и деце, да је само у Бихаћу било стрељано 200 цивилних лица /жена и деце/, да су биле извршене масовне пљачке, паљевине јавне и приватне имовине, да су била читава села опустошена, а да је у свему томе оптужени учествовао као саучесник у доношењу одлука, дакле као иницијатор, организатор и наредбодавац. Доказано је даље да је оптужени радио при томе свесно и са умишљајем. Оптуженом као активном официру и интелектуалцу морало је бити познато да је забрањено по међународним конвенцијама предузимати овакве злочине према цивилном становништву а нарочито према женама и деци. Оптужени као члан штаба корпуса хладнокрвно је наређивао мере одмазде, реквизиције и тд. Код оцењивања друштвене опасности оптуженог треба имати у виду поред горе изложеног, да је био још 1933 године кандидат СА. Читаво његово деловање у рату у нашој земљи више него јасно каже, да се је он осећао правим нацистом и да је доследно спроводио у живот злочиначку политику нацизма.

Поводом ових чињеница и из ових погледа сматра овај суд да је закључак првостепеног суда правилан и да је за оптуженог изречена најстрожа казна која одговара његовој друштвеној опасности. Овај суд због тога првостепену пресуду потврђује у целости и одбија жалбу окривљеног и његовог браниоца као неосновану.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - подпоручник,
(Мартинец Рудолф, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 543/49
19 септембра 1949 године

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа, ппоручника Динковски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка судија поротника као чланова већа, уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара у кривичном предмету против оптуженог ОФЕР РУДОЈ1ФА немачког ратног заробљеника, због кривичног дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе на основу усменог јавног главног претреса одржаног у присуству заступника оптужбе ппоручника Милорада Конића, оптуженог Офера Рудолфа, који се налази у истражном затвору и браниоца оптуженог ппоручника Ивановић Илије, те тумача Ракочевић Мила, донео је дана 19 септембра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ОФЕР РУДОЛФ, капетан, командир чете при штабу брд. полиц. ов. пука 18 у борбеној групи генерала Фишера, рођен 27. XII. 1907. године у Швајцу у Корушкој, од оца Рудолфа и мајке Јозефе, рођене Миле, Аустријанац, ожењен, отац 1 детета, наводно до сада неосуђиван, у цивилу жандарм, има матуру и жандармериски курс од 14 месеци, сада у истражном затвору,

К Р И В Ј Е:

због тога што је:

а/ дана 7 априла 1945 године 5 заробљених партизана, који су хтели да заузму магацин са муницијом, оружјем и спремом у Макану, одвео недалеко од Вараждина у оближњу шуму и лично једног по једног стрељао из пиштоља, после чега је издао наредбу да се исти закопају у један гроб, и да се гроб маскира што је и учињено,

б/ ноћу између 24 и 25 априла 1945 године, пошто је предходно добио упутства од команданта пука Певса, издао је наређење командиру 1

чете њиховог батаљона да се још одмах и у току исте ноћи стрељају заробљених 20 партизана, што је по његовој наредби и поступљено,

ц/ почетком маја 1945 године пошто је предходно реферисао команданту пука Певсу, да је од стране јуришне чете ппоручника Питша код Лудбрега заробљено 15 партизана и добио од њега писмено и усмено наређење за стрељање свих ових партизана, исто је наређење лично однео јуришној чети и предао, а такође и усмено рекао, те су по томе наређењу сви заробљени партизани стрељани,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га суд наоснову чл. 3, 5, 11, 28, 29, 31 ау везисачл. 4 Законао кривичним делима противу народа и државе,

О С У Ђ У Ј Е:

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац ЈА оптужницом својом ВТК-а бр. 366/49 од 15 септембра 1949 године, оптужио је Офер Рудолфа због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД. Заступник Војног тужиоца остајући на данашњем претресу при предлогу из оптужбе, тражио је да се оптужени огласи кривим за почињена дела и осуди на најстрожију казну.

На основу наведене оптужнице, овај суд је одржао усмени јавни претрес на коме је извео све потребне доказе па је након свестране оцене истих, а по своме слободном судиском уверењу утврдио да је оптужени починио све радње како по њиховом начину извршења тако и по месту и времену извршења као што је описано у диспозитиву ове пресуде. Овакво чињенично стање овај суд је утврдио на основу потпуног признања оптуженог датог како на данашњем претресу пред судом, тако и у претходном поступку, па је у радњама оптуженог нашао да се стичу сви елементи кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД. Ратни злочин као што се из чињеничног стања види испољио се у виду убиства заробљених партизана, као и издавања наређења за убиства истих.

Оптужени се брани да је све ове злочине извршио на основу наређења предпостављеног му старешине Певса На упит суда зашто је баш лично извршио стрељање 5 заробљених партизана, оптужени каже, да му је поменути командант скренуо пажњу да стрељање заробљених партизана треба извршити још у току ноћи и то неприметно, те да би исто ради тога требало да изврши лично он - оптужени. Надаље оптужени објашњава да су његови војници дана 7 или 8 априла 1945 године, заробили ових 5 партизана, који су учестовали у нападу у циљу заузимања ма-

гацина са муницијом, оружјем и спремом у Макани код Вараждина. На упит суда - на који је начин извршио стрељање заробљених 5 партизана, оптужени каже да је најпре заробљене партизане везао, потом камионом одвезао недалеко јужно од Макана после чега је на око 100 метара од пута, свако лице понаособ изводио из камиона и у шуми лично стрељао из пиштоља, те да је потом издао наредбу пратиоцима да све стрељане заједно закопају у тој шуми што су они и учинили и гроб замаскирали. Истиче да је држање ових лица било и достојанствено, а да су иста била стара између 25-30 година, те да су на себи имали цивилно одело и војничку капу са петокраком звездом.

Ценећи овакву одбрану оптуженог суд је нашао да наређење претпостављеног не може бити основ за искључење кривичне одговорности оптуженог као извршиоца наведених дела. Тако је по нашем позитивном кривичном законодавству, а ни Међународно право на признаје наређење претпостављеног као основ за искључење одговорности извршиоца овако тешких кривичних дела, а тим пре што оптужени није наређење о извршењу наведених злочина извршавао под притиском или некаквом претњом. Но, баш из чињенице да је оптужени лично извршио стрељање 5 заробљених партизана на начин како је то већ горе описано, из тога се јасно види злочиначки карактер оптуженог. Свакако да је оптужени, да није склон вршењу оваквих дела, имао као официр могућности и начина да бар у стрељању 5 заробљених партизана не буде извршиоц.

Са изложеног суд налази да су се код оптуженог стекли сви основи за његову кривичну одговорност у односу на почињена дела, па га је за наведена дела и огласио кривим.

Обзиром да је оптужени починио најтежа кривична дела - лично извршио убиство 5 заробљених партизана и издао наређење за стрељање 20 партизана, као и да је пренео наређење за стрељање 15 заробљених партизана, то суд није могао наћи ни једну од олакшавајућих околности, па му је ради тога и изрекао казну као у диспозитиву пресуде, налазећи да је једино као таква правилна и на закону основана.

Са изложеног одлучено је као удиспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Батак Младен, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1577/49
23 септембар 1949

У И М Е Н А Р О Д А

Врховно војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпире Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора др. Фридерика Давида као чланова већа, уз суделовање капетана Уроша Брадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби опт. ОФЕР РУДОЈ1ФА изјављеној против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 543/49 од 19 септембра 1949 године, којом је именовани због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну смрти стрељањем, - у нејавној седници одржаној 23 септембра 1949 године, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је следећу

П Р Е С У Д У:

УВАЖАВА СЕ жалба оптуженог изјављена против пресуде Војног суда у Београду, Суд бр. 543/49 од 19 септембра 1949 године, па се првостепена пресуда у погледу кривице ПОТВРЂУЈЕ, а у погледу одлуке о казни ПРЕИНАЧУЈЕ и опт. ОФЕР РУДОЛФ, са генералијама као у првостепеној пресуди осуђује:

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да му се иста рачуна од 1. јануара 1949. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде жали се оптужени и његов бранилац, наводећи у жалби да он ни једно од утужених дела није починио по својој иницијативи, него по наређењу својих претпостављених. Осим тога наводи, да му првостепени суд при одмеравању казне није узео у обзир као олакшавајућу околност његово искрено признање да је дела починио, а које је дао током истраге и на главном претресу, па моли да му се и ова околност узме у обзир и смртна казна замени временом казном.

Поводом ове жалбе, а у смислу чл. 260 Закона о кривичном поступку, Врховни војни суд размотрио је кривичне списе заједно са првостепеном пресудом и наводима жалбе, па је након оцене истих нашао, да наводи жалбе су унеколико основани, а ово са следећих разлога:

Као доказни материјал на основу којег је првостепени суд утврдио чињенично стање јесте само признање оптуженог које је он дао током истраге и поновио на главном претресу пред судом, а које је првостепени суд правилно и оценио када га је за утужене радње и огласио кривим као што је то и наведено у диспозитиву првостепене пресуде.

Из радњи које је оптужени починио јасно се види да су тешке природе и да оптуженог карактеришу као човека злочиначког карактера који је био дубоко задојен мржњом против нашег народа и свега онога што је било напредно и слободољубиво. Јер, оптужени, као жандар још од 1937 године, васпитаван је у реакционарном злочиначком и фашистичком духу а такође и у слепом покоравању наређења својих претпостављених

- да о њима размишља да ли су иста правилна или не. Но, ове околности, које је он у жалби навео и са којима тежи да умањи своју кривичну одговорност ипак не могу послужити као нека нарочито олакшавајућа околност у погледу врсте и висине одмерене му казне, јер за извршавање злочина по наређењу, не извињавају учиниоца ни наши позитивни закони, нити пак прописи међународног права. Према томе, овај суд, ове наводе жалбе није могао као умесне прихватити.

С друге пак стране, код оптуженог се огледа његово искрено признање свих радњи за које је оглашен кривим, а такође и осећај своје кривице у тим радњама, а за које се и каје. Ова околност, објективно је посматрајући, указује на то, да је оптужени, иако као ратни заробљеник, живећи од ослобођења у нашој земљи, увидео шта значи борба једног народа за своју слободу, и касније борба тог истог народа за бољи живот - за изградњу социјализма, и у том сазнању, увидео своје злочине које је извршио, а такође и своју кривицу, те се за исте и покајао, а што се огледа у његовом добром држању и залагању у раду.

Ове околности није имао у виду првостепени суд при одмеравању казне оптуженом, а које, и поред тога што су почињена дела тешке природе, иду у корист оптуженог у односу на висину казне. Стога је Врховни суд нашао да су ови наводи жалбе оптуженог и оправдани и да се у конкретном случају не указује као неминовна смртна казна, него је довољна и казна лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 година, сматрајући да ће оволика казна постићи своју сврху, па је за то у овом погледу првостепену пресуду преиначио и одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Урош Брадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу,
Суд. бр. 704/49
дана 5. 10. 1949. год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Беогрду, делегирано веће у Вршцу у свом кривичном већу састављеном од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија поротника п. поручника Вичић Милорада и старијег водника Миливојевић Драгољуба као чланова већа, записничара ппоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници војног тужиоца ВТК-а бр. 32/48 од 29. 9. 1949. г. по кривици оптуженог БЕМ АКСЕЛА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД по усменом јавном главном претресу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те судом одређеног тумача намачког језика Шрајер Едуарда дана 5. 10. 1949. у Вршцу донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Оптужени БЕМ АКСЕЛ, мајор бивше немачке војске, немачки ратни заробљеник, на последњој дужности команданта одељења за везу бр. 421 при 21. корпусу, рођен 17. 1. 1897. год. Баден Баден, од оца Рихарда и мајке Марије, рођене Вертерзон, ожењен, отац 1 детета, свршио економски факултет, по занимању у грађанству експортни трговац, по народности и држављанству Немац, у истражном затвору од 23. 12. 1948. год.,

К Р И В Ј Е

због тога што је починио за време свог боравка у Југославији следеће ратне злочине:

1./ као командант одељења за везу и члан штаба корпуса издао наређења потчињеним јединицама да се сва телефонска мрежа на подручју ових јединица уништи, те су тако на путу од Титограда до Мојковца минирани или посечени сви телефонски стубови, а одатле преко Сарајева

до Цеља на по неколико км уништени телефонски стубови наизменично; скинута је на истом путу сва бакарна жица са стубова у тежини од неколико тона, даље миниране и уништене телефонске централе и телефонски уређаји од Титограда преко Мојковца и Сарајева до Цеља као и просторије, у којима су ова постројења била смештена, а у Сарајеву минирана и цела поштанска зграда.

2./ преко службе веза свога одељења преносио је наређења за уништавање путева саобраћаја, возног парка и жељезница, мостова те је на путу повлачења све уништено и ако то нису захтевали војни интереси; даље је преносио наређења да се заробљени партизани имају сматрати као банда и као такви стрељати.

3./ Крајем априла 1945. год. у Кутини је наредио да се од цивила, који су одређени да чувају телефонску линију обеси 8 ради одмазде. Лично је присуствовао извршењу наређења.

4./ Крајем марта 1945. год. у Кијеву поред Сарајева по његовом наређењу стрељана су три заробљена партизана.

5./ Око 1. априла 1945. год. код Кисељака по његовом наређењу стрељан је један заробљени партизан као одмазда за прекинуту телефонску линију.

6./ 9. или 10. априла 1945. год. у близини села Летова код Зенице стрељао је лично два заробљена партизана.

7./ Наређивао је својим јединицама те су ове вршиле пљачку у стоци и осталим животним намирницама за прехрану и тако опљачкали у Касиндолу две краве.

8./ Наређивао присилно мобилисање радне снаге

- чиме је починио вишеструко продужено кривично дело ратног злочина као непосредни извршилац, наредбодавац, организатор и помагач убистава, присилног мобилисања на принудни рад заробљених партизана и цивила, те пљачке и уништавања приватне и јавне имовине предвиђено у чл. 3 тач. 3 ЗКНД.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКНД у вези чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 (двадесет) година, с тим да се по издржаној или опрошћеној казни има протерати из ФНРЈ као страни држављанин.

Казна му се има рачунати од 23. 12. 1948. год. као дана одређеног истражног затвора.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела наведена у оптужници, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјављује да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Оптужени признаје да је дела под 5. и 6. диспозитива пресуде извршио самоиницијативно, док за дело вешања 8 лица признајући њихово извршење и своје присуство брани се да је то учинио по наређењу команданта штаба. Исто тако оптужени признаје и сва остала дела али се брани да их је извршио по наређењу претпостављених.

Суд је ценио ову и овакву одбрану оптуженог па је нашао да је иста неумесна и без утицаја на одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог, јер је њему као интелектуалцу морало бити познато пре свега да се по међународним конвенцијама о начину вођења рата не може некажњено овако поступати, морало му је бити познато да овакве радње претстављају тешка кривична дела, а да према позитивном законодавству у таквим случајевима наређење претпостављеног не искључује његову кривичну одговорност као извршиоца таквог протузаконитог наређења. С обзиром на то суд је одбрану оптуженог одбио и истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем вешања и стрељања лица, масовног уништења јавне и привтне имовине, предвиђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом могао узети у обзир као олакшавајућу околност једино његово потпуно признање свију учињених дела, а с друге стране суд је имао у виду да је оптужени као интелектуалац ова дела извршио свесно и са умишљајем, да је он и поред поступања по наређењу претпостављених и сам самоиницијативно вршио злочине убијајући наше грађане, затим друштвену опасност почињених дела као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац истих, којим се као интелектуалац и мајор немачке војске спустио тако ниско да лично врши убиства заробљеника, што му је изгледа по свему чинило нарочито задовољство, када већ није имао могућности ни храбрости да у часној борби се бори. Са свих тих разлога суд је оптуженом одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година Пошто је оптужени страни држављанин суд је донео одлуку у смислу чл. 51 ОДКЗ да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Такође суд оптуженог као

слраног држављанина није осудио на казну губитка грађанских права као Ни на конфискацију имовине а из истих разлога је донео одлуку и да тро-1_нкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног суд је донео одлуку као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 5. октобра]_ 949. г. Суд бр. 704/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/'Радовић Антон, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Бошковић А. Димитрије, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
Суд бр. 475/49
14 септембра 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Младена Батака као претседника већа, потпоручника Димновски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка судија поротника као чланова већа, уз суделовање Анђе ГПпадијер као записничара у кривичном предмету против ПИЛЦ ХАНСА, немачког ратног заробљеника због дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, на основу одргканог усменог јавног главног претреса у присуству заступника оптужбе потпоручника Конић Милорада, оптуженог Пилц Ханса, који је приведен из истражног затвора и у присуству његовог браниоца Ивановић Илије и тумача Ракочевић Томе, дана 14 септембра 1949 године изрекао и објавио је следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ПИЈГЦ ХАНС, бив. потпоручник припадник V батерије II одељења 237 арт. пука, рођеног 19 септембра 1922 године у Гален Кирхен, горња Аустрија, од оца Ханс Пилца и мајке Катарине, рођене Харт Вагнер, по занимању ученик, свршио основну школу и гимназију, неожењен, био члан хитлерјунгена [хитлерјугенда], одликован ратним крстом за заслуге II класе, под истрагом од 20. VI 1949 године, сада се налази у истражном логору број 233 Вршац,

К Р И В Ј Е:

зато:

1. што је 27. IV. 1945 године у Сант Доменика окривљени учествовао у стрељању 50 ратних заробљеника и цивила од којих је он лично стрељао 4 заробљеника и 1 цивила,

2. што је 29. или 30. IV. 1945, између Сант Доменика и Каства окривљени учествовао у стрељању 30 заробљеника од којих је он лично стрељао 10 заробљених партизана;

3. трећег или четвртог маја 1945 године окривљени је учествовао Код села Липе у стрељању 40 ратних заробљеника партизана од којих је он лично стрељао 10;

4. истог дана и на истом месту као под тач. 3/ окривљени је учествовао у стрељању 50 заробљених партизана и 20 цивила од којих је он лично стрељао 15;

5. што је 5. маја код села Рупе окривљени учествовао у стрељању 70 ратних заробљеника и цивила од којих је он лично стрељао 12 лица;

6. што је 6. маја 1945. године у околини Илирске Бистрице са још два официра и неколико подофицира стрељао 40 заробљених партизана и 330 цивила;

7. што је у времену од 8 до 12 децембра 1944 године у саставу своје ј,единице учествовао у акцији код Марзане те је том приликом од стране учесника акције ухапшено више цивила који су проведени у Пулу о чијој се судбини даље ништа не зна. Истом пригодом опљачкали су и веће кооличине стоке и сточне хране,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, па га суд на основу чл. 3, 5, 11, 28, 29, 31, 32 став 2 и 62 ОКЗ, а у вези чл. 4 Закона о кривичним делима против народа и државе

О С У Б У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ, која му се казна ЗАМЕЊУЈЕ казном ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИВОТНОМ ТРАЈАЊУ.

Казна му почиње тећи од 20. VI. 1949 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

На основу поднете оптужнице Војног тужиоца ЈА ВТК-а бр. 223/49 од 12. IX. 1949 године против оптуженога Пилц Ханса због кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, овај суд је одржао усмени јавни претрес на коме је извео све потребне доказе, па је након свестране оцене истих а по своме слободном судијском уверењу утврдио да је оптужени починио све радње како по њиховом начину извршења тако и по месту и времену извршења као што је описано у диспозитиву ове пресуде. Овако чињенично стање овај суд је утврдио на основу потпуног признања оптуженога, па је у радњама оптуженог нашао да се стичу сви елементи кривичног дела ратног злочина из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе. Ратни злочин као што се из чињеничног стања види испољио се у виду убиства ратних заробљеника и хапшења мирног становништва у Југосла-

вији. Оптужени се брани да је све ове злочине извршио на основу наређења претпостављеног му старешине мајора Розенбаха, које је гласило да се сви заробљени партизани имају одмах стрељати. Што се тиче стрељања цивилних лица оптужени се брани да су ова цивилна лица стрељана због тога што су била ухваћена на месту где су били заробљени партизани.

Ценећи овакву одбрану оптуженога суд је нашао да наређење претпостављенога не може бити осврт за искључење кривичне одговорности оптуженог као извршиоца наведених дела. Тако је по прописима нашег Кривичног законодавства, а нити међународно право признаје наређење претпостављеног као основ за искључење одговорности извршиоца овако тешких кривичних дела, тим пре што оптужени није наређење о извршењу наведених злочина извршио под притиском непосредне претње и принуде.

Са изложеног суд налази да су се код оптуженога стекли сви основи за његову кривичну одговорност у односу на почињена дела, па га је за наведена дела и огласио кривим.

Као што се из изложенога види оптужени је учествовао 6 пута у масовном стрељању заробљених партизана и мирних грађана, од којих је он сам својом руком убио преко 50 лица. Према томе оптужени је био најоданији и најревноснији сарадник у извршењу злочиначког Хитлеровог плана о истребљењу нашега живља.

За сва дела која је оптужени починио обзиром на њихову друштвену опасност оптужени заслужује најмању казну смрти стрељањем, но како је оптужени своју злочиначку делатност вршио на основу наређења претпостављених му старешина, то му суд ово узима као олакшавајућу околност, па му је заменио казну смрти стрељањем са казном лишења слободе у доживотном трајању.

Са ових разлога ваљало је одлучити као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1537/49
24 септембра 1949 год.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Маријана Ружића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама војног тужиоца и оптуженог ПИЈ1Ц ХАНСА који је пресудом Војног суда у Београду, Суд Бр. 475/49 од 14 септембра 1949 године, због крив. дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, - у нејавној седници одржаној дана 24 септембра 1949 године, а на основу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба војног тужиоца и оптуженог, те се пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 475/49 од 14 септембра 1949 године у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против пресуде првостепеног суда жале се војни тужилац, оптужени и његов бранилац. Сви се жале против одлуке суда о казни.

Војни тужилац налази да је први суд недовољно ценио друштвену опасност оптуженог и почињених дела као и чињеницу да је дела извршио непосредно пред капитулацијом Немачке, па да му је одмерио преблагу казну. Оптужени се брани као и у предходном поступку тј. да је радио по наређењу претпостављеног мајора Розенбаха а не по својој иницијативи. Бранилац истиче да је оптужени, одгојен у фашистичком духу, мање више сва наређења механички примао и извршавао а да код тога није мислио на последице ни расуђивао да ли је конкретно наређење злочиначко или не. Као и оптужени моли да се снизи казна коју је изрекао првостепени суд.

Жалбе нису основане.

У смислу чл. 260 ЗКП Врховни војни суд размотрио је цели предмет па је нашао да је први суд, на основу признања оптуженога, правил*чо* утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженог, те му

сразмерно томе одмерио казну. Усвајајући у свему образложење које је по делима оптуженог дао први суд овај суд сматра да је оно довољно и да је исцрпило све битне околности на којима се оснива кривња оптуженог и његова одбрана. Оптужени је, без сумње, починио више кривичних дела од којих свако за себе, као ратни злочин, изискује строгу казну. Ово још више због тога што су последице у свим случајевима биле врло тешке. Но за све то смртна казна, коју тражи војни тужилац, не указује се наименованом из разлога што друштвена опасност оптуженога није таква да би ова врста казне била потребна. Оптужени је наиме, показао током истраге пред судом да се је поправио а види се то и из његовог искреног признања сваког појединог дела и кајања. Обзиром на то као и на околност да се као ратни заробљеник показао добрим на раду, овај суд сматра да је казна изречена по првоме суду правилна.

Врховни војни суд ценио је и наводе жалбе оптуженог као и браниоца али их је одбацио из истих разлога које је у своме образложењу изнео први суд.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Маријан Ружић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

Тачност отправка оверава:
За начелника канцеларије,
(Зорка Крстевска, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 713/49
7. октобра 1949. године
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано већа у Вршцу, као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Милорада Вичића и водника Драгољуба Миливојевића са записничарем потпоручником Антоном Радовићем, расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 23/48 од 26. септембра 1949. г. по кривици опт. ГЕЦ ХАНСА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, па је по одржаном главном јав октобра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Петра Љубичића, одређеног тумача Шрајер Едуарда и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ГЕЦ ХАНС, немачки ратни заробљеник, резервни капетан

бивше немачке војске, заменик команданта армиског заробљеничког сабирног логора 21 у Сарајеву, рођен 16. септембра 1897. г. у Берлину, од оца Ота и мајке Елизабете, рођене Гроб, по народности и држављанству Немац, неожењен, свршио 6 разреда гимназије са матуром, банкарски намештеник, ступио у немачку војску 1. априла 1940. г. и остао све до капитулације Немачке када је заробљен, у истражном затвору од 18. децембра 1948. г.

К Р И В Ј Е

Што је у времену од 10. јануара до 4. априла 1945. г. у Сарајеву као

заменик команданта заробљеничког армиског сабирног логора 21 учинио:

1- Лично стрељао парабелумом или пиштољем у потиљак око 30 заробљеника само за то што су били припадници НОВЈ, а око 50 до 70 на

основу наређења команданта логора капетана Хајнце, који је одлуке доносио на основу резултата истраге, коју је водио 1-ц официр поручник Камрат. Заробљеници су на месту стрељања вођени камуфлирано као радне групе, а после стрељања затрпавале су их припремљене талијанске радне групе,

2 - Руководио стрељањем 60 до 80 заробљеника у томе, што је наређивао, да се међусобно свежу све 5 по 5 и пошто су их бацили на колена, наређивао војницима да пуцају у потиљак, дајући лично знак за ватру,

3 - Вршио изгладњавање заробљеника тиме, што су им дневно давали само једанпут неку супу и 200 до 300 грама хлеба, па су они услед тога као и услед лошег смештаја и слабе одеће били толико слаби да су подлегали свакој болести, а нарочито пегавом тифусу,

4 - Дозвољавао да се заробљеници малтретирају за најмању ситницу,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем стрељања личног и по његовом наређењу заробљеника, њиховом изгладњавању и малтретирању предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима прот
Међународног војног суда у Нирнбергу.
Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени

изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.
Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог, суд је

засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признаје и објашњава да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени признаје да је он лично по својој иницијативи стрељао око 30 заробљеника у логору, да је по наређењу команданта логора стрељао даљих 50 до 70, а да је руководио и организовао стрељање идућих још око 60 до 80 заробљеника. Такође он признаје да је услед слабе хране наступила у логору међу заробљеницима епидемија пегавог тифуса те је око 100 заробљеника умрло од ове епидемије. Што значи да је за непуна три месеца, колико је

оптужени био на овој дужности и само у овом логору уз активно учешће оптуженог стрељано око 180, а умрло од епидемије око 100 заробљеника Оптужени на питање зашто су само били стрељани припадници НОВЈ изјављује: да је постојала тенденција што више и што могуће слабити партизане, као заступнике једног светског назирања против којег је Хитлеров режим проповедао „крсташки рат". Зато стрељања, зато лоши станбени смештај, и лоша прехрана, све аналогно поступању са руским заробљеницима у Русији и у Немачкој. Наводи даље, да је к томе долазила и теорија, да је „Словенство испод човечанства", те да може у најбољем случају даље егзистирати као роб западних „Неггептезсћепп".

Како се из напред изложеног чињеничног стања утврђеног потпуним и јасним признањем оптуженог види, оптужени је свесно и са умишљајем.чинио ове грозне злочине над заробљеним припадницима НОВЈ са намером и са циљем уништења наших народа, па га је суд и огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем систематског и масовног убијања наших заробљеника према чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима проти
ђународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео

као олакшавајућу околност његово потпуно признање пред судом, али с друге стране суд је имао у виду да је оптужени ова дела вршио систематски, са директним умишљајем, свестан последица својих дела, са намером и са циљем истребљења наших народа, да су страшне последице његових злочина, јер је лично убио гађајући садистички сваког појединца у потиљак, око 100 наших родољуба и бораца НОВЈ, да је руководио стрељањем такође око 80 заробљеника и да је захваљујући режиму који је он са командантом установио у овом логору смрти умрло за три месеца преко 100 наших бораца. Имајући све то у виду, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као извршилац ових дела, који заслепљен злочиначком фашистичком пропагандом са злочиначким задовољством убија свакодневно наше борце заробљене, суд сматра да у овом случају једино и само долази у обзир смртна казна, па је исту и одмерио. Пошто је оптужени страни држављанин суд га није осудио на губитак грађанских права као ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 7. октобра 1949. г. Суд бр. 713/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
\нтон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1740/49
14 октобра 1949 г.

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Јанковић Михаила и мајора Јерицији Рика као чланова већа, уз суделовање потпоручника Липњак Звонимира као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби оптуженог ГЕЦ ХАНСА и његовог браниоца против пресуде Војног суда у Београду Суд Бр. 713/49 од 7 октобра 1949 године, којом је поменути оптуженик суђен због вишеструко продуженог кривичног дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД на казну смрти стрељањем у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, донео је у нејавној седници одржаној дана 14 октобра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

Жалба оптуженог Гец Ханса ОДБИЈА СЕ, а првостепена пресуда Војног суда у Београду Суд Бр. 713/49 од 7 октобра 1949 године ПОТВРЂУЈЕ СЕ у целости.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Првостепени је суд оптуженога прогласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратних злочина из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, те га је применом чл. 4 цитираног закона у вези са чл. 28 и 31 ОКЗ пресудио на казну смрти стрељањем.

Против ове пресуде уложио је жалбу оптужени и бранилац у којој наводе да је кривична дела извршио по добивеном наређењу претпостављених старешина које је безусловно морао извршити, па моли да се казна ублажи.

Жалба је неоснована.

Оптужени наводи оптуженога и браниоца му у противности су са општепознатим међународним правним принципима појма ратног злочинства, а исто тако у потпуној су супротности са нашим позитивним социјалистичким законодавством по питању кривице и утврђења кривичне одговорности починиоца ратних злочина.

Првостепеном пресудом а на основу признања оптуженога непобитно је утврђено да је оптужени као резервни капетан, као интелектуа-

лац у зрелој доби са умишљајем учинио низ тешких злочина против нашихнарода са тешким последицама, а које злочине је извршавао лично и*ли* издавао наређења за иста Он је био заменик команданта заробљеничког логора и као такав да је имао и мало само моралних вреднота могао је *у*блажити положај заробљеника у логорима али је он прожет мржњом и у-бија лично заробљенике. По таквим делима кривично је одговоран како онај који наређује тако и онај који наређење извршава.

Првостепени је суд исцрпно и потпуно правилно утврдио и у пресуди образложио кривицу оптуженога, па како је то образложење у складу са чињеничним стањем то и овај суд у целости усваја образложење првостепеног суда као тачно и на закону основано.

Иако је према чл. 2 ОКЗ тежиште казне у специјалној превенцији *у* преодгајању и поправљању самог учиниоца, у конкретном случају требало је с обзиром на степен велике друштвене опасности починиоца, на тешке последице дела изрећи најстрожу казну и елиминирати оптуженог из друштва јер је погубан и штетан за исто будући да је његовом делатношћу на стотине наших бораца страдало животом па од таквог човека није за очекивати да ће икада постати ваљан члан људства и заједнице.

Првостепени суд је према томе правилну и праведну казну изрекао оптуженоме, уваживши како олакшавајуће тако и отежавајуће околлости, приказавши друштвену опасност оптуженога и његових дела, које образложење усваја у целости овај суд. Оптужени својим радом никада не би могао искупити тешка дела ратних злочина уперена против наших народа јер су последице дела оптуженога одвише тешке па су зато ожалбени разлози и неосновани у погледу изреке првостепеног суда о казни, те је ваљало темељом чл. 274 ЗКП жалбу оптуженога као неосновану одбити а пресуду првостепеног суда потврдити у целости.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - потпоручник,
(Липњак Звонимир, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 608/49
27. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу као првостепени суд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Бошковића, као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Бранка са записничарем поручником Маријаном Колаком расправљајући по оптужници Војног тужиоштва Ј.А. ВТК бр. 103/48 од 21. септембра 1949. г. против опт. РОСЕМБЕК МАТИЈАСА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКНД, па је по одржаном главном јавном усменом претресу на дан 27. септембра 1949. г. у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца капетана Љубичић Петра, одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда и заступника оптужнице поручника Милоша Ћировића, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У:

Опт. РОСЕМБЕК МАТИЈАС, немачки ратни заробљеник, мајор бив. немачке војске, на последњој дужности командант II. дивизиона 237. арт. пука, 237. пешадиске дивизије, рођен 8. децембра 1899. г. у Дуисбургу од оца Матијаса и мајке Вилхелмине, рођене Куцки, свршени матурант, неожењен, у грађанству трговачки намештеник, по народности и држављанству Немац, члан НСДАП од 1933. г. ступио у немачку војску концем августа 1939. г. и остао све до капитулације Немачке када је заробљен, у истражном затвору од 3. децембра 1948. г.,

К Р И В Ј Е:

Што је као мајор и комадант дивизиона немачке окупационе војске у Југославији учинио и то:

1.- Дана 27. априла 1945. г. код Сан Доменика после борбе са јединицама НОВ наредио да се стреља 12 до 14 заробљених партизана, од којих је он лично стрељао 4,

2,— Дана 29. или 30. априла 1945. г. у околини Лупоглава наредио је да се стрељају 30 заробљених партизана, од којих је он лично стрељао 10,

3 - Дана 3. или 4. маја 1945. г. пешадиска јединица му је довела ради стрељања 40 заробљених партизана, који су по његовом наређењу стрељани од његових војника, а он лично је 13 стрељао,

4 - Истог дана по подне као под 3/ пешадиска јединица му је довела још око 60 заробљених партгизана и међу њима око 15 до 20 цивилних лица, па је оптужени наредио да се стрељају, а он лично је стрељао 14 заробљеника и 2 цивила,

5 - Дана 5. маја 1945. г. добио је од пешадиске јединице око 60 до 70 заробљеника и цивила, те наредио да се сви стрељају, а он лично је стрељао 10 заробљеника и 4 цивила. То се десило код села Липе.

6 - Дана 6. маја 1945. г. наредио је да се стрељају око 40 заробљеника и око 20 до 30 цивила, које му је довео један пешадиски официр, а он лично је стрељао од тога 10 до 12 заробљеника,

7 - Дана 29. априла 1945. г. наредио је да се отвори артиљериска ватра на једну групу кућа у селу Ауранија и да се исте разруше, јер су му ове куће наводно „сметале“ да гађа јединице НОВ, па је од те ватре 10 кућа потпуно разрушено,

8 - Дана 30. априла 1945. г. без икаквог разлога наредио је да се пуца из две хаубице на обе стране главне улице села Монте Пиколо, којом је приликом испаљено на село 20 до 25 граната,

9 - Дана 1. маја 1945. г. наредио да се пуца из 4 хаубица на једну групу кућа удаљену око 500 метара од села Шернане, услед чега је тешко оштећено 12 до 15 кућа из те групе,

10- У времену од марта до капитулације 8. маја 1945. г. по његовом наређењу његове јединице вршиле су пљачку народне имовине, те опљачкале у околини Пуле 16 воловских запрега, сточну храну, крупну и ситну стоку, креветско рубље, посуђе и друге приватне ствари,

- чиме је извршио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем масовног стрељања заробљеника и цивилних лица, безразложног рушења приватних станбених зграда и пљачке приватне имовине, што је предвиђено чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени извршио сва дела наведена у диспозитиву пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог како у истрази тако и на данашњем претресу. Наиме оптужени је у потпуности признао да је сва горња дела извршио на начин, у време и у месту како је описано у диспозитиву пресуде. На главном претресу оптужени је признао да је за непуних две недеље, наиме од 27. априла до 9. маја 1945. г. он лично стрељао преко 70 које заробљеника које цивилних лица, а да су његови војници по његовом наређењу за то исто време стрељали преко 200 лица. Признаје да су му биле познате међународне конвенције о начину поступања са заробљеницима и цивилним становништвом, али се брани да је он ово радио по наређењу штаба Корпуса. Признаје да је сва дела извршио на неколико дана пред капитулацију фашистичке Немачке, када је свакоме било познато и јасно да је Немачка изгубила рат, али тврди да он није тако ствар схватао. Свестан је тежине својих злочина извршених према народима Југославије, али ипак моли суд да га што блажије казни.

Ценећи ову и овакву одбрану оптуженог, суд је нашао да је она потпуно неумесна. Пре свега оптужени признаје да су му биле познате међународне конвенције о начину вођења рата, па је ипак и поред тога противно овим конвенцијама вршио масовно стрељање заробљеника и цивилног становништва. Оптуженикoво позивање да је такво наређење добио од штаба Корпуса потпуно је без утицаја по одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог и то прво са разлога, што је оптужени био свестан да су у питању тешка кривична дела, те да код истих наређења претпостављеног не искључује кривичну одговорност потчињеног као извршиоца тешких кривичних дела. Поред тога, како се то јасно утврђује из признања оптуженог, иако је добио наређење да врши стрељања заробљеника и цивилних лица, то наређење није гласило да он лично, као командант дивизиона и мајор врши лично стрељање. Међутим, оптужени признаје и у истрази и на суду, да је он лично стрељао преко 70 лица, а људство целог његовог дивизиона око 200 лица, што јасно показује, да је оптужени садистички уживао у овом злочиначком раду, да се нарочито истицао да он лично побије што вивде наших бораца бар онда када су стицајем прилика пали у заробљеништво, када већ није могао да то учини часно у борби.

С обзиром на изложено чињенично стање, суд је одбрану оптуженог као неумесну одбацио и истог огласио кривим за сва дела из диспозитива у којима се стичу сви елементи вишеструког продуженог кривичног

дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Приликом одмеравања врсте и висине казне, суд је оптуженом једино могао да узме као олакшавајућу околност његово потпуно признање, али с друге стране суд је имао у виду друштвену опасност дела ове врсте, друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових дела, а на име утврђена чињеница да је оптужени систематски и на злочиначки начин за непуних 12 дана лишио живота око 300 наших родољуба, да се при томе нарочито истицао да он лично што више стреља, да је дела учинио задојен злочиначком нацистичком мржњом према свему што није немачко, па сматра да у конкретном случају нема никаквих основа да би се могло веровати да се оптужени путем времене казне може преваспитати, већ да се у индивидуалном случају ради о једном окорелом фашистичком зликовцу и убици, те да једино и само смртна казна долази у обзир. Ради тога је суд своју одлуку о казни и донео као у диспозитиву, а имајући у виду да је оптужени страни држављанин није га осудио на губитак грађанских права и конфискацију имовине, а из истих разлога је донео одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава

Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 27. септембра 1949. г. Суд бр. 608/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Поручник,
/Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити на изјашњење и то:
1- Војном тужиоштву Ј.А.
2,- Браниоцу и Оптуженом
По истеку рока за жалбе списе изнети на поновну одлуку.

С. Ф. - С. н.

28. IX. 1949. г.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд Бр. 1686/49
8 октобра 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, потпуковника Михаила Јанковића и мајора Др. Фридерика Давида као чланова већа, уз суделовање капетана Тодора Попадића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалби опт. РОСЕМБЕК МАТИЈАСА, изјављеној против пресуде војног суда у Београду Суд Бр. 608/49 од 27 септембра 1949 године, којом је именовани због крив. дела ратног злочинства из чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен ка казну смрти стрељањем, - донео је у смислу чл. 11 Закона о војним судовима, у својој нејавној седници одржаној дана 8 октобра 1949 године следећу

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ жалба опт. РОСЕМБЕК МАТИЈАСА, те се пресуда војног суда у Београду Суд Бр. 608/49 од 27 септембра 1949 године у целости ПОТВРЂУЈЕ

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Против првостепене пресуде уложио је жалбу оптужени односно његов бранилац. У жалби наводе да је казна сувише строго одмерена, јер је он, оптужени, у диспозитиву наведена дела извршио у својству војника по добивеном наређењу виших старешина. Поред тога он је дела признао, покајао се, а својим даљим радом, ако му се за то укаже могућност, доказаће да је у стању да се поправи и да постане користан члан нове друштвене заједнице. Моли да му се изречена казна претвори у казну лишења слободе с принудним радом.

Размотривши све списе ове кривице заједно са првоттепеном пресудом, а ценећи наводе жалбе оптуженог, Врховни војни суд је нашао да је првостепени суд на основу признања оптуженог и осталог доказног материјала изведеног на главном претресу, правилно утврдио чињенично стање и кривичну одговорност оптуженог и да му је, имајући виду околности које долазе у обзир приликом одмеравања казне као и тежину почињених дела, правилно одмерио одговарајућу казну. Дела оптуженог су тако тешка и свирепа, нарочито с обзиром на време извршења, да у кон-

кретном случају нема места никаквом смањењу казне. Оптужени је само за време од 9 дана као командант дивизије наредио својим војницима да стрељају око 200 што заробљених партизана што мирног нашег становништва, а он лично, иако мајор и командант, стрељао је око 70 таквих лица. Овакав злочиначки поступак оптуженог према заробљеницима и нашем напаћеном народу и то у време пред саму капитулацију фашистичке Немачке указује на то да само најтежа казна одговара тежини почињених дела и степену кривичне одговорности оптуженог.

Жалбени наводи оптуженог да је злочине извршио по наређењу виших старешина ценио је и правилно образложио први суд. Исто је тако првостепени суд оптуженом приликом одмеравања казне узео у обзир признање. Што се тиче кајања овај суд сматра да оптужени истиче то тзв. „кајање“ само зато јер је свестан шта је починио, па жели да на неки начин ублажи своју кривичну одговорност. Његова мржња према нашим народима, које је он немилосрдно убијао, доказује да је то његово кајање неискрено. Човек, који неколико дана пред капитулацију наређује и лично убија невини народ, који се бори за своју слободу против окупатора, неистину говори кад тврди да се каје. Да се он кајао он би то показао бар уочи капитулације. А баш тада он и врши злочине због којих је оглашен кривим.

С обзиром на изложено Врховни војни суд усвајајући образложење првостепене пресуде одбио је жалбу оптуженог и пресудио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Тодор Попадић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

М. П.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 1003/49
дана 28. октобра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, у свом кривичном већу састављено од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Вичић Милорада и старијег водника Тепић Станка, записничара потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а број 218/49 од 20. октобра 1949. године, по кривици оптуженог ШТЕР Ј1УДВИГА, немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном, јавном, усменом претресу на дан 28. октобра 1949. године, у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Грозданић Вељка, заступника оптужнице, поручника Ћировић Милоша и судом одређеног тумача немачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима донео и јавно објавио следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ШТЕР ЛУДВИГ, рез. поручник бивше немачке војске, командира 1. чете 41. стрељачког батаљона (физилирског), рођ. 7. 9. 1901. г. у Дилингену од оца Јозефа и мајке Крешенцла, рођ. Композон, свршио основну школу, по занимању царински чиновник, по народности Нијемац, ожењен, отац једног дјетета, припадник НСДАП од 1. 5. 1937. г. и СА од 10. мјесеца 1933. породица му станује у Фусен (Алигау, Фрајбергштр. 22), на Југословенском подручју од конца нов. 1944. год., до капитулације Њемачке, зар. бр. 238 654, у истражном затвору од 1. 1. 1949. год.

К Р И В Ј Е

Због тога што је:

1./ 2.1.1945. год. са својом четом приликом једног напада 5 км северно од Маглаја заробио 4 партизана и том приликом од њих 2 лично убио, док је 2 по његовом наређењу стрељао наредник Шредер,

2./ 7. 4. 1945. год. са једним својим водом приликом претраживања једне шуме код Врбање наишао је на 7 рањених партизана, којом је приликом једног од њих лично убио док су осталих 6 убили његови војници по његовом наређењу,

3./ око средине децембра 1944. год. у једној акцији око 10 км испред Сјенице дао је наређење нареднику приштабне чете, да изврши стрељање 2 цивила који су код те акције ухваћени, што је исти и извршио,

4./ 17. 1. 1945. год. у једној шуми код Шидских Бановаца извршио је по наређењу команданта батаљона мајора Ашофа стрељање 6 заробљеника, при чему је командовао ватром,

5./ децембра 1944. год. у Косовској Митровици куповао је за безвредни новац и по њему диктираним ценама 300 до 350 кг кромпира и 1 свињу,

6./ јануара 1945. год. у Илинцима опљачкао је заједно са својим људима од тамошњих становника 5 до 6 свиња, неколико оваца и других живежних намирница те неодређену количину сена и сламе, док је за изградњу војничког положаја употребио дрвену грађу од кућа без сагласности власника,

8./ фебруара 1945. год. наредио је припадницима своје чете, да запале један стог сламе у једној колиби у близини Илинаца, што су они извршили.

Овим радњама починио је вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства предвиђено чл. 3 тач. 3 ЗКНД и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд применом чл. 4 ЗКНД и чл. 28, 32, 51 и 65 ОКЗ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година с тим да се по издржаној или опрошteној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна му се рачуна од 1. јануара 1949. године.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Суд је своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на главном претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени

на претресу у потпуности остаје при свом саслушању у истрази у којем је детаљно објаснио по сваком делу време, место и начин извршења, те тако признаје да је лично стрељао 3 лица, да је по његовом наређењу стрељано даљих 10 лица, да је по наређењу претпостављених стрељао са својим војницима још 6 лица, те вршио пљевину и пљачку приватне имовине. Брани се да је делимично дела извршио на основу општег наређења а делимично на основу наређења претпостављених, те да је био под утицајем злочиначке фашистичке пропаганде и средине, па моли суд да га што блажије казни, пошто је данас свестан тежине својих злочина.

С обзиром на горње чињенично стање утврђено потпуним и јасним признањем оптуженог суд је на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу истог огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем стрељања цивилног становништва, пљевине и пљачке приватне имовине и то у својству непосредног извршиоца, наредбодавца и саизвршиоца. Што се тиче одбране оптуженог да је дела извршио на основу добијених наређења, суд сматра да је иста без утицаја по одлуку суда о кривици и кривичној одговорности оптуженог. Пре свега њему је било познато да по међународним конвенцијама не може се овако поступати, било му је јасно да су по среди тешка кривична дела, те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног у таквим случајевима не искључује његову кривичну одговорност, али као члан НСДАП од 1. маја 1937. г. он је свесно и са умишљајем дела извршио, па је према томе његова одбрана неумесна.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом признао као олакшавајуће околности признање и кајање, али исто тако суд је ценио друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, као и друштвену опасност коју претставља оптужени као учинилац ових тешких злочина, па му је с обзиром на све то одмерио казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 /двадесет/ година. Како је оптужени страни држављанин суд је на основу чл. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главној казни протера из ФНРЈ. Тако исто суд оптуженог као страног држављанина није осудио на губитак грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео и одлуку да трошкове кривичног поступка сноси држава. Са свих изнетих разлога донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 28. октобра 1949. г. Суд бр. 1003/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!
ПРЕСУДА ЈЕ ПРАВОСНАЖНА.

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 668/49
28. септембра 1949. г.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу као првостепени :уд у свом кривичном већу састављеном од капетана Димитрија А. Боиковића као председника већа, војних судија поротника потпоручника Вичић Милорада и водника Вукобратовић Богдана као чланова већа, са записничарем поручником Колак Маријаном, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК бр. 404/49 од 26. 9. 1949. против опт. ЦИГЛЕР ПАУЛА, због дела из чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, по одржаном главном јавном усменом претресу на дан 28. септембра 1949. у присутности оптуженог, његовог браниоца, заступника оптужнице поручника Ћировић Милоша те одређеног тумача за немачки језик Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о Војним судовима, донео је и објавио јавно следећу

П Р Е С У Д У

Опт. ЦИГЛЕР ПАУЛ, немачки ратни заробљеник, поручник бивше немачке војске на последњој дужности командира 2 чете 518 пука за везу, рођен 11. 2. 1910. г. у Ландсхуту-Баварска, од оца Петера и мајке Марије, р. Рајнхофер, ожењен, отац 2 деце, занимањем судски чиновник, свршио 9 разр. средње школе, ступио у немачку војску 20. 9. 1939. г. по народности и држављанству Немац, члан НСДАП од 1930. г. у истражном затвору од 17. 1. 1949.

К Р И В Ј Е

Што је у времену од фебруара до краја марта 1945. г.:

1- Лично стрељао из свог машинског пиштоља 14 заробљених партизана и 7 цивила - сељака,

2,- Што је вршио пљачку јавне и приватне имовине,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства путем убистава заробљених и цивилних становника те пљачке

јавне и приватне имовине предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, чл. 28, 32, 51 и 65 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

На казну ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ С ПРИНУДНИМ РАДОМ у трајању од 20 /двадесет/ година, с тим да се по издржаној или опрошћеној главној казни протера из ФНРЈ као страни држављанин.

Главна казна рачуна му се од 17. јануара 1949. г. као дана лишења слободе.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао да је оптужени заиста учинио сва дела из диспозитива пресуде да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем претрсу у потпуности дела признао да их је извршио. Наиме, оптужени изјављује да је око 20. фебруара 1945. г. у близини села Слатине између Нашица и Ђакова са својим војницима заробио 7 партизана, па је онда наредио да се свих 7 на лицу места стреља истог дана, те је он лично командовао ватром и лично пуцао приликом стрељања. Исто тако оптужени признаје да је у другој половини новембра 1944. г. на брду више старе жељезничке станице у Косовској Митровици са својим војницима ухватио четири цивила поред телефонских линија крај пута, па их после краћег саслушања сам лично стрељао из свог пиштоља Почетком марта 1945. г. у селу Слатини да је лично стрељао два цивила, које је затекао у дворишту где су били аутомобили. Око Ускрса 1945. г. признаје да су у селу Врпољу војници његове чете заробили 5 партизана, које је он лично из свог пиштоља, једног по једног стрељао на месту хватања. Крајем фебруара 1945. г. у шуми између Ђакова и Нашица лично стрељао три сељака који су радили на сечи бандера за телефонске стубове, зато што су изјавили жељу да не могу више бесплатно радити. Такође признаје да је од фебруара до марта 1945. г. у државним и приватним шумама посекао за телефонске стубове око 800 комада стабала и употребљавао за овај посао радну снагу цивилног становништва - сељаке који су присилно мобилисани на бесплатан рад. И најзад признаје да је такође око Ускрса 1945. г. у селу Стипосавци опљачкао од једног сељака

дну свињу. Признајући тежину својих злочинстава оптужени нема шта
I наведе у своју одбрану већ само моли суд да га што блажије казни.

С обзиром на овако утврђено чињенично стање на основу потпуног јасног признања оптуженог, суд је нашао да је исти извршио више-
■руко продужено кривично дело ратног злочинства путем убистава заробљеника и цивилних лица те пљачке јавне и приватне имовине пред-
*ђено по чл. 3 тач. 3 ЗКДНД, те чл. 6 Статута Међународног војног суда Нирнбергу, па га је за иста и огласио кривим.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео ш олакшавајућу околност његово потпуно признање. С друге пак стра-
г суд је имао у виду друштвену опасност почињених дела, тешке пошдице које су проистекле из ових његових дела, тако да је 21 родољуб 5ијен лично од оптуженог и то противно међународним конвенцијама о хггупању са заробљеницима и цивилним становништвом, па га је с обзизм на све то осудио на казну лишења слободе с принудним радом у трању од 20 /двадесет/ година, сматрајући да степен друштвене опасности 1ко самих дела тако нарочито оптуженог као учиниоца истих захтева :дну дужу његову изолацију из друштвене средине у циљу преваспита-
а. Имајући у виду да је оптужени страни држављанин суд је на темељу л. 51 ОДКЗ донео одлуку да се исти по издржаној или опроштеној главзј казни протера из ФНРЈ. Такође суд оптуженог као страног држав-
.анина није осудио на казну губитка грађанских права ни на конфискацију имовине, а из истих разлога је донео одлуку да трошкове кривичног оступка сноси држава.

Са свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 28. септембра 949. г. Суд бр. 668/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

аписничар - Поручник,
Маријан Колак, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

Д-на:
Пресуду у отправку доставити ради изјашњења и то:
1. Војном тужиоцу Ј.А.
2. Браниоцу и оптуженом.
По истеку рока за жалбе списе изнети на одлуку.

С. Ф. - С. Н.

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд бр. 566/49
19 септембра 1949 год.

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду делегирано веће у Вршцу састављено од мајора Батак Младена као претседника већа и судија поротника ппоручника Динковски Ђорђа и ст. водника Бралић Мирка као чланова већа уз суделовање Анђе Шпадијер као записничара у кривичном предмету противу ГИГЕРЛ ФРАНЦА, немачког ратног заробљеника због кривичног дела из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе у присуству заступника оптужбе ппоручника Конић Милорада, оптуженог Гигерл Франца, који се налази у истражном затвору, његовог браниоца ппоручника Ивановић Илије и тумача Ракочевић Мила, донео је дана 19. септембра 1949. године следећу

П Р Е С У Д У:

Оптужени ГИГЕРЛ ФРАНЦ, бив. поручник 36 пука 188 планинске дивизије, рођен 29 октобра 1923 године у Грацу, Аустрија, од оца Франца и мајке Јозефине Клиплиц, неожењен, свршио 4 разреда грађанске, 2 године трговачке и 1 годину финансиске школе, по занимању финансиски службеник, држављанин Аустрије, неосуђиван, сада у истражном логору У Вршцу,

К Р И В Ј Е:

због тога што је:
у селу Габровици:
1. на дан 28 или 29 априла 1945 године као вођа патроле од две десетине ухватио 4 наоружана партизана у цивилном оделу и исте стрељао као заробљенике и то двојицу лично из машинке, а другу двојицу војник по његовом наређењу такође из машинке стрељао, пошто су их предходно положили на земљу,
2. истог дана извршио претрес кућа из којих су изашли партизани, ухватио једног човека, две жене и једну девојку од 15 година и поставивши их уза зид са десетином пуцао у њих те их стрељао,

3. истог дана запалио оне две куће из којих је стрељао њене становике уневши сламу у кућу а затим са војницима потпалио, од чега су се *л.ватиле и остале куће, па је изгорело више од пола села Габровице,

4. истог дана на истом месту претресао је село и по кућама и подруима ухватио око 10 цивила од којих више жена, довео их у једну кућу рај села, сатерао у један угао дворишта и наредио нишанџији митра>еза те их је стрељао, а затим са машинкама дотукли су оне који иза грељања су остали живи, па је тако он са својом машинком дотукао 2-3 ица,

5. истог дана враћајући се из села Габровице свратио је успут у ;дно друго мало село на 5 км. од Габровице и лично из машинке стрељао гарешину села и његову жену само зато што су се успротивили пљачки ју је оптужени хтео да изврши, а његови војници су у времену док је з убијао запалили кућу убијеног,

6. априла месеца исте године у селу Просеку узхапсио је 1 учите>ицу и једног младића под сумњом да одржавају везу са партизанима и цвео их је у штаб батаљона,

7. у времену од марта до краја априла 1945 године извршио је низ љачки у разним селима, као у селу Горијани око 1.000 сена и 50 кг. кукузног брашна, у селу Габровици и оном малом селу 2 краве, једно теле разноврсних намирница колико је могло да понесе 2 вода војника,

- чиме је починио кривично дело ратног злочина предвиђено у чл. тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе па га суд на гнову чл. 3, 5, 11, 28, 29, 31, 32, став 2 у вези чл. 62 ОКЗ а у вези чл. 4 акона о кривичним делима против народа и државе

О С У Ђ У Ј Е

На казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ, која му се казна ЗАМЕЊУЈЕ 1АЗНОМ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ СА ПРИНУДНИМ РАДОМ У ДОЖИ(ОТНОМ ТРАЈАЊУ.

Казна му почиње тећи од 2 јануара 1949 године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Војни тужилац ЈА, својом оптужницом Бр. ВТК-а 388/49 од 18 гптембра 1949 године оптужио је немачког ратног заробљеника Гигерл >ранца за више дела убистава, те да је тиме починио кривично дело рат- и злочин.

Суд је по овој оптужници одржао јавни усмени главни претрес, па 2 савесно ценивши резултат проведеног доказивања утврдио да је оптусени починио сва дела која му оптужница ставља на терет и то како по гесту и начину тако и по времену извршења. Суд је нарочито утврдио да

је оптужени са два вода војника априла месеца отишао у село Габровицу где је заробио 4 партизана и стрељао их одмах на лицу места. Даље, он је побио све живо што је затекао у кућама из којих су изашли ти партизани, па је потом те куће запалио и од тог пожара пошто се ватра пренела и на друге куће изгорело је пола села. Даље је у селу покупио десетак цивила и сатерао у једно двориште па наредио да се из митраљеза побију. Још преостале жртве лично је дотукао. Исто тако у једном малом суседном селу побио је старешину села и његову жену само зато што су се успротивили пљачки њихове имовине.

Оптужени признао је извршење ових дела па је суд закључио да је то признање истинито јер је дато исцрпно а наведене су и побуде које су оптуженог руководиле да то дело изврши. Према томе суд је утврдио из признања оптуженог да су сва дела из оптужнице доказана.

Суд је ценио одбрану оптуженог да је био млад и да је тако васпитаван у хитлеровој организацији Хитлерјугену [Хитлерјугендј.

Овакву одбрану суд није могао да усвоји јер иако је оптужени млад он је у времену извршења дела био већ потпуно узрастао и способан да схвати значај и последице свога дела. Стога га је прогласио кривим.

Код одмеравања казне суд је имао у виду да је оптужени на територији Југославије боравио само 2 месеца, али да је за тако кратко време извршио тако велики број тешких злочина То доказује да га је Хитлерова Хитлерјуген успела да одгаји за убицу и крвника свих родољубивих напредних елемената и да је од њега створила злочинца који хладнокрвно без икаквог размишљања невини народ на гомиле убија. Он је убио без икаквог предомишљаја и човека и жену само зато што су се речима противили и колебали да му дозволе да их опљачка до голе коже. Колико је он огрезао у неваљалство и колико је фашизам успео да од њега створи извршиоца свог пакленог плана, најбоље се види из чињенице да је он за један дан убио 20 невиних становника а међу њима много жена и једну девојку од 15 година, да је опљачкао читаво село и попалио пола села.

Са изложеног а пошто је утврђено да је оптужени починио тежак ратни злочин из чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе и пошто је утврђена његова кривична одговорност суд га је осудио на казну смрти стрељањем обзиром на тежину дела. Међутим, узевши у обзир да је он дело починио под утицајем фашистичке идеологије и да је још као младић увучен у Хитлерујуген, суд му је смртну казну заменио казном лишења слободе са принудним радом у доживотном трајању.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар,
(Анђа Шпадијер, с. р.)

Претседник већа - мајор,
(Младен Батак, с. р.)

ВРХОВНИ ВОЈНИ СУД
II Суд бр. 1580/49
23 септ. 1949 год.
Београд

У ИМЕ Н А Р О Д А

Врховни војни суд у Београду у већу састављеном од потпуковника Шпира Мићуновића као претседника већа, мајора Фридерика Др. Давида и мајора Добривоја Бабића као чланова већа, уз суделовање капетана Новака Тодоровића као секретара, - одлучујући у другом степену по жалбама војног тужиоца и оптуженог изјављеним на пресуду Војног суда у Београду - веће у Вршцу, Суд бр. 566/49 од 19. септембра 1949. године којом је оптужени ГИГЕРЛ ФРАНЦ због крив. дела ратног злочина, чл. 3 тач. 3 ЗКНД осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању, - у нејавној седници одржаној 23 септембра 1949 године, а у смислу чл. 11 Закона о војним судовима донео је следећу

П Р Е С У Д У:

Жалбе оптуженог ГИГЕРЛ ФРАНЦА и војног тужиоца изјављене :на пресуду Војног суда у Београду - већа у Вршцу, Суд бр. 566/49 од 19 •септембра 1949 године ОДБИЈАЈУ СЕ КАО НЕОСНОВАНЕ, па се помехнута пресуда у целости ПОТВРЂУЈЕ.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Војни тужилац и оптужени жале се на првостепену пресуду у по-Јгледу одлуке суда о казни. Војни тужилац у жалби истиче да нема ни једне околности која би оправдавала изречену казну већ му је требало прев«а тежини дела изрећи најстрожију казну. Међутим, оптужени истиче *рха* **је радио по наређењу претпостављених и да је више мање механички шримао и извршавао наређења, па моли за ублажење по првостепеном суду изречене казне.**

Поводом жалби војног тужиоца и оптуженог Врховни војни суд је у смислу чл. 260 ОКП размотрио побијану пресуду као и остали доказни гматеријал па је нашао да су жалбе и оптуженог и војног тужиоца неосноване, а напротив нашао је да је пресуда првостепеног суда правилна и на закону основана.

Наиме, правилно је првостепени суд на основу признања оптуженог и осталог доказног материјала утврдио чињенично стање и његову

кривично-правну одговорност за почињена дела. Исто тако првостепени суд је обзиром на тежину дела, степен друштвене опасности и кривичне одговорности оптуженог као и настале тешке последице правилно и казну одмерио. Стога је пресуду као такву ваљало потврдити, а жалбе као неосноване одбити и одлучити као у диспозитиву.

Неосновани су наводи жалбе оптуженог да је радио по наређењу претпостављених и да је механички примао и извршавао наређења када је утврђено да је као старешина јединице у селу Грабовици априла 1945 године заробио 4 партизана које је, не по наређењу већ самоиницијативно стрељао на лицу места Даље, оптужени је побио сво становништво које је затекао по кућама у селу где су били партизани па је потом и куће запалио. Сем тога извршио је и друга наведена дела у диспозитиву пресуде, а према одредбама међународног права, где се испољила иницијатива оптуженог, па према томе Врховни војни суд није имао разлога за смањење казне, већ је према првостепеној пресуди одмерену казну потврдио као одговарајућу тежини дела насталим последицама и степену његове кривичне одговорности. Притом, иако је оптужени према тежини дела заслужио смртну казну овај суд налази, противно наводима жалбе војног тужиоца да је првостепени суд правилно поступио што му је смртну казну заменио са казном лишења слободе са принудним радом у доживотном трајању, обзиром да је оптужени при извршењу дела био релативно млад и да је као такав био под јаким утицајем фашистичке идеологије и починио наведена дела, па се стога, казна смрти не указује неопходном. Уз то овај суд је имао у виду да ће се оптужени моћи поправити и преваспитати.

Са изложеног жалбе војног тужиоца и оптуженог овај суд није уважио, већ је одлучио као у диспозитиву.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Секретар - капетан,
(Новак Тодоровић, с. р.)

Претседник већа - потпуковник,
(Шпиро Мићуновић, с. р.)

10.

ВОЈНИ СУД У БЕОГРАДУ
делегирано веће у Вршцу
Суд. бр. 1075/49
дана 8 новембра 1949 год.
Вршац

У ИМЕ Н А Р О Д А

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу као првостепени суд у свом кривичном већу састављен од капетана Бошковић Димитрија као претседника већа, војних судија-поротника потпоручника Радовић Антона, расправљајући по оптужници Војног тужиоца Ј.А. ВТК-а број 594/49 год. од 28 октобра 1949 године по кривици оптуженог БАСАРКЕ ФРИДРИХА немачког ратног заробљеника због дела из чл. 3 тач. 3 ЗК-ДНД, па је по одржаном главном, јавном, усменом претресу на дан 8 новембра 1949 године у Вршцу у присуству оптуженог, његовог браниоца потпоручника Гроздановић Вељка, заступника оптужнице потпоручника Тербоца Лудвика и судом одређеног тумача њемачког језика Шрајер Едуарда, на основу чл. 8 и 9 Закона о војним судовима, донео и јавно објавио следећу,

П Р Е С У Д У

Опт. БАСАРКЕ ФРИДРИХ, пуковник бивше њемачке војске, интедант 15 армијског корпуса, рођен 5. 6.1907 године у Морунгену - источна Пруска (сада Пољска) од оца Емила и мајке Елзе рођ. Финг, Немац, њемачки држављанин, потиче из учител>ске породице, свршио основну школу, гимназију са матуром, 7 семестара Правног факултета и 3 год. стручног курса из правних наука, активни официр, ожењен са Розе Маријом, рођ. Мегисе, без деце, домовинска адреса: Перлебург Ростштр. 44, политички неорганизован, одликован гвозденим крстом II реда и крстом за ратне заслуге I и II реда, у Југославију дошао новембра 1944 године, заробљен 9. 5.1945 године, зар. број 233 110, налази се у истражном затвору од 1 јануара 1949 године.,

К Р И В Ј Е

1- Почетком фебруара 1945. г. приликом контролисања по њему наређене пљачке, коју је вршио 384. пук у Лапцу, због отпора становни-

штва а и наводно стога да се мушко становништво не би прикључило партизанима, наредио је да се похватају и стрељају сви мушкарци између 15 и 50 година, те је на основу овог његовог наређења стрељано око 50 цивилних лица и опљачкано око 60 говеди, 350 свиња и 400 оваца,

2 **- Концем јануара 1945. г. приликом контролисања по њему наређене пљачке, коју је вршио 374. пук у Ваганцу, због отпора становништва наредио је стрељање 10 мушкараца, 5 жена и 5 деце и том стрељању је лично присуствовао, те је потом извршена пљачка 30 говеди, 120 свиња и 300 оваца,**

3.- Дана 21. марта 1945. г. у Бихаћу на жељезничкој станици била су запаљена 4 вагона са животним намирницама корпуса. Као меру одмазде оптужени је наредио капетану Ферлају да у околини покупи 60 лица и то људи, жена и деце и да их стреља, те је на основу тога стрељано 25 људи, 15 жена и 20 деце, а оптужени је овом стрељању лично присуствовао,

4 - Новембра 1944. г. по налогу команданта позадине издао је наређење јединицама на простору Костајница - Бихаћ да уз употребу најстрожијих мера имају да спроведу реквизиције. Услед тога је у простору Бихаћа од 373. дивизије реквирирано око 100 говеди, 400 оваца и 60 свиња. Услед отпора становништва наредио је да се у том простору похапси и стреља 20 лица, што је и учињено код излаза из Бихаћа у правцу Соколца. Оптужени је лично присуствовао стрељању,

5 - Средином марта 1945. г. због напада на два војна камиона са одећом између Бихаћа и Босанског Новог наредио је да се претресу куће у Босанском Новом и да се стрељају сва лица код којих се нађе војничка одећа или веш, те је на основу тога стрељано 15 лица, међу којима и неколико жена,

6.- Крајем марта 1945. г. наредио је подређеним јединицама да се имају снабдевати искључиво на терену пљачком од цивилног становништва. Последица овог наређења била је масовна пљачка приватне имовине - стоке и других животних намирница, а услед отпора становништва било је побијено око 1.000 лица цивилних,

- чиме је учинио вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовног и систематског стрељања цивилног становништва као и путем масовне пљачке приватне имовине и то у својству наредбодавца, предвиђено по чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу.

Стога га суд, а на основу чл. 4 ЗКДНД, те чл. 28 и 31 ОДКЗ,

О С У Б У Ј Е

на казну СМРТИ СТРЕЉАЊЕМ.

Трошкове кривичног поступка сноси држава.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

По одржаном главном јавном усменом претресу и довољној оцени изведених доказа и утврђених чињеница суд је на основу свог слободног уверења нашао, да је оптужени заиста извршио сва дела из диспозитива пресуде, да је за иста кривично одговоран, те га огласио кривим.

Своју одлуку о кривици и кривичној одговорности оптуженог суд је засновао на потпуном и јасном признању оптуженог, који је како у истрази тако и на данашњем јавном усменом претресу у потпуности дела признао и изјавио да их је извршио на начин описан у диспозитиву пресуде. Наиме, оптужени на претресу остаје у свему при свом саслушању датом у истрази у којем је детаљно објаснио време, место и начин извршења сваког појединог дела, па тако наводи да је он као пуковник и интендант корпуса, спроводећи наређења команданта корпуса и команданта позадине корпуса наређивао подређеним јединицама да врше пљачку приватне имовине - стоке, животних намирница и сточне хране на терену ради свог снабдевања, а да сваки отпор становништва спрече тиме што ће оне који се противе стрељати на лицу места. На тај начин, како сам оптужени признаје, подређене му јединице спроводећи у дело ово његово наређење, поубијале су за време од новембра 1944. г. до маја 1945. г. преко 1.000 цивилних лица, од чега велики број жена и деце, те извршиле масовне пљачке приватне имовине. Признаје да је као свршени правник био свестан последица својих дела, али се брани да је морао спроводити наређења својих претпостављених иначе би себе довео у критичан положај.

Суд је пре свега ценио одбрану оптуженог, да је дела извршио по наређењу претпостављених, да је он наводно само спроводио наређења добијена од претпостављених на своје потчињене, па је нашао да је ова и оваква одбрана пре свега нетачна а потом и неумесна. Пре свега оптуженом као свршеном правнику, интелектуалцу, зрелом човеку било је познато да је по међународним конвенцијама забрањено овако поступати са цивилним становништвом - вршити масовна стрељања и пљачке. Било му је јасно да ће издавање таквих наређења подређеним јединицама имати тешке последице, он је био свестан да ће се таква наређења од стране фашистичких официра и војника стриктно спровести. Не само то, он је и лично контролисао извршење ових наређења, те присуствовао стрељањима цивилног становништва међу којима жена и деце. Што се тиче одбране оптуженог да је та дела наредио да се изврше на основу наређења претпостављених и она је неумесна. Оптуженом је било јасно да се ради о злочиначком наређењу које ће имати као последице тешка кривична дела, те да по позитивном законодавству наређење претпостављеног не искључује у таквим случајевима његову кривичну одговорност као спроводиоца таквих наређења. Најзад, ако су већ фашистички злочинци, па и оптужени у својству корпусног интенданта и наредбодавца незаконито

пљачкали приватну имовину наших народа, никаква војна потреба није изискивала ово масовно убијање цивилног становништва. Овде није било неког отпора становништва у циљу озбиљног ометања спровођења ове пљачке већ се у већини случајева радило о молбама старих људи, нејаких жена и деце да им се не пљачка њихова стока и имовина, али фашистички злочинци су на то одговарали отварањем ватре у све чланове таквих домаћинстава и убијали почев од нејаке деце до изнемоглих стараца, искаљујући на тај начин свој фашистички бес над нашим народима, спроводећи на тај начин паклене планове нацистичке о истребљењу и уништењу наших народа, а оптужени је такве мере наређивао и лично контролисао њихово извршење својим присуством приликом стрељања жена, деце и стараца. С обзиром на све то суд је одбрану оптуженог као неумесну одбио и истог на основу чл. 3 тач. 3 Закона о кривичним делима против народа и државе, те чл. 6 Статута Међународног војног суда у Нирнбергу огласио кривим за вишеструко продужено кривично дело ратног злочинства извршено путем масовног и систематског стрељања цивилног становништва и масовне пљачке приватне имовине и то у својству наредбодавца и контролног органа о стриктном спровођењу ових његових злочиначких наређења.

Приликом одмеравања врсте и висине казне суд је оптуженом узео као олакшавајућу околност његово признање и кајање пред судом. Но суд је исто тако ценио и друштвену опасност почињених дела, тешке последице њима проузроковане, а у првом реду друштвену опасност оптуженог као наредбодавца и контролног органа за извршење горњих злочина. Суд је при томе имао у виду да је оптужени и ако дипломирани правник, дакле факултетски образован човек, и ако добро упознат са међународним конвенцијама, са позитивним законодавством који је свесно и са умишљајем дела извршио и ако је био потпуно свестан последица својих дела, иако је као интендант био свестан да може спровести пљачку приватне имовине, дакле може извршити снабдевање својих јединица и без убијања цивилног становништва, али који је са намером уништења наших народа свестрано радио у том правцу, гледајући са злочиначком хладнокрвношћу како се убијају ситна деца, жене и изнемогли старци. Све то несумњиво јасно показује зао и злочиначки карактер оптуженог, његову друштвену опасност, па суд сматра да нема никаквих основа да би се могло веровати у преваспитање оптуженог путем времене казне. Преко хиљаду жртава пало је као последица његове злочиначке делатности, те суд сматра да једино и само смртна казна долази у овом случају у обзир, па је исту и изрекао у интересу заштите друштвене заједнице од злочинаца ове врсте. Како је оптужени страни држављанин, суд га није осудио на казну губитка грађанских права нити на конфискацију имовине, а из истих разлога је донета и одлука да трошкове кривичног поступка сноси држава.

иа свега напред изложеног донета је одлука као у диспозитиву.

Војни суд у Београду, делегирано веће у Вршцу, дана 8. новембра х949. Суд бр. 1075/49. г.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

Записничар - Потпоручник,
/Антон Радовић, с. р./

Претседник већа - Капетан,
/Димитрије А. Бошковић, с. р./

СПИСАК ОСУЂЕНИХ НЕМАЧКИХ ГЕНЕРАЛА, ОФИЦИРА И ДРУГИХ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Ајзел Мартин (Martin Eisei), потпоручник водник, на последњој дужности водника дојавног вода при 847. пуку 892. пешадијске дивизије

- пресудом Војног суда у Београду, делегираног већа у Вршцу, суд. бр. 575/49. од 18. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1600/49. од 23. септембра 1949. године преиначена на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Ајзенбарт Михаел (Michael Eisenbart), капетан, на последњој дужности командира 3. чете осигуравајућег батаљона „Хрватске“ - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 901/49. од 24. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Ајхингер Антон (Anton Eichinger), СС ротерфирер, на последњој дужности шофера код штаба 7. СС дивизије - планинско ловачке „Принц Еуген“ - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 673/49. од 30. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд, бр. 1703/49. од 10. октобра 1949. године

Алимер Антон (Anton Alimer), мајор немачке војске, на последњој дужности команданта батаљона 384. пешадијског пука 373. хрватске пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 584-49. од 17. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1587/49. од 23. септембра 1949. године преиначена на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Бари Зигмунд фон (Siegmund von Bagu), поручник, на последњој дужности ађутанта за везу бр. 141, при 41. пешадијској дивизији - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1007/49. од 29. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Басарке Фридрих (Friedrich Bassarke), пуковник, интендант 15. армијског корпуса - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1075/49. од 8. новембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Бејер Герхард (Gerhard Beyer), поручник, на последњој дужности командира штабне чете 15. планинског корпуса - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 693/49. од 4. октобра 1949. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишења слободе с принудним радом.

Бем Аксел (Axel Behm), мајор, на последњој дужности команданта одељења за везу бр. 421, при 21. корпусу - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 704/49. од 5. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Бене Валтер (Walter Bene), поручник, члан крајскомандантуре у Шапцу - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Берг Рудолф (Rudolf Berg), комесар тајне пољске полиције, службеник Тајне пољске полиције (Gahejme Feldpolicei) у Београду, Панчеву и Крагујевцу - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Бец Адолф (Adolf Betz), потпоручник 13. чете 846. гренадирског пука 392. пешадијске дивизије, зване „Плава дивизија", на положају водника вода бацача граната - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд бр. 722/49. од 7. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Бец Јозеф (Josef Betz), интендантски поручник 18. Ф батаљона пограничних трупа 439. дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд бр. 526/49. од 16. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1505/49. од 23. септембра 1949. године преиначена на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Блес Ото (Otto Blöss), резервни поручник фелджандармерије, на последњој дужности командира фелдкомандантуре 725 у Загребу - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1220/49. од 16. новембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 2127/49. од 24. децембра 1949. године.

Ботмер Карл Бернард, барон фон (Carl Bernard Freiherr von Bothmer), пуковник, фелдгсомандант у Нишу - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године

Брајтфелд Фриц (Fritz Breitefeld), интендантски поручник, на последњој дужности код 1/724, 104. ловачке дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1147/49. од 10. новембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Бретшнајдер Екарт (Brettschneider Eckardt), мајор, на последњој дужности команданта одељења 222. артиљеријског пука 181. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 682/49. од 3. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел»ањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1722/49. од 23. децембра 1949. године.

Бродовски Курт (Kurt Brodowsky), поручник, на последњој дужности ађутанта 222. артиљеријског пука 181. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 956/49. од 27. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Вагнер Ханс (Hans Wagner), мајор, на последњој дужности 1-а официра 15. планинског корпуса - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 692/49. од 4. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1728/49. од 14. октобра 1949. године.

Вајнман Ернст (Ernst Weinmann), СС мајор, официр за везу између штаба полиције и управног штаба заповедника Србије, уједно комесар за пресељење (од 18. априла до октобра 1944. године) у чину СС штурмбанфирера - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Валтер Антон (Anton Walter), декан, активни војни свештеник у рангу потпуковника, код врховног команданта за Југоисток, војне групе Е, раније Ф - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1284/49. од 23. новембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1284/49. од 26. децембра 1949. године.

Валштин Ерих (Erich Valstyn), потпоручник, командир II чете извиђачког одељења 122. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у

Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 480/49. од 15. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1542/49. од 24. септембра 1949. године на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година; по захтеву за ванредно ублажавање, решењем Врховног војног суда, II суд. бр. 1542/49. од 4. јануара 1949. године, казна се смањује на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 12 (дванаест) година.

Вент Хајнц (Heinz Wendt), припадник Гестапоа - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 369/47. од 25. новембра 1947. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Вестфал Емил (Emil Westfal), капетан, на последњој дужности командира 4. чете 265. осигуравајућег батаљона - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 845/49. од 18. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Винклер Ролф (Rolf Winkler), потпоручник, члан крајскомандантуре у Шапцу - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на 8 (осам) година лишења слободе с принудним радом; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Гец Ханс (Hans Götz), резервни капетан, заменик команданта армијског заробљеничког сабирног логора 21 у Сарајеву - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 713/49. од 7. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1740/49. од 14. октобра 1949. године.

Гигерл Франц (Franc Gigerel), поручник 36. пука 188. планинске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 566/49. од 19. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем, која се замењује казном лишсња слободе с принудним радом у доживотном трајашу; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1580/4923. од септембра 1949. године.

Гренц Алојз (Alois Gränz), СС оберштурмфирер, заменик командира стражарске чете при штабу Гестапоа од марта до октобра 1944. године - пресудом Всјногсуда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. деЦембра 1946. године: осуђен на казну смрт стрељањем.

цил Франц (Franz Gschiel), старији водник, командир жандармеријске станице - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у

Вршцу, суд. бр. 532/49. од 17. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је no жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Екерт Јозеф (Josef Eckert), штурмфирер СС трупа, заменик шефа испоставе Гестапоа у Краљеву од септембра 1942. до септембра 1943, те шеф исте испоставе од фебруара до 10. јуна 1943. године, затим шеф испоставе Гестапоа у Бору од јула 1943. до 15. јануара 1944. године, у чину СС штурмшарффирера - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Илте Паул (Paul Ilte), СС хауптшарффирер, радиотелеграфиста у штабу Гестапоа у Београду, Косовској Митровици и Котору од јуна 1943. до октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишења слободе с принудним радом.

Јостен Адолф (Adolf Josten), мајор шуц полиције, командант 64. полицијског батаљона - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је no жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Казерер Рихард (Richard Kaserer), СС оберфирер и пуковник полиције, командант 1. батаљона 2. пука СС дивизије „Принц Еуген“ од јуна до новембра 1942. године, од 20. августа 1943. до маја 1944. године на служби код опуномоћеника рајхсфирера СС за Хрватску у Загребу
- пресудом Војног суда у Београду, суд бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Кемпер Јоханес (Johannes Kämper), капетан, на последњој дужности команданта 2. батаљона 2. усташке дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 842/49. од 17. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел»ан»ем.

Кендлер Јозеф (Josef Kendler), поручник у 5. батаљону 181. артиљеријског пука 41. дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 574/49. од 19. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел>ањем, која се замењује казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању; казна је no жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1603/49. од 27. септембра 1949. године на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Киблер Јозеф (Josef Kübler), генерал-лајтнант, командант преформиране 718. пешадијске дивизије, зване 118. ловачка дивизија - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Јисел Георг (Georg Kiessei), заменик шефа војне управе за Србију, по занимању виши саветник државне полиције - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је no жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

1лајн Јозеф (Joseph Klein), поручник, на последњој дужности ађутанта 122. тенковског извиђачког одељења - пресудом Војног суда у Новом Саду, суд. бр. 311/48. од 18. децембра 1948. године: осуђен на казну смрти стрељашем.

1лаузер Арнолф (Arnolf Klauser), судски мајор - председник преког војног суда 373, „Тигар“ дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 461/49. од 13. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је no жалбама у другом степену пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1523/49. од 24. септембра 1949. године преиначена на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

ремл Хајнрих (Heinrich Kremei), капетан, на дужности командира вода 4. чете 202. стрељачког батаљона и командант места у Гарчину - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 488/49. од 15. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем, која се замењује казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању; казна је no жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1550/49. од 24. септембра 1949. године.

ригер Хајнрих (Heinnrich Krüger), мајор, на последњој дужности команданта батаљона, 846. гренадирског пука, 392. пешадијске дивизије, зване „Плава дивизија“ - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 691 /49. од 4. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је no жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1727/49. од 14. октобра 1949. године.

ампадиус Герхард (Gerhard Lampadius), капетан, на последњој дужности 0-2 официра при штабу 373, „Тигар“ дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 603/49. од 27. септембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајашу од 20 (двадесет) година; казна је no жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1678/49. од 10. октобра 1949. године.

ер Александар (Löhr Alexander), генерал-пуковник, командант немачке ваздушне флоте IV (1941. године), командант 12. армије (од августа 1942. године), командант за Југоисток (од јануара 1943. до јула 1943. године) - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Линднер Герхард (Gerhard Lindner), капетан, командант пионирског батаљона 104. ловачке дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 891/49. од 24. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Линек Рудолф (Rudolf Linek), надзаставник, на последњој дужности писара при штабу 1. дивизиона 392. артиљеријског пука - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 469/49. од 16. септембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1557/49. од 25. септембра 1949. године.

Липцински Ерих (Erich Lipczinski), СС оберштурмфирер, ађутант 2. батаљона 14. пука 7. СС дивизије - планинско ловачке „Принц Еуген“

- пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 348/47. од 25. маја 1949. године: осуђен на казну лишеша слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година; казна је по жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда, II суд бр. 1205/49. од 10. августа 1949. године на казну смрти стрељањем.

Лончар Адалберт (Adalbert Lontschar), генерал-мајор, командант 724. пука 704. дивизије - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на смрти вешањем.

Лоренц Херман (Hermann Lorenz), потпоручник, на последњој дужности у земаљском стрељачком батал>ону 277 - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 689/49. од 3. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел»ашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1726/49. од 14. октобра 1949 године.

Мајснер Аугуст (August Meyszner), виши вођа СС и полиције и највиши представник рајхсфирера СС Химлера у Србији од фебруара 1942. до пролећа 1944. године у чину генерал-лајтнанта полиције - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Мајснер Артур (Arhtur Meisner), припадник 2. чете 592. домобранског батаљона - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. (нечитко) од (нечитко): осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 18 (осамнаест) година.

Мантер Ерих (Erich Manter), капетан, на последњој дужности I-ц официра 237. дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 671/49. од 30. септембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Маркевиц Герд (Gerhard Markewitz), СС оберштурмфирер, командир 9. чете 2. батаљона 14. пука, 7. СС дивизије „Принц Еуген“ - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 348/47. од 25. маја 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајашу од 20 (двадесет) година; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1205/49. од 10. августа 1949. године.

Мауданц Херман (Hermann Maudanz), царински секретар, наставник на курсу пограничних царинских стражара од августа 1942. до августа 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Мејер Вили (Wily Meyer), поручник, на последњој дужности командира 3. чете фелджандармеријског одељења 501 - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 820/49. од 17. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Мелер Херман (Herman Mehler), пуковник шуц полиције, начелник штаба Полиције поретка на територији Србије од марта 1943. до октобра 1944. године у чину потпуковника Полиције поретка - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Милер Карл (Karl Müller), капетан, на последњој дужности команданта 265. земаљског стрељачког батаљона - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 745/49. од 10. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1825/49. од 24. децембра 1949. године.

Милер Фриц (Fritz Müller, Mueller), капетан СС и полиције, II официр за везу између штаба полиције и штаба заповедника Србије од јуна 1941. до 4. октобра 1944. године у чину СС хаупштурмфирера - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељашем.

Најдхолд Фриц (Neiholdt Fritz), генерал-лајтнант, командант 369. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Офер Рудолф (Rudolf Offer), капетан, командир чете при штабу брдског полицијског ловачког пука 18, у борбеној групи генерала Фишера - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 543/49. од 19. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1577/49. од 23. септембра 1949. године: на казну лишеша слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Пергер Херман (Hermmann **Perger), мајор - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 539/49. од 18. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1516/49. од 24. септембра 1949. године преиначена на казну лишеша слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.**

Пилц Ханс (Hans Pilz), потпоручник, припадник 5. батерије 2. одељења 237. артиљеријског пука - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 475/49. од 14. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем, која се замешује казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајању; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1537/49. од 24. септембра 1949. године.

Полте Фридрих (Friedrich Polte), пуковник СС и полиције, шеф 3. одсека (СД) и заменик шефа од априла до августа 1941. године при штабу Ајнзац групе у чину СС оберштурмбанфирера - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешашем.

Пфефер Томас (Thomas Pfeffer), СС обершарффирер, тумач егзекутивне службе Гестапоа у Београду, тумач у испоставама Гестапоа у Новом Пазару и Косовској Митровици у времену од 2. октобра 1941. до октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Пфлајдерер Волфганг (Wolfgang Pfleiderer), поручник, на последњој дужности ордонанс официра у штабу 237. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 599/49. од 26. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1681/49. од 10. октобра 1949. године.

Радлингер Георг (Georg Radlinger), капетан, командир 10. чете 2. батаљона 902. пука 188. ловачке дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 565/49. од 19. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел>ањем, која се замењује казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајашу; казна је по жалбама у другом степену преиначена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1578/49. од 26. септембар 1949. године на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Рајц Карл (Karl Reitz), мајор шуц полиције, шеф полиције у Краљеву и Крагујевцу од 16. априла 1943. до 19. октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Рајцаус Вилхелм (Wilhelm Reizaus), потпоручник, припадник штаба 15. планинског корпуса - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 605/49. од 27. септембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Pore Албрехт (Albrecht Rogge), капетан, на последњој дужности командира 3. чете земаљског стрељачког батаљона бр. 977 - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 735/49. од 7. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1820/49. од 27. децембра 1949. године.

Розендал Алфред (Alfred Rosendal), криминални секретар тајне полиције Гестапоа, СС штурмфирер, командант логора у Бачкој Тополи од априла до краја септембра 1944. године, пре тога био орган Гестапоа у Житомиру - пресудом Дивизијског војног суда у Суботици, суд. бр. 231/1947. од 22. новембра 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног суда Југословенске армије, II суд. бр. 453/47. од 5. децембра 1947. године.

Росембек Матијас (Mathias Rossembeck), мајор, на последњој дужности командант 2. дивизиона 237. артиљеријског пука, 237. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 608/49. од 27. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1686/49. од 8. октобра 1949. године.

Тајхман Лудвиг (Ludwig Teichmann), потпуковник СС и полиције, шеф III одсека (СД) од августа 1941. до октобра 1944. године и заменик шефа БДС од средине 1942. до октобра 1944. године, у штабу Ајнзац групе од 29. јула 1941. до средине јуна 1944. године, у чину оберштурмбанфирера - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Генесен Алберт (Albert Tenessen), капетан шуц полиције, командир полицијске чете у Вршцу, Панчеву, Краљеву, Београду и Пријепољу од октобра 1941. до јула 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Гироф Јохан (Johan Tirof), капетан жандармерије - пресудом Војног суда у Новом Саду, суд. бр. 223/48. од (нечитко): осуђен на казну смрти стрел>ањем.

Грегер Курт (Kurt Tröger), поручник, на последњој дужности командира чете и ордонанс официра земал>ског стрељачког батаљона 924 - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр.

822/49. од 7. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајашу од 20 (двадесет) година.

Трибукајт Гинтер (Günter Tribukeit), пуковник, командант 750. пука 118. дивизије - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Тричлер Франц (Franc Tritschler), криминални секретар, на раду при заповедништву СИПО у Београду, референт пододсека А-1 „Антикомунистичког“ четвртог одсека (егзекутива) Е.Д.З., члан централе Гестапоа у Београду - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Троте Фриц (Fritz Wilhelm Ernst Trothe), капетан, члан крајскомандантуре у Шапцу - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на 15 (петнаест) година лишења слободе с принудним радом; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Турнер Харалд (Harald dr Turner), шеф војне управе за Србију, генерал-лајтнант - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Упенкамп Валтер (Walter dr Uppenkamp), шеф правног одељења при војној управи Србије, по занимању касациони судија - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишења слободе с принудним радом; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Фаненшрајбер Паул (Paul Fahnenschreiber), мајор шуц полиције, командант 7. батаљона помоћне полиције у Великом Градишту и Сјеници од маја 1943. до октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрел>ан»ем.

Феслер Георг (Georg Fessler), десетар при штабној чети 18. пука 18. армијског корпуса - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд бр. 517/49. од 19. септембра 1949. године: осуђен на казну лишеша слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1607/49. од 24. септембра 1949. године.

Фиров Валтер (Walter Vierow), генерал-мајор, фелдкомандант фелдкомандантуре 599 у Београду - пресудом Војног суда III армије, суд. бр- 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрел.ањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Фортнер Ханс (Hans Johann Fortner), генерал-лајтнант, командант 718. дцвнзије, командант Источне Босне - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Фукс Вилхелм (Wilhelm dr Fuchs), пуковник СС и полиције, шеф Ајнзац групе за Србију у чину штандартенфирера, од априла 1941. до јануара 1942. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Хан Јосип-Сеп (Josip-Sep Hahn), СС шарффирер, службеник затвора Гестапоа у Београду од 10. маја 1941. до 20. септембра 1941. године, а потом радио-телеграфиста у штабу Гестапоа у Београду, Косовској Митровици, Шапцу, Лозници и Скадру до октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешашем.

Хелм Ханс (Hans Helm), пуковник СС и полиције, шеф IV одсека (егзекутивне службе) у штабу Ајнзац групе за Србију, од априла 1941. до марта 1942. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Хениг Александар (Alexander Höning), бивши СС штурман и управник полицијског затвора БДС (Befehlshaber der Siecherheitspolizei - заповедник Полиције сигурности) у Београду - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 547/50. од 25. јула 1950. године: осуђен на казну смрти стрељањем; која је касније преиначена на казну лишења слободе с принудним радом у доживотном трајашу; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 116/50. од 5. септембра 1950. године.

Херинг Валтер (Walter Hering), полицијски инспектор при БДС од јула до октобра 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишења слободе с принудним радом.

Херман Фридрих-Паул (Fridrich-Paul Hermmann), мајор, командант 845. немачко-арапског батаљона, 104. ловачке дивизије - пресудом Војног суда у Крагујевцу, суд. бр. 77/48. од 17. јула 1948. године: осуђен на казну смрти стрел,ањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1024/48. од 18. августа 1948. године.

Херстерберг Ернст (Ernst Hersterberg), пуковник, фелдкомандант у Панчеву и Врњачкој Бањи од јуна 1941. до октобра 1942. године — пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на 5 (пет) година лишења слободе.

Хојфинг Густав (Gustav Huefing), СС поручник, на последњој дужности руководиоца пољског жандармеријског одреда 7. СС планинске дивизије „Принц Еуген“ - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1405/49. од 5. децембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел>аи>ем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 2118/49. од 26. децембра 1949. године.

Холц Вили (Willi Holz), мајор, командант 880. стрељачког батаљона - пресудом Војног суда у Београду, делегирано већ$_e$ у Вршцу, суд. бр. 850/49. од 18. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Хорман Хајнрих (Heinrich Hormann), царински инспектор, на служби у царинској граничној заштити Југоистока у Београду од априла 1942. до 1944. године - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 725/46. од 22. децембра 1946. године: осуђен на казну смрти стрељањем.

Циглер Паул (Paul Ziegler), поручник, на последњој дузкности командира 2. чете 518. пука за везу - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 668/49. од 28. септембра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Шербергер Адолф (Adolf Scherberger), потпоручник вода за везу 188. дивизије и припадник СД - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 467/49. од 14. септембра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељањем, која је замењена казном лишења слободе с принудним радом у доживотном трајашу; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1528/49. од 26. септембра 1949. године.

Шилинг Францу (Franz Schilling), капетан, на последњој дужности НСФО при штабу 181. дивизије - пресудом Војногсуда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 914/49. од 25. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена пресудом Врховног војног суда, II суд. бр. 1930/49. од 26. децембра 1949. године.

Шифцик Јозеф (Јосеф Schifczik), капетан, на последњој дужности командира чете 562. земаљског стрељачког батаљона - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 771/49. од 11. октобра 1949. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишења слободе с принудним радом.

Шмитхубер Аугуст (August Schmidthuber), генерал-мајор, командант 14. пука 7. СС дивизије „Принц Еуген“ - пресудом Војног суда III армије, I суд. бр. 15/47. од 16. фебруара 1947. године: осуђен на казну смрти вешањем.

Штајнман Гинтер (Günter Steinmann), капетан, на последњој дужности команданта 2. батаљона 16. пешадијског пука 22. пешадијске дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 909/49. од 24. октобра 1949. године: осуђен на казну смрти стрел>ањем.

Штер Лудвиг (Ludwig Stehr), резервни поручник, командир 1. чете 41. стрељачког батаљона (физилирски) - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1003/49. од 28. октобра 1949. године: осуђен на казну лишења слободе с принудним радом у трајању од 20 (двадесет) година.

Штокхаузен Хунолд фон (Hunold von Stockhausen), генерал-лајтнант, командант моторизованог пука „Грос Дојчланд“ - пресудом Војног суда у Београду, суд. бр. 364/47. од 25. марта 1948: осуђен на казну смрти стрел>ањем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног војног суда, II суд. бр. 594/48. од 7. маја 1948. године.

Шулце Лангеман Ернст Лудвиг (Ernst Ludwig Schulze Langemann), мајор, крајскомандант у Зајечару - пресудом Војног суда III армије, суд. бр. 27/47. од 9. марта 1947. године: осуђен на казну смрти стрељашем; казна је по жалбама у другом степену потврђена решењем Врховног суда Југословенске армије II суд. бр. 118/47. од 24. марта 1947. године.

Шустер Ламберт (Lambert Schuster), потпоручник, командира 8. чете 724. ловачког пука 104. ловачке дивизије - пресудом Војног суда у Београду, делегирано веће у Вршцу, суд. бр. 1012/49. од 29. октобра 1949. године: осуђен на 20 (двадесет) година лишеша слободе с принудним радом.

SUMMARY

The interest in war crimes increased during the last few decades not only among general public, in the media, and among politicians, but also in criminal law. This interest was confined mostly to war crimes committed during the Yugoslav crisis and civil wars in Croatia and Bosnia-Herzegovina. Mass war crimes in which over 1.9 million persons were killed, were committed against the civilian population, POWs and the sick by German, Italian, Bulgarian and Hungarian occupiers and their local helpers during the Second World War 1941-1945. Apart from that state and private property worth billions was pillaged or destroyed.

Although mass war crimes which were committed in Yugoslavia are in question, they haven't been the subject of research of our criminal law. This problem was mostly dealt with in textbooks on criminal law and international public law, in comments to criminal legal codes and in not very numerous articles, studies, reviews and notes. Books, monographs and other systematic works are quite rare. The same goes for juridical practice. In collections of court decisions, in other monographs or books and legal journals only some 30 legal sentences concerning war crimes were published. Needless to say, the number of the published sentences is insufficient for any serious study and analysis of juridical practice concerning war crimes. It is inexplicable why the publication of court decisions concerning war crimes was treated so inadequately, since it was the interest of the state to acquaint the domestic and foreign public with the war crimes committed in Yugoslavia during the Second World War.

This book, which is a collection of court decisions, contains sentences of court martial of the Yugoslav Army in Belgrade, Kragujevac, Novi Sad, Subotica as well as of the Supreme Court Martial of the Yugoslav Army in Belgrade meted out to German generals, officers, NCOs and soldiers for crimes committed during the Second World War 1941-1945 in Yugoslavia.

These sentences are being published for the first time now. The author has seen some 1.000 sentences in the Archives of the Supreme Court Martial in Belgrade and the Archives of the Vojvodina in Novi Sad and chosen 65 sentences. Although it is a small fraction of the sentences, the whole criminal character of the aggressive war against Yugoslavia which

had been started by the Nazi Germany and its army on April 6 is proven and noted in them.

These unspeakable mass war crimes were systematically committed by the Nazi German Army from the first day of the aggression until the last days of the Second World War in April and May 1945.

We deem that this collection of sentences tries to save from oblivion only small part of horrendous, massive and unprecedented war crimes committed by the German occupiers in Yugoslavia during the Second World War.

ZUSAMMENFASSUNG

In den letzten Jahrzehnten rückte das Interesse an Kriegsverbrechen in Vordergrund nicht nur der breiten Öffentlichkeit, der Medien und der Politiker, sondern auch der Strafrechtwissenschaft. Dieses Interesse blieb weitgehend beschränkt auf die Kriegsverbrechen die während der jugoslawischen Krise und der Bürgerkriege in Kroatien und Bosnien und in der Herzegowina verübt worden waren. Im Territorium Jugoslawiens verübten die deutschen, italiänischen, bulgarischen und ungarischen Okkupanten und ihre einheimische Helfeshelfer Massenkriegsverbrechen gegen die Zivilbevölkerung, Kriegsgefangenen und Kranke, wobei über 1,9 Million Menschen ums Leben gekommen worden waren. Außerdem wurde Staats- und Privateigentum in riesengroßer Masse zerstört oder geplündert.

Obwohl es sich um die Massenverbrechen die in Jugoslawien verübt worden waren handelte, waren diese Kriegsverbrechen jahrzehntenlange nicht den Gegenstand der Forschung unserer Straftrechtswissenschaft. Diese Problematik wurde am meisten in Lehrbücher des Strafrechts und des internationalen öffentlichen Rechts behandelt, sowie in Komentaren der Strafrecht-Gesetzbücher und nicht zahlreichen Aufsätzen, Abhandlungen, Überblicken und Rezensionen. Bücher, Monographien und andere systematische Werke waren ziemlich rar. Dasselbe gilt für die Gerichtspraxis. In Sammelbänden der Gerichtsurteile, anderen Monographien oder Bücher und juristischen Zeitschriften wurden nur an 30 Gerichturteile für Kriegsverbrechen veröffentlicht. Es erübrigt sich zu sagen daß die Zahl der veröffentlichten Urteile ungenügend für jede seriöse Forschung und Analyse der Gerichtspraxis in Zusammenhang mit den Kriegsverbrechen ist. Es ist unerklärlich warum in dieser sechs Jahrzehnten langen Zeitspanne das Veröffentlichen der Gerichtspraxis in Zusammenhang mit den Kriegsverbrechen so unangemessen behandelt wurde. Es lag ja, im Interesse des Staates daß der in- und ausländischen Öffentlichkeit die Kriegsverbrechen die in Jugoslawien während des Zweiten Weltkrieges verübt worden waren, bekannt werden.

In diesem Buch, das eine Sammlung der Gerichtsurteile ist, wurden die Urteile der Militärgerichte der Jugoslawischen Armee in Belgrad, Kragujevac, Novi Sad, Subotica und des Militär-Obergerichts der Jugosla-

wischen Armee in Belgrad die den deutschen Generalen, Offizieren, Unteroffizieren und Soldaten für die verübte Kriegsverbrechen während des Zweiten Weltkrieges 1941-1945 in Jugoslawien gefällt worden waren, gesammelt. Diese Urteile werden jetzt zum ersten Mal veröffentlicht. Der Herausgeber hat etwa 1.000 Urteile im Archiv des Militär-Obergerichts in Belgrad und im Archiv der Vojvodina in Novi Sad durchgesehen und hat insgesammt 65 auserkoren. Obwohl es sich um eine kleinere Zahl der Urteile handelt, wurde in ihnen der ganze Charakter des Agressionskrieges den NS-Deutschland und seine Armee gegen Jugoslawien am 6. April 1941 entfesselt hatten, festgestellt und gemerkt. Diese uerhörte Massenkriegsverbrechen wurden von der deutschen NS-Armee systematisch von den ersten Tagen der Agression bis zum Ende des Zweiten Weltkrieges im April und Mai 1945 verübt

Wir glauben daß man mit dieser Urteilensammlung bemüht ist nur ein Bruchteil der schauerhaften, massiven und unerhörten Kriegsverbrechen die die deutschen Okkupanten in Jugoslawien während des Zweiten Weltkrieges verübt hatten, der Vergessenheit zu entziehen.

Александар Лер

ХансФортнер

Адалберт Лончар

Аугуст Шмитхубер

Валтер Фиров

Мајснер Аугуст

Јозеф Киблер, први с десна

Харалд Турнер, десно

ХансХелм

Рихард Казерер

ГеоргКисел

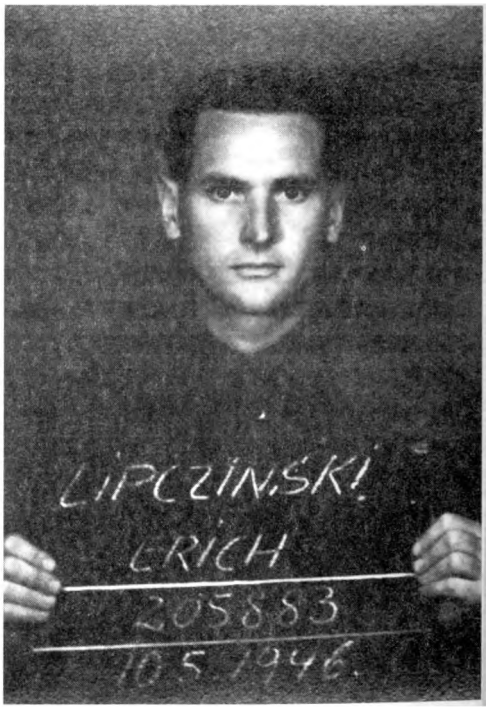

Ерих Липцински

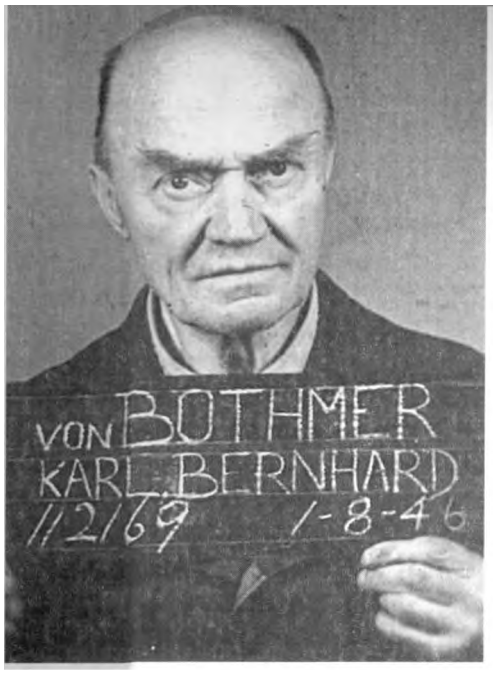

Карл Бернард фон Ботмер

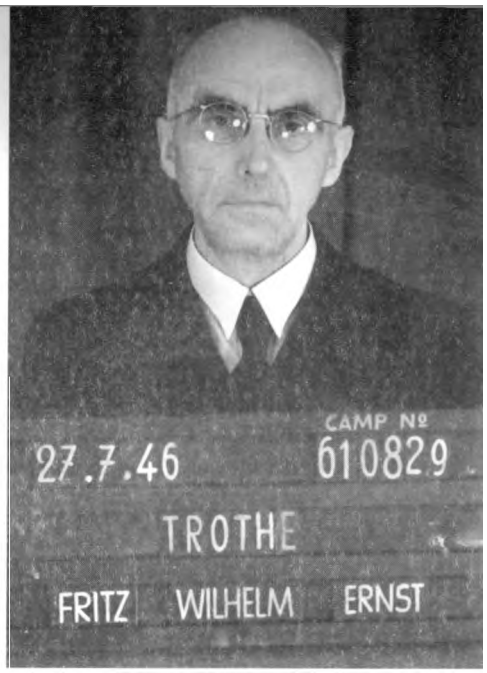

Фриц Троте

Герд Маркевиц

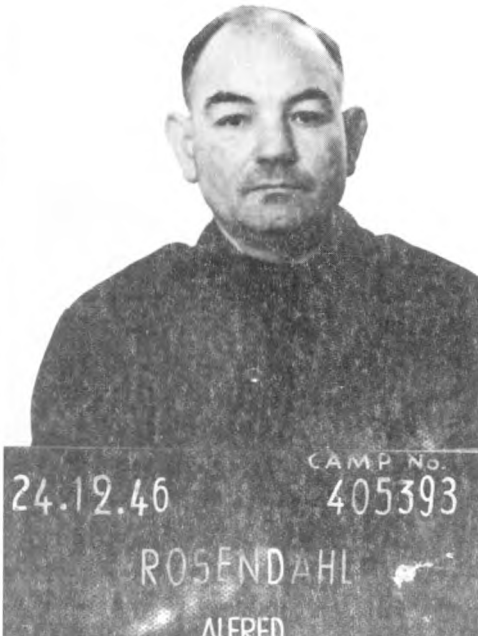

Алфред Розендал

„Штуке" из 77. пука узлећу ка Београду

„Срећан Ускрс", натпис на бомби, немачка честитка Београђанима

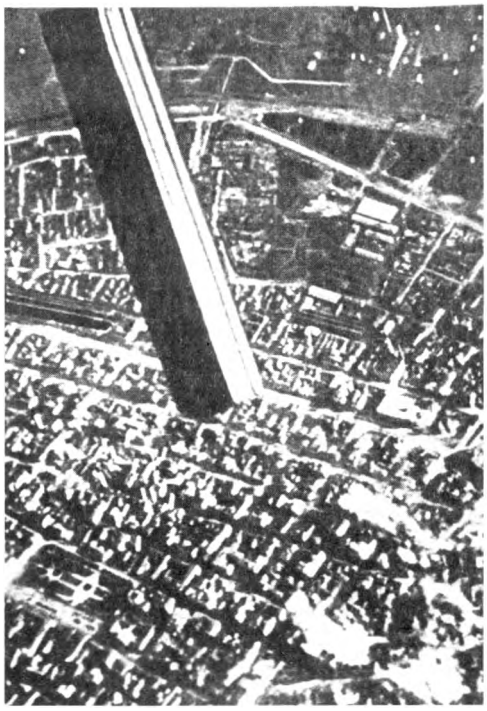

Снимак посаде немачког бомбардера 6. априла 1941. Види се свежањзапаљивих плочица којима је обасут град

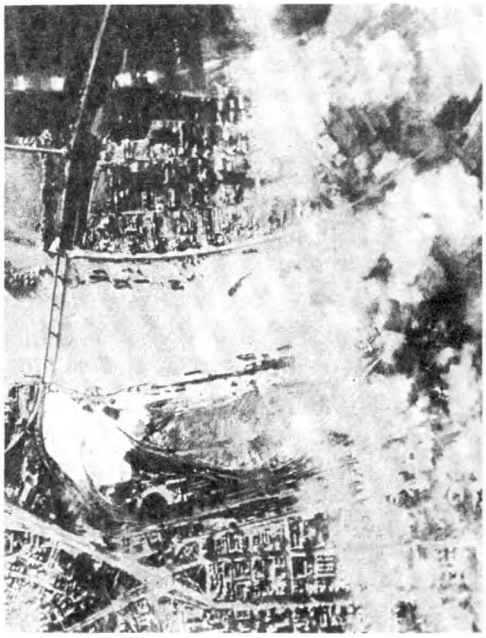

Београд у диму након бомбардовања

БЕОГРАД ПОСЛЕ БОМБАРДОВАЊА
6. АПРИЛА 1941. ГОДИНЕ

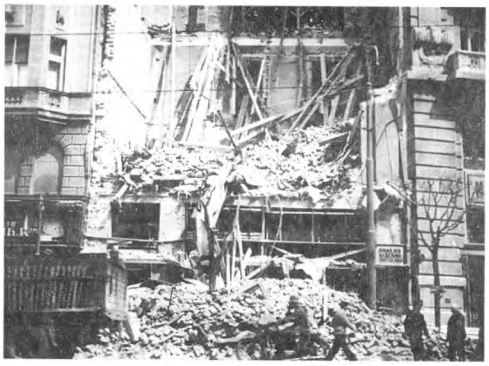

Теразије

Аграрна банка

Државна болница

Правни факултет

Хотел „Српски краљ"

Депортација припадника војске Краљевине Југославије у заробљеничке логоре

Спровођење цивилног становништва у логор на Старом сајмишту

Заточеници логора на Старом сајмишту

БЕОГРАД, ВЕШАЊЕ НА ТЕРАЗИЈАМА
17. АВГУСТА 1941. ГОДИНЕ

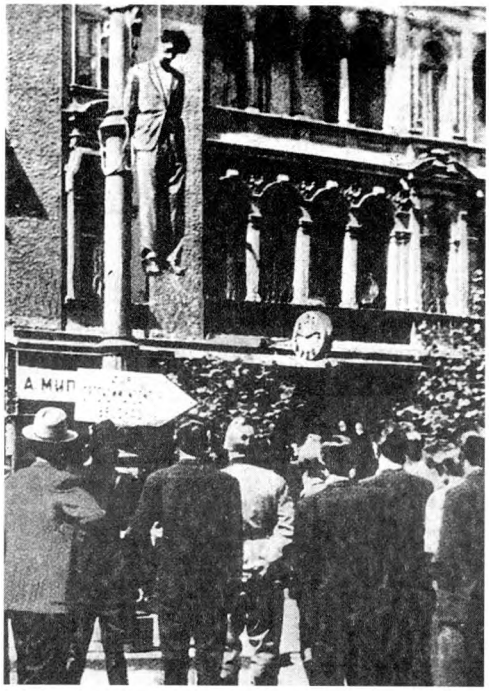

Стрељање у Јајинцима

НЕМАЧКИ ВЛОЧИНИ У СРБИЈИ

Hevolln.Kommandierende General in Serbien

O.U., den 10.10.1941.

Gef./Chef Mil.V./ Qu
Nr.2848/41 geh.

Geheim!

Betr.: Niederwerfung kommunistischer Aufstandsbewegung.
Zusätze des Bev.Kdr.Gen.i.Serb. zu
" Der Chef d.OKW WFSt/Abt.L(IV/Qu)
Nr. 00 2060/41 g.Kdos.v.16.9.41".

1.) In Serbien ist es auf Grund der "Balkanmentalität" und der grossen Ausdehnung kommunistischer und national getarnter Aufstandsbewegungen notwendig, die Befehle des OKW in der schärfsten Form durchzuführen. Rasche und rücksichtslose Niederwerfung des serb. Aufstandes ist ein nicht zu unterschätzender Beitrag zum deutschen Endsieg.

2.) In allen Standorten in Serbien sind durch schlagartige Aktionen umgehend alle Kommunisten, als solche verdächtigen männlichen Einwohner, sämtliche Juden, eine bestimmte Anzahl nationalistischer und demokratisch gesinnter Einwohner als Geisel festzunehmen. Diesen Geiseln und der Bevölkerung ist zu eröffnen, dass bei Angriffen auf deutsche Soldaten oder auf Volksdeutsche die Geiseln erschossen werden.

Höh. Kdo. LXV und Chef der Mil. Verwaltung (für Belgrad und Banat) melden zum 10., 20. und Letzten jd.Mts.(erstmals zum 20.10.) die Zahl der Geiseln.

3.) Treten Verluste an deutschen Soldaten oder Volksdeutschen ein, so haben die territorial zuständigen Kommandeure bis zur Höhe der Standorte, umgehend die Erschiessung von Festgenommenen in folgenden Sätzen anzuordnen:

a) Für jeden getöteten oder ermordeten deutschen Soldaten oder Volksdeutschen (Männer, Frauen oder Kinder) 100 Gefangene oder Geiseln,

b) Für jeden verwundeten deutschen Soldaten oder Volksdeutschen 50 Gefangene oder Geiseln.

Die Erschiessungen sind durch die Truppe vorzunehmen.

Nach Möglichkeit ist der durch den Verlust betroffene Truppenteil zur Exekution heranzuziehen.

Bei jedem einzelnen Verlustfall ist bei den Tagesmeldungen anzugeben, ob und in welchem Umfang die Sühnemassnahmen vollstreckt ist oder wann diese nachgeholt wird.

4.) Bei der Beerdigung der Erschossenen ist darauf zu achten, dass keine serbischen Weihestätten entstehen.

Setzen von Kreuzen auf den Gräbern, Schmuck derselben usw. ist zu verhindern. Beerdigungen werden deshalb zweckmässig an abgelegener Orten durchgeführt.

5.) Die bei Kampfhandlungen von der Truppe gefangenen Kommunisten sind grundsätzlich am Tatort als abschreckendes Beispiel zu erhängen oder zu erschiessen.

Ortschaften, die im Kampfe genommen werden müssen, sind niederzubrennen, desgleichen Gehäfte, aus denen auf die Truppe geschossen wird.

General der Infanterie.

Наредба о стрељању - за сваког убијеног немачког војника или фолксдојчера 100, за сваког рањеног 50 талаца

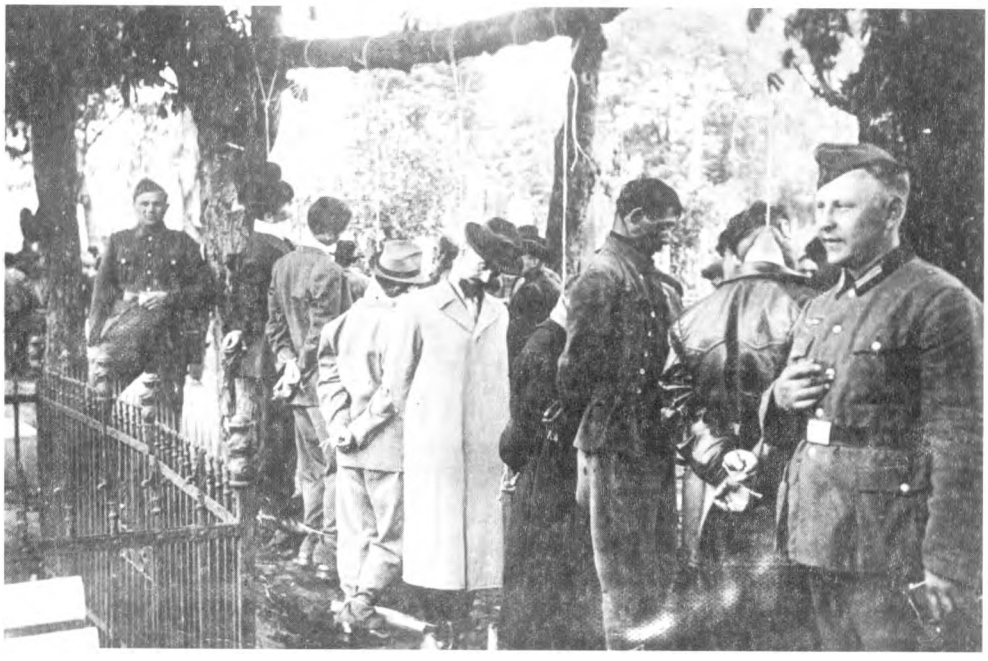

Панчево 1941. године

НЕМАЧКИ ЗЛОЧИНИ У БОСНИ И ХРВАТСКОЈ

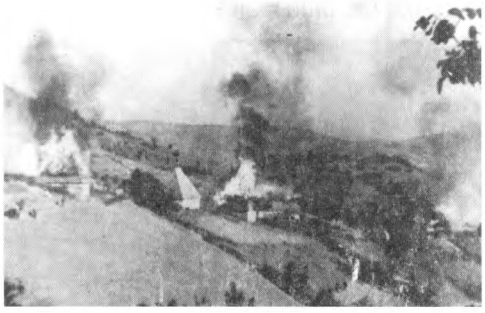

НЕМАЧКИ ЗЛОЧИНИ У СЛОВЕНИЈИ

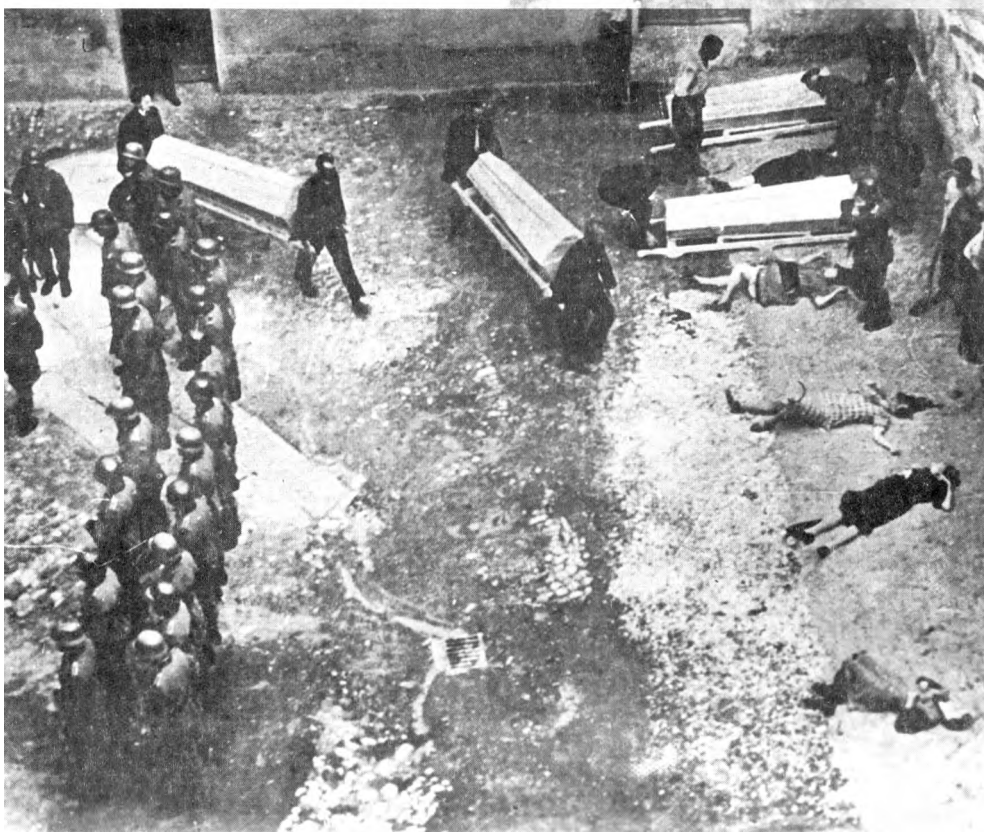

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Др Ђорђе Н. Лопичић, дипломирани правник, магистрирао и докторирао из области кривичног права, дипломата од каријере, амбасадор. Аутор је и уредник више књига из области права: *Библиографија кривичног права Југославије 1851-1975* **(коаутор), Београд 1979, друго издање 1999;** *Кривично дело убиства на мах,* **Београд 1989;** *Кривична дела убиства у југословенској судској пракси 1951-2001, јудикатура и литература,* **Београд 2003;** *Дипломатија,* **зборник радова, Београд 2006;** *Дипломатија 1834-2005,* **библиографија, Београд 2006;** *Студије и огледи о дипломатији Црне Горе,* **Београд 2006;** *Студије и огледи о конзуларним односима Црне Горе 1611-1918. године,* **Београд 2007;** *Конзуларни односи Србије (1804-1918),* **Београд 2007;** *Библиографија кривичног права 1976--2005* **(коаутор), Београд 2008;** *Дипломатија Црне Горе,* **библиографија, Подгорица 2008, као и више од 80 чланака, расправа, коментара, рецензија, приказа и осврта из области кривичног права, међународног кривичног права, међународног јавног права, дипломатске историје и историје.**

ДрЂорђе Н.Лопичић

НЕМАЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНИ 1941-1945
Пресуде југословенских војних судова

Издавач:
Музеј жртава геноцида,
Београд, Трг Николе Пашића 11 /III
Тел/факс: ++381 11 339 88 83
E-mail: yumg@bitsyu.net

За издавача:
Ненад Ђорђевић

Рецензенти:
Проф. др Зоран Стојановић
Проф. др Обрад Перић

Уредник:
Јован Мирковић

Лектор и коректор:
Раша Станисављевић

Графичко уређење:
Велимир Бранковић

Корице:
Лука Тадић

Штампа:
„Жиг“, Булевар Арсенија Чарнојевића 213/32, Београд
Тел/факс: ++ 11 37 30 106

Тираж:
500 примерака

ISBN 978-86-906329-7-8

Copyright© 2009, by Музеј жртава геноцида

Публиковано уз финансијску помоћ
Министарства културе Републике Србије

Београд, 2009.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна Библиотека Србије, Београд

341.322.3(497.1)“ 1939/1945“(093.2)
341.49(497.1)“1946/1950“(093.2)
343.15:344.3(497.1)“ 1946/1950“

НЕМАЧКИ ратни злочини 1941-1945. : пресуде југословенских војних судова / [приредио] Ђорђе Н. Лопичић. - Београд : Музеј жртава геноцида, 2009 (Београд : Жиг). - 528 стр. ; 25 cm.

Тираж 500. - Напомена уредника уз ово издање: стр. 11-12. - Стр. 13-16: Предговор /Ђорђе Лопичић. - Белешка о аутору: стр. [525]. - Summary ; Zusammenfassung.

ISBN 978-86-906329-8-5
1. Лопичић, Ђорђе Н. [аутор додатног текста] [уредник]
а) Ратни злочини - Други светски рат 1939-1945 - Југославија - Историјска грађа
б) Ратни злочини - Судски процеси - Југославија - 1946-1950 - Историјска грађа
ц) Војни судови - Пресуде - Југославија - 1946-1950

COBISS.SR-ID 154736908

9 788690 632985

ISBN 978-86-906329-8-5